

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ Nr. 1
(1203-1207/1788-1793)
İNCELEME - ÇEVİRİYAZI

Hatice ÇELİK
2501141167

Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Fikret SARICAOĞLU

İstanbul-2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : HATİCE ÇELİK Numarası : 2501141167
Anabilim Dalı /
Anasanat Dalı / Programı : YENİÇAĞ TARİHİ Danışmanı : PROF.DR FİKRET SARICAOĞLU
Tez Savunma Tarihi : 11.12.2019 Saati : 13.30
Tez Başlığı : "Mühimne-i Mektûme Defteri Nr.1 (1203-1207/1788-1793 İnceleme - Çeviriyazı)

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÖ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış,
sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜNE** OYBİRLÜĞÜYLE / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-PROF.DR. FİKRET SARICAOĞLU		Kabul
2-DOÇ.DR. YUSUF ALPEREN AYDIN		Kabul
3- DOÇ.DR UĞUR DEMİR		KABUL

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-DOÇ. DR. RECEP AHİHALI		
2- DR.ÖĞR. ÜYESİ ÖZGÜR ORAL		

ÖZ

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ Nr. 1

(1203-1207/1788-1793)

İNCELEME-ÇEVİRİYAZI

HATİCE ÇELİK

Elinizde bulunan bu çalışma, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki *Mühimme-i Mektûme Defterleri* serisinin ilki olan 1 numaralı defterin çeviriyazı çalışması ve incelemesinden ibârettir.

1 numaralı *Mühimme-i Mektûme Defteri*, evâil-i Rebi'ü'l-âhir 1203 (30 Aralık 1788) ile evâsıt-ı Muharrem 1208 (18 Ağustos 1793) tarihleri arasında, Divân-ı hümayûn'da alınmış olan kararların sûretlerini içermektedir. Gizli olarak kalması kararlaştırılmış hükümler olmaları bakımından, mektûm ve mahfî ibârelerini diğer *Mühimme Defterleri*'ne göre daha fazla içeren bir hükümler serisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönü itibâriyle 1 numaralı *Mühimme-i Mektûme Defteri*, *Mühimme Defterleri*'nden farklı olmakla birlikte, Osmanlı tarihinin bahsi geçen kısmına ışık tutacak, birincil kaynak olma özelliğini korumaktadır .

Anahtar Kelimeler: Muhimme, Mektûme, Âyân, Osmanlı-Rus ve Avusturya Savaşı, Diplomatik Kayıtlar

ABSTRACT

MÜHİMME-İ MEKTÛME REGISTER, No. 1

(1203-1207/1788-1793)

ANALYSIS AND TRANSCRIPTION

HATİCE ÇELİK

This very study is the transliteration work of the first Muhimme-i Mektume Register.

The first book of the Muhimme-i Mektume Register have been containing the verdicts which had been discussed in the Divan-i Humayun between December 1788 and August 1793 (Evâil-i Rebi'ü'l-âhir 1203 - Evâsıt-ı Muharrem 1208) in a secret manner. In a sense that the verdicts which had been decided to remain confidential, it appear as a verdict serial, which contains spesific words such as 'mektûm' and 'mahfî' much more than other Muhimme Registers. Although this aspect is different from Mühimme Registers, Muhimme-i Mektume Register protects their value about being the primary source that will shed light on the mentioned part of the Ottoman History.

Keywords: Mühimme, Mektûme, Âyân, Ottoman-Russian and Austrian War, Diplomatic Registrations

ÖNSÖZ

Osmanlı tarihinin incelenmesi söz konusu olduğunda, diplomatik kaynakların oldukça önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Çeviriyazısı yapılan 1 numaralı *Mühimme-i Mektûme Defteri*'nin kayıt altına alındığı dönemi (1788-1793), Osmanlı Devleti'nin bürokratik, askerî, ekonomik alanlarda değişime ve yeniliklere ihtiyaç duyduğu bu dönüştürme sürecinin bir parçası olarak değerlendirmek mümkündür.

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde 980 Numaralı Bâb-ı Âsâfi Defterleri Kataloğu'ndaki *Mühimme-i Mektûme Defterleri* (A.DVN.MKM.MHM.d) Dîvân-ı Hümâyûn'da kararlaştırılmış gizli husûsların kayıtlarını içeren defter serisi olup, 980 numaralı Bâb-ı Âsâfi Defterleri Kataloğu'nda A.DVN.MKM koduyla 976 genel sıra numarasıyla, 1223-1224 (1808-1809) tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 44 sayfalık 1 adet *Mühimme-i Mektûme Defteri*'nin yanısıra¹ 989 numaralı Dîvân-ı Hümâyûn Defterleri Kataloğu'nda yer alan 1-10 sıra numaralarında kayıtlı, 1203-1302 (1788-1885) tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 10 adet *Mühimme-i Mektûme Defteri* bulunmaktadır ve bu katalogda yer alan 1 numaralı defterin çeviriyazısı bu tezin konusu olarak belirlenmiştir.

Tez danışmanım Sayın Prf. Dr. Fikret Sarıcaoğlu'nun tavsiyesi üzerine, mektûm kayıtlar olarak da bilinen bu seriden bir defterin üzerinde, daha önce kapsamlı bir çalışma yapılmamış olması ve dönem olaylarını farklı bir gözle inceleme imkânı sunması, konunun seçilmesinde etkili olmuştur. Defter üzerinde yapılacak olan bu çalışmanın, döneme ait arşiv belgesi okuyabilme kabiliyetini geliştirme ve dönemi itibarıyla gizli kalması gereken konular hakkında özgün bilgiye ulaşabilmek noktasında literatüre katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Araştırma konusunun esası olan 1 numaralı *Mühimme-i Mektûme Defteri*'nin, 1788-1793 Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşı'nın gerçekleştiği sıralarda tutulmuş olması, dönemin mahrem bir şekilde nabzını tutması anlamına da gelebilir. Ayrıca bu dönemdeki etkinlikleri Anadolu ve Balkanlar'da oldukça hissedilen âyânlar ve âyânlık iddiasında bulunanlar hakkında alınmış olan tedbirleri inceleyebilmek açısından da önemli bir veri kaynağını günyüzüne çıkarma imkanı sağlayacaktır.

¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2010, s. 19, 20

Tez çalışması, giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Girişte, *Mühimme-i Mektûme Defterleri*`nin tutulma ihtiyacını gündeme getiren gelişmeler ile birlikte, defter serisinin ortaya çıkmasına neden olabileceğini düşündüğümüz müesseseseleşme sürecine temas edilecektir. Birinci bölümde, çalışmanın ana gövdesini oluşturan 1 numaralı defterin fizikî, diplomatik ve teknik özellikleri üzerinde durularak, hükümlerin içeriği hakkında bilgilendirme ve değerlendirme yapılacaktır. İkinci bölüm defterin içindeki hükümlerin özetlerinden müteşekkil olup, üçüncü bölümde defterin çeviriyazısı ve sonuç kısmı yer alacaktır.

Başta tez konusunu öneren ve çalışma sürecinde her türlü desteğini esirgemeyen kıymetli tez danışmanım Prof. Dr. Fikret Sarıcaoğlu'na, Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı'ndaki tüm hocalarıma, yazım sürecinde ilgi ve desteğini esirgemeyen Firdevs Eskin'e, eğitim hayatımın her aşamasında yanımda olan değerli aileme bu vesileyle teşekkürü borç bilirim.

HATİCE ÇELİK
İstanbul-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZ	III
ABSTRACT	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	VIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ NR.1'İN İNCELENMESİ	5
1.1. FİZİKİ VE TEKNİK ÖZELLİKLER	5
1.2. DEFTERİN İÇERİĞİ	6
1.2.1. 1788-1793 Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşı	6
1.2.2. Kırım ve Rus Cephesi Hakkındaki Hükümler	10
1.2.3. Âyânlarla İlgili Hükümler	12
1.2.3.1. 18. yy.'da Âyânlar	12
1.2.3.2. Mullu Timûr	14
1.2.3.3. Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî	17
1.2.3.4. Koca Abdulkadir	18
1.2.3.5. Karamürselli Hamid Bey, Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim	19
1.2.3.6. Tirsiniklioğlu İsmail	19
1.2.4. Görevden Azl veya Emeklilik ile İlgili hükümler	20
1.2.5. Diğer Önemli Hükümler	21

İKİNCİ BÖLÜM

HÜKÜMLERİN ÖZETİ	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ NR.1'İN ÇEVİRİYAZISI	60
SONUÇ	511
KAYNAKÇA	513

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	:	Adı Geçen Eser
B	:	Receb
BOA.	:	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
BOAR.:	:	Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi
Bknz.	:	Bakınız
C	:	Cemâziyelâhir
C.	:	Cilt
Câ	:	Cemâziyelevvel
DİA	:	Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Dr.	:	Doktor
H.	:	Hicri
Haz.	:	Hazırlayan
L	:	Şevvâl
M	:	Muharrem
MD.	:	Mühimme Defteri
MMD.:	:	Mühimme-i Mektûme Defteri
N	:	Ramazân
Nr.	:	Numara
Prf.	:	Profesör
R	:	Rebûlâhir
Râ	:	Rebûlevvel
S	:	Safer
sy.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
Ş	:	Şabân
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
TTKY:	:	Türk Tarih Kurumu Yayınları
Yay.	:	Yayınlayan
yy.	:	Yüzyıl

Z : Zilhicce
Zâ : Zilkade

GİRİŞ

Dîvân-ı hümayûn, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkez teşkilatının, sadece işlevini anlamak bakımından benzetebileceğimiz bakanlar kurulu veya geçmişteki millî güvenlik konseyiyle benzer olması hasebiyle, devletin siyasî, askerî, ekonomik ve idârî meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı bir meclis olması bakımından büyük bir öneme sahipti. Orhan Bey (1326-1362) zamanından beri var olduğu bilinen Dîvân, Fatih Kânûnnâmesi'nde kıstasları verildiği şekliyle toplanmaya (en azından toplanılan günler dikkate alındığında) 17. yy. sonlarına kadar devam etmiştir ve ehemmiyetini 18. yy. sonlarına kadar sürdürdüğü bilinmektedir.²

Klâsik Dönem'de Dîvân'da, Fâtih (1451-1481) Kânûnnâmesi'nde belirtildiği üzere, kubbealtı vezirleri, Rumeli ve Anadolu Kâzaskerleri ile nişancı ve defterdâr bulunmaktaydı ve İstanbul'da bulunduğu zamanlarda Rumeli Beylerbeyi ve Anadolu Beylerbeyi ve vezîr statüsünde oldukları takdirde yeniçeri ağası ile Kapdân-ı deryâ da Dîvân'a iştirak ederdi.³ 15. yy.'da hergün toplanması beklenen Dîvân'ın, 16. yy. ortalarına kadar bu şekilde devam ettiği ancak 16. yy. ortalarından itibaren haftada bazen dört ya da beş gün toplandığını ve 17. yy. başlarında toplantı sayısının haftada ikiye inmiş ve 18. yy. başından itibaren bu toplantıların iyice azalmış olduğunu görüyoruz.⁴

Üzerinde çalıştığımız defterin, Osmanlı bürokrasisinin ciddî değişimlerden geçtiği bir döneme temas etmesi açısından, gerçekleşmiş ya da planlanmış olan bu değişimlere yakından bakmak gereklidir. Nitekim 1750 (H. 1163- 1164) de Bâb-ı Âsafî adı verilen Paşa Kapısı teşkilâtının kurulmasından itibaren Dîvân-ı hümayûn'un gördüğü işlerin bu teşkilata geçmiş olması ve 1844'de, Bâb-ı âlî'nin kuruluşuna kadar devamı söz konusudur.

Mühimme Defterleri'nin teşekkülü bakımından büyük önemi haiz olan Divân-ı Hümayûn kalemleri, Bâb-ı Âlî'nin kurulmasından önce şu şekilde

² Tefik Temelkuran, Dîvân-ı Hümayûn Mühimme Kalemi, **Tarih Enstitüsü Dergisi**, sy.(1975) s. 129-175

³ Ahmet Mumcu, "Dîvân-ı Hümayûn", **DİA**, c. 9, (1994), s. 431

⁴ Fikret Sarıcaoğlu, "Dîvân-ı Hümayûn'un Kronolojik Toplanma ve Merasim Günleri (1153-1210/1740-1795)" **Osmanlı Araştırmaları Dergisi**, c. 30, (2007), s. 87-90.

sıralanmaktaydı: 1 — Amedi Kalemi, 2 — Tahvil (Kise veya Nişan) Kalemi, 3 — Ruus veya Nişan Kalemi, 4 — Beylik veya Dîvân Kalemi.⁵

Dîvân-ı hümâyûn`da görüşülen meseleler, konularına ve önemine göre bu kalemlere havâle edilirdi. Dîvân veya Beylikçi Kalemi`nde, devletin idârî işlerinde kendilerine yetki verilmiş kimselere (Beylerbeyi, kadı, nâib, vâli, kaymakam vs...) yazılan emirlerin kayıtları, diğer devletler ile yapılan anlaşmaların kayıtları, devletler ile ilgili emirler ve sözleşmelerin şartlarına uyularak tatbik olunan ahidnâme ve nâme-i hümâyûnların kayıtları ile bunlar hakkında verilen emirlerin kayıtları tutulmaktaydı. Dîvân`dan çıkan kararlar da bu kaleme yazılırdı.⁶ Bu hükümlerde ‘mühim’ ibâresi bulunduğundan, buradan sadır olan defterlere Mühimme ve kaleme alan katiplere mühimme-nüvîs denmekteydi. Mühimme-nüvîslerin sahip olması gereken niteliklerin başında, sır tutabilecek olmaları gelmekteydi.

Dîvân-ı hümâyûn kalemlerinde, başta dış ilişkilere ait belge ve defterler ile taşra idârî birimlerine yazılan her türlü emir ve atama yazıları olmak üzere devletin en önemli işlerine dâir evrak hazırlanıyor ve muhafaza ediliyordu. Devlet sırrı niteliği taşıyan bir çok evrak burada tutuluyordu. İstanbul`daki elçilerin tercümanları ve herhangi bir iş için Bâb-ı âlî`ye gelmiş olanlar bir vesile ile kalemlerin çalışma ortamlarına girebilmekteydi ve burada çalışan katiplerin de bir şekilde mühimme-nüvislerin işlerine karışmaları söz konusuydu. Dolayısıyla Bâb-ı âlî`nin çeşitli konulardaki kararlarını öğrenmek isteyen yabancı devlet temsilcileri veya taşra idârecileri amaçlarına ulaşmakta zorluk çekmiyorlardı. Çok önemli addedilen devlet meseleleri aynı gün kahvehanelerde konuşulur hale gelebiliyordu.⁷

1797 yılında düzenlenen kalemlerle ilgili nizamnâmeden anlaşıldığı kadarıyla, kalemlerle ve katiplerle ilgili yaşanan sıkıntıların başında, liyâkatsizlik gelmekteydi. Kalemlerdeki personelle ilgili şikayetler de, kalemlerin ehliyetsiz ve rastgele kişilerle doldurulması ve bunların ürettikleri evrak ve bilgilerin devlet sırrı niteliğiyle saklanamaması gibi konular üzerineydi.⁸

⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti`nin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı, Ankara, 1988, s. 40

⁶ Tefik Temelkuran, “Dîvân-ı hümâyûn Mühimme Kalemi”, **Tarih Enstitüsü Dergisi**, sy.(1975) s. 129-175

⁷ Muzaffer Doğan, “III. Selim Dönemi’nde Devlet Teşkilatına dâir Düzenlemeler”, **Nizam-ı Kadim’den Nizam-ı Cedid’e III. Selim ve Dönemi**, s.93

⁸ a.g.e., s.92

Görüşürüz ki, Dîvân-ı hümayûn`da alınan kararların gizliliği konusu, devletin sorunlarından biri olarak karşımıza çıkabilmektedir. Nitekim *Mühimme* Kayıtları`nın hemen hemen hepsinde mahfî, hafî, gibi gizliliğe işaret eden ibâreler yer almaktadır. Alınmış olan kararların gizli tutulması gerekliliği ve bunun bir sûrette ihlâl edildiği ve bu durumun bir çok açıdan sorun yarattığı anlaşılmaktadır. Kalemdeki yenilikler, Osmanlı bürokrasisinde ortaya çıkan bu soruna bir çözüm bulma arayışından da ileri gelmektedir. Özellikle bu defterde karşımıza çıkan firâr vakalarının, konuya dâir örnekler noktasında fazlalığı, maksadımızı biraz daha anlaşılır kılabilir.

Defterdeki hükümlerin birçoğunda ‘mektûm’ ifâdesinin geçmesi ve hakkında karar alınmış olan kişilere, aksi ifade edilmedikçe kararın duyurulmaması ve bunu ifade için de ‘*ser-rîşte verilmemesi*’ klişesinin kullanılmış olmasından, hükümlerin gizliliği hususuna burada ayrıca ehemmiyet verildiğini görebiliriz. Zira 1 numaralı Mektûme Defteri`nin kapsadığı tarihlerin izdüşümünde yer alması dolayısıyla incelediğimiz 197 No’lu Mühimme Defteri`nde (1790-1791) mahfî, hafi, gibi ibârelere sıkça rastlansa da ‘*mektûm*’ ibâresi sadece üç yerde karşımıza çıkmaktadır.⁹

Hükümlerde rastlanan ifadelerden anladığımız kadarıyla, hakkında karara varılmış olan şahıslara kararın duyurulmaması, bu kararların dönem itibariyle istihbârî açıdan önemli olduğunu bildirir niteliktedir.¹⁰ Bu çalışma *Mühimme-i Mektûme Defterleri*`nin, Dîvân kararlarının gizliliğinin, devlet işlerinin uygun şekilde sürdürülebilmesi açısından öneminin bu anlamda daha sıkı tedbirlere ihtiyaç duyulmasının sonucu olarak ortaya çıktığına dâir bir tartışmaya katkıda bulunacaktır.

Bazı *Mühimme Defterleri*`nde mektûm ifâdesine rastlanmış olmakla birlikte, bir defter tasnifi gerektirecek sıklıkta mektûm ibâresiyle alınmış olan kararların varlığı, bürokratik anlamda tezahür eden ihtiyaçlara göre ve sefer zamanına denk düşen ve üst düzey gizlilik gerektiren konuların kayıt altına alınması için yeni yapılanmalara dâir bir öncül olarak değerlendirilebilirliği de ayrı bir tartışma konusu olabilir.¹¹

⁹ Hatice Çetin Durgun, **197 numaralı Mühimme Defteri`nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, (Akdeniz Üniversitesi-Yüksek Lisans Tezi), 2009

¹⁰ Hüküm nr.: 16

¹¹ İlhan Gök, **168 Numaralı Mühimme Defteri (S. 200-376) (1183-1185/1769-1771) Transkripsiyon, Değerlendirme**, (Yüksek Lisans Tezi-Marmara Üniversitesi) 2017

Defterin içeriği ile ilgili inceleme yapılırken, hakkında en fazla hüküm çıkmış olan kişiler ve konular dikkate alınacaktır. Dönemin en önemli görülen olayları arasında yer alan Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşı için asker tahrîri hakkında alınan kararlar, yaşanan olayların sefer üzerindeki etkilerini inceleyebilecek bir başlık altında değerlendirilecektir. Âyânlık iddiasında bulunan kişiler ve bu kişilere karşı alınması gereken tedbirler ve haklarında verilen idam, sürgün, azl gibi kararları içeren hükümlerin fazlalığı ve bu kararlara uyulmamasının yanısıra, bahsi geçen sorumluların bürokrasiyi ne ölçüde meşgul ettiği ve Osmanlı Devleti`ne ne derece zorluklar yaşattığını değerlendirebilmek açısından da yardımcı olabilecek göstergelerle karşılaşmak mümkün olacaktır .

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ Nr.1`İN DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Fizikî ve Teknik Özellikler

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri`nde 989 Numaralı Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu`ndaki *Mühimme-i Mektûme* Defterler serisinin 1 numaralı defteri, 1203-1208 (1788-1793) yıllarında, Dîvân-ı hümayûn`da alınmış olan gizli hükümlerin sûretlerinin kayıtlarını ihtiva etmektedir. 155 sayfalık defter 495 hükümden ibârettir ve 148 adedi verilen hükmün, konu için yetkilendirilmiş olan diğer muhataplara gönderilmiş olan sûretleri olarak kaydedilmiştir. Sayfalar Osmanlı rakamlarıyla ve hükümlere verilen numaralar daha sonradan kurşun kalemle Latin rakamlarla numaralandırılmıştır. Hükümler, ayın, ‘evâil, evâsıt, evâhir’ (ilk, orta ve son) tabir edilen, onar günlük birimlerine işaret eden ibârelerle birlikte ve ayın ismi zikredilerek, sene klişesinin üzerine hicrî olarak tarihlendirilmiştir.

Defterde tamamlanmamış olan dört adet hüküm bulunmaktadır ve bu hükümlerin devamına söz konusu defterde rastlanılmamıştır.¹²

Defterin ilk sayfası ‘Bismihî subhânehû ve-te‘âlâ, Hâzâ kuyûd-ı ahkâm-ı evâmir-i mühimme-i mektûmedir’ ibâresiyle başlar ve rikâb kaymakamı olarak es-Seyyidü’l-Hâc Mustafa Paşa ve Reîsü’l-küttâb olarak Mehmed Râşid Efendi`nin isimleri zikredilir ve ilk hüküm hemen ilk sayfada yer alır. Arapça yazılarak düşülen tarih, evâil-i Rebi‘ü’l-âhir 1203, 30 Aralık 1788’e denk düşmektedir.¹³ İlk hüküm de yine evâil-i Rebi‘ü’l-âhir 1203 (30 Aralık 1788) olarak düşülmüş ve 495. hükmün senesi 1208 olarak sınırlandırılmış gibi görülse de 417. hükmün üzerindeki ibârenin tarihinin evâil-i Zilkade 1212 (17 Nisan 1798) olması bu sınırı genişletmektedir.

Bir çok hükmün üzerinde, gönderilen sûretin hatt-ı hümayûn ile gönderilmiş olduğunu bildiren ibâreler bulunmaktadır¹⁴ ve bazılarının üzerinde hatt-ı hümayûn

¹² Hüküm nr.: 51, 54, 187, 202

¹³ Hicrî tarihler milâdî tarihe çevrilirken, TTK Çevirme kılavuzu kullanılmıştır ve evâil için 1-10, evâsıt için 11-20, evâhir 21-29/30 dikkate alınarak dönüştürme yapılmıştır.

¹⁴ Hüküm nr.: 12, 33, 34

olduğu düşünölen ibârelerin altın ile tezyin edildiğı görölmektedir.¹⁵ Yine bazı hükümlerin üzerinde, sonraki bir tarihte yazılmış ibâreler bulunmaktadır. Bu ibârelerin içeriğinde, hakkında karar alınmış olan kişi veya kişilerden biri hakkındaki kararın iptâli ‘terkîn’ ifadesi kullanılarak belirtilmiştir.¹⁶ Yine bazı hükümlerin üzerinde ‘battalı mühimme tobrasındadır/torbasındadır’ ifadesi yer almaktadır ve bu da ferman, hüküm sûretlerinin kalemlerde saklanan defterlere geçirildikten sonra battal adı verilen müsveddeyi o aya ait diğör evrakla birlikte torbalara koyup saklandığını belirtmektedir.¹⁷

Yine hükümler, çıktığı makam göz önüne alındığında, Ordu-yı hümayûn, Dîvân-ı hümayûn ve Rikâb-ı hümayûndan çıkanlar olarak sınıflandırılabilir. ¹⁸

Defterde daha önce hakkında hüküm çıkmış, ancak hükmün gerekliliğı yerine getirilmemiş olmasından kaynaklı, aynı hususta yeni hükümlerin çıkarılması, ‘mukaddem ve mu’ahhar sâdır olan emr-i âlîşânım tenfiz ve icrâsı esbâbının istihsâline’ ibâresinden anlaşılır olmakla birlikte, vazifenin başka bir görevliye devredilmesi gibi durumlara da rastlanabilmektedir. ¹⁹

Son olarak, leke, çürüme ve deformasyon gibi sebepler yüzünden harflerin veya kelimelerin okunamadığı yerler (yazıda deformasyon), okunuşundan emin olunamayan kelimeler soru işareti (?), okunamayan yerler de üç nokta (...) ile gösterilmiştir. Defterde şahıs isimlerinin boş bırakıldığı yerler içi boş parantez () işareti ile gösterilmekteyken, noksan olan kelime ya da harfler [] köşeli parantez ile tamamlanmıştır. Ayrıca ayın için (‘) ve hemze için de (’) işaretleri kullanılmış olup basit transkripsiyon kuralları dikkate alınmıştır.

1.2. Defterin İçeriğı

1.2.1. 1788-1793 Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşı

¹⁵ Hüküm nr.: 255

¹⁶ Hüküm nr.: 346

¹⁷ Mübahat Kütükoğlu, “Battal Torbası”, *DİA*, c. 5, İstanbul (1992), s. 206

¹⁸ Hüküm nr.: 17, 430

¹⁹ Hüküm nr.: 103, 221 (Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa’nın Mullu Timûr’un izalesi ile ilgili olarak yetersiz görölmesinden Rakka Vilayeti’nin Halep Vâlisi Mustafa Paşa’ya tevcih edilmesi hakkında)

Defterin coğrafik etki alanını da anlayabilmek için Osmanlı Devleti'nin kara, deniz ve akarsu imparatorluğu olduğunu ve dönem itibâriyle etkin olduğu bölgelerin altını çizmek gerekirse, Tuna'nın, Doğu Avrupa'yı Balkanlar'a ve Balkanlar'ı da Karadeniz'e bağlayan anahtar su yolu olduğu ve İstanbul, Bulgaristan ve Eflak'tan sağlanan hubûbat dolayısıyla bu rotaya bağlandığı, Dicle ve Fırat, Osmanlı topraklarını Hint Okyanusu'na bağlarken, Nil Nehri, Alt Afrika Saharası'nı Osmanlı Akdenizi'ne bağlamakta olduğuna temas etmek gereklidir.²⁰

Defterin başlangıç tarihi olan Evâil-i Rebi'ü'l-âhir 1203 (30 Aralık 1788-8 Ocak 1789) I. Abdülhamid'in (1774-1789) saltanatının son dört ayının başlarına işaret etmektedir. Bu dönem Rus, Avusturya Savaşı'nın devam ettiği ve özellikle Rus cephesinde ciddi mağlubiyetlerin yaşandığı ve asker temini ve cephe tahkîmi için Osmanlı Devleti'nin ciddi yardımlara ihtiyaç duyduğu bir zaman dilimiydi. 1527 yılında Osmanlı Devleti'ne karşı başlayan Avusturya-Rusya dayanışması, Rusya'nın 1726 yılında Viyana İttifakı'na dâhil olmasıyla resmî bir boyut kazanmış ve zamanla daha da gelişmişti.²¹

III. Selim (1789-1808), 11 Receb 1203'te (7 Nisan 1789) tahta çıktığında²² devam etmekte olan Rus ve Avusturya Savaşı'nın olumsuz seyrini durdurmak üzere gayretlerini arttırdığı, hatta bizzat sefere çıkmaya teşebbüs ettiği²³ ve savaşın seyrini değiştirebilmek için yetkin kumandanlar bulmakta, bunları sadriâzam tayin etmekte zorlandığı bilinmektedir.

I. Abdülhamid döneminin en kudretli siması olarak padişahın vefatına kadar (7 Nisan 1789) iktidarı elinde tutan Cezayirli Hasan Paşa²⁴, kendi yetiştirmelerinden biri olan Koca Yusuf Paşa'yı sadâret için ön plana çıkarmıştı ve 24 Ocak 1786'da Şahin Ali Paşa azledilerek yerine Yûsuf Paşa tayin edilmişti.²⁵ III. Selim, Koca Yusuf Paşa'yı azlederek 7 Haziran 1789'da Gazi Hasan Paşa'yı sadriâzamlığa

²⁰ Ali Yaycıoğlu, *Partners of the Empire The Crisis of the Ottoman Order in the Age of Revolutions*, s. 21.

²¹ Zülfiye Koçak, "1787-1792 Osmanlı Rus Savaşında Değişen Dengeler ve Yaş Antlaşması", *Tarih İncelemeleri Dergisi* 32/ 2, 2017, s. 461

²² Ahmet Cevdet Paşa, *Tarih-i Cevdet*, c. 4, İstanbul, 1976, s. 312

²³ Enver Ziya Karal, *Selim III'ün Hatt-ı hümayûnları*, İstanbul, 1988, s. 23.

²⁴ Kemal Beydilli, "Koca Yusuf Paşa", *DİA*, c. 44, İstanbul (2013), s. 23

²⁵ Mücteba İlgürel, 'Ahmed Vasıf Efendi' *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâikü'l- Ahbâr*, İstanbul, 1978, s. 314-315

getirdi. Serasker olarak Ruslar'ı İsmâil Kalesi önünde mağlûp eden ve kaleyi muhasaradan kurtaran Hasan Paşa, Fokşan ve Boza bozgunları (1 Ağustos ve 22 Eylül 1789) üzerine azledilen Kethüdâ Hasan Paşa'nın yerine 3 Aralık 1789'da sadriâzam ve serdâr-ı ekrem tayin edildi. Gazi Hasan Paşa, İsmâil Kalesi'nden ordu merkezi olan Şumnu karargâhına gelir gelmez önce inzibatı temin için, Akkirman Kalesi'ni savaşımadan Ruslar'a veren Tayfur Paşa'yı idam ettirdi ve savaşta ihmali görülenleri cezalandırdı.²⁶ Cezayirli Hasan Paşa'nın yine cepheleyken 29 Mart 1790'da vefatı üzerine ve yerine Çelebi-zâde Şerif Hasan Paşa sadriâzam oldu (1 Şâban 1204/6 Nisan 1790).²⁷

. Bozgun ve toprak kayıplarının devamı olarak Kili ve İsmail Kaleleri'nin de kaybedilmesi, Canikli Ali Paşa'nın Kafkas Cephesi'nde Ruslar'a teslim olması üzerine Sadriâzam Hasan Paşa yerine Koca Yusuf Paşa ikinci kez sadarete getirildi. Yûsuf Paşa mührü alarak 27 Şubat 1791'de Şumnu'daki ordugâha gidip vazifesine başladı.²⁸ Ordunun içinde bulunduğu durum sadriâzama, Kırım'ı Rus hakimiyetinden çıkarmak ya da gâlip olmak imkânı vermiyordu.

Aradaki ittifakın açık hükümlerine rağmen, Prusya'nın Rusya üzerine yürümeyeceğinin anlaşılması da barışa yanaşmaktan başka bir çare bırakmamaktaydı. Maçin'de Ruslar karşısında yaşanan son bozgunun ardından (6 Ağustos 1791) 11 Ağustos'ta Kalas'ta Vâsıf Efendi ve Prens Repnin arasında mütareke yapılarak bir anlaşmaya varıldı.²⁹ . Bunu müteakip bütün ordu ricâlinin iştirâkiyle önce sadâret kethüdâsı Mustafa Reşid Efendi ve ordu mensuplarının katılımıyla düzenlenen ve sadriâzamanın çadırında gerçekleşen toplantıda, ordunun içinde bulunduğu durum sebebiyle galip gelmenin “kıyamete kadar” mümkün olamayacağı tesbit edildi ve padişahın arzusuna aksi bir şekilde, barış yönünde karar alındı. Osmanlı tarihinde benzeri görülmemiş bu boykot kararının padişaha arz edilmesi işini Yûsuf Paşa kabul etmedi ve kararın herkesin imzalayacağı bir mahzar şeklinde düzenlenerek İstanbul'a yollanmasını teklif etti. Bu hadiseye şahit olan vak'anüvis Vâsıf Ahmed Efendi tarafından bizzat kaleme alınan mahzar bu şekilde hazırlanıp gönderildi ve

²⁶ Mahir Aydın, “Cezayirli Gazi Hasan Paşa”, *DİA*, c. 7, (1993), s. 501-503

²⁷ Fikret Sarıcaoğlu, “Şerif Hasan Paşa”, *DİA*, c. 16, (1997), s. 340-341

²⁸ Kemal Beydilli, “Koca Yusuf Paşa”, *DİA*, c. 44, İstanbul (2013), s. 23

²⁹ Kemal Beydilli, “Yaş Antlaşması”, *DİA*, c. 43, İstanbul (2013), s. 344

İstanbul'da barış kararının alınmasında etkili oldu.³⁰ Bu durum Koca Yusuf Paşa'nın azli ile sonuçlanmıştır (3 Mayıs 1792). Trabzon ve Anapa Muhafızlığı'na tayin edilen Yusuf Paşa'ya bu görevde iken gönderilen bir emir de defterde bulunmaktadır.³¹

4 Mayıs 1792'de Sadriâzamlık makâmına tayin edilen Melek Mehmed Paşa, vazifesini 19 Ekim 1794 tarihine kadar sürdürmüştür.

1787-1788 tarihleri arasında iki cepheli olarak devam eden Rus ve Avusturya Savaşı'nın, özellikle Rusya cephesi itibariyle kötü bir seyir takip etmekte olduğundan bahsedilmişti. Nitekim defterde, seferin başarısızlığına neden olduğu tespit edilen sorumluların haklarında, asker tahrîri için gönderilen emirleri bir şekilde ihlal ettikleri için çıkan cezâî hükümler sıklıkla yer almaktadır.³² Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed'in sefer-i hümâyûna sevk edilecek askerlerin tahrîri görevinden kaçması ihbarı üzerine³³ meselenin tâkibi ile ilgili ardarda bir sıra hüküm kaydedilmiştir.³⁴ Bu hükümler konu hakkında gündeme gelen yeni gelişmeler takip edilerek mesul görülen kişinin cezalandırılması veya suçsuzluğu anlaşılması hâlinde affedilmesi ile sonuçlanabilmektedir.

Yakalanan bu kişilerin, sefer için asker göndermeleri, bir âyân ya da eşkiyanın izalesi ile ilgili yardım etmesi şartıyla haklarında af kararlarının çıktığı görülmektedir.³⁵

Bazı hükümlerde asker tahrîri için görevlendirilen kişilerin bu vazife için tahsis edilen akçe ve topladıkları asker ile başka bir bölgeye hareket etmek sûretiyle seferden kaçtıkları görülmektedir. Örneğin, Edirne Vâlisi Battal Atâullâh Paşa'ya gönderilen hüküm, üçyüz nefer mîrî süvârî ve ikiyüz nefer bendinden asker tahrîrine memûr olan Darende Voyvodası Kamışoğlu İsmail yerine, Silifke şehir kethüdası Gölgelioğlu'nun görevlendirilmesi ve Gölgelioğlu'nun tahsis edilen asker ve akçeye

³⁰ Beydilli, a.g.e., s. 23

³¹ Hüküm no.: 289

³² Hüküm no.: 31,50,55,87,107,108,126,478,479,480,481,482,483,484,485,

³³ Hüküm no.: 16

³⁴ Hüküm no.: 17, 18, 19, 20

³⁵ Hüküm nr.: 38, 39, 422, 431

el koymak sûretiyle itaatsizlik ettiği ve buna mukabil hakkında verilen idam kararını hâvîdir.³⁶

Defterde asker tahrîri ve ihracı emri ile bu emre uymadıkları sûrette cezalandırılan devlet görevlileri ya da âyânlarla ilgili hükümler, Radomirli Ahmed Bey`in yüz nefer asker tahrîri görevini yerine getirmediği ve gerekli cezanın tertibi için gönderilen hükümle son bulur diyebiliriz.

1789 Ocak ayında, süregelen savaşın ekonomik olarak ihtiyaç duyduğu destek için Cezayir-i Arab ve Tunus Beylerbeyliği`nden, savaş sonunda geri ödeme kaydı da eklenerek iki bin kese borç talebinde bulunulmuştur.³⁷

Yine asker tahrîri için görevlendirilen kişiler, görev yerlerinden kaçarak başka bölgelerde yerleşebilmekte ve burada kulle inşasında bulunarak asker ve mühimmat ile tahkîm kılmak sûretiyle, devlete karşı isyan hareketleri başlatabilmekteydiler.³⁸

1.2.2. Kırım ve Rus Cephesi Hakkındaki Hükümler

Rusya, 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması`yla hukûken bağımsız bir devlet konumuna getirilen Kırım`ın kendi topraklarına katılmasını, Osmanlı Devleti`nden aldığı, Kırım Senedi olarak bilinen, üç maddelik ve Kırım, Kuban ve Taman`daki son durumu kabul ettirmek sûretiyle, 15 Safer 1198 tarihinde (8 Ocak 1784) resmen sağlamıştı.³⁹

Kırım`ı Rus idâresinden kurtarma hedefiyle 1787`de ilan edilen savaşa, 1788`de Avusturya`nın da Rus tarafında yer alarak dâhil olması, Osmanlı Devleti`ni her iki cepheye savaşıma zorlamış, Avusturya cephesi, Zıştovi`de Avusturya ile sürdürülen barış görüşmelerinin tamamlanmasının ardından (4 Ağustos 1791) kapanmıştı. Rus cephesinde seraskerlere havâle edilen sefer, başarısızlıklara sahne olmuştu ve ⁴⁰ Osmanlı ile ittifak halinde olan Prusya`nın Rusya`ya karşı

³⁶ Hüküm no: 55

³⁷ Hümüm nr.: 91,92

³⁸ Hüküm no: 31

³⁹ Fikret Sarıcaoglu, **Kendi Kaleminden Bir Padişahın Portresi: Sultan I. Abdülhamid (1774-1789)**, İstanbul 2001

⁴⁰ Kemal Beydilli, **1790 Osmanlı-Prusya İttifâkı: Meydana Gelişi-Tahlili-Tatbîki**, İstanbul, 1984, s. 57

yükümlülüğünü yerine getirmekten kaçınması, bazı önemli kalelerin büyük katliamlara uğramış olarak kaybedilmesi ve nihayet Maçin`de yaşanan genel bozgun ve büyük perişanlık (8 Zilkâde 1205 / 9 Temmuz 1791), durumun iyi olmadığını gözler önüne sermekteydi.⁴¹

Esasında savaşa devam etmek arzusunda olan Sultan Selim`in kararının aksi yönünde olmakla birlikte, meşhur ‘boykot hadisesi’ mefhumunda, ordu mensupları ve Sadrıâzam Yusuf Paşa`nın barıştan yana görüş bildirmeleri üzerine, ‘Turla`dan sınır kesilmesinin Tuna`yı sınır kabul etmekle aynı olduğunu’ ifade eden ve son bir zafer elde ederek devletin namusunun kurtulmasını bekleyen padişahın da başka çaresi kalmadığından, Rusya`nın mütareke şartları herkesin kararıyla kabul edildi ve aynı gün (11 Ağustos 1791) onaylanan “esas madde ve mütâreke” belgeleri, barış müzakerelerini sürdüren Prens Repnin`e ulaştırıldı.⁴²

On yedi toplantının sonuncusu 16 Cemâziyelâhir 1206 (10 Şubat 1792) tarihinde gerçekleşti ve gönderilen tasdiknâmelerin mübâdele merâsimi icrâ edildi, böylece barış, devletler hukuku açısından da kesinlik kazanmış oldu.

Defterde bu sürecin arka planını anlayabileceğimiz cephe tahkîmatı veya asker sevkiyatı ile ilgili çok sayıda hüküm mevcuttur. 187 numaralı hükmün bir öncesindeki hükme 1204 sonrasındaki hükme 1205 tarihi düşülmüş olduğu dikkate alınsa bile, devamı defterde bulunamamış olduğundan, bu hükmün tarihi tam tespit edilememekle birlikte, Rus askerî gücü ile Osmanlı asker gücü arasında bir karşılaştırma yapıldığını görüyoruz.⁴³

Sefere asker sevki için görevlendirilen Malatya Mutasarrıfı Rişvan-zâde Ömer Paşa`nın da geciktiği ve kış için gerekli olan asker sevkiyatının bahara ertelenmesinden sorumlu tutulduğu anlaşılmaktadır.⁴⁴

Anapa, İsmail, Akkirman gibi işgal altında kalmış olan bölgelerle ilgili hükümlerle birlikte, İbrail ve Kırım`a dâir hükümler de karşımıza çıkmaktadır. Bölgede yaşanan bozgunların ve kayıpların müsebbibi olarak görülen, ya da düşmanla iş birliği içerisinde olan kişilerle ilgili olarak alınmış olan kararların ilki

⁴¹ Kemal Beydilli, “Yaş Antlaşması”, *DİA*, c. 43, İstanbul (2013), s. 343-347

⁴² a.g.e. s. 345

⁴³ Hüküm nr.: 187

⁴⁴ Hüküm nr.: 51

(defterdeki hüküm sırası dikkate alınmak kaydıyla) İbrail muhafazasına tayin edilmiş olan Kösterceli İbrâhim Bey`in kardeşi Ali Bey`in savaş için tahsis edilen mîrîleri alarak firâr etmiş olduğundan ve askerî düzeninin bozulmasına sebebiyetten, bir mübâşir tayiniyle gasbetmiş olduğu mîrînin geri alınması ve söz konusu Ali Bey`in cezalandırılması ile ilgilidir.<sup>45</sup> Savaşın kritik bir cephesi konumunda olan Anapa Kalesi`nin kaybı için sorumlu tutulan⁴⁶ Anapa Seraskeri Abdullâh Paşa hakkında çıkan hükümde, söz konusu kalenin Anadolu`nun muhâfazası noktasında stratejik önemine değinilmiş ve donanmanın Gelincik Limanı`na sevk edilmesinin öneminden de bahsedilmiştir.

İçel Âyânı Koca Abdülkadir`in İsmail Kalesi`ne⁴⁷ altı yüz asker göndermesi şartıyla afvedilmesine karar verilmişse de⁴⁸ emre uymadığı anlaşıldığından idamına karar verilmiş olduğu da anlaşılmaktadır.⁴⁹

1.2.3. Âyânlarla İlgili Hükümler

1.2.3.1. 18. yy.`da Âyânlar

Çok geniş anlamlarda kullanılabilen âyân kelime anlamı bakımından bir yerin ileri gelen, nüfûzlu kişileri, eşrâf, seçkinleri olarak tanımlanır. Tarihî belgelerde voyvoda, mütesellim, muhassıl, mutasarrıf ve vâli olarak görülen yerli hânedanlar, aynı zamanda âyân, derebeyi veya mütegalibe tâbirleriyle de ifâde edilebilmektedir.⁵⁰

Osmanlı taşra idâresinde, vâli, mutasarrıf, mütesellim ve voyvodalar olarak merkezden tayin edilebilen yöneticilerin yanısıra her şehir ve kasabada âyân-ı vilâyet arasından seçilmiş olan bir âyân bulunurdu.⁵¹ Baş âyân olarak bilinen kişi, halka karşı hükümetin ve hükümete karşı halkın temsilcisi olarak işlev görmekteydi. âyân seçimine hükümet karışmazdı ancak hükümetçe tanınmış birinin olması şartı

⁴⁵ Hüküm nr.: 87

⁴⁶ Hüküm nr.: 238

⁴⁷ Günümüzde Ukrayna Cumhuriyeti sınırları içinde Tuna`nın Karadeniz`e dökülen kollarından biri olan Kilya üzerinde Romanya sınırına yakın önemli bir liman şehri olan Izmail`dir.

⁴⁸ Hüküm nr.: 13

⁴⁹ Hüküm nr.: 171

⁵⁰ Yuzo Nagata, **Muhsin-zâde Mehmed Paşa ve Âyânlık Müessesesi**, Tokyo, 1976, s. 2

⁵¹ Özcan Mert, “Âyân”, **DİA**, c. 4, İstanbul (1991), s. 195

mevcuttu. 1779 tarihli fermâna kadar vâlilerin buyruldu ve kadıların mürâsele vermek sûretiyle yetkilendirebildikleri âyânlar, bu tarihten sonra durumu sadriazama iletip izin aldıktan sonra yetki kazanabileceklerdi. Ancak bu emre pek uyulmamış olduğu görülmektedir.⁵²

16. yy.'dan îtibâren memleket düzenindeki aksaklıkların üstesinden gelinme noktasında âyânların etkisi artmıştı. Aynı yüzyılın ortası gibi erken bir dönemde Kânûnî Sultan Süleyman (1520-1566) tarafından, vâlilere tahsis edilen has gelirlerinin parçalara bölünmesi ve voyvodalara satılması yasaklanmış olmasına rağmen bu durum yaygındı ve böylece mütesellim, voyvoda veya subaşı unvanıyla mültezimlik ya da padişah temsilciliği görevini yerine getiren âyânların yerel idârî konulara katılımlarını desteklemekteydi.⁵³ Böylelikle yüzyılın ikinci yarısından îtibâren gerek mâlî açıdan iltizâm ve gerek bölgelerine gönderilen emekli askerlerin ve askerîlerin kendilerine katılmaları yoluyla güçlenmeleri söz konusuydu. Merkezden voyvoda ve mütesellim olarak atanmalarıyla sosyal, ekonomik ve askeri güçlerine idârî yetkilerin de katılması, bölgelerinin merkezle olan münasebetlerinde, en kuvvetli temsilci durumuna gelmeye başlamalarına neden oldu. Bu kuvvetlenme, âyânların etkileri ve isimlerini, bulundukları bölgelerin dışına taşırılmıştır.

Şehir ve esnaf için gerekli malları sağlamak, erzak ve ham madde fiyatlarını belirlemek, kamu binalarının inşa ve tamirini yapmak, eşkiya yakalamak ve cezalandırmak, orduya asker sağlamak ve bu askerlerin ihtiyacını görmek, ordu erzak ve mühimmatının taşınması ve bunun için hayvan tedarik etmek, İstanbul baruthânesinin güherçile ihtiyacını karşılamak, bazen gemi yapmak ve gemi yapımı ile ilgili malzemeyi temin etmek, vergi ve mukâtaa gelirlerini toplamak, âyânların görevleri arasındaydı.

Bu bölümde 18. yy.'ın ortalarından îtibâren statülerinin iyice güçlendiğini gördüğümüz âyânların, merkezî otorite ile münâsebetlerini anlamak bakımından özellikle defterin içerdiği tarih olması hasebiyle 1788-1793 yılları arasında âyânlar

⁵² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Meşhur Rumeli âyânlarından Tirsinikli İsmail Ve Yılık Oğlu Süleyman Ağalar Ve Alemdar Mustafa Paşa**, İstanbul, 1942, s. 5

⁵³ Halil İnalçık, **Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar**, İstanbul 2016, c.4, s. 59

ya da âyânlık iddiâsında bulunanlar hakkında alınmış olan kararlar dikkate alınarak, bir tasnif yapılacaktır.

Defterde âyânların yerine getirmedikleri bazı görevler, sefere asker tahrîr etme vazifelerine uymamak, toplanan vergileri kendi zimmetlerine geçirmek, inşa etmekle yükümlü oldukları gemilerin inşaasından kaçınmak⁵⁴, kalebend olarak gönderildikleri yerden firâr etmek, firâr edenleri saklamak, bir vâli ya da asker sürücüsünün maiyetine tayin edildiklerinde görev yerlerine gitmemek, muhallefât tahsilatına el koymak, vs. olarak sıralandırılabilir.

Sözlük anlamı itibariyle ölen bir kişinin geriye bıraktığı şeyler⁵⁵ olarak tanımlanan muhallefât, devlet görevinden azl edilmiş olanlara, evvelden tahsîs edilmiş olan mal ve haklar olarak da değerlendirilir. Muhallefât, ölen kimsenin mirasçısı yoksa muhallefâtın hazineye intikal etmesi⁵⁶ veya görevden azl edilenlerden geri tahsîl edilmesi bakımından devletin gelir kaynaklarından biriydi. Görevden azl edilmiş olan kişilerin muhallefâtları mübâşir tayiniyle tekrar hazineye aktarılmakta iken, bazen bu mübâşirlerin âyânlık iddiasında olan kişiler tarafından öldürüldüğü ve muhallefâtlara el koydukları tespit edilmektedir.⁵⁷

Defterin genelinde böyle itaâtsizliklerin cezalandırılmasına yönelik çıkan hükümlerin fazlalığı yaşanan sıkıntıların ölçüsü konusunda bir fikir vermekte ve hatta çıkan hükümlerin birinde, genel olarak âyânların o dönem devlete yaşatmış olduğu sıkıntıların bir tezahürü olarak “Devlet-i aliyyem`in sâyesinde bu kadar kuvvet ve kudret tahsîl eylemiş iken sâ`ir müte`ayyinler misillü Devlet-i aliyyem`in bir işine yaramadığından” şeklinde bir serzenişin varlığı da görülmektedir.⁵⁸

1.2.3.2. Mullu Timûr

Defterde, hakkında en çok hüküm çıkmış olan şahıslardan biri, Mullu bölgesi âyânlarından iskânbaşılık göreviyle yetkilendirilmiş Mullu Timûr olarak karşımıza çıkmaktadır.⁵⁹ Bağdâd taraflarında eşkiyalık üzere olan Mullu Timûr`un etkisinin

⁵⁴ Hüküm nr.: 350

⁵⁵ Şemseddin Sâmî, *Kâmus-ı Türkî*, İstanbul, 2014, s. 1310

⁵⁶ Tahsin Özcan, “Muhallefât”, *DİA*, c. 30, İstanbul (2013), s. 406

⁵⁷ Hüküm no.: 336

⁵⁸ Hüküm nr.: 350

⁵⁹ Hükümlerden bazıları:33,34,35,36,37,43,44,45,46,47,100,104,105,106,121,124,256,186,198,199,

Basra taraflarına da yayıldığı bilgisi doğrultusunda, söz konusu eşkiyanın ortadan kaldırılması için Bağdad ve Basra Vâlisi'ne gönderilen emrin, iş birliği yapmak üzere Rakka ve Diyarbakır Vâlileri ve mütesellimlerine de gönderildiği anlaşılmaktadır. Mullu Timûr'un bu bölgedeki etkisini ortadan kaldırmak üzere görevlendirilmiş olan Rakka Vâlîsi'nin asker sürücülüğüne memûr olması ve Diyarbakır Vâlîsi'nin Sinop muhâfızlığı hizmetiyle meşgul olmaları neden olarak gösterilerek, Sivas mütesellimi olan Tercimzâde Süleyman Paşa'ya Rakka Eyâleti tevcih edilmiş, meselenin hallolması için kendisiyle iş birliği yapılması, yine Bağdad Vâlîsi Süleyman Paşa'ya gönderilen hatt-ı hümayûnlu bir emir ile istenmiştir.⁶⁰ Mullu Timûr'un etki alanının Aralık 1789 yılı itibariyle Mardin ve Siverek ve Diyarbakır ve Rakka taraflarına ve Maden-i hümayûn kazalarına ulaştığı ve hatta Ergani ve Diyarbakır yakınındaki Karacadağ'da saklanarak Tokad taraflarında mal gasbında bulunmak sûretiyle genişlediğini anlamaktayız.⁶¹ Bu etkinin ortadan kaldırılması için Bağdad ve Basra ve Şehrîzor Vâlîsi Süleyman Paşa'nın emrine tayinle, Rakka Vâlîsi İbrâhim Paşa ve Haleb Vâlîsi Tercimzâde Süleyman Paşa ve Cizre Bey'i de görevlendirilmiştir.⁶²

Şubat 1791 tarihli hükümde, bahsi geçen eşkiyanın hâlâ ortadan kaldırılamaması üzerine bu defa Malatya Mutasarrıfı Rışvan-zâde Ömer de Rakka Vâlîsi'nin maiyetine tayin edilmiştir.⁶³ Yine Timûr'un izale edilebilmesi için yeni tevcihler de verilmiştir.⁶⁴ Bu izale meselesinin ciddiyeti, devam etmekte olan bir sefer söz konusu iken verilen tevcihlerden ve emir altındaki askerlerin bu kişinin ortadan kaldırılması için tahsis edilmesinden anlaşılmaktadır. Nitekim Rakka Vâlîsi İbrâhim Paşa'nın göndermiş olduğu yazıda 'şakî-i merkûmun kaviyü'l-ikrâr bir düşman' olduğundan bahisle, izalesinin zorluğundan bahsedilmiştir. Buna mukabil gönderilen hükümde, İbrâhim Paşa'nın evvelden Timûr'u hafife almış olduğu hatırlatılarak (Timûr dedikleri kutta'-ı tarîk makûlesinden bir âdemdir, ânın hakkından gelmek bir iş midir, bir edâ-yı lâzım Timûr'un izâlesini birinci iş zannıyla

200,201,210,214,215,216,217,218,221,222,223,226

⁶⁰ Hüküm nr.: 43

⁶¹ Hüküm nr.: 45

⁶² Hüküm nr.: 47

⁶³ Hüküm nr.: 100

⁶⁴ Hüküm nr.: 121,123

i'zâm ederler), böyle bir hataya bir daha düşülmemesi konusunda kendisi uyarılmıştır.⁶⁵ Mevzu öyle bir seyre ulaşmıştır ki, askerî kuvvetle alınamayen Timûr'a yaklaşması mümkün görünen iki tabibe, kendisini zehirlemeleri için iş birliği yapılması fikri dahi düşünülmüştür.⁶⁶

Timûr'un mütegalibesi bir şekilde yayılıp, etrafına Türkoğlu Hüseyin ve Koca Alioğlu Yusuf ve Kel Hüseyin ve Kürt Rıdvan, Deli Yakup ve Beteriki Davud gibi kişilerin toplandığı ve Timûr'un dört bin ve diğerlerinin bin kadar süvari ile Keban ve Ergani Madenleri'ni tehdit ettikleri de vâkîdir.⁶⁷ Keban Maden Hazinesi'nin yağma edileceği istihbârâtı alındığından, bölgenin muhafazası için alınması gereken tedbirler detaylı bir şekilde sorumlulara bildirilmektedir.⁶⁸

Yine Timûr'a karşı alınan tedbirler doğrultusunda Rakka Eyâleti, Halep Eyâleti'ne ilhak edilmekle Mustafa Paşa'ya tevcih edilirken, İbrâhim Paşa'ya (eski Rakka Vâlisi) Adana eyâleti verilmiş ve bölgede huzurun tekrar sağlanabilmesi için merkezî idâre güçlendirilmeye çalışılmıştır. Ayıntaplı Battaloğlu üzerine gerçekleştirdiği askerî harekâtın başarısı dolayısıyla, Halep Vâlisi Mustafa Paşa'ya Timûr'un izâlesi vazifesi verilmiştir. Yine bu amaçla Malatya Mutasarrıfı Rişvan-zâde Ömer⁶⁹ Mustafa Paşa'nın maiyetine sevk edilmiştir.

Mullu Timûr'un civardaki ileri gelenlerle ve aşiret reisleriyle de iş birliği yaptığı anlaşılmaktadır. Mardin civarındaki Sürgücü ve Avaslı Aşireti reisleri bunların arasında yer aldıklarından, asılarak yerlerine, uygun görülen kişiler tayin edilmek sûretiyle bölgeyi istihkâm etme gayretlerine rağmen, fesâdına engel olunamamıştır.⁷⁰

Timûr'un bahsinin geçtiği son hükümden, dört senelik bekâyasını da ifâ etmemiş olan Ergani bölgesindeki Ekrad taifesi ile işbirliği içinde olduğu

⁶⁵ Hüküm nr.: 124

⁶⁶ Hümüm nr.: 186. Mullu Timûr'un, hastalığı dolayısıyla kullanması gereken ilaçları, ehil biri vermedikçe içmediği ve bu görev için Zail ve öğrencisi olan Koyakis isimli iki tabîbin görevlendirildiği istihbârâtı üzerine, Diyarbekir Voyvodası Nâimzâde İbrâhim'e gönderilmiştir.

⁶⁷ Hüküm nr.:100, 190

⁶⁸ Hüküm nr.: 191

⁶⁹ Hüküm nr.: 214

⁷⁰ Hüküm nr.: 218

anlaşılmaktadır.⁷¹ Bununla birlikte yakalandığı ya da cezalandırıldığına dair, söz konusu defterde herhangi bir hüküm mevcut değildir.

1.2.3.3 Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî

Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Paşa hakkında⁷², Antep Bölgesi ve civarında yarattığı huzursuzluklar ve bunlara karşı alınması gereken tedbirler ile ilgili hükümler mevcuttur. Defterin ilk iki hükmü I. Abdülhamid'in dönemine tekabül etmektedir. Hemen üçüncü hüküm Antep bölgesinde yaşanan sıkıntıların müsebbibi olarak görülmesi dolayısıyla Battaloğlu hakkında alınması gereken tedbirler ile ilgilidir. Sürecin uzamasına ve konunun aciliyetine dâir göndermelerle⁷³ Diyarbakır, Halep, Kilis ve Azez, Maraş'ta bulunan devlet ricalinin bu duruma son verebilmek için vazifelendirildiği görülmektedir. Zilkade 1204 (Temmuz 1790)'de yani hemen hemen bir yıl sonra sadır olmuş hükümden⁷⁴ Ayıntablı Mehmed Nûrî'nin hakkında daha önce çıkmış olan idam cezasının, belki düzelir diyerek Sivas Kalesi'nde sürgün olarak değiştirilmiş olduğunu anlamaktayız. Burada, Kul Abdi Paşa maiyetinde sefer için kaleden çıktığı ve bu esnada Kul Abdî Paşa'nın vefatı üzerine kendisinin İstanbul'a gittiği ve af dilediği, sefere gitmesi şartıyla kendisine Rumeli Beylerbeyliği pâyesinin verilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Mehmed Nûrî'nin tekrar aynı şekilde itaatsizlik ettiği ve hakkında gerekli cezanın icrası için Bağdad, Basra, Şehrizar, Maraş, Halep ve Diyarbakır'daki devlet görevlilerinin yetkilendirilmesi ve işbirliği yaparak Battaloğlu'nun hakkından gelinmesi için hükümler gönderilmiştir.⁷⁵ Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa, Antep etrafına kulleler inşa etmiş ve içeri toplar yerleştirerek istihkâm etmiştir. Antep içinde de kendine destekçi bulduğu anlaşıldığından ve halktan da kendisini destekleyenlerin çıkması üzerine kolaylıkla ele geçirilemeyeceği anlaşılmıştır.⁷⁶

⁷¹ Hüküm nr.: 303

⁷² 3,4,5,6,7,8,9,10, 118,119,120,122, 214,215,216,217,218,230,231,232,233,237,257

⁷³ Hüküm no.:8

⁷⁴ Hüküm no.: 118

⁷⁵ Hüküm no.: 121,122

⁷⁶ Hüküm no.: 214

Halep Vâlisi İbrâhim Paşa'nın gayretleri ile Mehmed Nûrî Paşa'nın muhârebe esnasında öldürülmüş olduğu anlaşılmaktadır.⁷⁷

257 numaralı hükümde de, kendisinden maktûl olarak bahsedilen Battaloğlu'nun Antep bölgesindeki etkisinin bir süre daha devam etmiş olduğu bölgedeki ayaklanmaların devam etmesinden anlaşılmaktadır. Bu sefer Kullukçuoğlu eliyle süregelen meselenin önlenmesine dâir tedbir alınmaya çalışılmış olduğu daha sonradan sâdir olmuş hükümlerden anlaşılmaktadır.⁷⁸

1.2.3.4. Koca Abdülkadir

18. yy.'ın sonunda İçel'de Sarıkavak âyânı Koca Abdülkadir'in isyânına karşılık olarak, Mayıs 1790 tarihli bir hükümle kendisinin yakalanarak cezalandırılması ve yine aynı ayın sonunda, hükmün üzerine düşülmüş bir ibâre ile meşâyâ⁷⁹ altı yüz asker götürdüğü taktirde cezasının affolacağı ifade edilmektedir.⁸⁰

Sarıkavak taraflarında saklandığı anlaşılan Koca Abdülkadir'in ortadan kaldırılması için tayin edilen Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde Süleyman Paşa'ya, amacını kolaylaştırması için Konya Kalesi'nden iki kıta top talebinde bulunması emri verilmiştir.⁸¹ 1792'nin yaz aylarında, onun idamının ardından İçel'deki çalkantıların biraz durulur gibi olduğu düşünülse de, 1789 Kasımı'nda Darende Voyvodası Kamışoğlu İsmail'e verilmiş olan beş yüz askerin sefer için tahrîri vazifesi, kendisine tahvil olunan ve bu iş için tahsis edilen on yedi bin beş yüz yirmi beş azîziye mîrî akçeye el koymak sûretiyle itaatsizlik göstermiş olan⁸² Silifke âyânı Gölgeli-oğlu Deli Osman'ın 1795'te başkaldırması, sancakta büyük boyutlu sosyal hareketlenmeye neden olmuştur.⁸³

⁷⁷ Hüküm no.: 214

⁷⁸ Hüküm no.: 487

⁷⁹ Kışlak.

⁸⁰ Hüküm nr.:13

⁸¹ Hüküm nr.: 269

⁸² Hüküm nr.: 55

⁸³ Ensar Köse, *Ayanlar Çağında İçel Sancağı'nda Sosyal Hareketlilik*, İstanbul Üniversitesi (Doktora Tezi), 2013, s. 43

1.2.3.5. Karamürselli Hamîd Bey, Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim

Âyânlık iddiasında bulunan Hamid Bey, Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim'in Karamürsel ve civarında sebep oldukları karışıklıkların giderilebilmesi için önce Karamürsel kazası devlet erkânına gönderilen yakalama emirleri, konu ile ilgili başarı sağlanamayınca yetkilendirilenlerin sayısı arttırılmıştır. Karamürsel civarında bulunan kazaların devlet erkanı, Kocaeli Sancağı Mütesellimi, İznik Kazası âyânı Hayreddin Paşazâde Osman Bey, Gemlik Serdârı Subaşı-zâde Mustafa, Günboza nahiyesi Serdârı, Söğüd Voyvodası Paşa Bey, Kapıcıbaşı İsmail, Bilecik'te memur Kuru Ağası'na ve Günbozu Serdârı'na hükümler gönderilmiştir.⁸⁴

Söğüd Voyvodası Paşa Bey İbrâhim ve maiyetine tâyin kılınan Kandıra Âyânı ve serdârı Karga Bayrakdâr ve Karacaşehir kazâsı âyânlarından İbrâhim ve Köypazarı kazâsı âyânlarından Hacı Ahmed ve Küçekağa, Geyve kazası âyânlarından Hacı Ahmed ve Akhisar Geyve âyânlarından, Balbân'ın vekili, Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi'ne ve Gemlik serdârı Subaşı-zâde Mustafa ve Mudanya serdârı Osman ve Pazarköy kazâsı ayânı ve serdârı, Kocaeli Sancağı Mütesellimi'ne ve İznik kazâsı âyânlarından Hayreddin Paşazâde Osman Beyler'e gönderilmiş olan hükümde, âyânlık iddiasında bulunan Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim'in yakalanmaları için hepsinin birlikte hareket ederek üzerilerine gitmek gerektiği emri verilmiştir.⁸⁵ Fî evâsıt-ı Rebîülâhır Sene [1]205 tarihli hükümde⁸⁶ söz konusu isyancıların ele geçirilmiş olduklarını anlıyoruz. Yalnız Tombazoğlu'nun bazı şartlar ile affolunmasına dâir evâsıt-ı Zilkade 1205 (Temmuz-1791) tarihli hükmün⁸⁷ üstünde daha ileri tarihli bir terkîn de mevcuttur (Evâsıt-ı Rebîülevvel 1207-Ekim 1792).

1.2.3.6. Tirsiniklioğlu İsmail

⁸⁴ Hüküm nr.: 165

⁸⁵ Hüküm nr.: 167

⁸⁶ Hüküm nr.: 189

⁸⁷ Hüküm nr.: 147

1791 (1206) yılında idam edilen Rusçuk âyânı Ömer⁸⁸ Ağa'nın kardeşi olan Tirsinikli İsmail, Zıştovi, Niğbolu, Tırnova, Hezargrad bölgesinde etkinliği dolayısıyla meşhur olmuş ve abisi Ömer ile idam edilmesi kararlaştırılmış olsa da firâr etmiş ve hakkında yakalama emirleri çıkarılmıştır. Ardarda gönderilen hükümlerde aynı husus için sırasıyla, Tırnova, Hazergrad, Plevne, Lofça kadı ve voyvodalarına, Rusçuk Muhafızı Yeğen Mehmed Paşa'ya ve Niğbolu kadısı ve Niğbolu Mütessellimi'ne de hükümler gönderilmiştir. Tirsiniklioğlu ile ilgili defterde sadece sekiz hüküm bulunmakta⁸⁹ ve bunlardan sonuncusunda, Şumnu'da saklandığı istihbar olunmuş ve yakalanıp cezasının yerine getirilmesi için Şumnu âyânı Çavuşzâde İsmail'den yardım istenmiş ve bu husus için 'hatır ve gönüle riayeten ağmaz' etmemeleri için kendileri uyarılmıştır.⁹⁰

Ayrıca, Bozkır Madeni'nin, Kulaklioğlu Mehmedoğlu Mustafa ve etrafına toplanmış olan eşkiyaların bölgedeki bozgunculukları nedeniyle yedi sekiz sene kadar kapalı kalmış olduğu da anlaşılmaktadır.⁹¹

Katrinli Bâyezid, Torunoğlu, Ekrâd Aşiretleri, Acemoğulları, Himmetoğlu gibi, imparatorluğun farklı bölgelerinde düzeni bozan ve merkezî otoriteye karşı itaatsizlikte bulunan âyânlara karşı alınan tedbirler ve haklarında verilen cezâî hükümlerin sayısı da oldukça fazladır.

1.2.4. Görevden Azl veya Emeklilik ile İlgili hükümler

Mîr-i mîranlık, muhafızlık, kaymakamlık, müftülük gibi görevlerinden emeklilik⁹² ya da yetersizlik dolayısıyla azledilen kişiler hakkında sadır olan hükümlerin sayısı da az değildir. Defterde yer aldığı şekliyle, farklı kişilerle ilgili olmak kaydı ile kronolojik olarak da ard arda tasnif edildiğini görebilmekteyiz.⁹³ İbrail Muhafızı Mahmud Paşa, Atina muhafızı Orköylü Ömer Paşa, Gümülcine'de memur Mehmed Emîn Paşa, Fele muhâfızı Bican-zâde Ali Paşa, Soğucak muhâfızı İbikli-zâde Mustafa Paşa'ya, maaş bağlanması sûretiyle ve ikâmet edecekleri yerlerin

⁸⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Meşhur Rumeli âyânlarından Tirsinikli İsmail ve Yılık Oğlu Süleyman Ağalar ve Alemdar Mustafa Paşa**, İstanbul, 1942, s. 8

⁸⁹ Hüküm nr.: 385,384,328,327,288,273,185,181

⁹⁰ Hüküm nr.: 385

⁹¹ Hümün nr.: 206

⁹² Hüküm nr.: 280

⁹³ Hümük nr.: 293,294,295,296,297,298,299,300,301

de tayiniyle bu hükümler gönderilmiştir.⁹⁴ Görevden emeklilik kaydıyla azledilenlerin, Avusturya, Rus Savaşı'nı barış anlaşmasıyla sonlandırmanın hayırlı olacağı kanaatini taşıyan, evvelden bahsi geçen ordu ricalinden olmaları muhtemeldir.⁹⁵

Vezâretten azledilmek sûretiyle Limni'de ikâmet etmesi uygun görülen esâmcı muhâfızı Kürd Seyyid Osman Paşa'nın,⁹⁶ talebi üzerine ikâmet yerinin Kilitbahir olarak değiştirilmesi gibi, bazı hükümlerde yine, emeklilik zamanlarını geçirecekleri yerden bir vesile ile memnun olmayanların, yeniden yer değiştirme taleplerinin yerine getirildikleri anlaşılmaktadır.⁹⁷

Emekli olan ya da bir görevden azl edilen devlet görevlilerinin emeklilik hayatlarını geçirecekleri yerlere yapılan tayinlerin başka bir yere değiştirildiğini görüyoruz.⁹⁸ Bazı hükümlerde bu yer değişikliklerinin sağlığa elverişsizliğinden dolayı ortaya çıkan şikayetler ya da kalan ömrünü kutsal yerlerde devam ettirme⁹⁹ gibi taleplerle tekrar gündeme geldiğinde, uygun görülmesi halinde, istedikleri yere sevk edilmesinde bir mahsur görülmemiştir. Ancak bu kimselerin son bulundukları görev yerlerindeki nüfuzları ve idâreye müdâhil olmaları halinde bulundukları yerlerdeki ikâmetine mücade edilmediği de anlaşılmaktadır.¹⁰⁰

1.2.5. Diğer Önemli Hükümler

Defterde, yukarıda bahsi geçen meseleler hâricinde, hakkında bir ya da iki hüküm çıkmış olan hususlar da yer almaktadır. Bu hususları, defterde yer aldıkları kronolojik sıraya göre aktarmak gerekirse, ilki 11 numaralı hüküm olmalıdır. Bahsi geçen hüküm, Moskov keferesi olarak tabir edilen Rusya'nın, Fransa'nın teşviki ile Süveyş'e girebilmesi için, küçük bir donanma tertip ederek, o dönem Fransa idâresinde bulunan Madagaskar'dan yüz kadar Fransız tedârik etmek ve gemilere Flemenk bayrağı çekmek sûretiyle ticaret gemisi kılığına girmeleri istihbârâtını

⁹⁴ Hüküm nr.: 293,294,295,296,297,298,299,300

⁹⁵ Kemal Beydilli, "Koca Yusuf Paşa", *DİA*, c. 44, İstanbul (2013), s. 25

⁹⁶ Hüküm nr.: 296

⁹⁷ Hüküm nr.: 342,

⁹⁸ Hüküm nr.: 280

⁹⁹ Hüküm nr.: 396

¹⁰⁰ Hüküm nr.: 493

edinen Devlet-i aliyye tarafından, Bahr-i Süveyş'in Rusya'ya karşı muhafazası için alınması gereken tedbirler ile ilgili olarak Emîr-i Mekke-i Mükerreme Şerîfi Galib bin Murâd'a gönderilmiştir. Hükümde alınması gereken tedbirler de, Cidde Kalesi'nin varoşlarına, Cidde Kalesi'nden tahsis edilecek topların yerleştirilmesi ve söz konusu gemilerin buraya girişleri halinde top atışları ile yakılarak batırılması, talep halinde bahsi geçen gemilere kılavuz verilmemesi hakkındadır. 12. hüküm de yine aynı husus için alınacak olan tedbirler ile ilgili Cidde Vâlisi Azm-zâde Yusuf Paşa ve Cidde Kalesi Dizdârı'na gönderilen sûrettir.

Bir diğer hüküm kalb-i akçe olarak bahsedilen sahte para üretimiyle ilgili olarak, Darbhâne-i âmire mukataâsından gelen paranın, beş yüz kuruşundan fazlasının sahte olduğunu, Darbhâne-i âmire nâzırı Yusuf Bey'in emrinde çalışan bir kişinin tesbit etmesiyle anlaşıldığı ve bahsi geçen sahte paranın üretim yerinin Ohri ve Dukakin ve İskenderiye Sancakları'nda bulunan kaza ve köylerdeki bazı gizli yerlerde olduğunun istihbârâtı üzerine, bu işe kalkışan kişilerin (kimlikleri tesbit edilememiş) yakalanarak haklarında gereken cezanın tertibi için söz konusu bölgelerin devlet görevlilerine gönderilmiştir.¹⁰¹

Avrupalı Devletler ile isyancı liderleri arasında aracılık yaptığına dâir duyum alınmış olan, okçuyân olarak tabir edilen ve bir mühtedi olduğu da belirtilen bir topçunun, Mısır'da ve İskenderiye'de ikâmet ettiği ve elinde bulunan mehteriye kağıdıyla isyancı liderleri tarafına hareket etme ihtimalinin bulunduğu ve bu vesile ile Avrupa Devletleri ile isyancı liderleri arasında, askerî mühimmat yardımı için aracı olabileceği istihbârının tahkik edilmesi ve eğer bu durumun gerçekliği tesbit edilir ise kendisinin sınırdışı edilmesi hakkında, Mısır Vâlisi İsmail Paşa'ya gönderilen bir hüküm mevcuttur. Hükümün başında hattı-ı hümayûn keşide kılındığına dâir ibâre bulunmaktadır.¹⁰²

Rakka ve Diyarbakır taraflarında sürdürdüğü eşkiyalık faaliyetleri dolayısıyla hakkında defalarca cezâî hükümler çıkmış olan Mullu Timûr'un izalesi ile ilgili olarak içerik bakımından farklı bir hükme tesadüf etmekteyiz., Mullu Timûr'un, hastalığı dolayısıyla kullanması gereken ilaçları, ehil biri vermedikçe içmediği ve bu görev için Zail ve öğrencisi olan Koyakis isimli iki doktorun görevlendirildiği

¹⁰¹ Hüküm no: 172

¹⁰² Hüküm no: 113

istihbârâtı üzerine, Diyarbakır Voyvodası Naimzâde İbrâhim'e, bu iki tabibe, söz konusu ilaçlara zehir katmak ve Mullu Timûr'a düzenli bir şekilde içirerek ortadan kaldırılmasını mümkün kılmak fikrini, gizli bir şekilde bildirmesi istenmektedir. Ve eğer bunda muvaffak olurlar ise mükafatlandırılacakları sözü de verilmiştir.¹⁰³

İlmiye mensuplarına verilen cezâî hükümler bu defterde çok fazla yer almamakla birlikte mevcuttur. İlmiye sınıfına mensup olanların azli için Şeyhülislâmlık makamından tasdik alındığı göz önünde bulundurularak, defterin kapsadığı tarihlerde şeyhülislâmlık vazifesinde olan kişilere bu vesile ile temas edilecektir.

III. Selim tahta çıktığında, makamda olan Şeyhülislam Kâmil Efendi, kıdemli Mekkî Mehmed Efendi'nin yerine 16 Cemâziyelevvel 1202 (23 Şubat 1788) tarihinde şeyhülislâm oldu.¹⁰⁴ 27 Zilkade 1203 (19 Ağustos 1789) tarihinde azl edilerek yerine kısa bir süreliğine Esad-zâde Şerif Efendi getirildi. İlmiyede yaşanan bozulmaları düzeltmesi umuduyla 17 Ekim 1789 tarihinde şeyhülislâmlık makamına getirilen Hamîdî-zâde Mustafa Efendi ilmiye bürokrasisinde görülen aksaklıkların tespit ve düzeltilmesi konusunda yapmış olduğu ıslahat çalışmalarına engel olabilecek kimseleri görev yerlerinden uzaklaştırması ve takınmış olduğu sert tavır, başta Koca Yusuf Paşa olmak üzere devlet ricalinin kendisine karşı oluşturduğu menfi bir kamuoyuna dönüşerek azledilmesine neden oldu. Ardından sırasıyla, Seyyid Yahya Tevfik Efendi (13 gün), Mekkî Mehmed Efendi'nin (1 yıl 3 ay 10 gün) getirildiği makama, 12 temmuz 1793 tarihinde Dürrî-zâde Mehmed Arif Efendi'nin (6 yıl, 1 ay, on dokuz gün) atanmasıyla ıslahat çalışmaları tekrar gündeme geldi.

Hacı Emin isimli müftünün, Kilis hassı gelirlerini toplama vazifesiyle gittiği bölgede düzen bozduğu gerekçesiyle Kıbrıs'a sürgün edilme kararını duyduğu ve firâr ederek Cum tarafına geldiği ve burada iş birliği yaptığı Emir Osman ve eşkiya zümresinden Ammununoğlu İbiş ve Reyhanlı Boybeyisi Haydar'ın ellerinde bulundurdıkları Cum Kazası gelirlerinin tahsil edilebilmesi için, Dürrî-zâde Mehmed Arif Efendi'nin de onayıyla, ismi geçen müftü ve diğer eşkiyaların ele

¹⁰³ Hüküm no: 186

¹⁰⁴ Fikret Sarıcaoğlu, **Kendi Kaleminden Bir Padişahın Portresi: Sultan I. Abdülhamid (1774-1789)**, İstanbul 2001, s. 113

geçirilerek verginin tahsil edilebilmesi için askeri güç kullanılması emri Haleb Vâlîsi Feyzi Süleyman Paşa ve Halep muhassılı İbrâhim`e gönderilmiştir.¹⁰⁵

Bir sonraki meselede, Tırnova Nâibi olan Mehmed Ârif Efendi olarak bilinen kişinin tekâlif defteri tutma hizmetine, ‘kendi keyfine göre’ yüksek zam getirerek halktan fazla akçe topladığına dâir iddialar, Tırnova mahkemesinde tahkîk edilirken, meselenin Der-aliyye`ye intikal etmesi üzerine defter incelenmiştir ve defterde 1206 Receb- 1207 Receb (Mart 1792- Şubat 1793) arasında geçen süre dikkate alındığında tevzî`lerde fukarâdan aldığı miktar yetmiş bin dört yüz altmış kuruşa denk geldiğinden, Dürrîzâde Seyyid Mehmed Ârif Efendi`nin kararıyla halktan tahsil olunan bu miktârın iadesi ve Nâib Mehmed Arif`in Lefkoşa`ya sürülmesine karar kılınmıştır.<sup>106</sup> Lefkoşa mollâsına ve Kıbrıs muhassılına (Âyân) gönderilen Evâil-i Şevval 1207 (12 Mayıs 1793) tarihli emirle, Nâib Mehmed Ârif`in sürgün yeri olarak belirlenen Lefkoşa`ya ayak basar basmaz, kendisine hiç bir sûrette bildirilmeyerek, idam edilmesine karar verilmiş ve kararın infaz edildiğine dâir bilgi, hükmün üzerinde yer alan 8 Muharrem 1208 (16 Ağustos 1793) tarihli ibâre ile kaydedilmiştir.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Hüküm nr.: 430

¹⁰⁶ Hüküm nr.: 475

¹⁰⁷ Hüküm nr.: 476

İKİNCİ BÖLÜM

HÜKÜMLERİN ÖZETİ

- 1 Develioğlu Deli Ömer`in eşkiyalığı dolayısıyla hakkında kararlaştırılan cezanın tertibi hakkında
- 2 Teslimoğulları olarak bilinen eşkiyaların yakalanarak cezalarının tertibi hakkında
- 3 Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın Azez ve Kilis mâlikânelerine el koyulması ve görevden azli hakkında daha evvelden çıkmış olan hükmün icrası hakkında
- 4 Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın Azez ve Kilis mâlikânelerine el koyulması ve görevden azli belirtilerek bu hususta iddia ve hak talebinde bulunursa itibar edilmemesi hakkında hüküm
- 5 Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın Diyarbakır Vâlisi tarafından hapis olunduğu bilinmekle, idamının infazı hakkında hüküm
- 6 Diyarbakır Vâlisi`nin eski Kilis ve Azez mutasarrıfı Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın afvına dâir talebinin kabul edilmediği ve idam cezasının icrası hakkında hüküm
- 7 Eski Kilis ve Azez mutasarrıfı Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın idam hükmünün alenen okunarak cezasının infazı hakkında hüküm
- 8 Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın Azez ve Kilis Mâlikâneleri`ne el koyulması ve görevden azli belirtilerek bu hususta iddia ve hak talebinde bulunursa itibar edilmemesi hakkında
- 9 Eski Kilis ve Azez mutasarrıfı Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın idam hükmünün infazı için Maraş Beylerbeyi`ne görev tevcihi
- 10 Eski Kilis ve Azez mutasarrıfı Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa`nın idam hükmünün infazı için Maraş Beylerbeyi`ne görev tevcihi

- 11 Rus gemilerinin Moha Boğazı'na girme ihtimallerine karşı alınması gereken tedbirler hakkında Mekke-i Mükerreme Şerîfî Galib bin Murâd'a gönderilen hüküm
- 12 Aynı hükmün, gemilere kılavuz verilmemesi emri için Cidde Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 13 İçel Sarıkavak'ta faaliyet gösteren Koca Abdülkadir'in ele geçirilip cezası tertibi hakkında
- 14 Şam mütesellimliğini zabt eden Hüseyin isimli eşkiyanın gereken cezasının tertibi hakkında
- 15 Yeniçeri Zabiti Zafrancıoğlu'nun Şam'daki eşkiyalıkları sebebiyle hakkında gerekli olan cezanın tertibine dâir hüküm
- 16 Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed sefer-i hümâyûna gelmediğinden hakkında gerekli cezanın tertibine dâir hüküm
- 17 Hacı Himmetoğlu'na ulaştırılan emre itaatsizliğinden dolayı ortadan kaldırılmasının lazım geldiği ifade ile Bilecik Kadısı'na gönderilen hükmün icrası için Kütahya Mütesellimi ile ittifak edilmesine dair
- 18 Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed sefer-i hümâyûna gelmediğinden hakkında verilen idam cezasının icrası için Söğüd Kazası kethüdası ile ittifak hakkında
- 19 Aynı hükmün Söğüd kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 20 Aynı hükmün Yenişehir Bursa kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 21 Aynı hükmün İnegöl Bursa kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 22 Aynı hükmün Pazarköy kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 23 Aynı hükmün İznik kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 24 Aynı hükmün İznik Mütesellimi'ne ve saire gönderilen sûreti
- 25 Aynı hükmün Vezirhanı kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 26 Aynı hükmün Akhisar kethüdasına ve saire gönderilen sûreti
- 27 Aynı hükmün Gülcilerli Ahmed'e gönderilen sûreti
- 28 Hacı Himmetoğlu'nun sefer-i hümâyûn memuriyetine gönderilmesi hakkında
- 29 Hacı Himmetoğlu'na ulaştırılan ikinci emre itaatsizliğinden dolayı izalesinin lazım geldiğini ifade eden hüküm

- 30** Hacı Himmetoğlu'nun, memuriyetine riayet etmediği ve hakkında gerekli cezanın tertibi hakkında
- 31** Hacı Himmetoğlu'nun memuriyet yeri olan Edirne'ye gelmediği ve Bilecik'te kulle inşasına giriştiğinden, gerekli görülen cezasının icrası hakkında verilen hüküm
- 32** Tombazoğlu İbrâhim ve Borbeyli Mustafa Alemdar'ın eşkiyalıkları dolayısıyla haklarında lazım gelen cezanın tertibi
- 33** Mullu Timûr isimli eşkiyanın Mardin'e gideceği istihbârâtıyla Bağdad ve Basra ve Şehrizer Vâlisi'ne, adı geçen eşkiyanın yakalanıp idam edilmesi hakkında gönderilen hüküm
- 34** Yine Süleyman Paşa'ya Timûr'un izalesiyle ilgili gönderilen hüküm
- 35** Mullu Timûr'un izalesi için Rakka Mütesellimi'ne gönderilen hüküm
- 36** Aynı hükmün Diyarbakır Mütesellimi'ne gönderilen sûreti
- 37** Mullu Aşireti'nin iskanbaşılığının Timûr'un kardeşi İbrâhim'e tevcihine dâir hüküm
- 38** Kıvırcıklı Halil'in kendisinden istenen beş yüz askeri, sefer-i hümayûna gönderdiği takdirde evvelden verilmiş olan cezasının afvı için hüküm
- 39** Kıvırcıklı Halil'in kendisinden istenen beş yüz askeri sefer-i hümayûna gönderdiği takdirde evvelden verilmiş olan cezasının afvolunabileceği ancak uymadığı takdirde evvelden hakkında uygun görülmüş cezanın icrasına dâir hüküm
- 40** Nikola ve Yanaki isimli eşkiyaların sebep oldukları tahribatın izalesi için İnebahtı Sancağı Mutasarrıfı'na gönderilen hüküm
- 41** Yörükan-ı Ankara taraflarında eşkiyalık yapan bazı kişilerin izalesi için gönderilen hüküm
- 42** Karacaşehir kazası taraflarında eşkiyalık yapan bazı kişilerin izalesi için gönderilen hüküm
- 43** Sivas Mütesellimi iken Tercîmzâde Süleyman Paşa'ya Rakka eyâleti tevcih olunarak Mullu Timûr'un izalesi emrine memur kılınması hakkında
- 44** Evvelden sefer-i hümayûna memur olan Cizre Beyi'nin Mullu Timûr'un izalesi için görevlendirilmesi hakkında hüküm
- 45** Tercîmzâde Süleyman Paşa'nın tevcihlerinin arttırılması ve Mullu eşkiyasına karşı alınacak tedbirlerin kendisine havale olduğunu bildiren hükmün sûreti

- 46** Aynı hükmün Diyarbakır Mütesellimi olarak tayin olunan Nişancı-zâde İbrâhim'in Mullu Timûr'un izalesi için Tercimzâde Süleyman Paşa ile ittifak için Nişancı-zâde'ye gönderilen sûreti
- 47** Timûr'un izalesi için Nişancı-zâde'nin Cizre Beyi ile ittifaken hareket etmesine dâir hüküm
- 48** Edirne'de tutuklu olarak bulunan eski sadrıazam kethüdası Ahmed Nazif Efendi'nin İstanbul'a geri sevki ve beraberinde bütün mal ve efrâdının da götürülmesi hakkında olup Edirne Bostancıbaşı'na gönderilen hüküm
- 49** Malatya mutasarrıfı Rîşvan-zâde'nin meşta-yı hümâyûna gitmemesi ve bahara ertelenen görevlendirmesine tekrar itaatsizlik etmesinden dolayı, mir-i miranlığının kendisinden geri alınması ve tüm yetkilerinin düşürülmesi ve Konya Kalesi'ne sürgün edilmesi hakkında
- 50** Rîşvan-zâde'nin özü dikkate alınarak, tayin olduğu görevi icrası şartıyla cezasının affolabileceğine dâir hüküm
- 51** Daha önce hakkında kapıcıbaşıliktan azl kararı çıkmış olan Beyşehir Bursa mirâhur-ı âhir Hamid'in bağışlanması ve görevin kendine iade edilmesi hakkındadır ancak hüküm defterde tamamlanmamıştır.
- 52** Rîşvan-zâde'nin yeğeni Ali Bey'e Malatya Sancağı tevcih olduğundan hareketle, Ali Bey'e gönderilmiş olan hükümde Rîşvan-zâde'nin vazifeden azl edilmesi ve tuğ ve Sancağı'nın yeğenine devr edilmesi hususu
- 53** Pavlulu Veli'nin eşkiyalığına binaen izalesi hakkında
- 54** Timûr Paşa'nın Van tahkîmatı için verilen emirlere itaatsizlik etmesi dolayısıyla hakkında çıkan karar, ancak hüküm tamamlanmamıştır.
- 55** Darende Voyvodası İsmail'e daha önce verilen asker tahrîri vazifesinin Silifke Şehir kethüdası Gölgelioğlu Osman'a havale edilmesi hususu ve ancak kendisinin de vazifeden kaçması üzerine kendisi ile birlikte tarafına tahsis edilen akçenin der-saadete iâdesi kararı ve hakkında lazım gelen cezanın tertibi hakkında
- 56** Kavala sakinlerinden Azbanağası Hayrullah hakkında, Selanik Sancağı'na gönderilen ferman sûretinde kendisinin Limni Kalesi'ne sürgün edildiğine dâir hüküm

57 Yazıcıoğlu Halil'in Hacı Çalikoğlu Osman ve Küçek İbrâhim ve Koca Alioğlu Hüseyin'in tahrikleriyle itaatsizlik ettiğine ve bu sûrette asker tahrîrinin geciktirildiği göz önünde bulundurularak, hususla ilgili Gümülcine Serdarı'na tedbir alması gerektiğine dâir hüküm

58 Eski Ayaş kura müftüsünün mübâşir elinden kaçarak, Seferihisar'da bir takım eşkiya ile işbirliği yapmak sûretiyle karışıklık çıkardığı ve buna mukabil hakkında çıkan ceza kararının ne sûretle olursa olsun uygulanması için Beypazarı Voyvodası'na gönderilen hüküm

59 Kütahya Mütesellimi'ne, sefer-i hümâyûna memur olanların memuriyet icabını yerine getirmeleri ve asker ihracına memur olan bazı kimselerin ismi zikredilmekle bu kimselerin ibret için idamları hakkında

60 Asker ihracına vazifeli olan bazı kişilerin itaatsizlikleri üzerine kendileri hakkında alınması gereken tedbirlere dâir hüküm

61 Kütahya tarafından asker ihracına vazifeli olan bazı kişilerin itaatsizlikleri üzerine kendilerini ikaz ile asker ihracı vazifesini yerine getirdikleri takdirde evvelden verilen cezalarının afvı hakkında

62 Aynı hükmün asker tahrîri için Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi çukadârlarından Efvâil Mehmed'e, Bursa Yenişehir âyânlarından Haliloğlu Halil'e gönderilen sûreti

63 Aynı hükmün Mihaliç ve Bursa vekiline gönderilen sûreti

64 Aynı hükmün Karasi Sancağı Mütesellimi'ne ve kaymakam mübâşiri Enderun ağalarından Seyyid Hacı Hasan'a ve âyân Bozcuoğlu Hasan'a gönderilen sûreti

65 Kireli'de âyânlık iddiasında bulunan Hacı İsmail isimli eşkiyanın izalesi hakkında

66 Kavala sakinlerinden eşkiyalık yapan bazı kişilerin farklı yönlelere firâr ettiği ve tekrar Kavala'ya gelme ihtimallerine karşın tedbir alınması hakkında

67 Kireli'de âyânlık iddiasında bulunan Hacı İsmâil'in ele geçirilip gerekli cezasının yerine getirilmesi için Bozkır Maden Emîni'ne gönderilen hüküm

68 Evvelden Rakka Vâlisi ve asker sürücüsü Mustafa Paşa hakkında, görevinden azli ve Darendeli Hafîdî Ahmed Bey'in mübaşeretıyla bütün mallarına el konularak, kendisinin Rodos'a sürgün olarak gönderilmesi

69 Aynı hükmün Sivas Mütesellimi'ne gönderilen sûreti

70 Güzâre Mustafa Paşa'nın bulunduğu mahalden Rodos'a kadar olan bölgenin yol üzerinde olan kazaların kadıları ve naipleri ve şehir kethudâları ve sâir zabitleri ve iş erlerine gönderilerek, yol üzerinde uğradığı yerlerde bir geceden fazla kalmaması hakkında sıkıca tenbih edilmeleri hakkında

71 Mustafa Paşa'nın Rodos'a sürgün gerekçesi ve yol esnasında yapılması gerekenlerin detaylı bir şekilde izah ve tarifi hakkında hüküm

72 Mustafa Paşa'nın asker sürücülüğü vazifesini hakkıyla yerine getirmediğinden bahisle ve emre itaatsizlik etmesi dolayısıyla görevden azli gerektiği ve Rodos'a sürgün kararı ve Divriği tarafında olan malları ve eşyâsının zabtı için Darendeli Hafîdî Ahmed Bey'e gönderilen hüküm

73 Mustafa Paşa'nın asker sürücülüğü vazifesini hakkıyla yerine getirmediğinden bahisle ve emre itaatsizlik etmesi dolayısıyla görevden azli gerektiği ve Rodos'a sürgün kararı ve Divriği tarafında olan envâl ve eşyâsının zabtı için Darendeli Hafîdî Ahmed Bey'e vazife verildiğine dâir Divriği Kadısı'na gönderilen hüküm

74 Mustafa Paşa'nın sevkine memur olan silahşörün hastalanmasından dolayı, vazifenin Darendeli Hafîdî Ahmed Bey'e tevcihi hakkında hüküm

75 Drama'da eşkiyalık yapan Çeribaşoğlu Numan ve Mehmed Ruşen isimli kişilerin yakalanarak cezalarının tertibi hakkında, Yenice Karasu âyânı Hacı Mustafa ve kapıcıbaşılık pâyesi olan Siroz âyânı İsmâ'il Bey ve Gümölcine âyânı Mestân ve Perâveşte Çorbacısı Halil ve Timûrhisar âyânı Abdullâh Bey ve Zihne âyânı vekiline ve Çağlâyık ve Bereketlü kazâlarının âyân ve zâbitânına hüküm

76 Katrinli Halil ve kethüdası Bayezid hakkında, sefer-i hümayûn için talep edilen askerlerin getirilmemesi üzerine Katranlı Halil'in kapıcıbaşılığından azli ve Bayezid'in cezasını icra etmeke ve firârlarına tedbir için hüküm

77 Aynı hükmün Karaferye Kadısı'na gönderilen sûreti

78 Aynı hükmün Evranoszâde'ye gönderilen sûreti

79 Sobice kazasında bulunan Halil oğlu İbrâhim'in orduya asker göndermemek ve bulunduğu mahalde eşkiyalığı dolayısıyla hakkından gelinmesi vazifesinin Aydın Muhassılı Mir Hüseyin'e tevcih kılınması

80 Nevrekoblu Zaimzâde Mehmed'in firârı ve saklandığı yer ile ilgili istihbârât ve bulunduğu mahalde yakalanarak cezasının tertip olunması hakkında

- 81** Aynı hükmün Edirne`de ikâmete memur olan Vezîr Aziz Mehmed Paşa`ya gönderilen sûreti
- 82** Kethuda Bayezid hakkında çıkan kararın hala yerine getirilmemiş olması üzerine, gereğinin yapılması için Selanik Mutesellimi Yusuf Bey`e gönderilen hüküm
- 83** Zaimzâde`nin Pazarköy`e firârı istihbârâtı ve yakalanması ve cezasının uygulanması hakkında Pazarcık âyânına gönderilen hüküm
- 84** Kethuda Bayezid`in cezasını yerine getirmesi üzere Turhal`da bulunan Ebubekir Paşa`ya gönderilen hüküm sûreti
- 85** Katrinli Halil`e, Bayezid`i meşât-yı hümayûna gelmediğinden ötürü hak etmiş olduğu cezanın tertibi ve derhal yerine getirilmesi ve isbatı babında kesik başının Dersaadete gönderilmesi emri ve bu emre uymadığı takdirde Katrinli Halil`in kendisinin kapıcıbaşılıktan azli ve mücazâtı hakettiğine dâir hüküm
- 86** Kırelî kazâsı âyânı Hacı İsmâil`in firârı bilgisi ve bulunduğu yerde yakalanarak hakkında takdir edilen cezanın hemen uygulanması için Hamid Sancağı Mutesellimi`ne gönderilen hüküm
- 87** İbrail muhafazası için sadriazam tarafından tayin olunan Kösterceli İbrâhim Bey`in karındaşı Ali Bey hakkında, görev yerine gitmekten imtina ettiği ve hakkında gereken cezanın tertibi hakkında
- 88** Dermicanlıoğlu Kara İsmail`in Bağdad tarafında bozgunculuk yaptığı ve kaleye saldıran düşmanla iş birliği yaparak kale dışında kalan bölgeleri yağmaladığı ve hatta kale içinde zahiresi bittiği için düşmana kalenin durumu ile ilgili bilgi verdiği ve bu sûrette kalenin düşman eline geçmesinin tek nedeni olduğu, bununla da kalmayıp Pazarcık`a giderek burada başına adam toplayarak gâilesini devam ettirdiğinden dolayı hakkında gereken cezanın hemen tertibi hakkında
- 89** Küçekçe Mustafa ve karındaşı Hasan ve Sahipler karyesinden sefer bölükbaşı ve Mihâliç asilerinden Yeraz karyesinden Topal Osman ve Ahmed`e ve Seferihisar kazâsından Deli Ahmed eşkiyalıklarından ötürü haklarında çıkan kararlar cezalarının yerine getirilmesi hakkında
- 90** Falcıoğlu isimli kişinin kışlak bölgesine gitmemesi ve gitmesi gerekenleri de vazgeçirdiğinden dolayı, hakkında verilen ceza hükmü.

- 91** Cezayir-i Arab Beylerbeyi`nden, sefer dolayısıyla mali sıkıntı yaşandığı belirtilerek iki bin kese akçe borç talebinde bulunulması hakkında hüküm
- 92** Aynı hükmün Tunus Beylerbeyi`ne gönderilen sûreti
- 93** Rışvan-zâde Ömer`in kışlak bölgesine asker göndermediğinden dolayı hakkında verilmiş olan Konya Kalesi`nde kalebent olması kararının hemen icrası için gönderilen hüküm sûreti
- 94** Bahr-i Siyah zahire mübâşiri İbşan isimli kişinin zahire temini hususunda görevini ihmal ettiğinden hakkında çıkarılmış olan ceza kararı
- 95** Ayaş Kasabası`ndan nefy olunan eski müftü Abdulhalim`in sürgün yerine giderken firâr ettiği ve başına adam toplayarak Ayaş Kasabası`na hücum ettiği ve durumu Dersaadet`e iletmek üzere yola çıkan Turnacı Nâibi Nişâncı Ahmed`i idam ettiği ve başka bir çok tahribatından dolayı hakkında gerekli cezanın tertibi için Beypazarı Voyvodası ve sairlerine gönderilen hüküm
- 96** Aynı hükmün (?) Hanı Boşnak`a gönderilen sûreti
- 97** Eskişehirli Torunoğlu`nun sefere asker göndermemesi ve başına adam toplayarak Eskişehir Mütesellimi`nin üzerine hücum etmesi ve eşkıyalık yapmasından dolayı kendisine takdir görülen cezanın yerine getirilmesi hakkında Kütahya Mütesellimi`ne gönderilen hüküm
- 98** Kösterceli İbrâhim Bey`in karındaşı Ali Bey`in Ordu-yı hümayûn`a asker gödermek üzere görevlendirildiği halde emre itaatsizlik ettiği ve bu sebeple Rumeli Vâlisi`ne gönderilen emirle tüm mal varlığına el konulması hakkında hüküm
- 99** Tahrîr etmesi gereken asker mikdarını göndermediğinden Sofya`ya firâr ettiği istihbâr olunan Radomirli Ahmed Bey`in yakalanarak cezasının tertip edilmesi
- 100** Mullu Timûr`un Mardin Siverek ve Diyarbakır`a doğru yayılan şekavetini engellemek için Diyarbakır Mütesellimi`ne gönderilen ferman sûreti
- 101** Mekri kazasında bozgunculuk yapan Kara Hasan`ın evlere saldırarak ahalinin mallarını gasp ve kendilerini haps etmek gibi eylemlerinden dolayı hakkında lazım olan cezanın tertibi hakkında hüküm
- 102** Nikola ve Yanaki`nin eşkıyalıklarına mukabil daha evvelden çıkan emrin üzerine tekrar emir yazılmış ve haklarında gerekli olan cezanın infazına ihtimam

gösterilmesi için İnebahtı Muhafızı Seyyid Abdullâh'a ve Kara Kadısı'na gönderilen hüküm

103 Şile Serdârı Gökoğlu Mustafa'nın katili Kazasmanlıoğlu hakkında daha evvelden çıkan hükmün yerine getirilmemesi üzerine tekrar gönderilen hüküm

104 Mullu Timûr'un izalesi için Tercimzâde Süleyman Paşa'ya verilen görevin Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa Malatya Mutasarrıfı Rışvan-zâde Ömer ve Diyarbakır Mütesellimi'ne de tevcih edilmesi

105 Aynı hükmün Rakka Vâlisi'ne gönderilen sûreti,

106 Aynı hükmün Malatya Mutasarrıfı Ömer'e gönderilen sûreti

107 Ali Bey'e, Anadolu'nun orta kolundan asker çıkarılması hususunda kendisine yardım etmesi için terekecibaşını görevlendirmesi için gönderilen hüküm

108 Mirâhur-ı sâni Hüseyin Bey'e Anadolu'nun sol kolundan asker sürücülüğü görevi tevcihi

109 Asker sürücüsü mirâhur-ı sâni Ali'nin görevini yerine getirmediği ve yetkilerini kötüye kullandığı için terekeci başı tarafının yetkilendirilerek Ali'yi cezalandırması hakkında çıkan hüküm sûreti

110 Mirâhur-ı sani Ali'nin görevini kötüye kullandığından dolayı hakkında çıkan kararın yerine getirilmesi hususunda yetkili sayısının arttırılması için verilen hükmün sûreti

111 Bir sergerde'nin Trabzon İskelesi'nden Anapa tarafına götürülmesi için gemi kaptanları ve Diyarbakır Vâlisi olup Sinop'da ikâmet eden Süleyman Paşa'ya gönderilmiş hüküm sûreti

112 Aynı hükmün Kaptan-ı Derya Hüseyin Paşa'ya gönderilmiş olan sûreti

113 İsyancı elebaşılardan Avrupa Devletleri'nden topçu taleplerine mukabil Frenkten dönme bir nefer mühtedî olan okçuyân, Avrupa Devletleri ve isyancı elebaşılardan arasında aracı olduğu ve isyancıların Mısır'a girişini kolaylaştırmak için top ve savaş malzemesi temini için Avrupa Devletleri'nin yardımını isyancılara ulaştırmak için aracı olabileceği istihbârâtıyla, bahsi geçen kişinin aracılığı tesbit edildiği takdirde kendisinin sınır dışı edilmesi için verilmiş hüküm sûreti

114 Tabzon Vâlisi ve Anapa Seraskeri Battal Paşa'nın görevden azli hakkında hüküm sûreti

- 115** Erzurum Vâlisi Abdullâh Paşa'ya Trabzon Vâililiği ve Anapa, Soğucak ve Kirman seraskeriliği tevcihi hakkında hüküm sûreti
- 116** Kuban seraskeriliğine tayin olunan Atâullâh Hüseyin Paşa'nın Kırım'ın yeniden ele geçirilmesi için Kırım seraskeri ile ittifak etmesi gerektiğine dâir hükmün sûreti
- 117** Kırım'ın ele geçirilmesi ile ilgili alınması gereken tedbirât ile ilgili bilgiler ve emirlerin Hüseyin Paşa'ya bildirilmesine dâir hüküm sûreti
- 118** Ayıntaplı Mehmed Nûri daha önce idam kararı çıkmış olmasına rağmen, belki düzelir diyerek Sivas Kalesinde sürgün olarak bulunurken, Kul Abdi Paşa maiyetinde sefere azimet üzerere kaleden çıktığı ve bu esnada Kul Abdi Paşa'nın vefatı üzere kendisinin Der-saadete gittiği ve sefere gitmek şartıyla kendisine Rumeli Beylerbeyliği payesi verilmiş olduğu bilgisi ile birlikte, Mehmed Nûri'nin tekrar aynı şekilde itaatsizlik ettiğinden dolayı hakkında çıkmış olan idam kararının tekrarı için verilmiş hükmün sûreti
- 119** Mehmed Nûri'nin tegallübünün Maraş'a sirayet etmesinden dolayı, önünü alabilmek için, hakkında Haleb Vâlisi'ne gönderilen hüküm sûreti
- 120** Aynı hükmün Maraş Beylerbeyi Dülkadirzâde Ömer'e gönderilen sûreti
- 121** Mullu Timûr'un izalesi görevi tevcihen üzerinde bulunan Bağdad ve Basra ve Şehrizer Vâlisi Süleyman Paşa'yla ittifak etmeleri için Halep eyâleti kendisine tevcih edilen Mustafa Paşa'ya gönderilen hüküm sûreti
- 122** Aynı hükmün Ayıntaplı Battaloğlu'nun izalesi için gönderilen sûreti
- 123** Aynı hükmün Maraş Beylerbeyi'ne gönderilen sûreti
- 124** Rakka Vâlisi'ne Mullu Timûr'un izalesi için sair memurlar ile ittifak etmesi ve meseleyi küçümsememesini de tenbihen gönderilmiş olan hükmün sûreti
- 125** Manyas'tan tahrîr olunan askerin nitelik bakımından yetersiz olmaları hasebiyle, âyânı Hasanoğlu Mehmed Bey'in cezalandırılması hakkında
- 126** Katrinli Halil'in topladığı askerleri sefere gönderip kendisinin gitmemesi üzerine malına el konulacağı tehdidiyle gönderilmiş hükmün sûreti
- 127** Katrinli Halil'in kethüdası Bayezid ve karındaşı hakkında çıkan idam kararı sûreti
- 128** Bayezid'in emval ve eşyasına el koymak için görevlendirilen Mahmud Bey'e gönderilen hüküm sûreti

- 129** İpzol menzircisi Fatih`in Harput taraflarında eşkıyalık yaptığına dâir malumat üzere hakkında verilen cezanın tertibi hakkında
- 130** Manyas`tan tahrîr olunması gereken kalyoncu neferatını tahsis edemeyen Hasanoğlu Mehmed`in affı için verilen hükmün sûreti
- 131** Eskişehirli Torunoğlu`nun, vazifesinin arkasına sığınmak sûretiyle başına asker toplayıp Eskişehir mütesellimi Mehmed Bey üzerine saldırması ve bir kaç adamını katl etmesi ve firârı üzerine, mahkeme esnasında mütesellimin mahkemeyi basarak Torunoğlu`nun firârına sebebiyet vermesi ve mahkemede bulunan malları gasbından dolayı her ikisi hakkında verilen cezâî hükmün sûreti
- 132** Sefer-i hümâyûndan kaçan Kenanoğlu Ali ve Memduhoğlu`nun ordunun gecikmesine sebebiyet vermeleri ve uğrattıkları zarar mukabilinde haklarında gereken cezanın tertibi hakkında Cabbarzâde Süleyman Paşa`ya gönderilen hüküm sûreti
- 133** Timûr`la bağlantısı da olup, eşkıyalık yapan bir kaç kişinin hakkında alınmış cezaî hükmü içeren sûret
- 134** Erbaa âyânı Deli Bekir`in sefere ihraç olan askeri kendine ilhak etmesi hakkında
- 135** Madanoğlu Kara Mehmed`in âyânlık iddiasına mukabil hakkında verilen cezâî kararın sûreti
- 136** Eşkiya Torunoğlu hakkında verilen cezâî hükmün sûreti
- 137** Hanya`da bulunan sekiz eşkiya hakkında lazım gelen cezalarının icra edilmesi hükmü
- 138** Bayezid`in kararlaştırılmış olan cezasının icrasında acele edilmesi için verilen hükmün sûreti
- 139** Aynı hükmün Rumeli Vâlisi`ne gönderilen sûreti
- 140** Aynı hükmün Hacegandan Mehmed Bey`e gönderilen sûreti
- 141** Hasan Çavuşzâde Ebubekir`in isyanı için kendisine layık görülen cezanın icrası hakkında
- 142** Aynı hükmün Sağla Sancağı mütesellimi Ayaszâde Halil`e gönderilen sûreti
- 143** Aynı hükmün Tavas`ta sâkin Kelleci Osman`a gönderilen sûreti
- 144** Aynı hükmün Hanya Âyânı Ateş (?) Ağası-zâde Osman`a gönderilen sûreti
- 145** Aynı hükmün Kara Osman-zâde el-Hac Ahmed`e gönderilen sûreti

146 Hacı Haliloğlu Ali'nin eşkıyalığı dolayısıyla hakkında verilen cezâî hükmün sûreti

147 Hamid Bey ve Birinci bölükten Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim'in âyânlık iddiasında olmaları ve kendi aralarında yaşadıkları çekişmeye binâen verilmiş hükmün sûreti

148 Hamid Bey ve Birinci bölükten Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim'in âyânlık iddiasında olmaları ve kendi aralarında yaşadıkları çekişme için alınması gereken tedbirler hakkında

149 Aynı hükmün İznik kazâsı âyânlarından Hayreddin Paşazâde Osman Bey'e gönderilen sûreti

150 Hamid Bey ve Birinci bölükten Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim'in âyânlık iddiasında olmaları ve kendi aralarında yaşadıkları çekişmeler için alınması gereken tedbirler hakkında Gemlik Serdârı Subaşı-zâde Mustafa'ya gönderilen hüküm

151 Aynı hükmün turnacıbaşı ve Mudanya serdârı Osman'a gönderilen sûreti

152 Aynı hükmün turnacıbaşı ve Pazargül Kazâsı âyânı ve serdârına gönderilen sûreti

153 Aynı hükmün Hüdâvendigâr Sancağı Mutesellimi ve turnacıbaşına gönderilen sûreti

154 Tombazoğlu'nun ölü ya da diri yakalanması hakkında çıkan hükmün sûreti

155 Hamid Bey ve Birinci bölükten Koca Mehmed'in ittifak ederek Tombazoğlu İbrâhim'in hanesini yağmalamaları ve karışıklık çıkarmalarından dolayı haklarında çıkan yakalama emri

156 Aynı hükmün Kandıra Kazâsı âyânı ve serdârı Karga Bayrakdâr'a gönderilen sûreti

157 Aynı hükmün Karacaşehir kazâsı mütea'yanından İbrâhim'e gönderilen sûreti

158 Aynı hükmün Gölpazarı Kazâsı âyânlarından Hacı Ahmed ve Küçekağa'ya gönderilen sûreti

159 Aynı hükmün Geyve Kazâsı âyânlarından Hacı Ahmed'e gönderilen sûreti

160 Aynı hükmün Akhisar Geyve Kazâsı âyânlarından Belbâ'nın Vekili'ne gönderilen sûreti

- 161** Karamürsel`de âyânlık iddiasında olan Hamid Bey`in emrinde olup yakalanmış olan beş nefer hakkında hüküm sûreti
- 162** Karamürsel`de âyânlık iddiasında olan Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu isimli eşkiyaların Mustafa Bayrakdâr ve Ahmed Bayrakdâr ile ittifak içinde olduklarına dâir istihbârât üzere, haklarında verilen hükmün sûreti
- 163** Firâr etmiş olan Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu`nun istihbaren bulundukları yerlerin tesbiti ve bulundukları yerlerde yakalanmaları hususunda verilen hüküm
- 164** Aynı hükmün İznikmid kazâsına ve Kocaeli Sancağı Mütesellimi`ne gönderilen sûreti
- 165** Aynı hükmün Kuru ağasına ve Günbozu Serdârı`na gönderilen sûreti
- 166** Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu ile ittifak halinde olan Örgülü Mustafa Bayrakdâr ve eşikçisi Ahmed Bayrakdâr`ın firârları ve saklandıkları yer hakkında istihbari bilgi ve gereğinin yapılmasına dâir hüküm sûreti
- 167** Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu`nun âyânlık iddiasında olmaları münasebetiyle neden oldukları karışıklıkların önüne geçilmesi için bir takım devlet görevlilerinin yetkilendirilmesi
- 168** Aynı hükmün Kocaeli Sancağı Mütesellimi`ne ve İznik Kazâsı âyânlarında Hayreddin Paşazâde Osman Bey`e gönderilen sûreti
- 169** Aynı hükmün Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi`ne ve ocağ-ı âmire turnacılarından olup husûs-ı mezbûre daha önceden me`mûr kılınan ve Gemlik serdârı Subaşı-zâde Mustafa ve Mudanya Serdarı Osman ve Pazarköy Kazâsı âyânı ve serdarına gönderilen sûreti
- 170** İki senedir Şirvan mukataasından tahsil olunamayan verginin 1205 senesiyle birlikte edası hususuna dâir verilen hükmün sûreti
- 171** Koca Abdulkadir`in layık görülen cezasının yerine getirilmesi için çıkan hüküm
- 172** Ohri ve Dukakin ve İskenderiye taraflarındaki bazı yerlerde kalpazanlık yapıldığına dâir ihbar üzere tedbir alınmasına ve sorumlu olanların yakalanmasına dâir verilen hüküm sûreti
- 173** Eşkiya Sarıcaoğlu`nun saklı olduğu yerin tesbiti ve cezasının icrası için verilen hüküm sûreti

- 174** Kirmanlı Koca Ağa isimli eşkıyanın saklandığı yerin tesbiti ve cezasının icrası için verilen hüküm sûreti
- 175** Eski Kayseri mutasarrıfı Gürcü Osman Paşa'nın görevden azli ve Keşan'da ikâmete mecburiyeti hakkında hüküm sûreti
- 176** Nablusi İbrâhim Paşa'nın görevinden azli ve İstanbul'da ikâmete memur kılınması ve tarafına maaş bağlanması hükmü
- 177** İbikli-zâde Mustafa Paşa'nın Anapa muhafızlığından azli ve Gelibolu'da ikâmete memur olunması
- 178** Selatin Cengiz Mehmed Giray Sultân'ı isyana teşvik ettiği tesbit edilen Hacı Melik'in yakalanma hükmü sûreti
- 179** Sarıcaoğlu'nun tertib-i cezası için verilen hükmün sûreti
- 180** Candarlı Deli Bekir'in eşkıyakları dolayısıyla hakkında çıkan cezâî hükmün sûreti
- 181** Tirsiniklioğlu Ömer'in karındaşı İsmail hakkında çıkan yakalama emri ve cezasının tertibi hakkındaki hüküm sûreti
- 182** Aynı hükmün Tırnova Voyvodası'na gönderilen sûreti
- 183** Aynı hükmün Hezargrad ve Plevne ve Lofca kadılarına gönderilen sûreti
- 184** Aynı hükmün Ruscuk Muhâfızı Yeğen Mehmed Paşa'ya ve zabitlerine gönderilen sûreti
- 185** Niğbolu Mütessellimi'ne, Tirsiniklioğlu Ömer'in karındaşı İsmail'in yakalanması ve civar kazalara firâr etse dahi yakalanması ve cezasının tertibinden kendisinin sorumlu olduğunu hatırlatan hükmün sûreti
- 186** Timûr'un izalesi için kendisine ilaç sağlayan doktorlarla işbirliği yapmak sûretiyle zehirlenerek öldürülmesi hakkında Diyarbakır Voyvodası Naimzâde İbrâhim'e gönderilen hükmün sûreti
- 187** Moskov Devleti'nin Kırım civarında olan askerî gücü hakkında bilgileri ihtiva eden hükmün sûreti
- 188** Haliloğlu İbrâhim hakkında gerekli görülen cezanın tertibi hakkında hüküm
- 189** Bostancıoğlu Hüseyin hakkında gerekli görülen cezanın tertibi hakkında hüküm
- 190** Serdar Hüseyin, Deli Yakup ve Beteriki Davud, Türkoğlu Hüseyin ve Koca Alioğlu Yusuf ve Kel Hüseyin ve Kürt Rıdvan isimli eşkıyaların Mullu Timûr'la

işbirliği yapmak sûretiyle bölgede neden oldukları karışıklık üzere haklarından gelinmesi için Rakka Vâlisi Yusuf Ziya Paşa`ya gönderilen hükmün sûreti

191 Rişvan has gelirlerinin bin iki yüz dört ve bin iki yüz üç senelerinden kalan borçlarıyla birlikte bin iki yüz beş senesi gelirinin tahsil edilmesi ve civarda eşkıyalık yapanların haklarından gelerek bölgede sükûnetin sağlanması için verilen hükmün sûreti

192 Aynı hükmün Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa`ya gönderilen sûreti

193 Rişvan has gelirlerinin tahsili için gereğinin yapılması hususunda Rişvan-zâde Ömer`e gönderilen hükmün sûreti

194 Eşkıyalık eden Deli Bekir`in hakkından gelinmesi hakkında hüküm

195 Hamid Bey`in layık olan cezasının icrası için verilen hükmün sûreti

196 Hamid Bey ve Koca Mehmed`in İzmir`e firâr ettiklerinden dolayı cezalarının icrası için İzmir voyvodasına gönderilen hükmün sûreti

197 Bostancıoğlu Hüseyin`in idam kararının üç gün içinde yerine getirilmesi hakkında Kocaeli Sancağı Mütesellimi`ne gönderilen hükmün sûreti

198 Mullu Timûr`un perişan halde, Haleb civarında saklandığı yerde bulunarak yakalanması ve idam edilmesi için Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa`ya gönderilen hükmün sûreti

199 Aynı hükmün Haleb Vâlisi Mustafa Paşa`ya gönderilen sûreti

200 Aynı hükmün Malatya Mutasarrıfı Ömer`e gönderilen sûreti

201 Geyve ve Akhisar`da âyânlık iddiasında bulunan Yaban Ahmed hakkındaki hükmün sûreti

202 Deli Bekir`in âyânlık iddiasında bulunduğu ve lazım gelen cezasının icrası için verilen hükmün sûreti

203 Hacı İbrâhimoğlu Bilal ve Dörtlü Mehmed ve Koca Ahmed ve Ak Osman hakkında çıkan idam hükmü sûreti

204 Aynı hükmün Çermen Sancağı Mutasarrıfı Tahir`e gönderilen sûreti

205 Ali el-Mustafa hakkında çıkan idam hükmü sûreti

206 Kulaklıoğlu Mehmedoğlu Mustafa hakkında çıkan idam hükmü sûreti

207 Havâcenin oğlu Hân Bey ve Birnik oğlu Ömer ve Kadıoğlu Kâsım eşkıyalıkları dolayısıyla kendileri hakkında verilen cezâî hükmün sûreti

- 208** Daha evvelden haklarında izale kararı çıkmış olan, Mustafa Bayrakdâr ve eşlikçisi Ahmed Bayrakdâr ve Bostancıoğlu Hüseyin'in cezalarının icrasını hızlandırmak babında verilen hükmün sûreti
- 209** Kavala sakinlerinden bir kaç kişinin eşkıyalık yaptıkları ve kendilerinin Limni'ye sürülmeleri ve firârları hakkında hükmün sûreti
- 210** Mullu Timûr'un tamamen izalesi için hüküm sûreti
- 211** Hacı Ömeroğlu Hüseyin ve eşlikçisi Kara Mevzan'ın cezaları tertib hakkında hüküm sûreti
- 212** Aynı hükmün ve Gölpazarı kazâsı ma'yyetinden Küçek Ağa ve zabitanlara gönderilen sûreti
- 213** Aynı hükmün Onbaşıoğlu Füturcu İmâm ve Dane kariyeli Mısırlıoğlu Mustafa nâm şakilerin ortadan kaldırılması hakkındaki sûreti
- 214** Mullu Timûr ve Battaloğlu'nun izalesi için Haleb Vâlisi'ne gönderilen hükmün sûreti
- 215** Aynı hükmün Rumkala Kadısı'na gönderilen sûreti
- 216** Aynı hükmün Rakka'daki devlet görevlilerine gönderilen sûreti
- 217** Aynı hükmün Malatya Mutasarrıfı Rişvan-zâde'ye gönderilen sûreti
- 218** Aynı husus hakkında Bağdad, Basra ve Şehrizer Vâlisi Süleyman Paşa'ya gönderilen hükmün sûreti
- 219** Kara Abdi olarak bilinen eşkiya hakkında yakalama emri
- 220** Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa'ya Adana eyâletinin ve Ali el-Mustafa'nın izalesi görevi tevcihi hükmü
- 221** Halep Vâlisi Mustafa Paşa'ya Rakka Eyâleti'nin tevcihi ve Mullu Timûr'un izalesi için kendisine verilen hükmün sûreti
- 222** Aynı hükmün Diyarbakır Voyvodası'na gönderilen sûreti
- 223** Aynı hükmün Haleb'de bulunan devlet görevlilerine gönderilen sûreti
- 224** Ali el- Mustafa'nın afvı ve kendisine Rakka Vâlisi tarafından sekbanbaşılık payesi verilmesi talebine mukabil Ali el-Mustafa'nın güvenilir olup olmadığı hususunda malumat talebi

- 225** Ali el-Mustafa'nın affı ve kendisine Rakka Vâlisi tarafından sekbanbaşılık payesi verilmesi talebine karşılık Ali el-Mustafa'nın güvenilir olup olmadığı hususunda Rakka Vâlisi'nden malumat talebi
- 226** Mullu Timûr'un izalesi ile kendisinin etkin olduğu aşiretlerin, Sürgücü, Avaslı gibi, reisliğinin uygun kişilere tevcihi ve Mullu Timûr'un izalesine tayin olunan Bağdad ve Basra Vâlisi'nin meşât tahkîmi için bölgeden ayrılması da gerektiğinden vazifesini hemen yerine getirmesi, Rakka Vâlisi'nin görevi için yetersiz olması ve İran'da bir ihtilal söz konusu olduğundan bu bölgeye etkin birinin gönderilmesi uygun görüldüğünden vazifenin bihakkın ifâsı, Rakka eyâleti dahi Haleb eyâletine ilhâkan Mustafa Paşa'ya tevcihi gibi bölgede alınan askerî ve siyasî tedbirler hakkında verilen hükmün sûreti
- 227** Akhisar bölgesinde eşkıyalık yapan bazı kimseler hakkında gereğinin yapılması için çıkan hüküm
- 228** Hacı Haliloğlu Ali'nin asker ihracında tereddüt etmesi ve başına adam toplayarak türlü karışıklığa sebep olması üzerine hakkında çıkan cezâî hükmün sûreti
- 229** Bayezid ve Katrinli Halil'in izalesi hakkındaki hükmün sûreti
- 230** Ayıntablı Battaloğlu'na bağlı hareket eden bir takım eşkiyanın izalesi için gereken tedbirlerin alınması hususunda hüküm
- 231** Aynı hükmün Maden-i hümayûn Emîni Yusuf'a gönderilen sûreti
- 232** Aynı hükmün Diyarbakır Voyvodası Şancı-zâde İbrâhim'e gönderilen sûreti
- 233** Mullu Timûr'un izalesi için görevlendirilen Rakka Vâlisi İbrâhim Paşa'nın vazifeyi icra edemediği sûrette Rakka'nın Haleb eyâletine ilhak edilerek Mustafa Paşa'ya tevcihi ve Battaloğlu'nun bir başkasına devr ile Mustafa Paşa'nın Mullu izalesine ikdam etmesi emri hatırlatılmakla Battaloğlu'nun tazyikatını arttırmasından ötürü izalesi aciliyeti ve gereğinin yapılması hususunda
- 234** Sivas'ta bulunan bazı eşkıyaların izalesi hakkında hüküm sûreti
- 235** Sivas Akçaşehir'de bulunan bazı eşkıyaların izalesi hakkında verilen hüküm
- 236** Kastamonu'da bazı eşkıyaların Şerife Hatun ismindeki bir kadının hânesini basmaları ve haklarında lazım gelen tedbirlerin alınması hususunda hüküm

- 237** Önce Battaloğlu'nun ve daha sonra Mullu Timûr'un izalesi emrini hatırlatmak sûretiyle elde hapis tutulan eşkiyaların durumu hakkında mâlumât talebi ve cezalarının tertibi hususunda
- 238** Anadolu'nun muhafazası için önemli bir noktada olan Anapa'ya serasker olarak tayin edilen Abdullâh Paşa'nın, Anapa'nın düşman elinde kalmasına müsebbib olarak gösterildiğine ve elinde bulunan donanma ile Gelincik Limanı'na doğru hareket etmesi için verilen hüküm
- 239** Anadolu'nun muhafazası için stratejik önemi bulunan Anapa Kalesi'ne serasker olarak görevlendirilen Abdullâh Paşa'nın Anapa'nın kaybına müsebbib olarak gösterildiğine ve cezasının tertibine dair
- 240** Aynı hükmün Trabzon'daki devlet görevlilerine gönderilen sûreti
- 241** Kayseri ocaklılarının sevki esnasında ortaya çıkan eşkıyalıklar üzerine sebep olanların yakalanması ve cezalarının tertibi hakkında hüküm
- 242** Kocasehir kazasındaki eşkıyalık faaliyetlerine tedbiren çıkan hüküm sûreti
- 243** Hacı Haliloğlu Halil'in asker sürücülüğüne tereddüdü hakkında hükmün sûreti
- 244** Karahisar'da eşkıyalık eden bazı kişiler için çıkarılan cezâî hükmün sûreti
- 245** Mora kendisine tevcih edilen İsmail Paşa'nın, burada halka zulmettiği için kendisinin Mora'dan azli ve mallarının kabzına Telhis Ali'nin görevlendirilmesi
- 246** Aynı hükmün Anabolu muhafızına gönderilen sûreti
- 247** Aynı hükmün Mora Mütesellimi'ne gönderilen sûreti
- 248** Mora kendisine tevcih edilen İsmail Paşa'nın burada mezalimde bulunduğu için kendisinin Mora'dan azli ve Anabolu'ya sürgün edilmesi hükmünün sûreti
- 249** Aynı hükmün Kordos Naibi'ne gönderilen sûreti
- 250** Eski Mora Vâlisi'nin muhallefâtının, kethudâsı İzzet ve eski silâhdârı Mora'da mütesellim olan Mehmed ve Mısır'da iken şehir civarında olan hazinedarı İsmail isimli kişiler ile sarraf olan Tozlu Yahudi'nin elinde olduğu ve bunların elinden tahsiliyle haklarında gereken cezanın verilmesi.
- 251** Mora Eyâleti'ne geçici olarak Tripoliçe'den Emin'in mütesellim atanması hükmü
- 252** Eski Mora Vâlisi İsmâil Paşa'nın sarrafı Tunuslu Bagob isimli Yahudi'nin sorgulanmak istenmesi ve İstanbul'a getirilmesi emri

- 253 Aynı hükmün Sakız naibine gönderilen sûreti
- 254 Katrinli Halil'in kethüdası Bayezid'in layık görülen cezasının tertibi hakkındaki hüküm
- 255 Hacı İsmail âyânlık iddiasında bulunması dolayısıyla hakkında verilen hükmün sûreti
- 256 Haleb kalesinin eşkıyalara karşı tahkîmatı hakkında verilen hükmün sûreti
- 257 Haleb'de bulunan Soyтары Musa ve Gavuroğlu İbrâhim ve Girik Osman ve Sebab İsmail ve Arab Salihoglu Mehmed ve yeğeni diğer Mehmed ve Mullu İsmail çırağı Küçek Ahmed ve Cevlan Hasan ve Püsküllü Ahmed ve karacı çırağı Sarı Ali ve Kızan Halil ve de Fatih isimli eşkiyaların tertib-i cezaları hususunda verilen hükmün sûreti
- 258 Aynı hükmün Bağdad ve Basra ve Şehrizer Vâlisi Süleyman Paşa'ya gönderilen sûreti
- 259 Aynı hükmün Cezzar Ahmed Paşa'ya gönderilen sûreti
- 260 Aynı hükmün Diyarbakır Mütessellimi ve voyvodası Nişancı-zâde İbrâhim Ağa'ya gönderilen sûreti
- 261 Aynı hükmün Adana Vâlisi Vezir İbrâhim Paşa'ya, Soyтары Musa'yı delilbaşı olarak sakladığından dolayı gönderilen hükmün sûreti
- 262 Kayseri'de ortaya çıkan ocaklı zümresinden eşkiyaların izalesi hakkında
- 263 Dağlı eşkiyasından Koca Ahmed'in Selanik tarafında bir ormanda saklandığı ve bulunduğu yerde tutuklanmasına dâir hüküm
- 264 Yenişehir Bursa kazâsında sâkin Genç Mustafa'nın yeterli asker ile İznikli Hayreddin Paşazâde Osman Bey maiyetine görevlendirilmesi
- 265 Aynı hükmün Lefke kazâsında sâkin Çerçioğlu Mehmed'e gönderilen sûreti
- 266 İznik taraflarında eşkıyalık yapan Mustafa alemdar hakkındaki hükmün sûreti
- 267 İçil Sancağı'na firâr eden eşkıya hakkında hüküm sûreti
- 268 Koca Abdulkadir isimli eşkiyanın İçel'e firârı ve hakkındaki yakalama emri
- 269 Konya Kalesi dizdarından Koca Abdulkadir'in ele geçirilmesi için Cabbarzâde Süleyman Paşa'ya Konya kalesinden top tahsisi hakkında

- 270** Atina Voyvodası Hacı Ali'nin Ağrıboz Muhâfızı Halil Paşa ile arasındaki anlaşmazlık nedeni birbirleriyle savaşmaları dolayısıyla halkın mağdur olduğu ve bunun mesulu olarak Hacı Ali hakkında verilen idam kararı
- 271** Ağrıboz muhafazasında olan Halil Paşa'nın düşmanla savaşmayıp firâr etmesinden dolayı hakkında verilen idam hükmünün sûreti
- 272** Aynı hususta Ağrıboz Kadısı ve zabitlerine Halil Paşa'nın cezası tatbiki konusunda tayin olunan haseki ile işbirliği yapması için verilen hükmün sûreti
- 273** Onçe ve Plevne taraflarında dolaşan Tirsiniklioğlu'nun maiyetinde olup firâr eden eşkiyaların yakalanıp cezaları tertibi hakkında
- 274** Aynı hükmün Plevne Kadısı'na gönderilen sûreti
- 275** Aynı hükmün Hazergrad Valisi'ne gönderilen sûreti
- 276** Aynı hükmün Eski Cuma Valisi'ne gönderilen sûreti
- 277** Gülyöre ve Gelincik'de eşkıyalık faaliyetlerinde bulunan Bostancıoğlu Hüseyin'in arkadaşları hakkında çıkan yakalama emri
- 278** Beypazarı sakinlerinden Muradzâde'nin hanesini yağma eden Bekaroğlu İbrâhim Cayâbireden (?) Deli Süleyman ve Kavalcıoğlu Hasan isimli eşkiyaların Seferihisarlı Ahmed'in yanında saklandıkları istihbârâtıyla haklarında verilen cezâî hüküm sûreti
- 279** Atina Voyvodası'nın görev yerine gitmeyip İstanbul'da kalması ve yerine başka birini ilzam ile gönderdiği için hakkında lazım gelen cezanın tertibi için Atina Kadısı'na gönderilen hükmün sûreti
- 280** Topal Osman Paşa'nın oğlu Ratıb Ahmed Paşazâde'nin emeklilik ile görevinden azli ve İstanbul'da ikâmete memur olması
- 281** Harpud Muhafızı Osman Paşa'nın aylık yüz elli kuruş emeklilik ile görevinden azli ve Edirne'de ikâmete memur olması
- 282** Önceden Karaharman muhâfızı olup emeklilik ile vezaretinden azli Sofya'da ikâmete memûr olmuş iken ikâmetinin Tekfur Dağı'na alınması
- 283** Menemencioğlu Ahmed'in eşkıyalığından dolayı cezasının tertibi hakkında hüküm sûreti (1207 senesinde afvı için yeni bir emir yazılmıştır.)
- 284** Aynı hükmün Adana Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 285** Aynı hükmün Tarsus Mutesellimi Turzâde Mustafa'ya gönderilen hükmün sûreti

- 286** Günboğazı bölgesinde âyânlık iddiasında bulunan Arlık Hasan ismindeki eşkiya hakkında verilen cezâî hüküm
- 287** Abdullâhağaoğlu Bekir`in eşkiyalığından dolayı idamı hakkında
- 288** Ruscuklu Tirsiniklioğlu Ömer`in karındaşı İsmail hakkında kesin idam hükmü sûreti
- 289** Gümüşhane taraflarında eşkiyalık eden Hacı Salihoğlu`nun izalesi hakkında sadır olan hükmün sûreti
- 290** İbrail sınırında bozgunculuk yapan bazı eşkiyalar hakkında yakalanmaları ve cezalarının tertib edilmesi için çıkarılan hüküm sûreti
- 291** Kaldonyalı Bekir`in haps edilmesi ve mallarına devlet tarafında el koyulması
- 292** Tablusi İbrâhim Paşa emekliliği dolayısıyla İstanköy`e ikâmete memur iken, masrafları dolayısıyla ailesinin bulunduğu Konya`ya sevki için çıkan hükmün sûreti
- 293** Eski kaymakam Mustafa Paşa`nın emekliliği üzere bulunduğu yerin sağlığına elverişli olmadığı gerekçesiyleTekfurdağı`na sevki için gönderilen hükmün sûreti
- 294** Eski İbrail muhafızı Mahmud Paşa emeklilik dolayısıyla Edirne`de ikâmete memur iken kendisine aylık beşyüz kuruş maaş bağlanması hakkında
- 295** Eski Atina muhafızı Ortaköylü Ömer Paşa`ya emeklilik dolayısıyla Sofya`da ikâmeti ve aylık beşyüz kuruş maaş bağlanması hakkında
- 296** Kürd Seyyid Osman Paşa`nın vezaretten azl ile Limni`de ikâmeti hakkında
- 297** Mehmed Emin Paşa`nın emekliliği hakkında
- 298** Eski Fele muhafızı Bican-zâde Ali Paşa`nın emekliliği hakkında
- 299** Eski Soğucak Muhafızı İbikli-zâde Mustafa Paşa`nın emekliliği hakkında
- 300** Nablusi İbrâhim Paşa`nın emekliliği hakkında
- 301** Kilyos'ta ikâmete me'mûr İbikli-zâde Mustafa Paşa`nın talebi üzerine Sivas'a sevki hakkında
- 302** Rışvan'dan talep edilen verginin tahsili ve bölgede yaşayan asayişsizliğe karşı alınması gereken tedbirler hakkında hüküm
- 303** Rışvan'dan talep edilen verginin tahsili ve bölgede yaşayan asayişsizlikler, bölge halkının görevli mütesellim ve askerlerinin kaldığı yeri ateşe vermesi üzerine, ahali hakkında alınması gereken tedbirler hakkında
- 304** Aynı hükmün Sivas Vâlisi Feyyaz Süleyman Paşa`ya gönderilen sûreti

- 305** Aynı hükmün Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbarzâde`ye gönderilen sûreti
- 306** Radomirli Ahmed Bey`in asker tahrîri görevinden firâr etmesi ve hakkında lazım gelen cezanın tertibi hakkında
- 307** Mehmed Giray Han`ın Midilli`de ikâmete memur edilmesi hükmü
- 308** Mehmed Giray Han`ın Midilli`de olan ikâmetinin Kandiye`ye tebdili
- 309** Aynı hükmün Kandiye Vâlisi`ne gönderilen sûreti
- 310** Kandiye Vâlisi`ne Mehmed Giray Han`ın münasip bir yerde ikâmet ettirilmesi ve muhafazası için gönderilen hükmün sûreti
- 311** Mehmed Giray Han`ın Kandiye`ye sevki esnasında denizden gelebilecek herhangi bir saldırıya karşı tedbir alınması için Kapdan-ı Derya`ya gönderilen hükmün sûreti
- 312** Şumnu`ya Firâr eden Mehmed Giray`ın Şumnu`dan çıkarılması hakkında
- 313** Aynı hükmün Hazergrad`a gönderilen sûreti
- 314** Aynı hükmün Yenipazar Kadısı`na gönderilen sûreti
- 315** Aynı hükmün Tırnova Kadısı`na gönderilen sûreti
- 316** Aynı hükmün Osmanpazarı Kadısı`na gönderilen sûreti
- 317** Bazı eşkiyaların Darende`ye firârı istihbar olduğundan, görüldükleri yerde yakalanmaları husûsunda
- 318** Halil Paşa hakkında çıkan afv kararı ve Kilyos`da ikâmetine izin verilmesi
- 319** Mehmed Giray`ın ailesini yanına istemesi ve kendisine ruhsat verilmesi ve ailesinin sevki için alınması gereken tedbirler hakkında hüküm sûreti
- 320** Kütahya kalesine haps edilen eşkiyanın hala civarda faaliyet yürüttüklerinden dolayı haklarında çıkan yakalama emri
- 321** Lefkeli Cebecioğlu hakkında çıkan afv kararı hakkında
- 322** Mehmed Giray`ın firârı ve Hazergrad ve Osman Pazarı ve Eski Cum`a ve Yenipazar mahallerinde ikâmetine izin verilmediği hususunda
- 323** Aynı hükmün Hazergrad`a gönderilen sûreti
- 324** Aynı hükmün Yenipazar`a gönderilen sûreti
- 325** Aynı hükmün Cuma-i atik`e gönderilen sûreti
- 326** Aynı hükmün Osmanpazarı Kadısı`na gönderilen sûreti

- 327** Mehmed Giray'ın saklandığı yerden hareket edeceği ve çiftliğine gideceği istihbârâtıyla Ruscuk Muhafızı'na Mehmed Giray'ın yakalanması için gönderilen hükmün sûreti
- 328** Mehmed Giray'ın saklandığı yerin Vize olduğu istihbârâtıyla ele geçirilmesi hakkında Yeğen Mehmed Paşa'nın yetkilendirilmesi için hükmün sûreti
- 329** Mehmed Giray'ın saklandığı yerin Vize olduğu istihbârâtıyla ele geçirilmesi hakkında Yeğen Mehmed Paşa'nın yetkilendirilmesi ve Şumnu Kadısı ve Âyânı'a Paşa ile iş birliği yapmaları için gönderilen ferman sûreti
- 330** Aynı hükmün Hazergrad Kadısı ve Âyânı'na gönderilen sûreti
- 331** Aynı hükmün Yenipazar Kadısı ve Âyânı'na gönderilen sûreti
- 332** Aynı hükmün Osmanpazarı Kadısı ve Âyânı'na gönderilen sûreti
- 333** Aynı hükmün Cuma-yı atik Kadısı ve Âyânı'na gönderilen sûreti
- 334** Ankaralı Deli Ahmed'in eşkiyalık yaptığı Ağrıboz tarafından Yenişehir-i Fener' firâr ettiği ihbarıyla kendisinin görüldüğü yerde yakalanması
- 335** Aynı hükmün Turhalı Sancağı Mütesellimi'ne gönderilen sûreti
- 336** Himmetoğlu'ndan kalan muhallefâtın tahsili hususunda
- 337** Deli Mustafa'nın hasekilik iddiasıyla cezasından kurtulmaya çalışmasına tedbir alınması hakkında hüküm
- 338** Rişvan Ekrâdı'na karşı alınan tedbirler hakkında Sivas Vâlisi'ne gönderilen hükmün sûreti
- 339** Aynı hükmün Cabbarzâde'ye gönderilen sûreti
- 340** Aynı hükmün Sivas ve Amasya civarındaki kazaların devlet görevlilerine gönderilen sûreti
- 341** Rişvan Ekradı'na karşı alınan tedbirler hakkında Sivas Vâlisi'ne ve Tokat naibine gönderilen hüküm
- 342** Kürt Seyyit Osman Paşa'nın vezirlikten azliyle Limni'de ikâmette iken, havasının iyi gelmediği gerekçesiyle Kilitbahir'e sevk talebinin onaylandığına dâir hükmün sûreti
- 343** Yenipazar'da eşkiyalık yapan Ömer isimli kişi hakkında alınması gereken tedbirler hakkında verilen hükmün sûreti

- 344** Niğbolu Mutesellimi'nin haklarından gelmeye çalıştığı eşkiyaya karşı destek için Vidin Muhafızı'ndan bizzat Selvi'ye giderek eşkiyanın izalesine gayret etmesi hakkında hükmün sûreti
- 345** Aynı hükmün Çirmen Sancağı Muhafızı'na gönderilen sûreti
- 346** Zahmasız ve Madanoğlu isimli eşkiyalar hakkında istihbari bilgiler ve izaleleri hakkında yapılması gerekenler hakkında Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde'ye gönderilen hüküm sûreti
- 347** Manastır karyesi sükkânından Hâcî İsa oğlu Hüseyin ve kendisine bağlı bulunanlardan Davudbacak karyeli Seyyid Ali ve karındaşı Mehmed isimli eşkiyaların haklarında tahkikat yapılması ve haklarında lazım gelen cezanın icrası için verilen hükmün sûreti
- 348** Asker sevki görevini yerine getirmeyen Mestan hakkında çıkan terkin kararı
- 349** Erbaa tarafında bulunan ve haklarında evvelden hüküm çıkan bazı eşkiyalar hakkında çıkan terkin kararı
- 350** Kaloniye âyânı Bekir Ağa'nın kalyon inşası görevini yerine getirmediği ve vazifeyi terk ettiğine binaen Magosa kalesine sürgün edilmesi kararı
- 351** Yanbolu sakini bazı eşkiyaların Kazgona köyüne saldırmaları ve civarda eşkiyalıkları dolayısıyla haklarında lazım gelen cezanın tertibi
- 352** Ekrad'dan Kürt Morto'nun Erzincan'da Resmi Dağı'nda kale inşa etmesi ve civar eşkiyalarla işbirliği içinde olmasından dolayı hakkında lazım gelen cezanın tertibi için Erzurum Vâlisi'ne gönderilen hüküm
- 353** Kazâk Hüseyin ve el-Hâc Ömer oğlu Hüseyin isimli kişiler hakkında önceden verilen cezâî hükmün afvına dâir verilen hükmün sûreti
- 354** Ulubey karyesinde eşkiyalık eden kişiler hakkında çıkan cezâî karar daha sonra hükmün başında terkin ibâresiyle iptali
- 355** Torfelli Mehmed isimli eşkiyanın Debre'yi zabtından dolayı hakkında çıkan cezâî karar daha sonra hükmün başında terkin ibâresiyle iptali
- 356** Aynı ceza hükmünün Üsküp Nazırı'na gönderilen sûreti
- 357** Kırçova ve Ohri taraflarında gerçekleşen eşkiyalıklar ve bunlar hakkındaki cezâî hüküm

- 358** Torunoğlu Mustafa'nın izalesi hakkında Mihâliç Ağası ve Mihaliç âyânı Murâd Ağazâde İbrâhim ve Nalluhan'dan Boşnak Ali'ye gönderilen hüküm sûreti
- 359** Evvelden Kütahya Kalesi'ne sürgün olarak gönderilen Torunoğlu'nun firârı sebebiyle yakalandığı yerde idam edilmesi kararı
- 360** Aksaray'da eşkiyalık eden Pis Hüseyin'in cezasını icra için Cabbarzâde Süleyman Paşa'ya gönderilen hüküm
- 361** Mentеше Sancağı Mütesellimi Hasan Çavuş oğlu Bekir ve birkaç oğlunun Mentеше'de eşkiyalıkları dolayısıyla haklarından çıkan idam hükmü
- 362** Aynı hükmün Uşak Voyvodası Acemoğlu ve Emed Kazâsı'nda Nasuhoğlu ve Uluköy'de mukîm Curaoglu için de ayrıca gönderilmesi ve hükmün başında Nasuhoğlu için bulunan terkin ibâresiyle Nasuhoğlu'nun cezadan muaf tutulması hakkında
- 363** Anadolu Vâlisi Hacı Ali Paşa'ya Anadolu Eyâleti'nin eşkiyadan temizlenmesi vazifesi tevcihiyle Uşak Voyvodası Acemzâde'nin maiyetine tayin kılınması
- 364** Aynı hükmün Emed Kazâsı'nda Nasuhoğlu'na gönderilen sûreti
- 365** Aynı hükmün Ulugöbek'de mukîm Curazâde'ye gönderilen sûreti
- 366** Aynı hükmün Eskişehir'de Veli Beyoğlu'na gönderilen sûreti
- 367** Aynı hükmün Nazilli hânedânından Atçalı-zâde Mîr Halil'e gönderilen sûreti
- 368** Aynı hükmün Yılanlı-zâde Şeyh Ali'ye gönderilen sûreti
- 369** Aynı hükmün Yalvaç Kazâsı âyânı el-Hâc Mehmed'e gönderilen sûreti
- 370** Aynı hükmün Karaağaç Kazâsı'nda Bayındır karyesinde Mîr Osman'a gönderilen sûreti
- 371** Aynı hükmün Kızılhisarlı Salih'e gönderilen sûreti
- 372** Aynı hükmün Tavaslı Osman'a gönderilen sûreti
- 373** Aynı hükmün Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed'e gönderilen sûreti
- 374** Aynı hükmün Aydın Muhassılı Cihan-zâde Mîr Hüseyin'e gönderilen sûreti
- 375** Aynı hükmün Milas âyânı yine kapıcıbaşlarından Ömer'e gönderilen sûreti
- 376** Aladağ âyânı Mustafa'nın cezası için Cabbarzâde'ye gönderilen hüküm
- 377** Hasan Çavuşzâde Bekir ve oğlu hakkında çıkan gemilerine al koyma ve yakalama emri için Rodos Mütesellimi'ne gönderilen hüküm sûreti

- 378** Hasan Çavuşzâde Bekir'in tertibi cezası ve eşyalarına el koyma vazifesi verilen Anadolu Vâlisi Ali Paşa maiyyetine tayin edilen Rodos Mütessellimi'ne hüküm
- 379** Karahisarîzâde Ahmed Paşa'nın görevden azl ile Köstendil'e nefy olmasına rağmen Köstendil'e gitmeyip civarda eşkiyalığı dolayısıyla tedbir için tenbih ve Edirne ve Filibe ve Dimetoka bölgelerinden birine sevk edilmesi hükmü
- 380** Mihaliç sükkânından Pankdozzâde Şerif'in Çıracı Hâcî Mustafa'nın mal varlığına el koyması için görevlendirilmesi
- 381** Mihaliç sükkânından Pankdozzâde Şerif'in Çıracı Hâcî Mustafa'nın mal varlığına el koyması için görevlendirilmesi ancak Pankdozzâde'nin Çıracı'yı öldürdüğü için hakkında verilen idam kararı
- 382** Pankdozzâde Şerif hakkında Mihaliç ileri gelenlerinin afv talebine rağmen cezasının onaylanması
- 383** Kara Osman-zâde Hâcî Ahmed'e Pankdozzâde'nin takdir edilen cezasının afvı ve daha sonraki ibârelerle afv olunduğuna dair
- 384** Tirsiniklioğlu İsmail'in layık görülen cezasının tertibi hakkında Hazergrad âyânının görevlendirilmesi
- 385** Şumnu'ya kaçan Tirsiniklioğlu İsmail ve işbirlikçilerinin ele geçirilmesi hakkında
- 386** Küçük Hasan isimli eşkiya hakkında yakalama ve gerekli cezanın tertibi emri
- 387** Aynı hükmün Hezargrad ve Selvi ve Lofça ve Ruscuk ve Plevne ve Tırnova'daki devlet görevlilerine gönderilen sûreti
- 388** Eskiden Mora tercümanı olan Teodos'un sorgulanmak üzere tutuklanması kararı
- 389** Bihkevî Hâcî İbrâhim ve Hasan isimli sergerdelerin teşvikiyle yamakân-ı atîkadan bazı kimselerin Bağdad'a girmeye çalışmaları ve elebaşlarının yakalanarak layık görülen cezalarının tertibi hakkında
- 390** Aynı hükmün Vidin Muhâfızı Vezîr Seyyid Ali Paşa'ya ve saire gönderilen sûreti
- 391** Aynı hükmün Silistre'de ikâmete me'mûr Vezîr Arslan Mehmed Paşa'ya ve sairilere gönderilen sûreti
- 392** Zaimoğlu Mehmed'in âyânlık iddiası dolayısıyla hakkında verilen idam kararının uygulanması hakkında

- 393** Üsküp Sancağı'nda eşkiyalık yapan bazı kişilerin durdurulması hakkında
- 394** Belgrad muhafazasından azl ile Dimetoka'da ikâmete memur edilen Mehmed Paşa hakkında sürgün kararı
- 395** Hasan Çavuşoğlu Bekir'in oğlu Osman hakkında idam kararı
- 396** Konya'da ikâmete memur Nablusî İbrâhim Paşa'nın emeklilik dolayısıyla Kudüs'e sevk ve tayini
- 397** Kürklüoğlu Mehmedoğlu Mustafa'nın Bozkır taraflarında âyânlık iddiasında bulunması dolayısıyla madenin 7 sene faaliyet yürütememesi üzerine Mustafa'nın firâr ettiği düşünülen Seydişehir'de görüldüğü mahalde yakalanması emri ve sonraki ibârelerle affına dâir terkin
- 398** Haliloğlu İbrâhim'in Sobuca taraflarında yürüttüğü eşkiyalık faaliyetlerinden dolayı görüldüğü yerde yakalanıp tertib-i cezası verilme emri ve sonraki ibârelerle terkin
- 399** Sarıcaoğlu hakkında çıkan önceki cezâî hükmün hakkında yapılan ihbarın yanlış olduğu anlaşıldığından iptali ve affı için verilen hüküm sûreti
- 400** Dağlı eşkiyasından bazılarının Samakov taraflarında yürüttükleri faaliyetler dolayısıyla haklarında lazım gelen cezanın tertibi
- 401** Görevden azli vesilesiyle İstanköy'de ikâmete memur olan Turunçzâde süleyman Paşa'nın Karahisar-ı Sahib bölgesine sevki hakkında
- 402** Yanbolu tarafında bazı eşkiyaların yakalanıp cezalarının tertibi ve sonraki ibârelerle hükmün terkin
- 403** Eski Selanik Sancağı mutasarrıfı olup vezâretten azli üzere Edirne'de ikâmete memur kılınan Hâcî Abdi Paşa'nın Edirne'ye sevki hakkında
- 404** Aynı hükmün Eski Karesi Sancağı mutasarrıfı olup vezâretten azli üzere Magnisa'da ikâmete memur edilen Mehmed Paşa'nın Magnisa'ya ve sonrasındaki ibârelerle Bayındır'a ve Bolu'ya sevki hakkındaki sûreti
- 405** Aynı hükmün Eski Çıldır Vâlîsi olup vezâretten azliyle Erzurum'da ikâmete memur kılınan İshak Paşa hakkındaki sûreti
- 406** Aynı hükmün Niğde ve Kayseriye Sancakları mutasarrıfı vezâretten azli üzere Isparta'da ikâmete memur kılınan Sarı Mehmed Paşa'nın bölgeye ulaştığı bilgisi ibâresiyle tamamlanmış sûreti

- 407** Foçalı İbrâhim`in Belgrad`a girme teşebbüslerinden dolayı yakalanması emri, bulunduğu yerin Bosna olduğuna dâir istihbârât dolayısıyla, burada görüldüğü yerde yakalanıp uygun görülen cezanın tertibi hakkında
- 408** Aynı hükmün Vidin Kadısı`na gönderilen sûreti
- 409** Ankaralı Deli Ahmed`in Rumeli civarında sebep olduğu tuğyan dolayısıyla yakalanıp layık görülen cezasının tertibi hakkında
- 410** Hacı Alioğlu Hüseyin`in âyânlık iddiasında bulunduğu Alaşehir Kazası`nda neden olduğu tahribat dolayısıyla hakkında layık görülen cezanın tertibi için Anadolu Vâlisi`ne gönderilen hüküm
- 411** Zaimoğlu Mehmed`in Edirne ve civarında olduğu istihbarıyla görüldüğü mahalde yakalanıp cezasının tertibi hakkında
- 412** Pankdozoğlu`nun Bergama Voyvodası`nın üzerine yürüdüğü esnada firâr ederek hangi mahalde olduğu bilinmemekle, Mihaliç`e girme ihtimali olursa kendisine engel olunması ve cezasının tertibi hususunda
- 413** Hacı Haliloğlu Ali hakkında, eşkiyalığına mebni daha önceden çıkan hükümden, yaşı ve iyi hâli tesbit ve istihbar olmakla, isminin terkinin hakkında
- 414** Beypazarı taraflarında eşkiyalık eden bazı kimseler hakkında layık görülen cezaların tertibi hususunda
- 415** Aynı hükmün Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman Paşa`ya gönderilen sûreti
- 416** Aynı hükmün Bolu Voyvodası`na gönderilen sûreti
- 417** Eski Mora Vâlîsi el-Hâc İsmâ`il Paşa`nın Alikorna`da ikâmeti istihbarıyla kendisinin Akdeniz tarafında istediği bir yerde ikâmet edebileceğine dâir hüküm ve sonradan eklenen ibârelerle Kudüs`te ikâmetine izin verildiği hakkında
- 418** Manastırlı Çeribaşı Emîn`in daha evvelki eşkiyalıkları ile birlikte Arnavud eşkiyasının İştib`deki ihtilallerinden de sorumlu tutularak hakkında lazım gelen cezanın icrası hakkında
- 419** Turnacı Memiş Ağa`nın Berder Kalesi`nin Rusya eline geçmesinden ve Sakka Ahmed Bayrakdâr`ın Kili Kalesi`nin kaybindan sorumlu oldukları istihbarıyla haklarında layık görülen cezanın tertibi

420 Ordu-yu hümâyûn için görevlendirilen Katrin sakinlerinden Bayezid`in göreve itibar etmeyip firâr eylesmesinden sonra geride bıraktığı mallara el konulmak üzere görevlendirilen kapıcıbaşılardan Mehmed`in Bayezid`in geri dönüp bahsi geçen malları geriye alması hasebiyle, kapıcıbaşıya yardım için Selanik Sancağı Mutasarrıfı`na gönderilen hüküm

421 Dimetoka`da ikâmete memur eski Belgrad muhâfızı olup vezaretten azl edilen Mehmed Paşa`nın, talebi üzerine Edirne`de ikâmeti

422 Melemencioğlu Ahmed Bey`in Tarsus Kadısı tarafından gönderilen tahrîrata binaen, evvelden takdir edilen cezasının tertibi halinde aşiretinin perişan olacağı ve nezir ifası ve özür dilemek sûretiyle ve gelecekte böyle bir kabahate tekrar düşmeyeceklerini taahhüt ettikleri takdirde haklarında çıkan afv kararı

423 Eminler isimli iki eşkiya lideri hakkında Katerin tarafında oldukları istihbarıyla, bulundukları yerde yakalanarak haklarında lazım gelen cezanın tertibi hakkındaki hükmün sûreti

424 Aladağlı Abdulehad ve avanesi hakkında çıkan cezâî hükmün uygulanması ve sonraki bir ibâre ile oğullarından Mustafa`nın bazı şartlarla affına dair

425 Avrathisarı âyânı Şahbendioğlu Süleyman`ın görevini kötüye kullanmak sûretiyle neden olduğu tahribat dolayısıyla kendisine layık görülen cezanın icrası

426 Vezâretinden azli sebebiyle Karahisar-ı Sâhib`de ikâmete memur Turunçzâde Süleyman Paşa`nın memleket meselelerine müdâhil olduğu istihbârâtıyla Karahisar`da ikâmete memur olduğu ve sonraki ibârelerle Karahisar`a vardığı bilgisi ve Bursa`da ikâmeti emri

427 Vezaretten azli üzere Isparta`da ikâmete memur Sarı Mehmed Paşa`nın, talebi üzerine Alaşehir`de ikâmeti ve sonraki tarihli ibâre ile Alaşehir`e ulaşmış olduğu hakkında

428 İbrâhim Ağa ve oğlu Abdullâh ve dâmâdı Veyis`in, haklarında çıkan cezâî karar neticesinde firâr etmeleri ve sonrasında İbrail`e ayak basmamaları için verilen emrin, Eflak Voyvodası`nın tahrîratı ile evlat ve akrabalarına duydukları özlem afv olunmaları için gerekçe gösterilmek sûretiyle, vilayet işlerine karışmamaları şartıyla bağışlanmaları hakkında

429 Bolu Sancağı civarında eşkiyalık eden bazı kişiler hakkında verilen cezâî kararın yerine getirilmesi hususunda

430 Kilis Hassı'nın mâl-ı mîriyesinin tahsiline memur Hacı Emin'in itaatsizliği dolayısıyla Kıbrıs'a sürgün edilmesi emri, tarafından duyulunca Kilis'den Cum tarafına firârı ve bu bölgede bazı eşkiyalarla birlik edip mâl-ı mîriye el koydukları ve Kilis Voyvodası EbuBekir'in önleme girişimleri başarısız olduğundan, durumun izalesi için Haleb Vâlisi Feyzi Süleyman Paşa ve kapıcıbaşılardan Haleb Muhassılı İbrâhim ve Kilis Kadısı'nın görevlendirilmesi

431 Melemencioğlu Ahmed Bey'in Tarsus Kadısı tarafından gönderilen tahrîrata binaen, evvelden takdir edilen cezasının tertibi halinde aşiretinin perişan olacağı ve nezir ifası ve özür dilemek sûretiyle ve gelecekte böyle bir kabahate tekrar düşmeyeceklerini mahkemede taahhüt etmeleri üzerine haklarında çıkan af kararı

432 Selvili Küçük Hasan ve Menzilci Mutaş ve Süleyman Alemdâr'ın firârları nedeniyle cezalarının uygulanamadığı ve yakın bir mahalde görüldükleri takdirde hemen yakalanıp cezalarının icrası hakkında Selvi Voyvodası'na gönderilen hüküm

433 Deli Ahmed ve Acemoğlu isimli eşkiyaların türlü zararları dolayısıyla yakalanmaları ancak eşkiyaların, Deli Ahmed'in İsabeyli köyünde bulunan muhkem kalesinde silahlı ikiyüzden fazla neferle bulundukları istihbârâtıyla, Anadolu Vâlisi'nin askeri güç ve iki adet top ve bir humbara ve cepane develerle sevk ederek eşkiyaların ele geçirilip idamları hakkında ve sonraki ibârelerle Deli Ahmed'in yirmibin kuruş nezir ve kazaya geri dönmemek şartlarıyla afvı

434 Acemoğulları'nın Gölde Kazası'nda oldukları ihbarıyla, bölgeye yakınlığı dolayısıyla Kula iltizamına sahip Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed'in eşkiyaları yakalamak ve cezalarını tertip için görevlendirilmesi

435 Aynı hükmün, Gölde Kazası'nda saklanan diğer eşkiyaların ele geçirilmesi üzere Kula iltizamına sahip Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed'e gönderilen sûreti

436 Aynı hükmün İsa Bey'de saklanan bazı eşkiyaların ele geçirilmesi için görevlendirilen Anadolu Vâlisi Vezîr Ali Paşa ve Uşak voyvodasına gönderilen sûreti

437 Aynı hükmün, Şeyhlü Kazâsı'na bağlı Çivril köyünde saklanan Çavdaroğlu Mehmed isimli eşkiyanın yakalanması için Uşak Voyvodası'na gönderilen sûreti

- 438** Avrathisarî âyânî Şahbendioğlu Süleyman'ın sürekli yer değiştirdiği dikkate alınarak yakalanabilmesi için Selanik mollâsına ve Selanik Mütessellimi Yusuf ve Avrathisarî ve Doyran ve Petriç kazâların kadılarına Selanik Sancağı serdârı Serturnayî Osman ve Lankaza çeribaşısı Hüseyin'e gönderilen hüküm
- 439** Manastır'da Hâcî İsaoglu Hüseyin ve avanesinin, âyânlık iddiası ile haksız akçe toplama ve bölgede yaşayan Mustafa ve Osman isimli kişilerin bekar kızlarını iğfal etmek suçlarını işleyip işlemediklerinin tahkikatı ve eğer suçlular ise yakalanıp, cezalarının tertibi için hüküm
- 440** Vidin sınırında sağlanmış olan sükunetin muhafazası için bölgede bozgunculuğa devam eden Pasbân-zâde Osman'ın yakalanarak hakkında gerekli olan cezanın tertibi için hüküm
- 441** Hayrabolu'da bulunan bazı eşkiyaların yakalanıp cezalarının tertibi hakkında
- 442** Limni Kazasına kalebend olmasına rağmen emre itaatsilik ile İznik'de ikâmet eden Kocabaş Mustafa isimli eşkiyanın gerekli cezasının tertibi
- 443** Belgrad yamaklarının reisi olduğu tespit edilen Bihkevî Hâcî İbrâhim'in Bosna'da saklandığı istihbârâtıyla bulunduğu yerde yakalanarak cezası tertibi
- 444** Vidin'de eşkiyalık sûretinde olan Pasbânoğlu Osman'ın yakalanarak cezası tertibi hakkında
- 445** Deliorman taraflarında eşkiyalık yapmakta olan kişilerin izalesi ve bölge bütünlüğünü sağlamak için Haffafzâde Ahmed ve Silistre âyânî Koca Ademoğlu'na gönderilen hüküm
- 446** Dalatabanoğlu Seyyid Mehmed'in brastat başı olarak atanmış olduğu Gümüşhane'de âyânlık iddiasında bulunmasının türlü zararları yanısıra birlikte balta ve brastat üretimine mani olduğu ve cezasını tertibin gerekliliği hususu
- 447** Tirebolu Voyvodası Reşidzâde Süleyman Ağa'ya hücum eden, Trabzon'da gayrı-resmî olarak mütesellimlik yapan bazı eşkiyaların cezalarının tertibi hakkında
- 448** Ayntab'daki ihtilalin kaynağı olan Kullukçuoğlu'nun Haleb'e doğru yola çıktığı istihbar edilerek hakkında gerekli olan cezanın tertibi için Haleb Vâlisi'ne gönderilen hüküm
- 449** Ayntab'daki ihtilalin kaynağı olan Kullukçuoğlu'nun hakkında gerekli olan cezasının tertibi için Antep kadı ve voyvodasına gönderilen hüküm

450 Bir süredir Antep`te görülen ihtilalin bertarafı için Antep mollâsına ve Antep Voyvodası Rumkaleli Mîr Sâdık ve Antep`in cümle ulemâ ve silah ehli ve ileri gelenlerine gönderilen hüküm

451 Manastır`da Hacı İsaoglu Hüseyin ve avanesinin, âyânlık iddiası ile haksız akçe toplama ve bölgede yaşayan Mustafa ve Osman isimli kişilerin bekar kızlarını iğfal etmek iddialarının asılsız olduğuna dâir Karaman Vâlisi Abdullâh Paşa`nın gönderdiği ilamla evvelki cezanın terkinin için verilen hüküm

452 Limni Kazası`na kalebent olmasına rağmen emre itaatsilik ile İznik`de ikâmet eden Kocabaş Mustafa isimli eşkiyanın bu defa Mudanya`da çıkardığı huzursuzlukların giderilmesi için cezasının tertibi hakkında

453 Avrathisarı âyânı Şahbendioğlu Süleyman`ın sürekli yer değiştirdiği dikkate alınarak yakalanabilmesi için Selanik Mütessellimi`ne ve Selanik âyânı Büyük Yusuf Bey`e, eşkiyanın ele geçirilebilmesi için Karacaabad Nahisyesi`nden asker çıkarılması hakkında hüküm

454 Aynı hükmün Rumeli Vâlisi`ne gönderilen sûreti

455 Aynı hükmün Karaferye ve Yenice-i Vardar ve Tikveş ve Usturumca kazâlarının kadıları ve naipleri ve diğer devlet görevlileri ile ileri gelenlere gönderilen sûreti

456 Karaman Ereğlisi`nde Zahmasız ve Madanoğlu ve Şücaeddin Kazâsı`nda Pis Hüseyin avanesinden Deli Hüseyin isimli eşkiyaların daha önce haklarında verilen hükümden, hüsn-i halinden dolayı Madanoğlu`nun terkinin hakkında

457 Hâcî Şahin-zâde`nin Trabzon Kalesi Mîr-i Mîrânı`na hücumu ve sebep olduğu tahribatın izalesi için Trabzon Vâlisi`ne gönderilen hüküm

458 Aynı hükmün Hâcî Salihoğlu Ömer`in izalesi için Trabzon Vâlisi`ne gönderilen sûreti

459 Aynı hükmün Demelioğlu Osman`ın izalesi için Trabzon Vâlisi`ne gönderilen sûreti

460 Aynı hükmün Falcıoğulları Memiş`in terkinin ibâresiyle ve İbrâhim ve Mısırlıoğlu Ali ve Hammâmcioglu Mustafa Alemdâr`ın izalesi için Trabzon Vâlisi`ne gönderilen sûreti

461 Aynı hükmün Çubukçuoğlu Mustafa`nın izalesi için Trabzon Vâlisi`ne gönderilen sûreti

- 462** Aynı hükmün Durmuşoğulları İkikarındaş'ın izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 463** Aynı hükmün Kassâboğlu İbrâhim'in izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 464** Aynı hükmün Abanosoglu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 465** Aynı hükmün Üçüncüoğlu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 466** Aynı hükmün Reşidoğlu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 467** Aynı hükmün Külünkoğlu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 468** Aynı hükmün Giresun Kalesi Dizdârı'nın izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 469** Aynı hükmün Deli Mehmed ve Genç Ağa'nın izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 470** Aynı hükmün Küçük Hâcî Hüseyinoğlu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 471** Aynı hükmün Cin Mehmedoğlu'nun izalesi için Trabzon Vâlisi'ne gönderilen sûreti
- 472** Şatıroğlu Osman ve yeğeni Za'im ve Bayburdluoğlu Emîn ve amcaoğlu İsmail'in Trabzon'daki eşkiyalıklarından dolayı Sivas'a sürgün edilmeleri hakkında hüküm sûreti
- 473** Trabzon Mutesellimi Kuğuzâde Süleyman'ın oğlu Emin ve kardeşi Osman'ın Trabzon'da çıkan ihtilalin elebaşları olmaları nedeniyle haklarında gerekli cezanın tertibi
- 474** Yeğen Seyyid Mehmed Paşa'nın vezaretten azli dolayısıyla ikâmete memur olduğu Magnisa'dan kendi ricasıyla Bolu'ya sevki hakkında
- 475** Mehmed Ârif Efendi'nin, zimmetine mal kaydettiği tahkikiyle, mallarına el konulması ve Lefkoşa Ceziresi'ne sürgün hükmü
- 476** Mehmed Ârif Efendi'nin, zimmetine mal kaydettiği tahkikiyle, mallarına el konulması ve Lefkoşa Ceziresi'ne sürgünü ve bu mahalde idamı hükmü ve sonraki ibâre ile hükmün infaz edildiğine dair

- 477** Acemoğulları ve Kızıl Abdi aşireti ittifaken Kütahya'ya doğru geldiği anlaşıldığından, Geyveli Ebubekir'in başbuğ olarak atanmak sûretiyle bunların ele geçirilip idam edilmeleri için asker tertibi hakkında
- 478** Aynı hükmün Geyve'den tahrîr olunacak asker için Geyve Kadısı'na ve sairilere gönderilen sûreti
- 479** Aynı hükmün Lefke Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 480** Aynı hükmün Akhisar Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 481** Aynı hükmün İznik Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 482** Aynı hükmün Karamürsel Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 483** Aynı hükmün Yalakabad Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 484** Aynı hükmün Pazarköyü Kadısı'na ve saire gönderilen sûreti
- 485** Aynı hükmün toplanan askerleri götürme vazifesinde olan silahşör başına gönderilen sûreti
- 486** Bihkevî Hâcî İbrâhim Bosna Eyâleti'nde bulunan Gradçaç kaptanı Osman'ın teşvikleriyle burada huzursuzluk çıkarmaya devam ettiği sûrette, haklarında lazım gelen farklı cezaların icrası hakkında
- 487** Antep ihtilalinden sorumlu tutulan Kullukçuoğlu'nun Antep halkının yarısı tarafından desteklendiği göz önünde bulundurularak hakkında daha önce verilen idam kararı yerine bazı şartlar ile afvına dair
- 488** Niğde ve Kayseriye Sancakları mutasarrıfı Vezîr İbrâhim Paşa'nın bir süreden beri etrafına topladığı tekinsiz kişilerle civarda sürekli huzursuzluk yarattığı ve kendisinin halihazırda Niğde tarafında yedi sekiz yüz askeriyle bulunduğu istihbarıyla Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman'ın bir kaç bin asker ile üzerine yürüyüp İbrâhim Paşa'nın cezasını ifa etmek sûretiyle asayişî sağlamak hakkında
- 489** Şumnu sakinlerinden Sultânoğlu Mehmed isimli fermanlının fesadından ötürü hakkında çıkan idam kararı
- 490** Nevâhî Kazâsı'nda âyânlık iddiasında olan Ahmed, Sinanlı Kazâsı'ndan Çolak Beyoğlu Sun'ullah isimli kişiyle ittifaken bölgede yaşattığı râhatsızlıklar dolayısıyla, haklarında verilen idam kararları terkiniyle sonraki ibâre ile Konya'da mahkemeye çağrılmaları hakkında

- 491** Şahbendioğlu Süleyman`ın görüldüğü yerde yakalanıp izalesi hakkında Yanya Sancağı Mutasarrıfı Depedelenli Ali Paşa`ya gönderilen hüküm
- 492** İspir Kazâsı`na gelip saldıran Rizeli Ekşioğlu Ali isimli şahsın izalesi için Erzurum Vâlisi Seyyid Ahmed Paşa`ya gönderilen hüküm
- 493** Silistre muhâfazasına me`mûr ve ikâmette iken vezâretten emekli olan Arslan Mehmed Paşa`nın İnebahtı`da bulunan çiftliğinde ikâmete memur kılınması ve sonraki ibâre ile evinde ikâmet etmesi hakkında
- 494** Belgrad`a girişi yasaklanmış olan Kara Hasan`ın istihbar ile kaleye girdiği tesbit edilmiş olup hakkında lazım gelen cezanın tertibi hakkında
- 495** Dağlı eşkiyasına karşı görevlendirilmiş olan Silistire Vâlisi ve Cermen Sancağı mutasarrıfı Zencineli Hasan Paşa`nın kethüdası Davud Bey`in eşkiya ile haberleştiği anlaşılmış ve söz konusu eşkiyaların firâr ederek halka zulme devam ettiklerinden dolayı bulundukları yerde yakalanarak idam edilmeleri için Silistire Vâlisi ve Cermen Sancağı mutasarrıfı Zencineli Hasan Paşa`ya gönderilen hüküm

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜHİMME-İ MEKTÛME DEFTERİ Nr.1'İN ÇEVİRİYAZISI

Bismihî Sübhânehû ve-te'âlâ

Hâzâ kuyûd-ı ahkâm-ı evâmir-i mühimme-i mektûme der-Rikâb-ı müstetâb ve der-zamân-ı Kâ'imakâm-ı âlî-makâm hazret-i es-Seyyid el-Hâc Mustafa Paşa yesserAllâhû mâ yürîd ve mâ yeşâ' ve fî eyyâm-ı Re'îsü'l-küttâb Mehmed Râşid Efendi nâle mâ yetemennâhu el-vâki' fî evâ'il-i şehri-i Rebî'ü'l-âhir sene selâse ve mi'eteyn ve elf.

1 [1-1]

Cabbâr-zâde ma'îyyetinde sefere me'mûr için emr-i âlî yazılmışdır. [1]203 Fî evâsıt-ı N.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından ber-vech-i mâlikâne Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cebbâr-zâde Mîr Süleyman -dâme mecduhû-ya hüküm, Mukaddemâ hakkında evâmir-i aliyyem sâdır olan Develü Kasabası sâkinlerinden Develü-oğlu Deli Ömer denmekle ma'rûf şakî kendü hâlinde olmayup katl-i nüfûs ve ğasb-ı envâl ve hetk-i a'râz misillü hilâf-ı şer' harekete mütecâsir ve yaramaza mu'în ve ehl-i 'ırza mühîn olduğundan fukarânın emn ve râhatları meslûb olduğu, bu def'a Der-aliyye'ne vürûd eden 'ilâmât ve ba'zı kesânın ihbârlarından müstebân olmağla, sen ki Cebbar-zâde-i mîr- i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle şakî-i merkûmun mücâzât-ı meşrû'ası icrâ olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu, hâlâ Rikâb-ı hümayûnumda segbânbaşı olan es-Seyyid Mehmed Yeğen -dâme mecduhû- bâ-takrîr istid'â etmekle, sen ki Cabbarzâde-i mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer ocakdan ta'yîn olunan mübâşir

ma‘rifetiyle tertîb-i cezâsı fermânım olmağın, imdi sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere ma‘rifetin ve ocakdan ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle şakî-i mezkûr Develü-oğlu Deli Ömer`i ber-vech-i suhûlet ahz ve mücâzât-ı lâıykasını icrâya dikkat ve bu vesîle ahâlî ve re‘âyâ-yı vilâyete hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i rızâ ve bir dürlü zulm ve te‘addî vukû‘undan hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i R. Sene[1]203

2 [1-2]

Mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâil-i Ş. Sene[1]203

Uşak Kādîsı’na ve Uşak Voyvodası’na hüküm

Çal kazâsı nâibi Mevlânâ İzzet -zîde mecduhû-nun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan i‘lâmâtında Çal kazâsı ahâlisinden olup hâlâ Uşak kazâsına tâbî‘ Hâsköy karyesinde sâkin Teslîmoğulları Ömer ve Hasan ve Mehmed Ali denmekle ma‘rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup celb-i mâl dâ‘iyyesiyle Çal kazâsı ahâlîsi re‘âyâsınca bir bahâne ile tecrîm ve tekdîr eylediğinden, bundan akdem vâcibü’l-tebdîl-i bâ-evâmîr-i aliyyemle kazâ-i mezbûrdan ib‘âd olmuşlar iken, yine kendü hâllerinde olmayup senede birkaç def‘a gasb-ı emvâl ve hetk-i a‘râz sûretiyle karyelerini basup nice kimesneleri bî-gayr-ı hakkın katl ve nicesinin emvâlini gasb ve hânelerini ihrâk ve hâlâ sâkin bulundukları karye-i mezbûreye firâr ve ba‘zen dahi karyeleri civârından götürtüb nifâk tâ‘ifesini ahz ve melânetlerini icrâ edüp, bu vechile ahâlî ve re‘âyânın emn ve râhatları meslûbuna ve kazâ-i mezbûrun istihlâl ve umûr-ı mühimmenin ta‘tîline bâ‘is oldukları sezâ ve cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunduğuna binâen, sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin mübâşir ma‘rifetiyle bilâhare mastûr olan sa‘y-ı şekâvet-pîşeler bulundukları mahalde hayyen ve meyyiten alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâ ve keyfiyet Der-sa‘âdetim’e i‘lâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle merkûmân Ömer ve Hasan ve Mehmed Ali`yi Uşak kazâsında bulundukları mahalde ber-vech-i

suhûlet hayyen ve meyyiten alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâ ve keyfiyeti Der-aliyyem`e i`lâma ihtimâm ve dikkat ve bu bahâne ile hilâf-ı şerî`ât-ı garrâ ve mugâyir-i emr ve rızâ, ahâlî ve re`âyâ-yı fukarâsına mikdâr-ı zerre zulm ve te`addî ve ta`arruz ve rencîde vukû`una ictisâr ile mazhar-ı mu`âhaze ve îkâb olmakdan be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

1203 Evâil-i R. Sene 1[203]

3 [2-1]

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından olup kapıcılar kethudâlığı pâyesiyle Haleb ve Azez ve Kilis taraflarında muhalledât kabzına me`mûr olan Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Ayıntablı Battâloğlu Mehmed Paşa`nın bulunduğu mahallerin kâdîsına ve zâbitânına hüküm ki,

Bir müddetten berü Ayıntab`da kesb-i ta`ayyün ve tegallüb ile sekene-i memleket ve ittihâd-ı fukarâ ve zu`afâyâ îsâl-i ta`diyyât ve mezâlîme cesâret eden mezkûr Batâaloğlu Mehmed Paşa`nın bu esnâlarda evvelkinden ziyâde ızrâr-ı ibâd ve îkâ-ı fitne ve fesâda cesâreti tahkîk olunmuş olduğundan mezkûrun mîr-i mîranlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref` olduğunu mutazammın alenen kırâ`at olunmak üzere bundan akdemce umem-i merhûm ve mağfûrunleh Sultan Abdülmecîd Hân *aliyy`ül-er-hâmnâ ve`l-ğufuran* zamanında başka bir kıt`a ve izâle ve i`dâm olunmasıçün dahi mahfîyyen ve mektûmen diğerk bir kıt`a evâmir-i şerîfe ısdâr ve sen ki kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin tarafına ba`s ve tesyâr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî mezkûrun, mukaddemce sâdır olan emr-i şerîf-i mezkûr mantûku üzere izâlesiyle, irâha-i ibâd ve def`-i fitne ve fesâd olunmak husûsu matlûb-ı pâdişâhânem olmağın te`kîden ve ihtimâmen hâssaten işbu emr-i âl-i şânım ısdâr ve memhûren ve mektûmen ( ) ile irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddemce sâdır olan emr-i şerîf mûcebince ber-vech-i suhûlet merkûmu elegetirib cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve ser-i maktû`unu Der-aliyyem`e ba`s ve isrâya ihtimâm ve ednâ rehâvet ve kusûrdan ve suhûlet[le] elegetürölmesine sû-i tedbîr vukû`a gelmekden, aralıkda sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra`iyyetin mazhar-ı cevri ve hasâret olmalarını tecvîzden tehâşî ve ittikâ-i tâm eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz

keyfiyet sizin dahi ma'lûmunuz olarak âna göre tenfiz-i emr-i şerîfime bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve ser-mû tekâsül vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene [1]203

4 [2-2]

Dergâh-ı muâllam kapıcıbaşlarından olub kapıcılar kethudâlığı pâyesiyile Haleb ve Azez ve Kilis ve Ayıntab taraflarında muhallefât kabzına me'mûr olan Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Azez ve Kilis kadîlarıyla Ayıntab nâibine hüküm ki,

Ayıntablı Battalzâde Mehmed Paşa'nın fi'l-asl kesb-i ta'ayyün ve tegallüb ile hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ, icrâ-yı mezâlîme îtibâr eylediği mevâd-ı mâlûmeden olduğundan mâ'adâ, bundan akdemce dahi Ayıntab ve Kilis taraflarına evzâ'-ı bağıyânesi numûdâr olduğundan paşa-yı merkûmun mîr-i mîranlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesinden hâssası ref' olunduğunu mutazammın Hüdâvendigâr-ı sâbık umem-i merhûm ve mağfûrunleh Sultan Abdülmecid Hân *aliyyü'l-erhâmna ve'l-ğufrân* zamanında emr-i şerîf sâdır olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mantûku üzere mezkûrun mîr-i mîranlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis Mukâta'âsı'ndan hâssası ref' olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi Paşa-yı mezkûrun mîr-i mîranlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref' olunmuş olduğu mâlûmunuz olduk da siz ki mübâşir-i kapıcıbaşı ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz mezkûrun fîmâ-ba'd mîr-i mîrânlık iddiâsı ve mâlikâne-i mezkûre mutasarrıflığı da'vâsına havâle-i semu'-ı i'tibâr olmamak husûsuna ihtimâm ve dikkat ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene[1]203

5 [2-3]

Hâlâ Diyarbekir Vâlisi ve asker sürücüsü vezîr Seyyid Abdî Paşa'ya hüküm ki, Bundan akdem firâr eden Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa'nın müddet-i vâfireden berü ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyete vâkî olan mezâlîm ve te'addiyâtı ve kesb-i ta'ayyün dâiyyesiyle mütegalibâne harekete cesâreti ref'-i

vücûdunu îcâb etmiş olduğundan, bundan akdem paşa-yı merkûmun bulunduğu mahalde ahz ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâ olunmasını mutazammın emr-i şerîfim ısdâr ve Maraş Beylerbeyisi'ne ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından ol taraflara me'mûr Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya irsâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî siz ki vezîr-i müşârun-ileyhsiz, merkûmu bulunduğu mahalde basdurup elegetürmüş olduğun ve ile'l-ân senin habsinde idüğü tahkîkât-ı şehriyârânem olmakdan nâşî, mezkûrun mukaddem sâdır olan emr-i âlişânım mücebince cezâsını tertîb ve icrâ ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e ba's ve isrâ ve mukaddemâ sâdır olup, mîr-i mûmâ-ileyhin yeddinde olan emr-i âlişânım mücebince kâfe-i emvâl ve eşyâsı mîr-i mûmâ-ileyh tarafından mîr için kabzolunmak husûsuna sa'y ve îfâ eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince, himâyetü'l-ibâd ve def'ü'l-fesâd paşa-yı mezkûrun cezâ-yı sezâsını tertîb-i icrâyâ mübâderet ve ser-i maktû'unu der-bâr-ı şevket-karârıma ba's ve tesyâra müsâra'at ve mîr-i mûmâ-ileyhin yeddinde olan emr-i âlişânım mantûku üzere mecmû'a-ı emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabtı ve mîr-i mûmâ-ileyhin tamâmen kabz eylemesi esbâbının istihsâline binâ-yı cell-i miknet eylemen bâbında. Fî evâil-i L. Sene [1]204

6 [3-1]

Hâlâ Diyarbekir Vâlisi vezîrim Abdi Paşa -*iclâlehû*-ya hüküm, Mukaddem ve mu'ahhar hakkında i'dâm ve izâlesiçün evâmir-i şerîfem sâdır olup, hâlâ sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, yanında olan Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa'nın cürmü afvı ve tuğları ibkâ olunması sûretleri, bu def'a tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma tevârüd eden tahrîratında egerçe derc ve tastîr olunmuş olup ancak merkûmun müddet-i vâfireden berü kesb-i ta'ayyün ve tagallüb dâ'iyyesiyle fukarâ-yı ra'iiyet haklarında vâki' olan mezâlim ve te'addiyat ve bâğiyâne harekâtı ber-vech ile kabil-i afv ve ağmâz olmamağla, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûnum ve mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince, paşa-yı merkûmun cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ eylemen fermânım olmağın, hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da

ber-vech-i meşrûh mukaddem sâdır olan evâmir-i şerîfem muktezâları üzere mezkûrun beher-hâl tertîb-i cezâ-yı sezâsına mübâderet ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve iş`âra müsâra`at eylemen bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [1]203

7 [3-2]

Cülûs-ı hümayûn vukû`undan sonra isti`câli mutazammın başka emr-i şerîf ısdâr olunmuştur.

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılardan kapıcılar kethudâlığı pâyesiyle Haleb ve Azez ve Kilis taraflarında muhallefât kabzına me`mûr olan İzzet Paşa-zâde Abdullâh Bey - dâme mecduhû-ya ve Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Paşa`nın bulunduğu mahallin kâdîsı -zîde fazluhû-ya ve zâbitâna hüküm,

Bir müddetten berü Ayıntab`da kesb-i ta`ayyün ve tegallüb ile sekene-i memleket ve ittihâd-ı fukarâ ve zu`afâya îsâl-i te`addiyât ve mezâlîme cesâret eden mezkûr Battaloğlu Mehmed Paşa`nın bu esnâda evvelkinden ziyâde ızrâr-ı ibâd ve ikâ-ı fitne ve fesâda ictirâ eylediği tahkîk-kerde-i şehriyârânem olub, bu misülliülerin ref`-i vücûdlarıyla irâha-i ibâd ve indifâ`-ı fitne ve fesâd husûsuna ikdâm lâzımeden olmakdan nâşî mezkûrun mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref` olduğunu mutazammın diğer emr-i şerîf ısdâr ve alenen kırâ`at etdirilmek üzere, sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin egerçe tarafına tesyâr olunmuş olub ancak mezkûrun ref`-i vücûd derece-i vücûde olmağın, mektûmen ve mahfîyyen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve memhûren tarafına irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet mâlûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mîr-i mîrânlığı ve mâlikânesi ref` olduğunu hâvî diğer sâdır olan emr-i âlişânım alenen (...) ve kırâ`at eyledikten sonra, tarîk-i suhûletini istihsâl ile mezkûr Battaloğlu`nu elegetirib cezâ-yı mâ-yelîkini icrâyâ ikdâm ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve ifhâm ve ser-i maktû`unu irsâle sa`y-i ma-lâ-keîâm ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû`undan ve mezkûrun ber-vech-i suhûlet elegetirilmesine sû-i tedbîr ile fukarâ-yı ra`iyyet ve sekene-i memleketin mazhar-ı hasâret olmalarını tecvîzden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylesin ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimâsız keyfiyet sizin dahi mâ`lûmunuz olarak âna göre tenfîz-i

emr-i şerîfime bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i B. Sene1203

8 [3-3]

Cûlus-ı hümayûn vukû'undan sonra isti'cali mutazammın başka emr-i şerîf ısdâr olunmuştur.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olub kapıcılar kethudâlığı pâyesiyle Haleb ve Azez Kilis ve Ayıntab taraflarında muhallefât kabzına me'mûr olan Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Azez ve Kilis ve Ayıntab kâdisına hüküm ki, Ayıntablı Battalzâde Mehmed Paşa'nın fi'l-asl kesb-i ta'ayyün ve tegallüb ile hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ, icrâ-yı mezâlîme îtibâr eylediği mevâd-ı ma'lûmeden olduğundan mâ'adâ, bu esnâda dahi Ayıntab ve Kilis taraflarında ve evzâ'-ı bâğiyânesi numûdar olmakdan nâşî, paşa-yı merkûmun mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesinden hâssası ref'olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle hâssaten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi Paşa-yı mezkûrun mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref' olunduğu ma'lûmunuz olduk da, siz ki mübâşir-i kapıcıbaşı ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz, mezbûrun fimâ-ba'd mîr-i mîrânlık iddi'âsı ve mâlikâne-i mezbûre mutasarrıflığı da'vasına havâlen sem'-i i'tibar olunmamak husûsuna ihtimâm ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında 1203 Fî evâil-i B.

9 [4-1]

Cûlus-ı hümayûn vukû'una binâen mu'ahharan dahi isti'cali hâvî emr-i şerîf yazılmışdır.

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan hâlâ Maraş Beylerbeyisi Dulkâdirzâde Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya hüküm,

Bir müddetten berü Ayıntab`da kesb-i ta`ayyün ve tegallüb ile sekene-i memleket ve ittihâd-ı fukarâ ve zu`afâya îsâl-i te`addiyat ve mezâlîme cesâret eden Battalzâde Mehmed Paşa`nın bu esnâlarda evvelkinden ziyâde ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd ve îkâ-i fitne ve fesâda mûceb evzâ`-ı şekâvetkâraneye ictirâ etdirği tahkîkât-ı şehriyârânem olub, bu misüllülerin ref`-i vücûdlarıyla irâha-i ibâd ve indifâ-ı fitne ve fesâda ikdâm nasb-ı ayn ve ifhâm-ı padişâhânem olmakdan nâşî, mezkûr Battaloğlu`nun mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref` ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâ olunmak husûsuna irâde-i katı`a-i mülûkânem ta`alluk edüp, mezkûrun mîr-i mîrânlığı ve mâlikânesi ref` olduğunu mutazammın başka ve ber-vech-i suhûlet cezâsı tertîb olunmak için ol tarafa muhallefât kabzına me`mûr olan İzzet Paşazâde Kapıcıbaşı Abdullâh Bey`e ve sâir iktizâ edenlere hâssaten başka egerçe iki kıt`a evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş olub, ancak mezkûr Battaloğlu`nun ber-vech-i suhûlet izâle ve i`dâmı husûsu, sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin, senden hasran matlûb-ı padişâhânem olmağın hâsseten sana dahi işbu emr-i âlişânım ısdâr ve mahfîyyen ( ) ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm Battaloğlu`nun ber-vech-i suhûlet ahz ve izâlesi emrine kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile muhâbere ve ittifâk rusûmuna ri`âyet eylemen ve bu bâbda ser-mû sû-i tedbîr ve tekâsül ve taksîr vukû`una ruhsat gösterilmeyüp ve bu vesîle ile fukarâ-yı ra`iyyete ve sekene-i memleketin mazhar-ı cevri ve hasâret olmalarını tecvîz etmeyerek mezkûru elegetirip cezâsını tertîb ve icrâ ve ser-i maktû`unu Der-aliyyem`e ba`s ve isrâya ihtimâm ve kusûr ve tekâsülden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâil-i B. Sene1203

10 [4-2]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan hâlâ Maraş Beylerbeyisi Dulkâdirzâde Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya ki,

Bir müddetten berü Ayıntab`da kesb-i ta`ayyün ve tegallüb ile sekene-i memleket ve enhâ ve fukarâ ve zu`afâya îsâl-i te`addiyat ve mezâlîme cesâret eden Battalzâde Mehmed Paşa`nın bu esnâlarda evvelkinden ziyâde ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd ve îkâ-i fitne ve fesâdı mûceb evzâ`a cesâreti tahkîk olduğundan mezkûr

Battalzâde'nin ve mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Azez ve Kilis mâlikânesi ref' olunduğunu mutazammın bundan akdemce ömr-i Hüdavendigâr-ı sâbık cennetmekân-ı Firdevs-şâyân Abdülhamid Hân *aleyhi er-hâmnâ ve'l-ğufrân* zamanında başka bir kıt'a, ber-vech-i suhûlet cezâ-yı sezâsı tertîb ve icrâ olunmak için ol taraflarda muhallefât kabzına me'mûr Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya ve sâir iktizâ edenlere hitâben dahi diğér bir kıt'a evâmir-i şerîfe ısdâr ve irsâl olunmuş olup ancak mezkûr Battaloğlu'nun izâle ve i'dâmı husûsu, sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin, senden matlûb idüğünü muhtevî, sana dahi başka emr-i şerîf ısdâr ve tarafına ba's ve tesyâr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî bu bâbda mukaddemce sâdır olan evâmir-i şerîfe-i mezkûre muktezâları üzere, merkûmun ref'-i vücûd[u] husûsu senden matlûb-ı padişâhânem olmağın te'kîden ve ihtimâmen hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mezkûrun suhûletle ahz ve i'dâmı emrine kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile muhâbere ve ittifâk ederek ve bu husûsda ser-mû tekâsül ve taksîr ve sû-i tedbîr vukû'una tecvîz etmeyerek merkûmu elegetirib cezâ-yı mâ-yelîkini tertîb ve icrâ ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e ba's ve tesyâra ihtimâm ve sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'iiyyetin mazhar-ı cevîr ve hasâret olmamaları husûsuna sa'y-i ma-lâ-kelâm ve hilâfından tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i B. Sene1203

11 [5-1]

Mûcebince amel oluna deyu emr-i şerîfim bâlasına keşide buyurulmuşdur.

Emir-i Mekke-i Mûkerreme Şerîfi Galib bin Murâd (?) -*dâme sa'âdehûya*- hüküm ki, Düşman-ı dîn ve devlet olan Moskovlu keferesi, Fransa devletlerinden kendüye tarafgîr olan ba'zı devletin i'ânet ve davetiyle, bu sene-i mübârekede bir takım küçük donanma tertîb ve Bahr-i Süveyş'e irsâl birle ol havâlide olan Cidde ve Yenbuu ve Mekke-i Mûkerreme ve Medine-i Münevvere taraflarına hücûm ve sefîne-i İslamiye'ye dahi irsâl-i hasâretin güzâresinde olduğu ve sâbıkuz-zikr evvelen Bahr-i Hindî'ye vâki' Françelü'nün taht-ı hükümetinde olan Madagaskar nâm cezîreye

varup bin beş yüz nefer Fransa tâ'ifesi tedârik ve belde-i Flemenk bayrağını küşâd ile ticaret sûretinde Bahr-i Süveyş'e duhûl edecekleri ve donanma-i mezkûr on dörder ve otuz ikişer pare top çeker sekiz kıt'a sefînenen ibâret olub Hin[d] cihetinde sığ olan mahallere takrîb ve duhûl için her bir sefînenin yanında bir ikişer şalopa ta'bîr olunur kayıklar mevcûd idüğü Devlet-i Aliyyeme samîmî ve dostluk izhârında olan ba'zı devletler taraflarından haber verilüb bu husûsun def'ine ikdâm ve ihtimâm lâzîmeden olmağla, fi'l-hakîka Moskovlu keferesinin sefâyini bir takrîb ile ol taraflara varmak ihtimâlî olur ise def'-i mazarratları ne makûle tedâbirin icrâsına tevafuk eder ve bahr-i mezkûrun muhâfazası ne vechile mümkün olabiliyor, hâlâ kapûdân-ı deryâ vezîrim Hüseyin Paşa -iclâlehû- ma'rifetiyle taharrî olunduk da, Bahr-i Süveyş'in medhali Moha Boğazı olub taşradan bahr-i mezkûre duhûl irâdesinde olan sefâyin, zikr olunan boğaza vürûdunda beher-mâl kılavuz istishâbına muhtac olmağla, o makûle müste'mîn sûretinde sefâyin boğaza geldik de gereği gibi taharrî olunmak ve sahîh-i müste'mîn idüğü ma'lûm olduğu takdîrce kılavuz verilmemek için bu husûs evvel-emirde Moha Boğazı'ndan Yemen cânibinden ve Mekke-i Mükerrreme tarafından mansûb zâbitân ve emniye-i tenbiye olunmak ve Cidde'den karşı Habeş sâhillerine dek bahr-i mezkûrun ekser mahalleri taşlık ve şaylık vaz'ı ve fakat Cidde pîşe-gâhında top menzili mesâfe mahall-i amîk ve sehl-i aher varoş yerden hall olmağla ol misüllü sefâyin, faraza Moha Boğazı'ndan bir takrîb ile kılavuz bahr-i mezkûre dahîl olsa dahi top ve kurşun menzili alarga Cidde önünden gitmeğe mecbûr olmağın fi'l-asl müste'mîn sefînelerinin Süveyş İskeleyi'ne yanaşmaları[na] memnû'a olunduğuna binâen o makûle müste'mîn sefînelerin Cidde pîşegâhına vürûdlarında tevaffuk etmeyüb, Süveyş İskeleyi tarafına azîmet bahânesiyle Cidde'yi mürûr eyledik de (...) fâsidesinde olan sâbıku'z-zikr Moskovlu sefînesi idüğü tahakkuk edeceğine binâen, top ra'd-ı eşeddiyle derhâl ağrâz ve ihrâk olunmak için Cidde Kal'ası pîşegâhından sâhile yirmi karış yedi sekiz çapında üç dört aded boylu top vaz' ve tabya kılınmak ve bu sûret ile şimdiden bahr-i mezkûrun kayd ve mazarrat-ı düşmandan muhâfaza ve muharasası esbâb-ı istihsâl olunmak mümkün idüğü ihbâr olunmağla Cidde Kal'ası'ndan üç dört aded boylaca top ihrâca ve sâhile vaz' ve Bahr-i Süveyş'e duhûl eden sefâyin-i müte'mînden Cidde önünde teveffuk etmeyüb ilerü azîmet ider ise sâhilden top endahtıyla ihrâk ve ağrâklarına

ihitimâm ve dikkat ve sevâhil-i mezkûrenin emr-i muhâfazası ve muharasesinde sa'y ve gayret eylemesi husûsu hâlâ Cidde Vâlîsi olan vezîrim Azm-zâde Yusuf Paşa - *iclâlehû*- ve sâir iktizâ edenlere mükerrer ve şedîd-i emr-i şerîfimle tenbiye olunmağın, siz ki şerîf-i müşârun-ileyhimsiz bâlâda mezkûr evsâk ile (...) düşman sefîneleri zikr olunan Moha Boğazı'ndan Bahr-i Süveyş'e duhûl irâdesinde olurlar ise mahall-i mezkûrdan zinhâr ve zinhâr ve ruhban ta'bîr olunur kılavuz verilmemesini siz dahi boğaz-ı merkûmda tarafınızdan nâzır olan kimesneye tenbiye ve te'kide mübâderet ve Yemen Hâkimiyle dahi muhâbere birle hâkim-i mûmîn-ileyhin dahi boğazda olan âdemine tenbiye eylemesi husûsunu iş'âra dikkat ve Cidde Vâlîsi müşârun-ileyh ve sâir iktizâ edenler ile bu madde için dâimâ mükâtebe ederek iktizâ-yı dikkat ve hâle göre bu bâbda lâzım gelen tedâbir-i nâfî'ayı peşince istikmâle binâ-yı cell-i miknet ve her hâlde levâzım-ı hazm ve ihtiyata ri'âyet eylemeniz için ifhâmen ve ittifâken rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh düşman sefîneleri zikr olunan Moha Boğazı'na vürûd etmek ihtimâli olur ise mahall-i mezkûrdan kılavuz verilmemesi husûsunu iktizâ edenlere tenbiye ve iş'âr birle ale'd-devâm bu husûsa nezaret ve levâzım-ı hazm ve ihtiyata ri'âyet ve kefare-i mezkûre ve avânenin zamîr-i habâset-semîrlerinde merkûz olan mel'anet ve mefâsidi icrâya fırsat-yâb olamayacakları visâlinin istihsâline kemâl-i sa'y ve dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene1204

12 [5-2]

Mûcebince amel oluna deyü bâlâsına hatt-ı hümayûn keşide buyurulmuştur.

Bir sûreti

Cidde Vâlîsi Azm-zâde vezîrim Yusuf Paşa -*iclâlehû*-ya ve Cidde Kal'a Dizdârı'na () asılda mûnderic muktezât-ı bast ve Moha Boğazı'ndan olmakla, sefâyine kılavuz verilmemesi diğér emr-i şerîfimle Emir-i Mekke-i Mükerrreme'ye tenbiye olunduğu hikâye olunarak, Cidde Kal'ası'ndan yirmi karış, yedi sekiz çapında üç dört kıt'a boylu toplar ihrâc ve Cidde pîşegâhında sâhile vaz' üç dört kıt'a ve Cidde'den bilâ-

tevaffuk Yenbuu ve Süveyş İskeleler'i taraflarına azîmet eder düşman sefîneleri olur ise derhâl top ra'd (...) ağrâz ve ihrâklarına mübâderet ve dâimâ sevâhil-i mezkûrenin muhâfaza ve muharasesine dikkat eylemesiçün ber-vech-i muharrer.

13 [6-1]

Münderic olunduğu vechile tertîb edilmiştir.

Fî evâhir-i B. Sene[1]204

Altıyüz nefer ile meştâ-yı hümayûna me'mûr olmağla eger azîmete vürûd olmaz ise mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince amel olunmak için emr yazılıb mühimme defterinde mahfuzdur.

Fî evâhir-i B. Sene[1]204

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından zikr-i âtî husûsa hâsseten der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan turnacıbaşı-ı sâbık el-Hac Mehmed -*dâme mecduhû*-ya ve Konya Mütesellimi ve Bozkır Nişâncı ve Bozkır Ma'den emîni () -*zîde mecduhûmâ*- ve Ortağlı Mustafa Veled Kilis Madanoğlu¹⁰⁸ ve nevâhibi Abidinoğlu Ahmed -*zîde kadruhûmâ*- hüküm,

İçil¹⁰⁹ Sancağı'na vâki' Sarıkavak kazâsı sâkinlerinden Koca Abdulkâdir nâm şakî, refîkaları Bulaçlı Yörüğü Kethudâsı Abdülkerim ve Otağ Kazâsı'nda şehir kethudâsı Seyyid Mustafa ve Kurdoğlu Hacı Mehmed ile yek-dil olarak kazâ-ı mezbûre vürûd ve mugâyir-i şeri'at-ı garrâ katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misüllü fezâhata ictisâr ve envâ'-ı zulm ve teaddîye îtibârları bundan akdem inhâ olunduk da, mübâşir ma'rifetiyle istiğlâmı hâvî mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Çelebin (?) Paşazâde İbrâhim Bey -*dâme mecduhû*- mübâşeretiyle lede'l-vürûd merkûmun hâl ve keyfiyeti serân ve alenen (...) ve sû'al olunduk da mezbûr Koca Abdulkâdir'in seksen senesinden berü etrâf-ı kaza ahâlîlerine ve ebnâ-yı sebîle îsâl eylediği hasâretin ve ancak katl eylediği nüfûsun hudûdları olmayub tafsîl-i iltihâsıyla senin dahi fermân-ı kazâsını zabt ve tegallübâne hareket ile envâ'-ı mezâlîme îtibârından izâlesi bâbında, hakkında müte'addid sâdır olan evâmir-i aliyye

¹⁰⁸ Bu metnin ba'zı hükümlerinde "Ramazanoğlu" şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁹ İçel.

tenfîz olunmayarak gün-be-gün şekâveti mezdâd ve Ortağ tarafına dahi (...) dest-i ta'arruz birle yüz neferden mütecâviz fukarâ ile der-zencir ve kimisini bağarcak-ı salb ve kimini tecrîm ederek mezâlîmi nihayeye îtibâr ve ahvâl-i fukarâ diğer-gûn ve perîşân olduğu ve merkûmun zulm ve te'addîsinin def'îyle sâir kendüye tâbî' olan müfsîdler if'âl-i şen'îyyeden ferâgat edecekleri bu def'a Darende ve İkiil ve Döle (?) kazâlarının Der-sa'âdetim'e vârid olan i'lâmlarında ve ahâlînin muhâzırlarının ve mübâşir-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile hâdim-i müfettişin tahrîratlarında inhâ ve iş'âr olunmuş, merkûm Koca Abdülkâdir'in fukarâ ve zu'afâyâ olan zulm ve te'addîsi derece-i nihâyetinde idüğü, vârid olan i'lâm ve tahrîrattan müstebân olmağla, siz ki mütesellim ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mübâşir ma'rifetiyle ve merkûmun üzerine varulub her ne tarîk ile olur ise ahz ve cezâ-yı lâıyıkını icrâyâ müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi *vedî'a-i Cenâb-ı Rabbi'l-alemin* olan fukarâyı ra'ıyyet ve ahâlî-i memleketin mezâlîm ve te'addiyâtından himâye ve hıyânetleri ve erbâb-ı şekâvet ve def'-i şekâvet-i mazarratlarıyla irâha-i hâl-i ra'ıyyeti müstelzem hâlâtın istihsâline müsâra'at olunmak matlûb-ı hümâyûnum idüğü ve inhâ olunduğu üzere merkûmun hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ, fukarâ üzerlerine zulm ve te'addîsinin men' ve def'ine mübâderet olunmak lâzımeden olduğu siz ki mütesellim ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ve mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'ıyetiyle bi'l-ittifâk hareket ve merkûmun üzerine varup tarîk-i suhûlet istihsâl ederek ne tarîkle olur ise olsun ahz ve tertîb-i cezâsına mübâderet ve fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden mezâlîm ve te'addiyâtının men' ve def'ine ihtimâm ve dikkat eyleyesiz şöyle ki merkûmun üzerine vardık da ber-vech-i suhûlet elegetirilmesine ser-mû kusûr ve rehâvet olunmak ve yahud bu bahâne ile tama' ve nefsâniyetine mebnî ve hilâf-ı inhâyâ mebnî ferd-i vâhide hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf taraflarınızdan mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vâki' olmak ihtimâli olur ise bi't-tahkîk o makûle ekber-i mazhar-ı ikâb-ı şâhânem olacakları bâ-ıştibâhdır ana göre hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mûceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıtı N. Sene [1]204

14 [6-2]

Hâlâ Şam Vâlîsi ve mîr-i hac vezîrim el-Hac İbrâhim Paşa`ya hüküm ki,
Kapıcıbaşılık pâyesi olub bundan akdem Şam taraflarında bulunan Hüseyin nâm mefsedet-pîşe kendü hâlinde olmayub rekîz-i zamîri olan fesâd ve şekâveti icrâ irâdesiyle eşkiyâ ile ittifâk ve hûd-be-hûd Şam-ı Şerîf Mütesellimliği'ni zabt ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ evzâ'-ı bâğiyâneye cesâret ve ihtilâl-i nizâm-ı memleket ve insilâb-ı asâyîş-i ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyeti mûceb nice ef'al-i reddiye cür'et eylediğinden mâ'adâ mütesellimlik dâ'iyyesinden ferâgat ve Der-aliyyem`e avdet eylemesi bundan akdem mahsûs emr-i şerîfimle kendüye tenbiye ve te'kid olunmuş iken ita'at etmeyüb kemâkân ol tarafda ikâmet ve karâr ve füzûl eyâlet-i Şam mütesellimliğini zabta îtibâr ve icrâ-yı fesâd ve hıyânette ısrar eylediği tahkîkât-ı şehriyârânem olub bu makûle habâset-kârların sâire ibreten haklarında iktizâ eden cezâ-yı sezâsının icrâsı lâzımeden olmakdan nâşî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin mezkûr Hüseyin, yeddinde mahbûs olduğu bu def'a vârid olan tahrîratın mefhûmundan müstebân olmağla mezkûrun cezâ-yı sezâsını tertîb ve icrâ ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâ eylemen fermânım olmağın hâsseten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve ( ) ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mezkûr Hüseyin`in ref'-i vücûd-ı habâset-âlûdu emrine mübâderet ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve işâret eylemen bâbında

Fî evâsıtı C. Sene [1]203

15 [7-1]

Şam Vâlîsi ve Mîr-i Hâc vezîrim el-Hac İbrâhim Paşa -iclâlehû-ya ve Şam sâbık kâdîsı ve yeniçeri zâbiti Ser-turnâyî Mehmed -zîde mecduhû-ya ve ocak ihtiyârlarına hüküm ki,

Şam-ı Şerîf`de yeniçeri zâbiti sâbık Zafrancıoğlu dedikleri şekâvet-pîşe bundan akdem başına kendüyü bilmez ve vâhide-i ocağı fark eylemez haşerât makûlesini cem' ile ihtilâl-i memleket ve insilâb-ı asâyîş-i ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyeti mûceb bâğiyâne harekete cesâret ve emr-i ati evâmire ita'at ve dürlü dürlü fesâd ve habâsete

cür'et eylediği tahkîkât-ı şehriyârânem olub bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y-i fi'l-arz-ı bi'l-fesâd olan habâset-kârların ref'-i vücûd fesâd alûdeleriyle tathîr-i bilâd ve irâhâ-i ibâda ikdâm nasb-ı ayn-ı ihtimâm-ı padişâhânem olmakdan nâşî şakî-i mezkûrun cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla tanzîf-i memleket ve tahsîl-i asâyiş-i ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyete ihtimâm ve dikkat olunmak husûsuna irâde-i katı'a-i mülûkânem ta'alluk edüp, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mehat-makrûnum mûcebince mezkûr Zafrancıoğlu'nun ber-vech-i suhûlet ahz ve tertîb-i cezâsına bi'l-ittifâk kıyâm ve mübâderet olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîf ısdâr ve ocağ-ı âmiremden ta'yîn olunan () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve ocak ihtiyârları ve sâir mûmâ-ileyhimsiz şakî-i mezkûrun ber-vech-i suhûlet ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkini icrâya bi'l-ittifâk ihtimâm ve keyfiyeti Der-alıyyem'e ve cânib-i ocağa tahrîr ve i'lâm eylesün deyü rikâb-ı hümayûnumdan segbânbaşı olan Yeğen () -*dâme mecduhû*- tarafından memhûr mektûb verilmekle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin vech-i meşrûh leffen amel olunmak bâbında.

Fî evâsıtı C. Sene 1203

16 [7-2]

Seferi azîmet leffen olduğundan mu'ahharan başka emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra. Sene1203

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Eskişehir ve Bilecik taraflarına me'mûr olan Seyyid Ahmed -*dâme mecduhû*-ya ve Bilecik nâibine ve zâbitâna hüküm ki, Bilecik sâkinlerinden Hacı Himmetoğlu denmekle ma'rûf şahıs birkaç def'a sefer-i hümayûnuma me'mûr olmuş iken ber-vech-ile itâ'at-ı emr-i âlî etmeyüb izhâr-ı sûret-i huşûnet eylediğinden mâ'adâ, bir müddetten berü kesb-i ta'ayyün dâ'iyyesiyle rekîz-i zamîri olan fesâd ve habâseti icrâya cesâret ve dâimâ evâmir-i şerîfeme adem-i inkıyâd ve itâ'at ve ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'ıyyete mezâlîm ve te'addiyat ve garat edüp, bu makûle muzırr-ı ibâd ve sâ'y-i bi'l-fesâd olanların emân-ı memât-kân haklarından gelünüb, sâire ibret kılınması lâzımeden oldukdan nâşî, Hacı Himmetoğlu'nun cezâ-yı sezâsı tertîb ve icrâ olunmak emrine irâde-i katı'a-i dâverânem ta'alluk etmeğın mahfiyyen ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin yeddine i'tâ olunmuştur. İmdi (...) isti'caline dâir

diğer sâdır olan emr-i şerîfimle ol tarafa lede'l-husûl merkûm tarafına kat'a ser-rîşte verilmeyüb bu bahâne ile aralıkda fukarâ-yı ra'îyyete mazhar-ı cevır ve hasar olmayarak bir takrîb ve tağrîb ile mezkûru elegetirib cezâ-yı mâ-yelîkini icrâyâ mübâderet ve mikdâr-ı zerre tekâsül ve taksîr ve ednâ mertebe sû-i tedbîr ile mezkûrun firârını mûceb hâlâtta be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesin ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mezkûrun ref'-i vücûd-ı habâset-âlûdu emrine mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk hâkimane kıyâm ve hilâf-ı fermân vaz'ı vukû'undan tehâşî ve ittikâ-i tâm eyleniz bâbında .

Fî evâsıtı C. Sene [1]203

17 [7-3]

Bilecik kâdisına ve ulemâsına ve nakibü'l-eşraf kâ'imakâmı () -zîde şürefâ-ya ve zâbitân-ı -zîde mecduhûmâ- vücûh-ı memleket ve ihtiyâran ve söz sahibleri ve sâir iş erlerine hüküm ki,

Bilecik sâkinlerinden Hacı Himmetoğlu Ahmed'in mâlen ve bedenen hidemât-ı cihâdî tâdiyeye kuvvet ve mikneti berîdâr ve el-hâlet-i hâzihî Devlet-i Aliyyemin iki hâssı kûy ile seferî olub ahâlî-i selâmetten kudreti olanlar üzerlerine gazâyâ azîmet farz idüğü âşikâr olmak hasebiyle işbu sene-i mübâreke evvel baharında sefer-i hümâyûnuma isyân ve havâ eylemek leffen, Anadolu ve Rumeli taraflarında olan mecmû'a-ı mûte'ayyinin me'mûriyetlerini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan ve ordu-yı hümâyûnumdan sâdır olan emr-i şerîfimde bir kıt'ası dahi merkûm Hacı Himmetoğlu'na mahsûs rikâb-ı hümâyûnumdan haseki-i hâssa mübâşeretle tesyâr ve mantûk-ı emr-i âlî harekete dikkat eylemesi etrâfıyla kendüye ifâde ve iş'âr olunmuş iken emr-i şerîf-i mezkûru kırâ'at etdirmeyüb derhâl kendü kâtibine istediği gibi bir kıt'a i'lâm tahrîr ve haseki[ye] cebren temhîr etdirüb, varan hasekiyi envâ'-ı kelimat-ı bâğiyâne ibrâzıyla tard ve def'-i adem-i itâ'atini ikrâr ve i'lâna cesâret eylediği ve merkûmun şer'-i şerîfe ve emr-i evvel-emire adem-i itâ'at ve gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs misüllü hilâf-ı şer'-i şerîf harekete âdet-i müstemirre olduğu tahkîkât-ı şâhânem olub şakî-i mezkûrun bu hareketi yanına kaldığı sûrette sâir me'mûrlara dahi sirâyet edeceği zâhir ve ala eyyi hâlin icrâ-yı mücâzât-ı lâyıkasına

ikdâm-ı ehemmm mühimmeden idüğü berîhî ve bâhir olduğundan sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve cânib-i şer‘den verilen fetvâ-yı şerîfe mücebince mezkûrun i‘dâm ve izâlesi husûsu hâlâ Kütahya mütesellimi Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılarından Abbas -*dâme mecduhû*-nun uhdesine müstakilen ihâle ve tefvîz ve iktizâ edenlerin kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma‘îyetine me‘mûriyetleri içün başka başka evâmir-i şerîfem tastîr ve cümlesi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafına tesyâr olunmakdan nâşî siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz siz dahi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi‘l-ittifâk şakî-i mezkûrun ref‘-i vücûdu habâset-âlûdu emrine mezîd-i sa‘y ve ikdâm eylemeniz içün hâsseten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafından () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i mezkûrun ne vechile ve ne tarîkle olur ise ahz ve i‘dâm-ı kat‘î[s]i matlûb-ı hümayûnum olduğu ma‘lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh işbu emr-i şerîfim kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile, tarafından kazâsına vusûlünde cümleiniz birbiriniz ile ittifâk ve ittihâda ri‘âyet ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile muhâbere min-küllî‘l-vücûh re‘y ve rızâsına müte‘ayyin ve şakî-i mezkûre meyl ve rükûndan mübâ‘adet ederek seri‘ân ve âcilen ref‘-i vücûd-ı habâset-âlûdunu müceb olur hâlâtın istihsâline mezîd-i ikdâm ve dikkat ve emr-i şerîfimi tenfîz-i icrâya cümleiniz binâ ve sa‘y ve kudret müfâd olmakdan bu bâbda kusûr ve rehâvet vukû‘uyla mazhar-ı nedâmet olmakdan gâyetü‘l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. Sene 1204

18 [8-1]

Söğüd Kazâsı`nda şehir kethüdâsı () vücûh-ı memleket-i ahâlî ve iş erlerine hüküm ki,

Bin beş yüz nefer ile bi‘n-nefs sefer-i hümayûnuma me‘mûr olan Bilecik voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed`in me‘mûriyetini hâvî ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla tevsî‘ ve rikâb-ı hümayûnum tarafından ta‘yîn olunan haseki-i hâssa ile merkûm Hacı Himmetoğlu`na irsâl olduk da merkûm Ahmed emr-i şerîfimi kırâ‘at etdirmeyüb sûretâ alîl ve mübtelâ-yı maraz olduğundan ve rükûb ve nüzûle iktidârı olmayub medyun eylediğinden bahs ederek kendü katibine bir kıt‘a i‘lâm tahrîr ve hasekiye cebren temhîr etdirüb

mübâşir-i haseki-i merkûmun yeddine i'tâ ve bâğiyâne envâ'-ı kelimât-ı şekâvetkârâne ile adem-i itâ'at ve habâsetini izhâr ve i'lâna ictirâ eylediği ve merkûmun şer'-i şerîfe ve emr-i evvel-emire adem-i itâ'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misüllü hareket âdet-i müstemirre olub hâsılı sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd idüğü tahkîkât-ı şehriyârânem olub sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve cânib-i şeri'at-ı garradan verilen fetevâ-yı şerîf mûcebince merkûm Hacı Himmetoğlu'nun tertûb-i cezâ-yı mâ-yelîki husûsuna taraf-ı Devlet-i Aliyyemden hâlâ Kütahya mütesellimi Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Abbas -dâme mecduhû- müstakilen ta'yîn ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'iyetine etrâf-ı kazâlardan iktizâ edenler başka başka evâmir-i şerîfemle me'mûr kılınmış olmakdan nâşî siz ki kazâ-yı mezkûrun şehir kethudâsı ve vücûh-ı memleket ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz sizin dahi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'iyetine me'mûriyetiniz husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmişiken imdi işbu emr-i şerîfim Kütahya mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafından () ile lede'l-husûs kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin bu bâbda sizlere vâki' olan tahrîr ve tenbîhi muktezâsı leffen hareket ve min-küllî'l-vücûh re'y ve emrine muvâfakat ve ittifâk ve ittihâda ri'âyet ederek şakî-i mezkûrun biran akdem ref'-i vücûdu esbâbını istihsâle cümleniz mezîd-i sa'y ve gayret ve müfâd olduk da bu emri, emr-i icrâya kıyas ile ednâ mertebe hilâf-ı me'mûl ve müstevfî tecvîzden ve sonra mazhar-ı nedâmet ve pişman olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. Sene1204

19 [8-2]

Bir sûreti

Söğüd kazâsı şehir kethudâsına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

20 [8-3]

Bir sûreti

Yenişehir Bursa şehir kethudâsına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

21 [8-4]

Bir sûreti

İnegöl Bursa kazâsı şehir kethudâsına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

22 [8-5]

Bir sûreti

Pazarköy şehir kethudâsına ve sâire () ber-minvâl-i muharrer

23 [8-6]

Bir sûreti

İznik şehir kethudâsına ve sâire () minvâl-i muharrer leffen

24 [8-7]

Bir sûreti

İznik Mütessellimi`ne ve İznik`de şehir kethudâsı ve kereste emîni ve sâire () ber-vech-i muharrer

25 [8-8]

Bir sûreti

Bilecik kazâsı zâbitânından Vezîrhanı şehir kethudâsı ve sâire () ber-vech-i muharrer

26 [8-9]

Bir sûreti

Akhisar kazâsı şehir kethudâsı ve sâire () ber-minvâl-i muharrer

27 [8-10]

Bir sûreti

Gülcilerli Ahmed -zîde kadruhû-ya () ber-vech-i meşrûh leffen

28 [9-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından olub me'mûren Eskişehir ve Bilecik taraflarında olan Seyyid Ahmed -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki

Bilecik sâkinlerinden Hacı Himmetoğlu Ahmed'in bir iki def'a sefer-i hümayûnuma me'mûriyeti vukû'unda azîmete tereddüd eylemesi takrîbiyle sâir me'mûrlara ibret olmak için i'dâm ve izâlesini hâvî bundan akdem Hüdâvendigâr-ı Sâbık zamanında egerçe emr-i şerîf ısdâr olunmuşdu. Lâkin merkûm Ahmed'in yeddinden me'mûr tahrîri olduğu bin nefer asker ile sefer-i hümayûnuma azîmeti lâzım olduğu zâhir olub bu sûrette mezkûrun hakkında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin ihfâsı lâzım gelmekden nâşî mezkûru muktezâ-yı me'mûriyeti ve diğer emr-i şerîfim mantûku leffen mahallinden ihrâca ve mu'ahharan ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfde tafsîl ve beyân olunduğu vechile me'mûrîn-i sâireye sergerde olarak savb-ı me'mûre irsâline ihtimâm ve dikkat ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfe mebnî mezkûre-i ta'arruz vukû'a gelmemesine binâen (...) ve mahallinden ihrâc ve savb-ı maksûda irsâl olunduğunu Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen fermânım olmağın, hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, keyfiyet mâlûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mukaddem mezkûr Hacı Himmetoğlu'nun hakkında sâdır olan emr-i şerîfi ihfâ ve muktezâ-yı me'mûriyeti leffen sefer-i hümayûnuma irsâl ve isrâya ihtimâm ve keyfiyeti der-sa'âdetime tahrîr ve ifhâm eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i B. Sene [1]203

29 [9-2]

Hüdâvendigâr Sancağı Mütessellimi el-hac Hâfız İsmâil -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki, Bin beş yüz nefer ile bi'n-nefs sefer-i hümayûnuma me'mûr olan Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed'in me'mûriyetini hâvî ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla tevşî' ve rikâb-ı hümayûnum tarafından ta'yîn olunan haseki-i hâssa ile merkûm Hacı Himmetoğlu'na irsâl olunduk da, merkûm Ahmed, emr-i şerîfi kırâ'at ettirmeyüb sûret-i alîl ve mübtelâ-yı maraz olduğundan ve rûkûb ve nüzûle iktidârı olmayub medyûn eylediğinden bahs ederek, kendü kâtibine bir kıt'a i'lâm tahrîr ve cebren hâkime temhîr etdirüb

mübâşir-i haseki-i merkûmun yeddine i'tâ ve bâğiyâne envâ'-ı kelimât-ı şekâvetkârane ile adem-i itâ'at ve hıyânetini izhâr ve i'lâna ictirâ eylediği ve merkûmun şer'-i şerîfe ve emr-i evvel-emire adem-i itâ'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misüllü hareket adet-i müstemirresi olub hâsılı sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd idüğü tahkîkât-ı şehriyârânem olub sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve cânib-i şeri'at-ı mütahhireden verilen fetevâ-yı şerîfe mûcebince, merkûm Hacı Himmetoğlu'nun tertûb-i cezâ-yı mâ-yelîki husûsuna, taraf-ı Devlet-i Aliyyem'den hâlâ Kütahya mütesellimi Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Abbas -*dâme mecduhû*- müstakilen ta'yîn ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'iyetine etrâf-ı kazâlardan iktizâ edenler başka başka evâmir-i şerîfemle me'mûr kılınmış olmakdan nâşî, sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin senin dahi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'iyetine me'mûriyetin husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmişiken, imdi işbu emr-i şerîfim Kütahya mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafından () ile lede'l-vüsûl kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin bu bâbda sana vâki' olan tahrîr ve tenbîhi muktezâsı leffen, hareket ve min-küllî'l-vücûh re'y ve emrine muvâfakat ve ittifâk ve ittihâda ri'âyet ederek şakî-i mezkûrun biran akdem ref'-i vücûd-ı isyânını istihsâle mezîd-i sa'y ve gayret ve ma'lûm olduk da, bu emri umûr-ı icrâya kıyas ile ednâ mertebe hilâf-ı me'mûle vaz'ı tecvîzden ve sakın mazhar-ı nedâmet ve peşimân olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhir-i Ra. Sene 1204

30 [9-3]

Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi Seyyid İsmâ'il -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki, Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed nâm şakî sû-i sani'-i mücâzat olarak hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sudûruna binâen evâmir-i aliyyem üzerine, me'mûrların sûret-i hareketlerini merkûm[un] ihsâsı ile yerinden hareket[le], çiftliğine çıkub ba'de yerine avdete irâde eyledik de, memleketlûsün fermânlusun, deyü duhûlüne ruhsat vermediklerinden kûy-ı ihfâ-yı me'mûriyet zımnında asker tahrîrçün Bursa'ya gelüb, yeddinde olan ağnâmı satub bahasıyla asker yazmak leffen olduğu semû'-ı hümayûnum olmakdan nâşî, sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, bu madde sahîh ise mezkûru beher-hâl ahz ve cezâsını tertîb eylesin ve eger dâhil-i

Bursa`da olmayub hâricinde ve yahud vilâyeti tarafında ise me`mûrlar üzerlerine sergerde olan Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından Abbas -*dâme mecduhû*- ile bi`l-muhâbere elbette ve elbette merkûmun mukaddemâ sâdır olan emr-i âlişânım mûcebince izâlesiyle ser-i maktû`unu Der-aliyyem`e irsâle mezîd-i ikdâm ve gayret ve ser-mû kusûr ve rehâvet ve hilâf-ı emr ve rızâ gûne nâ-mülâyim vaz` ve hareket vukû`unu tecvîz ile mazhar-ı itâb-ı hüsrevânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene 1204

31 [9-4]

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından hâlâ Kütahya mütesellimi Abbas -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Bilecik Voyvodası Hacı Himmetoğlu Ahmed`in tertîb-i cezâ-yı sezâsına sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin bundan akdem emr-i şerîfimle me`mûr ve ta`yîn kılınmış olmanla tekâsül-i keyfiyet (...) ma`lûmundur. Kaldı ki merkûm Ahmed`in Bursa tarafından bir mikdâr asker tahrîri ile sefer-i hümâyûnuma azîmet eylediği ve hatta Çardak`dan Rumeli tarafına güzâr etmiş olduğu mukaddemce egerçe istimâ` olunmuş olup ancak merkûm Ahmed`in Edirne`ye vâsıl olduğunun aslı olmayub hafıyyen Bilecik`e gelüb geceyi gündüze katarak bir müddet kulle binâsına mübâşeret etmiş olduğu, vâsıl-ı sâmi`a-i şehriyârânem olup, bu keyfiyete muvâfık nefis-i evâmir olduğu hâlât, mezkûrun bu hareketi merkûz-ı zamîr-i mel`anet semîri olan fesâd ve habâseti icrâ, irâde-i fesâdesine mebnî olduğundan kat`â iştibâh olmakdan nâşî, işbu emr-i şerîfim tarafına memhûren ( ) ile vâsıl olduğu anda ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun, eşkiyâ-yı merkûmun derhâl bi`l-ittifâk icrâ-yı cezâ-yı sezâsına dâmen-i dermeyân gayret ve müfâd olduk da zerre mikdârı tegâfûl ve tekâsül zuhûrundan gâyetü`l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesin. Şöyle ki işte keyfiyet sana bu def`a işbu emr-i şerîfimle ifâde ve beyân olundu. Eger şakî-i mezkûr Bilecik`e geldiği sahîh olduğu hâlde serî`an ve âcilen ref`-i vücûdu husûsunda tarafından ednâ mertebe tekâsül ve rehâvet vukû`a gelür ise icbâr-ı `azâm-ı ervâhçün ihtiyârlığına merhamet olunmayub sonra ânın yerine senin cezân tertîb olunur, âna göre hareket eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş. Sene 1204

32 [10-1]

Reftî olduğu üzere tertîb olunmuştur.

Zikr-i âtî eşkiyânın bulundukları mahallerin kuzât ve nevâibine ve ocakdan hâssaten bu husûsa mübâşir nasb ve ta'yîn olunan turnacıbaşı () -zîde mecduhû-ya ve serdârân ve vücûh-ı belde ve söz sahibleri ve iş erlerine ki,

Karamürsel kazâsı sâkinlerinden Tombazoğlu İbrâhim ve Borbeyli Mustafa Alemdâr nâm şekâvet-kâr ve habâset-pîşelerin şerr ve şürûrlarından ebnâ-yı sebîlin ve fukarâ ve zu'afânın hâlleri diğer-gûn ve bi'l-külliyet kayd ve mazarratlarından emn veistirâhatları meslûb olduğundan bahisle rahmü'l-fukarâ te'dîbâneleri icrâsıçûn İznik ve Karamürsel nâibleri -zîde ilmuhûmâ-nın birer kıt'a i'lâmları ve ahâlînin bir kıt'a muhâzırlarıyla Der-aliyyem'e inhâ veistirhâm olunmağla, merkûm İbrâhim ve Mustafa'nın bilâ-emân cezâları tertîbiyle tathîr-i bilâd ve te'mîn-i kulûb-ı ibâd olunmasına, irâde-i aliyyem ta'alluk etmekden nâşî, sen ki turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, eşkiyâ-yı merkûmeyi bulundukları mahalde ma'rifet-i şer' ve mübâşeretinle siz ki serdârân ve zâbitân ve söz sahibleri ve iş erleri mûmâ-ileyhimsiz, sizin dahi ma'rifetiniz ile ahz ve tertîb-i cezâlarına ikdâm-ı tam ve sa'y ve bu vechile tathîr-i bilâd ve te'mîn-i kulûb-ı ibâda ikdâm eylemeniz fermânım olmağın, rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve mübâşir ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i meşrûh İbrâhim ve Mustafa şekâvet-kârları ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla ahz ve tertîb-i cezâ-yı sezâsıyla tathîr-i kulûb-ı ibâda dikkat ve keyfiyet alâ-vukû' i'lâm ve inhâya müsâra'at eyleyesiz deyü, hâlâ rikâb-ı hümayûnumda segbânbaşı olan Ömer -dâme mecduhû- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]204

33 [10-2]

Şakî-i mezkûrun ne vechile olur ise izâlesiyle def‘-i şekâveti sizden matlûb-ı semîr bu fermânım mûcebince amel ve hareket ve hidmet edesin deyü bâlâ-yı emr-i şerîfe hatt-ı hümâyûn keşide buyurulmuştur.

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrizor Vâlisi vezîrim Süleyman Paşa -iclâlehû-ya hüküm ki,

Müddet-i vâfirenden berü Rakka ve Diyarbekir taraflarında izhâr-ı bağı ve şekâvet ve icrâ-yı envâ‘-ı habâsete cesâret eylediğine binâen mukaddemlerde Ömr-i Hüdâvendigâr-ı Sâbık merhûm ve mağfurunleh Nişân-ı Sultan Abdulhamid Hân alıyyü‘r-rahmet ve‘l-gufrân zamanında birkaç def‘a hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olmuş iken, birer takrîb ile cereyân-ı güzêştesi afv olunan Timûr ber-şurûr‘un (?) bu esnâda dahi şerâre-i şerr ve şekâveti etrâf ve eknâfa sirâyet etmekde olduğu sahîh vâsıl-ı sâmi‘â-i şehriyârânem olmakdan nâşî, şakî-i mezkûrun def‘-i gâile-i şekâveti, sen ki Bağdad Vâlisi vezîr-i müşârun-ileyhsin, senin uhdene muhavvel idüğünü mutazammın, bundan akdem sâdır olan emr-i âlişânım, Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Abdi Bey -dâme mecduhû- ile tarafına lede‘l-vüsûl, ol esnâda Timûr-ı şekâvet mevfûr ve kışlası olan Habur nâm mahalle, tarafından Muşavioğlu Süleyman Bey‘i ta‘yîn ve irsâl eyledikten sonra kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh yanından ba‘de‘l-hareket esnâ-yı râhda Cizre‘den berü Ramazan Ali nâm mahalle geldik de, tarafından irsâl olunan mîr-i mûmâ-ileyh şakî-i mezkûru basub, Mullu eşkiyâsından yanında olan eşrârdan binden mütecâvizini katl ve sâir eşkiyâdan Rum Kal‘ası Şarpor Bey‘den ve Veli Paşa‘nın ve sâir sergerdelerinin ru‘ûs-ı maktû‘alarını tarafına gönderdiğini istihbâr etmiş olduğun, kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh bu def‘a Der-aliyyem`e lede‘l-vürûd takrîr ve ihbâr ve şakî-i mezkûrun izâlesi için iktizâ eder ise bi‘n-nefs Mardin tarafına hareket edeceği kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ifâde ve iş‘âr etmekden nâşî, sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârun-ileyhsin zâtında merkûz olan cevher-i gayret ve fetânet ve mâye-i rüşd ve rû‘yet muktezâsınca, şakî-i mezkûrun i‘dâm ve izâlesi bi‘l-istiklâl senin rüşd-i gayret postuna ihâle ve tefvîz olmağla, eger bi‘n-nefs hareketle tevakkuf eder ise hareket ve Mardin tarafına azîmet ve eger bi‘n-nefs hareketin lâzım gelmeyüb âharların ta‘yîn ve tesyâr ve istihdâmları iktizâ eder ise derhâl ta‘yîn ve Rakka ve Diyarbekir taraflarında dahi kimi münâsib

görür isen bu husûsda re'y ve emrinle istihdâm ederek serî'an ve âcilen şakî-i mezkûrun rû-yı arzdan ref'-i vücûd-ı habâset-âlûduna ikdâm ve gâile-i şekâvetinin bi'l-küllîye indifâ'ıyla terfih-i hâl-i ibâda sa'y-i mâ-lâ-kelâm eylemen fermânım olmağın, rikâb-ı hümayûnumdan mahfiyyen işbu emr-i âlişânım ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i mezkûrun izâle-i vücûd-ı fesâd-âlûdu hasran senden matlûb-ı padişâhânem olduğu ve evâil-i cülûs-ı hümayûnumda bu gâilenin def'ine inşâ olunduk da sen muvaffak olduğun hâlde taraf-ı şâhâneme bir hizmet-i mergûb ve vücûda getürmüş olacağından şübhe olmadığı ma'lûm-ı fetânet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh bu bâbda senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan etvâr-ı akılâne ve harekât-ı dirâyetinin neyi ibrâz ve izhâr ile ne vechile ve ne tarikle olur ise şakî-i mezkûrun bâ-yı vech-i gân vücûd-ı şekâvet-i nümûdunu rû-yı arzdan ref' ve şürûr ve şekâvetini ibâd ve bilâd üzerlerinden def' husûsuna kemâl-i ikdâm ve gayret ve hakkında dergâr ve (...) tedâbiri âşikâr olan hüsn-i zan ve teveccüh-i dâverânemi tasdîk ve te'yide binâ-i mukarraret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene [1]204

34 [11-1]

Sen ki Bağdad Vâlisi Süleyman Paşasın işbu emr-i şerîfim mücebince âmil olasın Timûr'un izâlesini senden isterim gayret edesin ihmâl ve te'hîr etmeyesin göreyim seni deyü bâlâsına mübârek hatt-ı hümayûn keşide kılınmıştır.

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrîzor vâlisi vezîrim Süleyman Paşa -iclâlehû-ya hüküm ki,

Müddet-i vâfireden berü Rakka ve Diyarbekir taraflarında izhâr- ı bağı ve şekâvet ve icrâ-yı envâ'-ı habâsete cesâret eden Rakka iskân başısı Timûr ber-şurûr'un ahz ve izâlesiyle def-i gâile-i şekâvet, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, senin uhdenle muhavvel idüğünü mutazammın bundan akdem sâdır olan emr-i âlişânım Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Abdi Bey -dâme mecduhû- ile tarafına lede'l-vüsûl, ol esnâda mezbûrun kışlası olan Habur nâm mahalle, tarafından Müşâvîoğlu Süleyman Bey ta'yîn ve irsâl eylediğinden, sen ki kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin avdet birle esnâ-

yı râhda Cizre'den berü Ramazan Ali nâm mahalle geldik de tarafından irsâl olunan mûmâ-ileyh Sülayman Bey, şakî-i mezkûru basup Mullu eşkiyâsından başında olan eşrârdan binden mütecâvizini katl ve ru'ûsu eşkiyâdan Rum Kal'ası Şerîf Bey'in ve Veli Paşa'nın ve sâir sergerlerinin ru'ûs-i maktû'alarını tarafına gönderdiğini istibâr etmiş olduğun, kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh bundan akdem Der-aliyyem'e lede'l-vürûd takrîr ve ihbâr ve şakî-i mezkûrun izâlesiçün iktizâ ederse sen bi'n-nefs Mardin tarafına hareket edeceğine dahi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ifâde ve iş'âr etmekden nâşî şakî-i mezkûrun idâm ve izâlesi bi'l- istiklâl senin gayret-postuna ihâle ve tefvîz olduğun ve eğer bi'n-nefs hareketine tevaffuk ederse hareket ve Mardin tarafına azîmet ve eğer bi'n-nefs hareketin lâzım gelmeyüp âharların tayîn ve tesyîri ve istihdâmları iktizâ ederse derhâl ta'yîn ve Rakka ve Diyarbekir taraflarına dahi kimi münâsib görürsen bu husûsda re'y ve emrinle istihdâm ederek sür'aten ve âcilen şakî-i mezkûrun rû-yi arzdan ref'-i vücûd-ı habâset-âlûduna ikdâm ve gâile-i şekâvetinin bi'l-küllîye indifâ'ıyla terfîh-i hâl-i ibâda sa'y-ı mâ-lâ-keâm eylemen matlûb-ı katı'â- ı mülûkânem idüğünü mutazammın, mu'ahharan dahi bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla müveşşah emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî şakî-i mezkûrun şerâre-i şürûru yevmen-fe-yevmen etrâf ve eknâfa sirâyet etmekde olduğu ve def'-i mazarr ve hasâreti husûsuna ikdâm ve ehemmiyet farz mesâbesinden idüğü berîhî, etrâfdan derbâr-ı şevket-karârıma tevârüd eden a'râz ve muhâzır ve tahrîrat ve evrâk-ı sâire mefâhiminden müstebân ve bu husûs, sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i mûmâ-ileyhsin, taraf-ı hümâyûnumdan müstakilen senin uhde-i liyâkatine ihâle ve tefvîz olunmuş olması hasebiyle, ne vechile ve ne tarîk ile olur ise katı'a ifâte-i vakt ve zaman etmeksizin şakî-i mezkûrun ref'-i vücûd-ı fesâd-âlûdu emrine ihtirâm ve gayret eylemen (...) şâhânem idüğü (...) ani'l-beyân olmağın mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan emr-i şerîfim muktezâları leffen ne vechile olur ise bundan akdem şakî-i mezkûrun vücûd-ı habâset-âlûdunu rû-yı arzdan ref' emr-i ehemmine kemâl-i ikdâm ve dikkat eylemen için isti'câlen ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla müveşşah ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i mezkûrun izâle-i vücûd-ı fesâd-âlûdu hasran ve kasran senden matlûb-ı pâdişâhânem olduğu ve bu gâilenin def'ine inşâ olduk da, senin muvaffak olduğun hâlet taraf-ı şâhâneme azîm bir

hidmet-i mergûye vücûda getirmiş olacağından şübhe olmadığı ve şakî-i mezkûrun icrâ-yı mücâzât-ı lâyıkâsı zımnında lâzım gelen tedâbir ve harekât-ı lâyıkanın ihdâsının sana min-küllî'l-vücûh ruhsat-ı şâhânem der-gâr idüğü ma'lûm-ı fetânet-i melzûmun olduk da, göreyim seni ber-vech-i meşrûh bu bâbda senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan etvâr-ı âkilâne ve harekât-ı dirâyet-i metâneti ibrâz ve izhâr ile ne vech ile ve ne tarîk ile olur ise şakî-i mezkûrun bi-eyyi vechin kân vücûd-ı şekâvet-nümûdunu rûy-ı arzdan ref' ve şürûr-ı şekâvetini[n] ibâd-ı bilâd üzerlerinden def'i husûsuna kemâl-i ihtimâm ve gayret ve zâtında merkûz olan cevher-i fetânet ve gayret ve mâ'ye-i kâr-ı isnâyî ve dirâyeti icrâ ile hakkında der-gâr (...) tedâbiri âşikâr olan hüsn-i zan ve teveccüh-i dâverânemi tasdik ve te'yîde binâ-i mukarreret ve ser-mû kusûr ve rehavete tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında .

Fî evâhir-i B. Sene [1]204

35 [11-2]

Rakka mütesellimi () -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Hâlâ Bağdad Vâlisi vezîrim Süleyman Paşa -iclâlehû- Mullu Timûr nâm şakî-i meş'ûrun idâm ve izâlesine bâ-fermân-ı âlî me'mûr kılınmış olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, şakî-i mezkûrun idâm ve izâlesine dâir Bağdad Vâlisi müşârun-ileyhden tarafına ne güne buyuruldu ve tahrîrat vârid olur ise müceb ve muktezâsı leffen amel ve harekete dikkat ve her hâlde vâlî-i müşârun-ileyhin emr ve re'yine mutazammın ve şakî-i mezkûrun ref'i vücûd-ı habâset-âlûduyla fukarâ ve zu'âfa üzerinden dâfi'-i mezâlim ve ta'diyâtına dâmen-i dermeyân-ı gayret eylemen için, rikâb-ı hümayûnumdan hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve vâlî-i müşârun-ileyh tarafından () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i merkûmun idâm ve izâlesi kat'î-i matlûb-ı hümayûnum olduğundan, def'-i gâilesi esbâbını isti'câlen Bağdad Vâlisi müşârun-ileyhe bi'l-istiklâl tayîn kılındığı ve bu emr-i ehemmdede sen dahi müşârun-ileyhsin, emr ve re'ynle amel ve harekete dikkat eylemen ahfâ-ı matâlib-i mülûkânem idüğü ve Diyarbekir Mütesellimi`ne dahi bu bâbda ber-vech-i muharrer amel ve hareket eylemen leffen emr-i şerîfimle tenbiye olunduğu malûmun olduk da, vech-i meşrûh leffen amel ve harekete dikkat ve vâlî-i müşârun-ileyhin bu madde

içün tarafına buyuruldusu vârid-i evâmire mevâcib ve muktezâsını icrâyâ binâ-i cell-i miknet ve hilâfî hareket vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı B. [1]204

36 [11-3]

Bir sûreti

Diyarbakir Mütesellimi`ne ber-vech-i meşrûh

37 [12-1]

Hâlâ Bağdad ve Basra Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa`ya hüküm ki,
Sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a tarafından Der-sa'âdetim`e vârid olan tahrîrâtın husûsu mefhûmundan Mehmed Nûrimûr nâm mel'ânet-kârın izâle-i vücûd-ı şekâvet- âlûduyla, def'-i gâile-i şekâvetine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında, bundan akdem bâlâsı hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla mu'anven, sudûr olan emr-i şerîfim, tarafına lede'l-vurûd mazmûn-ı münîfî leffen amel ve hareket egerçe tarafından sa'y ve ikdâm olunmakda kusûr olunmayacağı berîdâr olup, ancak şakî-i mezkûr konar ve göçer makûlesinden olduğundan senden ber mantûk-ı emr-i şerîfim Bağdad'dan hareketin vukû'unda firâr ve gaybet ve avdetinden yine muâvedet edeceği zâhir olup, bu sûrette senin hareketinin bir fâidesi müntehî olmayacağından mâ'ada bundan akdem bahr tarafında (...) zuhûr olan Ali Suudoğlu nâm hâricînin bu esnâda (...) dahi zabt kasdıyla Benîhâlid şehri üzerine gelüp îsâl-i hasâret eylediği haberi tarafına vâsıl olmağla şerâre-i şekâvet, Basra tarafına dahi sârî olacağı, melhûz olan hatt ve hudûd-ı kavî-i şevketimin dahi düşman-ı dîn olan küffâr-ı haksâr ile seferî olmak hasebiyle bu esnâda senin Bağdad'dan infisâlin müceb-i ihtilâl olacağı ve şakî-i mezkûrun izâlesi husûsu suhûleti müceb olan esbâb-ı nâfi'adan birisi Mullu aşîretinin iskân başlığına lâyük bir kimesnenin iskân başı nasb olunmasıyla medâr-ı takvîti olan hâlâtın istihsâline ikdâm olunmağa menût idüğü ve şakî-i mezbûrun karındaşı İbrâhim -zîde mecduhû-ya geçmesi ba'zı nifâka mebnî, karındaşı şakî-i mezkûrun mukâvemet ve tarafına gelüp ilticâ birle ile'l-ân ol tarafda olduğu ve mûmâ-ileyh İbrâhim'in aşîretinin hatırı mer'î

ve nüfûzu cârî ve iskân başılığa liyâkat ve isti'dâdı berîhî olduğuna binâen İskânbaşılık mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle ve Diyarbekir ve Rakka vâlilerinden birisinin dahi ta'yîn ile umûmen aşâyirin şakî-i mezkûrun (...) râbîta-i ittifâk eylemeleri hâlâtına îtibâr olunmasıçün iktizâ eden evâmir-i âlişân ısdârı husûsu ve husûsun sâire ale't-tefvîz tahrîr ve iş'âr olunmuş Rakka vâlisi Vezîr Mustafa Paşa - *iclâlehû*- asker sürülmesi ile sefer-i hümâyûnuma me'mûr ve Diyarbekir Vâlîsi Vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*- dahi şimdilik bir müddet sinüp ve havâlisinin mekr-i a'dâ-yı dînden muhâfazası esbâbının istihsâli zımnında cânib mezbûrda mukîm olmağla şakî-i mezbûrun izâle ve istisâli emrinin tarafından irâye ve istis (?) olunacak vechile amel ve hareket eylemeleri ve sâir lâzım gelen vesâya ve tenbîhât Diyarbekir ve Rakka mütesellimlerine ısdâr olunan iki kıt'a evâmir-i aliyyem bu def'a tarafına gönderilmiş olup evvel-emirde mûmâ-ileyh İbrâhim'in tahrîrâtın[ın] müfâdı leffen fi'l-hakika sadâkat ve istikâmeti ve iskânbaşılık-ı mezkûru idâreye ve şakî-i mezkûrun bi'l-küllîye def'-i gâilesi hâlâtının istihsâli husûsâtının uhdesinden gelmeğe dikkat ve isti'dâdı indinde gereği gibi mütehakkik olduğu hâlet, hemân iskânbaşılık hil'atini mûmâ-ileyhe ilbâs ve iktizâ eden berât ve senedât ısdâr ve irsâl olunmak leffen, acilen keyfiyeti Der-sa'âdetim'e tahrîr ve inhâya müsâra'at ve iskân başı-ı mûmâ-ileyh ile tahrîratta mûnderic ve azîmet-i aşâyir-i merkûmenin şakî-i mezbûrdan kat'a rişte-i muvâfakat ve iskânbaşı-yı cedîd tarafına mutâbakat eylemeleri bir muktezâ-yı dikkat ve hâl-i menkûle tedâbir ve harekete mütevakkıf ise tarafından Rakka ve Diyarbekir mütesellimleri mûmâ-ileyhimâya etrâfıyla tahrîr ederek aşâyir-i merkûmenin isticlâbları emrine, mütesellimlerin kendülere olan evâmir-i şerîfemi dahi iktizâ idüğü hâlet taraflarına tesyâr ve şakî-i mezkûrun ahz ve idâmı ve aşâyirin şakî-i mezkûr tarafından tefrîk olunması maddelerinden ne vechile hareket eylemeleri iktizâ edeceğini ve ne güne tedâbir lâzım geldiğini kendün Rakka ve Diyarbekir mütesellimleri mûmâ-ileyhimâya tahrîr ve iş'âra mübâderet ve'l-hâsıl gerek bu sûretler ile ve gerek vücûh-ı âhar ile şakî-i mezkûrun ahz ve i'dâmı hasran ve kasran senden matlûb-ı hüsrevânem olmak hasebiyle, ne vechile ve ne tarîk ile olur ise merkûmun elegetirilip izâle ve istisâliyle vücûd-ı hıyânet-âlûdundan ol havâlinin külliye tathîr ve tenzîfi ve mâni'-i gavâil-i şekâvet bi'l-istiklâl senin uhde-i dirâyet ve istihmâline muhavvel olmağın, rikâb-ı hümâyûnumdan mahsûsan işbu

emr-i şerîfîm ısdar ve () mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârunleyhsin hâin-i mezkûrun izâle-i vücûd-ı şekâvet-âlûduyla ol havâlinin külliyyen tanzîf ve tathîri esbâbının istihsâli hasran ve kasran senin re'y-i zerrin-i asliye-i karînine muhavvel kılınmış olacağı ve mûmâ-ileyh İbrâhim'in sadâkat ve istikâmeti ve hidmet-i me'mûresinin uhdesinden gelmeğe liyâkat ve istidâdı olduğu, indinde gereği gibi zâhir ve celî olduğu takrîrce, tarafından iskânbaşı nasb olunmasına izn-i hümâyûnum erzân kılındığı ve Diyarbekir ve Rakka mütesellimleri dahi emr-i vâridin leffen hareket eylemeleri, tarafına irsâl olunan evâmir-i şerîfemde tenbîh ve te'kîd olunmuş idüğü ve işbu emr-i ehemmi ve ikdâmın müfâd olunduk da bundan böyle dahi emânet-i (?) akide-i tevfiğ olunması müceb olur, tarafından ednâ tekâsül ve rehâvet vukû'u ağıâr-ı tab'i-i safvet-yenbağı-i cihândârânemi müceb olacağı ma'lûmun oldukda, bu bâbda i'mâl-i efkâr sâyen ve ibrâz-ı tedâbiri dâfi'a ederek evvel-emirde mûmâ-ileyh İbrâhim -zîde *mecduhû*-nun sadâkat ve istikâmeti nezdinde mütehakkik olduğu hâlet hemân iskanbaşılık hil'atini alması ve ber-vech-i meşrûh isticlâb-ı aşâyir husûsuna ve sâir şakî-i mezbûrun ber-vech-i suhûlet elegetirilmesi emrine mütesellimân-ı mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-muhâbere hareket ve resm-i ittihâda riâyet ve lâzım gelen etvâr ve hâlât-ı nâfi'anın istihsâline âkilâne ve müdebbirâne hareket eylemesini etrâfıyla mûmâ-ileyhe tavsiye ve tenbîhe dikkat ve hâle göre hareket ve iska başı-ı mûmâ-ileyh ile ittifâk ve ittihâda ri'âyet ve şakî-i merkûmun izâle ve istisâlini müceb olur hâlâtın istihsâli husûslarının ber-vefk-i rızâ hareket eylemelerini tarafından tahrîr ve evâmir-i mezkûreyi taraflarına irsâl ve tesyâra ihtimâm ve dikkat ve muktezâ-yı me'mûriyet

[13-1]

ve istiklâlin leffen gâile-i mezkûrenin ne vechile ve ne tarîkle olur ise bir an ve bir dakîka mukaddem indifâ'ı esbâbının istikmâline sa'y-ı madde-i kelâm eyleyesin. Şöyle ki, gâile-i mezkûrenin def'i emrine muvaffak olduğun hâlet-i hidemât-ı pesen-dîde bu dahi zeyl olunub nezd-i padişâhânemde karîn-i hüsn-i zan ve teveccüh-i dâverânemin hilâfına tebdîlini icâb edeceği iştibâh olmağla, ana göre bu bâbda senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan kârgüzârî ve dirâyet levâzımını icrâya

kemâl-i sa'y ve gayret ve zinhâr kusûr ve rehâvet vukû'undan ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i N. Sene [1]204

38 [13-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan olup Rumeli'den asker sevkine me'mûr olan es-Seyyidü'l-hac Numan Bey -dâme mecduhû-ya hüküm ki,
Dağlı eşkiyâsını tashîne binâen bundan akdem hakkında evâmir-i aliyyem sâdır olan Kıvırcıklı Halil'in el-hâlet-i hâzihî yanına beşyüz mikdârı güzîde-askerî bulunduğu ve sefer-i hümayûnuma me'mûr kılınan hidemât-ı mergûbe izhârına ikdâm edeceği mesmû' olmağla, sen ki asker sürücüsü kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin merkûm Kıvırcıklı Halil beş yüz nefer pâk ve müttakî askerleriyle seri'ân ve â'cilen yerinden hareket ve bir nefes akdem ordu-yı hümayûnuma varup hidemât-ı lâzîmede kıyâm-ı mübâderet eder ise, cezâ-yı güzêşesi afvolunacağını beyân ederek kâide leffen tarafından merkûma re'y ve emân i'tâsı ruhsatını hâvî rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu sene-i mübâreke de niyet-i şâhânem dîn ve devlet düşmanı olan Nemçe ve Moskov keferelerinden ahz-ı sâr ve intikâm maksûd olmağın, bu makule öncesi sâdır olanlardan sefer-i hümayûnuma gidüb hizmette bulunanların cezâ-yı güzêşeleri afvolunacağı ve merkûm dahi tarafınızdan verilecek re'y-i senedine i'timâden ve emr-i hümayûnuma imtisâlen derhâl sefere azîmet eylediği sûrette cezâ-yı sâbıkası nişyân-ı mensiyen kılınacağı ma'lûmun olduk da sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i meşrûh şurût-ı mezkûre ile merkûm tarafından re'y emân i'tâsına mübâderet ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N. Sene [1]204

39 [13-3]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarda olup Rumeli'ye asker sevkine me'mûr olan es-Seyyidü'l-hac Numan Bey -dâme mecduhû-ya hüküm ki,
Hakkında bi'd-defâ'at evâmir-i şerîfem sâdır olan Dağlı eşkiyâsından Kıvırcıklı Halil, öteden berü sergerde-i eşkiyâ olup fukarâ-yı ra'ıyyete hilâf-ı şer'-i şerîf mezâlîm ve

ta'âdiyatı ve fitne-i nüfûs ve gasb-ı envâl ve hetk-i â'râz misillü envâ'-ı şekâvete cesâreti, i'dâm-ı izâlesini icâb eden hâletten idüğü vâzih ve âşikâr olmağla, sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, diğer sâdır olan emr-i şerîfimde beyân olunduğu vechile eğer merkûm Halil üç beşyüz nefer asker ile doğru ordu-yı hümâyûnuma varup hidemât-ı seferiyyede kıyâm ederse ne âlâ ve ola [ki] sefer-i hümâyûnuma azîmet etmeyüp şekâvet-i sâbıkasında isrâr ederse (...) encâmını mûceb ve savb-ı maksûduna vusûlüne te'hîrini müstevcib olmayacak ve nizâm dâiresine halel vermeyeceği vechile imâl-i ıtlâkü'l-celle ile bir takrîb şakî-i merkûmu elegetirip cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ birle mezâlim ve ta'addiyâtını fukarâ üzerinden ref' ve def'e ihtimâm ve dikkat eylemek için me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i merkûm diğer emr-i şerîfim mûcebince sefer-i hümâyûnuma azîmet ederse ne âlâ etmediği sûrette senin ol havâlide tûl ve dîrâz te'hîr ve tevîzin mûceb olarak bu bâbda lâzım gelen tedâbiri icrâ birle bir takrîb ber-vech-i suhûlet elegetirip tertîb-i cezâsı ikdâm eylemen matlûb-ı mülûkânem olduğu, sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olduk da göreyim seni ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûmun suhûlet ile i'dâm ve izâlesine sa'y ve gayret ve mezâlim ve ta'addiyâtını re'âyâ-ı fukarânın üzerinden ref'le tarafı-ı hümâyûnum için cümleden da'vât-ı hayriye isticlâbına bezl-i cell-i miknet ve hilâf-ı hareket vukû'undan ve bu madde sebebiyle tûl-ı müddet, ol havâlide tevakkuf ve te'hîrden hazer ve mücânebet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e i'lâm ve inhâya müsara'ât eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Ra. Sene [1]204

40 [13-4]

İnebahtı¹¹⁰ Sancağı mutasarrıfı vezîre ve Karavari¹¹¹ kâdîsına hüküm ki, İnebahtı kâdîsı mevlânâ İbrâhim -zîde *fazluhû*-nun bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan i'lâmında İnebahtı Sancağı'na Karavari (...) Kuru kazâsının re'aya-ı fukarâları meclis-i şerîfe varup kazâ-i mezbûrda kâin Rahan (?) karyesi müstemleketlerinden eşkiyâ ta'îfesinden Nikola¹¹² ve karındaşı Yanaki ve (...) Tanaş nâm sefir bundan

¹¹⁰ Aynabahtı olarak da okunur ancak biz metinde İnebahtı olarak çevirmeyi uygun gördük.

¹¹¹ Tahir Sezen, Osmanlı Yer Adları, Ankara 2017, syf. 427.

¹¹² Nikolu olarak yazılmıştır.

akdem yüz elli nefer hudûd eşkiyâlarını başına cem‘ ve sergerde olan Ezrako nâm kapûdânı yanlarına celb ve kazâ-i mezbûr kurâlarından Balatna ve Bersene nâm karyeleri basub emvâl ve eşyâları gasb ve gâret ve üç nefer re‘âyâyı katl ve i‘dâm ve birkaç neferini dahi esîrû’l-harb ve beş altı hânelerini ihrâk eylediklerinden sonra tekrâr altı yüz neferden mütecâviz hudûd eşkiyâlarıyla sergerdeleri olan Matoton’u ve Abdullâh Tevkârî (?) ve (...) Ali Havâce ve Kunduracı (...)

[14-1]

Ve Kazari nâm eşkiyâlar ile yine kazâ-i mezbûrda vâki‘ Yalukavak karyesini basub ihrâk-i bi’n-nâr ve bi’l-küllîye harâb ve sâir kazâlarını dahi nehb ve gâret ve re‘âyânın emvâl ve i‘âşelerini yağma ve gâret ve birkaç nefer re‘âyâlarını katl eyledikten mâ‘adâ ber-müfâd İnebahtı Sancağı mutasarrıflarına verile gelen emvâl-i hazînenin tehâsili için evvelen mezbûr mütesellimi, tarafından i‘bâs olunan Tatar el-Hac Mehmed nâm kimesneyi mesfûrân-ı kazâ-i mezbûr hudûdunda tüfenk ve kurşunla darb ve sağ kolunu mecrûh ve (...) ve bu vechile ebnâ-i sebîle te‘addi ve (...) ve nehb-i emvâl ve tarafû’l-mesâkini sedd ü bend ve meskenleri olan karye-i mezbûrda kal‘abend-hâne ve kulleler binâ ve tahassun edüp, kazâ-i mezbûr ahâlîleri eşkiyâ-yı mesfûrâtın şerr ve mazarratlarından perâkende ve perîşân olacakları bâhir idüğü beyânıyla eşkiyâ-yı mesfûrât Nikola ve karındaşı Yanaki`nin bulundukları mahalde iktizâ eden cezâları tertîb olunmak bâbında sen ki İnebahtı muhâfızî vezîr-i müşârünileyhsin vâsıl-ı hâl sana hitâben emr-i şerîfim verilmek ricâsına mevlânâ-i mûmâ-ileyhe bâlâsını (...) arz ber-vech-i meşrûh leffen olduğunu sen ki Karavari (...) koru (?) kazâsı nâibi mevlânâ-ı mûmâ-ileyh Yusuf -*zîde ilmu*hû-sun senin dahi i‘lâm eylediğin ecelden, sen ki İnebahtı muhâfızî kapûdân-ı deryâsın, mazmûn i‘lâm nefsi-i evâmire mütevâfık ise mesfûrât Nikola ve Yanaki alâ-eyyi hâlin bulundurulub zillet-i cezâlarıyla tathîr-i bilâd ve te’mîn-i ibâda dikkat eylemen fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin, mazmûn i‘lâm nefsi-i evâmire muvâfık ise ma‘rifetinle mesfûrât Nikola ve Yanaki alâ- eyyi hâlin elegetirib zâhire ihrac ve cezâ-yı sezâlarını tertîb ve icrâ ile tathîr-i bilâd ve te’mîn-i ibâda ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehavetten tevkî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ra-Elif. Sene [1]1202

41 [14-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya mütesellimi Abbas -*dâme mecduhû-*ya ve zikr-i âtî eşkiyânın bulundukları mahallerin kuzât ve nüvvâbına ve Köypazarı voyvodasına hüküm ki,

Yörükân-ı Ankara kazâsına bağlı Ömerler nâm karyeden Göcekçi Mustafa ve karındaşı Hasan ve Sahipler karyesinden sefer bölükbaşı ve Osmaniye içinden Kiraz nâm karyeden Topal Osman ve Hamza ve Seferihisar kazâsından Deli Ahmed nâm kimesneler başlarına cem' eyledikleri eşkiyâlarıyla Sahipler Karyesi'ni basup hânedânından Abdullâh'ı ve Korupazarı'ndan Hacı Mehmed nâm kimesneyi ve Tabatlı aşiretinden der-sa'âdetime kapun götüren iki nefer kimesneleri bağırcak katl eylediklerinden mâ'adâ müdâfa'a için taraf-ı şer'den gönderilen Hasan nâm Çukâdâr ile Beypazarı kazâsından Kerimoğlu Ebubekir nâm kimesneyi dahi katl etdirdikleri beyânıyla, eşkiyâ-yı mezbûre bulundukları mahalde ahz ve cezâ-yı meşrû'aları icrâ olunmak için, siz ki kapıcıbaşı ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ve Ankara ve Ayaş ve Beypazarı kâdîlarının Der-sa'âdetim'e vârid olan i'lâmlarının tahrîri ve istid'âdı olunmağla siz ki mütesellim-i kapıcıbaşı ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız bâlâda mestûru'l-esmâ altı nefer kimesnelerin eşkiyâdan oldukları vârid olan i'lâmattan müstebân olmağla, ma'rifetiniz ile merkûmlar bulundukları mahallerde ahz ve cezâyı meşrû'aları icrâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mütesellim ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız, eşkiyâ-yı merkûmenin ber-vech-i meşrûh vârid olan i'lâmattan vâcibü'l-izâle oldukları müstebân olmağla ma'rifetinizle bulundukları mahallerde ahz ve ma'rifet-i şer'le îcâb eden cezâ-yı meşrû'alarını icrâ ve îfâya mübâderet ve şürûr ve mefsedetlerinden ol havâlîyi tanzîfe müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetten hazer ve mücânebet eyleyesiz ve gene bu bahâne ile tama' ve nefsâniyetine mebnî, hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr, zulm ve te'addi vukû'una tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ra-Elif. Sene [1]204

42 [14-3]

İş bu emr-i âlî lede'l-vusûl mütesellim-i mûmâ-ileyh mübâşiri Tatar'a i'lâm-ı tevîz ve ihâle kılınan mesâfe-i bâideye irsâl olunub sâhib-i arz-ı hâl azîmetine muktedir olmayub (...) nefis olacağı mülâhazasıyla azîmet etmeyüb emr-i mezkûr kazâ-i mezbûr mahallesine (...) vaz'ı ve (...) tarafına mütesellim-i mûmâ-ileyh kazâ-i mezbûre ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve harekete ihtimâm olunacağı Karacaşehir kâdisının vârid olan evrâk ve i'lâmının mefhûmunda bâ- fermân-ı âlî şerh yazıldı.

Fî 1 Z. Sene [1]204

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Kütayha Mütesellimi'ne hüküm ki, Karacaşehir kazâsı nâibinin bu def'a rikâb-ı hümayûnuma vârid olan bir kıt'a i'lâmında kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulemâ ve isemâ ve hatabâ ve sâdat ve re'âyâ ve berâyâ bâ cemâ'at meclîs-i şer'e varup kazâ-i mezbûre tâbi' Aynahisar karyesinde sâkin Hacı Ahmedoğlu avânelerinden bölükbaşı Ekizoğlu Halil ve karındaşı Ahmet ve Hacı Hasanoğlu Hasan ve Mahmudoğlu Hüseyin nâm şakîlerin kendi hâllerinde olmayup katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i â'râz âdet-i müstemirreleri olduğundan mâ'adâ, bundan akdem kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Fazlıoğlu Seyyid Hüseyin ve Selimoğlu İbrâhim ve Sıyaboğlu Ali ve Kiran Mehmed ve Hacıoğlu Hasan ve Kayaoğlu Mehmed ve Mustafa ve Murâdoğlu Veli ve karındaşı Mustafa ve Fâhimoğlu Osman ve Sadetoğlu Mehmed nâm kimesneler ile Sergeba (?) Kolin ve Pireoğlu Çacanlı (?) nâm zımmîleri ve gayrı otuz nefer mazlûmunu be-gayr-ı hakk hilâf-ı şer'-i şerîf amelen katl ve emvâllerini gasb ve gâret ve nisvan tâ'ifesinin ırzlarını hetk ve bunun emsâli zulm ve te'addîlerinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına tâdi ve mezbûrun vacibü'l-izâle kat'-ı tarîk makûlesinden olup bi'l-küllîye emn ve râhatları meslûb olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin mezbûrenin cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûru bâ-muhâzır istirhâm olunduğu (...) arz etmekle merkûm Ekizoğlu Halil ve karındaşı Ahmed ve Hacı Hasanoğlu Hasan ve Mahmudoğlu Hüseyin nâm dört nefer şakîlerin vâcib olanlarla evrakları ber-vech-i meşrûh vârid olan i'lâm ve muhâzıratın müstebân olmağın sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle dört nefer-i merkûmları ahz ve cezâların tertîb eylemek fermânım olmağın, imdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûmunun vâcibü'l-

izâle oldukları ber-vech-i muharrer vârid olan i'lâm ve muhâzıratta müstebân olmağla ma'rifetinle merkûmun ahz ve tathîr-i bilâd ve terfiye-i iclâl-i ibâd zımında cezâ-yı meşrû'alarını ma'rifet-i şer'le tertîb ve icrâyâ mübâderet ve kusûr rehavetden mücânebet eylesin ve gene bu bahâne ile mastûru'l-esâmî dört neferden mâ'adâ ve şekâvet alakası olmayan bî-cürm-i günâh makulesiyle ırz ve nefsanîyetine muhâlefet..mebnî izz ve töhmet ile tekdîr olmakdan ser-mû, nezd-i vâhîde muğâyir-i şeri'at-ı garrâ ve münâfi-i rızâ zulm ve te'addî olunmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Ra-Elif. Sene [1]204

43 [15-1]

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrizor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'ya hüküm ki, Sen ki vezîr-i dirâyet-semîr müşârun-ileyhsin Mullu Timûr habâset-i meş'ûrun bundan akdem izâle ve istisâl emrine Diyarbekir ve Rakka Vâlîleri'nin me'mûr kılınmaları husûsu tarafından tahrîr olunduk da, Rakka Vâlîsi asker sürücülüğüne me'mûr ve Diyarbekir Vâlîsi dahi Sinop muhâfızlığı hizmetiyle meşgul olmak hasebiyle, şakî-i mezkûrun izâle ve istisâli emrine ve Diyarbekir ve Rakka mütesellimleri emr-i vârid üzere amel ve hareket ve tarafından istihdâm olunacak hidemâtta ibrâz-ı levâzım-ı gayret eylemeleriçün me'mûriyetlerini hâvî mütesellimân-ı mûmâ-ileyhimâyâ hitâben sâdır olan iki kıt'a evâmir-i aliyyem tarafına irsâl kılındığı ve şakî-i merkûmun ahz ve izâlesi hasran ve kasran senden matlûb-ı katı'a idüğü beyânıyla ol bâbda lâzım gelen vesâyâ ve te'kîdât-i şâmil, bâlâsı hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla müveşşahan şeref-dîde-i sudûr olan emr-i şerîfim tarafına irsâl kılınmıştı. El-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûmun dâire-i şurûr ve mefsedet-i Mardin ve Siverek ve Diyarbekir ve Rakka taraflarını tecâvüz edip, mâden-i hümayûnum kazâlarına dahi sârî olduğu ve hatta Ergâni ve Diyarbekir mâbeyninde vâki Karacadağ nâm mahalde tahassun birle Tokad havâlisinde gâret-i emvâl ve îsâl-i hasara cü'ret eylediği bu def'a bi'n-nefsen tahkîkât-ı padişâhânem olmak hasebiyle, hâin-i merkûmun bi-eyyi hâlin izâle ve istisâsı esbâbının istihsâline müsâra'at ile, külliye şurûr-ı şekâvetinin vedî'atullâh-ı fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden def' ve ref'i ve ol havâlilerin tanzîf ve tathîri dâmen-i himmet-i

mülûkânem lâzım ve müntehim olup, kaldı ki senin ba'zı eşyâya mebnî bu esnâda bi'n-nefs Bağdad'dan hareket (...) gibi (...) müceb idüğü bi'd-defa'ât vârid olan tahrîratın müfâdından müstebân olmağla, şakî-i merkûmun ber-vefk-i matlûb ref'-i gavâili husûsu berû taraflarda bir vezîr-i dirâr-ı semîrin vücûduna mevkuf idüğü aşîkar ve Rakka ve Diyarbekir mütesellimlerinin dahi ol havâlîde nüfûzları olmadığından mâ'adâ, matlûbenin teşniye-i candan liyâkatleri olmadığı zâhir ve berîdâr olduğundan Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Sivas mütesellimi iken kadîr ve şafi-i rütbe-i sâmiye-i vezâretiyle terfi' ve alâ kılınan Tercîmzâde (?) vezîrim Süleyman Paşa'ya Rakka eyâleti tevcîh olunub, seri'an Rakka'ya varup seninle bil-muhâbere ne vechile olur ise şakî-i merkûmun elegetirilmesi esbâbını istihsâle sarf-ı mazarrat eylemen üzere, mahsûs emr-i şerîfimle müşârun-ileyh me'mûr ve ta'yîn kılınmış olup bundan mâ'adâ, Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından İnci-zâde İbrâhim -*dâme mecduhû*- Diyarbekir ahâlîsi beyinde nüfûz ve iktidârı zâhir olmak hasebiyle Diyarbekir mütesellimliği kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhe ihâle ve nüfûz ve ol dahi şakî-i merkûmun izâle ve istisâli bâbında seninle muhâbere ve min- külli'l-vücûh emr ve irâdenle mübâ'adet ederek hareket eylemen üzere me'mûriyetini hâvî sudûr eden emr-i şerîfimde lâzım gelen vesâyâ ve te'kîdât, mütesellim-i mûmâ-ileyhe etrâfıyla derc ve işâr olduğundan mâ'adâ, sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan Cizre Beyi () Bey -*dâme izzuhûnun* dahi tarafından istihsâlin üzere sefer-i hümâyûnuma olan me'mûriyeti şakî-i mezkûrun üzerine sarf ve tahvîl kılınup, mîr-i mûmâ-ileyh dahi her hâlinde emr ve re'yin üzere amel ve hareket ederek şakî-i merkûmun elegetirilmesine me'mûriyete müşâr ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-ittifâk sarf ve liyâkat eylemesini şâmil şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum mücebince başka emr-i şerîfim ısdâr olunmağla sen ki vezîr-i (...) semîr-i müşârun-ileyhsin zâtında merkûz olan kâr-ı âgâhî ve dirâyet üzere senin bu bâbda mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem mantûklarınca ifâde-i efkâr takibe ve idâre-i âmâl-i sabâile edersen, Rakka Vâlîsi vezîr-i müşâr ve Diyarbekir mütesellimi mûmâ-ileyhimâ ile min-küllî'l-vücûh muhâbere ve mekâtebe ve ittifâk ve (...) merâsimine ri'âyet ve Cizre Beyi mîr-i mûmâ-ileyhi dahi tarafından buyuruldu tahrîriyle vech-i liyâkatiyle bu bâbda lâzım gelen hidemâtta istihdâm ederek ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun bir sâ'at

akdem şakî-i mezkûrun izâle ve istisâli esbâbının istihsâline cidd-i tâm eylemek hasran senden matlûb-ı padişâhanem olduğunu bilerek ana göre senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan mâye-i fetânet ve kâr-ı (...) icrâ ve îfâ ve gâile-i mezkûrenin aciletten bi'l-küllîye def' ve ref'ine dikkat ve i'tinâ eylemen fermânım olmağın, te'dîben ve ihtimâmen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i gayret-semîr-i müşârun-ileyhsin şakî-i merkûmun bi-eyyi vechin kân izâle ve istisâliyle külliye def'-i gavâil-i mefsedeti ve bilâd-ı ibâdın ve tanzîfesi tehâsil-i esbâb-ı refâh ve te'mîni hasran ve kasran senden matlûb-ı kat'î-i şâhanem olduğu ma'lûm-ı fetânet-melzûmun olduk da, göreyim seni ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve Rakka Vâlîsi müşâr ve Diyarbekir mütesellimi mûmâ-ileyhimâ ile mükâtebe ve muhâbere ederek ve Cizre Beyi mûmâ-ileyh dahi tarafından iktizâsına göre istihdâm eyleyerek müddet-i kalîlede nice tûl ne vechile ve ne tarîkle olur ise şakî-i merkûmun izâle ve ref'-i şekâveti ile hitâm-ı maslahatını ser'ân Der-sa'âdetim'e iş'âr ve inhâya müsâra'at ve tehasül-i rızâ-yı hümayûnuma sarf-ı mukarreret ve ser-mû emrâr vakti tecvîz ile madde-i matlûbenin besmânında te'hîr olmasını müceb hâlât vukû'una irâde-i ruhsatdan ziyâde tevkî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî Evâsıtı Ra-Elif. Sene 1204

44 [15-2]

Cizre Beyi olan () Bey -*dâme izzuhû*-ya hüküm ki,

Sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin mu'tâd olan kapun halkıyla sefer-i hümayûnuma azîmete mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmir-i alıyyemle me'mûr ve ta'yîn kılınmışdın. El-hâlet-i hâzihî bağı ve şekâvetine mebnî izâle ve istisâli husûsuna irâde-i alıyyem ta'alluk eden Mullu Timûr nâm şekâvet-kârın kahr ve istirsâline ve külliye gavâilinin men' ve def'ine mukaddem ve mu'ahhar şeref-sudûr olan evâmir-i alıyyemle me'mûr olan hâlâ Bağdad ve Basra Vâlîsi mestûr vezîrim Süleyman Paşa - *iclâlehû*-nun bu def'a hakkında olan iltimâs (?) üzere senin sefer-i hümayûnuma olan me'mûriyetin müşârun-ileyhin emr ve re'yi ile hareket ve şakî-i mezkûrun izâle-i şekâvetine dâmen-i dermeyân gayret eylemen şartıyla, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince, şakî-i merkûm üzerine sarf ve tahvîl

olunmağla, bu bâbda Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafına vârid olunacak buyuruldunun muktezâsı üzere amel ve hareket ve hâlâ Rakka Vâlîsi olup berûi tarafdân şakî-i merkûmun kahr ve izâlesine me'mûr olan Tercimzâde (?) vezîrim Süleyman Paşa ve Diyarbekir mütesellimi ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Nişâncı-zâde İbrâhim -*dâme mecduhû*- ile dahi muhâbere ve ittifâk ve ittihâda ri'âyet ederek ne vechile ve ne tarîk ile olur ise şakî-i mezbûrun izâle ve istisâli ve külliyyen gavâil-i şekâvetinin indifâ'ı ve ol havâlinin tanzîf ve tathîri husûslarına teşmîr-i sâ'id-i miknet ve sarf ve sa'y-ı liyâkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Bağdad ve Basra Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin senin ber-vech-i meşrûh müşârun-ileyhin ittihâsı üzerine sefer-i hümayûnuma avdet-i me'mûriyetin şakî-i merkûm üzerine tahvîl olunması, mutlaka senin müşârun-ileyhin emr ve irâdesine mütâbakat edersen şakî-i merkûmun kahr ve istisâline ve gâilesinin külliyyen imhâ ve izâlesine mebnî ve ol havâlînin min-küllî'l-vücûh tathîr ve tanzîfi emrine hidemât mergûbe ve harekât-ı pesendîde izhârına teşmîr-i sâ'id-i miknet eyleme irâdesine mebnî idüğü ve şakî-i mezkûrun ref'-i şekâveti esbâbının istihsâli husûsu öte tarafdân Bağdad ve Basra Vâlîsi ve berûi tarafdân Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhimâdan hasran ve kasran matlûb-ı kat'â-i mülûkânem olduğı ve senin bu husûsda müşârun-ileyhimânın emr ve irâdeleri üzere hareket ederek ibrâz-ı lâzım-ı gayret ve miknet eylemen matlûb-ı hümayûnum idüğü ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve Bağdad vâlîsi

[16-1]

müşârun-ileyhin bu bâbda tarafına vârid olacak buyuruldusu muktezâsı üzere hareket ve Rakka Vâlîsi müşâr ve Diyarbekir mütesellimi mûmâ-ileyhimâ ile dahi muhâbere ve ittifâka ri'âyet ederek ne vechile ve ne tarîk ile olur ise şakî-i merkûmun kahr ve istisâline ref'-i sû-i gayret ve mazarratına ve ol havâlînin külliyyen tanzîf ve tathîri esbâbının istihsâline bi'l-ittifâk sa'y ve gayret ve tehâsil-i rızâ-yı hümayûnuma mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla husûs-ı matlûbe-i mühimmenin besmâne-i akide-i bahîr olmasını müceb, mikdâr-ı zerre hâlât-ı tecvîz

ile mazhar-ı ıkâb-ı şedîd-i hüsrevânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra-Elif. Sene 1204

45 [16-2]

Mukaddemce rütbe-i sâmiye-i vezâretle kadr u şânı terfî' ve bu def'a Rakka ilini kendüye tevcih ve zikr-i âtî husûs-ı ehemmin tanzîm ve tesviyesine hâssaten me'mûr ve ta'yîn kılınan Tercimzâde vezîrim Süleyman Paşa'ya ki,

Bir müddetten berü dâire itâ'attan hurûc ve zirve-i bağı ve fesâda urûc eden Mullu İskanbaşı Timûr nâm şakînin kahr ve istisâli husûsu hâlâ Bağdad ve Basra Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*-nun mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmir-i aliyyemle bâlâ-istiklâl uhdesine ihâle ve tefvîz kılınmış olub ancak müşârun-ileyhin (...) hasebiyle bu esnâda bi'n-nefs Bağdad'dan hareket ve şakî-i mezbûrun üzerine azîmeti Zeyrek mütesellimi olmak hasebiyle şakî-i merkûmun def'-i gavâil-i mefsedet-i zımnında müşârun-ileyh tarafından lâzım gelen tedâbiri icrâya ikdâm ve bu bâbda iktizâ edenleri istihdâm ederek ne vechile olur ise şakî-i mezbûrun izâle ve istisâli esbâbının istihsâline (...) eylemesi husûsu Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyhin uhde-i istihsâline ihâle ve tefvîz ve Rakka ve Diyarbekir mütesellimleri dahi bu bâbda müşârun-ileyhin re'y ve emrine müvâfakat ederek şakî-i mezkûrun def'-i gâilesi emrine ta'yîn kılınmışlar idi. El-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûmun nâire-i fesâd ve şekâveti Mardin ve Siverik ve Diyarbekir ve Rakka taraflarınca tecâvüz ile mâ'den-i hümâyûnum kazâlarına sârî olup ol havâlide dahi izhâr-ı envâ'-ı şekâvet ve hatta Ergani ve Diyarbekir yakınında vâki' Karacadağ nâm mahalde tahassun birle Tokad havâlisinde gâret-i emvâl ve îsâl-i hasara cür'et eylediği ve hasılı fûrce-i şekâvet ve habâseti haddi tecâvüz etmiş olduğu bu def'a sahîha-i sâmi'a-ı güzâr-ı şâhânem olup, şakî-i mezkûrun bâ-veche-gân kahr ve istisâli ve külliyyen bilâd ve ibâd üzerlerinden şekâvet ve mefsedet[in] men' ve def'iyle tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ahvâl-i ibâd esbâbının istihsâline müsarâ'at olunmak dâmen-i himmet-i mülûkâneme lâzım ve muhtâc olmak hasebiyle şakî-i mezbûrun def'-i vücûd-ı hıyânet-âlûdu husûsuna ikdâm eylemesiçün bu def'a dahi Bağdad Vâlîsi müşârûn-

ileyhe mahsûs emr-i şerîfîm ısdar ve Cizre Beyi -*dâme izzuhû*- ve Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Diyarbekir mütesellimi Nişâncı İbrâhim -*dâme mecduhû*- müşârûn-ileyhin bu bâbda emr-i re’yine mütalâ‘at ve şakî-i mezbûrun def‘-i gâilesine ikdâm ve gayret eylemeleri mûmâ-ileyhimâya ve mefsedeti husûsunda Bağdad Vâlîsi müşârûn-ileyh ile bi‘l-muhâbere hareket ederek etrâfında siz (...) ve ber-vech-i suhûlet kahr ve istibsâli zımnında ber-karâr-ı dirâyet-semîrin ta‘yîn ve me‘mûr kılınmasından lâbut idüğü âşikâr ve sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin, senin öteden berü kemâl-i dirâyet ve hoş-mendî şöhre-i iş‘âr ve te’dîye ile hizmet-i matlûbeye liyâkat ve istiklâlîn berîdâr olmak hasebiyle karâr ve şânın rütbe-i sâmiye-i vezâretle terfi‘ ve âlâ kılınup, Rakka eyâleti dahi şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince sana tevcîh ve ihsân-ı mülûkânem olmağla, iktizâ eden tevcîh emr-i şerîfîmce bundan sonra ordu-yı hümayûnumdan ısdâr ve tarafına irsâl olunmak üzere olup sen ne vechile emr-i şerîfîmin vusûlüne intizâr etmeyerek hemân olduğun mahalden mükemmel [ve] muntazam kapun halkıyla hareket ve doğru yoldan seriân Rakka`ya varup ikâmet ve Bağdad Vâlîsi müşârûn-ileyh ile mükâtebe ve muhâbereye ri‘âyet ve şakî-i mezkûrun def-i vücûdu emrine müşârûn-ileyhin re’yine mütâbakat ve levâzım-ı ittifâka ri‘âyet ve Diyarbekir mütesellimi kapıcıbaşı ve Cizre Beyi mûmâ-ileyhimâ ile dahi muhâbere ve ittifâk ederek ne vechile ve ne tarîk ile oluyor ise olsun şakî-i mezkûrun seriân ve âcilen izâle ve istisâli ve külliye def-i gavâil-i mefsedeti ve bilâd ve ibâdın (...) ve şekâvetinden tanzîf ve tathîri ve sâirenin etrâfıyla istihsâline sarf-ı mukarreret ve senden me‘mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan kârgüzârî ve dirâyet lüzûmunu icrâya müsâra‘at eylemen fermânım olmağın me‘mûriyeti hâvî rikâb-ı hümayûnumdan hâssaten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve memhûren () ile tarafına irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin şakî-i mezbûrun kahr ve istibsâli ve külliye gâilesinin men‘ ve def‘i ve ol havâlînin (...) vücûd-ı şekâvet-âlûdundan tanzîf ve tathîri emrinin Bağdad Vâlîsi müşârûn-ileyh ile muhâbere ve mükâtebe ve merâsim-i yeniçeriye ri‘âyet ederek ve bu bâbda lâzım gelen tedâbiri icrâ eyleyerek şakî-i mezkûrun bi‘l-küllîye gâilesine ikdâm ve dikkat-i tam eylemen matlûb-ı kat‘â-ı dâveranem idüğü ma‘lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve serî‘ân Rakka`ya varup Bağdad Vâlîsi müşârûn-ileyh ile muhâbere ve mükâtebe ve merâsim-i ittifâk ve ittihâda ri‘âyet ve

Diyarbakir mütesellimi kapucubaşı ve Cizre Beyi mûmâ-ileyhimâ ile merâsim-i ittifâk ve ittihâda ri'âyet ederek bi'l-ittifâk lâzım gelen tedâbir-i nafi'anın edâsına ve şakî-i mezbûrun izâle-i şekâvet ve mefsedetine ve ol havâlinin şurûr ve mazarratından min-küllî'l-vücûh tanzîf ve tathîri husûsuna sa'y-ı mâ-lâ kelâm ve seri'ân hitâm-ı maslahatı der-sa'âdetime iş'âr ve i'lâm ve zinhâr ve zinhâr ednâ kusûr ve rehâvet ve tekâsül ve betâet ihtiyârıyla madde-i matlûbe-i mühimmenin te'hîrini mûceb olur harekâtı tecvîz ile, hakkında der-kâr olan hüsn-i zann-ı mülûkânemin hilâfına tebdîlini (...) hâlet vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]204

46 [16-3]

Ruhsatım olduğu vechile başka kayd alınmıştır.

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından bu def'a diğer emr-i şerîfimle ve Diyarbakir mütesellimi nasb ve zikr-i âtî Mullu Timûr'un ahz ve izâlesine ta'yîn olunan Nişâncı-zâde İbrâhim -dâme mecduhû-ya aslında münderc emr-i şerîf hikaye olarak kapıcıbaşı mûmâ-ileyhe DiyarBekir'in vücûh ve ashâb-ı nüfûzundan olmağla, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn mûcebince, Diyarbakir mütesellimliği mûmâ-ileyhin diğer emr-i şerîfim mûcebince uhdesine ihâle ve tefvîz kılınmış olduğu beyânıyla Bağdad ve Rakka vâlîleri müşârun-ileyhimâ ve Cizre Beyi () nin -dâme izzuhû- ile muhâbere ve mükâtebe ve müşârun-ileyhimânın emr ve irâdesine mübâderet ederek şakî-i merkûmun izâle ve istibsâli ve ref'-i gavâili ve ol havâlinin külliye tathîr ve tanzîfi emrine dâmen-i dermeyân gayret ve kendünden me'mûl olan gayret ve celâdet levâzımını min-küllî'l-vücûh ibrâz ve izhâra teşmîr-i sarf-ı gayret eylemesi zımında lâzım gelen te'kid ve tehdîdât olmağın derhâl vilayât-ı mezkûreye mütesellim nasb olunması ve şakî-i mezkûrun def'-i gâilesine ikdâm şartına mebnî idüğü beyânıyla iktizâsına göre.

47 [17-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan bu def'a diğer emr-i şerîfimle Diyarbekir mütesellimi nasb ve zikr-i âtî Mullu Timûr'un ahz ve izâlesine ta'yîn olunan Nişâncı-zâde İbrâhim -*dâme mecduhû*-ya ki,

Bir müddetten berü dâire-i itâ'attan hurûc zirve-i bağı ve fesâda urûc eden Mullu İskanbaşısı Timûr nâm şakînin kahr ve istibsâli husûsu, hâlâ Bağdad ve Basra Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*-nun mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmîr-i aliyyemle (yazıda deformasyon) ihâle ve tefvîz kılınmış olup ancak müşârun-ileyhin bu sûrette (...) hasebiyle bu esnâda bi'n-nefs Bağdad'dan hareket ve şakî-i mezbûrun üzerine azîmetini muhâzîr (yazıda deformasyon) hasebiyle şakî-i merkûmun def-i gavâil-i mefsedetî zımnında müşârun-ileyh tarafından lâzım gelen tedâbiri icrâyâ ikdâm ve bu bâbda iktizâ edenleri istihsâl ederek ne vechile olur ise şakî-i merkûmun izâle ve istibsâli esbâbının istihsâline cidd-i evfâ eylemesi husûsu Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyhin uhde-i istihsâline ihâle ve tefvîz ve Rakka ve Diyarbekir mütesellimleri dahi bu bâbda müşârun-ileyhin re'y ve emrine muvâfakat ederek şakî-i mezkûrun def-i gâilesi emrine ta'yîn kılınmışlar idi. El-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûmun nâire-i fesâd ve şekâvet Mardin ve Siverek ve Diyarbekir ve Rakka taraflarını tecâvüz ile mâ'den-i hümayûnum kazâlarına sârî olunup ol havâlide dahi izhâr-ı envâ'-ı şekâvet ve hatta Ergani ve Diyarbekir beyinde vâki' Karadağ nâm mahalde tahassun birle Tokad havâlisinde gâret-i emvâl ve îsâl-i hasâra cür'et eylediği ve hasılı derece-i şekâvet ve habâseti haddînî tecâvüz etmiş olduğu bu def'a sahîhan sâmi'â-i güzâr-ı şâhânem olup şakî-i mezkûrun bi-eyyi vechin kân kahr ve istisâli ve külliyyen bilâd ve ibâd üzerlerinden şekâvet ve mefsedetî men' ve def'iyle tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ahvâl-i ibâd esbâbının istihsâline mübâderet olunmak dâmen-i himmet-i mülûkâneme lâzım ve muhtac olmak hasebiyle şakî-i mezkûrun ref'-i vücûd-ı habâset-âlûdu husûsuna ikdâm eylemesiçün bu def'a dahi Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh mahsûs emr-i şerîfim ısdâr ve Cizre Beyi () -*dâme izzuhû*-müşârun-ileyhin bu bâbda re'y ve emrine muvâfakat ve şakî-i mezkûrun def-i gâilesine ikdâm ve gayret eylemesi mûmâ-ileyhin dahi bu def'a diğer emr-i şerîfimle te'kîd ve iş'âr olunmuş olup, ancak şakî-i merkûmun izâle-i şûrûr ve mefsedetî husûsunda Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere hareket ederek etrâfının sedd ve bend ve ber-vech-i suhûlet kahr ve istibsâli zımnında bir vezîr-i dirâyet-i

semîrin ta'yîn ve me'mûr kılınmasından labut idüğü âşikâr ve mukaddemce yerine sâmiye-i vezâretle kadr ve şânı terfî' kılınan Tercimzâde vezîrim Süleyman Paşa - *iclâlehû*- öteden berü direyet ve nüfûz-ı semendî ile şöhet-i iş'âr ve te'diye-i mühimme-i matlûbeye liyâkat ve isti'dâdı berîdar olmak hasebiyle bu def'a Rakka eyâleti şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince kendüye teveccüh ve ihâle-i mülûkânem olmağla iktizâ eden tevcîhe emr-i şerifi, bundan sonra ordu-yı hümayûnumdan ısdâr ve tarafına irsâl olunmak üzere olup kendisi tevcîh-i emr-i şerîfimin vusûlüne intizâr etmeyerek hemân olduğu mahalden mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hareket ve seri'ân doğru buradan Rakka'ya varup ikâmet ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile mükâtebe ve muhâbereye ri'âyet ve şakî-i mezbûrun ref'-i vücûdu emrine müşârun-ileyhin re'yine mübaâdet ve lâzım-ı ittifâka ri'âyet ve seninle Cizre Beyi mûmâ-ileyh ile ittifâk ve ittihâd ederek ne vechile ve ne tarîk ile olur ise olsun şakî-i merkûmun seri'ân ve âcilen izâle ve istibsâli ve sâirenin etrâfıyla istihsâline sarf-ı mukarreret eylemesi bâbında müşârun-ileyhin me'mûriyetini hâvî başka emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmakdan nâşi sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, sen DiyarBekir'in vücûh ve ashâb-ı nüfûzundan olmanla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince, Diyarbekir mütesellimliği diğer emr-i şerîfim mantûkunca senin uhdene ihâle ve tefvîz kılınmış olup, Bağdad ve Rakka vâlîleri müşârun-ileyhimâ ve Cizre Beyi mûmâ-ileyh ile muhâbere ve mükâtebe ve müşârun-ileyhimânın emr ve irâde[sine] mertebe-i mütâba'at ederek şakî-i merkûmun izâle ve istisâliyle ref'-i gavâili ve ol havâlînin külliye tathîr ve tenzifi emrine dâmen-i dermeyân gayret ve diğer mâye-i emr-i şerîfimde beyân olunduğu üzere müteveffâ vezîrim Abdi Paşa'nın kâfe-i muhallefâtının ber-hilâl mektûm olmak vechiyle zâhire ihraç ve mübâşeretiyle Der-aliyyem'e irsâline binâ-i mukarreret eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümayûnumdan hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve memhûren () ile tarafına irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Diyarbekir mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin şakî-i merkûmun kahr ve istibsâli ve külliye gâilesinin men' ve def'i ve ol havâlînin (...) vücûd-ı şekâvet-âlûnudundan tasfiye ve tathîri matlûb-ı kat'î-i hüsvânem olduğu ve eyâlet-i mezkûreye mütesellim nasb olunmakla mücerred şakî-i mezbûrun def'-i gâilesine ve müteveffâ-yı müşârun-ileyhin DiyarBekir'de ve

sâir mahallerde gizlü ve aşikâre teslîm-i mâl-ı ıtlâk olunub (...) ber-hilâl kaydu olmayarak mecellesinin zâhire ihraç ve tamâmen Der-aliyyem`e irsâline ikdâm ve dikkat-i tam eylemen şartına mebnî idüğü ve bu hâdisenin dahi böylece tanzîmi kat`an senden matlûb-ı hümayûnum olduğu ma`lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Bağdad ve Rakka vâlîleri müşâr, Cizre Beyi mûmâ-ileyhimâ ile muhâbere ve mükâtebe ve müşârun-ileyhimânın emr-i irâde[sine] mertebe-i mütâbâ`at ederek şakî-i merkûmun izâle ve istibsâli ve def`-i gavâili ile ol havâlînin külliye tathîr ve tanzîfi emrine ve müteveffâ-yı müşârun-ileyhin kâfe-i nukûd ve (...) ve hayvanât ve sâir teslîm-i mâl-ı ıtlâk olunur gizlü ve aşikâre her nesi var ise cümlesinin tamâmen ve kâmilan tathîr-i ihrâca ve Der-aliyyem`e mübâşirle irsâli husûsuna kemâl-i ikdâm ve gayret ve senden me`mûl olan mahiyyet ve dirâyet lüzûmunu min-küllî`l-vücûh ibrâz ve izhâra teşmîr-i sâ`id-i miknet ve zinhâr ve zinhâr ednâ kusûr ve rehâvet ve tekâsül ve betâet ihtiyârıyla mevâd-ı matlûbe-i mühimmenin te`hîrini müceb olur harekâtı tecvîz ile mübtelâ-yı i`kâb-ı şâhânem olmakdan gâyetü`l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra-Elif. Sene [1]204

48 [18-1]

Edirne Bostancıbaşı Ali Bey -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Edirne`de tevkîf olunan sâbıkâ sadr-ı a`zâm kethudâsı Ahmed Nazif Efendi ve birâderi Mehmed Emîn Efendi`nin Der-aliyyem`e isticlâbları husûsuna irâde-i aliyyem ta`alluk etmekden nâşi mûmâ-ileyh Ahmed Nazif ve birâderi ve hazînedarı Ali ve mühürdârı ve hazîne katibi Halil ve sâir havâs-ı ittibâ`nı ve yanlarında olan bi`l-cümle ağırlık ve emvâl ve eşyâlarını vusûl-i emr-i âlişânımda, Edirne`de bir mu`temed usta terkîkiyle, Der-sa`âdetim`e emnen irsâline mübâderet eylemen fermânım olmağın, işbu emr-i âlişânım ısdâr ve ( ) ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki bostancubaşı-ı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer vusûl-i emr-i şerîfimde mûmâ-ileyhimâ karındaş, hazînedar ve mühürdârı ve havâs-ı ittibâ`ı ve ağırlık ve emvâl ve eşyâları ile Edirne`den tehrîran ve üzerlerine mu`temed usta ta`yîniyle muhâfaza

olunarak, Der-aliyyem`e irsâline ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsül vukû`undan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i B. Sene [1]203

49 [18-2]

Bundan beşyüz ve mirîden dahi diğer beşyüz nefer asâkîri istishâb ve rûz-ı kasımdan ordu-yı hümayûnumda mevcûd bulunmak (...) cürmü afv olunduğunu havi emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra-Elif. Sene [1]203

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından olup Malatya tarafına me`mûr olan () -dâme mecduhû-ya ve Malatya kâdîsına ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine ve Konya Kal`ası dizdârlarına hüküm ki,

Malatya mutasarrıfı Rîşvan-zâde Ömer Paşa`nın meştâ için mukaddemâ me`mûr tahrîri olduğu, mîrî askerî bi`d-defa`ât sâdır olan evâmir-i şerîfe müceblerince bi`t-tamâm teçhiz ve ma`iyyetinde olub aciletten savb-ı me`mûre irsâl eylemen farîza-i zimmî iken envâ`-ı i`zar-ı beyhûde îrâdıyla emrâr-ı vakte cesâret edüp, bi`l-ahere şedîd-i şetâ mütekezi olduğundan kışlaya olan me`mûriyeti bahara tahvîl ve bu bâbda dahi mükerreren evâmir-i şerîfe ısdârıyla isti`câlen ve te`kîd olunmuş iken yine itaât-ı emr-i âlî etmeyüp kemâ-fi`s-sâbık özr olmayacak etvâr-ı bî-mâl ibrâzına îtibâr ve emr-i evvel-emire itâ`at sûretlerini âşikâr etmekden nâşî sâire ibreten Paşa-yı mezkûrun mîr-i mîrânlığı ve üzerinde olan Malatya mâlikânesi ref` ve vâcibü`l-tebdîl Konya Kal`ası`na kal`a-bend olunması husûsuna irâde-i katı`a-ı dâverânem ta`alluk etmeğin imdi siz ki Mübâşir-i kapıcıbaşı ve Malatya kâdîsı ve sâir mûmâ-ileyhimâsız paşa-yı mezkûrun mîr-i mîrânlığı ve Malatya mâlikânesi ref` olunduğu ma`lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh ibretü`s-sâirin Paşa-yı mezkûru ma`rifetinizle ahz ve kal`a-yı mezkûreye irsâle mübâderet eyleyesiz ve sen ki Konya Kal`ası dizdârı mûmâ-ileyhsin vusûlünde kal`a-i mezkûrde bir müsâ`id mahalde vaz` ve kal`a-bend eyleyüp bâlâ-i emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vusûlünü Der-aliyyem`e i`lâm ve iş`âra müsaraât eylemen bâbında.

50 [18-3]

Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin bâlâda muharrer-i meşrûh ile cürmü afv olduğu nâtık-ı emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra-Elif. Sene [1]203

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan zikr-i âtî husûsa bu def'a der-aliyyemden hâssaten mübâşir ta'yîn olunan () -dâme mecduhû-ya hüküm ki, Hâlâ Malatya mutasarrıfı Rîşvan-zâde Ömer Paşa, uhdesinde olan emvâl-i mîriyye mahsûb olunmak şartıyla mukaddemâ ordu-yı hümâyûndan sâdır olan emr-i şerîf mantûku leffen, müretteb olarak bin nefer süvârî asker tahrîrine me'mûr olup bi'd-def'âat te'kid ve isti'câli mutazammın ordu-yu hümâyûn ve rikâb-ı kâmiyâbdan evâmir-i şerîfe ısdâr ve irsâl olunduktan sonra, paşa-yı mûmâ-ileyh asker-i mezkûru tahrîr ve savb-ı me'mûre irsâlde tereddüd ve muhâlefet ve irâd-ı azer-i dâhiyeye cesâret eylediğine binâen kışlaya müretteb olan asker-i mezkûrun tahrîr ve irsâli bahara tahvîl ve ol bâbda dahi bi'd-defa'ât evâmir-i şerîfe tasdîr ve tesyâr olunmuşdu. El-hâlet-i hazihî Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh kemâ-fî's-sâbık irâd-ı öZR-i vâhiyeye cesâret ederek asker-i mezkûru tahrîr ve teşhizde sûret-i tereddüd izhâr ve i'tâd ve muhâlefete îtibâr leffen olduğu ve bu keyfiyet ağmâz olduğu sûrette sâir me'mûrlara dahi sirâyet edeceği zâhir ve bundan sonra dahi asker-i mezkûru seriân tahrîr ve istishâb ve ordu-yı hümâyûnuma vusûl-ı şitâb eylemediği hâlde sâire ibret hakkında lâzım gelen muâmelenin icrâsına ikdâm ehem-i mühimmeden idüğü berîhî ve bâhir olmakdan nâşi, mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin isti'câlini hâvî bundan dahi başka kemâ-fî's-sâbık i'zâr irâdıyla harekete tereddüd ederse mîr-i mîrânlığı ref' ve kendisi Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için başka ve mûmâ-ileyhin yeğeni Ali Bey'e bâ-rütbe mîr-i mîrân ber-vech-i mâlikâne-i Malatya Sancağı tevcîh olduğunu ve sâbıku'z-zikr bin nefer süvârîyi, yeğeni mûmâ-ileyh tahrîr ve istishâb edüp, seriân ordu-yı hümâyûnuma vusûle bezl-i mukarreret eylesini mutazammın ve dahi başka üç kıt'a evâmir-i şerîfem ısdâr olunup sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-

ileyhsin yeddine i'tâ ile bu husûsa der-aliyyemden hâssaten mübâşir ta'yîn ve tesyâr olunmuş, siz de imdi bu taraftan Malatya'ya varup evvel-emirde mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin isti'mali emr-i şerîfini ibrâz birle ber-mantûk-ı emr-i şerîf birkaç gün zarfında sâbıkû'z-zikr bin nefer mîrî süvârî ile mahallinden hareket eyledi ne âlâ ve eğer hareket etmeyüp yine evzâ-ı sâbıkasında isrâr ederse ol-vakit mîr-i mîrânlığı ref'i ve kendünün kal'a-bend olmasını hâvî sâdır olan diğer emr-i şerîfim izhâr birle kal'a-yı mezkûreye irsâle mübâderet ve yeğeni mûmâ-ileyhimâ me'mûriyetini hâvî diğer sâdır olan emr-i şerîfim mantûku leffen ol mikdâr mîrî süvârî asker ile mahallinden kaldurup mübâşiri ile ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyâra dâmen-i dermeyân gayret ve münâfî-i me'mûl ser-mû tekâsül ve rehâvet vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. [1]203

51 [18-4]

Battâlî ikiyüz altı receb-i şerîfinin mühimme tobrasında mahfûzdur.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Beyşehir-i Bursa tarafında olan Mîr Musa - dâme mecduhû-ya hüküm ki,

Beyşehir-i Bursa dergâh- ı mu'allâm kapıcıbaşlarından mirâhur-ı âhir Hamid -dâme mecduhû- muhâssılına me'mûr olduğu vechile mübâya'a-ı zahîresini bile kat' ve Asitâne'ye zahîre irsâlinde müsâmaha eylediğinden kapıcıbaşılığı ref' ve emvâl ve eşyâsı zabt ve Limni Ceziresi'ne nefyi bâbında sâdır olan emr-i âlî sen ki kapıcıbaşı-ı mîr-i mûmâ-ileyhsin seninle lede'l-vürûd mîr-i mûmâ-ileyh emvâl ve eşyâsını sana teslîm ve mütâlâ'a-ı hesâbını rû'yet ve mahall-i menfâsına azîmet üzere olup lâkin mîr-i mûmâ-ileyh hakkında olan (...) hilâf olduğu beyânıyla kapıcıbaşılığı îfâ ve zabt olan emvâl ve eşyâsı kendüye i'tâ ve nefyden afv ve ıtlâk olunması husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzân kılınmış, Beyşehir Kādîsı'nın Der-aliyyem'e vârid olan i'lâmına ve mîr-i mûmâ-ileyhin arz-ı hâline tahrîr ve istid'â olunduğuna binâen mûmâ-ileyhe Abdurrahman Bey'in irfâ'ı mevcûd îtibâr olan daha biri (?) her ne ise ma'rifetinle ol tarafta olan sefînelere tahıl ve Der-sa'âdetim'e tesyâr ve kazâlarda bekâyâsı verilen kat' ile tehâsil idüğü mebâliğ ve henüz ashâbına vermediği

zahiresinde nemekdâr ise yerlû birinden bi't-taharrî zâhire ihrâc ve defterini Der-aliyyem'e irsâl olunmak üzere mîr-i mûmâ-ileyhin merhâmeten kapıcıbaşılığı ibkâ ve emvâl ve eşyâsı yine kendüye i'tâ ve kayd-ı nefyden dahi itlâk birle hizmet-i lâzimesine kıyâmçün Der-aliyyem'e avdet eylemesi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekden şeref-yâfte-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince vech-i meşrûh üzere hesâbını bâ'de'l-reddiye Asitâne-i Sa'âdetime azîmetine mümanaât (devamı yok)

52 [19-1]

Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh Rişvan-zâde Ömer Paşa'nın zuhûrunda olan evâmir bâlâsında olan şurût mûcebince cürmü afv olunduğunu mahdu'â emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra-Elif. Sene [1]203

Malatya mutasarrıfı sâbık Rişvan-zâde Ömer Paşa'nın yeğeni olup zikr-i âtî bin nefer mîrî askerî ordu-yı hümâyûnuma irsâl eylemesi şartıyla bu def'a bâ-rütbe-i Mîr-i mîrân ber-vech-i mâlikâne-i Malatya Sancağı kendüye tevcîh olunan Ali -dâme ikbâlühû-ya ve hâssaten silahtarlarımdan olup mîr-i asker ihrâcına me'mûren Malatya tarafında olan Muhsin-zâde Silahdârı Mustafa -zâde mecdühû-ya hüküm ki, Sâbıkâ Malatya mutasarrıfı Rişvan-zâde Ömer Paşa me'mûr tahrîri olduğu bin nefer mîrî süvârîye bu kadar vakitten berü tahrîr ve tahyîzde îrâd-ı ağrâz-ı¹¹³ ahâlîye cesâret ve emr-i evvel-emire adem-i itaât sûretlerini izhâra cür'et etmekden nâşi, merkûmun tuğu ve sancağı ref' ve Konya Kal'ası'na kal'a-bendi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk edüp, sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin meyâna emsâlinin kârgüzârî ve dirâyet ve istikâmet ve gayret ile şöhret-i iş'âr ve ta'diye hidemât-ı mühimmede rızâ-yı padişâhâneme muvâfık ve muktezâ-yı vakt ve hâlet-i mutabık-ı ibrâzat-ı hamîyyete ikdâm ve dikkat edeceğin nezd-i ferd-i dâverânemde ma'lûm ve âşikâr olduğundan Malatya mutasarrıfı sâbık paşa-yı merkûmun me'mûr tahrîri olduğu bin nefer mîrî süvârî asker birkaç gün zarfında sen tahrîr ve tekmi'l ve sa'yinle istishâb ve ordu-yı hümâyûnuma vusûle sür'at ve şitab eylemek şartıyla bu def'a avâtık-ı aliyye-i şâhâne ve avârız-ı behîye-i rahbârânemde bâ-rütbe-i Mîr-i mîrân

¹¹³ Metinde 'ağrâz ve ahâlîye' olarak yanlu ı yazılmıştır.

Malatya Sancağı sana tevcîh ve ihâle-i hidîvânem olup teveccüh-i emr-i şerîf bundan sonra tarafına gönderilmesi leffen olmağla vusûl-ı emr-i şerîfimde derhâl asker-i mezkûru teçhiz ve tekmîl ve birkaç gün zarfında mahallinden hareket ve savb-ı maksûda vusûle müsâra‘at etmen fermânım olmağın, me‘mûriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından () -dâme mecduhû- ile irsâl olunmuştur. İmdi bâ-rütbe-i mîr-i mîrân Malatya Sancağı'nın sana tevcîhi dîn ve Devlet-i Aliyyeme sâdıkâne ve rızâ-yı cevâbına hizmet-i me‘mûriyete mebnî ve sâbıkuz-zikr bin nefer mîrî süvârî asker ile âcileten ordu-yı hümâyûnumda isbât-ı vücûd ve tadiye-i hidemât-ı cihad ve gazada bezl-i mechûl eylemen şartıyla (...) idüğü ma‘lûmun oldukda ber-vech-i muharrer emr-i âlişânım tarafına vâsıl olduğu gibi kat‘â emrâr-ı vakti tecvîz etmeyerek asker-i mezkûru tâmü'l-islâha vürûdlarında olmak leffen tamâmen ve kâmilten tahrîr ve ma‘iyyetinle istishâb idüğü bir mahalde behûd-ı tevakkuf etmeksizin tarafından ve ma‘iyyetinde olan asâkir câniblerinden sekene-i memleket-i dânihâ ve fukarâ ve zu‘afâyâ hilâf-ı şer‘-i te‘addî vukû‘a gelmeksizin serî‘an ordu-yı hümâyûnuma erişmeğe dâmen-i dermeyân-ı azîmet ve ser-mû kusûr ve tekâsil vukû‘undan tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki silâhdâr-ı mûmâ-ileyhsin Malatya mutasarrıf-ı sâbık paşa-yı mezbûrun me‘mûr tahrîri ve istishâbı olduğu sâbıkuz-zikr bin nefer mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tahrîr ve teçhizi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle olduğu ma‘lûmun olduk da, asker-i mezkûru emr-i şerîfim mantûku leffen birkaç gün zarfında mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe tahrîr ve tekmîl ve maiyetine istishâb etdirtüp yola ihrâc ve âcileten ordu-yı hümâyûnuma irsâl husûsuna mezîd-i dikkat ve ikdâm ve tekmîl-i mübâşeretinle sa‘y-ı mâ-lâ-i kelâm ve zinhâr tekâsül ve tehavün vukû‘undan tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene [1]203

53 [19-2]

Hamid Sancağı'na vâki‘ zikr-i âtî beldenin bulunduğu mahallerin kâdısına ve belde-i mezbûr mütesellimine ki,

Isparta kâdısı Abdurrahman ve Pavlu nâibi Halil -zîde fazluhûmâ-nın iki kıt‘a arz ve Pavlu kazâsı elkablarının rikâb-ı müstetâbıma vârid olan muhâzırları mefhûmlarının

Pavlu sükkânından Veli nâm kimesnenin hakkında, el-Hâc İsmâil'in hukûk-ı şer'iyeye dâir ısdâr etdirdiği emr-i âlî mücebince da'vat-ı şer' bulunduk da, şer'-i şerîfe ve emr-i gâileye adem-i itâ'at birle ahâlîsine tâbî' eşkiyâ tâ'ifesini başına cem' ve fukarâ-yı re'âyânın emvâl ve eşyâlarını cebren ve zulmen gasb ve gâret ve ahâli-i arz zümresinden olan kimesneleri tecrîm ve tekdîr ve emvâl-i mîriyye nin irsâline bâis olduğundan başka bağırcağ [ile] nice bî-cürm kimesneleri katl edüp, emn ve râhatları meslûb olduklarını sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin tarafına ifâde ve mübâşir ta'yîn olunduk da mezbûr firâr ve nevâi-i mezbûr dahîlinde geşt ve güzâr üzere olmağla şakî-i mezbûr bulunduğu mahalde ahz ve cezâsı tertîb ve zulm ve te'addisi fukarâ üzerlerinden ref' olunmasını ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâ birle (...) arz ve ahâli-i kaza muhâzır eylediklerini iclâlehû merkûmun vâcibü'l-izale eşkiyâdan olduğu sâbıku'zıkr arz ve muhâzırdan olmağla rahmânü'l-fukarâ bulunduğu mahalde ahz ve cezâsı tertîb olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhsiz şakî-i merkûm vâcibü'l-izale eşkiyâdan olduğu vârid olan arz ve muhâzırdan müstebân olmağla rahmânü'l-fukarâ (?) bulunduğu mahalde ahz ve cezâ-yı meşrû'ası icrâ olunmak bâbında.

Fî evâhîri M. Sene [1]204

54 [19-3]

İş bu emr-i şerîf gerü gelüb Battâlına bâ-fermân-ı âlî kayd ve terkîn olunmuşdur.

Reftî

Diyarbakir mollasına ve Van kâdisına ve zıkr-i âtî husûsa Der-aliyyemden bu def'a hâssaten mübâşir ta'yîn olunan () -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Devlet-i Aliyyemin Sofulu ve Nicelü gibi iki hasım-ı köy ile seferî olunmak keyfiyetiyle tâdiye-i umûr-ı seferiyeye kıyâm ve def'-i muzırr-ı a'dâ ve muhâfaza-i hudûd-ı Van esbâbının istihşâline ihtimâm temerrütlerde umûr-ı merâm vâcibü'l-ihitimâmdan muhtâc-ı tefrîk ve beyân olmayup taraf-ı devlet- i aliyyemden bu misüllü mevâd-ı mahsûsa-i seferiyeye me'mûr ve ta'yîn kılınanların evâmîr-i şerîfeme sir'ayet-i emsâl ve mutâva'at ile umûr-ı me'mûrelerini te'diyeye derhâl

kıyâm ve müsaraât eylemeleri lâzıme-i me'mûriyet ve vâcibe-i uhde-i diyânetlerinden olduğu evsâfdan (...) Van muhafızı Timûr Paşa sürücülük vechiyle sefer-i hümayûnuma varup hidemât-ı cihad ve gazâda bulunmak üzere me'mûr ve ta'yîn kılındıktan sonra bi'd-def'aât hareket ve azîmeti husûsu mü'ekked ve müşerred evâmîr-i şerîfe ısdârıyla isti'câl ve te'kîd ve hilâf-ı fermân-ı vaz'dan ahfâ ve tehzîr olunmuş iken ve bu me'mûriyeti umûr-ı dînîyeden olup îfâ-yı me'mûriyet mâlen ve bedenen kudret ve liyâkati dahi âşikâr iken adem-i itaât ve bu bâbda izhâr-ı sûret-i muhâlefet ve rızâullah ve rızâ-yı padişâhâneme muhâlif envâ'-ı harekât-ı reddiyece cesâret eylediği ve bu makûlelerin müstehak oldukları muâmelenin icrâsına tesâmüh vukû'u, giderek sâirlere dahi sirâyet edeceği hâlât ma'lûmun olmakdan nâşi, paşa-yı mûmâ-ileyhin kendüye te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında tuğ ve sancağı ref' ve DiyarBekir'e nefy olunmak husûsuna irâde-i kâtı'a-ı padişâhânem ta'alluk idüğü hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi Van ilini bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum (devamı yok)

55 [20-1]

Edirne Vâlîsi vezîr Battal Atâullâh Paşa'ya hüküm ki,
Bundan akdem üçyüz nefer mîrî süvârî ve ikiyüz nefer bendinden asker tahrîrine me'mûr Darende Voyvodası Kamışoğlu el-hac İsmâ'il'in me'mûriyet-i merkûme[ye] bi'l-iktizâ uhdesinden tahvîl ve Silifke şehir kethudâsı Gölgelioğlu Osman'ın uhdesine ihâle ve ol makûlede askeri tahrîr için hâssa hasekilerimden Araf haseki - *zîde kadruhû*- ile irsâl olunan on yedi bin beş yüz yirmi beş azîziye mîrî akçe ile sâbıku'z-zikr üç yüz neferi teçhiz ve ikiyüz neferi bendinden tahrîr ve tekmîl ve istishâb idüp muktezâ-yı me'mûriyeti üzere ve dîn-i seraskerî ma'îyyetinde inbât-ı vücûd eylemesi vâcibe-i zimmetî iken merkûm Gölgelioğlu hazîne-yi merkûmeyi haseki-i mûmâ-ileyhden ahz ve hasekiyi ol tarafta yanına tevîk ile adem-i itâ'at ve hıyânet ve şekâvetini izhâra cesâret eylediği bi'l-ihbâr tahkîk olunmağla merkûm Gölgelioğlu ol mikdâr asker ile evvel baharda sefere me'mûr iken ve asker-i mirîyi haseki-i merkûm ile kendüye irsâl olunmuş iken bu vakte dek hareket ve azîmet için ve hazîne ile hasekiyi ma'îyyetinde tevîk edüp, bu vechile adem-i itâ'ati zâhir

olmakdan nâşi sâire ibret kılınması lâzım gelmekle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin evvel-emirde zikr olunan hazîne ile hasekinin Der-sa'âdetim'e iadesi hâlâtı[nın] istihsâli ve ba'de, merkûmun sâire ibret [ile] cezâsını tertûbe sa'y ve behîmâl eylemen fermânım olmağın hâssaten rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûmun emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve mâl-ı mîrîyi ve mübâşiri tevfik ile mugâyir-i rızâ harekete cesâreti sâire ibret hakkında lâzım gelen mücâzâtın icrâsını îcâb etmiş olacağı ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh evvel-emirde merkûmun me'huzu olan hazîne ile haseki-i mûmâ-ileyhi seriân Der-sa'âdetim'e irsâl ve teslîme ikdâm ve ba'de merkûmu ahz ve sâire ibret [için] cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve ser-i maktû'unu Der-alıyyem'e sevk ve isrâya sa'y-i mâ-lâ kelâm ve tenfîz-i emr-i şerîfime cidd-i tâm ve hilâfından tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ra. Sene [1]204

56 [20-2]

Selanik Sancağı mutasarrıfı vezîre ve Kavala kâdîsına ki,

Kavala sâkinlerinden Azban Ağası Abdullâh denmekle ma'rûf şekâvet-pîşe kendü hâlinde olmayup avânelerinden Deli Alioğlu Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhim nâm kimesneler ile tekmi'l olarak nice ahâlî-i arz kimesneleri hilâf-ı şer'-i şerîf[i] tahrîm, hetk-i a'raz ve katl-i nüfûs misillü fezâhata cesâret eylediklerinden nâşi, hâlleri diğer-gûn olduğu, Kavala ahâlîsinin mukaddemâ bâ-arz-ı hâl siz ve çavuş mübâşeretiyle merkûmun mahallinde ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim şurûtunu lede'l-istid'â, merkûm Abdullâh ve avânesi Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhim, çavuş mübâşeretiyle, mahallinde ahz ve Limni'ye irsâl ve kal'a-bend etdirilmek bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharreminde sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir-i çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Kavala mahkemesine lede'l-vürûd, merkûm Abdullâh birkaç def'a huzûr-ı şer'e da'vet olunduk da Kırcaali¹¹⁴ tâ'ifesinden firârı (...) eşkiyâsı olan irâha (?) ve iştiâsı başına cem' ve envâ'-ı melânete îtibâr-ı vücûhla adem-i itâ'atini izhâr eylediği mu'ahharan dahi bâ-ilâm inhâ olunduk da, merkûmun ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince

¹¹⁴ Bulgaristan'a bağlı.

Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında, yine sene-i mezbûrun evâhir-i rebi'ü'l-evvelinde dahi Kavala kâdîsına ve ol taraftan ahz husûsu me'mûr-ı hâssa-i hasekilerimden Abdurrahman haseki ve Kavala Kal'ası muhâfızına ve çavuş-ı merkûma hitâben evâmir-i şerîfem sâdır olunmuş idi. El-hâlet-i hazîhî, sen ki Kavala Kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a rikâb-ı hümâyûnuna vârid olan bir kıt'a i'lâmının mukaddemâ sûdur eden emr-i şerîfim mantûkunca merkûmun ahz ve kal'a-i merkûma irsâlleri irâde olunduk da adem-i itâ'at izhâr-ı huşûnet eyledikleri tahrîr ve iş'âr olunmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, merkûmân Abdullâh ve Mustafa ve İbrâhim, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin menfâlarına irsâl ve îsâl olunmalarına mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve eger bundan sonra dahi itâ'at olunmazlar ise tertîb-i cezâlarına dikkat olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'rifetinle merkûmun ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş-ı mûmâ-ileyhe refîkân, Limni Kal'ası'na irsâle mübâderet ve tenfîz-i evâmir-i şerîfeme müsaraât eylesin. Şöyle ki, merkûma bu def'a dahi itâ'at etmezler ise cezâ-yı mâ-yeliklerini icrâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [1]204

57 [20-3]

Çağlâyık kâdîsına ve Gümölcine Serdârı Ser-turnâyî () -zîde mecduhû- ve vücûh-ı beldeye ki,

Gümölcine Dağları'nın hâvî olduğı kazâların harb ve darb erbâbı ihrâc ve İbrâil ve İsmâ'il kal'alarına irsâl olunmak üzere bundan akdem sâdır olan emr-i âlî hâlâ Mori muhâfızı olan vezîrim Ferhad Paşa -iclâlehû-nun miftah ağası ve Ser-turnâyî Halil ve sarraf haseki mübâşeretleriyle Çağlâyık Kazâsı'na lede'l-vusûlde kazâ-i mezbûrun ötesinde vâki' kurânın harb ve darba muktedir olanlarının üzerlerine Yazıcıoğlu Hüseyin nâm kimesne başbuğ nasbıyla on güne kadar savb-ı me'mûriyetlerine azîmete müte'ahhid olunmuş iken cebel-i karyelerinden Muncuz (?) nâm karye sâkinlerinden Hacı Çalıkoglu Osman ve Küçek İbrâhim ve Koca Alioglu Hüseyin nâm kimesnelerin tahrîkleriyle adem-i itâ'at eylediklerinden, sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a müşârun-ileyh tarafından Der-aliyyem'e vârid olan

i'lâmın[da] tahrîr ve iş'âr olunmuş husûs-ı mezbûr-ı hâlât, rikâb-ı hümâyûnuma segbânbaşı olan İsmâ'il -dâme mecduhû-dan istilâm olunduk da, sâbıkû'z-zikr ol kurânın darb ve harb erbâbı başbuğ-ı mûmâ-ileyh ile ber-vech-i ta'ahhüd, bu ana kadar hareket etmemişler ise bir an akdem irsâl olunmaları esbâbının istihsâli ve merkûmân Hacı Çalikoğlu Osman ve Küçük İbrâhim ve Koca Alioğlu Halil mugâyir-i emr ve rızâ hareket ve (...) adem-i itâ'atlerini mûceb halâta cesâret ile böyle vakitte asâkir-i matlûbenin te'hîrine tebdî oldukları cihette ibretü's-sâirin cezâları tertîb olunduktan sonra ocakdan mübâşir ma'rifetiyle cebel-i mezkûr kurâsı ve ahâlîsi dahi mu'ahharan ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî

57 [21-1]

mûcebince mahall-i me'mûrlarına irsâl ve tesyâr olunmaları bâbında, siz ki mevlânâ ve serdâr ve vücuh-u ahâlî-i mûmâ-ileyhimsiz sizin hâssaten emr-i şerîfim sudûrunu segbânbaşı-ı mûmâ-ileyh etmekle, i'lâmı mûcebince Merkûm Çalikoğlu Osman ve Küçük İbrâhim ve Koca Alioğlu Halil'in ibretü's-sâire tertîb-i cezâları ile mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince cebel-i merkûme kurâsı ahâlîsinin mahall-i mezbûre inhâ-yı irsâle ikdâm olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Gümûlcine serdârı mûmâ-ileyhsin merkûmların irsâlinin adem-i itaâtlerini mûceb harekete îtibâr ile asâkir-i matlûbenin te'hîr ve ta'tîline bâis ve bâdî olduklarından haklarında lâzım gelen mücâzâtın icrâsıyla sâirelerine ibret kılınmaları lâzımeden olmağla segbânbaşı-ı mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcebince marifet-i şer' ve ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyhe (...) ve cümle ittihâdıyla merkûmânın ibretü's-sâirîn cezâ-yı sezâlarını tertîb ve icrâya mübâderet ve kazâ-yı merkûmda sâbıkû'z-zikr azîmete mûte'ahhid olan on kurâsının darb ve harb erbâbı başbuğ-ı merkûm ile bu ana kadar hareket etmemişler ise derhâl yerlerinden tahrîk ve irsâlleri esbâbının istihsâline sarf ve mukarreret ve cebel-i kurâsının dahi ber-vech-i meşrûh harb ve darb erbâbını zecren, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca seriân ihrâc ve âcilen savb-ı me'mûriyetlerine irsâl ve tesyârlarıyla, tenkîz-i evâmir-i aliyyeme müsâra'at ve kusûr ve rehâvet sebebine te'hîrlerini mûceb olur hâlât vukû'unu tecvîzden ve

mücânebet ve ihrâc ve irsâl olunduklarını der-sa'âdetime arz ve inhâya müsaraât eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı C. Sene [1]204

58 [22-1]

Beypazarı Voyvodası Salih -zîde *mecduhû*-ya hüküm ki,

Bundan akdem Ayaş kurâsından hicr olunub baş (...) Selâmî diyar-ı âhara nefy olunan Abdulhalim nâm müfsid mahall-i menfâsına gider iken mübâşiri olan çavuşu iğfâl ile bir takrîb esnâ-yı râhda firâr sûretiyle Seferihisar Günyüzü nâm mahalle duhûl ve başına beşyüz altıyüz mikdârı haşerât cem' ve Ayaş kazâsı önlerine hücum ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü fezâhata cesâret ve mahkemeyi basup sâbıkâ Ayaş nâibi Mustafa -zîde ilmuhû-nun mahkemede olan emvâl ve eşyâsını dahi gâret etmekle Ayaş sâkinlerinden Turnacı tekâ'üdü Nişâncı Ahmed ile nâib-i mûmâ-ileyh hâllerini ifâde için Der-aliyyem'e teveccüh eylediklerinden, müteselliminoğlu İbrâhim ve Şurba kazâsından Tiryaki nâm kimesneler müftî-i sâbık-ı merkûma i'ânet kaydında olduklarına binâen tâ'ife-i Ekrâd'dan Ali Paşa'nın karındaşı Deli İsmâ'il ve Pehlivan ve Kara İbrâhim ve Mahmud Bölükbaş nâm kimesneleri ma'iyetlerine alup yirmi kadar süvârî ile (...) kazâsında mûmâ-ileyhimâyı ahz ve götürüp müftî-i sâbık merkûme teslîm etmeleriyle, ol dahi merkûm Nişâncı Ahmed'i katl ve nâib-i mûmâ-ileyhi habs ve cebren hüsn-i hâline yeddinden i'lâm ahz ve Uraş kazâsından Hâfız Ağa denmekle ma'rûf bî-cürm bir kimesneyi dahi bu esnâda i'dâm etmiş olduğu ve'l-hasıl müftî-i sâbık-ı merkûm say-ı bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd idüğü bundan akdem tahkîkât- ı padişâhânem olmağla müftî-i sâbık-ı merkûmun bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahzına bi'l-ittifâk sa'y ve ikdâm ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve ifhâm olunmak bâbında sen ki Beypazarı Voyvodası mûmâ-ileyhsin, sizinle Beypazarı nâibine ve sâir müte'ayâna hitâben sâdır olan emr-i şerîfim kâ'imakâm-ı âlî-mugâm Tatarlarından İsmâ'il Tatar ile lede'l-vürûd bil-cümle merkûmun üzerine varup bir sâ'at mikdârı muhârebe ve merkûm bir takrîb firâr etmekle, sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin bi'l-cümle ittibâ'ınla mevlâsına kavuşup nısfü'l-pâye kadar taharrî olunduğundan mâ'adâ olan dahi (...) olan mahaller tehabbüs leffen olup karye-i icrâ-yı emr-i âlî birle merkûm

Abdulmecid'in keyfiyeti inhâ olduğu bu def'a tarafından Der-sa'âdetim'e vârid olan tahrîrâtından ve Beypazarı kâdîsının i'lâmında tahrîr ve iş'âr olunmuş sen ki voyvoda-yı mûmâ-ileyhsin müftî-i merkûmun mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mevâciblerince ala-eyyi-hâlin ahz ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâsına müsaraât eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki voyvoda-yı mûmâ-ileyhsin müftî-i merkûmun mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ala-eyyi-hâlin ahz ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâsının matlûb-ı katı'a-i cihandâranem idüğü ve bu bâbda mikdâr-ı zerre tekâsül ve atâlet ihtiyârıyla izâle-i vücûd-ı hıyânetinin ser-mû ağmâz ve rehâvet gûne harekete cesâret olunmak lâzım geliyor ise merkûmun hakkında olacak cezâsının senin hakkında icrâ olunacağı muhakkak olduğu ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun merkûmu ahz ile izâlesiyle tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ahval-i ibâda mezîd-i ikdâm ve gayret ve ser-mû kusûr ve rehâvet ihtiyârıyla mazhar ve (...) hüsrevânem olmakdan kendüsü sıyânet ve hitam-ı maslahatını sür'aten Der-sa'âdetim'e ifhâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i R. [1]204

59 [22-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından hâlâ Kütahya mütesellimi Abbas -dâme mecduhû-ya hüküm ki,

Sefer-i hümâyûnuma me'mûr olanların gerüye kalmamaları ve cümlesinin muktezâ-yı me'mûriyetleri leffen, mûmâl-ı me'mûrelerinin isbât-ı vücûd ve hizmet-i cihadda ikdâm ve binâ-i muhavvel eylemeleri ne mertebelerde ehemmiyet umûrunda olduğu muhacce beyân olmadığından mâ'adâ, bu bâbda iktizâ eden tedbîrât mecmû'a-ı me'mûrlara mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfemle etrâfıyla âşikâr ve te'kîd ve hilâfına hareketden tahzîr ve tehdîd olunmuş olduğu dahi ta'rîfinden müste'indir. El-hâlet-i hâzihî emr-i ehemmiyet dîn ve Devlet-i Aliyyeme kusûr ve rehâvet ve tereddüd ve muhâlefet izhârıyla me'mûriyetini îfâ etmeyenlerden birkaç neferin cezâları icrâ olunduğu sûrette herkes ettiğimiz yanımızda kalıyor deyüp gerek meşâ ve gerek sene-i âtiye için Antalya cânibinden asker ihrâcı envâ'-ı su'ûbete

dûcâr olacağı zâhir ve berîdâr ve bahara me'mûr olanlardan Şancalu ve Yaklan kazâlarından asker ihrâcına me'mûr Çorbacıoğlu İsmâ'il ve Aşıklı kasabasından süvârî asker ihrâcına me'mûr Çorbacıoğlu Halil ve Emet kazâsından Nasuhoğlu Hacı Ali ve Uşak voyvodası Acemoğlu Ahmed'in el-yevm hareket etmeyüp Bosya (?) taraflarından fukarâ beşer onar nefer irsâliyle hilâf-ı fermân ve münâfi-i rızâ, mahâllerinde ikâmete cesâretleri ma'lûm ve âşikâr olmakdan nâşi sen ki Kütahya mütesellimi mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezkûrunun bu âna dek hareket etmediklerine mücâzâat ve sâir-i me'mûrine ibret olmak için i'dâm ve izâleleri husûsu irâde-i katı'a-i şâhânem ta'alluk etmekle hâssaten rikâb-ı hümâyûnumdan emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mezkûrun Acemoğlu ve Nasuhoğlu ve Çorbacıoğulları'nı[n] üzerlerine varup basmak ile mi olur yoksa ahz tarîkiyle mi olur her ne vechile ve ne tarîk ile olur ise taraflarına ser-rişte vermeyerek elegetirip bâlâsı münderc-i kabâhate tasdîr için, sâire ibreten elbette ve elbette cezâlarını icrâyâ ikdâm ve ru'ûs-ı maktû'larını Der-aliyyem'e irsâle ihtimâm ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve ittikâ-i tâm eylesin. Şöyle ki bu bâbda îrâd-ı özür ve illet ve merkûmun himâyet (?) kaydına erişmek ve te'hîr etmek ihtimâlin olur ise bu müddet ve sâliken ânların kazâsına sen giriftâr olursun, âna göre hareket eylemen bâbında.

Fî evâil-i Lam. Sene 1204

60 [23-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından hâlâ Kütahya mütesellimi ve bi'l-istiklâl meşât-yı askerî süvârîsi olan Abbas -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki

Nevbahara (?) me'mûrlardan Şancalu ve Yaklan kazâlarından asker ihrâcına me'mûr Çorbacıoğlu İsmâ'il ve Aşıklı kazâsından süvârî asker ihrâcına me'mûr Çorbacıoğlu Halil ve Emet kazâsından Nasuhoğlu Hacı Ali ve Uşak voyvodası Acemoğlu Ahmed'in kıyâm-u hareket etmeyüp Bosya taraflarından beşer onar nefer irsâliyle hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ oldukları mahallerde ikâmete cesâretleri tahkîkât-ı şehriyârânem olduğundan, mezkûrânın bu ana dek hareket etmediklerine mücazaât ve memûrîn-i sâireye ibret için i'dâm ve izâlelerine ikdâm etmek husûsu, sen ki Kütahya mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin bundan akdem mahsûs emr-i

şerîfimle sana tenbîh ve te'kîd olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî tarafından Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrat mefhûmunda mezkûrûndan Çorbacıoğlu Halil`in ihrâcî ve sefer-i hümâyûnuma irsâl olunmuş olduğu ve Çorbacıoğlu İsmâ`il dahi muktezâ-yı me'mûriyeti leffen azîmete müte'ahhid olduğunu mutazammın tarafına tahrîrat vârid olmuş idüğü ve Nasuhoğlu ve Acemoğlu`nun hâlleri ma'lûm olmağla üzerlerine kuvvetlü varulmağa tevakkuf eylediği ale't-tafsîl derc ve tastîr olunmuş mezkûrûndan hâllerinden mâ'adâsı dahi muktezâ-yı me'mûriyetleri leffen hareket ve bu def'a tertîb olunan kışla asâkiriyle seri'ân meştâ-yı hümâyûnuma azîmet ederler ise cezâ-yı sâbıkaları karîn-i afv olmak mümkün olup ve edâ-yı hareket ve meştâ-yı hümâyûnuma azîmet etmişler ise ve Çorbacıoğlu Halil dahi gitmemiş olup bundan sonra gitmez ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi vechegân cezâlarını tertîb ve icrâ ve ru'ûs-ı maktû'larını Der-aliyyem`e ba's ve isrâya kemâl-i ikdâm ve dikkat-i tâm eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh merkûmun, sâir meştâ me'mûrlarıyla böylece hareket ve azîmet ve emr-i evvel-emire itâ'at ederler ise (...) azîmetde tereddüd ve muhâlefet eyledikleri hâlât mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûku leffen mezbûrânın alâ-eyyi-hâl cezâ-yı meşrû'alarını tertîb ve icrâya ikdâm ve tenfîz-i emr-i şerîfime sa'y-i mâ-lâ-keîâm ve bundan mâ'adâ diğeri emr-i âlîşânımla ihrâcâta me'mûr olmağla meştâ asâkirinden bir ferdi gerüye veyâhud kalmasına me'mûrlardan her kim hilâf-ı fermân ve münâfî-i hamîyyet-i İslâmiyye azîmetde tereddüd ve mûmâna'at ider ise ibretü's-sâirîn cezâları tertîb ve ser-i maktû'ların[1] Der-aliyyem`e irsâle ihtimâm-ı tâm eylesin. Şöyle ki, bu bâbda tarafından mikdâr-ı zerre tecvîz-i tasavvur olunmak ve meştâ me'mûrlarından bir kısmı götürecektir ve dikkatle savb-ı maksûdda mevcûd bulunmak lâzım gelir ise ber-vechile cevâya kâdir olamayub senin dahi mazhar-ı ukûbet ve cezâ olacağın iştibâhdır, âna göre hareket eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Dâl. Sene [1]204

61[23-2]

Hüdâvendigâr Sancağı mütesellimi () ve zikr-i âtî kimesneyi me'mûr olduğu asker ile mahallinden ihrâc ve Edirne'ya îsâle bundan akdem hâssaten mübâşir ta'yîn olunup ol tarafta olan kâ'imakâm çuhadârlarından Ali -zîde kadruhûmâ-ya hüküm ki El-hâlet-i hâzihî Musa Sayf (?) bir taraftan güzâr etmek hasebiyle meştâ askerînin eylülün on beşinden sonraca gerek Ordu-yı hümayûnumun ve gerek mevânî'-i sâire me'mûrlarının mevcûd bulunmaları gâyetü'l-gâye ehemmi mühimmi vâcibü'l-ihitimâmdan olduğu ve meştâyê me'mûrlar[ın]dan her kim ayak sürüyüp kim kalmak ve hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ ağdad-ı behûde ile emrâr-ı vakt etmek ve afv olduğu dâ'iyyesine düşman ve bunlar misillü evsâğa cesâret eylemen lâzım gelür ise o makûleler haklarında ber-vech-ile afv ve ağmâz-ı mu'âmeleleri mutasavvur olmayup ibretü's-sâirîn tertûb-i cezâdan gayrı mu'âmele olunmayacağı ve madden ve dînen emr-i cihâdî tâdiyeye kudret olunmaları durup oturacakları vakit olduğu beyânıyla Bursa Yenişehir müte'ayânından el-hac Abdullâh -zîde kadruhû-yeddinden (...) ve cenk ve harbe kadar tâmü's-silah ikiyüz elli nefer piyâde asker tahrîr ve temkîz ve vaktinden evvel yola çıkup semt-i bahara teveccüh birle eylülün on beşinde alâ-eyyi-hâlin Edirne'de mevcûd bulunmağa ve ondan sonra ta'yîn olunacağı mahalle erişmeğe kemâl-i sa'y ve gayret ve mikdâr-ı zerre kusûr ve tekâsül vukû'undan mücânebet ve asker-i mezkûru noksân-ı istishâb etmek misillü hareketten gâyetü'l-gâye tehâşî ve mûcebince eylemek bâbında me'mûriyetini hâvî sâdır olan emr-i şerîfim, çukadâr-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle lede'l-vüsûl merkûme Abdullâh'ın emr-i şerîfime sür'at-i imtisâl ve müsâra'at ile, ol mikdâr askeri derhâl tahrîr ve tekmîle meşrû'a ve mübâşeret ve dikkat mev'ûd-ı mezkûrde mevcûd olunmağa leffen, îsâle-i sarf ve sa'y ve kudret eylemesi farîza-i uhde-i diyânet ve vâcib-i zimmet-i (...) iken ve her vechile techîz ve a'mâl-i asâkire iktidâr ve liyâkati berîhâ ve âşikâr idüğü hilâf-ı emr-i ân ve menânî-i diyânete adem-i kudret sûret-i beyânıyla Beyşehir Bursa nâibinden hâlâs-ı dâfi' olduğu i'lâmı, Der-aliyyem'e irsâl eylemiş nâib-i merkûmun bu makûle vakı'ân hilâfeti tahrîre cesâret eylediğiçün ibretü's-sâirîn bâis-i (...) Limni'ye nefy ve icrâsı içün başka emr-i şerîfim sâdır olmuş olduğu sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûm Hacı Abdullâh'ın dahi hilâfet-i fermân ve mugâyir-i rızâ-yı ağdâd-ı dâhiye ile bu misillü harekete ictisâr eylemesi hakkında ibretü's-sâirîn lâzım gelen cezânın tertûbini îcâb eder hâlâtan

olduğuna binâen, merkûm Abdullâh mukaddemâ sudûr eden emr-i şerîfime itâ'at edüp, mahall-i me'mûriyete azîmet eder ise muktezâ-yı me'mûriyeti leffen, asâkir-i matlûbe-i mezkûreyi yeddinden tamâmen tahrîr ve ikmâl etdirüp ve dikkatle savb-ı maksûde irsâl ile îfâ-yı me'mûriyet eylemesi isyânını istihsâl husûsuna kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve eğer itâ'at-i emr-i ân etmeyüp kemâ-fî'l-evvel adem-i kudret sûretini izhâr eylediği sûretten ibretü'l-gayr icrâ-yı cezâsıyla ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâl ve infâz-ı hükm-i müttakîme mübâderet eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu sene-i mübâreke kışla askerînin eylülün on beşinde beher-hâl Edirne'de isbât-ı vücûd eylemeleri ahfâ-ı metâlib-i dâverânem olduğu ve gerüye kalan ve hilâf-ı rızâ ve fermân-ı şerâ'id harekete tereddüd ve muhâlefet ve îfâ-yı me'mûriyete betâ'et idüğün bilâ-emân cezâları icrâsında dakîka vakf olunmayacağı, bu sene-i mübârekesinde sâireye kıyas olunmayup yaz askerî avdet etmezden mukaddem meştâ askerînin tamâmen hudûdda hâzır ve âmâde bulunmaları husûsuna taraf-ı şâhânemden nasb-ı nefer olunacağı ve merkûme Abdullâh, emr-i şerîfime itâ'at edüp, mahall-i me'mûriyete azîmet eder ise asker-i mezkûru yerinden tamâmen tahrîr ettürüp dikkatle savb-ı maksûda irsâli husûsuna ikdâm ve azîmet ve eğer itâ'at-ı emr etmeyüp de adem-i kudretini izhâr eder ise icrâ-yı cezâsına mübâderet etmen matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i dikkat ve muhâlefet-i hareket ve irtikâb-ı kusûr ve rehâvet ile mazhar-ı mu'âhaze ve 'ıkâb olmakdan tehâşî ve mücânebet eylesün ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, merkûmu alâ-eyyi-hâlin ser'îân yerinden kaldurup asker-i mezkûr ile Edirne'ye îsâl edüp, mahallinden hareketini ve Edirne'ye vusûlünü müşâr-ı tahrîrat ve i'lâm ve ahz ile Der-aliyyem'e avdet eylesin. Şöyle ki, yine irâd-ı özr ve illet ile mahallinden hareket ve Edirne'ye azîmet etmez ise mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle cezâsını icrâ ile ser-i maktû'unu

[24-1]

Der-aliyyem'e getürüp tenfîz-i emr-i şerîfime sa'y ve elbette ve elbette hilâf-ı rızâ hâlât sonucunu tecvîz ile, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde münderc ve i'tidât-ı mazhar olmakdan be-gâyet tehâşî ve ittikâ eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Dal. Sene [1]204

62 [24-2]

Bir sûreti

Hüdâvendigâr Sancağı mütesellimi () ve mübâşir kâ'imakâm-ı âli-mugâm çukadârlarından Efvâil Mehmed'e () Bursa Yenişehir müte'ayânından Haliloğlu el-hac Halil -*zîde kadruhû*-nun yüz elli nefer piyâde için isti'câli muhtevî () ber-vech-i meşrûh nâil-i nefy-i Yenişehir Bursa (...) olarak ve adem-i kudret mübâşiri çukadâr tarafından tahrîr olunduğu beyân olunarak

63 [24-3]

Bir sûreti

Mihaliç ve Bursa vekiline ve mübâşir-i kâ'imakâm Enderûn ağalarından Hacı Mustafa'ya Mihaliç müte'ayânından El-hac Osman -*zîde kadruhû*-nun iki yüz nefer piyâdesi için isti'câli hâvî ber-vech-i muharrer () bu dahi

64 [24-4]

Bir sûreti

Karasi Sancağı Mütesellimi'ne ve mübâşir-i kâ'imakâm Enderûn ağalarından Seyyid Hacı Hasan'a () (...) kazâsı müte'ayânından Bozcuoğlu Hasan -*zîde kadruhû*-nun yüz elli nefer piyâdesi için isti'câli mutazammın ber-vech-i meşrûh () bu dahî

65 [24-5]

Mu'ahharan Bozkır Ma'den emîni'ne hâsseten emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Dal. Sene [1]204

İlgın kazâsı şehir kethudâsı el-hac Ömer ve Tophisar şehir kethudâsı Ali -*zîde kadruhûmâ*-ya hüküm ki,

Beyşehir Sancağı'na vâki' Kırelî kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan Hacı İsmâ'il nâm şakî kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve ihrâk-ı buyûn ve hetk-i a'râz misillü envâ'-ı şekâvete cesâreti

kazâ-i mezbûr ahâlîsi tarafından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan arz ve muhâzır mefhûmunda ve erbâb-ı vukûfun takrîrâtından münfehim olup, bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-arzû'l-fesâd olunarak ref'-i vücûdlarıyla tathîr-i bilâd ve irâha-ı ibâda ikdâm ihtimâm-ı mühimmeden olmakdan nâşi siz ki mûmâ-ileyhimâsız birbiriniz ile ittifâk ve ittihâd ederek şakî-i mezbûrun icrâ-yı cezâ-yı mâ-yelîkına ihtimâm ve dikkat ve ber-vech-i suhûlet def'-i gâilesine bi'l-ittifâk dâmen-i dermeyân gayret eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh birbiriniz ile ittifâk ve ittihâd ederek şakî-i merkûmu ser-rişte vermeyerek ber-vech-i suhûlet elegötürüp mücâzât-ı lâyıkasını icrâya ikdâm ve bu vesîle ile zinhâr ve zinhâr rızâ-yı padişâhânem vaz'ına sezâ vukû'una tasdîrden tehâşî ve ittikâ-i tâm ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve ifhâm eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Za. Sene [1]204

66 [24-6]

Tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S. Sene [1]203

Kavala kâdîsıyla zikr-i âtî eşkiyânın bulundukları mahallerin kuzât ve nevâibine ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem haklarında bi'def'âat evâmir-i aliyyem sudûr eden Kavala sâkinlerinden sâbıkâ Azban ağası Abdullâh ve oğlu Mehmed ve Kılçapanoğlu Dürzî İbrâhim ve damatları ve Kal'a-i Uşak dizdârı Seyyid Mehmed Derviş Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ katl-i nüfûs ve hetk-i a'râza ictisâr eylediklerine mebnî Limni Kal'ası'na kal'a-bendleri bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zâm çukadârlarından Kara Kelle Hüseyin -zîde kadruhû- mübâşeretiyile lede'l-vürûd, eşkiyâ-yı merkûme adem-i itâ'at birle Çağlayık kazası eşkiyâlarından Gök Mehmed ve mu'âmeleci oğlunu sâir refîkalarıyla vürûd-ı kal'a-yı mezkûreye tahassun ve kırk gün kadar muhârebeye ictisâr ve kal'a-ı mezbûr ahâlîsinin dükkânlarında olan emvâl ve eşyâlarını yağma ve ba'zılarını katl eylediklerinden başka hâlâ Kavala

mütesellimi ve sâbıkâ (...) çorbacısı Hüseyin -zîde kadruhû-nun dahi hânesinde mevcûd emvâl ve eşyâ-yı vâfiresini nehb ve gâret ve kal'a-yı merkûme cebehânesinde mevcûd parût-ı siyâh ve kurşun ve mühimmât-ı sâireyi ba'de'l-ıtlâk kendüleriyle leylen, derûn-ı kal'adan firâr ve civâr kazâlarda geşt ve güzâr ve envâ-ı fezâhata îtibâr eyledikleri ve eşkiyâ-ı merkûm bundan böyle dahi Kavala'ya duhûl eder ise, cümle ahâlî perâkend olacakları âşikâr olmağla rahmânü'l-fukarâ eşkiyâ-yı merkûme bulundukları mahalde ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak bâbında, emr-i şerîfim sudûru Kavala ve Bereketlü kâdîlarının bu def'a derbâr-ı şevket-karârıma vürûd olan başka başka i'lâmlarına ve Kavala ahâlîsinin muhâzırlarının tahrîr ve istid'â olunmuş eşkiyâ-yı merkûme fîmâ-ba'd Kavala'ya idhâl etdirilmeyüp bulundukları mahalde alâ-eyyi- hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen mücâzât-ı lâyıkalı icrâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz zaman-ı adâlet-nişân-ı şâhânemde bir ferdi zulm ve te'addî vukû'una rızâ-yı şâhânem olmayup bu misillü fezâhata ictisâr eden eşkiyânın tertîb-i cezâlarıyla mazarratları bilâd ve i'bâd üzerlerinden men' ve def' birle terfîh-i hâl-i ibâda mübâderet olunmak matlûb-ı katî'-i şâhânem idüğü ma'lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh eşkiyâ-yı merkûme fîmâ-ba'd Kavala'ya idhâl etdirilmeyüp bulundukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve ma'rîfet-i şer'le haklarında lâzım gelen mücâzât-ı lâyıkalı icrâ ile te'mîn-i bilâd veistirâhat-ı ibâda ikdâm ve dikkat eyleyesiz ve senin bu bahâne ile kasabada medhali olmayan bî-cürm ve ahâlî-i arz makûlesinden ferd-i efrîdeye hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf ser-mû te'addî ve rencîde vukû'uyla mazhar-ı ıkâb-ı şedîd olmakdan be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene 1204

67 [25-1]

Tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i S. Sene 1205

Hâlâ Bozkır Ma'den emîni () -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Beyşehir Sancağı'na vâki' Kireli kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan Hacı İsmâ'il nâm şakî kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ envâ'ı şekâvete ictirâ ile bundan akdem bilâ-emân meczûm olduğundan mâ'adâ erbâb-ı vukûfun takrîrlerinden dahi münfehim ve ma'lûm olmağla bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y-ı fi'l-arz-ı bi'l-fesâd olanların ref'-i vücûdlarıyla tathîr-i bilâd ve irâha-i ibâda ikdâm ehemmi-i mühimmeden olmakdan nâşi, bi'l-ittifâk şakî-i mezkûrun cezâ-yı mâ-yelîkine ihtimâm ve dikkat ve ber-vech-i suhûlet def'-i gâilesine mübâderet olunmak için Ilgın ve Tophisarı Şehir kethudâlarına hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı zil'ka'desinde bir kıt'a fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî Karaağaç, Yalvaç ve Ilgın kâdîlerinin bu def'a der-sa'âdetime vârid olan i'lâmlarına ve Ilgın şehir kethudâsı Seyyid Hacı Ömer ve Tophisarı şehir kethudâsı Ali -*zîde kadruhû*-nun tahrîrat ve kayd ile kazâ ahâlîlerinin muhâzırlarının ber-vech-i meşrûh sudûr eden emr-i âlîleri, Ordu şehir kethudâsı merkûmân, şakî-i merkûmun üzerine varup etrâfını ihâta eylediklerine, sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, emr-i şerîf-i mezkûrun sûreti, şehir kethudâları merkûmân taraflarından tarafına irsâl olunduk da, şakî-i merkûma istihâb-gûne harekete îtibâr olduğu ve şakî-i merkûm tarafından kazâ-i mezbûr nâibi kurşun ile darb ve katl olduğundan mâ'adâ, Kireli kazâsından beş nefer-i haseneleri bi-gayr-ı hakkın katl ve Tophisarı kazâsından dahi dört nefer bî-cürm kimesneler mecrûh olduğu ve merkûm Hacı İsmâ'il ile Şârî Hüseyin, Ali denmekle ma'lûm kimesnenin yanına firâr idüğü beyânıyla, rahmânü'l-fukarâ şakî-i merkûm Hacı İsmâ'il ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince cezâ-yı mâ-yelîki icrâsına mübâderet olunmak bâbında, emr-i şerîfim sudûr-ı istid'â ve istirhâm olunmağla sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, merkûm Hacı İsmâ'il'in hakkında ber-vech-i meşrûh sudûr eden fermân-ı kazâ-yı cezâsının alâ-eyyi- hâlin icrâsına mübâderet eylemen fermân olmağın sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, vedî'a-i Cenâb-ı Rabb-i İzzet olan fukarâ-yı ra'yyet ve ahâlî-i memleketin istihsâl-i esbâb-ı emn ve râhatları için ve def'-i şürûr ve mazarr-ı erbâb-ı şekâvete mukarrerete ihtimâm ve dikkat olunmak matlûb-ı hümayûnum idüğü ve merkûm İsmâ'il'in hakkında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfîz ve icrâsıyla şürûr-ı şekâveti ahâlî-i fukarâ üzerlerinden ref' ve izâle olunması lâzımeden olduğu ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve hareket

birle şakî-i merkûme, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince şehir kethudâları mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-muhâbere alâ-eyyi-hâlin bulunduğu mahalde ber-vechile suhûlet[le] ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve îfâ ile şürûr-i mefsedetinden ahâlî-i fukarâsını tahlîs-i mezîd i'tinâ ve dikkat ve tenfîz-i evâmir-i şerîfeme mûsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'u husûs-ı matlûbenin besmânet-i akîde-i te'hîr olunması[nı] mûceb olur hâlâtı tecvîz ile mübtelâ-i eşedd-i ukûbet ve cezâ olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesin ve senin bu bahâne ile tarafından hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf bî-cürm ve bî-günâh makûlesine ve ahâlî-i fukarâsına ve sâir ferd-i efrîdenin mikdâr-ı zerre cevri ve te'addî vukû'a gelmekden gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1204

68 [25-2]

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan hâlâ Keban ve Ergani ma'den emîni el-hac Yusuf -zîde mecduhû-ya ki

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi ve asker sürücüsü olan Mustafa Paşa'nın me'mûr olduğu emr-i ehemmi dîn-i Devlet-i Aliyyemde vâki' olan küllî rehâvet ve evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'ati hasebiyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mehât-makrûnum mûcebince tuğları ref' ve Rodos'a nefy ve emvâl ve eşyâsı cânib-i mirîden zabt olunmak husûsuna irâde-i katı'a-i mülûkânem ta'alluk edüp, paşa-yı mûmâ-ileyhin Rodos'a nefy ve iclâsıçün der-aliyyemden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle başka ve yanında mevcûd olan emvâl ve eşyâ ve mücevherat ve hayvanât ve sâir emvâlinin cânib-i mirîden zabtiçün, Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Darendeli Hafîdî Ahmed Bey -dâme mecduhû- mübâşeretiyle başka ve paşa-yı mûmâ-ileyhin şürûr-disâr ile şöhret-şikâr olduğu ve ekser emvâlî vilâyeti olan Divriği'de idüğü berîdar olduğundan Divriği'de nukûd ve mücevherât ve emvâl ve eşyâ ve emlâk ve hayvanât ve sâir her nesi var ise ber-hâlâs gerüye kalmayarak cânib-i mirîçün zabt ve memhûr ve mumzâ defteriyle Der-aliyyem'e irsâl olunmasını mutazammın Divriği kâdisına ve zâbitânına ve Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan hâssa silahşörlerimden Keskin Hüseyin -zîde mecduhû-ya başka evâmir-i şerîfe ısdâr ve irsâl olunmuş olmakdan nâşi, sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin paşa-yı mûmâ-ileyh ile

Divriği’de olan kâfe-i emvâl ve eşyâ ve mücevherâtın ve emlâk ve hayvanât ve sâir eşyâsının cânib-i mîrîden zabt ve defteriyle Der-aliyyem`e irsâli husûsunda silahşör-i mûmâ-ileyh tarafından lede’l-hâce i`ânet ve mütâhîrat, paşa-yı mûmâ-ileyhin bir hullesi mektûm ve mahfî kalmaması esbâbının istihsâline ikdâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın, mahsûsan sana dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma`lûmun olduk da ber-minvâl-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve tenfîz-i emr-i şerîfime sa’y-ı mâ-lâ-kelam eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]204

69 [25-3]

Bir sûreti

Sivas Mütesellimi`ne () ber-vech-i meşrûh

70 [25-4]

Rakka Vâlîsi sâbık merkûm Güzâre Mustafa Paşa`nın bulunduğu mahalden Rodos`a varınca yol üzerinde olan kazânın kuzât ve nevâibine ve şehir kethudâları ve sâir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Paşa-yı mûmâ-ileyhin bulunduğu mahalden ahz ve Rodos`a irsâline Der-aliyyemden mübâşir ta’yîn olunan Dergâh-ı mu`allâm gölgelülerinden Numan Bey -zîde *mecduhû-* ile sevk-i irsâli lâzımeden olmağla siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, paşa-yı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle esnâ-yı râhda her kanginizin taht-ı kazâsına dâhil olur ise, münâsib mahallere götürüp bir geceden ziyâde tevakkuf olunmayarak, kazâ be birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta`cîl Rodos`a irsâl ve teslîmi husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın, rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlâna ve sâir mûmâ-ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh paşa-yı mûmâ-ileyhin mübâşir ile esnâ-yı râhda her kanginizin taht-ı kazâsına vâsıl olur ise münâsib mahalle nüzûl etdirüp birer geceden ziyâde tevakkuf olunmayarak kazâ be kazâ birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta`cîl Rodos`a irsâle ve teslîm esbâbının istihsâline sa’y ve gayret ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve her bir kazâda birer geceden ziyâde tevakkuf ile te’hîrini tecvîzden begâyet tevkî ve mübâ`adet eylemeniz bâbında.

71 [26-1]

Rakka Vâlîsi sâbık merkûm Güzâre Mustafa Paşa'nın bulunduğu mahallin kâdîsıyla Rodos cezîresi nâibine ve paşa-yı mûmâ-ileyhi bulunduğu mahalden kaldurup Rodos'a (...) Der-aliyyemden ta'yîn olunan () -zîde *mecduhû*-ya ve zâbitân ve vücûh-ı memleket -zîde *kadruhûmâ*- hüküm ki

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi ve asker sürücüsü olan Paşa-yı mûmâ-ileyhin mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defa'at sâdır olan evâmir-i şerîfemle me'mûr olduğu vechile Anadolu asâkirini sürerek ve bir mahalde beyhûde tevakkuf etmeyerek âcilen sefer-i hümâyûnuma isbât-ı vücûd eylemesi farâziye zimmeti iken ve vaktiyle savb-ı me'mûriyete eriştiği sûrette mükerrerem olacağı ve hilâfını ihtiyâr eder ise nedâmet fâide vermeyeceğine göre ba'id-i âharı kendüye evâmir-i şerîfemle iş'âr olunmuş iken mutazammın evâmir-i şerîfemle katı'a ihâle-i mesmû'a ihtiyâr etmeyüp me'mûr olduğu emr-i ehemmi-dîn ve devlet-i aleyyemden külli rehâvet ve îrâd-ı ağrâr-ı beyhûde ile emrâr-ı vakt te'hîr-i maslahat-ı mühimmeye cesâret eylediği ve Anadolu tarafından me'mûrların ekserîsi Paşa-yı mûmâ-ileyhin hareketine mütevekkil olduklarından ve Paşa-yı mûmâ-ileyhin ise bir taraftan kendüyü afvetdirmek dâ'iyyesiyle evâmir-i şerîfeme sür'at-i imtisâl ve müsâra'atta kemâl-i betâ'et birle adem-i itâ'at ve âdemlerine nâil olduğundan bugüne vâki' olan vaz' ve tavdı, Anadolu me'mûrlarının te'hîre kalmasına illet-i müstakile olduğu tahkikat-ı şehir-i yâranem olup, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğları ref' ve emvâl ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabt ve kendüsü Rodos'a nefy olunmak husûsuna irâde-i katı'a-i dâverânem ta'alluk etmeğin siz ki paşa-yı mûmâ-ileyhin bulunduğu mahallin hâkim ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle paşa-yı mûmâ-ileyhi Rodos'a nefy ve iclâya bi'l-ittifâk ihtimâm ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin paşa-yı mûmâ-ileyhi bulunduğu mahalden kaldurup menfâsı olan Rodos'a iclâya ikdâm eylesin ve sen ki Rodos nâibi mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin vusûlünde paşa-yı mûmâ-

ileyhi cezîre derûnunda bir münâsib mahalde ikâmet etdirüp vusûl ve ikâmetini mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyem`e i`lâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]204

72 [26-2]

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılardan Behesni taraflarında olan Darendeli Hafîdî Ahmed Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Rakka Vâlîsi sâbık-ı merkûm Güzâre Mustafa Paşa`nın bulunduğu mahallerin zâbitânına ve yeniçeri zâbiti ve sâir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi ve Anadol sürücüsü Mustafa Paşa`nın mukaddem ve mu`ahhar bi`d-defa`ât sâdır olan evâmir-i şerîfemle me`mûr olduğu vechile Anadol asâkirini sürerek ve bir mahalde beyhûde tevakkuf etmeyerek şimdiye dek sefer-i hümâyûnunumda isbât-ı vücûd eylemesi fariza-ı zimmeti iken, dürlü dürlü ağrâr-ı vâhiye irâdıyla hareket ve azîmette tereddüd ve muhâlefet ve emr-i şerîfime sür`at etmemek ve müsâra`atında kemâl-i rehâvet ve betâ`et eylediği ve Anadol`dan müretteb asâkir Paşa-yı mûmâ-ileyhin hareketine müterakkıb olup Paşa-yı mûmâ-ileyh dahi emrâr-ı vakt dâ`iyyesiyle betâ`et leffen hareket etmek hasebiyle bu güne hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i fermân hareketi bihâr-ı askerînin gerüye ve te`hîre kalmasına sebep-i müstakile olduğu ve hâsılı paşa-yı mûmâ-ileyhin böyle emr-i ehemmi-dîn ve Devlet-i Aliyyemde mütecâsir olduğu sû`i hareketi mukâbelesinde muktezâ-yı te`dîbi ve gûş-mâli icrâsına ikdâm lâzım geldiği cihetden, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince Paşa-yı mûmâ-ileyhin doğru ref`-i emvâl ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabt ve kendüsü Rodos Cezîresi`ne nefy olunmak husûsuna irâde-i katı`a-ı dâverânem ta`alluk etmekden nâşî bu def`a Der-aliyyemden ta`yîn olunan mübâşir ma`rifetiyle paşa-yı mûmâ-ileyhin Rodos`a nefy ve icrâsı için başka ve Divriği tarafında olan emvâl ve eşyâsının zabtı için, hâssa Silahşörlerimden Keskîn Hüseyin -*zîde mecduhû*- mübâşeretiyle başka evâmir-i şerîfem sâdır olmağın sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma`rifetinle ve mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimâ ma`rifetleriyle ve diğer emr-i şerîfim mücebince mübâşir ile paşa-yı mûmâ-ileyhi Rodos`a irsâle mübâderet ve sen yanında mevcûd olan kâfe-i nukûdd ve mücevherât ve emvâl-i kâmine ve zâhiresi ve hayvanât ve sâir eşyâsını

cânib-i mirîden zabt ve memhûr ve memzû defteriyle Der-aliyyem`e irsâle müsarâat eylemen fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfım ısdâr ve memhûren ( ) ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma`lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh ve diğ̈er emr-i şerîfımle ta`yîn olunan mübâşir ma`rifetiyle paşa-yı mûmâ-ileyhi Rodos`a irsâle dikkat ve ihtimâm ve yanında mevcûd kâfe-i nukûd ve mücevherât ve emvâl ve hayvanât ve sâir eşyâsını cânib-i mîrî içün zabt ve memhûr defteriyle Der-aliyyem`e irsâle sa`y ve ikdâm ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet vukû`undan ve paşa-yı mûmâ-ileyhin şûrûre-disârı kemâlât idüğü meşhur-ı âfâk iken, tahrîre kusûr hasebiyle nukûd ve mücevherat ve emvâl ve eşyâsından bir nesne mektûmen ve mensî kalmak misüllü vaz` vukû`una irâde-i ruhsattan tehâşî ve ittikâ-i tâm eylesesin ve siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz siz dahi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi`l-ittifâk tenfîz-i emr-i halîlü`l-mikrârıma mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve zinhâr hilâfet-i fermân vâz`ı tecvîzden tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene 1204

73 [27-1]

Divriği kâdisına ve hâssa silahşörlerimden zikr-i âtî husûsa der-aliyyemden mübâşir ta`yîn olunan Keskîn Hüseyin -*zîde mecduhû*-ya ve şehir kethudâsı ve sâir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi ve asker sürücüsü Mustafa Paşa`nın mukaddem ve mu`ahhar bâlâları hutût-ı hümâyûnumla mu`anevet, sâdır olan evâmir-i şerîfemle me`mûr olduğu vechile Anadol asâkirini sürerek ve bir mahalde beyhûde tevakkuf etmeyerek ber-kadem-i ikdâm sefer-i hümâyûnun isbât-ı vücûd eylemesi farîza-i zimmeti iken ve dikkatle savb-ı me`mûre erişdiği sûrette mükerrem olacağı ve hilâfını ihtiyâr eder ise sonra nedâmet fâide vermeyeceğine göre ba`id-i âharı kendüye evâmir-i şerîfemle iş`âr olunmuş iken, evâmir-i şerîfeme katı`â ihâle-i mesmû`-ı îtibâr etmeyüp ve me`mûr olduğu emr-i ehemm dîn ve Devlet-i Aliyyemde küll-i rehâvet ve îrâd-ı ağırâr-ı beyhûde ile emrâr-ı vakt ve ta`til-i maslahat-ı mühimmeye cesâret eylediği cihetten, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğları ref` ve emvâl ve eşyâsı

cânib-i mîrîden zabt ve kendüsü Rodos Cezîresi'ne nefy olunmak husûsuna irâde-i katı'a-i dâverânem ta'alluk edüp, Der-aliyyemden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle paşa-yı mûmâ-ileyhin Rodos'a nefy ve icrâsiçün başka ve yanında mevcûd olan emvâl ve eşyâsının zabtiçün sâdır olan emr-i şerîfim Darendeli Hafîdî Ahmed Bey - *dâme mecduhû*- mübâşeretiyle başka başka evâmir-i şerîfem sâdır olmakdan nâşî, sen ki silahşör-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle ve mevlâna ve sâir-i mûmâ-ileyhimâ ma'rifetleriyle paşa-yı mûmâ-ileyhin Divriği'de olan nukûd ve mücevherât ve emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve emvâl ve sâir her nesi var ise cânib-i mîrîçün bir hullesi gerüye kalmayarak zabt ve memhûrr ve memzû defteriyle Der-aliyyem'e irsâle müsâra'at eylemen fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve yeddine i'tâ olunmuştur. İmdi müşârun-ileyhin şûrûre-dîsâr (...) ile şöhret-i iş'âr olduğu ve ekser emvâli vilâyeti olan Divriği'de idüğü ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh paşa-yı mûmâ-ileyhin Divriği'de mevcûd olan kâfe-i nukûd ve mücevherât ve hafî ve celî mecmû'a-ı emvâl ve hayvanât-ı ve sâir eşyâsını bir hüllesi mensî ve kimesnenin yeddinde mektûm kalmayarak, cânib-i mîrîçün zabt ve defteriyle Der-aliyyem'e irsâle ikdâm ve tahrîre kusûr hasebiyle emvâl ve eşyâsından bir tanesi mektûm ve mensî kalmak misüllü vaz'ı tecvîzden be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm ve siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mazmûn emr-i şerîfimi icrâya bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve paşa-yı mûmâ-ileyhin bir hullesi mektûm ve mensî kalmasını müceb olur hâlât vukû'undan tevkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Ra. Sene 1204

74 [27-2]

Divriği kâdisına ve zâbitân ve vücûh-ı ahâlî-i memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz size hitâben ısdâr ve hâssa silahşörlerimden Keskîn Hüseyin -*zîde mecduhû*- ile irsâl olunan emr-i şerîfimde tafsîl ve beyân olunduğu leffen sâbıkâ Rakka Vâlîsi ve Anadol askerî sürücüsü Mustafa Paşa'nın evâmir-i şerîfeme adem-i itâ'at ve me'mûr olduğu emr-i ehemmi-dîn ve Devlet-i Aliyyemde küll-i rehâvet ve ta'tîl maslahat-ı mühimmeye cesâret

takrîriyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğları ref' ve emvâl ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabt ve kendüsü Rodos Cezîresi'ne nefy ve icrâ olunmak husûsuna irâde-i padişâhânem ta'alluk etmiş olduğuna binâen ol bâbda iktizâ eden evâmir-i şerîfeme (...) olunduğundan başka paşa-yı mûmâ-ileyhin Divriği'de olan nukûd ve mücevherat ve emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve sâir her nesi var ise cânib-i mîrîçün zabt ve memhûr ve memzû defteriyle Der-aliyyem'e irsâl olunmasını mutazammın, size hitâben dahi bundan akdem diğer emr-i şerîfim ısdâr ve silahşör-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdu. Ba'de silahşör-i mûmâ-ileyh Sivas'da hasta etmekle me'mûriyet-i mezkûresi paşa-yı mûmâ-ileyh (...) olan kapıcıbaşı Darendeli () -*dâme mecduhû*-ya sarf ve tahvîl ve tefvîz ve ol bâbda emr-i şerîfim ısdâr olunmağla Paşa-yı mûmâ-ileyhin Divriği'de olan kâfe-i emvâl ve eşyâsının emr-i şerîf-i mezkûrda beyân olduğu leffen bir hullesi mektûm kalmayarak zâhire ihrâcına cümleiniz tarafından bi'l-ittifâk ikdâm ve dikkat ve ser-mû hilâf-ı rızâ-ı vaz' vukû'una irâde-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın te'kîden ve tenbîhen rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlâna ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz bu husûsa dâir sâdır olan emr-i şerîfim muktezâsını icrâyâ bi'l-ittifâk ihtimâm ve hilâfet-i vaz'ı vukû'undan tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz matlûb-ı şâhânem idüğü ve paşa-yı mûmâ-ileyhin Divriği'de olan eşyâsından bir hullesi mektûm ve mensî kaldığına rızâ-yı şâhânem olmadığı ma'lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mazmûnu leffen amel ve hareket ve hilâf-ı rızâ vaz'ı vukû'unu tecvîzden tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene 1205

75 [28-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Yenice Karasu A'yânı el-Hac Mustafa ve kapıcıbaşılık pâyesi olan Siroz A'yânı İsmâ'il Bey -*dâme mecduhûmâ*-ya ve Gümölcine A'yânı Mestân ve Perâveşte Çorbacısı Halil ve Timûrhisar A'yânı Abdullâh Bey ve Zihne A'yânı vekili () -*zîde mecduhû*-ya ve Çağlâyık ve Bereketlü kazâlarının a'yân ve zâbitânına hüküm ki,

Vâlidem Sultan -zâdet iffetuhâ ve dâmet ismetühâ- havâssından Drama hâssı kazâsından haklarında evâmir-i aliyyem sudûr eden ser eşkiyâ Çeribaşioğlu Numan ve yeğeni Mehmed Ruşen nâm şekâvetkârlar başlarında olan (...) ve Dağlı eşkiyâsıyla bundan akdem kazâ-i mezbûr kurâları ahâlîlerine envâ-ı mezâlim ve te'addiyâta ictisâr eylediklerinden mâ'adâ bu def'a eşkiyâ-yı merkûm Drama'ya ilticâ ve ahâlî-i belde ile mukâteleye îtibâr ve kenar beldesi olan hâneleri ihrâk ve emvâl ve eşyâların nehb ve gâret birle îsâl-i hasârete azîmeye mücâseret eyledikleri ve ahâlîsi el-yevm mahsûr olup mukâtele leffen oldukları mütevâr-ı dîn ihbârlarıyla tahkîk olunmakla, bu keyfiyet istihbâr olunduğu leffen, vâki' olunduğu hâlet eşkiyâ-yı mezkûrenin def'-i şekâvet ve ref'-i şürûr ve mazarratlarıyla ve vedî'atullâh-ı ahâlî-i fukarâsının mâl ve cânları vekâyet ve vâlidem sultan-ı müşârun-ileyhenin uhdesinde olan hâssa-i mezbûrun hamîyyet ve sıyâneti hâlâtının istihsâline müsâra'at olunmak lâzımeden olmak hasebiyle, siz ki a'yânlar ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimâsız, her biriniz külliyyetlü asâkir ile derhâl hareket ve bi'l-ittifâk eşkiyâ-yı mezkûrenin üzerlerine varulup beher-hâl def' ve ref'leri hâlâtının istihsâline kemâl-i ikdâm ve dikkat ve dahi merkûmu ve ahâlî-i fukarâyı şürûr ve mazarratlarından tahlîse müsâra'at ve eşkiyâ-yı merkûme taraflarından her kanginizin taht-ı kazâsına hücûma tasaddî olunur ise sizin birbirinize i'ânet eyleyerek üzerlerine varulup, tefrîk-i cem'iyet ve ref'-i şürûr-ı mazarratlarına ve ahâlî-i fukarâsının mâl ve ırzlarının muhâfaza ve sıyânetlerine bi'l-ittihâd dâmen-i dermeyân gayret eylemeniz fermânım olmağın, me'mûriyetlerini hâvî rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki sâbıkû'z-zikr kazâların a'yân ve zâbitânı mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh istihbâr olunduğu leffen eşkiyâ-yı mezkûrenin Drama'ya hücûm ve mukâteleye mübâderet ve ahâlî-i fukarâsına irsâl-i mezâlim ve hasâra cesâretleri nefsü'l-emre muvâfık olduğu hâlet ve vedî'atullâh-ı ahâlî-i fukarâsının şürûr ve muzırr-ı eşkiyâdan tahlîs ve te'mînleri ile hâssa müşârun-ileyhimân hasâr ve mazarrdan vekâyesi ve te'addî vukû'a gelmemesi husûsuna mezîd-i ihtimâm olunmak muktezâtan olduğu ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh eşkiyâ-yı mezkûrenin binâ olunduğu leffen, hâssa-i merkûme hücûmları nefsü'l-emr olduğu hâlet derhâl her biriniz külliyyetlü asker istihsâliyle hareket ve bi'l-ittifâk eşkiyâ-yı merkûme üzerlerine varup men' ve def'leri ve tefrîk-i

cem'iyetleri husûsuna lâzım gelen esbâb suhûlet-i istihsâle dâmen-i dermeyân gayret hâssa müşârun-ileyheyi ve ahâlî-i fukarâsını hasâr-ı eşkiyâdan tahlîse ikdâm ve dikkat ve eşkiyâ-yı merkûme taraflarından her kanginizin taht-ı kazâsına îsal-i hasâr irâde olunur ise birbirlerinize i'ânet ve merâsim-i ittifâk ve ittihâda ri'âyet ederek sizn der-akib hareket ile ref'-i şekâvetleri husûsuna ve ahâlî-i fukarâsından ferd-i vahidin mâl ve ve cânına zarâr ve sizden isâbet eylememesine sarf ve sa'y ve hilâf-ı fermân kusûr ve rehâvet ihtiyâr olunmakdan nâşî ve bu vesîle ile taraflarınızdan ve asâkiriniz taraflarından hilâf-ı şerî'at ve mugâyir-i rızâ-yı münîf ferd-i akdiyeye mikdâr-ı zerre azer-i zulm vukû'uyla mazhar-ı ukûbet olmakdan her biriniz gâyetü'l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında

Fî evâil-i B. Sene [1]205

76 [28-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Katrinli Mehmed -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Sen ki kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin karındaşın Katrinli Halil'in kethudâsı Bayezid'in beşyüz nefer ile meştâ-yı hümâyûnuma me'mûriyetini ve ba'de bi'd-defa'at isti'câlî hâvî, mukaddem ve mu'ahhar evâmir-i şerîfem sâdır olmuş iken, Bayezid muktezâ-yı me'mûriyeti leffen meştâ-yı hümâyûnuma isbât-ı vücûd etmez ise mûmâ-ileyh Halil kapıcıbaşılığı ref' ve merkûm Bayezid'in ibretü's-sâire cezâsı tertûb olunacağı dahi iş'âr olunmuş iken, el-hâlet-i hazihî olan tereddüd ve muhâlefet ve evâmir-i şerîfeme adem-i itâ'at leffen oldukları ve bunların böyle hengâm-ı seferde bu misüllü hareketleri ehemmiyet-i umûr-ı dînîyeden olan mürettebât-ı askerîyeye halel-i tatarrukuna sebep ve illet olur hâlattan olduğundan mûmâ-ileyh Katrinli Halil'in kapıcıbaşılığı ref'ine ve kethudâsı merkûm Bayezid'in tertûb-i cezâ-yı sezâsına irâde-i aliyyem ta'alluk edüp, merkûm Bayezid'in ber-vech-i meşrûh ahz ve icrâ-yı cezâsı husûsu Selanik mütesellimi Evranoszâde Yusuf Bey -*zîde mecduhû*-nun bu def'a müstakilen emr-i şerîfimle uhdesine ihâle ve tefvîz olunmak hasebiyle sen ki kapucubaşı-yı mûmâ-ileyhsin, sen dahi mîr-i mûmâ-ileyh ile böyle ittifâk ve ittihâda ri'âyet ve merkûm Bayezid'in tertûb-i cezâsı husûsuna mütesellim-i mîr-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk hareket eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan

hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve sana i'tâsı için mütesellimi mûmâ-ileyh tarafından mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi emr-i şerîfim mütesellimi mûmâ-ileyh tarafından sana vusûlünde derhâl muktezâsı icrâsına mütesellim-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk ikdâm ve dikkat ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvetten ve merkûm Bayezid bir takrîb ile haberdâr olmak ve firârını mûceb olur bir gûne vaz'ı vukû'a gelmek misüllü hilâf-ı rızâ hâlât-ı tecvîz ile mübtelâ-yı nedâmet olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]205

77 [28-3]

Bir sûreti

Karaferye serdârı ser-turnâyî Abdullâh -zîde *mecduhû*-ya () vech-i meşrûh üzere

78 [29-1]

Hukûka dâir mevâd zımnında ma'lûmu'l-esâmî kimesneler meclis-i şer'e ihbâr olunduk da merkûm Bayezid Gümülcine`ye vürûd ve meclis-i şer'de (...) harble üzerlerine hücum birle kelimât-ı şen'ıyyeye itibâr ve merkûmu ber takrîb def' ve (...) neferâtıyla Gümülcine`yi muhâfaza edüp, bu def'a dahi icrâ olunub ağmâz olunur ise bi'l-cümle ahâlîye sû'i kusûr edeceği zâhir olmağla merkûm Bayezid'in cezâsı icrâsı Selanik Mütesellimi`ne hitâben bir küt'a emr-i âlî ısdâr ve beyânında olduklarını bir tarafda Karaferye kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmunda bâhir emr-i âlî şerh koyuldu.

Fî evâhir-i Ca. Sene [1]205

Selanik mütesellimi Evranoszâde Mîr Yusuf -zîde *mecduhû*-ya hüküm ki, Katrinli Halil'in kethudâsı Bayezid'in nefer-i asker ile meştâ-yı Ordu-yı hümayûnuma me'mûriyetini ve isti'câli hâvî mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defa'ât evâmîr-i şerîfem sâdır olmuş iken ve merkûm Bayezid'in muktezâ-yı me'mûriyeti leffen, meştâ-yı hümayûnumda isbât-ı vücûd eylemesi mûmâ-ileyh Halil'den matlûb-ı hümayûnum olmak hasebiyle eğer merkûm Bayezid savb-ı maksûda isbât-ı vücûd

eylemez ise mûmâ-ileyhin kapıcıbaşılığı ref' ile te'dîb ve merkûm Bayezid'in dahi cezâsı tertîb olunacağı defa'âtle iş'âr ve ifsâh kılınmış iken, el-hazihî olan tereddüd ve muhâlefet ve evâmîr-i şerîfeme emsâl ve müsâra'atta kemâl-i rehâvetleri böyle vakitte ehemmi-i umûr-ı dînîyeden olan mürettebât-ı askerîyeye halel-i tatarrukuna sebep ve illet olur hâlâtta olduğundan mûmâ-ileyh Katrinli Halil'in kapıcıbaşılığı ref' ve kethudâsı merkûm Bayezid'in tertîb-i cezâ-yı sezâsına irâde-i katı'a-ı dâverânem ta'alluk edüp, ve sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin senin tenfîz-i emr-i şerîfime hidmet-i mühimme-i devlet-i-i aliyyemi tâdiyeye liyâkat ve iktidârın ma'lûm-ı şehr-i yârânem olmakdan nâşî merkûm Bayezid'in ber-vech-i suhûlet ahz ve icrâ-yı cezâsı müstakilen senin uhde-i sadâkatine ihâle ve tefvîz olunup ve bâbda seninle bi'l-ittifâk hareket ve merkûm Bayezid'in tertîb-i cezâsına mübâderet eylemeleri için Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Katrinli Mehmed -*dâme mecduhû*-ya ve Karaferiye serdârı Ser-turnâyî Abdullâh -*zîde mecduhû*-ya başka iki kıt'a sâdır olan evâmîr-i şerîfem dahi lede'l-iktizâ kendülere îrâz için senin tarafına gönderilmiş iken me'mûriyetini şâmil, rikâb-ı hümayûnumdan hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûm Bayezid'in tarafına kat'â ser-rişte verilmeyerek ve firârı gâilesi çekilmeyerek, diğer rû'yet-i muhâsebe zımında ısdâr ve tarafına tesyâr olunan emr-i şerîfim mantûku leffen rû'yet-i muhâsebeyeye vesîle ile olduğun mahalden kalkup, merkûm Karaferiye'de ise doğru Karaferiye'ye varup ol tarafda olmayup Katrin'de ise ânın dahi bir ilâcını bulup, hâsılı ne vechile olur ise olsun merkûm Bayezid'in cezâ-yı mâ-yelîkini icrâyâ ikdâm eylemek hasrân senden matlûb-ı mülûkânem olduğu ve bu me'mûriyeti ber-vakt-i rızâ-yı tâdiye tetmîme kıyâm eylediğin hâlde hizmetin ziyân olmayup, nezd-i şâhânemde kabul olacağı ve hilâf-ı me'mûl-i tekâsül ve rehâvet ihtiyârıyla, merkûm Bayezid tarafına bir takrîb ile duyurmak ve firârını müceb olur bir hâlet zuhûr eylemek lâzım gelür ise bir dürlü cevâyâ kâdir olamayup vehâmeti ancak sana râci' olacağından şübhe olmadığı ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete kemâl-i sa'y ve gayret senden me'mûl olan kârgüzâr ve dirâyet levâzımını icrâyâ binâ-yı miknet ve diğer sâdır olan iki kıt'a evâmîr-i şerîfimden bir kıt'asını serdâr-ı mûmâ-ileyh îrâz edüp, kapıcıbaş-ı mûmâ-ileyh olan emr-i şerîfimi iktizâ ederse îrâz ile tenfîz emr-i şerîfime müsâra'at ve mu'tad olduk da zinhâr ve zinhâr kusûr ve

rehâvet vukû'uyla mübtelâ-yı nedâmet olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]205

79 [29-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Aydın muhâssılı Mîr- Hüseyin -*dâme mecduhû-* ve zikr-i âtî şakînin bulunduğu mahallin kâdisına ve bu husûsa mukaddemce mübâşir ta'yîn olunan () -*zîde kadruhû-*ya hüküm ki

Menteşe Sancağı'nda vâki' Sobice¹¹⁵ kazâsı sükkânından Haliloğlu İbrâhim nâm şakî öteden berü kendi hâlinde olmayup başına cem' eylediği haşerât ile hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misüllü hâlât-ı reddîyeye cesâret ve mukaddemâ hakkında sudûr eden evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin ol taraftan hareket ve sefer-i hümâyûnuma azîmet eyledikten sonra ber-vech-i mâlikâne iştirâk ve iktirâmen uhdesinde olan Murâdlu Mukâta'âsıyla ve iltizâmât-ı sâire ve ihyâdından muntakıl çiftlikleri mahsûlâtını ve emvâl ve sâiresini be-gayr-ı hakkın zabta cür'et ve âdemlerini ahz ve ahâlî-i kazâ ve reâ'yânın eşyâsını gâret ve hetk-i a'râza mübâderet ve karındaşı Mehmed Bey'in dahi sû-i kasd niyetiyle vâfer-i eşkiyâ ile üzerine hücum ve bi'l-muhârebe âdemlerini ahz ve sâir gûne harekât-ı şen'iyeye cesâreti hasebiyle, mukâta'â-i merkûm re'âyâsının perîşanlığına bâdî olduğu bundan akdem vârid olan i'lâm ve muhâzırdan müstebân ve bundan böyle muktezâ'yı me'mûriyeti üzere sefer-i hümâyûnuma dahi gelmeyeceği sûret-i hâlimden zâhir ve a'yân olduğuna binâen, fukarâ-i ahâlî ve ra'ıyyetin hayatına ve emvâl-i mîriyye yi vekâya-i şakî-i merkûmun icrâ-ı mücâzât-ı lâıykasına ihtimâm ve keyfiyet Ordu-yı hümâyûnuma i'lâm olunmak bâbında mukaddemâ emr-i müttekîm sâdır olduğu beyânıyla bu def'a Aydın muhassallığı sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, uhdene ihâle kılındığına binâen ber-vech-i meşrûh sudûr eden emr-i şerîfimin infâzına ikdâm eylemen bâbında Ordu-yı hümâyûnum tarafından bu def'a sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfimin te'kîd ve isti'câlini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuştur. İmdi sen ki muhassıl-ı mîr-i mûmâ-ileyhsin ber-vech-i meşrûh Ordu-yu hümâyûnum

¹¹⁵ Sobuca, Osmanlı Yer Adları, Tahir Sezen, Ankara, 2017

tarafından sâdır olan emr-i şerîfimi mazmûn-ı münîfi ber-vech-i suhûlet tenfîz ve icrâya ikdâm ve dikkat ve keyfiyeti der-sa'âdetime ve Ordu-yı hümâyûnuma i'lâma müsâra'at ve bu vesîle ile fukarâya bir gûne te'addî vukû'unu tecvîzden ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ra. Sene [1]205

80 [29-3]

Edirne kâdısına ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Edirne`de umûr-ı mühimmeye me'mûr Mehmed ve Edirne bostancıbaşısı vekili () -zîde mecduhû-ya ki

Sefere azîmete tereddüd ve muhâlefet ve hilâf-ı marzî harekâta ictisârına mebnî tertîb-i cezâsı bâbında mukaddemce hakkında evâmir-i aliyyem sâdır olan Nevrekoblu Zaimzâde Mehmed'in bu esnâda Nevrekob'dan firâr birle hafiyyeten Edirne`ye gelüp mecmû'a-ı emvâl ve eşyâsını Edirne`de bir mahalle vaz' ve hıfz ve kendüsü dahi ol havalîde ihtifâ eylediği bu def'a sahîhan tahkîk-i kerde-i şâhânem olmağla siz ki hâcegân-ı Edirne Bostancıbaşısı vekili mûmâ-ileyhsiz, ma'rifet ve ihtimâmınız ile tahrîr ve tecessüs olunarak merkûm Mehmed Edirne ve havâlisinin her ne mahallinde ise alâ-eyyi-vechin-kân buldurulup ahz ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfe müceblerince der-ukûb-ı cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu der-sa'âdetime irsâle müsâra'at ve merkûmun emvâl ve eşyâsı dahi Edirne`de her kangı mahalle vaz' olunmuş ise ânı dahi bi't-taharrî beher-hâl zâhire ihrâc ve ma'rifet-i şer'le me'mûr-ı mahalle vaz' ve temhîr ve keyfiyetini Der-aliyyem'e i'lâma mübâderet eylemeniz fermânım olmağın, me'mûriyetinizi hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki hâcegân ve bostancıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâsız, merkûm Zaimzâde'nin ber-vech-i muharrer Edirne`ye gelüp ihtifâ eylediği tahkîk olunmuş olmağla beher-hâl olduğu mahalde ahz olunup tertîb-i cezâsına müsâra'at ve tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma sarf ve mukarreret ve emvâl ve eşyâsının dahi zâhire ihrâcıyla keyfiyeti Der-aliyyem'e i'lâm-ı mübâderet eylemeniz matlûb-ı katı'a-i hümâyûnum olduğu ve bu bâbda kusûr ve rehâvet vukû'uyla madde-i matlûbenin te'hîre kalması lâzım gelür ise vehâmeti tarafınıza râci' olduğu

[30-1]

âşikâr idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ederek ma'rifet ve ihtimâmınızla merkûm Zaimzâde'nin Edirne ve havâlisinde bi't-taharrî olduğu mahalde alâ-eyyi-vechin ahz ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mazmûn-ı şerîfi üzere der-ukub tertîb-i cezâsına mübâderet ve ser-i maktû'unu der-sa'âdetime irsâle müsâra'at ve emvâl ve eşyâsını dahi tecessüs birle her kangı mahalde ise beher-hâl zâhire ihrâc ve ma'rifet-i şer'le me'mûr mahalle vaz' ve temhîr birle keyfiyeti Der-aliyyem'e i'lâma mübâderet eylemeniz şöyle ki bu bâbda ser-mû kusûr ve rehâvet ve tehîn-i tekâsül ve batâet birle madde-i matlûbenin te'hîre kalmak ve yâhud merkûma ser-rişte verilmekle firâr eylemek ihtimâli olur ise beher-hâl sizin rehâvet ve betâ'etinize haml ile vehâmet-i azîmeye giriftâr olacağınız muhakkaktır. Âna göre amel ve hareket ve tenfîz-i emr-i şerîfime müsâra'at ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ca. Sene [1]205

81 [30-2]

Bu dahi refî

Bir sûreti

Burgaz muhâfız olup Edrine'de ikâmete me'mûr edilen Vezîr İzzet Mehmed Paşa'ya ber-vech-i meşrûh sudûr eden emr-i âlî beyân olarak husûs-ı matlûbe-i mezkûrenin seri'ân tanzîmine mübâderet eylemesi için iktizâsına göre

82 [30-3]

Selanik mütesellimi Seyyid Yusuf Bey -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Katrinli Halil'in kethudâsı Bayezid'in evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve hilâf-ı merzî harekâta cesâreti bundan akdem tahkîk olunmak mülâsebesiyle merkûm Bayezid'in tertîb-i cezâsıyla sâirelere ibret kılınması husûsuna irâde-i aliyyem-ta'alluk eylediği beyânıyla Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Katrinli Mehmed -dâme mecduhû- ve Karaferye serdârı Abdullâh -zîde kadruhû- ile bi'l-muhâbere, ber-vech-i suhûlet merkûm Bayezid'i ahz ve tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak için

sana ve mûmâ-ileyhimâyâ hâssaten başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin bu def‘a tarafından Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrâtında ve Karaferye kâdîsının i‘lâmlarında merkûm Bayezid`in hâlâ Katrin`de ikâmet üzere olduğu ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh dahi el-yevm Ordu-yı hümayûnum tarafında olmağla serdâr-ı mûmâ-ileyh ile bi`l-müzâkere husûl-ı maslahat-ı matlûbenin mukaddemât-ı suhûlet esbâbına meşrû‘ ve mübâşeret olduğu tahrîr ve inhâ olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, Karaferye serdârı mûmâ-ileyh ile bi`l-muhâbere hareket ederek merkûmun üzerine varılmak ile mi olur yoksa bir âher vechile mi ahzı mümkün olunabiliyor hâsılı ne vechile olur ise beher-hâl mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ber-vech-i suhûlet elegetirilip tertûb-i cezâsına ikdâm ve ihtimâm eylemen senden matlûb olmağla te`kîden ve isti`câlen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ( ) ile irsâl olunmuştur. İmdi merkûm Bayezid`in beher-hâl ahz ve izâlesiyle tenfîz-i evâmir-i aliyyeme mübâderet olunmak husûsu hasran ve kasran sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, senden matlûb-ı hüsvânem olduğu ve bu bâbda kusûr ve rehâvet ve tenfîz-i irâde-i hümayûnuma tekâsül ve betâ`etin vukû‘u hakkında mevâcib-i vehâmet olacağı ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ve serdârı-ı mûmâ-ileyh ile bi`l-muhâbere merkûm Bayezid`in üzerine varılmak ile mi olur yâhûd âher bir sehîl-i vechile ahzı mı mümkün olabiliyor hâsılı ne vechile oluyor ise bir gün akdem ber-vech-i suhûlet ele götürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tertûb-i cezâsına müsâra‘at ve infâz-ı evâmir-i aliyyeme mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvet ihtiyârıyla husûs-ı matlûbenin te`hîr ve ta‘ûlini mûceb harekâtı tecvîz ile mazhar-ı ıkâb-ı şedîd-i hüsvânem olmakdan gâyetü`l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tam eylemen bâbında

Fî evâil-i Ca. [1]205

83 [30-4]

Bu dahi refti

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan Pazarcık A‘yânı Kavanozzâde Ahmed -dâme mecduhû-ya ve zikr-i âtî firârînin Pazarcık ve havâlisi ve sâir bulunduğu mahallin kâdîsına ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Nevrekob kazâsı A'yânı olup evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve hilâf-ı (...) cesâretine mebnî tertîb-i cezâsı bâbında hakkında evâmir-i aliyyem ısdâr olunan Zaimzâde Mehmed'in bu esnâda Nevrekob'dan firâr birle Pazarcık ve havâlisi taraflarına azîmet eylemiş olduğu bu def'a vârid olan tahrîrat mazmûnundan müstebân olmağla, merkûm Mehmed'in bulunduğu mahalde beher-hâl ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tertîb-i cezâsına ikdâm olunmak muktezâtta olmağla sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, mezkûr Mehmed Pazarcık ve havâlisine ve sâir her ne mahalde ise ma'rifet ve ihtimâmınla ne vecih ile olur ise ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdıyla beher-hâl ele götürölüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tertîb-i cezâsına mübâderet ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâle ri'âyet eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, merkûm Mehmed'in Pazarcık ve havâlisine firâr etmiş olduğu ber-vech-i muharrer tahkîk olunmuş olup ma'rifet ve ihtimâmınla beher-hâl ahz ve izâlesine mübâderet birle tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma müsâra'at eylemen senden matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu bâbda ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla madde-i matlûbenin te'hîr ve mûceb olur hâlâtı tecvîz eylemen hakkında mûceb-i vehâmet olacağı ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ederek merkûm Mehmed Pazarcık ve havâlisi ve sâir mahalde ise ma'rifet ve ikdâmınla ne vechile ve ne tarîkle olunur ise olsun ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdıyla alâ-eyyi-vechin-kân ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tertîb-i cezâsına mübâderet ve ser-i maktû'unu der-sa'âdetime irsâle müsâra'at ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvetten ve bu bahâne ile fukarâ-ı ra'iiyyete ızrar olunmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâil-i Ca. Sene [1]205

84 [31-1]

Hâlâ Turhal'da mukîm olan Ebubekir Paşa'ya hüküm ki,
Katrinli Halil'in kethudâsı olup bi'n-nefs meştâ-yı hümâyûnuma me'mûr kılınan Bayezid nâm mefsedet-pîşenin bi'd-defa'ât ısdâr ve tarafına irsâl olunan evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at birle azîmet etmediğinden nâşî tertîb-i cezâsı için Selanik

mütesellimi Evranoszâde Yusuf Bey -*zîde mecduhû*- ile Karaferye serdârına hitâben bundan akdem evâmir-i aliyyem ısdâr ve irsâl olunmuş idi. Mazmûn evâmir-i aliyyeme nazaran, merkûmun cezâsını tertîble sâire ibret kılınması lâzımeden idüğü, bu âna dek tertîb-i cezâsına îtibâr olunmadığı tahkîk olunmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-muhâbere merkûm Bayezid'in ne vechile olunur ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince tertîb-i cezâsına müsâra'at eylemen fermânım olmağın, me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûm Bayezid'in beher-hâl tertîb-i cezâsına îtibâr birle tenfiz-i irâde-i aliyyeme müsâra'at eylemen senden matlûb-ı katı'a-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete kemâl-i ikdâm birle Selânik mütesellimi ve Karaferye serdârı mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-muhâbere ne vechile ve ne tarîkle olur ise merkûmun tertîb-i cezâsına müsâra'at ve infâz-ı evâmir-i aliyyeme mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve tekmîl maslahatları seri'ân Der-aliyyem'e inhâya mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla te'hîr-i madde-i matlûbeyeye mûceb olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca. Sene [1]205

85 [31-2]

Katrinli Halil -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin, kethudân Bayezid bundan akdem meştâ-yı Ordu-yı hümâyûnuma azimete me'mûr olup merkûmu mahall-i me'mûriyete göndermediğın sûrette senin kapıcıbaşılığın ref' olunacağı mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyemde musarrah ve mastûr iken mazmûn olan evâmir-i şerîfeme adem-i itâ'at birle kethudân merkûm Bayezid'i savb-ı me'mûriyete irsâl etmediğine binâen, bundan akdem senin kapıcıbaşılığın ref' ve merkûm Bayezid'in tertîb-i cezâsı bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuş iken, sen ki mûmâ-ileyhsin, neticeyi katı'â mülâhaza etmeksizin, hevâ-i hiss-i şeytâniyyeye ta'biyet ile dimâğında olan mefsedeti izhâr ve merkûm Bayezid'i tashîl ve Arnavud ve Hayadir eşkiyâsını cem' ve Karaferye kazâsında dört beş aded çiftlik ve karyeyi ihrâk ve reâ'yânın emvâl ve eşyâsını gâret ve tecrîm ve ba'zılarını kayd-ı esere? giriftâr eylediğıniz der-

bâr-ı adâlet-karârıma tevârüd eden i'lâmat ve muhâzır mefhûmlarından ve ba'zı mefsûfu'l-keâm kimesnelerin ifâdelerinden âşikâr olmağla, bu hasârete müstakilen sen sebep olduğuna binâen gasb ve gâret olunan emvâl ve eşyâ her ne ise alâ-eyyi-hâlin yeddinden tazmîn ile, re'âyâ ve ashâb çiftlikâtı arza ve kethudân merkûm Bayezid'in dahi mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince elbette ve elbette cezâsını tertîb ile ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâl ve isrâya dâmen-i dermeyân gayret ve ol vechile tebdîye-i zimmete ve selâmet-i hâlini tehâsile müsâra'at ve eğer bundan sonra dahi bu bâbda ednâ mertebe izhâr-ı kusûr ve rehâvet ve betâ'et ve merkûm Bayezid'in tertîb-i cezâsında ağmâz ve müsâmaha ve kazâ-i mezbûre îsâl-i hasâra cesâret eder isen derhâl senin dahi emvâl ve eşyân cânib-i mîrîden zabt birle tertîb-i cezâna îtibâr olunacağını muhakkak ve mukarrer bilerek, âna göre aklını başına devşirüp mazmûn emr-i şerîfimi icrâya binâ ve muhâsib(?) ve sa'y ve dikkat eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve tehdîden rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bâlâda mezkûr kazâhata ve ale'l-husûs kethudân merkûm Bayezid'i istishâbla mugâyir-i emr ve rızâ merkûmu mahall-i me'mûriyete irsâle mümâna'at ve ba'de haşerât-ı mezkûreyi merkûmun başına cem' ve kazâlar üzerine tasallutuna sebep olup zaman-ı adâlet-i iktirân-ı şâhâneme bu makûle harekete cesâret eyledik de, hakkında âhar gûne mu'âmeleyi îcâb ve iktizâ etmeğın bâlâda mezkûr şerâit ile eğerçe bu def'a fezâhat-ı mezkûren mukâbele-i mücâzâtın icrâsından ağmâz olup senin bundan sonra dahi yine kazâ-i mezkûra îsâl-i hasâret ve kethudân merkûm Bayezid'in cezâsını tertîb etmeyüp istishâba ictisâr etmen ihtimâli olur ise senin için selâmet-i mersûd olmadığı beher-hâl ve 'irâd-ı şâhânem icrâ olunacağı ve ale'l-asl kethudân merkûmun tertîb-i cezâsı ve kazâ-yı mezkûr kurâ ve çiftliklerinden gasb ve gâret olunan emvâl ve eşyânın ashabına reddiyle iskân ve arzâları ahzı metâlib-i dâverânem olduğu ve tiz elden mazmûn emr-i şerîfimi icrâ birle telâfî ve mâkâte îtibâr ikmâl-i müceb-i necâtın olacağı ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve kethudân merkûmun seri'ân cezâsı tertîbini ve fukarânın nehb olunan emvâl-i ma'zûnenin reddiyle selâmet-i hâlini tehâsil birle cell-i miknet ve hilâfî hareket vukû'undan ve fîmâ-ba'd kazâ-i mezkûre tasalluttan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

[31-3]

Hamid Sancağı mütesellimi () -zîde kadruhû-ya hüküm ki

Hilâf-ı şeri'ât-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ harekâta ictisârına mebnî tertîb-i cezâsı bâbında bundan akdem hakkında müte'addid evâmir-i aliyyem sâdır olan Beyşehir Sancağı'na vâki' Kireli kazâsı A'yânı Hacı İsmâ'il nâm şakî, evâmir-i aliyyem vürûdundan sonra bir takrîb ol havâliden firâr ve ve Hamid Sancağı'na vâki' Pavni kasabasında Kesme nâm karyede Abdülkâdiroğulları kavâ'îninde ihtifâ eylediği, bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûm Hacı İsmâ'il alâ-eyyi-vechin-kân olduğu mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince tertîb-i cezâsına müsâra'at eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûm Hacı İsmâ'il firâren gelüp hâlâ karye-i mezbûrede muhtefî olduğu tahkîk olmuş olmağla ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun ele götürölüp mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mücebince tertîb-i cezâsına îtibâr ve tenfîz-i evâmir-i aliyyeme sa'y (...) olduğu hasran ve kasran senden matlûb idüğü ve bu bâbda kusûr ve rehâvet sebebiyle merkûmun icrâ-yı cezâsı te'hîre kalmak ve bir takrîb firâr etmek ihtimâli olur ise ber-vech-i özr ve karîb-i isgâ olmayup, hakkında müceb-i vehâmet ve nedâmet olacağı muhakkak olduğu ma'lûmun olduk da mazmûn emr-i şerîfim mücebince amel ve hareketine ikdâm birle ne vechile ve ne tarîkle olunur ise alâ-eyyi-vechin merkûmu bulunduğu mahalle götürüp, mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince cezâsını tertîb birle infâz, mutazammın evâmir-i aliyyeme sarf-ı mukarreret ve seri'ân husûl-i maslahatını Der-aliyyem'e tahrîre mübâderet ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvet vukû'uyla mazhar-ı ukûbet olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [1]205

Hâlâ Rumeli Vâlîsi ve seraskerî Zaimzâde Vezîr Mustafa Paşa`ya ve zikr-i âtî husûs-ı ehemm der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta`yîn olunan () -zîde kadruhû-ya hüküm ki,

Meştâ-yı hümayûnum için beşyüz nefer mîr, bu bâbda piyâde asker tahrîrine me`mûr olan Permedli (?) Kösterceli İbrâhim Bey`in karındaşı Ali Bey mîrîleri tamâmen hazîne-i hümayûnumdan ihrâcî ve tarafına irsâl olunan sâbîku`z-zikr beşyüz nefer asker ile Ordu-yı hümayûnuma vusûlüne hâlâ sadr-ı a`zâm ve serdâr-ı ekrem tarafından İbrail muhâfazasına me`mûr ve ta`yîn kılınmış iken, savb-ı me`mûriyete azîmetinden imtinâ` birle, askerinin ekseri firâr ve perîşân ve kendüsü dahi gaybûbet birle (...) cânibine azîmet etmiş olduğu muhtemel idüğü beyânıyla, merkûmun tertûb-i cezâsıyla sâirlerinin terhîben ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabt ve girift olması lâzımeden olduğu, bu def`a sadr-ı a`zâm müşârun-ileyh tarafından rikâb-ı hümayûnum tarafına tahrîr olunmağla bu makûle me`mûr olduğu mahalle azîmetten imtinâ` birle firâra cesâret ve şîrâze-i revâbit-ı askerîyeye Haleb tarafına sebep-i da`iyyet olanların cezâları tertûb ve emvâl ve eşyâları cânib-i mîrîden zabt olunarak emsâlleri terhîb olmak muktezîyâtdan olmak hasebiyle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma`rifet ve ihtimâmınla merkûm Ali Bey ne vechile ve ne tarîkle olur ise tarafına ser-rişte verilmesinden alâ-eyyi-vechin-kân ve sâir ol havâlide bi`t-taharrî elegetirip tertûb-i cezâsına müsâra`at ve mecmû` emvâl ve eşyâ ve emlâk ve hayvanâtını mübâşir-i mûmâ-ileyh ma`rifetiyle cânib-i mîrî için zabt ve girift ve ma`rifet-i şer`le terkîm defterini seri`ân Ordu-yı hümayûnuma ve Der-aliyyem`e irsâl ve sebîle ihtimâm ve dikkat eylemek husûsuna irâde-i aliyyem ta`alluk etmiş iken me`mûriyetinle şâmil-i rikâb-ı hümayûnumdan mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu makûle mîrîlü asker tahrîrine me`mûr kılınup mîrîlerini tamâmen ahz eyledikten sonra, me`mûr olduğu mahalle azîmetden nukûl ve a`râz birle askerîni perîşân ve kendüsü firâr eden havenenin tertûb-i cezâsıyla eşyâsının cânib-i mîrîden zabtı ve emsâllerinin terhîb ve tahvîfi lâzım-ı hâlden olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve ihtimâm ederek merkûmu (...) ve sâir havâlisinde bi`t-taharrî alâ-eyyi-vechin-kân elegetirip cezâsını tertûb ve icrâya müsâra`at ve mecmu`â-i emvâl ve eşyâ ve emlâk ve hayvanâtını dahi bir hüllesi mensî kalmayarak

ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle zâhire ihrâc ve ma'rifet-i şer'le terkîm-i defter edüp, cânib-i mîrî için zabt ve rabtına ve tenfiz-i irâde-i aliyyeme mübâderet ve keyfiyeti seri'ân Ordu-yı hümâyûnuma ve rikâb-ı hümâyûnuma tahrîr ve i'lâma ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla husûs-ı matlûbenin te'hîr ve tevakkufunu mûceb olur harekâtı tecvîzden be-gâyet tehâşî ve mübâ'det eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mutazammın emr-i şerîfim ve muktezâ-yı me'mûriyetin üzere amel ve harekete ikdâm ve hilâfı harekât vukû'una tecvîz ile mazhar-ı i'kâb-ı şedîd-i hüsrevânem olmakdan tehâşî ve ittikâ-i tam eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [1]205

88 [32-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Pazarcık Voyvodası Kavanozzâde Ahmed - *dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Fi'l-asl Pazarcık ahâlîsinden ve zümre-i eşkiyâdan olup (...) sebebiyle bundan akdem firâren Bağdad'da mütevattun olan Darmicanoğlu denmekle ma'rûf Kara İsmâ'il nâm mefsedet-pîşe birkaç seneden berü Bağdad'da envâ'-ı mefsedet ve ittikâ-i fitneye sebep ve illet olduğundan mâ'adâ kal'a-yı mezkûreye düşman hücumunun başında olan eşkiyâ ile varoş-ı kal'ayı gâret birle, külliyyetlü emvâl igtisâb eylediğinden gayrı, derûn-ı kal'anın keyfiyetini ve asâkir ve zehâirsiz kalınca, hafiyyen düşmana ihbâr ile kal'a-i mezkûrun yedd-i ağdâya giriftâr olmasına alâmet-i müstakile olduğu ve ba'de elli altmış nefer eşkiyâ ile Pazarcık'a vürûd ve etrâfdan dahi haşerât cem'le, ihtivâl-i beldeyi mûceb olur etvâr-ı bâğiyâneye ictisâr eylediği, bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk-kerde-i şâhânem olmağla bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd ve düşman-ı dîn ve devlet olan havenenin izâle-i vucûd-ı hıyânet-âlûduna ikdâm ve dikkat olmak lâzımeden olmağla sen ki kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince hâin-i mezkûrun ne vechile olur ise olsun ahz ve tertîb-i cezâsına müsâra'at ve ser-i maktû'unu der-sa'âdetime irsâline mübâderet ve mecmû'a-i emvâl ve eşyâsını dahi cânib-i mîrîden zabt ve girift ve ma'rifet-i şer'le terkîm-i defter edüp, keyfiyeti arz ve i'lâma ikdâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr

ve memhûren ve mektûmen () ile tesyâr olunmuşdur. İmdi sen ki kapıcıbaşı-ı ve voyvoda-i mûmâ-ileyhsin bu makûleden Devlet-i Aliyyeme ihânet ve ibâdü'l-mühimme irsâl-i mazâr ve hasâret eden hâinlerin rû-yı arzdan izâle-i vücûdlarıyla şürûr ve şekâvetlerinden tasfiye-i memleket ve te'mîn-i ibâd- ı ra'iiyyet esbâbının istihsâline mübâderet olunmak lâzımeden idüğü ve serhaddime evâmir-i aliyyemde sedâret ve kârgüzâr ve müstakîm-i etvârlarından olman hasebiyle şakî-i mezkûrun cezâsı tertîb ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrî için zapd ve girifti, uhde-i dirâyet ve sadâkatine ihâle ve tefvîz kılınmış olduğu ma'lûmun olduk da, zinhâr ve zinhâr tarafına ser-rişte vermeksizin bu bâbda tedâbir-i hakîmâneyi der-bîş (?) ederek suhûlet-i vech ile merkûmu ahz ve cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e teslîme sarf-ı cell-i himmet ve binâ ve hasr ve sa'y ve liyâkat ve mecmû'-ı emvâl ve eşyâsını dahi cânib-i mîrî için zabt ve ma'rifet-i şer'le terkîm-i defterini irsâle mübâderet eylesin. Şöyle ki, merkûm İsmâ'il'in tertîb-i cezâsı ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrî için zabt ve girifti husûsu hasran ve kasran senden matlûb iken âcilen bâ-dikkat bu bâbda ta'kib ve tekâsül-güne hareket tecvîz ile merkûmun firâr eylemesi ve yâhûd tertîb-i cezâsı akide-i te'hîrde kalması lâzım gelür ise bu bâbda ber-vech ile öZR ve hevâya kâdir olamayup vehâmet-i azîmeye giriftâr olacağın muhakkaktır. Âna göre amel ve hareket ve serî'ân tenfîz-i irâde-i hümayûnuma sarf-ı mukarreret ve hilâfindan be-gayet tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında .

Fî evâil-i C. Sene [1]205

89 [33-1]

Mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûceblerince merkûm Deli Ahmed'in hakkında emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i B. Sene [120]6

Zikr-i âtî Sefer ve Ahmed'in bulundukları mahallerin kâdîlarına ve Beypazarı Voyvodası () ve Haymana Voyvodası Hacı Abdî Paşazâde Hasan Bey -zîde mecduhûmâ-ya hüküm ki,

Burkan Ankara kazâsına tâbî' Ömerler nâm karyesinde Küçekçi Mustafa ve karındaşı Hasan ve Sahipler karyesinden sefer bölükbaşı ve âsî-i Mihâliç'den Yeraz nâm karyeden Topal Osman ve Hamid'e ve Seferihisar kazâsından Deli Ahmed nâm

kimesneler başlarına cem‘ eyledikleri eşkiyâ ile bundan akdem Sahipler karyesini basup hânedânından Abdullâh ve Korupazarı’ndan Hacı Mehmed nâm kimesneler ile Tapanlı Aşîreti’nden Der-sa‘âdetime koyun götüren iki nefer kimesneleri bî-gayr-ı hakk katl etdiklerinden mâ‘adâ müdâfa‘a için taraf-ı şer‘den götürülen Hasan nâm Çukadar ile Beypazarı kazâsından Kerimoğlu Ebubekir nâm kimesneleri katl eyledikleri mukaddemâ ihtâ olunduk da, bâlâda mastûru‘l-esmâ altı nefer kimesneler, sen ki Beypazarı Voyvodası mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetin ve Kütahya mütesellimi Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Abbas -*dâme mecduhû*- ma‘rifetiyle bulundukları mahallerde ahz ve cezâ-yı meşrû‘aları icrâ olunmak için sana ve Kütahya mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâya ve eşkiyâ-yı mezbûrenin bulundukları mahallerin kuzât ve nevâibine hitâben bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim lede‘l-vürûd eşkiyâ-yı mezbûreden merkûm Sefer Nehr-i (...) üzerine bir kulle ihdâs eylediğine binâen mukâvemet mümkün olmadığından başka, mezbûr Deli Ahmed ile şakî-i mezbûr sefere üç yüz nefer-i haşerât ile kazâ-i mezbûre duhûl ve Mahmudlar Karyesi’ni basup bâ-defter mukarrarât on dört bin kuruşluktan mütecâviz emvâl ve eşyâ ve hayvanât[1] gasb ve gâret eylediklerinden bahisle, fukarânın istirdâdı bâbında mübâşirle emr-i şerîfim sudûr-ı istirhâm olduğu bu def‘a Burkân-ı Ankara kâdîsının Der-aliyyem’e vârid olan i‘lâmâtında ve ahâlîsinin bir kıt‘a muhâzırlarında tahrîr-i istid‘â olunmuş olmağla siz ki mevlânâ ve voyvoda-gân-ı mûmâ-ileyhimâsız, ma‘rifetinizle ve âher husûsa me‘mûriyet ile Beypazarı’nda olan kâ‘imakâm-ı âl-i mugâm kethudâsı mühürdârı yamaklarından Mustafa mübâşeretiyle, eşkiyâ-yı merkûmeden mezbûran Sefer ve Ahmed, bulundukları mahallerde bi’t-taharrî bi-eyyi hâlin ahz ve emvâl-i mağsûbe ba‘de (...) şer‘-i Osmaniye istirdâd ile ittifâk-ı Hak olunduktan sonra mukaddemâ haklarında sudûr eden fermân-ı kazâ-i cereyânımın tenfîz ve icrâsına ikdâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ-ı voyvoda-gân-ı mûmâ-ileyhimâsız ma‘rifetiniz ve âhar husûsa me‘mûriyet ile ol tarîkde olan mühürdâr-ı yamağ-ı mûmâ-ileyh ile eşkiyâ-yı mezbûrenin, mezbûrân Sefer ve Ahmed`i bulundukları mahallerde bi’t-taharrî bi-eyyi vechin kân elegetirip ahz ve ahâlî ve fukarâdan hilâf-ı şer‘-i şerîf, gasban ahz eyledikleri emvâl ve eşyâ ve hayvanât her ne ise ba‘de‘l (...) Şer‘-i Osmâniye istirdâd ile ihkâk-ı hakk olunduktan sonra, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebine

cezâ-yı meşrû'alarını icrâ ile tenfîz-i emr-i şerîfim ve şerr ve mazarratlarından ahâlî-i fukarâsını tahlîse mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [1]205

90 [33-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından mirâhûr-ı evvel pâyesi ve hâlâ Bozok ve Kangırı ¹¹⁶ Sancakları'nın mutasarrıfı olup Vilâyet-i Anadolu'dan hatt-ı hümayûnumla bilâ-istiklâl asker ihrâcî ve Ordu-yı hümayûnuma sevk ve irsâline bundan akdem me'mûr ve ta'yîn kılınan Cabbarzâde Mir Süleyman -*dâme mecduhû-*ya hüküm ki,

Sen ki mîr-i dirâyet-semîr-i mûmâ-ileyhsin, Niğde Sancağı'nda Bor Kazası sükkânından olup mukaddemâ ma'lûmu'l- mikdâr asâkir ile meştâ-yı hümayûnuma me'mûr olan Falcıoğlu denmekle ma'rûf kimesne, hilâf-ı emr ve mugâyir-i rızâ-yı şâhânem, mahall-i me'mûriyete azîmet etmeyüp müsâirlerini dahi gelmekden men' ve tahzîr eylediğinden mâ'adâ, bu bahâne ile ahâlî ve re'âyâ ve fukarâsını tahrîm ve rahnedâr birle, envâ-ı gûne habâset ve mel'ânete ictisâr eylediği bundan akdem, sen Âsitâne-i alıyyemde iken inhâ ve ihbâr olunduğu, merkûmun hâl ve keyfiyeti ma'lûmun olmadığından, ol havâliye varup tahkîk-i madde eylemen için, sâire ibret kılınması husûsu olduğuna te'hîr ve imhâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîratında merkûm Falcıoğlu'nun sû-i hâlde olduğu vechile ezvâf-ı muzâ'âf olduğu ve tertîb-i cezâsı lâzımeden idüğü derc ve tastîr olunmuş olduğundan mâ'adâ mezbûrun mukaddemâ ihrâcına gidüp bu def'a avdet eden hassa hasekîlerimden Hacı Mehmed hasekî -*zîde-i kadruhû-*ya dahi ber-vech-i muharrer şekâvet ve mefsedetini tasdîk ve inbâ eylediğine binâen şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn mehât-ı makrûnum mûcebince merkûmun tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i mülûkânem ta'alluk etmeğın imdi işbu emr-i şerîfim mektûmen ve mahfîyyen () ile tarafına lede'l-irsâl keyfiyet ma'lûm-ı sadâkat-melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve hareketine sa'y ve (...) ber-vech-ile tarafına ser-rişte vermeyerek suhûletle merkûmu ahz ve sû-i sân'î-i mücâzât icrâsını tertîb ve icrâ birle

¹¹⁶ Çankırı

ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâline mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvet ve hilâf-ı emr ve rızâ nâ-hemvâra vaz' ve hâlât vukû'unu tecvîzden begâyet tedennî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C. Sene [1]205

91 [34-1]

Müsadif-i cihâda iânet zımnında mücebince amel oluna deyü emr-i şerîf (...) hatt-ı hümâyûn keşide kılınmıştır.

Cezâyir-i Arab Beylerbeyisi Mehmed -dâme ikbâluhû-ya hüküm ki, Devlet-i Aliyye-i ebedü'l-istimdâdımın Moskovlu ve Nemçelü gibi iki kavî düşman üzerine vâki' olan sefer takrîbiyle, tertûb ve tanzîmi lâzım gelen tedâriken beriyye ve bahriyenin ve rû'yet ve ikmâli ne mikdâr hazâin ve masâdak ile husûle gelen (yazıda tahrîbât) ma'lûm ve âşikâr ve böyle emvâc-ı bahr misüllü men'âfî'z-zuhûr olan masâdak-ı seferiyyenin kemâ-yenbağî idâresi dâire-i mülâhazasına binâen, vücûdu farz mesâbesinde olan nukûd-ı meskûkânın şimdiye dek hâzır ve âmâde bulunması beher-hâl hazîne-i âmiremde mevcûd olan nukûd-ı meskûkânın birkaç katı olarak îcâbü'l-ihtiyât tez elden ba'zı mahallerinin istikrâz olunmağa menût ve mütevakkıf idüğü zâhir ve berîdâr olmakdan nâşî sen ki cezâyir-i Arap Beylerbeyisi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, yine (...) sefer-i hümâyûnumun hitâmında te'diye olunmak şartıyla, taraf-ı Devlet-i Aliyyeme iki bin kîse akçe idâne ve ikrâz eylemen husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin hâssaten rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve hâlâ kapûdân-ı deryâ vezîrim Gazi Hasan Paşa -iclâlehû- tarafından () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu husûs umûr-ı sâireye kıyas olunmayup, dîn-i mübîne ve Devlet-i Aliyyeme külli hizmet ve beyn-i ahâlî-i müselmîne iânet kâbilinden olmağla ve bu makûlede taraf-ı bâhirü's-şerif-i Hidivânemden iz'âfıyla, mükâfatına mazhar olacağından kat'ân istibâh olmadığı ve benim te'diye-i hitâm-ı seferde mebâliğ-i mezkûre bilâ-te'hîr te'diye ve teslîm olunacağı ve bu husûs Kapûdân-ı deryâ vezîr-i müşârun-ileyh tarafından etrâfıyla sana tahrîr olunduğundan başka, bu bâbda kapûdân-ı deryâ-yı müşârun-ileyhin hakkında olan hüsn-i şahâdetini tasdîk ile mebâliğ-i mezkûrenin taraf-ı Devlet-i Aliyyeme idânesinin kat'an dirîğ ve imhâl

husûslarını tecvîz etmeyeceğin nezd-i ferd-i dâverânemde meczûm idüğü ma'lûm-ı hamîyyet-i melzûmun olduk da, vech-i meşrûh-ı istikrâzına irâde-i padişâhânem ta'alluk eden sâbıku'z-zıkr iki bin kîsenin hazîne-i âmireme sûret-i tesyâr ve teslîmini müşârun-ileyh kapûdân paşa ma'rifetiyle tanzîm ve mebâlig-i mezkûreyi serî'ân kabzâ-i me'mûre teslîm ve müşârun-ileyh ma'rifetiyle gönderilen mîrî senedini ahz ve biran evvel bu maslahatı ber-taraf-ı me'mûliyetim ile senden me'mûl ve şimdiye dek meşhûd olan etvâr-ı gavâlene ve reftâr-ı rızâ muktezâsınca bi'l-cümle ber-vech-ile dahi dîn-i mübîne ve Devlet-i Aliyyeme hizmet ibrâzına binâ nakdine vâsi' ve mukarreret ve dua-yı hayr-ı serî'-i anâsir-i padişâhâneme mazhar olmağla sarf-ı cell-i himmet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1203

92 [34-2]

Bu dahi ber-vech-i muharrer

Bir sûreti

Tunus Beylerbeyisi Mahmud -dâme ikbâlûhû-ya () iki bin kîse istifrâz için vech-i meşrûh leffen

93 [34-3]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından ber-vech-i mâlikâne-i Bozok mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -dâme mecdûhû-ya hüküm ki,

Malatya mutasarrıfı Rîşvan-zâde Ömer Paşa bundan akdem meştâ için me'mûr tahrîri olduğu bin nefer mîrî süvârî askerî tahrîrden îrâd-ı ağrâr ve ilkâ ile emrâr-ı vakt edüp, bi'l-âhere meştâyâ olan me'mûriyeti bahara tahvîl ve ol bâbda mukaddem ve mu'ahhar isti'câl ve te'kîdi hâvî evâmir-i şerîfe ısdâr ve tesyâr olunmuş iken yine asker-i mezkûrun tecvîz ve tekmîl emrine ağmâz ve rehâvet üzere olduğundan, bundan sonra dahi asker-i mezkûru tamâmen tahrîr ve savb-ı me'mûre irsâlinde tereddüd ederse paşa-yı merkûmun tuğ ve sancağı ref' ve Konya Kal'ası'na vâki' ve kal'a-bend olunması için iktizâ edenlere hitâben bu def'a evâmir-i şerîfem ısdâr ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Abdullâh Paşa kethudâsı Ahmed -dâme

mecduhû- ile mahalline ba's ve tesyâr olunmağla, eger paşa-yı mûmâ-ileyh asker-i mezkûrun tahrîr ve telmîsinde kemâkân îrâde-i gâret ve illet ile yerinden hareket ve savb-ı maksûda azîmet etmez ise kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyh muktezâ-yı me'mûriyeti üzere paşa-yı mezkûru kal'a-yı mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eylemen zımnında lede'l-iktizâ sen ki Bozok mutasarrıfı kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin tarafından istiâne eylediği hâlde mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafına azîmet ve paşa-yı mezkûrun kal'a-i merkûmeye kal'a-bendi esbâbının istihsâline ihtimâm ve dikkat ve mikdâr-ı zerre hilâf-ı me'mûl nâ-mülâyim hâlet vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemeniz fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve lede'l-iktizâ sana irsâl için kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhe i'tâ olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh işbu emr-i âlîşânım lede'l-hâc kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyh tarafından sana her ne vâkit vâsıl olur ise paşa-yı merkûmun kal'a-yı mezkûreye irsâl ve kal'a-bend olunması husûsunda kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyh tarafından lâzım gelen îâneti icrâya ikdâm ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'undan tehâşî ve ittikâ-i tam eylemen bâbında

Fî evâil-i S. 1203

94 [35-1]

İş bu emr-i âlî gerüye geldik de (...) emr-i âlî yazılmışdır. Fî 10 Z. Sene [1]204

Bahr-i Siyah zâhire mübâşiri İbşen (?) bulunduğu mahallin kâdîsına ve tebdîl-i hasekilerden Der-aliyyemden ta'yîn olunan Mahmud haseki -*zîde mecduhû*-ya ve bi'l-cümle zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri -*zîde kadruhûmâ*- hüküm ki, Zâhire mübâşiri merkûm İbşen (?) me'mûr olduğu zâhire maddesinde ve sekene-i memleket ve fukarâ-yı re'âyânın hamîyyet ve sıyânetlerinde ve sâir me'mûr olduğu husûsu ber-taraf-ı rızâ-yı rû'yet ve te'diyesinde ikdâm ve gayret eylemesi farîza-i zimmeti iken bu husûslar birden evâmir-i şerîfemle kendüye tenbiye ve teksîr olunmakda iken, anâsıl-ı mücevver olduğu redâ'et muktezâsı üzere, ahâlî-i memleket ve acûze-i ra'îyyet haklarında gûnâ-gûn mezâlim ve te'addiyata cesâretinden mâ'adâ ikdâm-ı umûr-ı Devlet-i Aliyyemden olan sevk-i zahîr emrinde dahî, külli rehâvet ve evâmir-i şerîfeme adem-i itâ'ati tahkîkât-ı berre-i şehri

yârânem olup merkûmun bu vechile umûr-ı me'mûresinden tagâfil ve ibâdullah hakkında mezâlim ve te'addiyata tecâsiri ibreten sâirîn-i izâle-i vücûdunu îcâb etmekden nâşî, siz ki merkûmun bulunduğu mahallin zâbitânı ve mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz me'mûl emr-i şerîfimde mezkûr İbşen (?) bulunduğu mahalde haseki-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyile tertîb-i cezâsına ikdâm ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e tesyâra ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen haseki-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm İbşen (?) bulunduğu mahalde haseki-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyile tertîb-i cezâ-yı sezâsına ihtimâm ve dikkat ve bu bâbda haseki-i mûmâ-ileyhe mu'âvenet ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki haseki-i mûmâ-ileyhsin, mutazammın emr-i âlîşânım ma'lûmun olarak ana göre mezkûr İbşen'in bulunduğu mahalde mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhim ma'rifetiyle cezâ-yı sezâsı tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâl ile senin emr-i mübâşeretinle sa'y ve ikdâm ve mikdâr-ı zerre tekâsül vukû'undan tehâşî ve ittikâ-i tam eylemen bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene 1203

95 [35-2]

Fîmâ-ba'd afv ve itlâkına müsâ'ade olunmak üzere vürûd eden i'lâmın mefhûm-ı teflîhi için mîr-i mîrân emrin kayd-ı bâlâsına şerh-i mîrçün i'lâm-ı hâl emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L. Sene [120]7

Başnişancı olan Abdulhalim afvı için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra. Sene [1208]

Beypazarı voyvodası Salim -zîde mecduhû-ya ve Beypazarı nâibine ve Beypazarı kazâsı müte'ayânından Kel Hüseyinoğlu Hasan ve Hüseyin diğeroğlu Mustafa ve Kâfecioğlu Hasan ve vücûh-ı memleket ve zâbitân ve iş erleri -zîde kadruhûmâ-

Bundan akdem Ayaş kasabasından Hicr Paşa (?) ve nişâncü'l-islâm diyar-ı âhara nefy olunan Abdulhalim mahall-i menfâsına gider iken mübâşiri olan çavuş yolda itmâ ve iğfal ile emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve esnâ-yı râhda firâr sûretiyle

Seferihisar Günbozu nâm mahalle duhûle mübâderet ve kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hamamcıoğlu Ahmed ve emr-i (...) ve Ayağoğlu ve Burkan kazâsından Atlı Kara Musa ve Sefer ve Bornun aşîretinden Fazlı ve Cafer ve Ankara nahiyesinden Bacılı İsmâ'il nâm kimesnelere şerr üzere iseler ve gayriyle başına beşer onar mikdârı haşerât cem' ve Ayaş kazâsı üzerine hücum ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misüllü fezâhata cesâret ve muhâkemeyi basup sâbıkâ ayaş nâibi Mustafa -zîde *ilmuhû*-nun mahkemede olan emvâl ve eşyâsını dahi gâret etmekle Ayaş sâkinlerinden Turnacı Nâibi Nişâncı Ahmed ile nâib-i mûmâ-ileyh hâllerini ifâde için Der-aliyyem'e teveccüh eylediklerinden, Ankara mütesellimininoğlu İbrâhim ve Şorba kazâsından Tiryaki nâm kimesneler müftî-yi sâbık-ı merkûm kaydından olmalarına binâen tâ'ife-i Ekrâd'dan Ali'nin karındaşı Deli İsmail ve Pehlivan ve Kara İbrâhim ve Mehmed Bölükbaşı nâm kimesneleri ma'iyyetlerine alub yirmi kadar süvârî ile (...) ve Yabanil kazâsında mûmâ-ileyhimâyı ahz ve götürüp müftî-yi sâbık merkûme teslîm etmeleriyle, ol dahi merkûm Nişâncı Ahmed'i katl, nâib-i mûmâ-ileyhi habs ve cebren hüsn-i hâline pezenden i'lâm-ı ahz ve Uraş kazâsından Hâfız Ali denmekle ma'rûf bî-cürm bir kimesneyi dahi bu esnâda i'dâm etmiş olduğu ve'l-hâsıl müftî-yi sâbık-ı merkûm sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd idüğü tahkîkât-ı berre-i şâhânem olmağla şakî-i merkûmun bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahzı husûsuna irâde-i katı'a-ı şâhânem ta'alluk etmeğin siz ki Beypazarı voyvodası ve mevlânâ ve sâir- mûmâ-ileyhimsiz müftî-i sâbık-ı merkûmu hayyen ve meyyiten serî'ân ahza bi'l-ittifâk sa'y ve ikdâm ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve ifhâm eylemenizçün rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mestûren () irsâl olunmuşdur. İmdi müftî-i sâbık-ı merkûmun bâlâda tafsîl olduğu vechile zuhûr eden şekâvetine binâen i'dâm ve izâlesi husûsu matlûb-ı kat'a-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh hayyen ve yahud meyyiten müftî-i merkûmun ahz ve istisâli husûsuna bi'l-ittifâk darb ve hasr-ı mukarreret hilâfına hareket vukû'undan ve ednâ mertebe tekâsül ile firâr ve gaybete sebeb olmakdan tehâşî ve mücânebet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında .

Fî evâil-i Za. Sene 1204

96 [35-3]

Bir sûreti

(...) Hânı Boşnak () -*zîde kadruhû*-ya () vech-i meşrûh leffen aslında münderc emr-i şerîfim sudûru beyân olunarak mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere şakî-i merkûmun hayyen ve meyyiten elegetirilmesi için ber-minvâl-i muharrer.

97 [36-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya mütesellimi Abbas -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Eskişehirli Torunoğlu nâm kimesne me'mûr tahrîri olduğu ikiyüz nefer süvârî ile sefer-i hümayûnuma bundan akdem fermân-ı âlî ta'yîn kılınmış olmağla me'mûriyet-i emr-i şerîfi mübâşiriyle tarafına vusûlüne başına vâfer-i haşerât cem' ve kazâ-i mezbûr nâibini tahrîren ve muhâkemeye duhûl ve fukarâya külliye tlü akçe tarh ve tahmîl ve Eskişehir mütesellimi Mehmed Bey`in üzerine hücum ve ba'zı hâneleri ihrâk ve birkaç âdemi katl ve i'dâm ve mahkemede emânet olan kalyoncu neferâtı ulûfelerini gâret ve nâibi mûmâ-ileyh ile serî'an firâr eylediği ve bu def'anın zuhûruna Kütahya`dan ve bendi şâmil buyuruldu irsâl olunmuş iken, bir dürlü isfâ olunmadığı ve asâkir-i mezkûrun ma'rifet-i şer'le ve mübâşir ve mütesellim ma'rifetleriyle kazâ-i mezkûreden tahrîr etdirilüp bir münâsib sergerde ile sefer-i hümayûnuma irsâl olunmak üzere emr-i âlî isdârı ve merkûm Torunoğlu'nun zulm ve te'addîsi fukarâ üzerinden def' olunması lâzımeden idüğü sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-yı mûmâ-ileyhsin tarafından Der-aliyyem`e tesyâr olunan tahrîratında derc ve tastîr ve nâib-i mûmâ-ileyhin Der-aliyyem`e vârid olan evâmirin tefrîzine dahi merkûm Torunoğlu me'mûriyet emr-i şerîfini kırâ'at etdirmen için muhâkemeye vürûdunda (...) Eskişehir mütesellimi Veli Beyoğlu başında olan haşerât ile mahkemeyi basup merkûm Torunoğlu ve nâib-i mûmâ-ileyhi ve Torunoğlu'nun mübâşirini kazâ-i mezbûreden kaçırdıktan sonra mahkemede mevcûd emvâl ve eşyâyı nehb ve gasb etmekle mütesellim-i merkûmun üzerlerinden tasallutunu def' ve emvâl-i ma'zûyenin istirdâdıyla (...) hak olunması için emr-i şerîfim sudûru teşrî ve tahrîr olunmuş olmağla bu sûrette gerek merkûm

Torunoğlu'nun ve gerek Eskişehir mütesellimi merkûm Mehmed Bey'in ihtiyârıyla ve ta'tîl-i mesâlih-i seferiye ve iz'itâc-ı fukarâ ve ikâ-ı fitne ve fesâda sa'y oldukları zâhir ve bunların def' ve ref'leri lâzımeden olduğu erbâb-ı vukûf ihbârlarıyla dahi berîhî ve bâhir olmakdan nâşî tathîr-i memleket ve irahâ-i fukarâ-yı ra'yyet ve tanzîm ve tetmîm-i mûhâm-ı seferiye merkûmun olt araflardan def'-i vücûdlarına tevakkuf etmeğin sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin vusûl-i emr-i şerîfime evvel-emirde sudûr-ı fermânı âlî-şânımdan kimesneyi vâkıf etmeyerek ve bu bahâne ile tarafından ve zât-ı âhardan bir ferde mugâyir-i rızâ zerre-mikdâr zulm ve te'addî vukû'u tecvîz olunmayarak merkûmân Torunoğlu'nun ve Eskişehir mütesellimi Mahmud Bey ahz ve iktizâ eden cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâya dâfi' ihtilâl-i belde ve tanzîm-i umûr-ı seferiye (...) fukarâ-yı ra'yyet husûslarına böyle hakâmâne mübâderet ve sâbıkû'z-zikr ikiyüz neferin dahi tahrîrin üzere kazâ-yı mezkûreden tahrîr etdürüp vakt ve zamanla ihrâc ve mübâhis-i sergerde ile sefer-i hümâyûnuma irsâle dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfına hareket vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemen için mektûmen ve mahfîyyen rikâb-ı kâmyânemden hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve merkûmân Torunoğlu ve mütesellim Mehmed Bey savb-ı hakîme ri'âyet ile bir takrîb ahz ve lâzım gelen cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâya dâfi'-i ihtilâl-i memleket ve tanzîm-i mevâd-ı seferiye ve irâha-i fukarâ-yı ra'yyet husûsuna bu yolla mübâderet eylesin. Şöyle ki, bu bahâne ile eğer tarafından ve taraf-ı âhardan ferd-i vâhîde mugâyir-i emr ve rızâ zulm ve te'addî vukû'a mesmû' olmak lâzım gelür ise sen dahi mazhar-ı afüvvden olacağın muhakkak olmakla âna göre âkilâne ve mutabassırâne harekete binâ-i cell-i miknet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene [1-205]

98 [26-2]

Hâlâ Rumeli Vâlîsi ve bilâ-istiklâl Rumeli ser-askerî vezîr Zaimzâde Mustafa Paşa'ya hüküm ki,

Meştâ-yı hümâyûnum için beş yüz nefer mîrîlü piyâde asker tahrîrine me'mûr olan Permedli (?) Köstercelü İbrâhim Bey'in karındaşı Ali Bey mîrîleri tamâmen tarafına

gönderilen beşyüz nefer-i asker ile Ordu-yı hümayûnum tarafından me'mûr olduğu mahalle azîmete imtinâ' birle firâr ve vilâyeti cânibine azîmet etmiş olduğu bundan akdem Ordu-yı hümayûnum tarafından tahrîr olunduğuna mebnî, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûmun ne vechile ve ne tarîk ile olur ise tarafına ser-rîşte verilmeksizin alâ-eyyi-hâlin vilâyetinde ve sâir ol havâlide bi't-taharrî elegetirilip tertîb-i cezâsına mübâderet ve mecmû'a-ı emvâl ve eşyâ ve emlâk ve hayvanâtını cânib-i mîrî için zabt ve girift ve ma'rîfet-i şer'le terkîm ve defterini serî'ân Ordu-yı hümayûnuma ve Der-sa'âdetime teslîme müsâra'at eylemen husûsuna, mukaddemâ irâde-i aliyyem ta'alluk idüğü ol bâbda ısdâr olunan bir kıt'a emr-i şerîfim mübâşir ile irsâl olunmuşdu. Mutazammın emr-i şerîfime nazaran, merkûmun şimdiye kadar vilâyetine vüsûl olunur ise bulunduğu mahalde elegetirilip tenfiz-i irâde-i aliyyeme mübâderet olunduğu haberi vârid olmak lâzımeden iken, el-yevm bir haber ve eseri dahi vârid olmağla fîmâ-ba'd bu emr-i ehemme ser-mû kusûr ve rehâveti tecvîz etmeyerek mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mazmûn-ı münîfi leffen amel ve hareket ve bir an akdem ve merkûmun tertîb-i cezâsına ve emvâl ve eşyâsının zabt ve girifti ve tahrîr ve terkîm ve defterinin Der-aliyyem'e ve Ordu-yı hümayûnuma irsâl ve tesyârına müsâra'at eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu makûle ihtilâl-i nizâm-ı askerîyeye sebep ve alet olan havenenin tertîb-i cezâsına müsâra'at birle sâirlere mevâcib-i ibret kılınmak ve bu vechile revâbıt-ı askerîyenin ihtilâlden vekâyesine ikdâm olunmak lâzımeden olduğu ma'lûmun olduk da, bu bâbda bir an te'hîr ve ta'vîk-i tecvîz etmeyerek merkûm vilâyeti ve sâir havâlisinde bulunduğu mahalde bi't-taharrî alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan fermân-ı kazâ-ı cereyânımda mazmûnunu icrâyâ müsâra'at ve emvâl ve eşyâsını dahi zabt ve girift ve ma'rîfet-i şer'le terkîm-i defter eyleyüp defterini ve keyfiyeti serî'ân Der-aliyyem'e ve Ordu-yı hümayûnuma î'lam ve izhâra müsâra'at ve mikdâr-ı zerre kusûr ve tekâsül-gûne harekâtı tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene [1]205

Sudûr eden fermân-ı âlî mücebince işbu kayd terkîn olub î'lâm-ı hâl-i aqv emr-i şerîf yazılmışdır.

Hâlâ Rumeli Vâlîsi ve seraskerî Zaimzâde vezîr Mustafa Paşa`ya hüküm ki, Bundan akdem ordu-yı hümayûnum tarafından ısdâr olunan emr-i şerîfimle yüz nefer asker tahrîrine me'mûr olan Radomirlü Ahmed Bey nâm mefsedetin der-aliyyem cânibine firâr etmiş olduğu mukaddemce Ordu-yı hümayûnuma ve rikâb-ı mantâbıma vârid olan tahrîrattan iş'âr olunmağla merkûm Ahmed Bey Der-aliyyem`e ve havâlisinde taharrî etdirdik de bu tarafda mevcûd olmayup Sofya cânibinde olduğu tahkîk olunmağla bu makûle asker tahrîrine me'mûr iken mugâyir-i rızâ firâra ictisâr eden havenenin tertûb-i cezâsı[na] îtibâr ile sâirlere ibret kılınması lâzımeden, emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabta mübâderet olmak mülâsesiyle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûm Radomirlü Ahmed Bey Sofya ve havâlisinde bulunduğu mahalde ma'rifetinle ahz ve tertûb-i cezâsına mübâderet ve emvâl ve eşyâsını dahi cânib-i mîrî için zabt ve girift ve ma'rifeti şer'le terkîm ve defter idüp defteri ve keyfiyeti serî'ân Der-aliyyem`e ve Ordu-yı hümayûnum tarafına î'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu makûle evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve emr-i me'mûresinin ibkâsına tereddüd ve muhâlefet birle firâra mücâseret eden havenenin izâle ile sâirlere ibret kılınması lâzımeden idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm ile Radomirlü Ahmed Bey`i ma'rifet ve ihtimâmınla Sofya ve havâlisinde bi't-taharrî bulunduğu mahalde ahz ve tertûb-i cezâsına ihtimâm ve dikkat ve mecmû'a-ı emvâl ve eşyâsının dahi zabt ve girift ve ma'rifet-i şer'le terkîm-i defter idüp defteri ve keyfiyeti serî'ân Der-aliyyem`e ve Ordu-yı hümayûnum tarafına î'lâm ve inhâya mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâhir-i C. Sene [1]205

Hâlâ Diyarbekir mütesellimi olup bu def'a zikr-i âtî husûs-ı ehemme me'mûr ve ta'yîn kılınan () -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Bir müddetten berü dâire-i itâ'atten hurûc ve ziyâde bağı ve fesâda urûc eden Mullu iskân başısı Timûr ber-şürûrun (?) Dâire-i şekâvet ve mefsedeti Mardin ve Siverek ve Diyarbekir taraflarını tecâvüz edüp, ma'den-i hümâyûn kazâlarına dahi sârî olup Ergani ve Diyarbekir mabeyninde vâki' Karacadağı nâm mahalde tahassun birle Tokat havâlisine gâret-i emvâl îsâl-i hasâra ictisârı bundan akdem tahkîkât-ı şâhânem olduk da hâin-i merkûmun izâle ve istisâli emrine mukaddemâ evâmir-i aliyyemle me'mûr olan hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrîzor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa - *iclâlehû*- şakî-i merkûmun ne vechile olur ise elegetirilip beher-hâl izâle ve istisâliyle şürûr ve mefsedetinden bilâd ve ibâdın tasfiye ve te'mîn-i emniye bundan akdem şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mücebince ısdâr olunan mahsûs emr-i şerîfim bilâ-istiklâl me'mûr ve ta'yîn kılınub berü tarafdandahi nefer-i mezkûrun hasr ve tazyîk ve ahz ve istisâline Bağdad ve Basra vezîr-i müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere amel ve hareket eylemen leffen hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa ve Haleb Vâlîsi Tercîmzâde vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehûmâ*- ve Cizre Beyi () Bey -dâme izzuhû- husûs-ı evâmir-i aliyyemle me'mûr ve ta'yîn kılındığından mâ'adâ mîr-i mîrândan Malatya mutasarrıfı Rişvan-zâde Ömer -dâme ikbâluhû- dahi Malatya Sancağı'nın harb ve darb erbâbıyla Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ma'îyyetine varup şakî-i mezkûrun istisâli emrine emr-i dirâyete mübâ'adet eylemek ve şakî-i mezkûrun başında olan cümle emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşî ve akçelerini üzerine varan asâkirden gâret edenler ahz ve iğtinâm eylemen ve ru'ûs-ı maktû'ları me'mûr olan vüzerâ ve sergerdenin olmak kimesneden misillü emvâl-i minvâl olunmak mazmûnlarında Rakka ve Diyarbekir eyâletleri vâhîlerinde olan hükkâm ve zâbitân dahi başka başka evâmir-i aliyyemle yine ve te'kid olunmuş olup ve Silifke ve Diyarbekir mütesellimi Nişâncıoğlu İbrâhim dahi müşâr ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere amel ve hareket ederek şakî-i merkûmun izâle ve istisâli emrine kemâl-i ikdâm ve ihtimâm eylemen leffen me'mûr ve ta'yîn kılınmış olmağla sen ki Diyarbekir mütesellimi mûmâ-ileyhsin sen dahi ber-vech-i meşrûh bu bâbda selefî me'mûr olduğu misüllü Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh emr ve dirâyete muvâfakat ve Rakka ve Haleb vâlîleri müşâr ve Cizre Beyi ve Malatya mutasarrıfı

mûmâ-ileyhimâ ile dahi muhâbere ve mükâtebe olunarak şakî-i mezkûrun berü tarafdand ne vechile olur ise izâle ve istisâline ve ref‘-i gavâil-i şekâveti emrine ve bilâd ve ibâdın temhîr ve tathîrine bi‘l-ittifâk amel ve hareket kemâl-i i‘tinâ ve müsâra‘at eylemen fermânım olmağın me‘mûriyetini şâmil rikâb-ı hümâyûnumdan hâssaten işbu emr-i şerîfım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin mezkûrun mütesellimliği bu def‘a sana ihâle ve tefvîz kılınması mahrûsundan kârgüzârî ve dirâyet ve muvâfık-ı rızâ hareket ve hidemât-ı lâyıkâ ibrâzına şereftân-ı hamîyyet eylemen maslahatına mebnî olmağla şakî-i merkûmun izâle ve istisâli emrine selefен Diyarbekir müteselliminin me‘mûriyeti vechile senin dahi me‘mûriyetin husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk idüğü ve maslahat-ı matlûbeye bâlâda beyân olunduğu vechile müşâr-ı mîr-i mîrân ve sâir mûmâ-ileyhimânın evâmîr-i aliyyemle ta‘yîn ve me‘mûr kılınmış oldukları bu bâbda senden ber-vefk-i rızâ hidemât-ı makûle zuhûrunu mûceb olur hâlâtın istisâline mübâderet olunmak matlûb-ı katı‘â-ı mülûkânem idüğü ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyhin buyruldu su mûcebince amel ve hareket ve Rakka ve Haleb vâlîleri müşâr ve Cizre Beyi ve Malatya mutasarrıfı mûmâ-ileyhimâ ile dahi muhâbere ve ittihâd levâzımına ri‘âyet birle ne vechile ve ne tarîk ile olur ise olsun şakî-i merkûmun izâlesi ve avâne ve teb‘âsının kahr ve istisâlleri ve şürûr ve mefsedetlerinden ibâdullâın te‘mîni ve bilâd-ı (...) mazârın tasfiye ve tathîri emr-ibe hidemât-ı lâyıkâ ibrâzına nisâr-ı cehr ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mübâ‘adet eylemen bâbında

Fî evâhir-i C. Sene [1]205

101 [38-1]

Mekri ve Kara ve Gümûlcine kâdîlarına ve Kara kazâsında Haseki Ahmed -zîde mecduhû-ya ve a‘yân ve sâir-i zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Sen ki Mekri kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def‘a tarafından der-bâr-ı atûfetkarâr-ı şâhâneme vârid olan bir kıt‘a i‘lâm ve ahâlîsinin muhâzırlarında eşkiyâ zümresinden Kara Hasan nâm şakî ve ma‘lûmü‘l-esmâ eşhas ile Mekri Kasabası kurâlarından Kariye-i Cedîde nüzûl ve fukarânın menzillerini ihrâk ve (...) ırzlarını gâret, emvâl ve eşyâlrını yağma ve hetk-i a‘râza ictirâ eylediklerinden mâ‘adâ gasb-ı

emvâl eyledikleri kimesneleri habs ve beşyüz kuruşların almadıkça itlâf etmedikleri ve eşkiyâ-yı merkûmenin şerr-i mazarratlarından ahâlî-i fukarâsı perîşânü'l-hâl olduğu beyânıyla dâfi'-i şürûrları niyâzında oldukları tahrîr ve iş'âr olunmuş siz ki mevlânâ ve haseki ve a'yân ve zâbitân ve sâir mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le ve cümle temhîr ile eşkiyâ-yı merkûmenin bi'l-ittihâd zâhire ihrâca ve gasb eyledikleri fukarâ ma'rifet-i şer'le eshâbına istirdâd ve ser eşkiyâ Kara Hasan ile avânesinden şekâvetleri bâis olanların haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'anın icrâsına mübâderet ve fîmâ-ba'd fukarâ-yı ra'yyete irsâl-i cevri ve te'addî olunmak sûretinin istihsâliyle mübâderet olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve haseki ve a'yân ve zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız, zaman-ı adâlet-nişân-ı padişâhânemde vâki' olan fukarâ ve zu'afâ ve sâir bir ferde hilâf-ı şer'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vukû'una kat'a rızâ-yı mülûkânem olmayup o makûle şekâvet-kârların şerr ve mazarratlarının men' ve def'ile istihsâl esbâb-ı âsâyiş veistirâhat-ı ahâlîye ihtimâm olunmak matlûb idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdlarıyla ser eşkiyâ olan merkûm Kara Hasan da'vasını kazâ-i mezbûrun dahîlinde bi't-taharrî zâhire ihrâc ve gasb eyledikleri emvâl-i fukarâ her ne ise ba'de'l- (...) eshâbını istirdâd olunur, sonra ser eşkiyâ olan merkûm Kara Hasan da'vasından üzerlerine şekâvet sabit olunmakla mücâzât-ı meşrû'alarının icrâsına müsâra'at fîmâ-b'ad ve fukarâ-yı ra'yyete irsâl-i cevri ve te'addî vukû'a gelmemesi ve âsâyiş-i hâl-i fukarâyı mûceb olur hâlâtta istihsâline mübâderet eylemeniz şöyle ki bu bâbda ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla maslahat-ı matlûbenin te'hîrini mûceb olur hâlât tecvîz olunmak lâzım gelür ise ber-vech-ile özi ve cevâb-ı karîn kabul olmayup mazhar-ı ıkâb olacağınız muhakkaktır âna göre amel ve hareket hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz ve yine bu bahâne ile şekâvete alâka medhâl olmayan bî-cürm makûlesine celb-i mâl ve garaz ve nefsâniyet ve hilâf-ı inhâya mebnî hilâf-ı şer-i şerîf arz-ı tehemmür ve istar-ı şekâvet ferd-i efrîdeye zulm ve te'addî vukû'a gelmekden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene [1]205

102 [38-2]

İnebahtı Muhâfızı Seyyid Abdullâh -*dâme ikbâluhû*- ve Kara kâdîsına hüküm ki, İnebahtı Sancağı'nda Karadarı (?) kazâsına tâbî' Arahul nâm karye meskenetinden Şişman Tataşi nâm zimmînin oğulları Nikola ve Yanaki nâm zimmîler bundan akdem yüz elli nefer haydûd-ı eşkiyâsını başlarına cem' ve sergerde olan İzercu nâm kapûdânı yanlarına celb ile kazâ-yı mezkûr kurâsından Yalukol ve Palatna ve Beresne nâm kurâyı basup gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve ihrâk-ı buyûn ve sâir-i günâ-gün mezâlim misillü kabâhate cesâret ve taraf-ı mesâkili sedd ü bend eyledikleri mukaddemâ bâ-ilâm ve muhâzırâne bulunduğu binâen merkûmân Nikola ve Yanaki'nin tertûb-i cezâları zımnında sâbıkâ İnebahtı muhâfızı vezîre hitâben iki yüz dört senesi evâil-i zi'l-kâdesinde emr-i şerîfim sâdır olmuştur. El-hâlet-i hâzihî siz ki muhâfız-ı mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız bu def'a tarafınızdan Der-aliyyem'e vârid olan i'lâmınızda ve İnebahtı nâibinin arzında mesfûr Tataşi birkaç seneden berû kocabaşlık dâ'ıyyesinin olduğuna binâen, ahâlî-i kazadan hâssasıyla lede'l-tedâfi' cebren olduğu kırk iki bin kuruş, hukûk-ı fukarâ destinde bâset olup evvel etmen leffen idüğü, murâd olmakdan nâşî hukûk-ı müsbetle malından tahsîl-i murâd olunduk da, oğulları merkûmân ziyâde eşkiyâyı başlarına cem' ile tehâsiline mûmâna'at leffen olduklarından başka katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misüllü nice fezâhata ictisâr eyledikleri ve merkûmân Nikola ve Yanaki'nin tertûb-i cezâları bâbında sudûr eden emr-i şerîfimle mazmûn-ı münîfi icrâ olunmayup ukde-i te'hîre dûçâr olduğu tahrîr ve inhâ ve zamanlarında tahkîk olan meblağ-ı mesfûrlarından tamâmen tehâsil ve eshâbına redd ve teslîm ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm olduğu sudûru istircâ ve rikâb-ı müstetâbda divân-ı hümayûnumunda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olunduk da, mesfûranın Nikola ve Yanaki'nin tertûb-i cezâları bâbında ber-vech-i meşrûh terhîm-i merkûm emr-i şerîfim verildiği mukayyed olunmağın, husûs-ı mezbûre ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mesfûrların iddi'âsı hukûk ve ta'yîn-i madde eden hâssalarıyla mahallinde ferdin ferdâ terâfû-ı şer' ve zimmetlerinden ba'de'l-sübût tahakkuk eden hukûk-ı fukarâ eshâbını tamâmen avam[a] teslîm olunduktan sonra mukaddemâ haklarında sâdır olan emr-i âlişânımın infâzlarına mübâderet olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki muhâfî ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i

mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mesfûrân Nikola ve Yanaki'yi ahz ve muhâkeme-i meclis-i şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i madde eden hâssalarıyla ferdî-ferdâ terafû-ı şer' ve zamanlarında bâset olan hukûk-ı fukarâ-ı tekâsûr tehâsil ve eshâbını tamâmen ve kâmilî teslîm ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra mukaddemâ haklarında sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfini tenfîz ve icrâyâ müsâra'at ver ser-mû kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i B. Sene [1]205

103 [39-1]

Şile Serdârı Gökoğlu'nun kâtîlî Kazasmanlıoğlu'nun (?) ve avânelerinin bulundukları mahallerin kuzât ve nevâibine ve bu husûs için bâ-emr-i âlî mübâşeretîyle Şile'de ikâmet üzere olan Ser-turnâyî İbrâhim -*zîde mecduhû*-ya ve Kocaeli Sancağı Mütesellimî'ne ve eşkiyâ-yı merkûmenin bulundukları kazâların serderân ve sâir zâbitân -*zîde kadruhûmâ*- hüküm ki,

Bundan akdem Şile serdârı iken be-gayr-ı hakkın fenâ eyledikleri Gökoğlu Mustafa nâm kimesnenin kâtillerinin ahz ve giriftleriyle te'diyât-ı lâyıkalı icrâsı için rikâb-ı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfimle mübâşir-i mûmâ-ileyh egerçe irsâl olunmuşdu. Lâkin bu âna kadar tenfîz ve icrâ olunduğunu nâtık-ı i'lâm-ı tevârüd etmemekle, mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince maktûl-ı mezbûrun kâtilleri ve avâneleri bulundukları mahalde bi-eyyi vechin kân ne vechile olur ise ahz ve girift ve mücâzât-ı lâyıkalı icrâ olunmak bâbında te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve mübâşir ve sâir mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan emr-i âlîşânım tenfîz ve icrâsı esbâbının istihsâline mezîdü'l-ihimâm ve dikkat eyleyesüz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda segbânbaşı olan Ömer -*dâme mecduhû*- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh amel olunmak bâbında

Fî evâil-i B. Sene [1]205

104 [39-2]

Hâlâ Haleb Vâlîsi olup zikr-i âtî husûs-ı ehemme bundan akdem me'mûr kılınan vezîrim Tercîmzâde Süleyman Paşa -*iclâlehû*-ya hüküm ki,

Mullu Timûr habâset-i mevfûrun ahz ve istisâli ile ittifâ-yı dâire-i şekâvet ve mefsedeti ve kayd ve mazarratından bilâd-ı ibâdın tasfiye ve te'mîni husûsu mukaddem ve mu'ahhar şeref-efzâ-yı sudûr olan evâmir-i aliyyemle hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrizer Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*-nun bi'l-istiklâl uhdesine ihâle ve tefvîz kılınmış olup berû taraftan dahi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere amel ve hareket ve şakî-i mezkûrun izâle ve istisâli emrine hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa -*iclâlehû*- ve Malatya mutasarrıfı mîr-i mîrândan Rişvan-zâde Ömer -dâme kadruhû- ve Diyarbekir mütesellimi bi'l-ittifâk lâzım gelen harekâtın icrâsına teşmîr-i sâ'id-i miknet ve şakî-i mezkûrun ref'-i vücûd-ı habâset-âlûduna binâ-i mukarreret eylemen husûsu bundan akdem ısdâr ve irsâl olan emr-i şerîfimle sana ifâde ve teksîr ve ol bâbda lâzım gelen vasiyet ve tenbîhât-ı şâhânem alâ-keyfiyet derc ve temhîr olunmuşdu. Mazmûn emr-i şerîfim ve senden me'mûl ve melhûz-ı dâverânem olan gayret ve dirâyet olduğuna nazaran, kapun halkını şân-ı vezârete elyak ve cümle müselmân tanzîm ve âmâde birle Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından tarafına vârid olacak tahrîrat mantûkunca şakî-i merkûmun istisâli emrinin hidemât-ı pesendîde ibrâzına ikdâm ve azîmet eylemen ehemmi-i umûrdan olduğu zâhir ve el-hâlet-i hâzihî Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh şakî-i merkûmun izâle ve istisâli esbâbının istihsâline şer'an ve mübâşeret leffen idüğü Der-aliyyem'e vürûd eden tahrîrat mefhûmundan berîhî ve bâhir olup bu sûrette Bağdad Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyh bi'l-muhâbere şakî-i merkûmun istisâl ve ref'le avânenin şekâveti emrine berû taraflarından dahi me'mûrîn-i sâire ile bi'l-ittifâk ref' ve havâlisi esbâbının istihsâline mübâderet olunmak lâzımeden olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin kapun halkını şân-ı vezârete lâyük vech ile tanzîm ve şakî-i mezkûrun sâir me'mûrlar ile ma'ân mukâbelesine vefâ edecek mübâhase dâiresi teksîr ve tetmîm birle hâzır ve âmâde olup, Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mazmûn-ı münîfi leffen amel ve harekete kemâl-i ikdâm ve ser-mû kusûr ve rehâvet-güne harekât vukû'unu tecvîzinden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen için te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuş idi. Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senin vüzerâ-yı a'zam beyinde bu misillü umûrun bir tarîk-i me'mûl te'diye ve temşiyeti nezd-i şâhânemde ma'lûm ve âşikâr olmak hasebiyle Haleb eyâleti bundan

akdem sana tevcîh olunmakdan maksûd-ı asl şakî-i merkûmun kahr ve tedmîri husûsuna Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile muhâbere iderek ve me'mûrîn-i sâire ile dahi merâsim-i ittihâd ve ittifâka ri'âyet olunarak hidemât-ı (...) ibrâzına sa'y-ı avnî eylemen kazıyesi olduğu ve bu bâbda ser-mû kusûr ve tekasür gûne hareket vukû'u ber-vech-ile câiz olmadığı ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mazmûn emr-i şerîfimi mütâla'a birle kapun halkını şân-ı vezârete şâyân vech ile ikmâl ve âmâde eyleyüp şakî-i merkûmun kahr ve istisâli emrine Bağdad Vâlîsi ile muhâbere ve me'mûriyet sâire ile dahi mâ-küllî'l-vücûh ittihâd ve ittifâk-ı merâsime ri'âyet ederek ber-vefk-i rızâ hidemât-ı pesendîde ibrâzına teşmîr-i sâ'id-i miknet ve mu'tad idüğü bu emr-i ehemmdede zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvet vukû'u tecvîz ile mazhar i'tâb-ı şâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında Fî evâhir-i B. Sene [1]205

105 [39-3]

Bir sûreti

Hâlâ Rakka Vâlîsi vezîr- el-hac İbrâhim Paşa'ya () ber-vech-i meşrûh me'mûr olduğu vechile hareket ve kapun halkını gereği gibi tanzîm ve inâyet-i mezkûrenin sefere me'mûr olmayan darb ve harb erbâbıyla mukaddemâ me'mûr olduğu vechile şakî-i merkûmun berû tarafından izâle ve istisâli emrine Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh muhâbere ve Haleb Vâlîsi ve sâir me'mûrîn ile dahi ittifâk ederek amel ve hareket eylesesün ber-vech-i meşrûh

106 [39-4]

Bir sûreti

Mîr-i mîrândan Malatya mutasarrıfı Ömer -*dâme ikbâlehû*- () mukaddemâ me'mûr olduğu vechile Malatya Sancağı'nın sefere me'mûr olmayan darb ve harb erbâbını bâhir-i (...) Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ma'ıyyetine varup bi'l-ittifâk amel ve hareket eylesesün ber-vech-i meşrûh

107 [40-1]

Rikâb-ı hümâyûnumda mirâhûr-ı sâni olup Anadolu'nun orta kolundan ihrâc-ı askere me'mûr olan Ali Bey -*dâme mecduhû*-ya ve ihrâc-ı asker husûsuna ikdâm zımında mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyetine bu def'a ta'yîn ver irsâl olunan Terekeci başı Abdurrahman haseki -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Sen ki mirâhûr-ı sâni mîr-i mûmâ-ileyhsin bundan akdem zikrolunan orta koldan me'mûr leffen asâkir ihrâc-ı zımında rikâb-ı hümâyûnumdan ma'iyetine egerçe müte'addîd hâssa silahşörleri ve hâssa hasekileri ve ocak mübâşirleri ta'yîn ve terfîk olunmuşdu. İmdi el-hâlet-i hâzihî vaktinde müsâ'ade kılmayup matlûb leffen asker ihrâc-ı ziyâde ikdâm ve ihtimâma menût olduğu muhtâc-ı beyân olmamakdan nâsî ihrâc-ı asker husûsunda ma'iyetinde istihdâm olunmak ve bâzû-yı liyâkatınla medâr-ı takvît olmak için bu def'a hâsseten Terkeci başı-yı mûmâ-ileyh dahi ma'iyetine ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da yeddine verilen mufassal ve meşrûh emr-i âlişânım zikr ve beyân olunduğu vechile zikr olan otra koldan matlûb olan sınıf-ı askerîyenin muktezâ-yı me'mûriyeti leffen bir an akdem yerlerinden ihrâc ve bireri sefer-i hümâyûnuma sarf ve tesyârları hâlâtına kemâl-i ikdâm ve dikkat ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki Terekeci başı-yı mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyetin senin dahi ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mirâhûr-ı sâni mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyetine varup ihrâc-ı asker emr-i ehemminde sâdıkâne ve müstekîmâne hareket ibrâzına ihtimâm ve ser-mû hilâf-ı rızâ vazî'-i tecvîzden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

108 [40-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından ve Anadolu'nun sol kolundan savb-ı askere me'mûr olub bu def'a rikâb-ı hümâyûnumdan mirâhûr-ı sâni nasbıyla kadrî-i terfî' olunan Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Sen ki kapıcı başı-yı mûmâ-ileyhsin, me'mûr olduğun asker sürülmekliği emr-i ehemminde vesâya-yı şehriyârâneme muvâfık harekete dikkat ve ibrâz-ı istikâmet ve gayret eylediğin mesmû'a-ı padişâhânem olduğundan bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince rikâb-ı hümâyûnumdan mirâhûr-

1 sâni nasb olunmakla i'lâm-ı hâl ve me'mûr olduğun hidemât-ı mühimme dîn ve Devlet-i Aliyyemde evvelkinden birkaç kat ziyâde ikdâm ve dikkat-i tam eylemesini mutazammın rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve münâsib-i rû'yetle mâ'an () ile irsâl olunmuştur. İmdi senden rikâb-ı hümayûnumdan mirâhûr-ı sâni nasb olunmuş iken, me'mûr olduğun sürmenin emr-i ehemminde istikâmete hareket ve ibrâz-ı hâsi hizmete dikkat eylediğin mesmû'a-ı şâhânem olduğundan hidmetinle sükkânât irâdesine mebnî ve ba'de'l-yevm dahi savb-ı asker emr-i ehemminde birkaç kat ziyâde azîmet eylemen maslahatına müstebnî idüğü ma'lûmun olduk da, mukaddemâ bâlâsı hatt-ı hümayûnumla müveşşahân sürücülüğüne me'mûriyeti hâvî sana ve sâirlere hitâben sâdır olan emr-i âlişânım münderc-i vesâyâ ve te'kidât muktezâsı leffen hareket ve zikrolunan sol koldan ordu-yı hümayûnuma ve İsmâ'il ve tehâsis-i inâye ve havâlisine müretteb ve me'mûr olan mecmû'-ı sınıf-ı askerîyeyi geceyi gündüze katarak serî'ân ve âcilen yerlerinden ihrâc ve birbirini mahall-i me'mûrelerine irsâl ile cümlesinin ardını almağla dâmen-i dermeyân gayret ve mikdâr-ı zerre kusûr ve tekâsül vukû'undan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

109 [40-3]

Mirâhûr-ı sâni Ali Bey'in bulunduğu kazâsının kâdîsına ve rikâb-ı hümayûnumdan Terekecibaşî olup bu def'a zikr-i âtî husûsa der-aliyyemden ta'yîn olunan Abdurrahman -zîde mecduhû-ya ve kazâ-yı mezkûrun yeniçeri zâbitân ve sâir zâbitânı ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine hüküm ki,

Anadolu'nun orta kolundan sevk-i askere me'mûr olan mirâhûr-ı sâni Ali Bey'in yedinde olan hatt-ı hümayûnumla ma'nûn emr-i âlişânım mefhûmuna ve rızâ-yı şehriyârâneme mugâyir vardığı mahallerde me'mûriyetini celb-i mâla ve icrâ-yı şerâre-i nefsanîyete âlet ederek, etmediği fezâhat kalmayup hâsılı kendünden sünûh eden etvâr ve harekât min-küllî'l-vücûh kendüye şifâhen ve tahrîren dâfi' olan tenbîhâtâ münâfi ve Rızâullah'a ve rızâ-yı şehriyârânemin hilâfı olup, böyle emr-i dînde bu misillü münâfi-i merâtib harekât edenlerin ibretü's-sâ'irîn haklarından gelinmesi bir muktezâ-yı dikkat ve hâl-i lâzım olmakdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan

hatt-ı hümayûn-ı şevket makrûnum mücebince mîr-i merkûmu kangî mahalde bulur isen sen ki Terkecibaşî-yı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetin ve mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetleriyle derhâl cezâ-yı sezâsını icrâ ve ser-i maktû‘unu Der-aliyyem`e irsâl ve isrâya müsâra‘at ve fukarâ-yı ra‘iyyet ve sekene-i memlekette münâfî-i emr ve rızâ olduğu ittihânın ferdan-ferdâ eshâbına rû-yi mümkün olmamak hasebiyle gerek mevcûd olan incâ ve gerek sâir mâlik olduğu eşyâsı emr-i cihâda sarf içün cânib-i niyet almasına râci’ olmağla cümlesini cânib-i mîrîçün zabt ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve temhîr defteriyle Der-aliyyem`e tesyâra mübâderet ve diğeri emr-i şerîfîm mücebince merkûm me‘mûr olduğu mahâllerde sefere me‘mûr olan sınıf-ı askerîyeyi serî‘ân ve âcilen yerlerinden ihrâc ve birbirini savb-ı maksûda irsâle ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın mektûmen ve mahfîyyen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve ve yeddine i’tâ olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa‘y ve gayret ve mikdâr-ı zerre rehâvet ve kusûrdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesen ve siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız siz dahi Terekecibaşî-yı mûmâ-ileyh ile bu bâbda merâsim-i ittihâd ve ittifâka ri‘âyet ederek mîr-i merkûmun müstehak olduğu cezâ-yı sezâsının bilâ-tevakkuf icrâsına ve yanında olan nukûd ve eşyâ-yı sâiresinin memhûr ve mahfî defteriyle Der-aliyyem`e irsâline ihtimâm ve zinhâr ve zinhâr tekâsül vukû‘undan tehâşî ve ittikâ-i tâm ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve ifhâm eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

110 [41-1]

Anadolu`nun orta kolu Yemin diyârıyla nihâyetine varınca vâki‘ mevâil-i fühâm ve kuzât ve nevâib ve müftîler ve ulemâ-yı *-zîde ilmuhû-*ya ve nakîbü’l-eşrâf kâimakâmları *-zîde şerefhûma-* ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda terekecibaşî olub bu def‘a zikr olunan orta kola sürücü ta‘yîn olunan Abdurrahman ve ihrâca asâkir içün mukaddemâ der-aliyyemden ta‘yîn olunan hâssa silahşörleri ve hâssa hasekileri ve Turnacıbaşî *-zîde mecduhû-*ya ve zikr olunan kazâların yeniçeri zâbitânları ve şehir kethudâları ve yeniçeri serdârları, çuhacı, topçu ve arabacı zâbitleri ve sipâh ve silâhdâr-ı zâbitân ve serdâr yeniçeri ağaları ve Turnacıbaşî-ı mûmâ-ileyh ma‘iyyetine,

mukaddemâ ta'yîn olunan yazıcı ve çavuşân ve sâbık'u-zikr orta koluna vâki' kazâların bi'l-cümle zâbitân ve vücûh-ı memleket ve ihtiyârân ve söz sahipleri ve iş erlerine hüküm ki,

Anadolu'nun ortakolundan sevk-i askere me'mûr olunan mirâhûr-ı sâni Ali Bey'in kendüye olan vesâyâ ve tenbîhâta mugâyir varduğu mahallerde akçe ahzı ve sâir hâlât-ı reddiyye ve envâ'-ı fezâhata cesâreti tekayyüdüyle mîr-i merkûm mazhar-ı gadab-ı padişâhânem olup ânın yerine âharın (...) eden sürücü ta'yîni bir muktezâ-yı vakt ve hâl-i lâzımeden olmakdan nâşî, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mehât-makrûnum mücebince ânın ihrâc edeceği asâkirin sürülmediği sen ki Terekecibaşı-yı mûmâ-ileyhsin, senin uhdene ihâle olunmak husûsuna irâde-i dâverânem ta'alluk etmekle, me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve yeddine i'tâ olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da diğer emr-i şerîfim mücebince mezbûrun cezâsını tertîb etdirdikden sonra sürülmesi için kendüye ve bi'l-cümle güzâre-i mûmâ-ileyhimâ ve sâirelere hitâben bâlâsı hatt-ı hümayûnumla müveşşâhan yeddinde olan emr-i âlîşânım sen ahz ve mukaddemâ merkûmun ma'ıyyetine me'mûr olan silahşörân ve hasekiyân ve ocak mübâşirleri mûmâ-ileyhimâ ile ittifâk ve ittihâd ederek ber-vech-i meşrûh mukaddemâ hatt-ı hümayûnumla müveşşâhan merkûmun yeddine verilüp sâbık'u-z-zikr sürülmeliği emr-i şerîfim ne vechile beyân ve te'kîd olunmuş ise öylece hareket ve zikr olunan orta kol asâkirini mantûk-ı emr-i şerîf ihrâca ve sâbıkân sefer-i hümayûnuma erişirmeğe ve emr-i şerîf-i mezkûrun mefâhimini gereği gibi muzâlefe ile herbir maddede müceb ve muktezâsını icrâya binâ-i cell-i miknet ve kemâl-i ikdâm ve dikkat ve'l-hâsıl merkûm Ali Bey sürülmelik emr-i ehemmine ne vechile me'mûr ise sen dahi ol vechile ihrâc-ı asâkire dâmen-i dermeyân gayret ve ser-mû hilâf-ı rızâ ve münâfî-i tecvîzden müfâd ol vakit akçe almak ve hatır ve gönle ri'âyet etmemek ve ırz ve nefsanîyete tâbi' olmak misillü evzâh ile te'hîr-i askere bâis ve mazhar-ı gadabü'l-hâkime pâdî olmakdan be-gâyet tehâşî ve mûmâna'at edenlerin ve siz ki mevlânâ ve mukaddemâ ta'yîn olunan mübâşirler ve sâir mûmâ-ileyhimâsız siz dahi Terekecibaşı mûmâ-ileyh ile ittifâk ve ittihâda ri'âyet ve cümlenize hitâben mukaddemâ sâdır olan bâlâsı hatt-ı hümayûnumla müveşşâh emr-i şerîfimde münderc vesâyâ ve tenbîhât muktezâsı leffen amel ve harekete bi'l-ittifâk binâ-i

mukarreret ee kâfe-i sınıf-ı askerîyenin emr-i şerîf-i mezkûrda münderc olduğu vechile bir dakîka mukaddem yerlerinden ihrâc ve sefer-i hümâyûnuma birbirini irsâlden emr-i ehemmine binâ ve hasr ve sa'y ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ ve münâfî-i tecvîz ile mübtelâ-yı nedâmet olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

111 [41-2]

Hâlâ Diyarbekir Vâlîsi olup Sinop'da ikâmet leffen olan vezîrim Süleyman Paşa - *iclâlehû*-ya ve Sinop tarafında olan donanma-yı hümâyûn sefîneleri kapûdânlarına hüküm ki,

Bu esnâda Trabzon İskelesi'nden Anapa cânibine emrâr olunacak sergerdenin âcilen ve serî'ân iskele-i mezkûreden sefâine irkâb ve Anapa tarafına irsâli farz mertebesinde olmak hasebiyle zikrolunan taraftan iskelesine donanma-yı hümâyûnumdan binlik sefîne ile bir iki kıt'a kırlangıç irsâli zımnında el-hillü'l-hayat egerçe kapûdân-ı deryâ vezîrim Hüseyin Paşa -*iclâlehû*-ya diğer emr-i şerîfim sâdır olup, ancak kapûdân-ı deryâ vezîr-i müşârun-ileyh senin cânibinde olduğundan taraf-ı müşârun-ileyhden iskele-i mezkûre sefâin eriştirilmesi te'hîr kabul etmek mülâhazadan bâ'id olmakdan nâşî, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin Sinop'da ikâmet leffen olan donanma sefînelerinden binlik ile bir iki kıt'a kâdirga sefînelerden vusûl-i emr-i şerîfim Trabzon İskelesi'ne irsâl ve tesyâra mübâderet ve sefâin-i mezkûrenin neferâtı noksan ise hemen bir iki gün zarfında te'mîn ve tanzîm emrine binâ-i mukarreret ve zinhâr ve zinhâr emrâr-ı vakti tecvîz ile te'hîr-i maslahat-ı mühimmeyi mûceb harekâttan mübâ'adet eylemen fermânım olmağın hâsseten rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber-vech-i ta'accül () ile irsâl olunmuşdur. İmdi Sinop'da olan donanma-yı hümâyûnum sefînelerinden bekleyen sefîne ile çend kıt'a Karlofça?'dan Trabzon iskelesine erişmeleriçün buyuruldu götürülmesi kapûdân-ı vezîr-i müşârun-ileyhe emr-i şerîf-i mezkûrde ifâde ve tenbîh olunmuş idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Sinop'da mevcûd donanma-yı hümâyûnumdan bekleyen sefîne ile Karlofça'dan bir iki kıt'asını vusûl-ı emr-i

şerîfîmden bir iki gün zarfında Trabzon İskelesi'ne erişirmeğe ve neferât noksân ise derhâl tekmîl ve tetmîme ihtimâm ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve ifhâm ve sermû te'hîr ve tevakkuf vukû'unu tecvîzden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylesin ve siz ki Sinop'da mevcûd donanma-yı hümâyûn sefâini kapudânları mûmâ-ileyhimâsız müşârun-ileyh (...) intihâb ve ta'yîn eder ise derhâl ol-tarafdan hareket ve âcilen Trabzon İskelesi'ne erişmeğe binâ-i mukarreret ve kat'â tevakkuf ve tereddüd vukû'undan ve emrâr-ı vakti mûceb olur ve sınıftan mûcânibe ve iskele-i mezkûrda sefîne size rûkûb edecek sergerdeyi ve ma'iiyyetinde olan asâkiri savb-ı inâyeye irsâle müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]204

112 [41-3]

Hâlâ deryâ kapûdânı ve Bahr-i Siyah cânibi ser-askerî vezîrim Hüseyin Paşa'ya hüküm ki,

Bu def'a hasebü'l-iktizâ Trabzon İskelesi'nden Anapa cânibine emrâr olunacak sergerdenin âcilen ve serî'ân iskele-i mezbûrdan sefâyine irkâb ve bir dakika mukaddem Anapa tarafına irsâli farz mertebesinde olmak hasebiyle sen ki kapûdân-ı deryâ vezîr-i müşârun-ileyhsin, ma'iiyyetinde ve yâhûd tarafından semt ve karîb mahallerde olan donanma-yı hümâyûn sefînelerinden binlik sefîneler ile bir iki kıt'a kırlangıç sefîneleri Trabzon İskelesi'ne ta'yîn ve irsâle müsâra'at eylemen fermânım olmağın hâsseten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve âcileten () ile irsâl olunmuşdur. İmdi tarafından sâbıku'z-zıkr Trabzon İskelesi'ne sefâyin-i mezkûrenin erişdirilmesi mesâyir-i karîn-i te'hîr olmak mülâhazasına mebnî ihtiyâten Sinop'da olan binlik sefîneler ile bir iki kıt'a kırlangıç sefînelerini vusûl-i emr-i şerîfîmle Trabzon İskelesi'ne irsâl ve tesyâr ve sefâin-i mezkûrenin neferâtı noksan ise bir iki gün zarfında tanzîm ve tekmîl ve âcileten iskele-i mezkûre tesyâr eylemen için hâlâ Diyarbekir Vâlîsi olup Sinop'da ikâmet leffen olan vezîrim Süleyman Feyzî Paşa'ya ve sefâyin-i mezkûre kapûdânlarına diğr emr-i şerîfîm ısdâr ve ber-vech-ile tesyâr olunmuş olduğı ve gerek senin ma'iiyyetinde mûceb olanlardan ve gerek Sinop'da bulunanlardan ve yâhûd âhar-ı semt ve mebânîl olanların hâsılı her kangı tarafdan Trabzon İskelesi'ne serî'ân binlik sefîne ile bir iki kıt'a kırlangıç gönderilmesi

mümkün ise bi'l-ittifâk ta'yîn ve tesyâr olunmak esbâbın istihsâline ikdâm-ı devlet ve zinhâr ve zinhâr

[42-1]

emrâr-ı vakti tecvîz ile te'hîr-i maslahat-ı mühimmeyi mûceb olmakdan ve mübâ'adet eylemen matlûb-ı şâhânem idüğü işbu emr-i şerîfim tarafına vusûlünde Sinop'da olan sefîneden fermân olunduğu vechile Trabzon'da bulunan sefînelerle bir iki kıt'a kâdirga eriştirilebilecek ve maslahat te'hîr kabul etmeyeceği meczûmun olduğu sûrette hemân Sinop'da olanlardan müşârun-ileyh Süleyman Paşa ma'rifetiyle Trabzon İskeleyi'ne intihâb ve ta'yîn olunmalarını ve kapûdânlarının me'mûriyetlerini hâvî tahrîrat ve buyruldu irsâliyle keyfiyeti tenbîh ve te'kide müsâra'at ve eger Sinop'da sefâyini mezkûrenin Trabzon'a irsâlinde mühâzîr ve su'ûbet mülâhazası olur ise ma'iiyyetinde olan donanmada bir binlik ve bir iki kâdirga sefînelerini hemân ta'yîn ve Trabzon İskeleyi'ne tesyâra ihtimâm ve dikkat etmen lâzımeden olduğu dirâyet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete binâ ve sa'y ve mukarreret ve alâ-küllî'l-mütekarrirîn üç beş gün zarfında Trabzon iskelesinde binlik ve bir iki kıt'a kâdirga sefînelerinin hâzır ve müheyyâ bulunması esbâbının istihsâline ikdâm ve ve binâ liyâkat ve ser-mû tevakkuf ve emrâr vakitten gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve işâret eylemen bâbında

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]204

113 [42-2]

Mûcebince amel oluna deyü emr-i şerîfim bâlâsına hatt- hümayûn keşide buyurulmuştur.

Mısır Vâfisi vezîrim İsmâ'il Paşa'ya hüküm ki,

Kahire mutasarrıfına matrûd usât-ı ümerâ, bundan akdem Düvel-i Efrence'nin birinden birkaç nefer okçuyân ta'bîr olunur topçu talep etmiş olduklarına binâen, matlûbları olan okçuyânlardan bu esnâda bir fukarâyı ba'zı evrâk ile müste'mîn sefînelerden birine râkiben Mısır İskenderiyesi tarafına azîmet eylediği ve kah Mısır

derûnunda ve kah İskenderiye`de ikâmet eder Frenkten dönme bir nefer mühtedî olan, Frenk Devleti ile Usât-ı ümerâ beyninde vâsıta olmak hasebiyle zıkr olunan okçuyân-ı mezbûr[un] mehterîye kağıdı olup, ânın vesâtat ve delâletiyle usât-ı ümerâ taraflarına azîmet edeceği ve usât-ı merkûme top ve sâir cihetler ile Düvel-i Efrence`nin bâ-istinsâr adevât-ı harbiye[si] ile ikmâl ve ba`de Mısır üzerine gelüp zamîr-i habâsete tahmîrlerinde merkûz olan mefsedet icrâsının fesâdesinde oldukları mesmû`a -ı hümayûnum olmakdan nâşî, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin muhavvel olduğun dirâyet ve sadâkat muktezâsınca zıkr olunan mühtedîye Mısır ve İskenderiye`de serân (...) etdirüp ne Namkula Sancağı ile bir takrîb ahz ve Düvel-i Efrence ile usât-ı umera mâbeyninde vâsıta idüğü fi`l-hakîkâ zâhir olur ise hakîmâne bir sûret ile cezâ-yı mâ-yelîki icrâ ve mesfûr idüğü dahi Güzeran-ı Mısır`da ve İskenderiye`de hafiyyen taharrî ve tehbas olunarak ele geçdik de yanında olan evraktan bâlâda mastûr topçu okçuyânı idüğü ve usât-ı ümerâ taraflarına gitmek leffen irsâl olunmuş olduğu münfehim olur ise düvel-i sâire olduğundan bu makûle müfsid ve berhevâ olanların bulundukları âhar-ı devlet arâzisinden tard ve dâfi`leri kavâ'id-i devlet olmak mülâsesiyle bu kâideyi tatbîk ile âna dahi kâide-i düvel leffen Mısır cânibinden tard ve teb`îd birle usât-ı merkûmenin menvî-i zamîr habâset-i semîrleri olan hâlât-ı reddiyenin indifâ'-ı esbâbını arifâne ve âkilâne istihsâline dâmen-i dermeyân gayret eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve ve memhûren ve mektûmen ile tarafına irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mezbûr mühte'diye Mısır ve İskenderiye ve havâlisinin sû-i taharrî (...) etdirüp ele geçdik de fi`l-hakîkâ Düvel-i Efrence ile usât-ı ümerâ beyninde vâsıta idüğü tahakkuk eder ise tavr-ı hakîmâneye ri'âyet ederek derhâl cezâsını tertîb ve mesfûr idüğü dahi her ne mahalde olur ise usât-ı merkûme taraflarına gitmeğe me'mûr idüğü yanında mevcûd evrâkdan mütefehhim olduk da âna dahi kâide-i düvel leffen ol taraftan tard ve teb`îde ikdâm ve dikkat ve bu vechile usât-ı ümerânın menvî-i zamîrleri olan kerîhenin indifâ'-at-ı esbâbını ber-vech-i suhûlet biran akdem istihsâle binâ-i cell-i miknet ve bu bâbda senden me'mûl ve muntazır-ı şâhânem olan karâgâhı ve sadâketi icrâyâ dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfına hareket

vukû'undan ve ednâ mertebe tesâmüh ve tekâsülden gâyetü'l-gâye tevkî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B. Sene [1]204

114 [42-3]

Sâbıkâ Trabzon Vâlisi ve Anapa seraskerî Battal Paşa'ya hüküm ki,

Sen ki ser-asker-i sâbık müşârun-ileyhsin, hasebü'l-iktizâ Anapa ve Kirman cânibi ser-askerînin hâlâ Erzurum ve Trabzon Vâlisi vezîrim Abdullâh Paşa -iclâlehû-nun uhde-i dirâyet ve himmetine ihâle ve tenfîz birle, senin ol taraftan avdetin husûsuna irâde-i padişâhânem ta'alluk etmekden, nâşî işbu emr-i şerîfim hilâfının ser-asker-i müşârun-ileyh tarafından sana lede'l-ibrâz asâkir-i me'mûrede bir neferi teferruz etmen şartıyla ittibâ'-ı mahsûsanla ol taraftan kalkup beş altı aydan bu târîhe gelinceye dek Anapa'ya hareketinle ve ilerü Kabartaylar tarafına azimetine dâir ve tedâbir-i harbe ve sana olan vesâyâ ve tenbîhâta mütedâir mahfûzun olan evâmîr-i şerîfem ve mekâtib ve evrâk-ı sâireyi halefin ser-asker-i müşârun-ileyhe teslîm birle (...) hâlden birine (?) çıkub keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîre ve ba'de ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur ise müceb ve muktezâsı leffen amel ve harekete mübâderet ve senin avdetin takrîbiyle asâkir-i me'mûrenin ferd-i vâhidi avdetleri vukû'a gelmek ihtimâli olur ise vehâmeti tarafına râcî' olacağını bilerek, asâkir-i mertebede bir neferini tashîb etmen ve serân ve âlenen nefer kullarını müceb olur hâlât vukû'a gelmek misillü vuzû'dan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sana ibrâz için ser-asker-i müşârun-ileyh tarafına () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun oldu-uk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve zinhâr hilâf-ı rızâ herekete tecvîzden be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene 1204

115 [43-1]

Sen ki Abdullâh Paşa'sın Erzurum'da güzâr-ı hidmet edüp, nizâmına müfît olan ser-askerlikde dahi ziyâde sadâkat ve hidmet edeceğini anlayub Erzurum'a Trabzon'u dahi ilhâk edüp, seni Anapa ser-askerî etdim. Meskûlünün harâb olacağı mahal ol

tarafdır. Maksûdum avn-i Hak ile intikam almaktır. İnşâallâh-ı Te'âlâ sen muvaffak olursun. Düşmandan feth edeceğin yerlerisana temlik ederim daha nice mükâfât-ı dünya ve uhrâya mazhar olursun. Göreyim seni mûceb-i emr-i şerîfimle âmil olub tehâsil-i rızâ ve şân edesin. Geri kalırsan ve tasaddur edersen cevâya kâdir olamazsan ve minâllahu't-tevfîk deyü mübâreke-i hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn keşide buyurulmuştur.

Hâlâ Erzurum Vâlîsi olup bu def'a Erzurum eyâletine ilhâkan kendüye Trabzon eyâleti tevcîh ve inâye ve Anapa ve Soğucak ve Kirman ve sâirü'l-vilâyet ser-askerliği muhavvel-i uhde-i dirâyeti kılınan vezîrim Abdullâh Paşa -iclâlehû-ya hüküm ki,

Anapa ser-askeri sâbık Vezîr Battal Hüseyin Paşa -iclâlehû-nun hasebü'l-iktizâ Anapa ser-askerliğinden azl ve infisâli lâzım gelüp bu sûrette ol tarafdán (...) ve müstekîmü'l-etvâr ve kabâil ve ikdâmın celb ve te'lîfleri ve hidemât-ı gaza ve cihâdda böyle istihdâmlarına kudret ve liyâkatı berîdâr birinin serasker nasbı ehemmi-i mühimm vâcibü'l-ihimâmından olduğı zâhir ve sen ki vezîr-i dirâyet-semîr ve müşîr-i sâilü't-tedbîr-i müşârun-ileyhsin, senin celb ve talîk-i kabâil ve zabt ve rabt ve i'mâl-i asâkirde ve seraskerin emr-i ehemmine müteferri' olan husûsâtın külliyesinde rızâ-yı padişâhâneme mutâbık ve muktezâ-yı vakt ve hâle muvâfık olarak yine (...) ibrâz-ı hüsn-i hidmette ikdâm ve dikkat-i tam edeceğin nezd-i dâveranemde bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî eyâlet-i Erzurum'a ilhâkan Trabzon eyâleti sana tevcîh ile Anapa ve Soğucak ve Kirman tarafları ser-askerînin hatır-i hüsnîyle uhde-i dirâyet ve dûş-ı hamîyyetine ihâle ve tefvîz olunmak husûsuna irâde-i hümayûnum ta'alluk eylemiş iken me'mûriyeti şâmil rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi eyâlet-i Trabzon'un ber-vech-i ilhâk-ı tevcîhi emr-i şerîfimi Ordu-yu hümayûnumdan tanzim ve tarafına tesyâr olunmak leffen idüğü işbu emr-i şerîfim vusûlünde kat'a tevakkuf ve emrâr-ı vakti tecvîz etmeyerek, diğér emr-i şerîfim mûcebince serî'ân ve âcilen Anapa Ordusu'na erişüp işbu emr-i âlîşânımı izhâr ve selefin ser-asker-i sâbık müşârun-ileyhin infisâline dâir indinde olan diğér emr-i şerîfimi müşârun-ileyhe i'tâ ve müşârun-ileyhin Anapa'dan

hareketine ve ilerü Kabartaylar'a azîmetine ve Anapa ve sâir ol tarafların muhâfaza ve (...) esbâbının istihsâline dâir kendünde olan hutût-ı hümâyûnumla müveşşah evâmir-i şerîfemi taleb ve ahz ve asâkir-i mertebeden bir fukarâ müteferrik olmamak şartıyla kaleciklerinde mâ'adâsı ma'iiyyetine istishâb ve senin vusûlüne dek zıkr olunan mahal muhâfazaları istikmâl olunmamış olur ise iktizâsına göre kabâil ve Osmanlı asâkirinden her birine kifâyet mikdârı asker ta'yîni husûsu Anapa ve sâir ol taraflar muhâfızı vezîrim İbikli-zâde Mustafa Paşa -iclâlehû- ile bi'l-müzâkere tanzîm ve esbâb-ı muhâfazadan olan mevâdatı kemâ-yenbağî te'diye ve tetmîm birle hemân bir iki gün zarfında hareket ve Kabartaylar tarafına mükemmel top ve ziyâdece barut ve sâir edevât-ı muhâbere ve ile'l-ân muhâzara ile teveccüh ve azîmet ve Kabartay el-hac ile bi'l-ittifâk ol taraflarda düşmanın mevcûd olan sağır kal'â ve palankalarını zabt ve teshîr ve taraf taraf arâzi-i düşmana hamle ve hücum ve (...) ve karâr-ı a'dayı tahrîb ederek ve Dağıstan hânları ve sâirler ile muhâbere ve mukâtebe ve merâsimi infâz ve (...) ri'âyet eyleyerek ilerü Kızlar Kal'ası taraflarına varmağa ve avn ve zimet haber-i âti (yazıda deformasyon) ve emrâr-ı ruhâniyet hazret-i fahrû'l-mürselîn ile ol taraflardan zuhûru me'mûl olan fütûhat-ı celîleye mazhar olmağa mezîd-i sa'y ve ikdâm ve ru'ûs ve zâbitân ve sunûf-ı askerîyenin ve kabâil-i ümerâsı ve iş erleri ve sâir kabâil halkından ve ale'l-husûs Kabartay cânibinden sadâkat ve gayretleri ve dîn yolunda Devlet-i Aliyyem uğurunda hidmetleri ve küffâr-ı haksâr ile muhârebe ve gadâsı peydârlık ve şenâ'atları zuhûra gelenlerin hâl ve şânlarına ve vukû'a gelen hidmet ve sadâkatlerine göre her birinin mazhar-ı nevâziş ve iltifat olmaları emrine ve Der-aliyyem'e bildirilmelerine taraflarından ihtimâm ve dikkat ve bir maddede mikdâr-ı zerre tecvîz-i kusûr olunmasına ve'l-hâsıl Anapa ve Kuban (?) seraskerliğine müteferri'a olan evâmir-i şerîfemle mehûl-i uhde-i diyânet ve istikâmetin kılınan bir-muktezâ-yı vakt ve hâl lâzım gelen tedâbir-i nâfi'anın böyle icrâsına binâ ve hasr ve sa'y ve mukarreret ve ser-mû münâfî-i me'mul vâzî-i tecvîzden ve haşmet-i dînîyeden ahz-ı intikâma müteferri'a olan esbâbdan birinin te'hîre ve gerüye kalmasını müceb olur hareketten be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene 1204

116 [43-2]

İş bu emr-i âlî (...) Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

Hâlâ Kuban cânibi ser-askerî olup bu def‘a kendüye Sivas eyâleti tevcîh olunan vezîrim Atâullâh Hüseyin Paşa`ya hüküm ki,

Avn ve inâyet cenâb-ı Hayrullah (...) ile Kırım hâssası Moskov keferesinin îrâ-i menhûsesinden istihlâs olunmadıkça serîb-i muhârebe olunmak husûsuna taraf-ı Devlet-i Aliyyemden karâr verilüp Kırım`ın feth ve teshîri dahi Kuban cânibinden düşman-ı dînî tertîb olduğu vechile gereği gibi tazyik olunmasına mütevaffık olduğu bi`d-defa`ât müfsîl ve meşrûh sâdır olan emr-i şerîfim mefhûmlarından sen ki ser-asker-i müşârun-ileyhsin ma`lûmun olmuştur, Kırım`ın avn-i bârî ile teshîr-i vüzerâ-yı âzamdan birinin Kırım seraskerî nasbıyla ta`yîn leffen evvel baharda on beş yirmi bin asker istishâbı ve donanma-yı hümâyûnum ma`iyyetiyle Kırım`a azîmet ve hurûc birle sen Kabartaylar cânibinden ve Kırım ser-askerî cânib-i bahrden ikdâm ve ihtimâm etmeğe menût olduğundan Kırım seraskerliğine Erzurum Vâlîsi Abdullâh Paşa -iclâlehû- intihâb ve ta`yîn ve ma`iyyetinle istishâb edeceği askerî başka ve Anapa`ya kışla için başka ve yine Anapa`ya bahar için dahi asker tertîb eylemesi müzekker emr-i şerîfimle kendüye tevessül ve telkîn olunup lâkin asker tedârîki Trabzon eyâletinin kendüye tevcîhine menût olduğundan eyâlet-i mezkûre dahi hasebü`l-maslahat-ı şâhânemle ta`yîn olunmağla sen dahi bila-müncer kalmaman için kesîrû`l-cedîdi ve vefîrû`l-nüma ve Sivas eyâleti tevcîhle ve Kuban Hânı seraskerliğinde istikrârın te`yîd olunmuştur lâkin müşârun-ileyhin Kırımseraskerliği şimdiden ifşâ olduğu Moskovlu Kırım`ı asker ile ve mühimmât ile mâlâ-mâl edüp, sonra tethîri su`ûneye dûçâr olacağı zâhir olmakdan nâşî şimdilik sûret-i zâhirle müşârun-ileyh Abdullâh Paşa Anapa`ya sevk-i asker zımında Trabzon`a celb olunup müşârun-ileyhin asl-ı me`mûriyeti ber-vech-i muharrer Kırım seraskerliği olmağla sen himmet ve ikdâmınla kat`â fütûr getürmeyüp zâtında merkûz olan

[44-1]

cevher-i gayret ve rızâ-ı cevî takdisâsı ve muktezâ-yı me'mûriyetin leffen Kabartaylar tarafından diyar-ı a'daya hücum ve ittikâm esbâbının istihsâline ikdâm-ı tâm eylemen ahfâ-ı metâlib-i dâverânem olduğu ma'lûmun olmak için rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Trabzon'un müşârun-ileyh Abdullâh Paşa'ya tevcîhi takrîbiyle (...) kat'â fütur getirmeyüp ve idâre-i umûr-seferiyesine medâr olmak için () eyâleti sana tevcîh olunmağla, karîben ordu-yı hümâyûnumdan tevcîhi emri, tarafına irsâl olunacağı cezmân ve yakînen bilüp ana göre muktezâ-yı me'mûriyetin leffen amel ve harekete kemâl-i sa'y ve gayret ve yine (...) evvel baharında müşârun-ileyh ve sâir iktizâ edenler ile muhâbere ve mukayese için bahar askerî olarak tertûb olunan askerî celb ve istishâb birle sen Kabartaylar tarafından ve müşârun-ileyh Kırım cânibinden düşman üzerine hücum olunarak me'mûl olan fütuhâta muvaffak olmağla binâ-i mukarreret ve müşârun-ileyh Abdullâh Paşa'nın Kırım seraskerliği maddesi ta'yîni mektûm tutulup sonra vaktiyle ifşâsında nice menâfi' meczûm olmak hasebiyle müşârun-ileyh Kırım seraskerî olduğu hemân sen bilüp âhardan kimesneye âgâh etmemeğe ve Trabzon'a gelmesi Anapa'ya asker sevkiçün olduğunu beyân ederek Kırım maddesinin ketmine ve mecmû'a-ı kabâil halefîn ve ale'l-husûs Kabartaylar rihletinin celb ve ve te'lîf ve hidemât-ı garrada böyle istihdâmları esbâbını istihsâle ve mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmîr-i celîle-i padişâhânem mücebince amel ve harekete sarf ve hasr ve sa'y ve liyâkat ve lâzım olunan ahval-i bedîhî Der-aliyyem'e tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene [1205]

117 [44-2]

Hâlâ Erzurum Vâlîsi olup bu def'a Erzurum eyâletine ilhâkan kendüye Trabzon eyâleti tevcîhiyle Anapa ve Soğucak ve Kuban ve sâir eyâletlerin seraskerî nasb ve ta'yîn olunan vezîrim Abdullâh Paşa -iclâlehû-ya hüküm ki

Avn ve inâyet-i Hak ile a'dâ-yı dîn ve devlet olan Moskov keferesine gereği gibi hasâret ve perîşânlık vermekle Anapa ve Kuban taraflarından (...) olmayup düşmanın ziyâdesiyle bu taraflardan havene olduğu ve Anapa'dan ilerü cezvî bir tedârik ile

hareket olunsu bu kadar beyin kabâil ve ikdâmın ve tahsîsi mütehey-y-i cidâl olan Kabartaylar halıkının ve dahi ilerülerde vâki‘ ve Kızlar Kal‘ası kurbunda olan Hacin ve Kamuk ve Enderay kabîlelerinin ve Dağıstan taraflarında olan Layor ve Layhası erbâb-ı harb ve darbın inzimâm-ı muvâfakatlari düşman-ı dînîn dâr ve diyârı başına tenk olacağı cümle indinde selm ve meczûm olan hâlâtta olduğundan bu sene-i mübârekede Anapa`dan ihrâcî zımnında lüzûmundan birkaç kat ziyâde olarak asker ve hazîne ve zâhire ve mükemmel top ve mühimmât-ı cephâne ve tophâne ve ortalar ve zâbitân tertûb ve sâir mecmû‘ malzeme-i seferîye tanzîmi ve mahsûs hüddam-ı Devlet-i Aliyyemden Anadol muhâsebeciliği pâyesiyile el-Hac Memiş -*dâme mecduhû*- ordu nâzırı ve defterdârı nasb olunmuş iken ve kâfe-i esbâb-ı harekete hâzır ve müheyya iken Hacı Ali Paşazâde Battal Hüseyin Paşa -iclâlehû- hâric-i Anapa`ya sûret-i zâhirde egerçe ordu ihrâc edüp, ancak bir taraftan ağdad-ı beyhûde îrâdıyla emrâr-ı vakt leffen olduğu ve kabâil ve ikdâm bi’d-defa‘ât kendünden istimdâd ve bir mikdâr top ve cebehâne istishâbıyla kabâil ve ikdâmen içlerine varup kendülere medâr-ı takvît olunması iltimâs ve istid‘â ederek, cümlesi haşiv olununcaya dek düşmanın müdâfa‘asına kıyâm ve dikkat ve dîn yolunda ve Devlet-i Aliyyem uğurunda binâ-i miknet edeceklerini iş‘âr ve beyân eylemişler iken, kabâilin bir dürlü kelâmlarını isgâya ve Devlet-i Aliyyem hizmetinde sebât ve metânet ibrâz edecekleri hâlâtın istihsâline zerre kadar sarf-ı zahmet etmeyüp ekserini ve ol tarafta olan Devlet-i Aliyyem hademesini ve ru‘ûs ve zâbitânı ve kendünden beş-i me‘mûl olmayanları dâimâ tebrîr ve tekdîrinden hallolunduğu ve hâsılı kendünden meşhûd olan hâlât ve münâfi-i hamîyyet-i İslâmiyye zuhur eden vaz‘ ve harekât cihetiyle Anapa`dan ilerü hareket etmemek yedinde olduğu ve havâde ve nâ-havâde hareket etse dahi kabâilin celb ve te‘liflerine ve ol taraftan me‘mûl ve muntazır olan fütühât-ı celîleye muvaffak olamayacağı müfâd olduk da bu kadar tertîbat ve masârif hebâ olacağı mâhûz olup, ol tarafa vüzerâ-yı a‘zâmdan gavur ve dindar ve mecsâb ve müstekimü’l-etvâr bir vezîr-i hamîyyet şî‘ârın bilâ-istiklâl tiz elden serasker nasbıyla Anapa`dan müretteb ve müsellaḥ olan ordu ihrâcının a‘dâ-yı dinden ahz-ı ittikâsı emr-i ehemminin karîn-i te’hîr olmaması farz-ı ayn mertebesinde olduğu zâhir ve sen ki vezîr-i sahibü’t-tedbîr ve müşîr-i diyânet-i musîr-i müşârun-ileyhsin, senin her vechile bu emr-i celîli inşâ olduğu muvâfık-ı

rızâ-ı te'diyeye ikdâm ve dikkat-i tâm edeceğin nezd-i padişâhânemde berîhi ve bâhir olmakdan nâşî, (...) mülûkânemden üzerinde olan Erzurum eyâletine ilhâken Trabzon eyâleti dahi sana tevcîh ile cânib-i mezkûr seraskerliği uhde-i dirâyet ve istikâmetine ihâle-i tefvîz kılınmak husûsuna irâde-i dâverânem ta'alluk etmiş iken, imdi müşârun-ileyh Battal Paşa'nın seraskerlikten infisâlini hâvî tarafından kendüye ibrâz olunmak leffen başka ve senin serasker nasb olduğuna müşâr-ı Anapa Ordusu'nda evvel-emirde karâin olunmak leffen bâlâsı hattı hümâyûnumla müveşşehân başka sâdır olan diğer evâmir-i şerîfem memhûren tarafına gönderilmiş olmağla işbu emr-i şerîfim tarafına vâsıl ve mefhûmuna ıtlâ'ân hâsıl olduğu gibi bir iki günden ziyâde Erzurum'da tevakkuf etmeyüp ve serasker nasb olduğuna dahi vâfi'an i'lân ve ifşâ eylemeyüp hemen hareket ve eyâlet-i Erzurum tarafından kaviyü'l-ikrâr bir mütesellim nasb ve ta'yîn ve iktizâ eden vesâyâyı iş'âr ve ta'yîn ve serî'ân Trabzon İskelesi'ne inüp müheyya etdirilen ve bundan donanma-yı hümâyûn sefînesi ve sefâyin-i sâireye savb ile bir an akdem ve bir dakika mukaddem Anapa'ya erişmeğe binâ-i mukarreret ve Anapa'ya vusûlünde ordu ilerüye azîmet etmişbulunur ise dahi verâsından erişüp hemân diğer seraskerliğin emr-i şerîfimi ibrâz ve müşârun-ileyhe olan diğer emr-i şerîfim dahi kendüya î'tâ ve teslîm ve müşârun-ileyhinin Anapa'dan hareketine ve iktizâ eden tedâbire dâir birkaç aydan berü bâlâları hutût-ı hümâyûnumla müveşşâhân yeddinde olan evâmir-i şerîfimi ahz ve derûnlarında münderc-i tedâbir ve harekât icrâsına ve mevcûd ve müretteb olan asâkirinden gerek Anapa Ordusu'na müretteb ve gerek Anapa ve Soğucak Kal'alar'ı ve sâir mahaller muhâfazasına ta'yîn olunanların bir takrîb ile bir neferinin nakl ve avdet etmemesi ve ordu-yu mezkûrenin dâfi'a-ı ma'îyyetine istishâb olunması husûslarının lâzım gelen tedâbirin böyle îfâsına ikdâm ve gayret ederek yine (...) hemân ordu-yu merkûmu ma'îyyetine istishâb ve Anapa ve Soğucak kal'aları ve Gelincik Limanı ve Tuman adası ve sâir ol tarafların muhâfazasına me'mûr kılınan vezîrim İbikli-zâde Mustafa Paşa -iclâlehû- ile müzâkere ve muhâbere ve resm-i ittihâda ri'âyet birle Anapa ve sâir ol tarafların min-küllî'l-vücûh olan muhâfaza ve takviyetleri esbâbının istihsâline müsâra'at ve hâlâ Kuban cânibi başbuğu (...) Mehmed Giray Sultan -dâme uluvvuhû- ve ordu-yu merkûm defterdârı mûmâ-ileyh ile ve sâirleri ile ma'ân ilerü Kabartaylar'a tevcîhinde keyfiyet-i hareketle iktizâsına göre Dağıstan cânibine dahi

tahrîr ve iş'âra ve'l-hâsıl senden müşârun-ileyhe hitâben mufasssal ve meşrûh müte'addîd sâdır olan evâmir-i şerîfemde Anapa`ya ne vechile hareket olunması ve gemiler ile muhâbere

[45-1]

ve ittifâk eylemesi etrâfıyla tavsiye ve telkîn olunmuş olmak hasebiyle evâmir-i şerîfe-i mezkûreyi müşârun-ileyhden ba'de'l-ahz mutazammınlarını gereği gibi mütâlâ'a ile derûnlarında münderc olan vesâyâ ve tedâbirleri ve sâir muktezâ-yı vakt ve hâl lâzım gelen harekât-ı nâfi'ayı böyle ihrâc ve ba'ûnü'l-vakt ol taraflarından zuhûru me'mûl ve belki meczûm olan fütühât-ı celîleye sen muvaffak olmağa evvel-i âhirü'l-edvâr-ı hayr ile yâd olunacak sebt-i samâyık-ı rüzgâr olacak etvâr-ı memdûh ibrâzına dâmen-i dermeyân gayret ve senin Anapa`ya vusûlünden mukaddemâ seraskerliğin meşrû' olduğu hâlde, müşârun-ileyh te'sîr ve ağmâzına mebnî asâkir-i mürettebeden ba'zılarının tefrîkleri ihtimâlden ba'îd olmamak hasebiyle, Trabzon`dan sefîneye girinceye dek ve mümkün olduğu sûrette Anapa`ya varıncaya dek bu maddenin şuyû' bulmamasına ve Trabzon tarafından mütesellim nasbı dahi senin Anapa`ya vusûlüne ta'alluk olmasına ve bundan müteferri' olan tedâbir-i nâfi'anın imâline mübâderet eylesin. Kaldı ki senin (...) Erzurum ve Trabzon eyâletlerinden bir cânibden Anapa`ya tarafına birini asâkir isticlâli husûsuna ve işbu me'mûriyetin muktezâ-yı müteferri'âtıyla icrâsı ve sâir bunlara müte'allik kâfe-i husûsunun âkilâne ve merdâne te'diye ve teşnetiyet ve dikkat fermânıyla Kabartaylar tarafına varup gerek anlar ve gerek Dağıstan ile muhâbere ederek işbu tertîbatın icrâsına da'vat ve gayret cânib-i hayr (...) ile düşmandan gereği gibi ahz-ı intikam olunmak emr-i ehemminde taraf-ı hümayûnumdan sana vücûhla istiklâl-i tam verilmiş olmağla zâtında merkûz olan cevher-i gayret ve mâye-i kârgüzâr fetânet muktezâsınca cümlesinin vech-i layığı leffen kuy ve tanzîmine ve bunlara müte'allik bir maddeyi Der-aliyyem`e tahrîr ve istizât ile kat'a vâkit geçirmeyüp hemen derhâl icrâsına ve inşaallâh-ı Te'âlâ bu sene-i mübârekeke ol taraflarda me'mûl leffen düşman-ı dîne dağdağ-i ve zahne irsâline ve mevâd-ı mezkûreden intizâr olunan fütühât-ı celîleyi vücûda getirmeğe sarf ve hasr ve sa'y ve ikdâm ve müfâd olduk da zinhâr ve zinhâr (...) müceb mezâlim-i tecvîzden be-gâyet tehâşî ve mucânebet ve

Erzurum`dan hareket ve Trabzon`dan sefîneye rûkûbu ve Anapa Ordusu`na vusûlünü başka başka Der-aliyyem`e bildirmeğe ikdâm ve gayret ve müsarâ`at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene 1204

118 [45-2]

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılığı pâyesiyle zıkr-i âtî husûsa der-aliyyemden mahsûs mübâşir ta'yîn olunan hâssa silahşörlerimden Seyyid Hasan -*dâme mecduhû*-ya ve Ayıntab nâibi ve Ayıntab yeniçeri zâbiti () -*zîde mecduhû*-ya ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine hüküm ki,

Ayıntablı mîr-i mîrândan Mehmed Nûri bu kadar vâkitten berû Ayıntab`da izhâr-ı tegallüb ile fukarâ-yı ra'ıyyete gûnâ-gûn cevır ve ezâ ve hilâf-ı şerî'at-ı garra, ahâlî-i memlekete envâ-ı mezâlim ve te'addiyâta ictirâ etmekle bundan mukaddem i'dâm ve izâlesi bâbında hatt-ı hümayûn ile ma'nûn emr-i şerîfim ısdâr olunmuş iken belki ıslâh-ı nefis eder mülâhazasıyla i'dâmından ağmâz-ı ayn ile Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunduktan sonra Diyarbekir Vâlîsi müteveffâ Kul Abdi Paşa ma'ıyyetiyle sefere gitmek leffen, kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunup ol esnâda vezîr-i müşârun-ileyh vefatı hasebiyle merkûma der-aliyyemden mahsûs olan emr-i şerîf ısdâr ve Der-aliyyem'e gelüp ikrâm-ı şâhâneme mazhar olduktan sonra sefere irsâl olunacağı kendüye iş'âr olunmuş iken ve bir an akdem Ayıntab`dan¹¹⁷ hareket ve sefer-i hümayûnuma azîmet eylemesi şartıyla bu def'a dahi avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden kendüye Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle kayd-ı terfî' olup hâline cesâret muttasıl ile bekâsı kılınacağı va'ad olunmuş iken, merkûm Mehmed Nûri hakkında zuhûr eden işbu inâyet-i şâhânemin ısdâr ve kat'a kadrini bilmeyüp mecbûl olduğu şekâvet ve ziyân muktezâsınca bir taraftan şekâvetine revâc vererek el-hâlet-i hâzihî Ayıntab`dan hareket etmediği ve bundan böyle dahi Ayıntab`dan çıkmayup ve sefer-i hümayûnuma gitmeyüp ve emr-i padişâhâneme itâ'at etmeyeceği ve murâd-ı mücerred Ayıntabe'de iz'âca ıyâd ve tahrîb birle kabzasında idüğü ve salâh kabûl eder de makûleden olmadığı nezd-i ferd-i mülûkânemde muhakkak olup sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd olmağla i'dâm ve izâlesi husûsuna kat'a-ı irâde-i atabe-i

¹¹⁷ Antep

mülûkânem ta'alluk edüp, ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmakdan nâşî sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mevlânâ ve zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyh ma'rifetleriyle, alâ-eyyi- hâlin merkûmun i'dâm ve izâlesi bâbında mevcûd emvâl ve eşyâ ve muhallefâtının cânib-i mîrî için zabt ve ahz ve kabzına ikdâm ve dikkat eylemen için rikâb-ı hümayûn-ı şâhânemden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yeddine i'tâ olunmuş idi. Sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i muharrer ale'l- hâl, merkûmun i'dâm ve izâlesiyle yanında mevcûd emvâl ve eşyâsını cânib-i mîrî için zabt ve ser-i maktû'unu ve muhallefât-ı mezkûresini Der-aliyyem'e getürmeğe ikdâm ve dikkat eylesin ve siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz mukaddemâ emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmun olarak ber-vech-i meşrûh merkûmun i'dâmı husûsunun mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk sa'y ve ikdâm ve azîmet ve hilâfı hareket vukû'undan ve evvel-emirde merkûma ser-rişte verüp firâr ve kaybına sebep olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i Za. Sene [1]204

119 [46-1]

Haleb Vâlîsi vezîrim Turnacı-zâde Süleyman Paşa'ya hüküm ki, Ayıntablı mîr-i mîrândan Mehmed Nûri bu kadar vakitten berû Ayıntab'da izhâr-ı tegallüb birle fukarâ-yı ra'iiyyete gûnâ-gûn cevır ve ezâ ve hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ahâlî-i memlekete envâ'-ı mezâlim ve te'addiyata ictirâ etmekle mukaddemâ i'dâm ve izâlesi bâbında hatt-ı hümayûn ile ma'nûn emr-i şerîfim sâdır olmuş iken belki suûhu kabûl eder mülâhazasıyla i'dâmından ağmâz-ı ayn ile Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunduktan sonra Kul Abdi Paşa ma'iiyyetiyle sefere gitmek leffen kal'a-yı merkûmeden dahi ba'de'l-i-ıtlâk ol esnâda vezîr-i müşârun-ileyhin vefâtı hasebiyle merkûma der-aliyyemden mahsûs emr-i şerîf ısdâr ve Der-aliyyem'e gelip ikrâm-ı padişâhâneme mazhar oluduktan sonra i sefere irsâl olunacağı ve bir an akdem Ayıntab'dan hareket ve sefer-i hümayûnuma azîmet eylemesi şartıyla bundan akdem dahi kendüye Rumeli Beylerbeyliği pâyesi tevcih olunup hâline . bir mutazammın ile bekâsı olacağı kendüye hitâben mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmir-i şerîfemde münderc ve iş'âr olunduktan sonra Paşa-yı merkûm kendi hakkında zuhûr

eden işbu inâyet-i şâhânemin kadrini bilerek mazmûn emr-i şerîfime sür'at-i imtisâl ile derhâl Ayıntab'dan kalkup sefer-i hümâyûnuma azîmet ve şitâb eylemesi farîzâ-i zimmetî iken, merkûm Mehmed Nûri mecbûl olduğu şekâvet ve tuğyân muktezâsınca bir taraftan şekâvetine revac vererek el-hâlet-i hâzihî sefere azîmet niyetinde olmadığı ve emr-i padişâhâneme itâ'at etmeyüp murâd-ı mücerred Ayıntab ve havâlisinin i'zâc-ı ibâd ve tahrîb-i bi'l-iktizâsı idüğü ve bu esnâda Maraş üzerine varup vâfer-i hasâret etdirgi, Maraş tarafından tevârüd eden tahrîrattan müstebân olup sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd olmağla, alâ-eyyi-hâlin merkûm Mehmed Nûri'nin ne vechile ve ne tarîk ile olur ise cezâ-yı sezâsı icrâ olunması husûsuna irâde-i katı'a-i mülûkânem ta'alluk edüp, ol bâbda tekrâr hatt-ı hümâyûn-ı mehât-ı makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmağın sen ki vezîr-i dirâyet-semîr-i müşârun-ileyhsin hâlâ Maraş Beylerbeyisi Dülkâdirzâde Ömer -*dâme ikbâlehû*- dahi diğer emr-i şerîfimle merkûmun i'dâm ve izâlesi husûsuna me'mûr olmağla evvel-emirde bu maddenin kimesneye ser-rîşte verilmeyerek paşa-yı mûmâ-ileyh ile hayr-ı (...) sözü bir yere koyup fukarâ-i ra'yyet yazda (...) hasâret olunmuş iken imal-i ıtlâku'l-hâl ile alâ-eyyi-hâlin ber-vech-i suhûlet merkûmun ahz ve tertîb-i cezâsına binâ ve hasr ve sa'y ve liyâkat ve yanında mevcûd bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve muhallefâtını dahi cânib-i mîrî için ahz ve zabt ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâ eylemek için rikâb-ı şâhânemden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Maraş Beylerbeyisi mîr-i mîrân mûmâ-ileyh ile hayr-ı (...) etbârı emirde asla ve kat'a merkûmun ber-vech-i suhûlet ahz ve tertîb-i cezâsıyla yanında mevcûd emvâl ve eşyâsını cânib-i mîrî için zabt ve ser-i maktû'unu sana ve ne kadar muhallefâtını Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at ve hilâfına hareket vukû'undan ve evvel-emirde merkûma ser-rîşte verüp firâr ve kaybına sebeb olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene [1]205

120 [46-2]

Bir sûreti

Maraş Beylerbeyisi Dulkâdirzâde Ömer -*dâme ikbâlehû*- Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh ile muhâbere ederek bi'l-ittifâk merkûm Ayıntablî Mehmed Nûri'nin i'dâm ve izâlesine ikdâm eylemesi için iktizâsına göre ber-vech-i meşrûh

121 [46-3]

Bu def'a vezâreti ibkâsıyla Haleb eyâleti kendüye tevcîh olunan zikr-i âtî husûs-ı ehemmin te'diyesi hâsseten uhde-i dirâyetine ihâle ve tefvîz kılınan vezîrim Mustafa Paşa'ya hüküm ki,

Bir müddetten berü ref'ü'l-vây-ı şekâvet ve izhâr-ı bağı ve mefsedet birle katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve sâir gûne-i kazâhaya mücâseret eyleyen Mullu Timûr'un izâle ve istisâli ve ref'-i gavâil-i mefsedeti husûsuna kıyâm ve mübâderet eylemesi bi'd-defa'ât hatt-ı hümayûn-i şevket-makrûnumla müveşşehân ısdâr olunan evâmir-i aliyyemle hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrîzor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'nın bi'l-istiklâl uhdesine ihâle ve tefvîz ve berû taraftan dahi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere amel ve hareket ederek şakî-i merkûmun izâle ve istisâli esbâbının istihâline bi'l-ittifâk mübâderet eylemeleriçün hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-Hac İbrâhim Paşa -iclâlehû- mükemmel kapun halkı ve Rakka A'yânı'nın sefer-i hümayûnuma me'mûr olmayan darb ve harb erbâbıyla me'mûriyetini havâ başka ve Diyarbekir mütesellimi dahi sizden şakî-i mezkûrun def'-i gâile şekâveti emrinde me'mûrlar ile bi'l-ittifâk hareket eylemen leffen eşkiyâ ve mîr-i mîrândan Malatya mutasarrıfı Rişvan-zâde Ömer -*dâme ikbâlehû*- dahi Malatya Sancağı'nın darb ve harb erbâbını bi'l-istishâb Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ma'ıyyetine varup bu bâbda lâzım gelen hidemâta kıyâm ve müsâra'at eylemek leffen, sizden başka evâmir-i şerîfemle me'mûr ve ta'yîn kılınmış olup ve el-hâlet-i hâzihî Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile muhâbere ve me'mûrîn-i sâire ile dahi ittifâk ve ittihâd ederek husûl-ı maslahat-ı matlûbeye mübâderet eylemek zımnında mukarrâr bir vezir-i dirâyet-semîrin Haleb havâlisinde mevcûd bulunması muktezî ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senin ol havâlinin kâfe-i etvâl ve keyfiyâtına vukûf-ı itlâ'ın berîhî olmak mülâsesiyle kemâkân-ı vezâretin ibkâ ve takrîr ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile muhâbere ve bu bâbda tarafına vafi' olan tahrîrat mantûkunca amel ve harekete mübâderet ve şakî-i mezbûrun izâle ve ref'-i şekâveti husûsuna hidemât ber-güzîde-

ibrâzına ve sa'y ve liyâkat eylemen şartıyla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince Haleb eyâleti avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne ve avârız-ı mehîne behîne-i bâhirânemden sana ve Aden eyâleti dahi sâbıkâ Haleb Vâlîsi Terkîmzâde vezîrim Süleyman Paşa'ya tevcîh ve ihsân-ı mülûkânem olmağla bulunduğun mahalden mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hareket ve serî'ân Haleb'e varup zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra'ıyyet husûslarına müsâra'at ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile muhâbere ve me'mûrîn-i sâire ile dahi ittifâk merâsimine ri'âyet ederek maslahat-ı matlûbenin ber-vefk-i merâm hüsn-i teşmiyet esbâbının istihsâline müsâra'at eylemen için me'mûr idüğü mahtû-yı rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senin ol havâlînin mecmû' seraîr-i ahvâlîne vukûf ve itlâ'ın berîdâr olmak hasebiyle, bu bâbda muvâfık-ı rızâ hidemât-ı pesendîde ve harekât-ı ber-güzîde-izhârına teşmîr-i sâ'id-i miknet eylemek me'mûlüne mübtenî kariha-i subha bâhir-dârânemden vüzerâtın ibkâsıyla hasretü'l-vüzerâ olan Haleb eyâleti sana tevcîh ve inâyet-i hüsvânem olmakdan maksûd asıl şakî-i merkûmun izâle ve istisâli ve külliyyen ref'-i vücûd ve izâle-i mefsedet ve mazarratı husûsuna Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile mükâtebe ve muhâbere ederek sana tevcîh ve siparişi muktezâsı leffen amel ve hareket ve me'mûrîn-i sâire ile dahi ittifâk ve ittihâda ri'âyet birle bu bâbda karin-i tehasin olacak hidemât ibrâzına sarf fikrine liyâkat eylemen kabzası olduğu ma'lûmun olduk da vusûl-ı emr-i şerîfimde dâire (...) vezârete lâıyk vechile

[47-1]

sen ki tanzîm ve külliyyetli kapun halkınla serî'ân hareket ve Haleb'e varup zabt ve rabt-ı memleket ve hamiyet ve sıyânet-i fukarâ-yı ra'ıyyete kemâl-i ikdâm ve istihsâl şirâze-i nizâm-ı memlekete cidd-i tâm ederek hâzır ve âmâde olunup Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından ne vechile tahrîrat vârid olur ise derhâl mutazammın-leffen amel ve hareket ve me'mûrîn-i sâire ile dahi muhâbere ve ittifâk ederek şakî-i merkûmun izâle ve istisâli emrine berû taraıdan lâzım gelen esbâb ve hâlâtın istihsâline kıyâm ve mübâderet ve sâir evâmir-i aliyyemle mahûl uhde-i liyâkatin kılınan kâne-i mühâm ve husûsâtın dahi vech-i bahiye-i hüsn ve tavr-ı mergûb ve

müstehsin olunan te'diye ve tesviyesine (...) pâdişâhânemi mûceb olur muvâz-ı rızâ hâlâtın izhârına kemâl-i ikdâm ve bir maddede ednâ kusûr ve rehâvet vukû'uyla te'hîr ve ta'tîl-i maslahatı-ı matlûbeyi mûceb olmakdan ve bu vechile gadab-ı şâhâneme mazhariyetten gâyetü'l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.
Fî evâhir-i B. Sene 1205

122 [47-2]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe Ayıntablı Battaloğlu Nuri Paşa dedikleri bâğînin izâlesine Tercimzâde ne vechile me'mûr ise bakulup ol tenbîhât buna dahi beyân ve şart tevcîhinin biri dahi bu iken iş'âr ve âyân olunarak iktizâsına göre

123 [47-3]

Bir sûreti

Maraş Beylerbeyine () mezbûr Nuri Paşa maddesinin Tercimzâde ile bi'l-muhâbere harekete me'mûr olup şimdi Haleb şu vechile Mustafa Paşa'ya verilmekle efkâr-ı muhâbere ederek bâğî-yi mezbûru izâleye ikdâm edesin diyerek iktizâsına göre

124 [47-4]

Hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-Hac İbrâhim Paşa'ya hüküm ki ,

Mullu Timûr nâm şakînin tedmîr ve izâlesi husûsuna bundan akdem kat'î-i irâde-i şâhânem ta'alluk idüğü ne vechile olur ise alâ-eyyi-hâlin şakî-i merkûmu elegetirip izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla fukarâ-yı ra'ıyyet üzerlerinden mezâlim ve te'addiyâtının def' ve ref'ine ikdâm eylemesi Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'nın ber-vech-i istiklâl uhde-i ihtimâmına ihâle olunmağla, Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh şakî-i merkûmu elegetirmek için Bağdad tarafından kazyîn eyledik de şakî-i mezkûr berülere tecâvüz eder ise sen ki müşârun-ileyhsin sen dahi Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile mükâtebe-i muhâbere lüzûmuna ri'âyet ve müşârun-ileyhin tarafına tahrîr ve siparişi leffen harekete dikkat ve me'mûrîn-i sâire ile dahi merâsimi ittifâka müsâra'at ve Rakka cânibinden şakî-i mezkûrun uğurunu kestürüp i'dâm ve izâlesi esbâbınca istihsâle ikdâm ve dikkat eylemek zımnında iktizâ eden (...) bundan

akdem emr-i şerîfim ısdâr ve tarafına irsâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihi Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratın zıkr olunan emr-i şerîfimin tarafına vusûlünden tahliye şakî-i merkûmun kaviyü'l-ikrâr bir düşman idüğü ve fi'l-hakîkâ şakî-i mezbûrun üzerine me'mûriyetin matlûb ise Diyarbekir A'yânı'nın dahi uhdesine tevcîhi ve Şam Vâlîsi ve mîrû'l-hac olan vezîrim Cabbaru'l-Hac Ahmed Paşa - iclâlehû-da halef ve selef hisâbından kalan alacağının serî'ân tahsîli ve me'mûriyeti hâvî mücerreden bir kıt'a istiklâl emr-i şerîfim ısdârı iktizâ edeceği ve eğer şakî-i merkûmun i'dâmına me'mûriyetin mücerred şakîler gürûhuna iskân kabîlinden mevâzi' ise şân-ı vezârete mani' olmaksızın hidemât-ı sâireye ta'yîn olman lâzımeden olduğu derc ve tahrîr ve buna mümâsil nice mâlâya'nî îrâdat vâhiye emrâr-ı tasfîr olunmuş şakî-i merkûmun i'dâm ve izâlesi kat'ân ve cezmân matlûb-ı şâhânem olup husûs-ı mezbûre bâlâda beyân olduğu leffen bi'l-istiklâl Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh me'mûr olmağla senin me'mûriyetin şakî-i merkûmun müşârun-ileyh Bağdad tarafından tazyîk eyledik de, berülere tecâvüzüne mücerred-i mümâna'at ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyhin tahrîr ve tavsiyesi muktezâsı leffen hareket ve sâir me'mûrlar ile bi'l-ittifâk şakî-i mezkûrun ref'-i gâilesi esbâbının teshîline dikkat eylemen muktezâsı olup, şakî-i mezkûrun üzerine ruhsat-ı kâmile ile me'mûr olan Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh iken mukaddemâ sâdır olan sâbîku'l-beyân emr-i şerîfin yegân yegân ifâde ve beyân olunmuş iken ve senin Şam-ı Şerîf gibi bir eyâlet-i hasmiyenin mütekammil ve kapun halkı ve dâiren muntazam-ı müşâhir-i vüzerânın kuyü'l-ikrâr bir vezîr olup Timûr maddesi değil Timûr maddesine mu'âdil-i hüsn nice mevâdı bir işâret ile rû'yet-i Devlet-i Aliyyeme ibrâz-ı hizmet eyledikten sonra dahi Devlet-i Aliyyeme bir gûne imtinân etmen ve 'şu eyâleti bana veren ve bu iş mi bu gerek [mi] demen' lâzıme-i zimmetin iken ve mukaddemlerde 'Timûr dedikleri kuttâ'-ı tarîk makûlesinden bir ademdir, ânın hakkından gelmek bir iş midir bir edâ-yı lâzım Timûr'un izâlesini birinci iş zannıyla i'zâm ederler' deyû ala-tarîkü'l-müfâhere ba'zı muhaderet tekavvüt eden yine sen iken, şimdi yalnız şakî-i merkûmun Rakka havâlisine ve dahi berülere tecâvüzüne mümâna'at ve me'mûrîn-i sâire ile me'ân bi'l-ittifâk hareket emr-i şerîfimle tarafına tenbiye olunduk da mezmûn emr-i şerîfimin uhdesini anlayup kavî bir düşman olarak tahrîratının tezkîr ve bir seferinin tedârikâne-i muhtac sûretinin i'lâmını i'zâm ve

biraz mugâlatalar tastîr eylemen istiğrâb olunacak hâlâtıttandır. (...) vüzerâ-yı azâm Devlet-i Aliyyenin nice nice hidemâtında bulunmuşlar iken muhavvel-i düş liyâkatları kılınan umûrun gerek evveline ve gerek ahirine Devlet-i Aliyyeye bir gûne imtinân ve yahud şunu verin bunu isterim diyerek kat'â madde-i beyân etmedikleri cümle indinde zâhir iken, bu def'a senin kablü'l-hidmet (...) tıynet olman zehy-i adem-i kanâ'at bu madde ta'yîn kabl-i evvelü'l-hidmete Devlet-i Aliyyemden (...) a'zâm umûru zımnında îrâdat kılma el-hâsıl uhdesine ihâle olan işi ve mazmûn emr-i şerîfim aksine etmemek şân-ı vezârete yakışıyor şeylerden olmadığı âsân-ı mülâhaza ile zâhirdir. Hâsılı senin me'mûriyetin muttasıl olmayup şakî-i merkûmu Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh Bağdad tarafından (...) önünü kestürüb berülerine tecâvüzüne mâni' olup me'mûrîn-i sâire ile bi'l-muhâbere hareket etmekden ibâret idüğü derk ve tekayyüd (?) edüp, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde münderc vezâyâ ve tenbîhât-ı şâhânem muktezâsı leffen ve şakî-i merkûmun i'dâm ve izâlesine ber-vech-i istiklâl Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh me'mûr idüğünü bilüp ana göre amel ve hareket ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ve me'mûrîn-i sâire ile muhâbere ve mükâtebe-i merâsimete ri'ayet ve müşârun-ileyhin tarafına vâki' olan vasîr ve tehdîdâtına muvâfakat ederek şakî-i merkûmun berülere tecâvüzüne mümâna'at ve mazmûn emr-i şerîfim aksine anlamaktan mübâ'adet eylemen içün bu def'a dahi rikâb-ı hüayunumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve şakî-i merkûmu Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh öte taraftan sıkışdırdık da berülere gelür ise önünü kesdirüp berülere tecâvüzüne mümâna'at ve bu bâbda Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyhin tahrîr ve sipârîşi

[48-1]

muktezâsına ri'ayet ve me'mûrîn-i sâire ile mükâtebe ve muhâbere ve levâzım-ittifâk-ı icrâya müsâra'at ile şu gâilenin def' ve ref'ine vakt eyleyesin. Şöyle ki, hilâf-ı fermân kusûr ve rehâvet ve bundan sonra dahi îrâd ve azir eder isen cevâyâ kâdir olamayup vehâmete müşâhede edeceğin muhakkaktır ana göre hareket ve hilâf-ı hareket vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene [1]205

125 [48-2]

Ol bâbda mahsus emr-i şerîf yazılmışdır.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Kara Osman-zâde el-hac Ahmed -*dâme mecduhû*-ya ve Manyas Kādîsına hüküm ki,

Donanma-yı hümayûnum için Manyas kazâsından müretteb ve bâ-fermân-ı âlî matlûb olan elli nefer kapuncu güzîde (...) tahrîr olunmuş emr-i şerîfde tasrîh ve tenbîh olunmuş iken bu def'a yirmi sekiz neferi vürûd ve onlar dahi şubân ve şetrbân ve ihtyâran olan makûlesinden olmağla keyfiyetleri taharrî olunduk da kazâ-i merkûmun a'yân ve serdârlık ile tegallüb eden Hasanoğlu Mehmed nâm kimesne derme ve çatma yabancidan sığırtmaç hasebinden kimi ihtiyâr ve kimi acûze-i adavetten cebren ve kahren girift ve ahz ederek kırk beş nefer ademi bayrak hıyâtına teslîm ve cebren seffîneye ilkâ ve Der-aliyyem'e irsâl eylediğin ve ba'de'l-vürûd bir mikdârı firâr edüp, mevcûdları dahi ber-vech-i meşrûh amel-i mânet ve harekete bî-mecâl olduklarını hayatları binâ etmekle donanma-yı hümayûnum neferâtı harb ve darba kâdir (...) olmak lâzımeden iken mugâyir-i emr-i an nâkıs ve nâ-tüvan âdemler ersân-ı mücerred-i hıyânet-i dîn kabîlinden olduğuna binâen bu misillü ashâb-ı irtikâdan olanların te'dîb ve tertîb-i mücâzât-ı şer'iyeleri icrâ olunmadığı hâlât sâir kazâlara dahi sârî ve ta'tîl-i müham-ı dînîyeye bârî olacağı âşikâr olduğu beyânıyla, sen ki Kara Osman-zâde kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle merkûm Hacıoğlu Mehmed'in cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla sâirlere ibret kılınması için emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapûdân-ı deryâ vezîrim Gazi Hüseyin Paşa -iclâlehû- bâ-takrîr istid'â etmekle siz ki kapıcıbaşı-ı mukâm-ı mûmâ-ileyhimâsız vech-i meşrûh leffen merkûm Mehmed'in tertîb-i cezâsına mübâderet etmeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile irsâl olunmuştur. İmdi bu makûle ta'tîl ve te'hîr umûruna müceb harekât-ı muhâmeret ve mugâyir-i emr ve rızâ hâlâta mübâderet eyleyen havenenin cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla sâirlere ibret kılınması lâzımeden idüğü sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olduk da ma'rifet ve ihtimâmın ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûm Mehmed'in mücâzât-ı

meşrû'asını icrâyâ mübâderet ve tenfîz-i emr-i şerîfime mezîd-i ikdâm ve dikkat ve ser-mû te'hîr ve tevakkufu tecvîzden tehâşî ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ş. Sene [1]205

126 [48-3]

İş bu emr-i âlî lede'l- vüsûl (...) Halîl Ahmed'in bu âna kadar tevkîfî umûr-ı mühimme-i (...) olan menzîline (...) nizâm ve râbitası için olduğu beyânıyla mûmâ-ileyh işbu ramazan-ı şerîfin dokuzuncu cum'a gününde mezkûr iki yüz elli neferi istishâben azîmet eylediğin Malatya (?) kadısının vârid olan i'lâmında merkûm Bayezid'in muhallefâtı ber-muhavvel emr-i âlî mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tesdî olunduğu, izâlesiyle yevm-i mezkûrda azîmet eylediği merkûm Halil'in bir kıt'a kâimesinin mefhumu için fermân-ı alî şerh yazılmışdır.

Fî 6 L. Sene [1]205

Sivas'ın Mütesellimi'ne ve Katrinli Halil -zîde mecduhû-ya hüküm ki,
Sen ki mûmâ-ileyhsin, bu sene-i mübâreke evvelbahârında tahrîrine me'mûr olduğun asker ile serî'ân Katrin'den hareket ve sefer-i hümâyûnuma teveccüh ve azîmet eylemen bâbında bundan akdem ordu-yı hümâyûnumdan ve rikâb-ı kâm-yâbımdan müte'addîd evâmir-i şerîfem ısdâr ve tarafına ba's ve tesyâr ve tâdiye-i emr-i me'mûriyetinle alâ-eyyi-hâlin sarf ve hasl-ı mukarreret eylemen husûs ve mu'tâd olduk da azîmete atâlet ve rehâvet-gûne hareketin zuhûr etmek lâzım gelir ise derhâl gazab-ı şâhâneme mazhar olacağın maddesi etrâfıyla sana tefhîm ve iş'âr olunmuş iken, el-hâlet-i hâzihî evvelbahâr hulûl etmekle Rumeli'nde olan cümle me'mûrlar peyderpey ordu-yı hümâyûnuma vürûd etmek leffen oldukları âşikâr iken (...) sen hareket etmeyüp Katrin'de zevk ve sefâ ve râhatın ile ikdâm ve ale'l-husûs sâbık kethudân olan Bayezid'in himâyet ve sıyâneti esbâbını istihsâl dâ'iyyesiyle merkûmun hakkında sâdır olan emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına ri'âyete mûmâna'at eylediğin tefhîm olunmağla, gerek muktezâ-yı me'mûriyetin leffen sefer-i hümâyûnuma azîmetin olan rehâvetin ve gerek tefhîm ve havenelerin muzırr ve hıyâneti tarafına râcî' olan ol makûle seferin mukaddem emr-i şerîfimle tenbiye

olunmuş iken yine tashîl ile himâyet ve sıyâneti husûsuna mübâderetin senin dahi bilâ-emân cezân tertîbini îcâb etmiş iken mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem mücebberince alâ-eyyi-hâlin tedârik eylediğin asker ile bir an akdem ve bir dakîka mukaddem Katrin'den hareket ve sefer-i hümayûnuma (...) isti'mâl sevkîyâtına azîmet eylemen şartıyla bu def'a egerçe tertîb-i cezân husûsundan ağmâz olunup ancak eger bundan sonra dahi sefer-i hümayûnuma azîmetin izhâr-ı betâet ve sefer-i merkûmu himâyet-gûne bir mâni'-i hareketin zuhûr etmek lâzım gelir ise ancak Hüdâ-yı Mûte'âl senin için bir dürlü selâmet ve necât bâid-i hüsnü'l-ihimâlî olup derhâl senin dahi cezân tertîb ve emlâk ve emvâl ve eşyân cânib-i mîrîye zabt olacağı emri muhakkak ve mukarrer olmağla aklını başına devşirüp bundan böyle bir bir sâ'at tavakkuf-ı tecvîz etmeyerek tedârik edeceğin asker ile sefer-i hümayûnuma azîmetin ve tahsîr-i selâmet hâline müsâra'at eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen rikâb-ı hümayûnumdan hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber-vech-i tefhîr () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan emr-i şerîfim mücebberince alâ-eyyi-bâcegân sefer-i hümayûnuma azîmetin matlûb-ı kat'î-i şâhânem idüğü ve bundan sonra dahi beyhûde tevakkuf ve betâetin zuhûr eder ise tertîb-i cezân (...) ile emvâl ve emlâkın cânib-i mîrîye zabt olacağı muhakkak ve mukarrer olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve selâmet-i hâlin sana lâzım ise vusûl-i emr-i şerîfimin hemân yerinden hareket ve seyr-i serî' ile sefer-i hümayûnuma azîmet ve bu vechile telâfi'-i mâfâta müsâra'at ve sen ki Selanik mütesellimi mûmâ-ileyhsin emvâlin ile sefere gönderilmen ve gitmez isen cezası tertîb ve emvâlve emr cânib-i mîrîden zabt olunacağı beyân-ı hatt-ı hümayûnum sâdır olmağın mûmâ-ileyhi alâ-eyyi-hâlin kaldırıup sen dahi sefere me'mûr olduğuna binâen ürek-i ordu-yı hümayûnuma irsâle ikdâm ve dikkat ve eger bundan sonra dahi tereddüd ve muhâlefet ve tâtı ve betâet eder ise tertîb-i cezân için sa'y ve keyfiyeti serî'ân Der-aliyyem'e i'lâm ve inhâya mezîd-i ikdâm ve gayret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş. Sene [1]205

Kâ'imakâm derbendler nâzırı vekili -zîde mecduhûmâ-ya ve Sivas'ın ve havâlisinde vâki' zâbitân ve sâir iş erlerine hüküm ki,

Katrinli Halil'in sâbık kethudâsı Bayezid nâm ve Katrinli Subaşı İbrâhim nâm şakîler bundan akdem Karaferye ve havâlisinde başlarına cem eylediği haşerât ile ba'zı ahâlî-i arz kimesnelerin çiftliklerini basup katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr ve rızâ gûnâ-gûn mezâlim ve te'addiyata mübâderet birle iz'âc-ı fukarâ-yı ra'yyete ihtisâr ve merkûm Bayezid'in mukaddem ve mu'ahhar sefere me'mûriyetini hâvî sâdır olan evâmir-i şerîfeme adem-i itâ'atine îtibâr eylediğine binâen bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'yü'l-fesâd ve mezâlim-i bilâd oldukları ve emr-i evvel-emire itâ'at etmezler ise tertîb-i cezâsı ile sâirleri terhîb lâzımeden olmak hasebiyle merkûmun cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu dersa'âdetime isrâ ve mâlik olduğun emlâk ve emvâl ve eşyân dahi cânib-i mîrîçün zabt olunmak bâbında bundan akdem rikâb-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim ısdâr ve hüddâ-ı mekân dîvân-ı hümayûnumdan mübâşir ta'yîn olunan Mahmud Bey -zîde mecduhû- ile mahalline ta'yîn ve tesyâr olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî mübâşir-i mûmâ-ileyhin Der-aliyyem'e tevârüd eden birkaç kıt'a tahrîratında şakî-i merkûm Bayezid ve karındaşı olan pâ-ber-câ hânesinde ikâmet ve kemâ-kân fukarâ-yı ra'yyete îsâl-i hasâra mübâderet leffen olmakdan ve mûmâ-ileyh Katrinli Halil merkûmu tashîb etmiş olmağla emvâl ve eşyâsının zâhire ihrâcı evvel-emirde merkûm Bayezid'in ve karındaşı subaşı İbrâhim'in izâle-i vücûdunu mütevaffık idüğü (...) tasîr olunmuş olmağla merkûm Bayezid'in ve karındaşı subaşı İbrâhim'in ber-vech-i muharrer zulm ve erbâb-ı şekâvetten olduklarına binâen tertîb-i cezâları kat'î-i şâhânem olmağın sen ki Rumeli kâ'imakâmı ve derbendler nâzırı ve diğer sâir mûmâ-ileyhimâsız, merkûm Bayezid ve karındaşını ne vechile ve ne tarîkle olur ise alâ-eyyi-hâlin elegetirip

[49-1]

ber-vech-i suhûlet cezâ-yı mâ-yelîklerini ve ser-i maktû'larının serî'ân dersa'âdetime irsâl ve isrâ ile fukarâ üzerlerinden mezâlim ve te'addiyatının def' ve ref'i esbâbı istihsâle dâmen-i dermeyân gayret eylemen husûsuna irâde-i katî'â-i mülûkânem ta'alluk edip ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum sâdır

olmakdan nâşî rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu fermân-ı kazâ-i cereyânım ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm Bayezid ve karındaşı İbrâhim kangı mahalde bulunur ise ber-vech-i suhûlet alâ-eyyi-vechin elegetirip müstehak oldukları cezâlarını tertîb ve ser-i maktû'larını der-sa'âdetime irsâl birle fukarâ üzerlerinden def'-i zulm ve te'addîlerine ihtimâm ve dikkat ve ittibâ-yı emirde tarafına ser-rişte verilmek ile firâr ve gaybetini müceb olacak hâlât vukû'u tahlîminden ve bu bâbda ol mertebe tecvîz-i kusûrdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında,

Fî evâsıt-ı Ş. Sene [1]205

128 [49-2]

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan olup Katrinli Halil'in sâbık kethudâsı Bayezid'in emvâl ve eşyâsını cânib-i mîrî için zabta me'mûran el-yevm Selanik taraflarında olan Mahmud Bey -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki

Mûmâ-ileyh Katrinli Halil'in sâbık kethudâsı merkûm Bayezid'in bundan akdem zuhûr eden nice fezâhatına binâen cezâsı tertûbine irâde-i aliyyem ta'alluk edip merkûmun Katrin ve Selanik ve Karaferye câniblerinde olan kâfe-i emvâl ve eşyâsının dahi cânib-i mîrî için zabtı bâbında mâliyeden emr-i şerîfim ısdâr ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin bundan akdem seninle ol tarafa irsâl ve tesyâr olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî Der-aliyyem'e tevârüd eden birkaç kıt'a tahrîratın mefhûmunda şakî-i merkûmun, mûmâ-ileyh Katrinli Halil tashîb etmiş olmağla pâ-bercâ hânesinde ikâmet leffen olduğu Katrin ve Selanik ve Karaferye'de sâkin ba'zı küffar ve sâirler zimmetlerinde merkûmun mevdû'u olan emvâlini zâhire çıkarmağa cümlesi hilâf etmekde oldukları ve merkûmun emvâl ve eşyâsının zâhire ihrâc ve zabtı evvelen cezâsının tertûbine ve sâniyen mûmâ-ileyh Katrinli Halil'in Katrin'den ihrâcına mütevakkıf idüğü ve sâir husûsât ber-vech-i vusûl derc ve tastîr olunmuş olmağla merkûm Bayezid'in ve karındaşı subaşı İbrâhim'in alâ-eyyi-hâlin elegetirip bilâ-emân cezâları tertîb ve ser-i maktû'lalarının der-sa'âdetime irsâl olunması bâbında Rumeli zâbitânı ve derbendler nâzırı ve Selanik havâlisi ve zâbitânına bu def'a ekser ve şedîd bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunduğundan mâ'adâ mûmâ-ileyh Katrinli Halil dahi bundan akdem tedârik edeceği askerî ile sefer-i hümâyûnuma

me'mûr olmağla bu günlerde alâ-eyyi-hâlin hareket ve serî'ân sefer-i hümâyûnuma azîmet eylemesi için kendüye ve Selanik Mütessellimi'ne hitâben müzekker ve müşerred ve isti'câli hâvî bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve eger bundan sonra dahi gerek ordu-yı hümâyûnuma azîmete betâet izhâr ve gerek merkûm Bayezid'in tashîb ve ısdâr eder ise merkûmun zînet ve emlâk ve emvâlinin cânib-i mîrî için zabtı husûsu i'lâm olunduğu vechiyle tesyâr olunmağla sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan emr-i şerîfim mantûku mütefehhim leffen gerek şakî-i merkûmun kâfe-i emvâl ve eşyâsını zâhire ihrâc ve cânib-i mîrî için zabt ve rabtına ihtimâm ve dikkat bâbında ve senden me'mûr olan kârgüzârî ve dirâyet muktezâsınca bu bâbda âkilâne ve sâdıkâne hareket birle biran akdem tekâmül-i emr-i mübâşeretine binâ ve hâsıl ve sa'y ve liyâkate ikmâli için rikâb-ı hümâyûnumdan hâssetenn işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () iler irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve merkûmun kâfe-i emvâl ve eşyâsını cânib-i mîrî için zabt ile zikrû'l-husûs haklarında emrâr-ı hümâyûnum olarak senin emr-i mübâşeretinle mukarreret ve sermu kusûr ve gafletten mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş. Sene [1]205

129 [49-3]

İpzolu nâm mahalde vâki' olduğu mahallin kâdîsına ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan sa'âdat-ı hümâyûnum emîni el-hac Yusuf -zîde *mecduhû*-ya hüküm ki,

İpzol menzilcisi Fatih nâm kimesne Ekrâd eşkiyâsından ve ashâb-ı mefsedetden olmağla celb-i menfâ'at için Malatya menzilcilerinin gadâ ve nefsi kendüye muhâzır eylemek dâ'iyyesiyle şekâvet-gûne harekâta mübâderet birle işbu sene-i mübârekede Harput menzilhânesine dahi îsâl-i mazarrat kasdıyla menzilhânesine tevârüd eden evraklarda bârgîr vermeyüp, Harput menzilhânesi bârgîrleriyle cebren Malatya cânibine irsâl ve bu vechile nizâm-i menâzilin ihtilâline bârî ve emn-i mühimmenin ta'tîl ve te'hîrine bâis olduğu beyânıyla vekâye-i nizâm şakî-i merkûmun lâzım gelen tedâbiri icrâsıyla mazarr ve şekâvetinin men' ve def'i ve umûr-ı menzillerinin tesviyesi bâbında sen ki ma'den-i hümâyûn emîni mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i

şerîfm sudûru Harbut kazâsı nâibinin bu def‘a der-sa‘âdetime vârid olan i‘lâmının tahrîr ve istid‘â olunmağla sen ki ma‘den-i hümayûn emîni mûmâ-ileyhsin, menzilci merkûmun iktizâ eden te‘dîbin icrâsına ikdâm eylemen fermânım olmağın, imdi bu makûle nizâm-ı menâzilin ihtilâlini mûceb olur mugâyir-i rızâ harekâta mücâseret ve te‘hîr ve ta‘tîl muhavvel-i Devlet-i Aliyyemi mûceb olur hâlâta mübâderet eyleyenlerin icrâ-yı te‘diyelerine imtirâr olunmak lâzımeden olmağla siz ki mevlânâ ve ma‘den-i hümayûn emîni mûmâ-ileyhsiz inhâ olunduğu leffen menzilci merkûmun o makûle mugâyir-i rızâ ve harekâta tasdîsi vâkı‘a mutabık olduğu hâlât (...) ile te‘diyât-ı meşrû‘asının icrâsıyla şerr ve mazarratının men‘ ve def‘ine ve nizâm-ı menâzilin istihsâline mübâderet ve kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ş. Sene [1]205

130 [49-4]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan Kara Osman-zâde el-hac Ahmed -*dâme mecduhû*-ya ve Manyas kâdîsına hüküm ki

Bundan akdem kazâ-i mezbûrede Donanma-yı hümayûnum için matlûb olan kalyoncu neferâtının matlûbdan noksan ve işe yaramaz acûze ve nâ-tüvân makûlesinden olarak göndermeye mücâseret etmiş olduğu inhâ olunan kazâ-i mezbûr A‘yânı ve serdâr Hacıoğlu Mehmed’in o makûle hilâf-ı rızâ harekete ibtidârı sâirlere dahi sârî ve ta‘tîl mühâm-ı dînîyeye bârî olacağı zâhir olmak hasebiyle sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, merkûmun cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla sâirlere ibret kılınması bâbında mukaddemâ hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olmuş idi. El-hâlet-i hâzihî tarafından der-sa‘âdetime vârid olan tahrîratın hülâsa-i mefhûmunun ber-vech-i meşrûh sudûr eden emr-i şerîfim ve ordundan serdâr-ı merkûm egerçe firâr etmiş olup ancak merkûmoğlu ma‘iyyetiyle ordu-yı hümayûnuma süvârî askerler irsâline me‘mûr idüğü ve sâbıku’z-zikr kalyoncu neferâtı husûsuna medhali olmadığı beyânıyla umûr-ı askerîyenin ta‘tîlden vekâyeti zımnında serdâr-ı merkûmun cürmü afv olunmasını bi’l-cümle ahâlî niyâz eyledikleri tahrîr ve iltimâs olunmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince merkûm Mehmed’in cürmü afv olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle,

imdi siz ki kapıcıbaşı ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh merkûm Mehmed fîmâ-ba'd uhdesine lâzım gelen hidemât-ı mühimmede ser-mû kusûr ve rehâvet-gûne harekette bulunmak lâyıka-yı emr-i me'mûriyete mübâderet eylemen şartıyla sahîka-i cereyânıma kalem-i özr ve safh-ı mülûkânem keşîde kılınmış olduğu ma'lûmun olduk da mukaddemâ sudûr eden emr-i şerîfime mebnî merkûma ta'arruz etdirilmemek bâbında

Fî evâhi-ri L.sene [1]205

131 [50-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Kütahya mütesellimi () -*dâme mecduhû*-ya ve Eskişehir nâibi ve A'yânı ve zâbitân ve iş erleri ve vücûh-ı ahâlîye hüküm ki İki yüz nefer süvârî ile sefer-i hümâyûnuma bundan bâ-fermân-ı âlî me'mûr olan Eskişehirli Torunoğlu, me'mûriyetini vesîle ittihazıyla başına vâfer-i haşerât cem' birle kazâ-i mezbûr nâibini tahrîk ve mahkemeye duhûl ve fukarâya külliyeütlü akçe tarh ve muhtesib ve Eskişehir mütesellimi Mehmed Bey'in üzerine hücum ve birkaç adimini katl ve sâir gûne fezâhata ictisârıyla nâib-i mûmâ-ileyh ile ma'ân firâr eylediği sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin mukaddemâ tarafından bâ-tahrîrat inhâ ve merkûm Torunoğlu me'mûriyet emr-i şerîfini karâin etdirmek için muhâkemeye vürûdunda hasmı olan Eskişehir mütesellimi Veli Beyoğlu başında olan haşerât ile mahkemeyi basup merkûm Torunoğlu ve nâib-i mûmâ-ileyhin ve Torunoğlu'nun mübâşirini kazâ-i mezbûrdan kaçurduktan sonra muhâkemede mevcûd olan emvâl ve eşyâyı nehb ve gâret etmekle mütesellim-i merkûmun üzerlerinden tasallutu def' ve emvâl-i ma'sûbenin istirdâdıyla ihkâk-ı hak olunması için emr-i şerîfim sudûru istid'â olunduğu nâib-i mûmâ-ileyhin bundan akdem der-sa'âdetime vârid olan âdeminin takrîrinde müstebân olmağla tathîr-i memleket ve irâhe-i fukarâ-i ra'yyet ve tanzîm-i mehâm-ı seferiye merkûmânın ol taraflardan ref'-i vücûdlarına tevakkuf etmeğın merkûmânın Torunoğlunu ve Eskişehir mütesellimi Mehmed Bey'i ma'rifet ve ihtimâmınla ahz ve iktizâ eden cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâya ve def'-i ihtilâl-i belde ve tanzîm-i umûr-ı seferiye ve terkîne-i fukarâ-yı ra'yyet husûslarına mübâderet ve sâbıkû'z-zıkr iki yüz süvârîyi dahi kazâ-yı mezkûrda tahrîr etdirip vakt ve zamanıyla ihrâc ve münâsib sergerde ile sefer-i hümâyûnuma irsâle ikdâm

eylemen bâbında mukaddemce sana hitâben bir kıt'a fermân-ı kazâ-yı cereyânım ısdâr ve irsâl olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından ol havâliden asker sevkine me'mûr Ali Bey -*dâme mecduhû*- tarafından bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrat ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mefhûmlarından merkûm Torunoğlu bayrağını küşâd etdikten sonra mezbûr Veli Beyoğlu Mehmed ber-vech-i meşrûh şerî'at-ı mezkûreye ictisâr ve envâ'-ı gûne-mezâlim ve te'addiyata îtibâr eyledikleri ve asâkir-i matlûbenin tasir ve te'hîrine sebeb ve alet oldukları derc ve iş'âr olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûmânın mukaddemâ haklarında sâdır olan emr-i şerfîm mücebince ma'rifetinle fermân-ı ahz ve iktizâ eden cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâya ve def'-i ihtilâl-i belde ve tanzîm-i umûr-ı seferiye ve terkiye-i hâl-i fukarâya mübâderet ve sâbıkû'z-zikr iki yüz nefer süvârîyi dahi kazâ-i mezkûrdan ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve cümle ittihâd ile serî'ân tanzîm ve münâsib sergerde ile savb-ı maksûda sevk ve tesyile müsâra'at eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan tedâbiran ihtimâm işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer merkûmânın mukaddemâ haklarında sudûr eden emr-i şerîfim mücebince ma'rifet ve ihtirâmınla alâ-eyyi-hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâya ve def'-i ihtilâl-i memleket ve tanzîm-i mevâd-ı seferiye ve irâde-i fukarâ-yı ra'yyet husûslarına mübâderet ve asker-i matlûbeyi dahi kazâ-i mezkûreden ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdıyla serî'ân tanzîm ve münâsib sergerde ile savb-ı maksûda sevk ve tesyîl emrine müsâra'at ve tenfîz-i irâde-i hümayûnuma bezl-i mukarreret ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı eşedd-i ukûbet olmakdan gayet tehâşî ve mübâ'adet eylesiz ve siz ki Mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimâsız siz dahi mazmûn emr-i şerîfimce amel ve hareket birle kazânızdan matlûb olan iki yüz nefer süvârîyi mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdıyla serî'ân tanzîm ve münâsib sergerde ile savb-ı maksûda irsâle ihtimâm ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâveti tecvîz ile her biriniz mazhar-ı şunu'-ı ıkâb olmakdan tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında

Fî evâil-i L. Sene [1]205

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarında Sivas mütesellimi (...) Bey -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Bozok ve Günferi sancakları mutasarrıfı ve mirâhûr-ı evvelik pâyesiyle asker sürücüsü olan Cabbarzâde Süleyman Bey -*dâme mecduhû*- hutût-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla mu‘anevet[le] yeddinde olan evâmir-i aliyyem müceblerince, muktezâ-yı me‘mûriyeti leffen Sivas’a vürûd ve asâkirini ihrâc esnâsında Sivas sâkinlerinden sipâh ve silâhdâr zümresinden Kenanoğlu Ali ve Memduhoğlu nâm müfessidler menâfi-i cemiyet-i İslâmiye ve mugâyir-i evâmir-i aliyyem, sefer-i hümayûnuma azîmete tereddüd ve muhâlefet birle firâr ve gaybet edüp, ihtilâl-i nizâm ve asâkir-i mürebbiyenin gerüye te’hîre kalmasına sebep ve alet oldukları beyânıyla merkûmânın cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ ile emsâlleri terhîb olunması kapıcıbaşı-ı mîr-i mûmâ-ileyhe bâ-takrîr istid’â etmekle merkûmânın bu vechile hareketleri icrâ-yı te’diyeleri îcâb eder hâletten olmağla, sen ki Sivas mütesellimi mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetinle mezkûran Ali ve Memduhoğlu’nun cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu makûle mugâyir-i hamîyyet-i islâmîye menâfi‘ mutazammın evâmir-i aliyyem sefer-i hümayûnuma azîmete tereddüd ve muhâlefet birle firâr ve gaybet ve nizâm-ı askerîyenin ihtilâline sebep ve alet olan havenenin cezâ-yı mâ-yelîki tertîble sâirleri terhîb olunmak lâzımeden idüğü sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin ma‘lûmun olduk da taraflarına ber-vech ile ser-rîşte verilmeksizin ne vechile ve ne tarîkle olur ise ber-vech-i suhûlet merkûmân Kenanoğlu ve Memduhoğlu’nu bi-eyyi hâlin elegetirüp cezâ-yı mâ-yelîki icrâya mübâderet ve tenfîz-i evâmir-i aliyyeme mezîd-i ikdâm ve dikkat ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvetten ve te’hîr-i maslahatı müceb olmakdan ve bu vechile ıkâb-ı şâhâneme mazhariyetten be-gâyet tehâşî ve mübâ‘adet eylemen bâbında.

Fi evâsıt-ı L. Sene [1]205

133 [51-1]

Hâssa-i Mansûr kâdîsına ve hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan olup baş muhâsebe pâyesiyle Keban ve Ergani ma‘denleri emîni olan el-hac Yusuf Ziya -*zîde mecduhû*-ya ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât Vâlidem Sultân -*dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ*-nın havâssından Rişvan hâssı dahîlinde vâki' hâssa ahâlîsinden serdâr Hacı Hasan, Dar kazâsından Yakup Bey ve Türkoğlu Hüseyin ve Tekil Yusuf nâm şekâvet-pîşeler birbirleri ile yekdil olarak dâire-i itâ'atten hurûc ve bir kaç seneden beru deruhte-i kazaya icrâ-yı envâ'-ı fitne ve fesâd ve ızrâr ve sekene-i ibâd ve hetk-i a'râz ve nâmus ve gasb-ı envâl ve katl-i nüfûs misüllü hâlâta cesâret eylediklerinden başka ikiyüz üç senesinden berü şekâvet-i ra'yyet üzerlerine edâsı lâzım gelen hâssa mâlî ve kâimenin dahi tehâsiline mûmâna'at ve itlâf ve ta'tîline mübâderet eyledikleri ve her çend kendülerine rıfk ile muâmele olundu ise kat'ân kârgir olmayup yevmen fe yevmen tuğyânları mütedâyir ve bu esnâda (...) itâ'atden külliyyen harîc ve fukarâ ve zu'afâyı tahrîm ve takrîm eylediklerinden mâ'adâ sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin bu sene-i mübâreke mahfîyyen Rişvan voyvodalığı senin uhdene ihâle kılınmış olmağla tarafımdan hâssa-i mansûra mütesellim nasb ve yüz nefer âdem ile irsâl olunan âdemine ser-mû inkıyâd eylediklerinden gayrı kendü akçesiyle meksûrât ve meşrûyetlerini dahi verdimedikleri, bunların cümlesinden kat'-ı nazar ahâlî-i hâssa-i mansûru tahrîrin ve kendülerine ittibâ' etdirüp (...) zümre-i bağıyet olan Timûr nâm şakî ile dahi muhâbere ve râbita-i bend-i ahd ve pişman olmaları el-hâlet-i hâzihî niçün muâvenet üzere oldukları ve bunların Ekrâd-ı habâset-nihâd olup dîn ve (...) vasliye-i islamdan âtıl-ı zulm ve haveneden oldukları ve merkûmların haklarından gelmen ve tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak lâzım gelür ise hâssa-i mezbûrun bundan sonra (...) ve evâmireye idhâle azîmetin ve gerek yerlü Ekrâd'dan olan hâssa-i mansûr ahâlîsinden ve gerek göçer (...) fîmâ-b'ad bir akçe mâl ve kâime tahsîline mansûr olduğundan başka müşârûn-ileyhin havâs-ı celîlelerinde dahi sârî ve fitne ve fesâd ve her birinde cârî olacağı zâhir olmağla bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk olmağla nizâm-ı hâss-ı mezbûru (...) ve havâs-ı sâireyi ihtilâlde sıyâneten ve merkûm serdâr Hacı Hüseyin ve Yakub Bey, Türkoğlu Hüseyin ve Tekil Yusuf'un, sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ-ı fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu makûle şetâ'at ve mefsedete ictisâr birle ihtilâl-i nizâm-ı bilâd ve âsâyiş gayrı müceb olan havenenin cezâları tertîb ile emsâlleri terhîb olunmak ve şürûr ve mazarratlarının rû-yi arzdan

izâle ve imhâsıyla te'mîn-i memleket ve istihsâl-i râhat-ı fukârâ-yı ra'yyet husûslarına mübâderet kılınmak lâzımeden idüğü sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olduk da vâlidem sultan müşârûn-ileyhin hâss-ı mezkûresi nizâmını vekâleten ve havâs-ı sâireyi ihtilâlden sıyânetine sabıku'z-zıkr şitâ'atları inhâ olunub merkûm serdâr Hüseyin ve Yakub ve Türkoğlu Hüseyin ve Tekil Yusuf ma'rifet ve ihtimâmınla ve ma'rifet-i şer'le ber-vech-i suhûlet ele getirib haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'alarını icrâ ve îfâ ile şerr ve mazarratlarının izâle ve imhâsı esbâbının istihsâline mezîd-i ihtimam ve dikkat eylesesin ve lâkin bu vesîle ile merkûmun ele getirilmesine tarafından ve âdemlerin câniblerinden hilâf-ı şer'-i şerîf ve ve mugâyir-i rızâya münîf ahâlî-i fukarâsına ve bî-cürm ve yek-penâh makûlesi ferd-i vâhide mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vukû'â gelmek ve istihâm olmak ihtimâl olur ise ber-vechile özr ve havâlîsinin karîn-i asfâ olmayub bilâ-imhâlin eşedd-i ukûbuna giriftâr olacağın muhakkaktır. Âna göre hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L. Sene [1]205

134 [51-2]

Te'kid ve isti'câliçün tekrâr mezkûr emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i M. Sene [1]206

Muahharan sâdır olan emr-i merkûmun kaydı zabt olmuşdur. Fî evâil-i Ra. Sene [120]7

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Sivas mütesellimi -dâme mecduhû- ve kazâ-i Erbâ' ve Niksar kazâlarının ikzât ve nevâibine ve yeniçeri zâbiti () -zîde mecduhû-ya ve şehir kethudâları ve söz sahipleri ve iş erlerine hüküm ki,

Kazâ-i Erbâ' ve Niksar kazâlarının tavâyif-i askerîyesi Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok ve Günferi sancakları mutasarrıfı ve asker sürücüsü olan Cabbarzâde Süleyman Bey -dâme mecduhû- ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla tanzîm ve yola ihrâc olunmuş iken kazâ-i Erbâ' A'yânı Deli Bekir nâm şakî a'yânlık dâ'iyyesiyle ahâlî beynlerinde ittikâ-yı fitne birle birbirleriyle muhârebe ve mukâteleye mübâderet ve 'benim seferim yolunda' deyü ihrâc olunan

asâkirin önüne geçüp bayraklarıyla cümlesini avdet ve ma'yyetine istishâb idüğü bu def'a sahîhan ihbâr ve inhâ olunmağla sefer-i hümayûnumda asâkirin tedbircelerden lüzûmu olduğu, sâbıkâya ve bu vakitler avdet-i ihdâya kıyas olunmadığı mukaddem ve mu'ahhar taraf taraf irsâl olunan evâmîr-i aliyyem ile cümleye i'lân olunmuş iken, rehâvet-i harekete tecvîz edenler haklarında afv ve ağmâz-ı mansûr olmayup, alâ-eyyi-hâlin ve gayret-i şâhânem icrâsı mühâm iken, bu misillü mugâyir-i emr ve rızâ-i ihtilâl, asâkire müceb olan seferin te'dîbiyle emsâllerinin terhîmi muktezâ-yı dikkat ve hâlden olmağın, sen ki Sivas mütesellimi kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümlelerin ittifâk etmeleriyle merkûmun iktizâ eden cezâsını icrâ birle kazâ-i mezbûrların sınıf-ı asâkirini bi-eyyi vechin kân başlarından tahrîk ve ihrâc ve biran akdem ve bir sâ'at mukaddem savb-ı me'mûre eriştirilmesi hâlâtının istihsâline dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfından tevkî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh ma'rifetinle ve ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tenfîz-i irâde-i aliyyeme sarf-ı mukarreret ve hilâfından tehâşî ve mücânebet ve siz ki me'mûr-ı ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız siz dahi mazmûn emr-i şerîfim mücebince amel ve harekete ihtimâm ve müsâra'at ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylesiz deyu, rikâb-ı hümayûnumdan segbânbaşı olan el-hac Mustafa -*dâme mecduhû*-ya mühürşü mektûb verilmekle sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh leffen amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

135 [52-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Konya mütesellimi () -*dâme mecduhû*-ya ve Konya ve Niğde ve Ereğli, Kirman kazâlarıyla zikr-i âtî şakînin Konya ve Niğde ve Yeniil hâssı dahîllerinde sâir bulunduğu mahallin kuzât ve nevâibi ve Yeniil voyvodası vekili () ve Niğde mütesellimi () ve bu husûsa der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan () ve zâbitân -*zîde kadruhûmâ*- ki

(...) şerîfim ağası nezaretinde olan evkâf maktû'âtından Ereğli Kirman mukâta'âsı sâkinlerinden mütegalibenin Madanoğlu Mehmed nâm şakînin i'dâm ve izâlesi

bâbında bundan akdem emr-i âlî sâdır olunmuş iken, infâz ve icrâsı mümkün olmayup tuğyânın yevmen fe-yevmen (...) ve Ereğli-Kirman kazâsına bâid Hudcu derbendi ve sâir mahallerde iki binden mütecâviz eşhâs ile ve dâyi‘-i Hâliku‘l-berâya olan re‘âyâ fukarâsının bağı ve te‘accüb ve hezîmetleri ve ricâl ve fesâdâtlarının (...) olup ve otuz nefer bî-günâh ve bî-cürm âdemlerin hilâf-ı şer‘ ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâları gâret ve nicelerin mecrûh ve kazâ-i merkûm kâdisını ahz ve vatan-ı asliyesine irsâl-i vusûllerini kat‘î ve etrâf ve eknâfların muhâsara ve yolların sedd ve cem‘-i hayvanâtların mer‘âdan sürüp kasabadan taşra çıkacak hâlleri kalmayup cümle ahvalleri diğer-gün olduğundan bahisle rahmanü‘l-fukarâ ve sıyânete lâbud şakî-i merkûmun i‘dâm ve izâlesi bâbında mukaddem ve mu‘ahhar mübâşir ma‘rifetiyle emr-i âlî ısdârı niyâzında oldukları bu def‘a Berat gecesı ale‘l- (...) beşyüzden mütecâviz piyâde ve süvârî ile kasabalarını basup dört sâ‘at muhârebe ve mukâtele ve nice âdemlerini katl ve mecrûh eylediğini Ereğli Kirman kâdisı tekrâr i‘lâm ve ahâlisi müte‘addîd muhâzırlarıyla inhâ ve ol bâbda emr-i âlî sudûrunu istid‘â eyledikleri ve şakî-i merkûmun izâlesi bâbında bundan akdem bin yüz seksen dokuz senesi mâh-ı Saferin evâilinde emr-i âlî sâdır olunmuş olduğu beyânıyla merkûm Ramazanoğlu Kara Mehmed`in rû-yi arzdan vücûdu kalkması vâcib ve elzem ve bi-eyyi vechin kân tedmîr ve tektûb ve katl ve i‘dâmı irâde-i alıyyem olmağla her ne tarîkle olur ise olsun bulunduğu mahalde ahz ve bir dürlü firâr ve gaybet tarîklerine ruhsat verilmeyüp tertîb-i cezâsıyla it‘â-yı ateş-şurûruna mübâderet olunmak için siz ki Konya mütesellimi ve mevlânâ ve Yeniil voyvodası vekili ve sâir mûmâ-ileyhimâsız size ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe dîvân-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim sudûrunu bi‘l-fââl darü’s-sâde eşrâfı ağası olan İdris Ağa dâme ilmuhû arz etmeğın vech-i meşrûh leffen tertîb-i cezâsı fermân olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki Konya mütesellimi ve Mevlânâ ve Yeniil voyvoda vekili ve sâir mûmâ-ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma‘rifetiniz ve ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle şakî-i merkûm Madanoğlu Kara Mehmed`i ne tarîk ile olur ise olsun taht-ı hükûmet ve kaza sizde bulunduğu mahalde bir dürlü firâr ve gaybete ruhsat verilmeyerek ve ahâlî ve re‘âyâ fukarâsına ber-vech-i zulm ve te‘addî vukû‘a gelmeyerek, ber-vech-i suhûlet üzere tertîb-i cezâsı ile şerr ve şurûrundan ibâdullahı tahlîse ihtimâm ve

dikkat ve tenkîd-i emr-i celîl-i şânıma sarf-ı yârâ-yı liyâkat ve hilâfı hareket ve bu vesîle ile ferd-i vâhîde mugâyir-i şerî'at-ı garrâ ve münâfî-i rızâ zulm ve te'addîye cesâret vukû'unu tecvîz ile mübtelâ-yı ıkâb olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mazmûn emr-i şerîfîm mûcebince amel ve harekete ikdâm ve hilâfından tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında

Fî evâil-i L. Sene 1205

136 [52-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya mütesellimi Abbas -*dâme mecduhû-*ya ve Eskişehir Kādîsına hüküm ki,
Siz ki mütesellim ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrat ve ahâlînin muhâzırlarından Eskişehir mütesellimi Beyzâde Mehmed Bey bundan akdem sefer-i hümayûnumda iken zümre-i eşkiyâdan Torunoğlu veoğlu Ahmed ve İbrâhim nâm şekâvet-pîşeler haşerât-ı külliye ile mütesellim-i merkûmun vekilinin hânesini basup âdemini katl ve kazâ-i mezbûr çarşusunu gâret ve ihrâc-ı pazar eylediklerinden cümle umûr-ı mühimme muattal ve fukarânın ahvâl-i diğer-gûn olup ve eşkiyâ-yı merkûmenin şürûrundan tâkatleri kalmayup cümlesini perâkende ve perîşân olacakları beyânıyla ol bâbda istirhâm ve istid'â-yı ıyânet olunmuş, siz ki mütesellim ve mevlânâ'yı mûmâ-ileyhimâsız, merkûmun ol tarafta olmayup mahall-i âharda geşt ve güzâr leffen oldukları takdîm olunan takrîrden müstebân olmağın merkûmlar fîmâ-b'ad kazâ-i mezbûre ayak basmak leffen, nizâm-ı kûyeye rabt ve eger kazâ-i mezbûre duhûl etmek ihtimâli olur iseniz de kat'â ve mahalline kayd için Der-aliyyem'e arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi siz ki mütesellim ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ve dâyi'-i Cenâb-ı Rabbü'l-âlemîn olan ahâlî-i fukarâsının erbâb-ı tegallüp ve mefsedetin mezâlîm ve te'addiyatlarından himâyet ve sıyânetleri ve dâfi'-i şürûr ve mazarratlarıyla te'mîn ve asâyişleri istihsâlî lâzımeden idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mübâderet birle merkûmun fîmâ-b'ad kazâ-i mezbûre ayak basmak leffen nizâm-ı kûyeye rabt ve eger kazâ-i mezbûre duhûl

etmek ihtimâli olur iseniz de kat'â ve mahalline kayd için nezd-i hamîyyet-i Der-aliyyem'e irsâl ve keyfiyeti arz ve i'lâma müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

137 [52-3]

Hânya muhâfızı vezîre ve Hânya'dan ma'lûmü'l-esmâ kimesnelere diğér emr-i şerîfimi tard ve ta'bidlerine ve nizâm-ı memlekete bundan akdemce ocakdan mübâşir ta'yîn olunan yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı () -zîde mecduhûmâ-ya ve sâir zâbitân ve vücûd-ı devlet ve iş erleri ve söz sahipleri -zîde kadruhûmâ-ya hüküm ki

Hânya ahâlîsinden olup hilâf-ı merzî harekât-ı nâ-bercâya ictisâr olunup diğér emr-i şerîfimle tereddüd-i ta'bîdi husûsu irâde-i aliyyeme ta'alluk eden ma'lûmü'l-esmâ sekiz nefer şer-i cem'iyet-i eşkiyâ izhâr-ı tuğyân ve şekâvet ve emr-i şerîfime adem-i itâ'at birle muhârebe ve mukâteleye mücâseret eder ise siz ki vezîr-i müşâr ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le üzerlerine varulub alâ-eyyi-hâlin ahz ve girift vetertîb-i cezâlarıyla sâire mûhal-i ibret kılınmak ve vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'yyet emn ve istirâhatleri hâlâtının istihsâline ve nizâm-ı memlekete sa'y ve dikkat olunmak fermân olunmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız keyfiyet mâlûmun olduk da sâbıku'z-zıkr ser-cem'iyet-i eşkiyâ olan sekiz neferin emr-i şerîfime adem-i itâ'at birle izhâr-ı tuğyân ve şekâvet icrâları vâki' olur ise bi'l-ittifâk üzerlerine varulup ber-vech-i suhûlet leffen ve mücazât-ı meşrû'âlarının icrâsıyla sâire ibret olunup nizâm-ı memleketin tesviyesine ve asâyış-i hâl-i ibâdı mûceb olur hâlâtın istihsâline mezîd-i ikdâm ve dikkat eyleyüb ve lâkin bu bahâne ile tama' ve nefsâniyetine ve hilâf-ı inhâya mebnî hilâf-ı şerî'ât-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ferd-i vâhide mikdâr-ı zerre te'addî ve rencîde vukû'a gelmekden ve bu vechile i'kâb-ı şâhâneme mazhariyetten be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, mazmûn emr-i şerîfim senin dahi ma'lûmun olarak tenfîz-i evâmir-i aliyyeme sa'y- (...) eyleyesin. Şöyle ki, bu vesîle ile tama'-ı nefse tab'iyet ve emr-i âlîşânımın tenfîz ve icrâsında kusûr ve rehâvet olunduğu mesmû' olur ise bir dürlü cevâya kâdir olamayacağı muhakkak olup, âna göre amel ve hareket ve te'diye-i emr-i me'mûriyetine sarf-ı mukarreret ve hilâfından tehâşî ve

mübâ'adet eyleyesün deyü, rikâb-ı hümayûnumdan segbânbaşı olan el-Hac Mustafa - dâme mecduhû- tarafına memhûren ve mektûmen verilmekle vech-i meşrûh leffen amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

138 [53-1]

Rumeli'nin sol kolundan sefer-i hümayûnuma asker sürücüsü olan Vezîr Ebubekir Paşa'ya hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, hilâf-ı rızâ harekâta ictisârına mebnî izâle ve i'dâm husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eden Katrinli Halil'in sâbık kethudâsı Bayezid nâm şakînin sürücülüğü, me'mûriyetine hâlel gelmemek vechiyle tertîb-i cezâsı emrine mübâderet ve muhallefâtını ma'rifet-i şer' ve ikzâm-ı rây ma'rifetin ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan Mahmud Bey -dâme ulüvvuhû- ma'rifetiyle tahrîr ve defter olunması bâbında sana hitâben bundan akdem sudûr eden emr-i şerîfim husûsu merkûma dâir sâir ısdâr olunan evâmîr-i aliyyemin dahi tenkîdine mübâ'adet olunmak ve müceb-i te'hîrin mülâhaza olur ise sûret-i âhar ile icrâ-yı mutazammın evâmîr-i aliyyeme müsâra'at kılınmak husûsu emr-i şerîf-i mezkûrde dibâce ve tastîr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratda me'mûr olduğun asâkiri sevk ederek Karaferye'ye varduğun ber-vech-i suhûlet sudûr eden emr-i şerîfim tarafına lede'l-vürûd Karaferye'den Katrin'de râsetinin verâsetine kalup, Katrin'e varup isbât edinceye değin muhallefât ile iştikânın mezdi beherhâl onbeş yirmi gün zaman müddetinde mütevakıf olacağı âşikâr olur mülâsesiyle, Katrinli Halil tarafına celb ile husûs-ı merkûmun te'diye ve tanzîmi tarafından merkûma tenbîh ve sipâriş olunarak, mübâşir-i mûmâ-ileyh terfikân Katrin tarafına irsâl olunmuş olduğu ve merkûm Bayezid Katrin taraflarında mevcûd olduğu derc ve iş'âr olunmuş merkûm Bayezid'in Katrin taraflarında olmayup firâr etmiş olduğu ber-vech-i meşrûh vârid olan tahrîrât mefâhiminden isbât olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sefer-i hümayûnuma olan me'mûriyetine hâlel gelmemek şartıyla tarafından mu'temed ve mukaddem âdemler ta'yîni ile firâr-ı merkûm Bayezid'i bi't-taharrî bulunduğ mahalde ahz ve mukaddemâ hakkında

sâdır olan emr-i âlînin icrâsına ikdâm ve müsâra‘at olunmak fermânım olmağın te’kîden ve isti‘câlen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi merkûm Bayezid`in beher-hâl elegetirilip cezâ-yı mâ-yelîki icrâ ile tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma mezîd-i ikdâm ve müsâra‘at olunmak husûsu matlûb-ı katı‘â-i mülûkânem idüğü ve bu husûs için Rumeli Vâlîsi vezîr Zaimzâde Mustafa Paşa -iclâlehû-ya ve mübâşir-i mîr-i mûmâ-ileyh bu def‘a başka başka evâmir-i aliyyem ısdâr ve irsâl olunmuş olduğu sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mübâderet birle sefer-i hümâyûnuma olan me’mûriyetine bir vechile hâlel gelmemek leffen tarafından mukaddem ve mu‘temed âdemler ta’yîni ile merkûm Bayezidi basturup olduğu mahalde beher-hâl ahz ve etdirüp mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîyyem müceblerince tertîb-i cezâsına ikdâm ve müsâra‘at ve ser-i maktû‘unu Der-aliyyem`e irsâle mübâderet ve zinhâr ve zinhâr evâmir-i matlûbe ser-mû kusûr ve rehâvet vukû‘uyla te’hîr maslahatı müceb olmakdan be-gâyet tehâşî ve mübâ‘adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]205

139 [53-2]

Bir sûreti

Hâlâ Rumeli Vâlîsi ve seraskerî vezîr Zaimzâde Mustafa Paşa`ya () ber-vech-i meşrûh

140 [53-3]

Bir sûreti

Hâcegândan zikr-i âtî husûsa me’mûriyetle el-yevm Katrin taraflarında olan Mahmud Bey -zîde mecduhû-ya ber-vech-i meşrûh müşârun-ileyhimâya iki kıt‘a evâmir-i aliyyem ısdâr olunduğu beyân olunarak mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince amel ve hareket eylemesi için () iktizâsına göre

141 [53-4]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından İdin muhâssılı Cihan-zâde Mîr Hüseyin -dâme mecduhû-ya ki

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan Milas A‘yânı Ömer -*dâme mecduhû*-nun mukaddemâ bi‘l-iktizâ kapıcıbaşılığı ve uhdesinde olan mukâta‘atı ref‘ ve kendü Rodos cezâresine nefy ve emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve emlâk-ı sâiresi cânib-i mîrîden zabt ve tahrîr olunmak leffen evâmîr-i şerîfem sudûrundan sonra ta‘ahhüd ve isti‘fâsına binâen şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şekvet-makrûnum mûcebince mûmâ-ileyhin cürmü afv ve kapıcıbaşılığı kemâ-kân ibkâ ve gelüp Sivas`da ikâmet etmek leffen maktû‘at ve muhallefâtı kendüye in‘âm olduğunu teşmîl, bundan akdem mâliyeden sâdır olan emr-i şerîfim hâssa hasekilerinden Seyyid İbrâhîm -*zîde kadruhû*- ile lede‘l-vüsûl Hasçavuşzâde EbuBekir`in bu bâbda sûret-i adem-i itâ‘atı ve nice mezâlîme îtibârı bundan akdemce tahrîr ve inhâ olunduk da ba‘de-zîn nefsâniyetinden mücânebet ederek mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince alâ-eyyi-hâlin mûmâ-ileyhin teslîm-i muhallefâtıyla Sivas`da ikâmeti esbâbını istihsâle dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfına hareket vukû‘unu tecvîzden mübâ‘adet eylemesi bâbında tenbîh ve teksîri hâvî, mûmâ-ileyh Hasçavuşzâde`ye başka ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-nun alâ-eyyi-vechin Milas`da ikâmet etdirilmesi hasran ve kasran senden matlûb idüğünü mutazammın sana hitâben başka ve bu bâbda iktizâ eden iâneti fâile götürmeleri bâbında (...) sancağı mütesellimi Ayaszâde Halil ve Tavas`da sâkin Kelleci Osman -*zîde mecduhûmâ*-ya hitâben başka başka evâmîr-i şerîfem ısdâr ve ol tarafa mübâşir ta‘yîn olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî der-sa‘âdetime vârid olan tahrîrat ve civâr kazâların i‘lâmat ve mübâşir-i mûmâ-ileyh hasekinin vürûd eden umûmî takrîrinde mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin, Sivas`a duhûlüne yine mûmânâ`atda ısrâr ve ta‘annüd sûretlerini izhâr ve hatta etrâftan başına asker cem‘ine îtibâr ve hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ olduğu mezâlîm ve mefâsede ve gûnâ-gûn (...) ictisâr eylediği ale‘t-tafsîl muharrer ve mestûr olmakdan nâşî merkûm Hasan Çavuşzâde EbuBekir`in bu gûne hareketi bayağıca isyânına haml olunacak kazâyâdan olup emr-i evvel-emire adem-i itâ‘atı mahlup görmekle, bu sûrette mûmâ-ileyhin işbu hareketi izâle ve i‘dâmını ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabt olunmasını îcâb eder harekâtta idüğü âşikâr olmağla merkûm Hasan Çavuşoğlu`nun asâkiriyle üzerine varulup muhârebeye tasaddî eder ise hayyen ve yâhûd meyyiten alâ-eyyi-hâlin Sivas`dan ihrâcına ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-ya hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn sâdır olmağın

sen ki muhâssıl-ı mûmâ-ileyhsin bu bahâne ile fukarâ-yı ra'ıyyete hasâret vukû'a gelmeksizin asâkir ile üzerine varup mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde`yi ne vecih ile ve ne tarîk ile olur ise olsun hayyen ve yâhûd meyyiten Milas'dan ihrâca ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhi idhâle dâmen-i dermeyân gayret eylemen için me'mûriyetini mutazammın rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen ber-vech-i ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde`nin şimdiye dek Sivas'dan çıkmayup ve suhûletle çıkmayacağı mütefehhim olunduk da askerîn istishâbıyla üzerine varup hayyen ve meyyiten ne vechile olur ise olsun alâ-eyyi-hâlin Milas'dan ihrâc ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-nun idhâli hasran ve kasran senden matlûb idüğü ve bu madde zımında mûmâ-ileyh Çavuşzâde ve Kelleci Osman -*zîde mecduhûmâ*-ya bu def'a dahi başka ve Hanya A'yanı Ateş (?) Ağazâde Osman -*zîde mecduhû*-ya

[54-1]

ve lede'l-iktizâ sana iânet etmek leffen Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Kara Osman-zâde el-hac Ahmed -*dâme mecduhû*-ya başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere alâ-eyyi-hâlin mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde`yi hayyen ve meyyiten ihrâc ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-yu Milas'a idhâle âhar ve mukaddem zabt olunup bade'l-in'âm olunan kâfe-i emvâl ve eşyâsı ve emlâk ve hayvanâtından bir nesnesi zâyî ve dahi zimmetinde olmayarak cümleyi kendüye zabt etdirmeğe binâ-i cell-i miknet ve bu bahâne ile fukarâya zulm ve te'addî vukû'undan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene 1205

142 [54-2]

Bir sûreti

Sağla sancağı mütesellimi Ayaszâde Halil -*zîde mecduhû*-ya () mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde`nin alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten Milas'dan ihrâca ve mûmâ-ileyh

Ömer -*dâme mecduhû*-yu idhâle mübâderet eylemesi için ihâle ettirilerek iktizâsına göre vech-i meşrûh leffen

143 [54-3]

Bir sûreti

Tavas'da sâkin Kelleci Osman -*zîde mecduhû*-ya asla ve sûret-i tatbîk ile Hasan Çavuşzâde'nin Milas'dan icrâsına ve Milas A'yânı mûmâ-ileyhiin alâ-eyyi-hâlin Milas'da ikâmet etdirilmesi matlûb olduğu beyânıyla iktizâsına göre ber-vech-i meşrûh

144 [54-4]

Bir sûreti

Hanya A'yânı Ateş (?) Ağası-zâde Osman -*zîde mecduhû*-ya mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde'yi alâ-eyyi-hâlin Milas'dan ihrâcî ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-yu Milas'a idhâl eylemesi için iktizâsına göre ber-vech-i meşrûh

145 [54-5]

Bir sûreti

Kara Osman-zâde el-Hac Ahmed -*dâme mecduhû*-ya asılda ve sûretlerinde mestûr evâmire bu madde için evâmîr-i şerîfe ısdâr olunmuş olduğu beyânıyla mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere kendü tarafından dahi iânete muhtâc olur ise hayyen ve meyyiten mûmâ-ileyh Hasan Çavuşzâde'nin Milas'dan ihrâcına ve sâir me'mûrlara iânîyet ve mûmâ-ileyh Ömer -*dâme mecduhû*-nun idhâline ikdâm ve himmet eylemesiçün iktizâsına göre

146 [54-6]

Mû'ahharan dahi emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâil-i B. Sene [1]207

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya mütesellimi Abbas -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

İş bu sene-i mübârekede sefer-i hümayûnuma müretteb olan asâkirden Sandıklı kazâsından muhtarı Hacı Celiloğlu Ali başbuğluğa matlûb olan iki yüz elli nefer piyâdenin yüz neferi, Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olup kapıcılar kethudâlığı pâyesiyle asker sürücüsü olan Derviş Abdullâh Bey -*dâme mecduhû*-ya ,tarafından ikdâm olunarak ihrâc olunup, yedi yüz elli neferin dahi ihrâcına kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh her ne kadar sarf-ı liyâkat etmiş ise dahi ber-vechile müfîd olmadığı ve merkûm Hacı Haliloğlu kazâ-yı merkûmeye dört sâ'at mesâfede bir karyeye tahassun edüp, başına haşerât cem'iyle izhâr-ı sûret-i muhâlefet ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâ tard ve ta'addî ile emr-i evvel-emire adem-i itâ'at meslekine sülûk etmiş olduğu isticâr olunmağla olunduğundan başka merkûm Hacı Haliloğlu Ali'nin gönderdiği neferât dahi başbuğu Osman'ın yedinde olan i'lâmât yüz nefer olarak muharrer iken mahall-i me'mûrlarına vusûllerinde lede'l-ta'dâd firârî iki nefer acûze makûlesinden idüğü tahkîk, bu makûle evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at birle sefer-i hümayûnuma müretteb olan asâkirin tamâmen ihrâcına izhâr-ı sûret tereddüd ve muhâlefet ve ta'tîl ve te'hîr-i emr-i dîne sebep ve alet olan hilâfâtın mücâzâtı icrâsıyla sâirlere ibret olunmak lâzımeden olmak hasebiyle, sen ki kapucu başı mütesellim-i mûmâ-ileyhsin bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince merkûm Hacı Haliloğlu Ali'yi ber-vech-i suhûlet elegetirip sâirlere ibret için cezâ-yı mâ-yelîkini icrâya müsâra'at eylemen fermân olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin sefer-i hümayûnuma müretteb olan asâkirin tamâmen ihrâc ve tesyârına münâfî-i hamîyyet-i islamiyye ve mugâyir-i rızâ harekete cesâret ile izhâr-ı sûret-i tereddüd ve muhâlefet ve evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at eyleyen havenenin ta'tîl ve te'hîr emrine sebep oldukları için beher-hâl icrâ-yı mücâzâtılarıyla sâire ibret kılınması lâzımeden idüğü ve bu hareketi muvâfık nefsü'l-emr olduğu hâlde merkûm Hacı Haliloğlu'nın cezâ-yı mâ-yelîki icrâsı lâzımeden olduğu ve bu def'a ve bu vesîle ile tarafından ahâlî-i fukarâsına mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vukû'u haber olunmak ve işbu emr-i şerîfi tenfîz ve icrâ olunmak lâzımeden gelür ise merkûmun yerine senin cezân tertîb olunacağı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûm ber-vech-i suhûletle elegetirip sâire-i ibret cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve tenfîz-i irâde-i

hümâyûnuma mezîd-i ikdâm ve müsâra‘at ve etmâm-ı maslahatı serî‘ân Der-
aliyyem`e inhâ ve iş‘âra mübâderet ve bu emr-i ehemme mikdâr-ı zerre kusûr ve
rehâvetten ve tarafından ahâlî-i fukarâsına ser-mû zulm ve azer vukû‘a gelmekden
be-gâyet tehâşî ve mübâ‘adet eylemen bâbında
Fî evâil-i Za. Sene [1]205

147 [54-7]

Yalnız Tombazoğlu`nun ba‘zı şerâit ile afviçün emr-i âlî yazılıb mühimme (...)

Fî evâsıt-ı Ra. Sene [1]207

Karamürsel kazâsı civârında vâki‘ kazâların serdâr ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,
Karamürsel kazâsında bundan akdem a‘yânlık iddi‘âsında olan Hamid Bey ve Birinci
bölükten Koca Mehmed ve Yetmişbeş cemâ‘atin Tombazoğlu İbrâhim nâm
mefsedet-pîşeler beynlerinde münâza‘â tekvinîyle kazâ-i mezkûr ve Karas
ahâlîlerinin bi‘l-küllîye emn veistirâhatları meslûb olunduğuna binâen merkûmun
haklarında bundan akdem evâmir-i aliyyem sâdır olmuş iken mütenebbih olmayup ve
bundan böyle ıslâh-ı zatü‘l-beyn olmamaları dahi mümkün olmadığı ve bu def‘a dahi
merkûm Hamid’in müfsid-i merkûm Koca Mehmed ile yekdil olarak Tombazoğlu’nu
basup derûn-ı kasabada olan hânesini ihrâk-ı bi‘n-nar ve iki sâ‘at mikdârı
muhârebeye ictirâr ve kasabadan firâr ettürdükleri ve mezbûr Koca Mehmed derûn-ı
kasabadan firâr edüp, el-yevm ihtilâl-i memlekettten hâlî olmayup memleket ve
fukarâ-yı ra‘iyyetin emn ve râhatları külliyyen izâle ve meslûb olmağla tathîr-i bilâd
ve te‘mîn kılup ibâd içün siz cem‘iyet-i eşkiyâ olan merkûmân Hamid ve Koca
Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim tertîb-i cezâlarına mütevakkıf olduğu beyânıyla
ocakdan mübâşir ta‘yîn olunan Tobracıbaşı ile bi‘l-ma‘iyye tav‘ân ve kerhen ve
hayyen ve meyyiten ahz ve girift ve tertîb-i cezâlarına müsâra‘at olunmak bâbında
emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda segbânbaşı olan Mehmed Said -
dâme mecduhû- bâ-takrîr istid‘â etmekle siz ki serdâr ve zâbitân ve sâir-i mûmâ-
ileyhimâsız vech-i meşrûh üzere ocakdan mübâşir ta‘yîn olunan Ser-turnâyî () -*zîde*
mecduhû- ma‘rifet ve ma‘iyyetiyle merkûmun üzerlerine varulup alâ-eyyi-hâlin
hayyen ve meyyiten ahz ve girift ile tertîb-i cezâlarına dikkat ve müsâra‘at olunmak

bi-eyyi vechin kân merkûmânın izâle-i vücûdlarıyla şerr ve mazarratlarının indifâ‘ma mübâderet eylemeniz fermânım olmağın me’mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan

[55-1]

işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi zaman-ı su‘ud-ı iftirân-ı şâhânemde ahâlî-i fukarânın bu vechile zulm ve te‘addî olunduğuna kat‘ân rızâ-yı hümâyûnum olmayup ol makûle eşkiyâ-yı fesâdenin beher-hâl izâle-i vücûdlarıyla tathîr-i memleket ve te‘mîn-i ahâlî-i ra‘iyyet esbâbının istihsâline müsâra‘at olunmak ahfâ-ı metâlib-i şâhânem idüğü ve merkûmânın bi-eyyi vechin kân üzerlerine varulup hayyen ve meyyiten ahz ve girift ile tertûb-i cezâlarıyla sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyet üzerlerinden şerr ve mazarratlarının def‘ ve ref‘ine îtibâr olunmak matlûb-ı kat‘î-i mülûkânem olduğu siz ki serdâr ve zâbitân ve sâir mûmâ-ileyhimâsız ma‘lûmunuz olduk da ber-vech-i muharrer mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi‘l-ma‘iyye merkûmânın üzerlerine varup ne vechile ve ne tarîk ile olur ise hayyen ve meyyiten ahz ve girift ve tertûb-i cezâsı emrine bi‘l-ittihâd kemâl-i ikdâm ve müsâra‘at ve şerr ve mazarratlarının ahâlî-i fukarâ üzerlerinden men‘ ve def‘ine ihtimâm ve mübâderet ve lâkin bu bahâne ile tama‘ ve arzına mebnî kaz‘iye ve şekâvete alâka ve medhali olmayan bî-cürm ve bî-günâh makûlesinde izz ve töhmet ve insar-ı kabahat ile hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ferd-i efrîdeye te‘addî vukû‘undan ve bu vechile mazhar-ı gadâb olmakdan be-gâyet tevkî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Za. Sene [1]205

148 [55-2]

Kocaeli sancağı mütesellimi () -zîde mecduhû-ya ki

Karamürsel`de a‘yânlık iddi‘âsında olan birbirileriyle muhârebe üzere olup fukarâ-yı ra‘iyyeti dûçâr-ı envâ‘-ı hasar eden Hamid Bey denmekle ma‘rûf şakî ile Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim`in mukaddemâ haklarında emr-i âlî sâdır olduğundan başka bu def‘a dahi alâ-eyyi-hâlin üzerlerine varulup hayyen ve meyyiten ahz ve girift olunmaları bâbında ocak inhâsıyla civâr kazâların serdâr ve

zâbitânına hâsseten sâdır olan emr-i şerîfim ocakdan mübâşir ta'yîn olunan Turnacıbaşılardan () -zîde mecduhû- ile ol tarafa ba's ve tesyâr ve Söğüt voyvodası ve Kandırı serdârı dahi eşkiyâ-yı merkûmenin hayyen ve meyyiten ahzları husûsuna me'mûr kılınup, ânlara dahi mektûmen diğêr evâmir-i şerîfim tesyâr ve bu bâbda seninle muhâbere etmeleri tenbiye olunmuş olduğı, sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin sen dahi voyvoda ve serdâr-ı mûmâ-ileyhimâ ile hafiyen muhâbere ve ittifâk ederek civâr kazâların erbâb-ı harb ve darbını istishâb ve bi'n-nefs İzmit'den kalkup mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ma'ân Karamürsel tarafına teveccüh ve azîmete (...) misüllü eşkiyâ-yı merkûmeyi leffen basup hayyen ahz olunurlar ise kayd-ı bend ile göndermelerini ve eger meyyiten girift olunurlar ise ser-i maktû'larını serî'ân ve âcilen der-sa'âdetime irsâle dâmen-i dermeyân gayrete evvel-emirde aşkiya-yı merkûm taraflarına ser-rişte verilmeyerek gafleten ele girmeleri esbâbına istihsâle binâ-i cell-i miknet eylemen için me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim isdâr ve mektûmen ve memhûren ber-vech-i ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi eşkiyâ-yı merkûme muzırr-ı ibâd ve sa'yü'l-fesâd olunduklarına binâen hayyen ve meyyiten ahzları kat'ân matlûb-ı dâverânem idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve civâr kazâların ve İzmid'in erbâb-ı harb ve darbını istishâbla eşkiyây-yı merkûm üzerlerine bi'n-nefs hareket ve ne vecih ile olur ise ahz ve istihsâbları esbâbını istihsâle binâ-i mukarreret ve bu vesîle ahâlî-i sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyet haklarında hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ mezâlim ve te'addiyât vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylesin. Şöyle ki, bazı mülâhazaya ve hâtıra ri'âyet ile üzerlerine varmamak (...) olmak ve eşkiyâ-yı merkûmenin firârlarını mûceb olmak lâzım gelir ise senin için i'dâd-ı alîl ber-vech-ile müfîd olmayup rahmetin müşâhede edeceğin iştibâh olmadığı ve bu hidmete rızâ-yı hümâyûnum leffen muvaffak olduğun hâlet zâyi' olmayub mükâfâtını göreceğın zâhir idüğü ma'lûmun olarak ana göre hareket eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Za. [1]205

149 [55-3]

Bir sûreti

İznik kazâsı müte‘ayânından Hayreddin Paşazâde Osman Bey -zîde mecduhû-ya () Karamürsel`de olan şakîlerin alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve istîsâllerîçün civâr kazâların serdârlarına hitâben sâdır olan emri şerîfim ocakdan mahsûs mübâşir ta‘yîn olunan Turnacıbaşı İsmâ‘il -zîde mecduhû- İznik’in taraflarına azîmet etmiş olup el-hâlet-i hâzihî mübâşir-i mûmâ-ileyh ol havâlîde olmağla mîr-i mûmâ-ileyh dahi mübâşir Turnacıbaşı mûmâ-ileyh ile ittifâk ve muhâbere ederek (...) eşkiyâ-yı merkûmenin ahz ve istîsâlleri esbâbını istirhâmla dâmen-i dermeyân gayret eylemesiçün Söğüt voyvodası ve Kandıra serdârının me‘mûriyeti efzâları tayyolunarak iktizâsına göre.

150 [55-4]

Ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve hareket müte‘ahhid olacağını nâtık-ı Gemlik Serdârı’nın vârid olan bir kıt‘a arz-ı hâlinin mefhûmunda bâ-fermân-ı âlî şerh yazıldı.

Ocağ-ı âmirem turnacıbaşlarından olup zıkr-i âtî husûs-ı ehemme bundan akdem me‘mûr ve tesyâr kılınan () Gemlik Serdârı Subaşı-zâde Mustafa -zîde mecduhûmâ-ya ki,

Karamürsel kazâsında bundan akdem a‘yânlık iddi‘âsında olup haklarında bi’d-defa‘ât evâmîr-i aliyyem sâdır olan Hamid Bey ve birinci bölükden Koca Mehmed ve Yetmişbeş cemâ‘atin Tombazoğlu İbrâhim nâm şekâvetkârlar bundan akdemce dahi fûrce-yâb-ı şekâvet olup merkûmân Hamid Bey ve Koca Mehmed birbirleriyle (...) ittifâk olarak Karamürsel kazâsına dühul ve merkûm Tombazoğlu’nun hânesini ihrâk ve muhârebeye îtibâr birle merkûm Tombazoğlu’nun firâr eylediği ve merkûm Koca Mehmed’in derûn-ı kasabadan firâr birle (...) ihtilâli ve ahâlî-i fukarâsının âsâyiş ve râhatları meslûb olmuş olduğu mukaddemce istihbâr olmağla, sen ki Turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, mübâşeret ve ikdâmın Karamürsel kazâsı civârında vâkî‘ kazâların serdâr ve zâbitân ve iş erleriyle bi’l-ittihâd üzerlerine varulup sercemiyet-i eşkiyâ olan merkûm Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu’nun ahz ve girift ve tertîb-i cezâlarına müsâra‘at olunmak bâbında, mukaddemce mahal-i merkûmenin serdâr ve zâbitân ve iş erlerine hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl

olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî eşkiyâ-yı merkûmenin kazâ-yı mezkûrede şekâvet ve mefsedetleri mütezâyid olup irâha-i ibâd külliyyen meslûb olduğu istihbâr olunmağla teshîr-i maslahat-ı matlûbeye medâr olmak için Gemlik serdârı mûmâ-ileyhin dahi ma'îyyetle me'mûr ve ta'yîn kılınması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmiştir imdi eşkiyâ-yı merkûmenin civâr-ı saltanat-ı seniyyemde bu misüllü fezâhat ve şetâ'ate ictisârları beher-hâl üzerlerine varulup mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i aliyyem mûceblerince ne vechile ve ne tarîkle olur ise ele getirilib tertûb-i cezâlarına ve şûrûr ve mazarratlarından ahâlî-i fukarâlarının tahlîsi ve irâhalarına ibtirâr olunmak (...) şâhânem idüğü ve bu bâbda me'mûr

[56-1]

taraflarından tekâsül ve rehâvet vukû'uyla madde-i matlûbenin ukde-i te'hîre dûçâr olması lâzım gelür ise özür ve cevâb ber-vech-ile karin-i asnâ' olmayup mazhar-ı ukûbet kılınacakları emr-i berîhî idüğü ve Mudanya serdârı Osman -zîde kadruhû- dahi Turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'îyyetine bu def'a me'mûr kılınmış olduğu sen ki Gemlik serdârı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olduk da me'mûrîn-i sâire ile dahi muhâbere ve ittifâk ederek turnacıbaşı mûmâ-ileyh ile bi'l-ma'îyye eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine varulup mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ne vechile ve ne tarîkle olur ise ahz ve derhâl tertûb-i cezâlarına mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve firârlarını mûceb olub vaz'ını tecvîz ile mazhar-ı ikâb-ı şedîd olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet ve bu vesîle ile ahâlî-i arz gürûhuna hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ser-mû te'addî ve tecâvüz vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylesün deyu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumdan segbânbaşı olan Mehmed Said -dâme mecduhû- tarafından mühürlü mektup verilmekle vech-i meşrûh leffen amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za. Sene 1205

151 [56-2]

Ber-vech-i muharrer Mudanya serdârının arz-ı hâli mefhûmen bâ-fermân-ı âlî şerh yazıldı. Fî 27 Za. Sene [1]205

Bir sûreti

Yine Turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyh ve Mudanya serdârı Osman -zîde mecduhûmâ-ya ber-vech-i meşrûh

152 [56-3]

Ber-vech-i meşrûh Pazargül nâibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh yazıldı. Fî 27 Za. Sene 1205

Yine Turnacıbaşı mûmâ-ileyhe ve Pazargül kazâsı A'yânı ve serdârı -zîde mecduhûmâ-ya

153 [56-4]

Ber-vech-i muharrer mütesellim-i mûmâileyhin arz-ı hâli mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh yazılmışdır. Fî 27 Za. Sene [1]205

Bir sûreti

Hüdâvendigâr sancağı mütesellimi ve Turnacıbaşı mûmâ-ileyhe () ber-vech-i meşrûh me'mûrlara evâmir-i aliyyem ısdâr olunduğu beyânıyla mütesellim-i mûmâ-ileyh dahi me'mûrlar ile muhâbere ve Turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile ma'yyet ederek amel ve hareket eylemesi için ocak mektûbu tay olunarak iktizâsına göre

154 [56-5]

Günboza nâhiyesi nâibine ve serdârına ki,

Karamürsel sâkinlerinden ve haklarında bi'd-defa'ât evâmir-i aliyyem sâdır olan ser cem'iyet-i eşkiyâ Tombazoğlu İbrâhim nâm şekâvetkâr bundan akdemce Karamürsel'den firâren varup Günboza nâhiyesinde ihtifâ ve firâr eylediği vâsıl-ı semû'a olduğuna binâen şakî-i merkûmun tav'ân ve kerhen ve hayyen ve meyyiten ahz ve girift ile ocağ-ı âmireme irsâli sen ki serdâr-ı mûmâ-ileyhsin bundan akdem bâ-emr-i âlî sana ihâle ve tenbîh birle senden matlûb-ı hümâyûnum idüğü bu ana kadar ifâ-yı me'mûriyetinde zuhûr eden kusûr ve rehâvetin mûceb-i peşiman ve nedâmet olacak bir keyfiyet olduğunu gereği gibi zikr ve mülâhaza ile bu def'a şeref-

zîd-i sudûr olan emr-i cell-i şânım vürûdunda ne vechile ve ne tarîkle olur ise şakî-i merkûmun tav'ân ve kerhen ve hayyen ve meyyiten ahz ve girift ile tertûb-i cezâlarına müsâra'at ve eger ahz ve girifti husûsuna tekâsülün istimâ' olunur ise merkûmun hakkında vâki' olan gadab-ı padişâhânem senin hakkında icrâ olunacağı musahhih idüğünü yakinen bilüp selâmet-i hâl sana lâzım ise der-ukûb-ı merkûmu bir tarafa firâr etmeksizin hayyen ve meyyiten ahz ve girift ile tertûb-i cezâsına müsâra'at ve ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın tekbîren ve isti'câlen ve iftîhâmen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûmun hakkında dergâr olan gadab-ı padişâhânemin afvı mansûr olmadığını mülâhaza ederek ana göre âkilâne ve mezîdâne hareket ile ne vechile ve ne tarîk ile olur ise bi-eyyi vechin kân ahz ve girift ile şakî-i merkûmun tertûb-i cezâsına dikkat ve dâmen-i dermeyân gayret ve merkûmu bir tarafa firâr etdirmeden hilâf-ı rızâ harekete cesâretle ağdâd-ı vâhiye olunmak lâzım gelür ise senin için selâmet-i hâl ba'îdü'l- ihtimâl olacağını bilerek ba'de-zîn mûceb-i peşîmân ve nedâmet olmakdan ziyâde hazer ve mücânebet eylesün deyu ,hâlâ rikâb-ı hümayûnumda segbânbaşı olan Mehmed Said -*dâme mecduhû*- tarafından mühürlü mektup verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [1]205

155 [56-6]

Söğüd voyvodası Paşa Bey denmekle ma'rûf İbrâhim -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki, Karamürsel kazâsında bundan akdem a'yânlık iddi'âsında olan Hamid Bey denmekle ma'rûf müfsid ile birinci bölükten Koca Mehmed ve Yetmişbeş cemâ'atten Tombazoğlu İbrâhim nâm mefsedet-pîşeler beyninde vukû' bulan münâza'a takrîbiyle kasaba-i merkûm fukarâsı elkâblarının emniyet ve râhatları külliye meslûb bulunduğuna binâen, mukaddemâ merkûmun haklarında evâmîr-i şerîfem sâdır olmuş iken me'mûrlar taraflarından inzârına ikdâm olunduğundan el-hâlet-i hâzihî merkûm Mehmed Bey ile mezbûr Koca Mehmed birbirleriyle ittifâk ve derûn-ı kasabada Tombazoğlu nâm müfsidin hânesini basup ihrâk-ı bi'n-nar ve birkaç sâ'at muhârebeden sonra merkûm Tombazoğlu firâr etmekle mezbûr Koca Mehmed

derûn-ı kasabadan firâr eylediğine binâen el-yevm derûn-ı kasaba ve etrâfında ihtilâle der-gâr ve sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyetin emn ve râhatları külliye meslûb ve kasaba-i mezkûre ve havâlisinin tathîrini ve fukarâ-yı ra'yyetin tatmîn ve te'mîni ser-cem'iyet-i eşkiyâ olan merkûm Mehmed'in ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim nâm şekâvetkârların hayyen ve meyyiten ahz ve girift ve ol havâliden ref' ve havâlilerine mütevaffuk idüğü âşikâr olmak hasebiyle sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin senin evvelden berü istikâmet ve sadâkat ve kârgüzâr ve dirâyetin zâhir ve rabt ve zabt-ı memleket ve ittiha ve def' ve ref'-i şürûr ve mazarrat-ı fesâd ve eşkiyâ ve hamîyyet ve sıyânetin fukarâ ve zu'afâ-yı re'âyâ ve berâya husûslarına ikdâm ve dikkatin ismâ' olmakda idüğüne binâen husûs-ı mezbûrenin uhde-i sadâkatime havâle olmağla vusûl-i emr-i şerîfimde Söğüd kazâsının ve havâlisinin erbâb-ı harb ve darbını celb ve sa'y ve ma'îyyetinle istihsâb ve evvel-emirde eşkiyâ-yı merkûm üzerlerine gideceğinden ferd-i vâhidi haber ve âgâh etmeyerek ve şakîler taraflarına kat'ân ser-rîşte verilmemek için sevâhil muhavazasına me'mûrum diyerek serî'ân hâzır olunup hemân Söğüd'den hareket ve ale'l-gafile suhûlet sûretinde Karamürsel ve havâlisinde eşkiyâ-yı merkûmeyi basup göz açtırmayarak hayyen veyahud meyyiten olunca dahi ahz ve hayaten ahz olundukları hâlde kayd ve bend ile mahbûsen Der-aliyyem'e irsâl ve haklarında müsâra'at ve (...) olundukları takdîrce sûret-i i'dâm ve izâleleri ve Der-aliyyem'e tahrîrde mübâderet ve def' ve ref'i vücûd-ı habâset-âlûdlarıyla kasaba-i merkûmenin tathîr ve

[57-1]

te'mîn husûslarına dâmen-i dermeyân gayret ve bu bâbda hakkında esmâ' olunan hamîyyet ve sadâkat ve istikâmeti izhâr ve îrâza binâ-i cell-i miknet ve bu husûsun seninle (...) ittifâk ve muâvenet olarak hareket ve def'-i ref'-i şürûr-ı eşkiyâya bi'l-ma'îyye sarf-ı gayret etmen üzere Kandıra kazâsı A'yânı ve serdârı olan Karga Bayrakdâr dahi ma'îyyetinle diğere emr-i şerîfimle ta'yîn ve me'mûr kılınmış olmağla ânınla dahi hafîyyen muhâbere ederek sözü bir yere koyup tedbîrlerinizi ve hareketlerinizi birbirinize etdirerek bi'l-ittifâk bağteten zikr olunan şakîleri hayyen ve yâhûd meyyiten elegetirerek esbâbının böyle nisâr ve sa'y ve tâkat ve İznikmid

mütesellimi ve civâr kazâlar dahi diğêr evâmir-i şerîfemle me'mûr olunmalarıyla anlar ile dahi muhâbere-i merâsimine ri'âyet ve sen anlardan olan (...) başı menkulen görüp mazhar-ı mükâfât olmağa sarf-ı kudret eylemek için me'mûriyetini hâvî rikâb-ı kâm-yâbımdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen ber-vech-i ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi civâr-ı saltanatda bu misüllü vehâmete cesâret eden sâbık emrinle şakîlerin hayyen ve meyyiten ber-vech-i suhûlet alâ-eyyi-hâlin elegetirilmeleri ve def'î-i vücûdlarıyla kasaba-i mezkûre ve havâlisinin tathîri ve te'mîni akdem ve ehemmm olmağla bu bâbda ma'îyyetine me'mûr Kandıra serdârı Bayrakdâr mûmâ-ileyh ile dahi muhâbere ve ittifâk ederek eşkiyâ-yı merkûmeyi bağteten basup emân ve zaman vermeksizin ahz ve giriftleri ve istihsâle sa'y ve ikdâm senden matlûb-ı hümâyûnum idüğü bu husûsda hizmetin zâyi' olmayup mukâbelesinde mükâfâtını müşâhede edeceğin mukarrar ve muhakkak idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh evvel-emirde eşkiyâ-yı merkûm taraflarına ber-vechile ser-rişte vermeyerek ve sevâhil muhâfazasına me'mûrum diyerek mi olur ve âhar tedbîr ile mi olur Söğüd kazâsının erbâb-ı harb ve darbını cem' ve istishâb ve defa'âten Söğüd'den kalkup Karamürsel cânibine teveccüh ve azîmet ve âle'l-gafil zikr olunan şakîleri basup hayyen ve yahud meyyiten ahz ve giriftleriyle ol havâliden ref'-i vücûdlarına binâ-i miknet ve eger hayyen tutuluyorlar ise kayd ve bend ile mahbûs götürölmelerini ve meyyiten ahz olundular ise sûret-i izâlelerini Der-aliyyem'e techîre müsâra'at ve hilâfî hareket vukû'undan tekâsül ve te'hîr zuhûruyla eşkiyâ-yı merkûme tarafına ser-rişte verilmekten ve firâr ve kayıplarını mûceb olur hâlâtı tecvîzden ve bu vesîle ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ ve vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'îyyet haklarında mezâlim ve te'addî vukû'a gelmekden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Z. Sene [1]205

156 [57-2]

Bir sûreti

Kandıra kazâsı A'yânı ve serdârı Karga Bayrakdâr -zîde kadruhû-ya Söğüd voyvodası mûmâ-ileyh ile ittifâk ve muhâbere ederek Karamürsel'de olan şakîleri hayyen ve meyyiten ahz ve ref'-i vücûdlarına ikdâm eylemesi için aslı tatbîk

olunarak voyvoda-i mûmâ-ileyhe diğ̃er emr-i ş̃erîfîm ısdâr olunduğ̃u beyânıyla iktizâsına göre

157 [57-3]

Bir sûreti

Karacaşehir kazâsı mütea‘yanından İbrâhim -*zîde kadruhû*-ya () Söğüd voyvodası mûmâ-ileyh ile ittifâk ve muhâbere bi’l-ma‘iyye Karamürsel`de olan şakîleri hayyen ve meyyiten ahz ve ref‘-i vücûdlarına binâ-i mukarreret eyleneşesi bâbında () ber-vech-i meşrûh

158 [57-4]

Bir sûreti

Gölpazarı kazâsı mütea‘yanından Hacı Ahmed ve Küçekağ̃a denmekle ma‘rûf -*zîde kadruhûmâ*-ya Söğüd voyvodası mûmâ-ileyh ma‘iyyetiyle husûs-ı mezbûre ikdâm eyleneşesi içün vech-i meşrûh üzere

159 [57-5]

Bir sûreti

Geyve Kazâsı mütea‘yanından Hacı Ahmed -*zîde kadruhû*-ya gerek Söğüd voyvodası mûmâ-ileyh ile bi’l-ma‘iyye husûs-ı mezbûre ikdâm eylemesi zımnında ber-minvâl-i muharrer

160 [57-6]

Bir sûreti

Akhisar Geyve kazâsı mütea‘yanından Belbâ`nin vekîli () -*zîde kadruhû*-ya bu dahi Söğüd voyvodası mûmâ-ileyh ile bi’l-ma‘iyye zikr olunan şakîlerin hayyen ve meyyiten ahz ve istihsâllerine sarf-ı mukarreret eyleneşesi bâbında sebat-ı münderc üzere

161 [57-7]

İznikmid yeniçeri zâbiti () ve ocakdan bundan akdem me'mûr kılınup el-yevm ol tarafda olan turnacıbaşı () -*zîde mecduhûmâ*-ya hüküm ki,

Karamürsel kazâsına a'yânlık iddi'âsıyla izhâr-ı bağı ve tuğyân eden Hamid Bey'in taraftarlarından beş nefer eşkiyâ bundan akdemce elegetirilip sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin mûmâ-ileyhin el-yevm senin mahallinde mahbûs olmalarıyla şakî-i mezbûrun avânesinden beş nefer merkûmûn tertîb-i cezâları husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediğine binâen vusûl-i emr-i şerîfimle derhâl müstehak oldukları cezâları tertîb ve sâire ibret kılınması fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki yeniçeri zâbiti ve turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâsız merkûmûn beş nefer şakîlerin ber-vech-i meşrûh müstahak oldukları cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâ ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâil-i Z. Sene [1]205

162 [58-1]

Kocaeli Sancağı Mütesellimi'ne ve İznik'de sâkin Hayreddin Paşazâde Osman Bey -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Karamürsel kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla izhâr-ı bağı ve tuğyân eden Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu nâm şakîlerin haklarında sudûr eden evâmîr-i şerîfemden Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi'ne hâssaten sâdır olan emr-i şerîfim mütesellim-i mûmâ-ileyh âlenen kırâ'at etdirdiğine binâen Yetmişbeşlerden yeniçerilik iddi'âsında olan haşerâtın sergerdeleri İznikmid kazâsının Örgülü karyesinde Mustafa Bayrakdâr ve Ahmed Bayrakdâr nâm kimesneler kendü hevâdârlarıyla ittifâk ve mütesellim-i mûmâ-ileyh ile çıkan askere karuşup Karamürsel kazâsı takrîblerinde haşerât-ı merkûmenin önlerine dönüp kasaba-i merkûma ve (...) olan ba'zı kurâda sâkin fukarâ-yı re'âyânın emvâl ve eşyâlarını gasb ve gârete mücâseret ve hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i emr ve rızâ bağıyâne harekete mübâderet eyledikleri ihbâr olunmağla dâfi'asıyla mezbûrların tertîb-i cezâları lâzım gelmeğın siz ki mütesellim ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimâsız mezbûran Örgülü Mustafa Bayrakdâr ve refîki Ahmed Bayrakdâr'ı bağteten alâ-eyyi-hâlin zâbitler ma'rifetiyle ahz ve ikisinin dahi müstehak oldukları cezâlarını

tertib ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mahtûmen ve mektûmen ( ) ile tarafınıza tesyâr olunmuştur. İmdi merkûmân Örgülü Mustafa Bayrakdâr ve refîki Ahmed Bayrakdâr`ın alâ-eyyi-vechin zabtları ma'rifetinle cezâları tertîbi kat'â-ı matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh elbette ve elbette ikisini dahi bir takrîb ahz ve ibretü's-sâireten müstehak oldukları cezâlarını tertîb ve keyfiyeti Der-aliyyem`e tahrîre mübâderet ve hilâfî hareket vukû'undan tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i Z. Sene [1]205

163 [58-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olup ba'zı husûsa me'mûriyetiyle hâlâ Bilecik tarafında olan İsmâ'il -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Karamürsel kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla izhâr-ı bağy ve tuğyân eden Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu nâm şakîlerin alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve istishâbları bâbında sâdır olan evâmir-i şerîfemle üzerlerine varmağa me'mûr olanlar mevcûd ma'iiyetleri olan asâkir ile Karamürsel`de eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine hücûm etdirdiklerinde mezbûrlar kazâ-i mezbûrede bir takrîb firâr etmeleriyle alâ-eyyi-hâlin ahzları matlûb olup mezbûr Koca Mehmed ve Hamid`in Bilecik kurâsından bir karyede sâkin Sarıcaoğlu`nun yanında ihtifâ eylediği ve yahud Vezîrhanı Ağası Numan`ın yanına firâr etmiş olduğu haber verilmekle sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin mezbûrları zikr olunan mahallerde taharrî ve tevkîfî ve alâ-eyyi-hâlin elegetirip cezâlarını tertîb ve ser-i maktû'larının der-sa'âdetime irsâline dâmen-i dermeyân gayret eylemen için rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi mezbûr Hamid Bey`in ve Koca Mehmed`in bi-eyyi vechin kân her ne mülkde iseler buldurulup müstehak oldukları cezâlarının tertîbi matlûb-ı kat'â-ı mülûkânem idüğü ve senden me'mûl olan âsâr-ı kârgüzâr ve dirâyet muktezâsınca mezbûrların ahz ve istisâllerine sen muvaffak olduğun hâlde bu bâbda zuhûra gelecek ikdâmın zâyi' olmayup mükâfâtını müşâhede edeceğin mukarrar ve muhakkak olduğu ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da göreyim seni zikr olunan şakîleri sâbık olan mahallerde gereği gibi taharrî

ve tevkîfî ve kangî hânede iseler ale'l-gafile basup ahz ve ber-vech-i meşrûh müstehak oldukları cezâları tertîb ve ser-i maktû'larını der-sa'âdetime irsâl ve tesyâra binâ-i mukarreret ve hilâfî hareket vukû'undan ve bu bâbda ednâ mertebe tekâsül ve tesâmühden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında
Fî evâil-i Z. Sene 1205

164 [58-3]

Bir sûreti

İznikmid kazâsına ve Kocaeli Sancağı Mütesellimi'ne () ve ocakdan me'mûriyetle el-yevm ol tarafta ikâmet leffen olan Turnacı -*zîde mecduhûmâ*-ya Hamid Bey nâm şakînin İznikmid'den hemşehresi yanında ihtifâ eylemesi ihtimâlden ba'îd olmamağla bi't-taharrî ahz ve cezâsını tertîb eylemeleri için aslına tatbîk ile iktizâsına göre

165 [58-4]

Bir sûreti

Koru ağasına ve Günbozu serdârına ve bu def'a ocakdan ta'yîn olunan mübâşirin Tombazoğlu İbrâhim nâm şakînin Tavşancıl ve Hereke havâlilerinde olduğu tahkîk olunmağla alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsını tertîbe müsâra'at eylemeleri için iktizâsına göre

166 [58-5]

İznik'de sâkin Hayredin Paşazâde Osman Bey -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Karamürsel kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla izhâr-ı bağy ve tuğyân eden Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu nâm şakîlerin haklarında sâdır olan evâmîr-i şerîfemden birini Hüdâvendigâr sancağı mütesellimi âlenen kırâ'at etdirdiğine binâen, şimdi beşerden yeniçerilik iddi'âsında olan ba'zı haşerât emvâl-i fukarâ-yı ra'ıyyeti gâret-i belde fesâdesiyle yerlerinden hareket ve mütesellim-i mûmâ-ileyh askerî içine karuşup beraberce kasaba-yi merkûm tarafına azîmet ve ser-gerdeler olan Örgülü Mustafa Bayrakdâr ve refîki Ahmed Bayrakdâr ile ittifâk ve kasaba-ı mezkûre vaki' Yeniköy ve Merdegöz nâm keriyelerde sâkin, fukarâ-yı re'âyânın emvâl ve

eşyâlarını gasb ve yağma ve Günbozu ve Tavşancıl ve Hereke ve sâir ol taraflarda olan götürüp ihfâ ve ba‘zıları dahi İznikmid kazâsına tâbi‘ Örgülü ve Karaahmedli karyelerine ve Gencelü ahâlîleri taraflarına nakl ve tesyâra ictirâ eyledikleri ve emvâl ve ma‘sûrey-i mezkûrenin vâferi dahi Hüdâvendigâr Sancağı mütesellimi mûmâ-ileyhin ve Gemlik serdârı ve Pazarköy serdârının âdemleri yerlerinde idüğü tahkîk olunmağla emvâl-i ma‘sûre-yi mezkûrenin alâ-eyyi-hâlin zâhire ihrâc ve ashâbına redd ve teslîm etdirilmesi için iktizâ edenlere hitâben başka merkûmân Örgülü Mustafa Bayrakdâr ve refîki Ahmed Bayrakdâr`ın tertûb-i cezâları için başka ve mezbûr Koca Mehmed ve Hamid Bey`in Karamürsel`den firâr etdirdiklerinden sonra Bilecik kurâsından bir karyede sâkin Sarıcaoğlu`nun yanında ihtifâ eyledikleri ve yâhûd Vezîrhan ağası Numan`ın yanına firâr etmiş oldukları haber verilmekle alâ-eyyi-hâlin ahz ve tertûb-i cezâları için Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından me‘mûriyetle el-yevm ol tarafda olan İsmâ‘îl -*dâme mecduhû*-ya başka ve mezbûr Hamid Bey`in İznikmid`de hemşehresi yanında ihtifâ eylemesi dahi ihtimâlden ba‘îd olmamağla bi’t-taharrî ahz için başka ve mezbûr Tombazoğlu Tavşancıl ve Hereke havâlîlerinde olduğu tahkîk olmağla elbette ahz ve girifti için başka mukaddemce Hamid Bey`in taraflarından olarak ahz olunup el-yevm İznikmid`de Yeniçeri zâbiti olan beş nefer eşkiyâların tertûb-i cezâları için başka bu def‘a müte‘addîd evâmir-i şerîfem ısdâr ve mübâşir ile tesyâr olunmağla sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mükemmel-i dâirenle Karamürsel`e

[59-1]

duhûl ve ikâmet ve müttefik olan ahâlîsini cem‘ ve gâret olunan emvâl ve eşyâlarını buldurup ashâbına teslîm etdirerek ve ahâlî-i merkûmeyi (...) ve min-killi’l-vücûh mezâlîm ve te‘addiyâtta vekâyet ve sıyânet ederek ‘imâr-ı memleketin etrâf ve civârını haşerât ve eşkiyânın tasallutundan hıfz ve hadâsete ikdâm ve dikkat ve zikrolunan firârî ol havâlîde taharrî ederek elegetirilmesi cezâlarını tertûbe dâmen-i dermeyân gayret ve Karamürsel kazâsı ve gâret olan karyelerini evvelki hıyânetine idhâl-birle ‘imârı hilâfının istihşâline sarf-ı mukarreret ve senden me‘mûl ve muntazır leffen şâhânem olan rüşd ve ru‘yet ve akl ve kıyasat muktezâsınca icrâya binâ-i mukarreret eylemen için rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim

ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve Karamürsel`de ikâmet birle ve perîşân olan ahâlîsini cem` ve gâret olan emvâl ve eşyâlarını buldurup kendülere teslîm ve hıfz ve hadâsetleri levâzımını icrâyâ mübâderet ve gereği gibi amel etmekde ikdâm ve gayret ve hilâfı hareket vukû`undan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında Fî evâil-i Z. Sene [1]205

167 [59-2]

Söğüd voyvodası Paşa Bey denmekle ma'rûf İbrâhim ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'ıyyetiyle husûs-ı âtîü'l-beyâna me'mûr ve ta'yîn kılınan Kandıra kazâsı A'yânı ve serdârı Karga Bayrakdâr ve Karacaşehir kazâsı mütea'yânından İbrâhim ve Köypazarı kazâsı mütea'yânından Hacı Ahmed ve Küçekağa denmekle ma'rûf ve Geyve kazâsı mütea'yânından Hacı Ahmed ve Akhisar Geyve kazâsı mütea'yânından Balbân'ın vekili -zîde kadruhûmâ- hüküm ki, Karamürsel kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla şekâvet ve tuğyânları resîde-i derece-i kemâl olan Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu İbrâhim nâm şakîlerin hayyen ve meyyiten alâ-eyyi-hâlin ahz ve istisâllerile fukarâ-yı ahâlî üzerlerinden mezâlim ve te'addiyâtlarını biran akdem ref' ve izâlesi husûsuna ikdâm ve azîmet ve bu bahâne ile fukarâ-yı ra'ıyyete hasâret vukû`undan tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında siz ki mûmâ-ileyhimâsız bundan akdemce size hitâben başka başka ve şedîd evâmir-i şerîfem ısdâr ve mektûmen ve mahfîyyen taraflarınıza ba's ve tesyâr olunmuş olmağla vürûd-ı evâmir-i şerîfemde muharrer olan vesâyâ ve tenbîhât-ı şâhânemin muktezâsı leffen bu maddeye herbiriniz böyle meşrûh ve mübâşeret ve tarîk-i suhûletince olup fukarâ-yı ra'ıyyet bu bâbda ednâ mertebe zarâr ve ziyân vukû'a gelmeksizin eşkiyâ-yı merkûmenin hayyen ve meyyiten ahz ve giriftleri esbâbının istihsâline bi'l-ittifâk sa'y ve dikkat eylemeniz lâzım-ı zimmetiniz iken ve madde-i merkûm etrâflı tutulmuş olduğuna nazarân şimdiye dek zikr olunan şakîler gâilesi ber-taraf kılındığı haberi tevârüd etmek me'mûl olunur iken, el-hâlet-i hâzihî ol taraflardan der-sa'âdetime vârid olan tahrîrat ve i'lâm mefhûmlarına me'mûrların zuhûr eden su'-i tedbîr ve adem-i itâ'at ve tama'-ı hâmlerine binâen eşkiyâ-yı merkûm derûn-ı kasabadan firâr etmiş olduklarından başka mezbûrların üzerlerine

varmak için ol tarafdān cem‘ olunan haşerât ağmâz (...) sebebiyle derûn-ı kasabaya duhûl ve ahâlîsinin hânelerini çarşı ve pazarlarını basup emvâl ve eşyâlarını gasb ve gâret ve hetk-i a‘râz ve namus ve katl-i nüfûs misüllü envâ‘-ı fezâhata cesâret eyledikleri ve bu madde mutlaka sizlerin rây ve ta‘lîminiz ile vukû‘a gelmiş olduğu muharrer ve mestûr olmağla bu kaziye eşkiyâ-yı merkûm misüllü sizin dahi te‘dîbiniz icrâsı îcâb ve iktizâ eder kaziyeden olduğu müsellemdir. Kaldı ki işbu yağma ve gâret-i emvâl-i fukarâya ruhsatınızçün müstehak olduğunuz mülâhaza ve gazab şöyle dursun bu kadar fezâhati irtikâbdan sonra eşkiyâ-yı merkûmenin dahi ahz ve giriftleri husûsuna vâki‘ olan rehâvet ve tesâmüh ve tekâsül ve betâetiniz vücûhla münâfi-i sadâkat ve istikâmete ber-hâlet olmağla neticede vehîmeti mülâhaza eylemenizin madde-i mezkûreyi alâ-hâletin ve yine vilâyetlerine avdet eylemeniz isti‘câb olunacak hâlâtıdır hâsıl-ı kelam gerek gasb ve gâret-i emvâl-i fukarâ husûsu ve gerek eşkiyâ-yı merkûmenin firârları maddesinde vâki‘ olan taksîratınız hasebiyle herbiriniz envâ‘-ı ukûbeyeye müstehak olmuş iken bu kasabalarda iktizâ eden mülâhazanız sonraya bırakılup eşkiyâ-yı merkûmenin ahz ve giriftleri husûsuna me‘mûriyetiniz bu def‘a (...) tecdîd ve te‘kîd olunmağla eşkiyâ-yı merkûme her ne mahalde ise fîmâ-ba‘d fukarânın ırz ve mallarına hasar vukû‘a gelmeksizin alâ-eyyi-hâlin elegetirilip hayyen ve meyyiten bir tarîkle ahz ve giriftleri esbâbının bi‘l-ittifâk böyle istihsâline dâmen-i dermeyân gayret ve üç beş gün zarfında bu gâilenin ber-taraf kılınmasıyla tahsîl-i necât ve selâmetinize binâ-i mukarreret eylemeniz için te‘kîden ve ihtimâmen ve tenbîhen ve ikdâmen rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfm ısdâr ve ber-vech-i ta‘cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi eşkiyâ-yı merkûmenin ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun elbette ve elbette mezbûrlar Bağdad’a dek firâr ederler ise dahi alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve istisâlleri ve dört beş gün zarfında bu maddenin itmâmı hasran ve kasran sizden matlûb idüğü ve mu’tad olduk da bundan sonra dahi ahâlîden bir ferдин ber-hilâf-ı ziyâ‘ olmak lâzım gelür ise mukaddem zuhûr eden fezâhatten başka ve bundan sonra vukû‘ bulan hasâretin başka mülâhaza ve i‘tâbı ve ıkâbı (...) iyneden ipliğe varınca gâret olunan fukarâ emvâlinin tazmînini sizlerden iktizâ edeceği bu husûs bu def‘a Kocaeli ve Hüdâvendigâr mütesellimleri ve sâir me‘mûrlara mükerrer ve müşerred evâmîr-i şerîfe mültezime ve tekmîd olunduğu ma‘lûmunuz olduk da

ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve neticeyi mülâhaza ederek ve me'mûrîn-i sâire ile muhâbere eyleyerek alâ-eyyi-vechin eşkiyâ-yı merkûmenin hayyen ve meyyiten ahz ve giriftleri husûsuna binâ ve sa'y ve dikkat ve fukarâ-yı ra'ıyyetin bir hullesine zarâr-ı ziyân eylemeyerek (...) himâyet ve sıyânet-i fukarâ-yı ra'ıyyete nisâr-ı cehr ve tâkat ve hilâfı hareket vukû'undan ve nedâmet ve peşimânı fâide vermeyecek eşedd-i ukûbete mazhar olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [1]205

168 [59-3]

Bir sûreti

Kocaeli Sancağı Mütesellimi`ne ve İznik kazâsı mütea'yânından Hayreddin Paşazâde Osman Bey -zîde *mecduhû*-ya mukaddem sâdır olan evâmîr-i aliyyem müceblerince Turnacı başı ile dahi ittifâk ederek hareket eylemeleri için asla tatbîk ile ber-vech-i meşrûh

169 [59-4]

Bir sûreti

Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi`ne ve ocağ-ı âmire turnacılarından olub husûs-ı mezbûre bundan akdem me'mûr kılınan () -zîde *mecduhû*-ya ve Gemlik serdârı Subaşı-zâde Mustafa ve Mudanya serdârı Osman ve Pazarköy kazâsı A'yânı ve serdârı () -zîde *kadruhûmâ*- () ber-vech-i meşrûh

170 [60-1]

Rakka Vâlîsi vezîrim () Paşa`ya ve Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan olup Keban ve Ergani ma'denleri emîni el-hac Yusuf-Ziya -zîde *mecduhû*-ya ki,

Vâlidem Sultan -dâmet *ismetuhâ* ve zâdet-*iffetuhâ*-nın Şirvan hâssı mukâta'âsının iki yüz üç ve dört seneleri ve bekâyâlarının iki yüz beş senesine mahsûben mal ve kaymeleri tamâmen cem' ve tehâsili ve Kürdistan (...) itâ'at olan Ekrâd eşkiyâsının iktizâsı leffen te'dîb ve tenkîdlerine min-küllî'l-vücûh murahhas olmak şartıyla, sen ki Ma'denler Emîni mûmâ-ileyhsin, mukâta'â-i mezbûre ikiyüz beş senesine

mahsûben sana ilzâm ve uhdene ihâle olunmuş olup hâssa-i mezbûr dahîlinde vâki' Balu (?) Ekrâdı ta'bîr olunur hâssa-i mansûr ahâlîsi tarafından tehdîd ve ihâfe ve ba'zısını yanına celb ederek mâl-ı bekâyâyı ve beş senesi mal ve kaymesini edâya ta'ahhüd ve hilâf-ı rızâ hareket etmemek leffen bâ-mahsûb-ı şer'îye ile bin kuruş (...) kat' olunmuş iken ahâlî-i merkûm Ekrâd-ı şekâvet-i tehdîdden olup öteden berü bağı ve tuğyân ile me'lûl ve evâmîr-i aliyyeye adem-i itâ'at ve inkıyâd ile maktûr ve üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerini edâ etmeğe mecbûr olduklarından nisbet, mezbûrenin mahsûben iktizâ eden mâl-ı hâssa ve kaymelerini edâ etmedikleri misüllü beş senesi mal ve kaymesini dahi edâ etmeyüp vâridât-ı müşârun-ileyhimâyâ ıtlâk ve izâ'at eyledikleri ve ahâlî-i merkûmeden Serdâr Hüseyin ve Yakup ve Türkoğlu Hüseyin nâm şekâvet-pîşeler birbirleriyle ittihâd ve Ekrâd'dan olup hâssa-i merkûmun ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından olanların emn ve hitâbet ve yeniçerilik iddi'âlarına îtibâr olunmamak şurût-ı maktû'â-i merkûmeden iken mezbûr serdâr Hüseyin yeniçerilik ihdâsıyla re'âyâ-yı hâss-ı mezbûru tarafına celb ederek mâl-ı hâss-ı mezbûrun istihlâlîne bârî olduğundan gayrı derûn-ı hâssa-i mezbûrda envâ'-ı fitne ve fesâd icrâsına ictisâr etmekle merkûmlar eşedd-i ukûbet ile te'dîbleri lâzımeden olmakdan nâşî serdâr-ı merkûmun ve mezbûr Yakup ve Türkoğlu Hüseyin ve Nakîb Yusuf'un tertîb-i cezâları bâbında bundan akdem sana hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş iken şakî-i merkûmun külliyetli avânesi olup izâle ve i'dâmı ihtimâm ve ikdâm-ı tâma muhtâc olduğu ve tarafından hâssa-i mansûre mütesellim nasb olunan Mehmed -*zîde kadruhû*-nun hâssa-i mansûre dahîlî akabinde şakî-i mezkûr derûnuna merkûz olan şekâvet ve isyânını icrâ ve nizâm-ı şurûr-ı maktû'ya muhâl ve envâ'-ı fesâd ve fitneyi mûceb kelimât ilkâ ederek sûret-i itâ'at olan Barlu boybeyisi (...) oğlu Yusuf'a sû-i kasd dâ'iyyesinde olduğu ve bu def'a nakîbü'l-eşrâf kâ'imakâmlığı uhdesine ihâle olunan diğer Yusuf'un hânesini yağma ve oğlunu kurşun ile darb eylediği ve avânesinden olan merkûm Yakup firâr etmiş iken tekrâr hâssa-i mansûre duhûl ile hilâf-ı ta'ahhüd ve mugâyir (...) merkûmu istishâb eyleyüp ihtiyâr için sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tarafından bâ-buyruldu ta'yîn olunan mübâşir dahi darb ve harb idüğü ve merkûmun avânesinden bu güne şekâvet ve tuğyânları ber-karâr oldukça hâssa-i mansûrun taht-ı nizâma idhâli ve mâl-ı bekâyâ ve mâl-ı cedîd ve kaymesinden bir akçe tahsîli ademü'l-imkân olacağı

âşikâr idüğü beyânıyla ol bâbda sen ki ma‘denler emîni mûmâ-ileyhsin işbu Ekrâd maddesinde kuvvet-i bâzû-yı iktidârına medârân sana vücûhla ruhsat-ı hümâyûnum erzân kılınmasını hâvî emr-i şerîfim sudûru müşârun-ileyhimânın kethudâsı ve darbhâne-i âmirem nâzırı Yusuf dâme uluvvuhû tarafından bu def‘a ba-takrîr istid‘â olunmağla sen ki vezîr-i müşâr ve ma‘denler emîni mûmâ-ileyhimâsın kethudâ-yı mûmâ-ileyhin (...) ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince iktizâ edenlere tertîb-i cezâ ederek mâl-ı bekâyâ ve emvâl-i cedîdenin tamâmen tahsîline ziyâde ihtimâm ve dikkat ve mikdâr-ı zerre hilâf-ı hareket vukû‘unu tecvîzden gâyetü’l-gâye tehâşî ve mübâ‘adet eylemeniz fermânım olmağın te‘kîden ve ikdâmen ve terhîsân ve ihtimâmen ve mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi vâlidem sultan müşârun-ileyhimânın vâridât-ı hâssasından olan Şirvan hâssa-i maktû‘ının min-küllî’l-vücûh ihtilâlden vekâye ve himâyeti ve emvâl-i mukâta‘â ve kaymesinin ber-vech-i matlûb cem‘ ve tahsîline kimesne tarafından kat‘an ve katiyyen ser-mû tereddüd ve muhâlefet vukû‘a gelmemesi, isyânın istihsâliyle istikmâl-i şirâze-i revâbit ve (...) ikdâm ve ihtimâm olunmak matlûb-ı kat‘î-i hüsrevânem olduğu ve sen ki ma‘denler emîni mûmâ-ileyhsin maktû‘-i merkûmenin uhdesi ihâlesi şurûtunun dahîl-i maktû‘-ı merkûmede icrâsı emrine tarafından müşârun-ileyhle bi’l-ittifâk kemâl-i i‘tinâ ve dikkat olunmak ve vâridât-ı maktû‘nın tahsîline ve şirâze-i nizâmın ve tesviye-i tanzîmin min-küllî’l-vücûh nüfûzun cârî olmak re‘âyâ-yı maktû‘âdan hâric (...) itâ‘at olunmaları ve tertîb-i cezâları iktizâ edenlerin icrâ-yı mücâzâtı ve ta‘dîyâtlarının tarafından kat‘î sual ve cevâb iktizâ etmeyeceği ve o makûle re‘âyâ-yı maktû‘nın vâki‘ olacak şikâyetlerine dahi ber-vech-ile havale sem’-i îtibâr kılınacak ve bu bâbda ve vücûhla tarafına ruhsat-ı şâhânem (...) kılınmış olduğu ma‘lûm dirâyet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ederek ve maktû‘-i mezkûre derûnunda tagaddüd ve istiklâlini icrâ eyleyerek gerek mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi icrâsında ve gerek re‘âyâ-yı maktû‘dan olan Ekrâd-ı şekâvet-nihâd haklarında müşârun-ileyh ile bi’l-ittifâk müstehak-ı mücâzât olanların tertîb-i cezâ ve te‘dîyât-ı lâzımelerin îfâda bir dürlü tecvîz-i kusûr etmeyerek mâl-ı bekâyâ ve emvâl-i cedîdenin alâ-eyyi-hâlin tamâmen cem ve tahsîline ve istikmâl-i şirâze-i nizâm-ı maktû‘ya muktezâ-yı istiklâl ve ruhsat leffen mezîd-i ikdâm ve müsâra‘at ve tenfîz-i

muzamin evâmir-i aliyyeme ve müstehak-ı cezâ olanların mücâzâtlarını icrâyâ nisâr ve sa'y ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvetten ve tertûb-i cezâları lâzım gelenlerin mücâzâtların icrâda ednâ mertebe tesâmüh ve tekâsül vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında
Fî evâhir-i Z. Sene [1]205

171 [61-1]

Tashîh olunduğu üzere Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Cabbarzâde Süleyman -dâme mecduhû-ya tebdîl olunmuştur.

Tashîh-i fermân sefer tobrasında mahfûzdur.

Fî S. [1]207

Darende kâdîsına ve Konya ve İkiil Sancakları ile mütesellimleri ve segbân ve voyvoda ve Sungur ve Bekir'in derbendleri zâbitlerioğlu ve Aladağlı Mustafa ve Sanaullah Bey ve diğer Sanaullah Bey ve Selendi A'yânı Mehmed ve Gölgeli muhtarı ve Gölgelioğlu ve Karataş A'yânı Abdulhalimoğlu ve nevâhili Ali-zâde Ahmed ve sâir zâbitân ve A'yânı ve iş erlerine ki,

Sarikavak sükkânından olup bir müddetten berü tarîk-i şekâvete sülûk ile envâ'-ı mezâlim ve mefsedete ihtiyârına mebnî -dâme mecduhû- kapıcıbaşlarından el-hac Ömer -dâme mecduhû- mübâşeretiyle ahz ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâ olunmak için hakkında emr-i şerîfim sâdır olan Koca Abdülkâdir nâm şakînin şer'-i şerîf ve evâmir-i aliyyeye bir vechile itâ'atı ve hakkında âşikâr olunan mevâd gayr-ı vâki' olunduğu inhâ olduk da yeddinden üçyüz nefer süvârî asker tahrîr ve bi'l-istishâb meştâ-yı İsmâ'il'e vusûle şetm eylemesi şartıyla cürmü afv ve hakkında sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn olunmak ve eğer bu vechile azîmete tereddüd ederse mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mazmûnu icrâ kılınmak için me'mûriyetini ve ba'de isti'câli hâvî evâmir-i şerîfem ısdâr olduktan sonra merkûmun keyfiyeti mübâşir-i mûmâ-ileyh Kirman ahâlîsinden istifâr eyledik de sefer-i hümâyûnuma adem-i itâ'at ve azîmeti zâhir ve şekâvete mezdâd olacağı bâhir idüğü inhâ olduk da mübâşir-i mûmâ-ileyh tekrâr Der-aliyyem'e tahrîr ve ber-vech-i muharrer (...) asâkir-i merkûme ile İsmâil muhâfazasına gitmesi alâ-eyyi-vechin üzerlerine varulup

mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mazmûnu icrâ olunmak için mübâşir-i mûmâ-ileyh ve sâire hitâben dahi diğerk bir kıt'a ve mu'ahharan dahi te'kîd ve isti'câli muhtevî başka bir kıt'a evâmîr-i şerîfem sâdır olunmuş iken, merkûmun derûn-ı beldede infisâl lâzım gelür ise fukarâ-yı ra'ıyyetin emn ve râhatları meslûb olacağından bahisle asâkir-i merkûmeyi azîmetde Seyyid Halil ma'ıyyetiyle irsâl ve kendüsünün bi'n-nefs me'mûriyetten afvı bâ i'lâm ve muhâzır-ı istirhâm olunmağla ber-vech-i meşrûh asâkir-i merkûmeyi kumandan-ı mûmâ-ileyh bağbuş nasb birle irsâl ve bi'n-nefs me'mûriyetten afvı bâbında tedârik-i mübâşir-i mûmâ-ileyh ve a'yân-ı merkûme Seyyid Abdulkâdir'e hitâben işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebi'ü'l-ahirinde sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir-i kâ'imakâm-ı âli-mugâm (...) yamağı İbrâhim mübâşeretiyle lede'l-vüsûl ber-mantûk-ı emr-i âlî îcâb merkûm mikdâr-ı mezkûr süvârîye (...) merkûm Halil sergerde nasb ve mahall-i me'mûresine irsâl etmek leffen iken sergerde-i merkûm hasta-i târî olmak makûlesiyle azîmete mâni' olup ancak mâh-ı ramazan-ı şerîfde asâkir-i mezkûre ile savb-ı me'mûresine azîmete sarf-ı kudret edeceğı sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin egerçe vârid olan i'lâmında tahrîr ve iş'âr olunup kesb-i A'yân-ı -ı merkûm zümre-i eşkiyâdan olup birkaç seneden berû kazâ-i mezbûrda a'yânlık iddi'âsıyla katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl eylediğıine binâen tertûb-i cezâsı mukaddemâ bâ-arz ve tahrîr istirhâm olunmakdan nâşî emr-i âlî kapıcıbaşı ta'yîn olunduk da merkûmu'l-hevâhî leffen hükkamdan i'lâm-ı ahz ve sefere azîmet edeceğı fukarânın üç ve (...) altmışar altmışar kîse akçe tevcîhi ve hasran tahsîl ve zulm ve te'addisi (...) bîrûn olduğı râhatu'l-fukarâ def'-i mazarratı emrine mübâderet kılınması lâzım ahâlîsi bu def'a takrîb eyledikleri arz-ı hâllerinin inhâ ve istirhâl ve şakî-i merkûmun mezâlim ve te'addîsi keyfiyeti inhâ olduğuna muvâfık olduğü ve sefer-i hümâyûnuma azîmet dâ'iyyesinde olmayıp evâmîr-i aliyyeme adem-i itâ'ati zâhir idüğü mübâşir-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin takrîrinden dahi ma'lûm olmağla merkûm Abdulkâdir bâ-emr-i âlî mukaddem me'mûr tahrîr olduğü asâkir-i merkûmeyi irsâl etdirğinden başka fukarâ-yı ahâlîye envâ-ı gûne zulm ve te'addîye mübâşir olduğü ber-vech-i meşrûh vârid olan tahrîrat ve mübâşir-i mûmâ-ileyhin takrîri mefhûmundan müstebân olup merkûmun cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve şerr ve mefsedetinden fukarâ-yı ra'ıyyenin tahlîsi ile asâyış ve istirâhatları esbâbı istihsâline ikdâm olunmak lâzım-

1 hâlden olmağla mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfiz ve icrâsına mübâderet olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu makûle evâmîr-i alıyyeme adem-i itâ'at ve mugâyir-i rızâ mezâlim ve te'addiyâta ve iz'âc-ı fukarâyâ mücâseret ile perîşân-ı ahâlîyi mûceb olur harekât-ı mütekallibâneye mübâderet eyleyen havenenin beher-hâl cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla şerr ve mazarratından ahâlî-i fukarâsının tahlîsi ve memleketin te'mîni emrine ikdâm ve müsâra'at olunmak lâzımeden idüğü ve inhâ olunduğuna nazaran merkûm Abdulkâdir'in evâmîr-i alıyyeme adem-i itâ'at ve mezâlim ve te'addiyâta mücâseret eylediği sûret-i hâlden müstebân olmağla sen ki Hüseyin-zâde mîr-i mûmâ-ileyhsin merkûmun alâ-eyyi-hâlin mukaddemâ sâdır olan fermân-ı kazâ-yı cereyânımın mazmûn-ı münîfi icrâsıyla vedî'atullâh olan fukarâ-yı ahâlînin şerr ve mefsedetinden tahlîsine ve te'mîn-i memleket asâyiş-i hâl-i fukarâyâ mûceb olur hâlâtın istihsâline müsâra'at eylemen hasran ve kasran senden ale'l-husûs matlûb-ı dâverânem olduğu ma'lûmun olduk da sizden me'mûl ve mekmun-ı mülûkânem olur (...) kârgüzârî olduğu ibrâzıyla ma'rifet ve ihtimâmın ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve sâir me'mûrların ittîfâk ve ittihâdıyla ne vechile olur ise şakî-i merkûmun ber-vech-i suhûlet cezâ-yı mâ-yelîki icrâsıyla tenfiz mutazammın evâmîr-i alıyyem ve şürûr ve mazarratından ahâlî-i fukarâsının tahlîsleri emrine ve te'mîn-i memleket ve asâyiş-i hâl-i fukarâyı mûceb olur hâlâtın istihsâline dâmen-i dermeyân gayret ve husûl-i maslahatı serî'ân Der-alıyyem'e tahrîr ve i'lâma mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve te'hîr-i maslahatı mûceb olur hâlâtı tecvîz ile her biriniz mazhar-ı ikâb-ı şâhânem olmakdan tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R. Sene 1205

172 [61-2]

Ve siz ki mübâşir ve mütesellimler ve voyvoda ve a'yan ve sâir mûmâ-ileyhsiz mazmûn emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-ittîfâk amel ve harekete ikdâm ve müsâra'at ve tenfiz-i irâde-i alıyyeme mezîd-i ihtimâm ve dikkat.

2Ohri ve İlbasan¹¹⁸ ve Dukakin İskenderiye Sancakları dahîllerinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve eyâlet-i mezkûre mütesellimleri ve A‘yânı vilâyet-i zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve iş erlerine hüküm ki,

Darbhâne-i âmirem cânibinden zabt ve idâre olan Draca mukâta‘âsı malından hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı Yusuf -*dâme uluvvuhû*-nun âdemi ma‘rifetiyle, bu def‘a darbhâne-i âmireme vürûd eden hazîne derûnundan ikilik (ya da ellilik?) ve yüzlük olarak beşyüz kuruşlukdan mütecâviz kalb-i akçe zuhûr edüp, keyfiyeti taharrî olunduk da Ohri ve Dukakin ve İskenderiye sancaklarında vâki‘ kaza ve kurâda ba‘zı mahfî mahallerde erbâb-ı (...) kalpazanlık kâr-ı menhûsesiyle meşgul ve peyderpey kalb-i akçe kat‘iyle mâlûs oldukları ve bu keyfiyet olur merkûm mutasarrıfları ve mütesellim ve zâbitânı taraflarından ihrâcı ve rehâvet ve te‘diyeleri icrâsına müsâ‘ade-gûne hâlât-ı tecvîz olunduğundan mütecâsir oldukları kâr-ı münkirleri revâc leffen olduğu cezmen ve liyâkaten ihbâr olunup bu makûle kalb-i akçenin şân-ı Devlet-i Aliyyeme müceb sâir vükelât ve sekene-i hasene-i dâverânem bâ‘is-i ihtilâl olacağından başka cânib-i mîrî ve bi‘l-cümle ibâdullaha mefsedet ve hasârete der-gâr olundukdan nâşî, işbu kâr-ı mekrûha ihtiyâr edenler bi‘t-taharrî teftiş ve tefhîmat ve tahammülât elegetirilir ise ibretü’s-sâirin ıkâb-ı cezâları tertîb olunmak lâzım-ı hâlden olduğu beyânıyla fîmâ-ba‘d bu makûle Devlet-i Aliyyemin şân-ı nizâmına mahl ve mazarratı cümleye şâmil olan kalpazanlık menhûsesine tasaddî ve ictisâr edenler ıtlâk ve inhâlara teftiş ve tefmîs ve tenbîhât olunur iseler ahz ve girift ve bilâ-emân der-akib tertîb-i cezâlarına ikdâm-ı tâm olunmak için siz ki mevlânâ ve ulviye-i mezkûre mütesellimleri ve paşa-yı mûmâ-ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu darbhâne-i âmirem nâzırı mûmâ-ileyh bâ-takrîr istircâ eylediğine binâen vech-i meşrûh leffen amel ve hareket eylemeniz fermân olmağın te‘kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve ulviye-i merkûme mütesellimleri ve paşa-i mûmâ-ileyhimâsız, bu makûle hilâf-ı rızâ kalpazanlık kâr-ı menhûsesine cesâret ve sen ki hasene-i padişâhânemin ihtilâlini ve cânib-i mîrîye ve bi‘l-cümle ibâdullaha mazarrat ve hasâreti müceb harekât-ı şen‘iyyeye cür‘et eyleyen hâinlerin beher-hâl elegetirilip emân ve zaman vermeksizin cezâları tertîbiyle evs-i vücûh-ı habâset-âlûdlarıyla

¹¹⁸ Elbasan

memâlik-i mahrûsenin tasfiyesi emrine ihtimâm ve müsâra‘at olunmak matlûb-ı kat‘î-i dâverânem idüğü ma‘lûmunuz olduk da taht-ı hükümet ve kazâlarınızı taharrî ve tahsîs ederek o makûle kalpazanlık habâsetine cesâret eden haveneyi haber alub ahz ve bilâ-emân cezâ-yı sezâlarını tertîb ve icrâya ikdâm ve dikkat vücûd-ı habâset-âlûdlarından memâlikin tasfiye ve tathîrleri emrine bi‘l-ittifâk mezîd-i ihtimâm ve müsâra‘at ve zinhâr ve zinhâr bu emr-i ehemmin ser-mû kusûr ve rehâvetten ve bu vesîle ile tama‘ ve nefsâniyetine ve hilâf-ı inhâya mebnî mühimmât-ı mezkûrede medhali olmayan tecrîm ve ehl-i ırz makûlesine isnâd-ı (...) ile hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i rızâ ve devâhilde noksan ve te‘addî vukû‘uyla mazhar-ı ikâb olmakdan gâyetü‘l-gâye tehâşî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]205

173 [62-1]

Sudûr eden fermân-ı âlî mücebince işbu kayd tertîb olub şurût-ı (...) râ‘iyyet eylemek şartıyla merkûm Sarıcaoğlu’nun (...) için emr-i âlî yazılmışdır.

Yenişehir Bursa kazâsı mütea‘yânından Genç Mustafa ve Üzümlüzâde el-hac Mehmed -zîde kadruhûmâ-ya hüküm ki,

Yenicide Gümbet karyesinde maktûl Hacı Himmetoğlu’nun bölükbaşı ve izâlesi vâcib eşkiyâdan olup tertîb-i cezâsı bâbında mukaddemce hakkında fermân-ı âlî-şânım sâdır olan Sarıcaoğlu el-yevm Yenişehir ve Bursa kazâsında Değirmenci Abdullâh’ın hânesinde mahfî olmak sahîh-i ihbâr ve tahkîk olunmağla siz ki mûmâ-ileyhimâsız şakî-i merkûmun ma‘rifetinizle alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsı tertîb olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mûmâ-ileyhimâsız şakî-i merkûmun ahz ve cezâsı tertîb ve icrâ olunması matlûb olduğu ve kazâ-i merkûmede mezbûr Abdullâh’ın hânesinde bulunduğu müşâhede olduk da ve ağmâz ve müsâmih olmanızda muntac-ı dehâlet idüğü ma‘lûmunuz olduk da şakî-i merkûm tarafına ser-rişte verilmeyerek ve ahzına sû-i tedbîr vukû‘una tecvîz etmeyerek bâ-eyyi haâlin merkûm Sarıoğlu’nu ele götürmen tertîb-i cezâsına bi‘l-ittifâk ikdâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve ağmâz vukû‘uyla mazhar-ı rehâvet ve nedâmet olmakdan ittikâ ve

tehâşî ve keyfiyeti der-sa'âdetime serî'ân tahrîr ve inhâya mübâderet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i B. Sene [1]206

174 [62-2]

Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde mir Süleyman -*dâme mecduhû*-ya ki,
Bundan akdemce hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım eden Kirmanlı Koca Ağa nâm şakî Kayseri'ye azîmetini istimâ' eyledik de (...) Kirman'dan taşra hurûc ve firâra geşt-i güzâr etmekde iken bu aralıkda dahi olduğu yerden firâr edüp, İkiil tarafında Zahne nâm mahallere firâr eylediği sahîhan tarafına ihbâr olunmuş olmağla, fukarânın matlûb olan bir kimesneyi Kirman voyvoda nasb birle Kirman'ın nukûyesine ikdâm olduk da şakî-i merkûm gelmeyup ahâlî-i fukarâ râhat olacakları berîdâr olmağla bu husûsun tesviye ve tanzîmi zımnında bi'n-nefs hareketi zâyî olunur yahud kadr-ı kifâye asâkir ile bir ademinin irsâle mi irâha olunur münhâ-yı emr ve fermân-ı candârânem olduğun bu def'a der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîratından egerçe derc ve iş'âr olunmuş, ancak bu husûsun bir kadem akdem dahi ve şakî-i merkûmun gâilesinin külliyyen def'i ne derecelerde ahfâ-i metâlib-i dâverânem idüğü mukaddem ve mu'ahhar tasdîrû'l-ib'âs olunan evâmir-i şerîfem mefhûmundan ma'lûmundur, şakî-i merkûmun İkiil tarafına Zahne nâm mahalle azîmet eylediği sahîhan ihbâr olunmuş işbu emr-i şerîfim tarafına vâsıl olunduğu anda sen yalnız mahallinden hareket ve serî'ân vusûle müsâra'at ve Kirman'a matlûb-ı ahâlî olan bir kimesneyi voyvoda nasb ve tasfiye-i memlekete dikkat edüp, eger şakî-i merkûmun el-yevm sâkin olduğu Zahne'den İkiil'e firâr etmeyeceği indinde mahzûm olur ise sen bi'n-nefs üzerine varup mukaddemâ hakkında sâdır olan emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına müsâra'at ve eger senin hareketinden firâr edeceği me'mûl ise tarafından mu'temed bir âdemini asâkir-i vâfe ile a'yân edüp, şakî-i merkûmun gâilesi ber-taraf olmasına dâmen-i dermeyân gayret eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ve seri'ân ve âcilen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i merkûmun hakkında mukaddemâ ısdâr olan evâmir-i şerîfemin infâz ve icrâsıyla ibâdullahın dest-i tegallübden vareste olmaları, bu husûs senden bizzat matlûb idüğü ma'lûmun olduk da, ber-vech-i

meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimle derhâl hareket ve serî'ân Kirman'a varup takviye ve tahkîmi esbâbına dikkat birle ahâlî-i fukarâsının matlûbları olan bir kimesneyi voyvoda nasb ile istihsâl asâyiş-i ahâlî-i fukarâyâ müsâra'at edüp, bi'n-nefsü'l-emr şakî-i merkûm el-yevm mutahassun olduğu Zahne'den firâr etmeyeceği mecrûmun olur ise derhâl bi'n-nefs hareket ve üzerlerine varup mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâz ve icrâsıyla gâiletü'z-ziyânın külliye ber-taraf olmasına erzâ ve cân gayret eylesin. Şöyle ki, senin bi'n-nefs Kirman'dan hareketin lede'l-ahas İkiil'e firâr edeceği etvâr ve (...) olunur ise şakî-i merkûmun tarafına ser-rişte verilmeyerek işgüzâr bir ademi kayd-ı vâfi asker ile üzerine sevk ve tesyâr edüp, merkûmun külliye gâilesi ber-taraf olunmasına sarf-ı bârâ-yı liyâkat ve fukarâ-yı memleketin emn ve râhatlarını müceb olur ve sâir hâlatın istihsâli[ne] dâmen-i dermeyân gayret ve bir ferde zulm ve te'addî-i vücûd olmaktan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet edüp, ve'l-hâsıl fîmâ-ba'd Kirman ve havâlisinin şakî-i merkûmun gâilesi külliye ber-taraf olunmasına vücûhla dikkat ve hilâfından be-gâyet mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene [1]206

175 [62-3]

Şumnu kazâsında ikâmete me'mûr olup bu def'a vezâreti ref'ile Keşan kasabasında ikâmete me'mûr kılınan sâbıkâ Kayseri mutasarrıfı Gürcü Osman Paşa'ya ve paşa-yı merkûmânın savb-ı me'mûriyetine ibkâsına bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin bu def'a hasebü'l-iktizâ şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince vezâretin ref'i ve Keşan kasabasında ikâmetin fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mûmâ-ileyh hâsseten ta'yîn ve tesyâr olunmuş idi. Keyfiyet-i me'mûriyetin ma'lûmun olduk da mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'iyyetinde birkaç nefer havâs-ı ittibâ'ınla bulunduğu mahalden derhâl hareket ve doğru Keşan'a varup ikâmete mübâderet eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, paşa-yı mûmâ-ileyhi birkaç nefer havâs-ı ittibâ'ıyla bulunduğu mahalden istishâb ve doğru Keşan'a irsâl ve ikâmet etdirüp îsâl ve ikâmetine iştirâkını hâvî tahrîrat ve i'lâm ahzıyla avdet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L. Sene [120]6

176 [62-4]

Konya`da ikâmeti için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i Z. Sene [120]6

İstanbul`da ikâmet üzere iken bu def`a vezâreti ref` ve başka cezâre-i mezbûrda ikâmeti fermân olan Nablusî İbrâhim Paşa -*dâme ilmuhû*-ya hüküm ki,
Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bu def`a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince vezâretin ref` ve (...) birkaç nefer havâs-ı ittibâ`ınla yine İstanbul`da ikâmet ve devâm-ı ömr-i devlet ed`iyesine muvâzabet eylemen fermânım olmağın i`lâmen ve ifhâmen mahsûsan emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bundan sonra sana bir mikdâr-ı ma`âş dahi tahsîs kılınacağı ma`lûmun olduk da ber-vech-i muharrer hafiyyen üzerine birkaç nefer-i havâs ittibâ`ınla İstanbul`da gümân-ı sâbık irâm ve ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim du`avâtına muvâzabet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L. Sene [120]6

177 [62-5]

Sâbıkâ Anapa muhafızı olup bu def`a vezâreti ref` ile Gelibolu`ya ikâmete me`mûr kılınan İbikli-zâde Mustafa Paşa dâmet-me`âliyhûya hüküm ki,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bundan akdem dûçâr olduğun kayd-ı eserden havâs ve berû tarafda vürûdun âşikâr olup el-hâlet-i hâzihî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince vezâretin ref`le Gelibolu`ya varup ikâmet ve idâmetin fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet-i irâde-i aliyyem ma`lûmun olduk da bulunduğun mahalden derhâl hareket ve doğru Gelibolu`ya varup ikâmet ve devam-ı ömr ve dînîm du`avâtına mevâzabet eylemen bâbında

Fî evâhir-i L. Sene [120]6

178 [63-1]

Sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince işbu emrin kaydı terkîb olunub i'lâm-ı cell ve merkûmun (...) nefyi (...) yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L. Sene [120]6

Şumnu muhâfızı vezîr Osman Paşa`ya hüküm ki,
Bundan mukaddem emr-i evvel-emirde adem-i itâ'atine mebnî hakkında evâmir-i aliyyem sudûr eden Selatin Cengiz Mehmed Giray Sultân'ın bu kadar fesâd ve habâsetine Hacı Melik nâm şahıs illet olduğu ve merkûm ahz ve habs olununca sultan-ı merkûm ele girmeyeceği ihbâr olduğuna binâen merkûm Hacı Melik ahz ve habs olunmak bâbında sadr-ı a'zam tarafından vezîr Yegen Mehmed Paşa - iclâlehû-ya egerçe kâim-i tahrîr ve tesyâr olunmuş olup ancak merkûm Hacı Melik müşârun-ileyh dahi mütekâdî olduğuna binâen ahz ve habsinden ağrâz eylediğine ve hakkında ber-vech-i muharrer ihbâr olunan hareketine binâen mahnûkân tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle işbu emr-i şerîf ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuş idi. Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, merkûm Hacı Melik'in ber-vech-i suhûlet ahz ve manhûkân tertîb-i cezâsı matlûb idüğü ma'lûmun olduk da merkûmun tarafına ser-rişte verilmeksizin bir takrîb ahz mahnûkân tertîb-i cezâsına mübâderet ve hilâfından ittikâ ve mûcebince ve keyfiyeti ordu-yı hümayûnuma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [120]6

179 [63-2]

Beyşehir Bursa kazâsı mütea'yânından Genç Mustafa Ofluzâde el-hac Mehmed -zîde kadruhûmâ-ya hüküm ki,

Bilecik'de Gümlîye karyesinde maktûl Hacı Ahmedoğlu'nun bölükbaşısı olup izâlesi vâcib olan Sarıcaoğlu'nun tertîb-i cezâsı bâbında mukaddem şeref-efzâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim egerçe tarafından vâsıl ve mefhûm-ı münîfine itlâ'ınız şâmil olurken, şakî-i merkûm vürûd-ı emr-i şerîfimden on gün mukaddem ol tarafda iken Bursa cânibine râhî olup el-hâlet-i hâzihî mahallinde olduğu ma'lûm olduğu bu def'a dâver-i şevketkarâr-ı mülûkânem ber-vech-i meşrûh tarafından vârid olan tahrîratta derc ve iş'âr olunmuş, şakî-i mezbûrun alâ-eyyi-hâlin ahz ve tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i kat'a-i cihândârânem müte'allik ve husûs-ı merkûmun icrâsı şeref-yâfte-i

sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnuma binâen sâdır olan emr-i âtî mûcebince sizin uhdenize irsâl olunmuş iken bu def‘a âhar mahalle firâr eyledi deyu kezv ve dürûğ-ı müştemel tahrîrat göndermeniz muhacce-i rehâvet ve nükâsınıza mütabık idüğü zâhir ve şakî-i merkûmun el-yevm Yenişehir kazâsında Dervişoğlu Değirmenci Abdullâh’ın hânesinde muhtefî olduğu tahkîk olunmuş olmağla fîmâ-ba‘d bu makûle (...) tahrîrat irsâliyle şakî-i merkûmun ahz ve cezâsı tertîbine ikdâm ve bu vechile tenfîz (...) dikkat-i tâm etmek ihtimâliniz olur ise mezbûrun hakkında icrâ kılınacak muâmele sizin hakkınızda edâ olunacağı muhakkak olmağla te’kîden ve isti‘câlen emr-i şerîfîm dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu husûsun bir an akdem icrâsı tertîbi matlûb olup bundan sonra dahi tekâsür ve rehâvete tarafdârlık dâ‘iyyesiyle mahall-i âhara firâr eder deyu tahrîrat göndermek ihtimâliniz olur ise şakî-i merkûmun hakkında olacak muâmele sizin hakkınızda beher-hâl icrâ olunacağı ma‘lûmunuz olduk da ber-vech-i muharrer vusûl-i emr-i şerîfîmden bir dakika tereff‘u etmeyüb mukaddem ve mu‘ahhar şeref-efzâ-yı sudûr olan evâmir-i şerîfem medhallerince şakî-i merkûmu ahz ve (...) emr-i şerîfîme dikkat ve hilâf-ı emr ve mugâyir-i hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum hareketinden ittikâ-i tâm ile tahsîl-i rızâ-yı hümayûnuma sa‘y-ı mâlâ-keîâm eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]206

180 [63-3]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Canik muhasılı () -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Sivas muhassılı ve mütesellimi Zaralı Receb Bey -*dâme mecduhû*- tarafından bu def‘a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtında hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ harekete ihtiyârına binâen tertîb-i cezâsı irâde-i kat‘î-ı aliyyem ta‘alluk eden kasabâ-i Erbaa A‘yânı Candarlı Deli Bekir nâm şakînin üzerine kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh muktezâ-yı me‘mûriyeti üzerine, asâkir-i vâfe ile kethudâsını ta‘yîn ve irsâl iyledük de şakî-i merkûm altı yüzden mütecâviz eşkiyâyı başına cem‘ ve İran-ı Farsî civârında muhârebe ve tasaddî eyledik de mukâvemet edemiyor münhezimen Canik tarafına firâr ve Canikli Kara

Mustafa nâm kimesneye ittihâd bâbında firâr eylediği ihbâr olunduğunu tahrîr ve iş‘âr eyledikten nâşî sen ki Canik muhasılı kapıcıbaşı-ı mûmâileysin şakî-i mezbûrun Canik tarafına firâr eylediği tahrîrat-ı meskûreden mestân olmağla alâ-eyyi-hâlin buldurulup tertîb-i cezâsına ikdâm-ı tâm eylemek fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuş idi sen ki muhasıl-ı mûmâ-ileyhsin şakî-i merkûmun Canik tarafına firâr etmiş olmağla bî-eyyi vechin kân ahz ve izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla infâz-ı emr ve irâde-i padişâhâneme mezîd-i say’ ve gayret eylemen matlûb-ı mülûkânem olduğu ve tarafına ser-rişte verilmek ve ahzında sû-i tedbîr ile firâr eylemek lâzım gelir ise tezâhür-i gadab-ı serdâranem olacağın zâhir idüğü ma‘lûmun olduk da ana göre amel ve hareket ile alâ-eyyi-hâlin şakî-i merkûm Deli Bekir`i buldurup tertîb-i cezâsına ikdâm ve sa‘y-ı mâlâ-keîâm ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm ve keyfiyet ve i‘lâmını Der-aliyyem`e tahrîr ve ifhâm eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B. Sene [120]6

181 [64-1]

Ziştovi kâdîsına ve Ziştovi voyvodasına ve Ziştovi yeniçeri zâbitine ve zâbitânına ve duhûl-i ahâlîye hüküm ki

Bundan akdem hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım eden tertîb-i cezâ olunan Tirsiniklioğlu¹¹⁹ Ömer`in karındaşı İsmâ‘il’in dahi tertîb-i cezâ olunmak husûsuna irâde-i hümayûnum ta‘alluk eylediğine binâen merkûm firâr edüp, her kangı kazaya vâcib oluyor ise derhâl cezâsı tertîb olunması ve merkûmu ta‘accüb ve yâhûd tertîb-i cezâsında ağmâz ve firârına ruhsat o sûrette oluyor ise merkûmun hakkında olunacak muâmelenin hakkında icrâ kılınacağı beyânıyla ekber ve şedîd taraf taraf evâmir-i şerîfemle cümleye tenbîh kılınmışdı. El-hâlet-i hâzihî merkûm İsmâ‘il Ziştovi ve Niğbolu ve Tırnovî ve Hezargrad tarafında geşt-i güzâr ve hakkında ıtlâk emri ısdâr etdirdim deyu irâhat-ı işâ‘asına ibtidâr eylediği bi’l-ihbâr vâsıl-ı sâmi‘a-ı şehriyârânem olub merkûmun afv ve ıtlâkı imkândan olmayup her ne mahalde bulunur ise mukaddem sâdır olunan evâmir-i şerîfem mücebberince tertîb-i cezâsı icrâsı metâlib-i dâverânem olmakdan nâşî, siz ki mevlânâ ve voyvoda ve yeniçeri

¹¹⁹ Trisnik; Rumeli Eyâleti, Köstendil Sancağı'na bağlı İştib kazâsının Koçana nahiyesi sınırları içinde bulunan bir köydür.

zâbiti ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız, merkûm İsmâ'il Zîştovi kasabası ve yahud kurâsına vâsıl olur ise bi'l-ittifâk cezâsını tertîb birle icrâyâ ahkâm-ı mütefehhome ikdâm ve dikkat ve hilâf-ı irâde-i hümayûnum harekâtta mübâ'adet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve tekdiren ve hâsseten işbu emr-i şerîfm dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu bâbda ağmâz ve müsâmaha birle icrâ-yı ahkâm- ı münîfemde tekâsül ve rehâvete irtıkâb edenler mazhar-ı gadab-ı padişâhânem olacağı merkûmun neşed eylediği (...) ihâle-i mesmû'a îtibâr olunup bi-eyyi hâlin irâde-i hümayûnumun icrâsına dâmen-i dermeyân gayret olunması matlûb-ı padişâhânem idüğü ve zikr olunan kazâlarda dahi başka başka evâmîr-i şerîfemle tekrâr tenbiye olduğu ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm İsmâ'il Zîştovi ve kurâsına dahîl olur ise hemân cezâsını tertîb ile infâz ve icrâ-yı ahkâm-ı münîfeye müsâra'at ve hilâf-ı emr-i âlişânım (...) irtıkâb ile ağrâz ve yahud firârlarına ruhsat göstermek misüllü hâlât mesmû' olmak lâzım gelür ise bu hâlete mürtekib olanların haklarından gelineceği muhakkaktır. Âna göre aklınızı başınıza alıp böyle harekât ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene [1]206

182 [64-2]

Bir sûreti

Tırnova kâdîsına ve voyvodasına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

183 [64-3]

Bir sûreti

Hezargrad ve Pilevne ve Lofca kâdîlarına başka başka siyâk-ı meşrûh üzere

184 [64-4]

Bir sûreti

Ruscuk Muhâfızı Yeğen Mehmed Paşa'ya ve kâdîsına ve zâbitân ve sâire ve vücûh-ı ahâlîsine gönderilen tahrîrat ve i'lâmat ve muhâzırlar olduğu ve zikrolunan mahallere başka başka ve Zîştovi mütesellimi Haseki Mehmed -zîde kadruhû-ya alâ-eyyi-hâlin cezâsı tertîb birle (...) ve intihâb ve ağrâzından mübâ'adet eylemesi için ber-vech-i

eger başka evâmir-i şerîfem ile ve te'kîd kılındığı beyânıyla merkûm Ruscuk'a vâsıl olur ise bilâ-emân cezâsını tertîb eylemeleri ve dâimâ teyakkuzda bulunmaları ber-vech ile iktizâsına göre

185 [64-5]

Niğbolu kâdîsına ve Niğbolu mütesellimi Haseki Mehmed -zîde kadruhû-ya hüküm ki,

Bundan akdem hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânımla cezâsı tertîb olunan Tirsiniklioğlu Ömer'in karındaşı İsmâ'il her kangı kazâyâ dahîl olur ise bilâ-emân cezâsı tertîb olmağla ve merkûma muâvenet ve yahud infâz-ı emr-i şerîfime ağmâz eder olur ise, beher-hâl mazhar-ı gadab-ı pâdişâhânem olacağı beyânıyla tenbîhât-ı şedîde-i te'kîdeyi hâvî, mukaddem ve mu'ahhar taraf taraf evâmir-i şerîfem ba's ve tesyâr olunduğundan mâ'adâ, sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin sana dahi bi'd-defâ'at evâmir-i şerîfemle tenbiye ve te'kîd kılındığı ma'lûm olub, merkûm İsmâ'il Niğbolu'ya vâsıl olduğu gibi derhâl cezâsı tertîb ile infâz emr-i şerîfime dikkat eylemen lâzıme-i hâssın iken, merkûm İsmâ'il Niğbolu'ya duhûl ve leyl ve nehâr alenen geşt-i güzâr idüp Ruscuk muhâfızı vezîr Yeğen Mehmed Paşa -iclâlehû- tarafından bâlâda tahrîr ve tesyâr olunduk da, ber-vech ile itâ'at olunmayup 'merkûm kendüye ıtlâk ettürdü ve civârda bulunmağla nâm-ı vazîfemden haricdir' deyu bu kelimât-ı nifveye îtibâr birle cezâsı tertîbine ağmâz eylediğin bilâ-ihyâr vâsıl-ı sâmi'â-yı mülûkânem olup, bu makûle mazhar-ı gadab-ı padişâhânem olup, tertîbi cezâsına irâde-i hümayûnum ta'alluk edip şakî-i merkûmu intihâb ile irâde-i padişâhânemin icrâsına ağmâz eylediğin cihette senin dahî

[65-1]

hakkından gelinmesi îcâb, segbânbaşı işbu emr-i şerîfim mektûmen () ile tarafına kangı gün vâsıl olur ise bir dakîka tevakkuf ve âram etdirmeyerek merkûmun tarafına ber-vech ile ser-rîşte vermeyerek mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfemin mefhûmatı üzere hemân cezâsını tertîb edip infâz ve icrâ-yı emr-i şerîfime mübâderet eylesin. Şöyle ki, bundan sonra dahi merkûmun cezâsının tertîbi 'benim ne vazîfem demen' ve kendüsü[nü] ihtilâl ettirir bir zahmeyle ağmâz etmen ve yâhûd

‘firâr eyledi benden bu kadar’ deyü îtibâr eylemen ihtimâli olur ise senin için selâmet-i hâl mansûr olmadığı berîdâr olmağla aklını başına devşürüp bu husûsun bir gün evvel temşiyete dâmen-i dermeyân gayret ve hilâf-ı emir ve rızâ-yı hümâyûnum üzere karâr ve hareketi irtikâbdan mübâ‘adet birle muhâfaza-i tefekkür lâzım ise bu kabîl hareket ve keyfiyeti serî‘ân ve âcilen der-yâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L. Sene 1206

186 [65-2]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından hâlâ Diyarbekir voyvodası Naimzâde İbrâhim -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Müddet-i vâfeden berû Rakka ve Diyarbekir taraflarında izhâr-ı bağı ve şekâvet ve icrâ-yı envâ‘-ı fesâd ve habâsete cesâret eden Timûr ber-şurûr’un bu esnâlarda dahi irâde-i şikâyet-i etrâf ve eknâfa (...) etmekte olduğu sahîhan vâsıl-ı sâmu‘â-i padişâhânem olup, şakî-i mezbûrun âkilâne ve hakîmâne ahâlî- memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyete mazhar-ı bâ‘id ve hasâret olmayarak dâfi‘-i gâile-i şekâvet ve mefsedetden emniyeti elzem olduk (...) dahi lâzım gelmekden nâşi, şekâvet-kâr-ı mezkûrun ber-vech-i suhûlet ref‘-i vücûd-ı habâset âlûdu ne vechile olabileceği ba‘zı erbâb-ı vukûfa ve voyvodaya taharrî olunduk da şakî-i merkûm tesmîn?-i bâlâdan berû sevdâ illetine mübtelâ olduğundan bâdi‘ (...) mürâveret ile meşgul olduğu ve Diyarbekir’de tabâbet hidmetinde olup mukaddemce merîd olan Hanab’ın?oğlu Zail ve şakîrdi Koyakis nâm zımmîlerden ile‘l-ân ba‘zen hall ve ma‘cûn ve edvâ‘e-i sâirem götürüp, senin elindeki her ne kadar menfûrların i‘timâdları der-gâr ise dahi taşradan kendüye götürdüğü meşrûbât ve me‘kûlât ve mu‘âlicât makûlesini îtidâl efzâne ekl etdirmedikçe kendüsü ekl etmediği ve hafıyyen makûleye celb ve ta‘lîm olunarak anların ma‘rifetleriyle derûn-ı mu‘âcileye semm-i muvakkît idhâl ve şakî-i mezkûre irsâl olduğu sûret üzere ber-vech-i peşin ekl etdirirse dahi semm-i muvakkît serî‘ân te’sîr etmeyeceğine binâen ba‘de kendü dahi ekl edeceği ve bu vechile şakî-i mezbûrun ref‘-i vücûdu ber-vech-i suhûlet mümkün olacağı erbâb ve kavâil ihtiyârıyla derece-i tahkîk-resîde olmağın, imdi işbu emr-i şerîf mahfiyyen ve memhûren () ile vusûlünde sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, evvel-emirde

zikrolunan tabîbleri tarafına celb ve anlardan mâ'adâ bir ferde bu sırrı ifâde etmeyüp ve kimesneyi âgâh ve haberdâr etmeyerek mesfûrlara bu maddeyi etrâfıyla ifâde ve Timûr-ı şekâvet-mesfûr tarafına irsâl edecekleri ma'cûn ve hall ve mu'âcile-i sâireden kangısını semîle-i emniyete almağa ister ise öylece ihtilât ve şekâvet te'bîd eylemek üzere, tertîb-i itibârını gereği gibi tenbîh ve te'kîde mübâderet ve makûlâta bu bâbda tereddüd etmek ve yahud bu (...) mu'âliceye setm-i muvakkitü'l-hâlini tertîbden sonra şakî-i mezbûr tarafına hafî-i haber irsâl olunmak îcâb olur ise cezâları tertîb olunacağı ve bu vechile şakî-i mezbûrun ref'-i vücûduna medâr-ı suhûlet olan semm maddesine muvâfık, rızâ-ı hareket eyledikleri hâlet mazhar-ı inâyet ve ikrâm olacaklarını beyân ve iş'âra müsâra'at ve mu'tad olunduk da bu bâbda ser-mû su-i tadbîr ve tekâsür ve taksîr vukû'undan ve bu husûsu mesfûrâneden mâ'dâ ferd-i vâhide îfâ etmek ve şakî-i merkûm tarafına ser-rîşte verecek misillü vaz'-ı tecvîz etmek ihtimâlin olur ise bi'l-âhere cezâsı tertîb olacağı bâ-ıştibâh olmağla âna göre sû-i tadbîrden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra. Sene [1]204

187 [65-3]

Bunun dahî

Hâlâ deryâ kapûdânı ve bâlâ-istiklâl Bahr-i Siyah seraskerî vezîrim Hüseyin Paşa'ya hüküm ki,

Moskovlu üzerine sefer eylediği (...) Moskov keferesi Kırım muhâfazasıçün (...) kapusu semtinden müceddeden derûn-ı Kırım'a kırk elli bin nefer Moskov askerî idhâl olunmuş iken ba'de Devlet-i Aliyyemle müttefik olan Eston devletini Moskovlu'nun biran ve cehren seferi zuhûruna binâen Kırım'a götürülmesi asâkir-i mezkûrdan aralık aralık üçer beşerini Kırım'dan çıkarup (...) üzerine ve sâir mahallere göndermeği el-hâlet-i hâzihî Moskovlu'nun Kırım'da min-hisâbü'l-mecmû' on bin nefer askeri ancak bâkî kaldığı, el-yevm Kırım'da yüz bin mikdârı ve dahi ziyâde ehl-i İslam mevcûd olup içlerinden otuz binden ziyâdesi cenk ve harbe kâdir ve her ne kadar silahları Moskovlu tarafından alınmış ise dahi âlât-ı zirâ'atdan olan orak ve tırpan ve nacak ve balta makûlesi edavâtları ve ekserinin bıçakları olmağla asâkir-i Osmaniye'den içlerine bir mikdâr asker girse cümlesi Moskovlu ile

muhâbereye müte'ehhil oldukları ve Moskovlu'nun asker ve zahîre ve akçe cânibiyle müzâyakası kabîl-i tevîk olmadığı Hânlu'dan (?) dahi emniyeti olmadığından bir taraftan Hânlu hududlarına asker ta'yîn ve tertîb etmen dâ'iyyesiyle mütehayyir ve muzdarip olduğu taraf-ı Devlet-i Aliyyemde bi't-taharrî iştibâhdân, alâ-eyyi-vechin gereği gibi tahkîk olunmak hasebiyle şu aralıkda tiz elden Kırım sevâhilinden bir münâsib sâhile bir mikdâr asker ihrâc olunmasına Kırım ahâlî-i İslâm'ı dahi bi'l-muânebet mülhak olub avn ve gayret- bârî ile Moskov keferesine (...) külli perîşânlık verileceğinden kat'ân iştibâh olmakdan nâşî her ne kadar vakit sizin ise dahi böyle bir fırsat elden çıkarılmak, ancak bu def'a Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından hâlâ Kastamonu mütesellimi el-hac Fuadzâde el-hac Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya mahfiyyen rikâb-ı hümayûnumdan bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve Moskovlu'dan bahr-i nefere onar ve yâhûd onbeşer kuruşluk puştan bahâları (...) için iskelelerinden tedârik olunacak sefineleri nevli cânib-i mîrîden îtâ olunmak üzere beş on gün zarfında nefis-i Kastamonu'dan

(devamı yok)

188 [66-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı Cihan-zâde Mîr Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya ve zikr-i âtî mahallin kâdîsına ve mukaddemce mibaşir ta'yîn olunan el-yevm ol tarafda olan hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan Mustafa Rıfat -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Menteş Sancağı'nda vâki' Sobice kazâsı sükkânından Haliloğlu İbrâhim nâm şakî öteden berü kendi hâlinde olmayup başına cem' eylediği haşerât ile hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misüllü hâlât-ı reddiyeve cesâret ve mukaddemâ hakkında sudûr eden evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve sen ki muhassıl-ı kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin bundan akdem sefer-i hümayûnuma azîmetin esnâsında ber-vech-i mâlikâne iştirâk ve iltizâmen uhdesinde olan Muradarlu mukâta'âsıyla iltizâmât-ı sâire ve ecdadınızdan müntakil çiftlikler mahsûlâtını ve emvâl ve sâireyi bî-gayr-ı hakkın zabta cür'et ve âdemlerini ahz ve habs ve ahâlî-i kazâ ve re'ayânın eşyâsını gâret ve hetk-i a'râza mübâderet ve karındaşın Mehmed Bey'in dahi vâfir-i eşkiyâ ile üzerine hücûm ve muhârebeye ve

sâir gûne harekât-ı şetmiyeye cesâreti hasebiyle mukâta‘â-i mezbûre re‘âyâsının perîşânlığına bâdî olduğu, bundan akdem inhâ olduk da, merkûm İbrâhim`in muktezâ-yı me‘mûriyeti leffen sefer-i hümâyûnuma dahi gelmeyeceği sûret-i hâlinden zâhir olduğuna binâen fukarâ-i ahâlî ve re‘âyâ sıyâneten ve emvâl-i mûriyye yi vekâyeten şakî-i merkûmun icrâ-yı mücâzât-ı lâıyıkasına ihtimâm ve keyfiyet ordu-yı hümâyûnuma i‘lâm olunmak için mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca amel ve hareket olunmak bâbında ordu-yı hümâyûnum tarafından sâdır olan emr-i şerîfimin te‘kîd ve isti‘câlini muhtevî ber-vech-i suhûlet tenfîz ve icrâsına ikdâm ve dikkat ve keyfiyeti der-sa‘âdetime ve ordu-yı hümâyûnuma i‘lâma mübâderet eylemen için işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı rebîü’l-âhırinde sana ve sâire hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl oldukdan sonra, sâbıkı’z-zıkr Muradarlu mukâta‘âsını Menteş Sancağı mütesellimi Has Çavuşzâde tarafından subaşı irsâl olunan İbrahin nâm şakî çend seneden berû bilâsında fuzûlî zabt ve ihtisârını ahz ve İran muhassallığının zabtına dahi muhâlefet etmekle, mukâta‘â-i mezbûre subaşılığı ne vechile mukayyed ise Menteş Sancağı’na ihrâz ve subaşılığa müte‘allik olan meblağı cânib-i mîrîye voyvoda bulunanlar edâ birle ser-rîşte leffen zabt ve şakî-i mezbûr ve avânelerinin kazâ-i mezbûre fîmâ-ba’d ayak basdurulmak leffen derûn-ı kazâdan ihrâc olunması bâbında bâlâsı hatt-ı hümâyûnumla ma’nûn mu’ahharan sâdır olan emr-i şerîf mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ol tarafa lede’l-vusûl mazmûn-ı münîfi icrâ olunmak îrâde olunduk da şakî-i merkûm İbrâhim adem-i itâ‘at birle eşkiyâ-yı vâfire ile sen ki Aydın muhassalı mîr-i mûmâ-ileyhsin, tarafınızdan mensûb-ı voyvodayı karşılayup katl-i nüfûsa itibâr ve voyvoda-i merkûm mukâta‘â-i mezkûrede ikâmet etdirmeyup Kocarlı nâm karyede vâki‘ konağında inşâ eylediği kullesinde ikiyüzden mütecâviz eşkiyâ ile muhâsara edüp, maktû-ı mezkûrenin (...) eylemeyeceğini iş‘âr ederek voyvoda-i merkûmun on iki nefer ademîni katl ve onbeş neferini dahi mahbûs eylediği ve bu vechile şekâvet ve mefsedete mezdâd ve ber-vech-i suhûlet kazâ-i mezbûrdan ihrâcı mümkün olacağı beyânıyla, istid’â-yı ayinet olduğu, sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, tarafından Der-aliyyem’e vârid olan tahrîratın ve Güzelhisar ve Bozdoğan ve Köşk ve Sultanhisarı kasabalarının i‘lâm ve Güzelhisar ahâlîsinin muhâzır ve muhassal, kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin kâimesinin tahrîr ve âşikâr olunmuş, siz ki muhassal-ı kapıcıbaşı ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız,

şakî-i merkûmun icrâ-yı mücâzâat-ı lâıykı ber-vech-i muhassar sâdır olan emr-i âlî mûcebince şakî-i merkûmu alâ-eyyi-hâlin ahz ve icrâ-yı mücâzât-ı lâıykasına ikdâm eylemeniz fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki muhassal-ı kapıcıbaşı ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfım mûcebince ma'rifet ve ikrâmınızla şakî-i merkûmu alâ-eyyi-vechin ne vechile olur ise ber-vech-i suhûlet elegetirip ma'rifet-i şer'le icrâ-yı mücâzât-ı lâıykasına ikdâm ve mübâderet ve tenfîz irâde-i hümâyûnuma müsâra'at ve hilâf-ı emr-i âlî vaz' ve hareketden mübâ'adet ve lâkin bu vesîle ile hilâf-ı emr ve rızâ ahâlî-i fukarâsına tarafınızdan bir gûne te'addî ve rencîde vukû'a gelmekden ve bu vechile mazhar-ı ikâb olmakdan be-gâyet tevkî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra. Sene [1]205

189 [66-2]

Kocaeli Sancağı'na vâkı' Kandıra ve havâlîsine vâkı' kazâların bendlerine ve Kocaeli Mûtesellimi'ne ve zâbitâna hüküm ki,

Bundan akdemce Karamürsel kazâsında tuğyân eden Hamid Bey ve Koca Mehmed ve Tombazoğlu nâm şakîlerin ahzları vesîlesiyle kazâ-i mezkûre ve kurâsının katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz ve gasb-ı emvâl-i fukarâya ve ihtilâl-i memlekete sebep-i dâ'iyet olanlar bi't-taharrî Kandıra kazâsı ahâlîsinden Bostancıoğlu denmekle ma'rûf Hüseyin nâm müfsid olduğı erbâb-ı vukûf inhâlarıyla tahkîk olunmuş olmağla bu makûle ihtilâl-i memleket ve fukarânın ırzları hetkine ve mallarının nehb ve gâret olmuş ve katl-i nüfûsa sebep ve alet olan mefsedet-i şerrinin beher-hâl icrâ-yı mücâzâtına itibâr olunmak lâzımeden olmağla sen ki Kocaeli mûtesellimi mûmâ-ileyhsin merkûm Bostancıoğlu Hüseyin ne vechile olur ise ma'rifet ve ikdâmınla kazâ-i mezbûr ve havâlîsinde elegetirip ahz ve zâbitân ma'rifetiyle tertîb-i cezâsına müsâra'at eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfım ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Kocaeli mûtesellimi mûmâ-ileyhsin merkûm Bostancıoğlu Hüseyin'in beher-hâl tertîb-i cezâsına ikdâm ve müsâra'at olmağla hasran ve kasran senden matlûb idüğü ve bu bâbda kusûr ve rehâvet vukû'u hakkında mûceb-i ruhsat olacağı ma'lûmun olduk da

ne vechile ve ne tarîkle olur ise merkûm Hüseyin kazâ-i mezbûr ve havâlîsinden bi'l-ittifâk elegetirip ahz ve zâbitân ma'rifetiyle cezâ-yı mâ-yelîki icrâya müsâra'at ve serî'ân husûl-i maslahatı Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet ve eger merkûm Hüseyin bir takrîb firâr eder ise sonra sen cevâya (?) kâdir olmayacağını gereği gibi mülâhaza ve tefekkür edüp, ana göre amel ve hareket ederek ser-mû kusûr ve rehâvetten ve merkûmun tarafına ser-rîşte verilmekle firârını müceb olmakdan ve ol vechile ukûbât-ı şedîdeye mazhariyetten be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet ve siz ki mevlânâ ve sâir mûmîn-ileyhimâsız siz dahi mazmûn emr-i şerîfîmle amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene [1]205

190 [67-1]

Rakka Vâlîsi ve hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan olup hâlâ Keban ve Ergani ma'den emîni el-hac Yusuf Ziya -*zîde mecduhû*-ya ki,

Vâlidem Sultân -*dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ*-nın havâssından Rişvan hâssı Mukâta'âsı mülhikâtından hâssa-ı mansûr-ı hümayûnumdan olup haklarında mukaddemâ tertîb-i cezâları bâbında emr-i şerîfîm sâdır olan Serdâr Hüseyin ve Yakup ve Tereklioğlu Hüseyin ve Nakîb Yusuf nâm şekâvet-kârlar birbirleriyle ittihâd ve Ekrâd'dan olup hâssa-i merkûmun ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğulları olanların imâmet ve vesâyet ve yeniçerilik iddi'âlarına îtibâr olunmamak şartıyla, mukâta'â-i merkûmunda iken mezbûr Serdâr Hüseyin yeniçerilik icrâtıyla re'âyayı hâssa-i merkûm tarafına celb ederek mâl-ı hâss-ı mezbûrun istimhâline bâdî olduğundan gayri, derûn-ı hâssa-i mezbûrda envâ'-ı fitne ve fesâd ihdâsına ictisâr etdirdikleri ve merkûmların eşedd-i ukûbâtıyla te'diyeleri lâzımeden iken şakî-i merkûmun külliyetli avânesi olup izâle ve i'dâmı ihtimâm ve ikdâma muhtâc olduğu ve tarafından hâssa-i mansûre mütesellimi nasb olunan Mehmed -*zîde kadruhû*-nun hâssa-i mansûre duhûlünde şakî-i mezbûr derûnunda merkûz olan şekâvet ve isyânını icrâ ve nizâm-ı şerâit-i mukâta'âya münhâl envâ'-ı fesâd ve fitneyi müceb kılmaya ilkâ ederek sûret-i itâ'atte olan yerlü boy beyisi Bereketoğlu Yusuf'a sû-i kâsd dâ'iyyesinde olduğu ve Yusuf'a nakîb ulaşarak kâ'imakâmlığı uhdesine ihâle olunan ve diğeri Yusuf'un hânesini yağma ve oğlunu kurşun ile darb ve avânesinden olan

merkûm Yakup firâr etmiş iken, tekrâr hâssa-i mansûre duhûl ve envâ'-ı fezâhata itibâr ve Bayburd'a ta'yîn olunan mübâşiri dahi hizb ve harç eylediği ve merkûmun avânesinin bu güne şekâvet ve tuğyânları ber-karâr oldukça hâssa-i mansûrun taht-ı nizâma idhâli ve hâssa-i merkûmun ihtilâli ve mâl-ı bekâyâ ve kaymesinin tehâsili ademü'l-imkân olacağı âşikâr idüğü beyânıyla ol bâbda sen ki ma'denler emîni mûmâ-ileyhsin işbu ikrâr maddesinde kuvvet-i bâzû-yı iktidârına medâran sana vücûhla ruhsat-ı hümayûnum erzân kılınmasını hâvî emr-i şerîfm sudûrunu müşârun-ileyhimânın kethudâsı ve hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı Yusuf -dâme uluvvuhû-bundan akdem takrîr-i inhâ ve istid'â etmekle kethudâ-yı mûmâ-ileyhin iltimâsı ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince iktizâ edenlere tertîb-i cezâ ederek hâssa-i merkûmun mâl-ı bekâyâ ve emvâl-i cedîdesinin tamâmen tehâsiline ikdâm ve müsâra'at olunmak bâbında bundan akdemce siz ki vezîr-i müşâr ve ma'denler emîni mûmâ-ileyhimsiz size hitâben bir kıt'a ekber ve şedîd emr-i şerîfim sâdır olmuşdu el-hâlet-i hâzihî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratının hâssa-i mansûr ahâlîlerinden Türkoğlu Hüseyin ve Koca Alioğlu Yusuf ve Kel Hüseyin ve Kürt Rıdvan nâm mefsedet-şerler hâlâ Malatya Sancağı mutasarrıfı Ömer -dâme *ikbâlehû*-ya olan garaz ve nefsâniyetlerini icrâ kasdıyla (...) Deli Yakup ve Beteriki Davud Hân nâm müfsitler ile yekdil olarak Mullu Timûr'a istimdâd ve merkûm Timûr dahi dört bin mikdârı süvârî irsâl ve şakî-i mezbûrlar dahi hâssa-i mansûrdan bin kadar süvârî ve piyâde ile paşa-yı mûmâ-ileyhe sû-i kasd ve Behti kasabası devâhillerini gâret, süvârisiyle üzerine hücum ve esnâ-yı muhârebede paşa-yı mûmâ-ileyh birâderzâdesi Hacı Ali bey ile gulâmını ahz ve üçyüz mikdârı âdemlerini katl ve ahz eyledikleri merkûmları Timûr'a irsâl ve Timûr'un süvârîlerini ve hâssa-i mansûr Ekrâdı Safraz ve Keston ve Ernik kurâlarını Sultan Mahmud Hân Tâb-ı Şerâhin Kütübhânesi ve nâs-ı fukarâ olan Turuş hâssı kurâlarını ve Samsar kazâsı ahâlîlerinin emvâl ve eşyâ ve devâb ve mevâsîlerini yağma ve gâret birle beş bin kîse akçeye balıĝ-i hasâret edüp, mahbûs-ı merkûmları Timûr-ı mezkûr dört mâh hapis ve yetmiş beş bin kuruş tecrîm ve ba'de itlâk ve paşa-yı mûmâ-ileyhin akraba ve ittibâ'ının mukâta'ât ve timârlarını zabt ve ta'sîr ve Behti ahâlîlerinin hâss-ı mansûrda olan bağ ve bağçe ve dekâkîn ve tarlalarını zabt birle etvâr-ı bâĝiyâneleri hadden efzûn olduğu beyânıyla ol bâbda istid'â-yı gayret

olunmuş sen ki vezîr-i müşâr ve ma'den emîni mûmâ-ileyhimsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi ve dâfi'-i halkü'l-berâya olan ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'ıyyetin menkulü'l-vücûh mezâlim ve te'addiyâtından vekâyeleri ve tuğyân-ı şekâvet leffen olan erbâb-ı fesâdın izâle ve vücûd-ı habâset-âlûdlarıyla tathîr-i memleket ve tahsîl-i irâha-i ahâlî-i ra'ıyyete ikdâm ve müsâra'at olunmak matlûb-ı hümâyûnum idüğü ve tahsîs-i vâlidem sultan müşârun-ileyhin vâridât-ı hesâbesinden olan Rişvan hâssı mukâta'âsının menkulü'l-vücûh ihtilâlden vekâya ve himâyetin ve emvâl-i mukâta'â ve kaymesinin (...) matlûb-ı cem' ve tahsiline kat'ân ve katiyyen ser-mû tereddüd ve muhâlefet vukû'a gelmemesi esbâbının istihsâline istikmâl-i şîrâze-i revâbit ve zavâbitına ikdâm ve ihtimâm olunmak ahfâ-ı metâlib-i hüdâvendigârânem olduğu ve sen ki ma'denler emîni mûmâ-ileyhsin mukâta'â-i merkûmenin uhdesine ihâlesi şurûtunun dahîl-i mukâta'â-i merkûmede icrâsı emrine tarafından müşârun-ileyh ile bi'l-ittifâk kemâl-i i'tinâ ve dikkat olunmak ve vâridât-ı maktû'nın tehâsilinde ve şîrâze-i nizâmının tesviye ve tanzîminin menkulü'l-vücûh nüfûzun cârî olarak re'âyâ-yı mukâta'âdan hârice ezrakıyye-i itâ'at olanların ve tertîb-i cezâları iktizâ edenlerin icrâ-yı mücâzâat ve te'diyâtına ber-vech-i meşrûh sâdır olan emr-i şerîfimle bi'l-istiklâl ruhsat-ı kâmil ile me'mûr olmuş olduğun ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve hareket birle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûnu leffen müşârun-ileyh ile bi'l-ittifâk sâbıku'z-zikr eşkiyâyı ne vechile ve ne tarîk ile olur ise, alâ-eyyi-hâlin elegetirip mücâzât-ı lâıyıkları icrâsıyla şürûr ve mazarratlarından ahâlî-i fukarâsını tahlîse ihtimâm ve dikkat ve levs-i vücûd-ı hıyânetü'l-eşkiyâdan olanların külliyyen tathîr ve tanzîmi emrine ve istikmâl-i şîrâze-i nizâm-ı maktû'ya muktezâ-yı istiklâlin leffen mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve tenfîz-i mezâmin evâmir-i aliyyeme nisâr ve sa'y ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr kusûr ve rehâvetten gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylesesin ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin mazmûn emr-i şerîfimle senin dahi ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da emîn-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk mûceb ve muktezâsıyla amel ve harekete ikdâm ve müsâra'at ve ol havâlînin vücûd-ı eşkiyâ ve fesâdının tathîr ve tasnîfesine ve irâhâ-i ibâda mûceb olur hâlâtın istihsâline ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten

ve bu bahâne ile şekâvete alâkası olmayan bî-cürm mazlûmeye ta'aruz vukû'undan ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf ferd-i vâhîde bilâ-mûceb te'addî olunmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R. Sene [1]205

191 [68-1]

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan olup baş muhâsebe pâyesiyle hâlâ Keban ve Ergani ma'denleri emîni olan el-hac Yusuf Ziya -*dâme mecduhû*-ya ki

Seyyidü'l hazerât Vâlidem Sultân -*dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ*-nın havâssından Rîşvan hâssı Mukâta'âsının ikiyüz dört ve üç senelerinden bâkî kalan mâl-ı hâss ve kaymeyi her ne vechile mümkün ise alâ-eyyi-hâlin tehâsil şartıyla ikiyüz beş senesine mahsûben mukâta'â-i mezkûre sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin tarafına deruhde ve ilzam olunmuş olup, hâssa-i merkûm re'âyâsından yerlû Ekrâd'ı olan hâssa-i mansûr ahâlîsi bâ-serhim tâ'ife-i Ekrâd şekâvet-nehar olmak mülâsesiyle öteden berû kemâl-i bağy ve isyân leffen oldukları etrâf ve eknaflarından kâin-i fukarâ ve berâyâyâ isal-i envâ-ı zulm ve hasâr ve emr-i şerr eden ittibâsıyla îfâh-ı sunuf makâr eylediklerinden gayrı hâssa-ğî mansûrda sâkin Yakup Bey ve Serdâr Kel Hacı Hüseyin ve Türkoğlu Hüseyin ve Alay Beyi Rıdvan ve sâir avâneleriyle bi'l-ittifâk behî ve hâssa-i mansûr kurâlarında kırk elli pâre karyeyi ihrâk-ı binnâr ve emvâl ve eşyâların yağma ve gâret ve birkaç yüz nefer ademlerini katl ve i'dâm eylediklerinden mâ'adâ alem-i ifrâz (...) ve tuğyân olan Timûr nâm şakî ile dahi ittifâk ve ittihâd ederek şerr ve mazarratları gün be gün efzun olduğu ve emîn-i mûmâ-ileyh ikiyüz üç ve dört seneleri bekâyâlarını ve sene-i cedîde mâl ve kaymesini tahsîl ve tanzîm için hâssa-i mansûr kâdîsı ve müftîsi ve sâir vücûh-ı ahâlî ve iş erlerini yanına da'vet eyledik de gelmekden imtinâ' etmeleriyle Aşayir-i Rîşvan'dan göçer Ekrâd'ının bekâyâ ve sene-i cedîde mal ve kaymelerini tahsîl zımnında senin Keban'dan hareket ve vâsıl-ı tarîk merhâlesine vürûd ve (...) mu'abbidlerin sedd ve bendleriyle bir vakit (...) tehâsiline muvâffak olduklarından hâssa-i mansûr ahallisi havene ta'yîn birle cümlesi yanına vürûd ve fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemen ve bekâyâ ile beş senesi malını edâ etmen ve sergerde-i eşkiyâ

olan Yakub Bey`i derûnlarından ihrâc eylemen leffen elli bin kuruş nezri kapun ve hüccet i`ta ve ta`ahhüd etmeleriyle sen dahi tarafından Mehmed nâm mu`temed âdeminle ahâlî-i merkûm üzerlerine mütesellim nasb ve iki yüz neferden mütecâviz ma`iyyetinin adem-i terfîkiyle derûn-ı hâssa-i mansûre irsâl eyledikten sonra hilâf-ı te`ahhüd mezbûr Yakub Bey`i yine derûn-ı şehre idhâl etmeleriyle kemâl-i ikdâm ve ibramınla derûn-ı şehirden tard olunduk da mezbûr Yakub Bey etrâf-ı kurâda geşt-i güzâr ve fukarâya irsâl-i hasar eder iken bir takrîb mezbûr katl ve i`dâm olunmağla mezbûrun katl olunduğu haberi hâssa-i mansûr ahâlîsinin mesmû`aları olduk da ahâlî-i mezbûre haşerât-ı vefire ile mütesellim-i merkûmun konuştuğu mahalde ve muharabeye îtibâr ve incâmında konağ-ı mezbûru ihrâk ve mütesellim-i mezbûru ve âdemlerini ahz ve katl ve i`dâm ve bir mikdârını dahi derûn-ı konakda ihrâk ve altıyüz neferi mecrûhân tarafına firâr edüp, sen dahi yeddinde olan evâmir-i aliyyem mantûklarınca muktezâ-yı ruhsat ve istiklâlini icrâya mübâderet birle egerçe tertîb-i eşkiyâ zımnında işbu ayd-ı atînin beşinci günü Keban`dan hareket ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû`alarını icrâya mübâderet leffen olmakla eger ahâlî-i merkûmenin bu def`a vukû`a gelen hânca fezâhatları (...) bir vakitte bir mahalde vukû`u bulmuş mevâdât olmayup bu güne mütesellimi ve zâbitânlarınca ikiyüz nefer âdemleriyle katl ve i`dâm bu makûle fezâhata ictisâr eden havene-i eşkiyânın bâ-cemâ`at tertîb-i cezâlarına ikdâm olunmak ikdâm-ı umûrdan idüğü (...) bunların tertîb-i cezâ ve tedbîrlere ednâ mertebe rehâvet olunur ise eşkiyâ-yı merkûmenin fîmâ-ba`d taht-ı râbitaya inhâlleri gayr-ı mümkün ve cevânib ve etrâflarında olan kasabât ve kurâyı yekpâre gâret ve tâdât edeceklerinden başka sâir mahallere dahi sirâyet ederek ma`den-i Keban etrâfında olan eşkiyâsı dahi fûrce-yâb olup ma`den-i mezbûre birle ma`den hazînesini yağma edecekleri berîhî olduğu ve işbu hâssa-i mansûr ahâlîsinin gereği gibi te`diyelerine dikkat ve lâzımü`l-izâle olanları tesbit ve i`dâma mübâderet lâzımeden idüğü beyânıyla ahâlî-i merkûme fîmâ-ba`d bu misüllü fezâhata cesâret etmemek leffen sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma`rifet ve ihtimâmınla ber-vech-i meşrûh icrâ-yı mücâzât-ı eşkiyâ-yı merkûmede kemâl-i metânet ibrâzıyla infâz-ı âhkâm-ı celîle-i şâhâneme binâ-yı yârâ-yı liyâkat ederek nizâm-ı kûyeye rabt ve tevsi` emrine mezîd-i ikdâm ve dikkat eylemek için sana hitâben başka ve bu husûsa kemâl-i ikdâmda eşkiyâ-yı merkûmeyi te`dîb ve te`kîd ve bu fezâhata ve bu kadar

nüfûsu katle cesâret edenleri tertîb-i cezâ ve taht-ı râbıtayü'l-hâlde tarafına asker ve metânet vermen cihatlarından ve sâir cihatdan vücûhla i'ânet ve medâr için hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa -iclâlehû-ya hitâben dahi başka evâmir-i aliyyem ısdârını Vâlidem Sultan Müşârun-ileyhimânın kethudâsı ve darbhâne-i âmirem nâzırı olan Yusuf -dâme uluvvuhû- bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh leffen amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile ırsâl olunmuştur. İmdi eşkiyâ-yı merkûmenin bu maddelerde fûrce-yâb tuğyân ve şekâvet birle ve voyvoda katl ve i'dâmlarına ve hânesinin ihrâk ve sâir gûne ehnâ olunduğu leffen fezâhat ve senâ'ate ihtiyârları fi'l-hakîkâ olanların külliyyen ihtilâlini müceb olacağı âşikâr olmağla sen ki emîn-i mûmîn-ileyhsin bu bâbda yağma tertîb-i mücâzât-ı eşkiyâda bundan akdem tarafına i'tâ olunan ruhsat ve istiklâl-i lâzîmesini icrâ eyleyerek beher hâl ahâlî-i merkûmenin vâcibü'l-izâle olan havenenin tertîb-i cezâlarıyla te'dîb ve gûşmâl ederek taht-ı râbıtaya idhâl emrine min-külli'l-vücûh ikdâm ve müsâra'at eylemen ahfâ-ı metâlib-i dâverânem idüğü ve bu husûsda tarafına asker ve sâir vechile metânet ve i'ânet ve müzâheret eylemesi Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ekber ve şedîd emr-i şerîfim ısdârıyla tenbiye ve te'kîd olunmuş olduğu ve eşkiyâ-yı merkûmenin ne vechile olur ise te'dîb ve istisâllerile istihşâli şîrâze-i râbîta-i nizâmına mübâderet olunmak hasren ve kasran senden matlûb-ı katı'â-i mülûkânem olduğu ve bu husûsda ber-vech-ile kusûr ve rehâvet cârî olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel- ve hareket birle Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-ittifâk eşkiyâ-yı merkûmenin vâcibü'l-izâle olanlarının tertîb-i cezâ ve te'dîbleri icrâsı ve vücûh-ı âharı ile istilâsı şîrâze-i râbîta ve nizâmına ikdâm ve müsâra'at ve levâzım-ı istiklâlini ve ifâde-i irâde-i şâhânemi tenfîz ve icrâda bir vakit rızâ-yı hareket izhârıyla ve hakkında der-gâr olan hüsn-i zann-ı padişâhânemin tedâbirini müceb olur hâlâtın istihşâline şedd-i nizâmın hamîyyet ve zinhâr ve zinhâr bu emr-i ehemme ser-mû kusûr ve rehâvet gûne hâlâtı tecvîz ile mazhar-ı itâb-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

192 [68-2]

Bir sûreti

Rakka Vâlîsi vezîr el-hac İbrâhim Paşa'ya () ber-vech-i meşrûh sudûr eden emr-i şerîf beyân olunarak tarafından ve ma'den emîni mûmâ-ileyh asâkir ve sâir vechile i'ânet ve müzâheret eylemesi için iktizâsına göre

193 [69-1]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Malatya Sancağı mutasarrıfı ve Rişvan-zâde Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya ki,

Vâlidem Sultân -*dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ*-nın havassından Rişvan hâssı mukâta'âsının iki yüz üç ve dört senelerinden bâki kalan mâl-ı hass ve kaymesi her ne vechile mümkün ise alâ-eyyi-hâlin tahsîl şartıyla, iki yüz beş senesine mecmû'ân maktû'-ı mezkûre hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan baş muhâsebe pâyesiyile hâlâ Ergani ve Keban ma'denleri emîni el-hac Yusuf Ziya -*dâme mecduhû*-ya deruhde ve ilzâm olunup hâssa-i merkûm re'âyâsından yerlû Ekrâdı olan hâssa-i mansûr ahâlîsi (...) mukâta'â Ekrâd-ı şekâvet-nihâd olmak hasebiyle öteden berü kemâl-i bağy ve tuğyân leffen oldukları emelden etrâf ve eknaflarında kâin-i fukarâ ve berâyâyâ îsâl'-i zulm ve hasar ve emr-i şerr eden inâbesiyile îfâ'-ı sunûf-ı mazarr edenlerinden gayri, hâssa-i mansûrda sâkin Yakup Bey ve Serdâr Kel Hacı Hüseyin ve Türkoğlu Hüseyin ve Alay Beyi Rıdvân ve sâir avâneleri Behtî ve hâssa-i mansûr kurâlarından kırk elli pâre karyeyi ihrâk ve emvâl ve eşyâların yağma ve gâret ve birkaç yüz nefer âdemlerin katl ve i'dâm eylediklerinden başka âlem-i efrâz (...) ve tuğyân olan Timûr nâm şakî ile dahi ittifâk ve ittihâd ile şerr ve mazarratları gün be gün efrâz olup, emîn-i mûmâ-ileyh ikiyüz üç ve dört seneleri bekâyâlarını ve sene-i cedîde mal ve kaymelerini tahsîl ve tanzîm için hâssa-i mansûr kâdîsı ve müftîsi ve sâir vücûh-ı ahâlî ve iş erlerini yanına da'vet eyleyerek gelmekden imtinâ' etmişler iken aşâyir-i Rişvan'dan gürûh-ı Ekrad'ın bekâyâ ve sene-i cedîd mâl ve kaymelerini tahsîl zımnında emîn-i mûmâ-ileyh Keban'dan hareket ve hâssa-i tarîk merhalesine vürûd memerr ve mâ'berlerinin sedd ü bend ile ber-vakt-i zamân tehâsiline münâfi' olduğundan, hâssa-i mansûr ahâlîsi havene ta'biyetiyle cümlesi nezd-i emîn-i mûmâ-ileyhe vürûd ve fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmek ve bekâyâ ile beş senesi mâlını edâ etmek ve sergerde-i eşkiyâ olan Yakup Bey'i derûnlarından ihrâc eylemek leffen elli bin kuruş nezri kapun ve hüccet i'tâ ve ta'ahhüd etmeleriyle, emîn-i

mûmâ-ileyh dahi tarafından Mehmed nâm mu'temet âdemini ahâlî-i merkûm üzerine mütesellim nasb ve ikiyüzden mütecâviz âdem ile derûn-ı hâssa-i mansûra îrâd eyledikten sonra, hilâf-ı ta'ahhüd mezbûr Yakup Bey`i yine derûn-ı şehre idhâl eylediklerinden emîn-i mûmâ-ileyhin kemâl-i ikdâm ve ibrâmıyla yine derûn-ı şehirden tard ve mezbûr Yakup Bey etrâf-ı kurâda geşt-i güzâr ve fukarâyâ îsâl-i hasar eder iken bir takrîb mezbûr katl ve i'dâm olunmağla mezbûrun i'dâmı haberi hâssa-i mansûrda aks eylediği anda ahâlî-i mezbûrda haşerât-ı vefire ile mütesellim-i mezbûrun konağını muhâsara ve muhârebeye îtibâr ve encâmında konağ-ı mezbûru ihrâk ve mütesellim-i merkûmu ve âdemlerini ahz ve katl ve i'dâm ve bir mikdârını dahi derûn-ı konakda ihrâk ve altıyüz neferi mecrâhan emîn-i mûmâ-ileyh cânibine firâr eyledikleri ahâlî-i merkûmenin ber-vech-i meşrûh vukû'u olan fezâhat hiç bir vakitte bir mahalde vukû'a gelmiş olmadığı ve bu güne mütesellim ve zâbitânlarını ikiyüz âdemleriyle katl ve i'dâma mücâseret eden eşkiyâ-yı havenenin bâ-cemâ'at tertîb-i cezâlarına ikdâm olunmak ikdâm-ı umûreden olduğu ve ibâdullahdan bu makûle eşkiyânın tertîb-i cezâ ve te'dîblerine ednâ mertebe rehâvet olunur ise eşkiyâ-yı merkûmenin fîmâ-ba'd taht-ı râbitaya idhâlleri gayr-ı mümkün ve civârın ve etrâflarında olan kasabât ve karâin külliye gâret ve târâc edeceklerinden başka sâir mahallere dahi sirâyet ederek Keban ma'deni ve etrâfında olan Ekrad eşkiyâsı dahi fürce-yâb olup ma'den-i hümayûnuma hücûm ve hazîne-i ma'deni yağma edecekleri berîhî olmak mülâsesiyle işbu hâssa-i mansûr ahâlîsinin gereği gibi te'dîblerine dikkat ve lâzımü'l-izâle olanların katl ve i'dâmlarına mübâderet olunması lâzımeden olmak hasebiyle emîn-i mûmâ-ileyh yeddinde olan evâmir-i aliyyem mücebberince muktezâ-yı ruhsat ve istiklâlini icrâyâ mübâderet birle te'dîb ve tertîb-i cezâ-yı eşkiyâ ve ahâlî-i merkûme fîmâ-ba'd bu makûle fezâhata cesâret eylemek leffen, nizâm-ı kûyeye rabt ve tevâsuk emrine ikdâm ve mübâderet eylemek leffen, bu def'a diğeri emr-i şerîfimle me'mûr olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sen dahi külliyetli kapun halkıyla bi'n-nefs hareket ve hâssa-i mansûra vürûd ve emîn-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk eşkiyâ-yı merkûmeye ser-mû fürce ruhsat vermeyerek cezâlarının tertîb ve icrâsına ve bekâyesinin dahi fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ harekette olmamak ve bu makûle fezâhata ber-vech-ile hâiz olunmak leffen nizâm-ı kûyeye rabt ve taht-ı zâbitaya bend olunması emrine emîn-i mûmâ-ileyh tarafından

vücûhla i'ânet ve müzâheret eylemen içün me'mûriyetini hâvî evâmir-i şerîfem sudûrunu vâlidem sultan müşârun-ileyhimânın kethudâsı ve hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı olan Yusuf dâme ilmuhû bâ-takrîr istid'â etmekle vechi leffen amel ve hareket olunmak fermânım olmağın me'mûriyetini şâmil rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu vechile (...) itâ'atten hurûc ve zürde ve şekâvet ve mefselete cesâret birle mütesellim ve zâbitleri üzerine hücum ve katl ve i'dâm ve gasb-ı emvâl-i fukarâya ictisâr eyledikleri inhâ olunan hâssa-i mansûr ahâlîsinden olan havenenin beher-hâl tertûb-i cezâlarına îtibâr ve icrâ-yı te'dîbleriyle te'kîdleri emrine sa'y beşmâr olunarak taht-ı itâ'at (...) idhâlleri hâlâtının istihsâline müsâra'at olunmak ahz-ı mâreb-i padişâhânem olduğu ve ma'den emîni mûmâ-ileyh bundan akdem bâ-istiklâl eşkiyâ-yı merkûmenin tertûb-i cezâlarına me'mûr olduğundan mâ'adâ bu def'a dahi te'kîdi hâvî sâdır olan emr-i şerîfimle hâsseten ta'yîn kılınmış olup bu sûrette bağı-yı emîn-i mûmâ-ileyhin te'kîd-i eşkiyâya ibtidârı emrine sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin senin mükemmel kapun halkıyla hâssa-i mansûra varup bi'l-ittifâk tenfîz-i irâde-i hümayûnuma müsâra'at eylemen matlûb-ı kat'î-i dâverânem olduğu ve bu husûsa ser-mû kusûr ve rehâvetin vukû'a gelmek ihtimâli olur ise itâb-ı şâhâneme mazhar olacağın muhakkak olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm-ı tâm ve külliyyetlü kapun halkıyla bi'n-nefs hareket ve hâssa-i mansûra vârid birle emîn-i mûmâ-ileyh ile merâsim-i ittifâk ve ittihâda ri'âyet ve te'kîd-i eşkiyâ ve fesâda ve istihsâl-i şirâze-i (...) memleketi müceb olur hâlâtın istihsâline tarafından vücûhla i'ânet ve muzâheret olunarak tenfîz-i irâde-i şâhâneye binâ-i muhassıl ve sa'y ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr bu emr-i ehemmden ser-mû betâ'et ve rehâvet ihtiyârıyla mazhar-ı gadab-ı mülûkânem olmakdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene [1]205

194 [70-1]

Reftî

Sudûr eden fermân-ı âlî mücebince işbu kayd rast olub ve fâide-i hâl sûrette emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L. Sene [120]7

Mübâşiri avdet etmiş olmağla bilâ mübâşir tebdîl olunmuşdur.

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan Sivas mütesellimi () -*dâme mecduhû*-ya ve kazâhâ-i Erbâ’ ta‘bîr olunan kazâların kuzât ve yeniçeri zâbitânı -*zîde mecduhû*-ya ve A‘yânı ve söz sahipleri ve iş erlerine hüküm ki,

Kazâ-i erbâ’ A‘yânı Deli Bekir nâm şakî a‘yânlık dâ‘iyyesiyle ahâlî beynlerinde ilkâ-i fitne birle birbirleriyle muhârebeye mübâderet ve Cabbarzâde ma‘rifetiyle sefer-i hümayûnuma ihrâc olunacak asâkirin önüne geçüp bayraklarıyla cümlesini avdet-i ma‘iyyetine istishâb idüğü ve bu vechile te‘hîr ve ta‘tîl-i emr-i dîne sebeb ve alet olduğu bundan akdem tahkîk olunmakla şakî-i merkûmun lâzım gelen te‘dîbi icrâsıyla emsâllerinin terhîbi muktezîyetten olmak hasebiyle sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le cümle ittihâdıyla merkûmun iktizâ eden cezâsının icrâsı ve kazâhâ-i mezbûrun sunûf-ı asâkirîyesinin bi-eyyi vechin kân tahrîk ve ihrâcları hâlâtının istihsâline dâmen-i dermeyân gayret olunmak bâbında ocak (...) mücebince mukaddemâ ısdâr ve hâssa silâhşörlerimden mîr (...) mübâşir nasb olunup irsâl olan evâmir-i şerîfemin iktizâ eden vesâyâ ve te‘kîdât-ı şâhâneme derc ve iş‘âr olunmuşdu. Mazmûn emr-i şerîfim ve muktezâ-yı me‘mûriyetle ve senden me‘mûl olan kârgüzârîn lüzûmuna nazaran husûs-ı mezkûru etrâfa ifşâ eyleyerek kimesneye ser-rişte vermeyerek tedâbir-i lâyık birle tenfîz-i irâde-i hümayûnuma mübâderet olunmak lâzıme-i zimmetin iken emr-i şerîf-i mezkûrun kazâlar hükkâmına hitâben ısdâr olunması asâkir-i matlûbenin ihrâcına medâr-ı suhûlet olması mülâhazasına mebnî iken bu def‘a tarafından Der-aliyyem‘e vârid olan tahrîratında emr-i şerîf mezkûr me‘mûr mûmâ-ileyh ile lede‘l-vürûd kâzîlara hitâben olmak takrîbiyle sûret-i ihrâc ve irsâl olunduk da ahâlînin semû‘ olup merkûm Deli Bekir muhtârları olduğu beyânıyla hüsn-i hâlden bahs ile i‘lâmlar ve muhâzırlar irsâl olunduğu tahrîr ve iş‘âr olunmuş bu makûlelerin haklarında sâdır olan emr-i âlînin kat‘a ser-rişte vermeyerek tenfîz ve icrâsı lâzımeden iken husûs-ı mezkûru ifşâ ile merkûmun hakkında olan irâdenin icrâ olunmadığı zâhir olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma‘rifet-i şer‘le ve merkûmun iktizâ eden cezâsı icrâyâ ikdâm ve hilâfından ittikâ-i tâm olunmak fermânım olmağın te‘kîden ve isti‘câlen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfm ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-

ileyhsin senin bu makûleler mühâm-ı lâzımeden tedâbir-i hakîmâne diye ahvâl ve âkilâne ile mazmûn emr-i şerîfim kablû'l-ahara ifşâyâ ve muhâseretin gadab-ı (...) işâr-ı mülûkânem, mûceb olmağla fîmâ-ba'd ser-mû kusûr ve rehâvet ve duhûl ve gaflet-gûne hâlâta tecvîz etmesü yine şakî-i merkûmun mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince cezâ-yı sezâsını icrâyâ ve tenfîz-i irâde-i mülûkânemi mûceb olur hâlâtın istihsâline müsâra'at birle kabahat-ı sâikasını imhâyâ mübâderet etmek matlûb-ı hümayûnum idüğü ma'lûmun olduk da mazmûn emri şerîfimi gereği gibi mütâla'a ederek mûceb ve muktezâsıyla amel ve harekete kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve serî'ân infâz-ı irâde-i aliyyeme kemâl-i ikdâm ve müsâra'at ve husûl-ı maslahatı biran akdem Der-aliyyem'e tahrîr ve i'lâma mübâderet ve zinhâr ve zinhâr mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet sebebiyle maslahat-ı matlûbenin te'hîrini mûceb olmakdan bu vechile ıkâb-ı şâhâneme mazhariyetten be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylesesin ve siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhsiz mazmûn emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak mütesellim-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk amel ve harekete ihtimâm ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında

Fî evâil-i M. Sene [1]206

195 [70-2]

Pazarköy (...) ve hâssa silahşörlerimden olup bu def'a zikr-i âtî husûsa Der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta'yîn olunan Ali -zîde *mecduhû*-ya ki,

Karamürsel kazâsında bundan akdem tuğyân eden Hamid Bey ve avâne-i eşkiyâ haklarında ısdâr olunan evâmîr-i aliyyemle me'mûr kılınanların Hüdâvendigâr Sancağı mütesellimi ma'îyyetiyle ihrâc olunan asâkir ile kazâ-i mezkûreye gelip ahâlî-i fukarâsının emvâl ve eşyâlarını gâret ve hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ bâğiyâne harekât muhâseretleri bundan akdem tahkîk olunan Pazarköy kazâsında Evrekli karyesi ahâlîlerinden ve yeniçerilik iddi'âsında olan ser-cem'iyet-i haşerât Mustafa Bayrakdâr ve refiki Ahmed Bayrakdâr nâm şakîlerin zâbitleri ma'rifetiyle ahzları ve cezâ-yı sezâlarının icrâsıyla keyfiyetin Der-aliyyem'e inhâsı bâbında İznikli Hayreddin Paşazâde ve Kocaeli Mütesellimi'ne hitâben bundan akdem emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdu. Mazmûn emr-i şerîfime nazaran merkûmânın ahz ve tertîb-i cezâlarıyla irâde-i aliyyemin infâz olunduğu haberi vârid

olmak lâzımeden iken karîn-i tahayyüz olunduğu ve el-hâlet-i hâzihî merkûmânın beher-hâl ahz ve tertîb-i cezâlarıyla tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma müsâra‘at olunmak muktezâsından idüğü berîdâr olmakdan nâşî, mezkûrânın ahz ve izâleleri zımnında sen ki silahşör-i mûmâ-ileyhsin der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta‘yîn olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle me‘mûriyetini şâmil rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yeddine i‘tâ olunmuştur. İmdi der-aliyyemden serî‘ân hareket ve ol tarafa varup eşkiyâ-yı merkûmânı ne vechile ve ne tarîkle olur ise alâ-eyyi-hâlin elegetirip mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince cezâ-yı sezâlarını tertîb ve icrâya sarf-ı nakdîne liyâkat ve ikmâl emr-i mübâşeretinle mezîd-i ikdâm ve müsâra‘at ve zinhâr ve zinhâr bu emr-i ehemmin kusûr ve rehâvet vukû‘undan ve bu bahâne ile ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyetin ızrârlarını müceb olur bir nev‘i hâletin zuhûrundan dermen-i sadâkate münâfi‘ ve mâni‘adan gâyetü’l-gâye tehâşî ve mübâ‘adet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi mazmûn emr-i şerîfimi icrâya mezîd-i dikkat ve ikdâm ve hitâm-ı maslahatı Der-aliyyem’e tahrîr ve i‘lâm eylemen bâbında.

Fî evâil-i M. Sene [1]206

196 [70-3]

İzmir mollasına ve İzmir voyvodası () -zîde *mecduhû*-ya ki

Karamürsel kazâsı ahâlîsinden olup bundan akdem dâire-i itâ‘atten ihrâc birle bağı ve tuğyân vâdîlerine sülûk eden Hamid Bey ve Koca Mehmed nâm şakîlerin kazâ-i mezkûre ahâlî-i fukarâsına envâ‘ı mezâlim ve te ‘addiyâta mücâseret ve katl-i nüfûs ve hetk-i a‘râz misüllü fezâhata mübâderetlerinden mâ‘adâ Karamürsel`in külliye harâb ve perîşânlığını müceb oldukları ve merkûmların elegetirilmeleri zımnında evâmir-i aliyyem ısdârıyla ve ol havâlînin îcâb- nüfûzu[na] me‘mûr kılınmışlar iken bir takrîb merkûmlar firâr edüp, el-yevm İzmir`de oldukları bu def‘a sahîhan istihbâr olunmağla siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız şakîyan-ı merkûmânı İzmir`de bi’t-taharrî alâ-eyyi-hâlin ahz birle yanlarına mu‘tâd evâmir ta‘yîn kılınup kayd ve bend ile Der-aliyyem’e ihbârlarına müsâra‘at eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki Mevlânâ ve voyvoda-yı mûmâ-

ileyhimsiz şakıyan-ı merkûmânın ber-vech-i meşrûh İzmir`de oldukları tahkîk olunmuş olmağla alâ-eyyi-hâlin bi't-taharrî elegetirilip bu taraf ihsarları emrine ikdâm ve müsâra'at eylemeniz matlûb-ı kat'a-i hümâyûnum olduğu ve mu'tâd olduk da tarafınızdan bu emr-i ehemme tekâsül ve rehâvet zuhûruyla firâr eylemeleri ve elegetirilmemeleri iktizâ eder ise sizin kusûr ve betâ'etinizde haml ile mazhar-ı ikâb-ı şâhânem kılınacağınız emr-i muhakkak olduğu ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh merkûmânı bi't-taharrî ahz birle yanlarına mu'temed ve yerlû âdemler ta'yîn edüp, mahbûsen ve mukayyeden Der-aliyyem`e ihsâr ve irsâleri husûsuna ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve firârlarını mûceb olur hâlâta tecvîz olunmağla gadab-ı şâhâneme mazhariyetten be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i M. Sene 1206

197 [71-1]

Kocaeli Sancağı`nda vâki' Kandıra ve havâlîsinde vâki' kazâların nâiblerine ve Kocaeli Sancağı Mütesellimi`ne ki,

Karamürsel kazâsında bundan akdem tuğyân eden Hamid Bey ve avânesi eşkiyânın ahzları vesîlesiyle kazâ-i mezkûre ve kurâsının katl-i nüfûs ve hetk-i arâz ve gasb-ı emvâl-i fukarâyâ sebep ve âlet olan Kandıra kazâsı ahâlîsinden Bostancıoğlu Hüseyin nâm mefsedet-pîşenin, sen ki Kocaeli mütesellimi mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle kazâ-i mezkûr ve havâlîsinde elegetirilip ahz ve zâbitân ma'rifetiyle tertîb cezâsına müsâra'at eylemen zımnında, bundan akdem fermân-ı kazâ-yı cereyânım ısdâr ve irsâl olunmuşdu. Mazmûn emr-i şerîfim ve muktezâ-yı me'mûriyetine nazaran şimdiye dek merkûmun cezâsı tertûbiyle irâde-i aliyyemin tenfîz ve icrâsı emrine müsâra'at eylemen lâzımeden idüğü el-yevm şehre ikdâmın meşhûd olduğu senin ifâ-yı emr-i me'mûrunun kusûr ve rehâvetine haml olunmağla fîmâ-ba'd bir an ve bir sâ'at te'hîr ve tevkîfi tecvîz etmeksizin vusûl-ı emr-i şerîfimden üç güne kadar şakî-i merkûmun mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ne vechile ve ne tarîkle olur ise beher- hâl elegetirilip zâbitân ma'rifetiyle cezâsı tertûb ve ser-i maktû'tı Der-aliyyem`e tesyâra mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mübâ'adet eylemen için te'kîden ve isti'câlen

ve ikdâmen ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin merkûm Hüseyin`in beher-hâl üç güne değin cezası tertîb olunup ser-i maktû`unun Der-aliyyem`e irsâli emrine ikdâm ve müsâra`at eylemen matlûb-ı kat`â-i hüsvânem olduğu mu`tâd olduk da işbu emr-i şerîfimin tenfîzine bundan sonra dahi kusûr ve rehâvet vukû`uyla maslahat-ı matlûbenin te`hîre kalması ve yahud tarafına ser-rişte verilmekle firâr eylemesi ihtimâli olur ise beher-hâl senin mazhar-ı ikâb-ı şâhânem olacağın muhakkak olduğu ma`lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh mazmûn emr-i şerîfim mücebince amel ve harekete ikdâm ve müsâra`at ve hilâfından tehâşî ve mübâ`adet eyleyesin ve siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz, siz dahi mazmûn emr-i şerîfimin tenfîzinden mütesellim-i mûmâ-ileyhe muâvenet ve bi`l-ittifâk maslahat-ı matlûbenin serî`ân itmâmını müceb olur esbâbın istihsâline ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mübâ`adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı M. Sene [1]206

198 [71-2]

Hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa -iclâlehû-ya ki,
Mullu Timûr nâm şekâvetkâr hâlâ Bağdad Vâlîsi Vezîr Süleyman Paşa -iclâlehû- ve sâir me`mûrlar tarafından gereği gibi tazyîk olunduğundan şakî-i merkûmun kuvvet ve mikneti münkesîr olup bir mikdâr avânesiyle hâil ve hâsir murâd şartını (?) Şâmiye yakasına mesdûd ile bu esnâda Haleb`e on iki sâ`at mesâfeye kemâl-i perîşânlık ile firâr leffen olduğu Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından tahkîk olunmak hasebiyle, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin külliyetli asker ve kapun halkıyla bir münâsib mahalden bi`n-nefs murâd şartını (?) mesdûd ve şakî-i mezbûr üzerlerine varup i`dâm ve izâlesi emrine sarf-ı makdûr eylemen içün sana ve seninle hem-dest ittifâk olarak bu emr-i ehemme ikdâm eylemeleri zımnında Haleb Vâlîsi vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû- ve Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh ma`iyyetinde olunmak leffen Malatya mutasarrıfı mîr-i mîrân Kerameddin Ömer -dâme ikbâlehû-ya Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh başka başka tahrîrat irsâl etmiş olduğu bu def`a Der-aliyyem`e ba`s ve tesyâr eylediği muktezâtında iş`âr ve beyân etmiş olmağla Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh mukaddem ve mu`ahhar tarafına tahrîr leffen alâ-eyyi-hâlin amel ve hareket

ihitimâm ve dikkat ve şakî-i mezkûrun şu günlerde elbette ve elbette i'dâm ve izâlesiyle def'-i gâilesi husûsuna dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfı hareket vukû'uyla mazhar-ı gadab-ı şâhânem olmakdan ittikâ ve mücânebet eylemen için rikâb-ı kâm-yârimdan te'kîden ve me'mûriyetini hâvî tenbîhen ve isti'câlen hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i mezbûrun rû-yi arzdan vücûdu kaldırılması kat'â-i matlûb-ı mülûkânem olduğu bu bâbda ednâ mertebe tekâsül ve rehâvete ihtiyâr ve irtıkâb edenler mazhar-ı cezâ ve (...) olacakları câ-yı işkâl olduğu ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sen dahi bu dakîkayı mülâhaza ve âna göre te'diye-i emr-i me'mûriyetinle tesmîr müsâ'id-i miknet ve ber-vakt-i rızâ şakî-i merkûmun izâlesine muvaffak olamağla sa'y ve avn birle taraf-ı mülûkânemden sana nâil olmağla nisâr-ı küll-i miknet ve hilâfı hareketi tecvîz ile gezdiği mahalle ilkâdan tehâşî ve mübâ'adet ve şakî-i merkûmun i'dâm ve izâlesi haberini serî'ân Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene [1]206

199 [71-3]

Bir sûreti

Haleb Vâlîsi Vezîr Mustafa Paşa'ya () mukaddem ve mu'ahhar Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından kendüye tahrîr olduğu vechile şakî-i mezkûrun izâlesi esbâbını istihsâle dâmen-i dermeyân gayret eylemesi için gerek bu Timûr izâlesi hizmetine ve gerek Haleb nizâmına muvaffak olduğu hâline binâen mükâfât olacağı beyân ve asl-ı tatbîk ile iktizâsına göre

200 [71-4]

Bir sûreti

Malatya mutasarrıfı mîr-i mîrândan Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya () Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından kendüye iş'âr olduğu vechile Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-ittifâk şakî-i merkûmun izâlesine ikdâm eylemesi bâbında iğrâ ve muvaffak ve şimdiye dek vâki' olan gayreti oldukça te'mîn ve tedmîrin izâlesiyle nice nice

iltifât-ı şâhâneme mazhar olacağı te'mîn olunarak ba'zı mukaddemât etrâfından ber-vechile iktizâsına göre.

201 [72-1]

İş bu emr-i şerîf gerüye gelip battalda hıfz olunmuştur.

Zikr-i âtî eşkiyânın bulunduğu kazanın nâibine ve ocağ-ı âmirem tarafından mübâşir ta'yîn olunan () -zîde mecduhû-ya ve yeniçeri zâbiti ve zâbitân-ı sâire vücûh-ı memleket ve iş erlerine ki,

Bir müddetten berü Geyve ve Akhisar kazâlarında a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ-yı ra'ıyyete gûnâ-gûn mezâlim ve te'addiyata ictisâr eden Yaban Ahmed nâm şakî bundan böyle dahi ve dâyi'-i Hâliku'l-berâya olan re'aya-ı fukarâsına dürlü dürlü tekâlûb ile zulm ve te'addîye îtibâr edeceği ahvâl ve etvâr sâbıkâsından meczûm ve âşikâr ve bu makûle makarr-ı ibâd ve sa'y ve bi'l-fesâd olanların izâle-i vücûdlarıyla zü'afâ-yı ra'ıyyet üzerlerinden te'dîyelerinin def' ve ref'i vâcib ve lâzım idüğü (...) ü'l-iş'âr olmağla merkûm Yaban Ahmed'in alâ-eyyi-hâlin bulunduğu mahalde tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i kat'a-i mülûkânem ta'alluk edüp, ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı mehât-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmağın siz ki mevlânâ ve zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyhimâsız merkûm Yaban Ahmed'i bir ferde zarâr ve hasâr vukû'a gelmeksizin bir takrîb ahz ve ale'l-makûle cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu der-bâr-ı adâlet-medâr-ı şâhâneme irsâl ve tesyâra bi'l-ittifâk dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfı hareket vukû'undan ve firâr ve gaybetini mûceb olur hâlâtta ve bu takrîble fukarâ-yı ra'ıyyete zuhûr-ı zarâr ve hasârdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz için, rikâb-ı hümayûnumdan mestûran ve mahfîyyen işbu fermân-ı kazâ-yı cereyânım ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun alâ-eyyi-hâlin merkûm Yaban Ahmed'i ale'l-makûle ahz ve fukarâ-yı ra'ıyyete mazarratı dokunmaksızın ber-vech-i suhûlet cezâ-yı sezâsını icrâ ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e tesyâra binâ-i mukarreret ve hilâfı harekete tecvîz ile mazhar-ı ıkâb-ı şâhânem olmakdan hazer ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin işbu emr-i şerîfimi istishâb ve doğru serî'ân ordu-

yı hümâyûnum cânibine teveccüh edüp, bu tarafda ve esnâ-yı râhda kimesneye maddeyi ifşâ etmeyerek kazâ-be kazâ merkûmu hafıyyen tefahhus ve her kangı kazâda bulunur ve tesâdüf olunur ise ol-mahalde emr-i şerîfim ibrâz ve tenfîz ve icrâsına ikdâm-ı tâm eylemen bâbında.

Fî evâil-i M. Sene [1]206

202 [72-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Sivas mütesellimi Bâhil Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Kazâ-i Erbâ' ta'bîr olunur kazâların kuzât ve nüvvâbına, zıkr-ı âtî husûs-ı ehemme bundan akdem mübâşîr ta'yîn olup el-yevm ol taraflarda olan hâssa silahşörlerimden Mîr Es'ad ve yeniçeri zâbitânı -*zîde mecduhûmâ*- ve A'yânı ve söz sahibleri ve iş erlerine ki

Kazâ-i Erbâ' A'yânı Deli Bekir nâm şakî a'yânlık iddi'âsıyla ahâlî beynlerinde âgâh-ı fitne birle muhârebeye mübâderet eylediği ve Cabbarzâde ma'rifetiyle sefer-i hümâyûnuma ihrâc olan asâkirin önüne geçip bayraklarıyla cümlesini avdet ve ma'ıyyetine istishâb eylediği ve bu vechile te'hîr ve ta'tîl-i emr-i dîne sebep ve alet olduğu bundan akdem tahkîk olunmağla şakî-i merkûmun lâzım gelen te'dîbi icrâsıyla emsâllerinin terhîbi muktezîyâtdan olmak hasebiyle sen ki mütesellim-i kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittihâdıyla merkûmun iktizâ eden cezâsının icrâsı ve kazâhâ-i mezbûrun mansûr-ı askerîyesinin bi-eyyi vechin kân tahrîk ve ifrâhları hâlâtının istihsâline dâmen-i dermeyân gayret olunmak bâbında ocak-ı mektûb mücebince mukaddemâ ısdâr ve mübâşîr-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunan emr-i şerîfimde iktizâ eden vesâyâ ve te'kîdât-ı şâhânem derc ve iş'âr olunmuşdu. Mazmûn emr

(devamı yok)

203 [72-3]

Sofya mütesellimi Mustafa Bey -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Sen ki mütesellim-i mîr-i mûmâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratında ve Razlık kâdisının i'lâm ve ahâlînin muhâzırlarında Hâsköy eşkiyâlarından Hacı İbrâhimoğlu Bilal ve Dörtlü Mehmed ve Koca Ahmed ve Ak

Osman nâm mefsedet-kârların ikiyüz nefer avâneleri eşkiyâ ile Razlık kazâsına duhûl ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinden olup sefer-i hümâyûnumdan firâr edenlerden Abdişoğlu Ahmed ve refîki Hurcu bölükbaşı denmekle ma'rûf şakîler dahi kendü hâllerinde olmayup kazâ-i merkûme A'yânı olmak ve tegallûben zabt etmek dâ'iyyesiyle, merkûm Hacı İbrâhimoğlu tarafına tereddüd birle nihâb-ı emvâl-i fukarâya irâ'et ve eşkiyâ-yı merkûme ile müttefikân kazâ-i mezkûre tâbi' Mahlumiye ve Pasfa ve Pelice karyelerini basup fukarânın emvâl ve eşyâ ve hayvanâtların yağma ve ihrâk-ı büyûte mücâseret eylediklerinden mâ'adâ mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi kendü eşyâsını gâret eyledikleri ve el-yevm eşkiyâ-yı mezbûr kazâ-i mezbûr dahîlinde geşt-i güzâr üzere oldukları beyânıyla ol bâbda istirhâm-ı gayret olunmuş sen ki mütesellim-i mîr-i mûmâ-ileyhsin sâbıku'z-zikr eşkiyânın mîr-i mîrân-ı kirâmdan hâlâ Çermen Sancağı mutasarrıfı Tahir -*dâme ikbâlehû*- ile bi'l-muhâbere elegetirilip ve izâle ve i'dâmları esbâbının istihsâline müsâra'at eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu makûle erbâb-ı şekâvetin ahâlî-i fukarâsına inhâ olunduğu üzere hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ mezâlim ve te'addiyâtına ictisârları vücûhuyla rızâ-i hümâyûnumun hilâfı idüğü ve beher-hâl ol makûle şekâvet-kârların elegetirilip izâle ve i'dâmlarıyla vücûd-ı mefsedet-âlûdlarından tathîr-i bilâd emrine vedî'a-i cenâb-ı Rabbü'lâlemin olan fukarâ-yı ra'iyyet ve ve ahâlî-i memleketin istihsâl-i asâyış-i müreffâhları husûsuna ikdâm ve müsâra'at olunmak nasb-ı ayn ihtimâm-ı şâhânem olduğu ve mîr-i mîrân mûmâ-ileyh dahi Dağlu ve sâir eşkiyânın izâle ve istisâllerine mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden evâmir-i aliyyemle me'mûr olduğu hasebiyle sâbıku'z-zikr eşkiyânın dahi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin seninle bi'l-muhâbere amel ve hareket ederek elegetirilip i'dâm ve istisâllerine ve ol havâlînin külliye boş ve hâlâ eşkiyâdan tathîr ve tanzîfine ikdâm ve mübâderet ve tenfîz-i irâde-i aliyyeme müsâra'at eylemesi için bu def'a diğr emr-i şerîfimle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh dahi tenbiye ve te'kîd olunmuş olduğu ve bu bâbda ser-mû kusûr ve rehâvet-gûne hâlât vukû'u ber-vech-i câiz olmadığı ma'lûmun olduk da mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere eşkiyâ-yı mezbûreyi ne vechile olur ise elegetirip izâle

[73-1]

ve istîsâlleri esbâbının istihsâline mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve evs-i vücûh-ı mefsetet ve şekâvetlerinden ol havâlînin tathîr ve tanzîfine ve asâyîş ve râhat-ı ibâdî mûceb olur hâlâtın istihsâline nisâr ve sa'y ve liyâkat ve tenfîz-i irâde-i aliyyeme sarf-ı mukarreret eylesin ve lâkin bu vesîle ile tarafından ve âdemlerin câniblerinden fukarâ-yı ser-mû zulm ve te'addî vukû'a gelmek ve yahud tama' ve nefsâniyete ve hilâf-ı inhâya mebnî şekâvete alâka ve med hâl olmayan bî-cürm makûlesine özr ve töhmet ve isnâd-ı şekâvet birle hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâya mutâbık ferd-i efrîdeye gadr ve hayf-gûne hâlât vukû'a gelmek ihtimâli olur ise ber-vech ile cevâya kâdir olamayup, bilâ-imhâlin mazhar-ı şetm-i gadab-ı şâhânem kılınacağı muhakkaktır. Âna göre hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâil-i S. Sene [1]206

204 [73-2]

Bir sûreti

Mîr-i mîrân Çermen Sancağı mutasarrıfı Tahir -*dâme ikbâlehû*-ya () mütesellim-i mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere eşkiyâ-yı mezbûrun elegetirilip izâle ve istisâlleri emrine îtibâr eylemesi için iktizâsına göre

205 [73-3]

Rakka Vâlîsi vezirim el-hac İbrâhim Paşa -*dâme iclâlehû*-ya hüküm ki,
Mullu Timûr nâm şekâvet-kârın avânesinden Ali el-Mustafa nâm şakî bundan akdem segbânbaşılık dâ'ileriyle bir takrîb cemâ'at-i Timûr'dan ihrâc ve bir tarafa celb ve ba'de ahz ve refikasıyla maân habs olunmuş olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûm Ali el-Mustafa nâm şakî refikasıyla Rakka'da el-Bû'senin habsinde mahbûs olduğu ve mezbûrun tertîb-i cezâsı husûsu hâlâ Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*- ile bi'l-muhâbere beyninizde karâr-gîr olması idüğü bu def'a Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından Der-aliyyem'e vürûd eden mefhûmunda müstebân olmağla merkûm Ali el-Mustafa ve refikasının bilâ-emân bir an akdem tertîb-i

cezâsını ne mertebelerde ikdâm ve ehemmi-i umûrunda olduğu muhtâc-ı ta'rîf ve beyân olmakdan nâşî ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın vusûl-i emr-i şerîfimde dakîka-i vâhîde te'hîr ve tevkîfi tecvîz etmeyerek ne vechile ve ne tarîk ile olur ise olsun elbette ve elbette merkûm Ali el-Mustafa ve refîklerinin cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâ ve ru'ûs-i maktû'larını serî'ân ve âcilen ders-â'âdetime irsâl ve ve esrâyâ dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfî hareket vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen için rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i merkûm ve refîkasının alâ-eyyi-hâlin tertîb-i cezâları matlûb-ı kat'â-ı mülûkânem olub ol bâbda ber-vech-i muharrer mahsûs hatt-ı hümayûn celâlet-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmuş olmağla mu'tâd olduğu bu bâbda kusur ve tekâsülün zuhûr etmek lâzım gelür ise sonra ber-vechile cevâ-yı fesâd olamayacağını bilerek ana göre tenfiz-i irâde-i hümayûnuma ikdâm ve müsâra'at eylemen lâzımeden idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve merkûm Ali el-Mustafa ve refîkasının serî'ân tertîb-i cezâlarıyla âcilen ser-i maktû'larını der-bâr-ı adalet-karârıma tesyâra mübâderet ve emr-i şerîfime mugâyir-i hareketinden tevkî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı M. Sene [1]206

206 [73-4]

İş bu emr-i âlîşan iki kıtası mühimme tobrasında mahfuzdur.

Zikr-i âtî firârînin Seydişehir ve havâlîsinin bulunduğu mahalların kâdîsına ve Bozkır Ma'den Emîni -zîde mecduhû-ya ve zâbitân ve sâir iş erlerine hüküm ki, Seydişehir kazâsı ahâlîsinden olup a'yânlık dâ'iyesiyle başlarına haşerât cem'iyile tuğyân ve izhâr-ı sûret-i şekâvet ve evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve ma'denciyanın amel-i ittihâdlarını ve sermâye-i ma'deni edâ ve irsâlde rehâvetleri hasebiyle sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin cânib-i şer'den verilen i'lâm-ı şer'î mûcebince tarafından cezâsı tertîb olunduğu bu def'a inhâ olunan Kulaklıoğlu Mehmed nâm şekâvetinoğlu Mustafa nâm şekâvet-pîşe avânesi olan eşkiyâ ile firâr

etmiş olduğu ve merkûm Mustafa (...) Bozkır Ma'deni Emînini kazâ-i merkûmeye uğratmayup ve kazâ-i mezkûru ta'lîben zabt ve yedi sekiz seneden berü ma'den-i hümayûndan ibtâlini müceb harekât-ı şetmiyeye ictirârdan başka ahâlî-i fukarâsından füzûl ve bi-gayr-ı hakkın külliyyetlü emvâl gasb eylediğine binâen, ol bâbda istirhâm-ı gayret olduğu bu def'a tarafından vârid olan tahrîrata derc ve iş'âr, merkûm firârî Mustafa'nın dahi bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin merkûm firârî Mustafa'nın ber-vech-i meşrûh inhâ olduğu leffen harekât-ı şetmiyeye ihtiyârı mücerred-i izâle ve i'dâmıyla umûr-ı ma'denin taraf-ı hâllerden vekâyesi ve ahâlî-i fukarâsının dest-i tegallüb ve zulmünden tahlîs ve râhat-ı emnine ikdâm ve müsâra'at olunmak lâzımeden idüğü ma'lûmun olduk da merkûm Mustafa'nın dahi ber-vech-i muharrer ol havâlîde bulunduğu mahalden ber-vech-i suhûlet elegetirip ma'rifet-i şer'le tertîb-i cezâsına mübâderet ve kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mücânebet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e inhâya müsâra'at eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak ma'den emîni mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk teshîl-i maslahat-ı matlûbeyi müceb olur hâlâtın istihsâline mübâderet ve ser-mû kusûr ve tekâsülden hazer ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S. Sene 1206

207 [74-1]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Malatya sancağı mutasarrıfı ve Rişvan-zâde Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya ve hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan baş muhâsebe pâyesiyle ma'den-i hümayûnum emîni Yusuf Rızâ -*dâme mecduhû*- ve Malatya kâdîsına ki,

Sen ki ma'den-i hümayûnum emîni mûmâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrat ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'dâm ve Malatya ahâlîsinin muhâzırlarından Malatya Sancağı'na vâki' İzolu¹²⁰ Ekrâdı sergerdeleri

¹²⁰ Malatya, Mamûretülaziz, Harput eyâleti (Baskil'in Kuşsarayı ve Malatya'nın Kale Bucağı bölgelerinde idi.)

olan Havâceninoğlu Hân Bey ve Birnikoğlu Ömer ve Kâdioğlu Kâsım nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup dâire-i itâ'atdan hurûc birle ebnâ-yı sebîle izâle-i (...) tecâvüz ve nice kimesneleri bî-gayr-ı hakkın katl ve Sinan Paşa ve Tafi kurâsını (...) zabt ve envâ'-ı bağı ve tuğyâna ictisâr eyledikleri ve hatta bundan akdem Şoralı Osman ve Ali Bey nâm kimesnelerin hânelerin ihrâk ve fukarânın emvâlini yağma eyledikleri mukaddemâ inhâ olduk da ashâb-ı hukûk ile tedâfü'-i şer' ve ahkân-ı Hakk olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim dîvân-ı hümayûnum kâtiplerinden Mehmed Selim -*zîde kadruhû*-ya mübâşeretle ve sunûf-ı itâ'at-ı emr-i âlîetmedikleri ve bundan mâ'adâ Ekrad-ı merkûm birbirleriyle ittihâd birle Malatya derûnuna hücûm ve Deyri-zâde Mikdad Ağa ve Sülün-zâde Mahmud Ağa ve Hacı Atâullâh Efendi-zâde Mustafa denmekle ma'rûf kimesnelerin hânelerini ihrâk ve Coyas (?) nâhiyesinde olan iki aded kurâyı perîşân ve gûnâ-gûn fezâhat ve şenâ'ata ictisârları ve şakîyân-ı merkûmun el-yevm Malatya'da olmalarıyla derûn-ı Malatya'da bir mahalle azîmete muktedir olamayacakları beyânıyla ve rüesâ-yı merkûmenin cezâları tertîb ve avânesinin dahi haklarından gelinmesi bâbında emr-i şerîfim sudûru ricâ ve istid'â olunmuş siz ki mîr-i mîrân ve ma'den emîni ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz bâlâda mastûr hân Bey ve birininoğlu Ömer Bey ve Kâdioğlu Kâsım nâm şakîlerin cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâsına mübâderet ve avânelerinin dahi haklarından gelinmesi emrine ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu makûle dâire-i itâ'attan hurûc birle şekâvet ve mefsedete hurûc eden eşkiyânın mücâzâtı lâyıkalı icrâsıyla şurûr ve mazarratlarından memleketin tathîri ve ebnâ-yı sebîl ve ahâlînin te'mînleri emrine ikdâm ve müsâra'at olunmak lâzımeden idüğü siz ki mîr-i mîrân ve ma'den-i hümayûnum emîni ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz olduk da sâbık-ı âtiyü'z-zikr üç nefer şekâvet-i şerleri ber-vech-i suhûlet ahz birle cezâ-yı mâ-yelîklerini icrâyâ ihtimâm ve dikkat ve avâneleri olan şekâvet-kârları dahi bi't-taharrî elegetirip şekâvetleri ma'rifet-i şer'le sâbit ve muhakkak oldukdan sonra ol makûlelerin dahi haklarında lâzım gelen mücâzâtın ma'rifet-i şer'le icrâsına ikdâm ve müsâra'at ve muzırr-ı eşkiyâdan memleketin tasfiyesine ve ahâlî-i fukarâsının ve ebnâ-yı sebîlin te'mîn ve asâyişlerini mûceb olur hâlâttan istihsâline kıyâm-ı mübâderet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e inhâ ve ifhâma müsâra'at eyleyesiz ve sen bu

bahâne ile tama‘ ve nefsâniyete duhûl-i inhâya mebnî şekâvete alâka ve medhali olmayan bî-cürm makûlesine özr ve töhmet ve isnâd-ı şekâvet ile hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i rızâ ferd-i vâhide te‘addî ve rencîde olmakdan bu vechile ıkâb-ı şâhâneme mazhariyetten gâyetü’l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında Fî evâil-i S. Sene [1]206

208 [74-2]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan hâlâ Kocaeli Sancağı mutasarrıfı Seyyid Mustafa -*dâme ikbâlehû*-ya hüküm ki,

Bundan akdem Karamürsel kasabasından def‘-i eşkiyâ maddesi zımnında me‘mûr olan asâkir ile kasaba-i mezkûre ve kurâsına hücum ve ahâlî-i fukarâsının emvâl ve eşyâlarını yağma ve gâret ve hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ harekât-ı bağıyâneye ictisârları mukaddemâ tahkîk olup haklarında fermân-ı kazâ-yı cereyânın ısdâr olduk da Pazarköy kazâsına tâbi‘ Örüklü nâm karye sâkinlerinden ve yeniçerilik iddi‘asında olan ser-cem‘iyet-i haşerât Mustafa Bayrakdâr ve refîki Ahmed Bayrakdâr nâm şekâvet-kârların mu‘ahharan dahi tertûb-i cezâları zımnında hâssa silahşörlerimden Ali -*zîde mecduhû*- mübâşeretıyla başka ve Kandıra kazâsından Bostancıoğlu Hüseyin nâm şakîyân dahi izâlesi bâbında evâmir-i aliyem ısdâr ve irsâl olunmuşdu. Mazmûn evâmir-i aliyeme nazaran merkûmenin cezâları icrâsına mübâderet ve tenfîz-i irâde-i aliyeme müsâra‘at olunmak lâzımeden idüğü bu ana dek bir hayrı zuhûr etmeyüp bu keyfiyet me‘mûrların rehâvet ve betâet-güne harekât-ı itibârlarından nişân etmiş olduğu aşîkâr olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin sâbıku‘z-zikr üç nefer şakîlerin fermânım olduğu vechile ber-vech-i suhûlet elegetirilip cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâsına müsâra‘at eylemen fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin sâbıku‘z-zikr üç nefer şakîlerin beher-hâl elegetirilip cezâları icrâsıyla tenfîz-i irâde-i hümayûnuma ikdâm ve müsâra‘at olunmak matlûb-ı mülükânem idüğü ve bu bâbda kusûr ve rehâveti hâiz olmadığı ma‘lûmun olduk da silahşör-i mûmâ-ileyh ile bi‘l-muhâbere ber-vech-i meşrûh merkûmân Mustafa Bayrakdâr ve Ahmed Bayrakdâr ber-vech-i suhûlet elegetirilip mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyem müceblerince cezâları icrâsına

mezbûr Bostancıoğlu Hüseyin`in dahi ne vechile mümkün olabiliyor ise ahz ve tertûb-i cezâsına ihtimâm ve dikkat ve husûl-ı maslahatı seriân Der-aliyyem`e i`lâm ve inhâya müsâra`at ve bu bâbda ednâ mertebe kusûr ve tekâsül zuhûr ile te`hîr-i maslahatı müceb olmakdan ve bu vechile i`tâb-ı şâhâneme mazhariyetten gâyetü`l-gâye tehâşî ve mücânebet eylem bâbında.

Fî evâsıt-ı S. Sene 1206

209 [74-3]

Kavala kâdîsıyla zikr-i âtî eşkiyâların bulundukları mahallerin kuzât ve nüvvâbına ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem haklarında bi`d-defa`ât evâmir-i aliyyem sudûr eden Kavala sâkinlerinden sâbıkâ Azban Ağası Abdullâh veoğlu Mehmed ve Gülciyan Ağası dizdârı İbrâhim ve damadları Seyyid Mehmed ve Derviş Ali ve Mehmed nâm kimesnelerin kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şerî`at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ katl-i nüfûs ve hetk-i a`râza ictisâr eylediklerine mebnî Limni Kal`ası`na kal`a-bendleri bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfime mübâşir ta`yîn olunan sadr-ı a`zâm çukâdarlarından Kara Kelle Hüseyin mübâşeretıyla lede`l-vusûl eşkiyâ-yı merkûme emr-i şerîfime adem-i itâ`at birle Çağlalık kazâsı eşkiyâlarından gerek Mehmed ve Muâmelecioglu sâir refîkalarıyla derûn-ı kal`a-yı mezkûreye tahassun ve kırk gün kayd-ı muhârebeye ictisâr ve kal`a-i mezbûre ahâlîsinin dükkanlarında olan emvâl ve eşyâlarını yağma ve nüfûslarını katl eylediklerinden başka Kavala mütesellimi ve sâbıkân (...) Hüseyin -*zîde kadruhû*-nun dahi hânesinde medhûl-ı emvâl ve eşyâ-yı vefîresini nehb ve gâret ve kal`a-i merkûme cebehânesinde mevcûd barut sipâh ve kurşun ve mühimmât-ı sâireyi ba`de`l-itlâk kendüleriyle kalîlen derûn-ı kal`adan firâr ve civâr kazâlarda geşt-i güzâr ve envâ`-ı fezâhata îtibâr eyledikleri ve eşkiyâ-yı merkûme bundan böyle dahi Kavala`ya duhûl ederler ise cümle ahâlî birlikte olacakları âşikâr olmağla rahmü`l-fukarâ eşkiyâ-yı merkûme bulundukları mahalde ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Kavala Bereketlü kâdîlarının mukaddemâ Der-aliyyem`e vârid olan başka başka i`lâmlarında ve Kavala ahâlîsinin muhâzırlarına tahrîr ve istid`â olunmuş olmağla eşkiyâ-yı merkûme fîmâ-ba`d Kavala`ya idhâl etdirilmeyüp bulundukları mahalde alâ-eyyi-

hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen mücâzât-ı lâyıkalı icrâ olunmak bâbında bin iki yüz dört senesi evâhir-i zi'l-hiccesinde siz ki mevlânâ ve müşâr-ı mûmâ-ileyhimsiz size hitâben egerçe emr-i şerîfim sâdır olup senin bu def'a Kavala kazâsı ahâlîlerinden rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde eşkiyâ-yı merkûmeden (...) ağası Sadık Abdullâh ol esnâda firâr ve el-hâlet-i hâzihî fevt olmağla şerr ve mazarratından hâlâs olup damadı Mehmed nâm şakî avâneleri olan şekâvet-kârlarıyla müttetikân Arnavud eşkiyâlarını başlarına cem' ve Kavala kazâsı civârlarını serseri geşt ve güzâr ve hetk-i a'râza ictisâr ve Kavala'ya sû-i kasd leffen oldukları âşikâr olduğu inhâ ve siz ki mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel ve hareket olunmak için size hitâben müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'âya rikâb-ı müstetâbat-ı dîvân-ı hümayûnum kaleminde mahfûz-ı kayd-ı ahkâma mürâca'at olunduk da vech-i meşrûh leffen târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim ve bir iki mestûr ve mukayyed bulunduğundan mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S. Sene [1]206

210 [75-1]

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrîzor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'ya hüküm ki, Sen ki vezîr-i dirâyet-semîr-i müşârun-ileyhsin, Mullu Timûr habâset-i mevfûr bundan akdemce Şehrîzor taraflarına evâmir-i aliyye-i padişâhânem mutazammın-ı münîfesi leffen tarafından tazyîf olunarak (...) ibâd birle berû Rakka taraflarına firâr etmiş olduğu ve senin berû taraflarda olman hasebiyle berû taraflarda şakî-i mezbûrun hasr ve izâlesine ikdâm ve müsâra'at eylemeleri, hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrû'l-hac İbrâhim ve Haleb Vâlîsi vezîr Mustafa paşa -iclâlehû-ma ile Malatya mutasarrıfı mîr-i mîrândan müteveffa Rişvan-zâde Ömer Paşa taraflarına, tarafından tahrîr ve ifâde olunmuş olduğu, bundan akdem Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratında inhâ ve beyân olmağla, ol bâbda vezîrân-ı müşâr ve Malatya mutasarrıfı mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhin mukaddemce ısdâr olunan evâmir-i aliyyemde bu husûs etrâfıyla tenbiye ve te'kîd olunmuş idi imdi şakî-i mezkûrun el-hâlet-i hâzihî eşedd-i şürûr ve

şekâvete egerçe mantûka ve kuvvet ve mikneti münkesîr olmuş olduğu her ne kadar sûret-i hâlden müstebân ise dahi külliyyen izâle ve istibtâline fîmâ-ba'd ol havâlîlerin te'mîni esbâbı istihsâl olundukça senin berû taraflarda hatave-i vâhîde hareket ve avdetin ber-vechile câiz olduğu berîdar olup ve Rîşvan-zâde fevtü'l-hakk olmak mülâsesiyle vüzerât-ı müşârun-ileyhimâ ile muhâbere ederek ne vechile olur ise şakî-i merkûmu bulunduğu mahalde hasr ve taslîf birle alâ-eyyi-hâlin elegetirilip izâle-i vücûd-ı şekâvet-âlûduna ve külliyyen gâilesinin def' ve imhâsına ve ol havâlînin istihsâli esbâb-ı te'mîn ve tasfiyesine binâ-yı yârâ-yı liyâkat eylemek için şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince tenbîhen ve te'kîden rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i gayret-semîr-i müşârun-ileyhsin şakî-i merkûmun izâle ve istisâli ve gâilesinin külliyyen def'i husûsu mukaddem ve mu'ahhar evâmîr-i aliyyemle senin uhde-i kiyâset ve hamîyyetine ihâle kılınmış olduğu hasebiyle bu bâbda tarafından vâki' olan ikdâma nazaran şakî-i merkûme şimdiki hâlde münkesîrû'l-vücûh olup def'-i gâilesi husûsu kût-ı karyeye gelmiş ve suhûlet kesbeylemiş idüğü her ne kadar meşhûd ise dahi senin berû taraflardan kabîl-i itmâm-ı aslıha alûdu'l-isrâf misüllü hareketin ibreten (...) şakî-i merkûmun yine Çava taraflarına fûrce olup mükâfû'l-edâ kesb-i kuvvet eylemesini müceb olacağı meczûm olduğundan şakî-i merkûmun kârı tamâm oldukça avd-i tasaddurunla ber-vech-ile rızâ-yı padişâhânem olduğu zâhir olmağla senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan asâr-ı rüşd ve rû'yet ve cevher-i dirâyet muktezâsını ibrâz ederek ber-vech-i meşrûh amel ve hareket birle vezîran-ı müşârun-ileyhimâ ile iktizâsına göre muhâbere ve lâzım gelen tedâbire mübâşeret ve şakî-i merkûmun serî'ân ref'-i vücûduyla külliyyen itfâ-i şîrâze-i fesâdını ve ol havâlînin tasfiye ve tathîrini veistirâhat-ı ibâdî müceb olur hâlâtın istihsâline teşmîr-i sâ'id-i miknet (...) beyhûde ve hebâ olmasına gayret ve kayd-ı hitâmü'l-maslahata münafî tenbîhât-ı şâhâneme zinhâr ve zinhâr avd-i tasaddur misüllü hareketten gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet ve serî'ân itmâm-ı maslahatı Der-aliyyem'e tahrîr ve işâret ve hakkında der-gâr olan hüsn-i zann ve teveccüh-i şehr-i yârânemin tedâbirini müceb ve da'vât-ı hayriye-yi şâhâneme mazhariyeti müstâceb olacak etvâr pesen-dîde-i vücûda götürmeğe sarf-ı yârâ-yı liyâkat eylemen bâbında.

211 [75-2]

Akhisar Geyve kazâsı nâibine ve makûle-i beyânın muhâlifî zâbitân-ı me'mûran olan ol tarafda olan İznikli Hayreddin Paşazâde Osman Bey -zîde mecduhû-ya ve kazâ-i mezbûrun zâbitân ve ashâb-ı nüfûz ve iş erlerine ki,

Makûle-i mezbûr-ı beyân Mehmed'in avânesinden mukaddemâ tertîb-i cezâları zımnında haklarında evâmir sâdır olup vâcibü'l-izâle eşkiyâdan oldukları ihbâr olunan kazâ-i mezbûre tâbi' Terse karyesi sâkinlerinden Hacı Ömeroğlu Hüseyin ve refîki Kara Mevzan nâm şakîleri öteden berü muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olduklarından fazla el-hâlet-i hâzihî karye-yi mezkûrede tahassun birle fukarâ-yı ra'yyet gûnâ-gûn zulm ve te'addiyata ibtidâr leffen oldukları bu def'a tahkîk olunmakdan nâşî mezbûr gerek tertîb-i cezâlarıyla mezâlim ve te'addîlerinin fukarâ-yı ra'yyet üzerinden def' ve ref'i lâzım gelmeğin sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin merkûm Hacı Ömeroğlu Hüseyin ve Kara Mevzan nâm şakîleri alâ-eyyi-hâlin elegetirip bir an akdem cezâlarını tertîb ve ser-i maktû'larını Der-aliyyem'e irsâl ve tesyîle dâmen-i dermeyân gayret eylemen için rikâb-ı hümayûnumdan mahfîyyen işbu emri şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi zikr olunan şakîlerin ber-vech-i suhûlet elegetirilip fukarâ-yı ra'yyete hasar ve ziyânı müceb eyleyecek sûretle alâ-eyyi-vechin tertîb-i cezâları husûsu matlûb-ı mülûkânem olduğuna binâen ol bâbda mahsûs hatt-ı hümayûn mehât-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmuş olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve şakiyân-ı merkûmânın serî'ân tertîb-i cezâlarıyla fukarâ-yı ra'yyet üzerlerinden def'-i mezâlimlerine mübâderet eylesin ve siz ki mevlânâ ve zâbitân ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz mazmûn emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak ber-vech-i muharrer irâde-i kat'a-i mülûkânemin tenfîz ve icrâsı husûsuna mübâşir-i mûmâ-ileyh muâvenet ve bi'l-ittifâk itmâm-ı maslahata teşmîr-i sâ'ad ikdâm ve gayret ve hilâfına hareket vukû'undan ve bu vesîle ile mugâyir-i emr-i rızâ fukarâ-yı ra'yyete olan zarâr ve hasardan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i s. Sene [1]206

212 [75-3]

Bir sûreti

Zikr-i âtî şakîlerin bulundukları mahallere tâbî‘ olduğu kaza nâibine ve Gölpazarı kazâsı ma‘iyyetinden Küçük Ağa denmekle ma‘rûf () -*zîde kadruhû*-ya ve zâbitân ve ashâb-ı nüfûz ve iş erlerine maktûl-ı Yaban (?) bölükbaşlarından Beyat karyesi Hacı Coşanoğlu Ahmed ve Çerkesoğlu nâm şakîlerin el-hâlet-i hâzihî başlarına külliyyetlü eşkiyâ cem‘le makûle-i mezbûrun yerine a‘yânlık tehâsili dâ‘iyyesiyle fukarâ-yı ra‘iyyete îsâl-i hasar leffen oldukları tahkîk olunmağın tertûb-i cezâlarıyla def‘-i mezâlimlerine îtibâr olunması için iktizâsına göre

213 [75-4]

Bir sûreti

Zikr-i âtî şakîlerin bulundukları mahallare tâbî‘ olduğu kaza nâibine () ve maktûl Yaban‘ın (?) mücâzâtı zabtına me‘mûr olduğu Hayreddin Paşazâde Osman Bey -*zîde mecduhû*-ya ve zâbitân ve ashâb-ı nüfûz ve iş erleri maktûl-ı mezbûr Yaban‘ın avâne ve ittibâ‘ından bundan akdem sefere azîmetinin yerine vekil edüp, bıraktığı onbaşıoğlu Füturcu İmâm ve Dane kariyeli Mısırlıoğlu Mustafa nâm şakîlerin, mukaddemâ Örenli Hacı İmâm Ağa Efendi ve Altuntaşlı Yörükoğlu Ömer nâm kimesneleri hilâf-ı şer‘-i şerîf, bilâ-emân katl ve i‘dâm etmiş olduklarından başka el-yevm katl-i nüfûs ve hetk-i a‘râz ve namus misüllü fezâhat ile fukarâ-yı ra‘iyyeti iz‘âcdan hâlî olmadıkları tahkîk olunmağla, eşkiyâ-yı merkûmenin mîr-i mûmâ-ileyh ve zâbitân ma‘rifetleriyle alâ-eyyi-hâlin cezâları tertûb olunması için asla ve sûrete tatbîk ile iktizâsına göre.

214 [76-1]

Hâlâ Haleb Vâlîsi vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû-ya ki,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def‘a tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma tevârüd eden tahrîratında bundan akdem hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i rızâ evzâ-ı bâğiyaneye ictirâsına binâen hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olan Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî Paşa bu esnâda Ayıntab‘ın etrâfına kulleler inşâsı

ve derûnların toplar vaz'ıyla istihkâm virüp Ayıntab'dan arâda ve iştihâsını (?) dahi başına cem' ve kâdî ve müftû ve sâir mütea'yân-ı memleketi cevâyâ ve nâ-hûda tarafına celb ile izhâr-ı bağy ve şekâvet eylediği ve paşa-yı merkûmun ber-vech-i suhûlet izâle ve mefsedeti mümkün olamayacağı Ayıntab ahâlîsi tarafından cürmü afvını mutazammın tarafına vârid olan muhâzır mefhûmundan ma'lûmun olmak hasebiyle, asâkir-i vâfire istishâbıyla sen bi'n-nefs hareket birle üzerine iki def'a varup bi'l-muhârebe paşa-yı merkûm karîn-i inhizâm olup esnâ-yı muhârebede katl ve i'dâm olunan mütea'yyine hevâdârlarından ve sâir şekâvet-kârların[dan] on dört neferin rû'us-ı maktû'ları bu def'a Der-aliyyem'e irsâl olunduğu ve bade'l-muhârebe paşa-yı merkûm binâ eylediği kullelere tahassun eylediğinde, sen dahi Birecik'den top celbiyle otuz günden berû paşa-yı merkûm tarafından hasr ve tazyîk olunmakta idüğü husûsları ve husûsat-ı sâire ber-vech-i tefâsil derece ve tastîr ve rû'us-ı maktû'-ı mezkûre ile paşa-yı mûmâ-ileyhin afvı niyâzında bulunduklarını mutazammın Ayıntablı tarafından tarafına gelen muhâzır-ı mezkûru der-sa'âdetime tesyâr eylemişsin. Rû'us-ı maktû'-i mezkûre pîşegâh-ı bâb şevket-mâbda galtîde-i hâk-mezellet kılınup, kaldı ki paşa-yı merkûmun şimdiye dek tarafından hasr ve tazyîk olunarak gâilesi def' ve mazmûn emr-i âlîşânım infâz ve icrâ olunmuş olması her ne kadar me'mûl ve melhûz ise dahi lede'l-hâce Birecik'den ba'de itmâmü'l- maslahat i'âde şartıyla kadr-ı kifâye top ve levâzımat ahzına ve Rum Kal'a ile Rakka eyâletine vâki' ba'zı semt ve münâsib olan mahallerinde iktizâsı mikdâr ma'îyyetine asker celbine taraf-ı şâhânemden sana ruhsat verilmekle bu bâbda iktizâ eden evâmîr-i şerîfem ısdâr ve hîn-i hâcetten mahallerine irsâl zımnında eğerçe bu def'a tarafına ba's ve tesyâr olunub ancak diğer evâmîr-i şerîfemle me'mûr olduğun Timûr i'dâmı maddesi müsâirlerden ehemm olmak hasebiyle ol bâbda mu'ahharan sâdır olan emr-i şerîfimde beyân olunduğu leffen takdîm-i ehemm kâidesine ri'âyet ile Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa ahvâle ve sâir me'mûrlar ile muhâbere ve ittifâk levâzımına ra'îyyet ederek evvel-emirde tiz elden Timûr'un elegetirilmesi ve izâle-i vücûd-ı şekâvet-âlûdunun def'-i gâilesine ikdâm ve paşa-yı merkûmun şimdiye dek gâilesi ber-taraf olmamış olduğu hâlde ba'de ânın dahi mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmîr-i şerîfem mücebberince sonra üzerine varup iktizâ eden top ve levâzım ve asâkiri istishâb ile bir an evvel paşa-yı merkûmun dahi izâle-i vücûduyla def'-i

gâilesine ihtimâm ve Haleb`in def`-i ihtilâli ve erbâb-ı fesâd ve şekâvetden olanların mukaddem sâdır olan emr-i âlişânımla sana verilen ruhsat ve istiklâl muktezâsı leffen haklarından gelinmesi emrinde dahi senden me`mûl ve metâlib-i şâhânem olan etvâr-gayverâne harekât-ı müstakîmâneyi ibrâz ve izhâra sa`y-i mâ-lâ-kelâm eylemen fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı hümayûnumdan işbu emri-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi Malatya mutasarrıfı Ömer -*dâme ikbâlehû*-nun ma`den emîni ma`iyyetiyle mu`ahharan me`mûr olduğu hâssa-i mansûr eşkiyâsı maddesi dahi şimdiye dek hitam-bendîr olmak me`mûl olup mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh fi`l-asl Timûr maddesine dahi me`mûr olmağla gâile-i Timûr ber-araf olduktan sonra Ayıntablı merkûm Battaloğlu maddesinde ma`iyyetinde hidemât-ı lâzımede istihdâm zımnında me`mûriyeti hâvî kendüye hitâben bu def`a sâdır olan emr-i şerîfim dahi tarafınıza gönderildiği ma`lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh Bağdad Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyh ile muhâbere ve re`yine mübâderet ve müte`ayyin ve me`mûrîn-i sâire ile ittifâk ve ittihâda ra`iyyet ederek evvel-emirde Timûr`un berû tarafdand tarîk-i kat`ıyla izâle-i vücûduna ikdâm ve dikkat ve Ayıntab maddesi dahi boş bırakılmayıp tenfîz-i emr-i şerîfimde lâzım gelen tedâbiri icrâya müsâra`at ve Timûr maddesi ber-araf olduğu gibi muktezâ-yı me`mûriyetin leffen paşa-yı merkûmun üzerine bi`n-nefs azîmet ve mûmâ-ileyh Rîşvan-zâde`yi dahi ma`iyyetine celb birle bi`l-küllîye ref`i-i gâilesi emrine dâmen-i dermeyân gayret ve keyfiyeti Der-aliyyem`e âciletan tahrîr ve işâret ve bu husûslarda ve husûsat-ı sâirede ve ale`l-husûs müzmîn Haleb nizâmında senden me`mûl ve muntazır-ı şâhânem olan dirâyet ve kârgüzâr lüzûmunu icrâya sarf-ı mukarreret ve ser-mû kusûr ve rehâvetten be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâil-i S. Sene 1206

215 [76-2]

Bir sûreti

Rumkal`a kâdîsına ve A`yânı ve zâbitân ve vücûh-ı memleket () müşârun-ileyh Nuri Paşa izâlesine me`mûriyeti icmâlen beyân olunarak taraf-ı müşârun-ileyhden işbu emr-i şerîf ne vakit vârid olur ise müşârun-ileyhin matlûb-ı mikdâr erbâb-ı harb ve darbı ma`iyyetine irsâl eylesin deyu iktizâsına göre.

216 [76-3]

Bir sûreti

Rakka eyâletinde vâki‘ olan kazâlardan Ayıntab semt ve münâsib olan kazâların kuzât ve nüvvâbına ve A‘yânı ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine () güzerâ-i ma‘iyyet müşârun-ileyh kazâlarından mikdâr-ı kifâye harb ve dar erbâbını irsâl eylemeleriçün Rumkal‘a‘ya tatbîk ile

217 [76-4]

Bir sûreti

Mîr-i mîrân Malatya mutasarrıfı Rışvan-zâde Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya () mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhin mukaddemâ me‘mûr olduğu hâssa-i mansûr eşkiyâsı maddesi şimdiye dek ber-taraf olmuş olduğu mülâhaza idüğü ve Haleb Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyh asılda münderc emr-i şerîfim ile Timûr gâilesini ber-taraf olduğu gibi bi’n-nefs paşa-yı merkûmun leffen azîmete me‘mûr kılınmış olduğu beyân olunarak mukaddem ve mu‘ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem mûceblerince Timûr`un serî‘ân me‘mûrlar ile def‘-i gâilesine ikdâm ve bu hitâmü’l-maslahatı Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh ma‘iyyetiyle Ayıntablı merkûm Battaloğlu’nun izâle-i mefâsidi husûsuna kıyâm eylenmesi ve bu bâbda ma‘iyyet-i müşârun-ileyh me‘mûriyetini mutazammın iktizâsına göre.

218 [77-1]

İş bu emr-i âlî kübrâ gelmekle âhar vechile emr-i âlî yazılıb başka (...) olmuştur.

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrizor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa`ya hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, Mullu Timûr habâset-i mevfûrun el-hâlet-i hâzihî eşedd-i şürûr ve şekâveti egerçe mantûku ve kuvvet ve mikneti münkesîr olmuş olduğu her ne kadar müstebân ise dahi külliyyen izâle ve istisâliyle fîmâ-ba’d ol havâlîlerin te’mîn-i esbâbı istihsâl olundukça senin berû taraflardan hatve-i vâhîde hareket ve avdetin ber-vech-i câiz olduğu berîdâr olup Haleb ve Rakka vâlîleriyle muhâbere ederek ne vechile olur ise eşkiyâ-yı merkûmu olduğu mahalde hasr ve

tazyîk birle alâ-eyyi-hâlin elegetirilip izâle-i vücûd ve şekâvet-âlûduna ve külliye gâilesinin def‘ ve imhâsına ol havâlînin istihsâl-i esbâb-ı te‘mîn ve vazîfesine binâ-yı yârâ-yı liyâkat eylemen içün şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince rikâb-ı hümâyûnumdan çend-rûz-ı mukaddem bir kıt‘a fermân-ı vâcibü’l-ittibâ‘ ısdâr ve irsâl olunmuşdu. Emr-i şerîf-i mezkûrun ısdâr ve tarafına irsâlinden bir iki gün sonra tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma tatar ağa vâsıtasıyla tevârüd eden tahrîrat ve evrak-ı sâire mefhûmlarında Timûr’un Rakka ile Mardin meyânında olan hevâdârları ba‘zen (...) ile te‘dîb ve ba‘zen şerâit-i akide ile hâll-i nizâmü’l- hâl ve hasm-ı câni olan karındaşı İbrâhim’e iskânbaşı nasb ve aşâyiri tarafına ittibâ‘ ve Mardin aşâyiri sergerdelerinden şakî-i merkûm Timûr’un kuvvet-i bâzû fesâd ve tuğyân olan Sürgücü¹²¹ ve Avaslı Aşîretleri beyleri salb ve yerlerine âharı nasb ve cümlesi yek digere rabt olunduğundan başka, bir mikdâr asker dahi Mardin voyvodasının ma‘iyyetiyle mûmâ-ileyh iskânbaşının muâvenetine ta‘yîn ve bu vechile şakî-i merkûmu takrîb etmeyecek vechelerde ol taraflarda istihkâm verilmiş olduğu ve şakî-i mezkûrun halen ferha-i fesâd edecek nâhun-ı kudret ve el-hâlet-i hâzihî senin ol taraflarda tevkîfini müceb bir hâlât kalmadığı ve hengâm-ı şitâ takrîb etmen ve kal‘an zehâyirden zarûret-i der-gâr olmak hasebiyle avdet husûsu tarafından takdîm oldunduğu beyânıyla şakî-i mezkûrun ba‘de’l-yevm dahi istihsâl esbâb-ı izâlesinden olunmayacağı zâhir ise dahi ta‘kîb ile elegetirilmesi emrinde usret ve yeddine takdîm etdirmeksizin perîşânlık verilmekle istimâlatı tedbîrinin istikmâlinde suhûlet berîdâr olmak husûsları ve Rakka vâlîsinin bu bâbda adem-i ikdâmı maddesi ve ba‘zı İran havâdesâtı ve bunlara dâir husûsat-ı sâire ber-vech-i tafdîl derc ve tastîr ve şekâvet ve kat‘î-i tarîk ile müvâfık olan Musyanlı tâ‘ifesinin ma‘lûmu’l- esâmîlerinden yüz neferin rû‘us-ı maktû‘ları Der-aliyyem’e ba‘s ve tesyâr olunmuş olmağla bi’l-cümle tahrîratın Mat ve Tatar Ağası merkûmun kaleme alınan takrîri (...) ma‘lûm-ı padişâhânem olmuştur şakî-i mezkûrun ahz ve izâle-i vücûd-ı şekâvet-âlûdu emr-i ehemmine hâsseten ve müstakîlen taraf-ı hümâyûnumdan me‘mûr ve ta‘yîn kılınmış olmak hasebiyle şakî-i mezkûru ne vechile ve tarîk ile olur ise tutup i‘dâm ve izâlesine ikdâm ve ser-i maktû‘unu Der-aliyyem’e irsâle sa‘y-ı mâle kıyâm eylemen husûsu hasran ve kasran senden matlûb-ı

¹²¹ Mardin Vilâyeti’ne bağlı

pasişâhânem olduğu bâbından müstağnî ve tathîr-i bilâd ve irâha-i ibâd madde-i ehemmi beher-hâl şakî-i mezkûrun elegetirilip izâlesinden gayr-ı tarîk ile bir dürlü müyesser ve mümkün olamayacağı zâhir ve celî iken maksûd-ı asl olan şakî-i mezkûrun izâle ve i'dâmı husûsu dikkat-i âhara ta'alluk olunmak sûretlerinde meştânın takrîbi ve Rakka vâlîsinin adem-i ihtimâmı ve zahîrenin fukarâtı maddelerini iş'âr ve bu bâbda îrâd-ı iğtirâr eylemen bâis-i ta'accüb ve istiğrâb olmakdan nâşî çend-rûz mukaddem ısdâr ve tarafına ba's ve tesyâr olunan emr-i şerîfimde tenbiye ve te'kîd olunduğu vechile itmâmı maslahattan mukaddem hutût-ı vâhide hareket ve avdeti tecvîz etmereke ne vechile ve ne tarîkle olur ise elbette ve elbette şakî-i mezkûru celb ve Rakka vâlîleri müşârun-ileyhimâ ve sâir iktizâ edenler ile muhâbere ve mükâtebeye ra'ıyyet ve iktizâ eden tedâbiri taraflarına teveccüh ve iş'âra müsâra'at ederek elegetirip cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve ser-i maktû'u Der-aliyyem'e ba's ve tesyâra ve dâmen-i dermeyân gayret eylemen fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince rikâb-ı hümayûnumdan isti'câlen ve ikrâmen hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin şakî-i merkûmun izâle ve istisâli ve gâilesinin külliyyen def'î husûsu kat'an ve cezmen senden me'mûl ve matlûb-ı padişâhânem olduğu ve şakî-i mezkûrun elegetirilip cezâsı tertîb ve ser-i maktû'u Der-aliyyem'e tesyâr olunmadıkça ol taraflarda ademü'l- tasarrufunla vecihen mine'l-vücûh rızâ-yı şâhânem olmadığı ve senin berû taraflardan kabl-ı itmâm-ı maslahata ademü't-tasarrufun ibreten (...) şakî-i merkûmun yine fûrce-yâb olmasını ve yevmen fe yevmen kesb-i kuvvet eylemesini îcâb edeceğinden başka çekilen bu kadar meşakkatin hebâ olması mukarrer ve infî'âl-i şâhânemi meveddî olacağı berîhî ve izhâr idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa'y ve ihtimâm ve şakî-i mezkûrun cezâ-yı sezâsı icrâ ve ser-i maktû'sı bâb-ı şevket-mâl-i (...) ba's ve isrâ olunmadıkça ademü't-tasarrufu tecvîzden ziyâde tehâşî ve ittikâ-i tâm ve Haleb ve Rakka vâlîleri müşârun-ileyhimâ ve sâir lâzım gelenler ile muhâbere ve tedâbir-i mütekaddime her ne ise serî'ân ve âcilen icrâ ederek şakî-i merkûmun karîmen ref'-i vücûduyla külliyyen itfâ-yı şerâre-i fesâdını ve ol havâlînin tasfiye ve tathîrine veistirâhat-ı ibâdî müceb olur hâlâtın istihsâline ve bu bâbda şimdiye dek vâki' olan sa'y ve ihtimâmınız hebâ olmamasına ve Bağdad Vâlîsi Timûr üzerine

kendü elegetiremedi iş göremedi şayiâsının (...) Bağdad ve havâlîsinin dâfi‘ bu kadar mahallin aşâir ve kabâil-i derûnlarında intişarını müceb olmağla ve Timûr`u beher-hâl i‘dâm ile tahsîl-i rızâ’yı şâhâneme sarf-ı muhassal ve sa‘y ve ikdâm ve hitâm-ı maslahatı âciletan bu tarafa tahrîr ve ifhâm eylemen bâbında
Fî evâhir-i S. 1206

219 [78-1]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Alacahisar Sancağı mutasarrıfı Şehsuvar Abdi ve Piriştineli Malik -*dâme ikbâlehû*-ya ve Piriştine kâdîsına ki,

Piriştine havâlisinden Havlan ve Elan nâm nâhiyeler ahâlîlerinden bazıları (...) şekâvete sülûk ve Kara Abdi nâm şakî ile yekdil olup bi’d-defa‘ât Şehirköy’e hücum ve karyelerde geşt ve güzâr ve fukarâ-yı bilâdın emvâl ve eşyâsını gârete ictisâr eylediklerinden mâ‘adâ, kazâ-i mezbûr maddesinden mesdûd-ı ma‘bûd eden ebnâ-i sebîl mazarratlarından havf ile bulundukları mahalde meks ve ikâmet ve bu sûretle emniyet meslûb olduğu ve kazâ-i mezbûr ve havâlisi ahâlîsi perâkende ve perîşân olacağı âşikâr idüğü beyânıyla şakî-i merkûmun tertîb-i cezâsıyla def‘ ve ref‘-i mazarratına mübâderet olunması için, siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûru Şehirköy kazâları kâdîlarının bu def‘a Der-aliyyem`e vârid olan i‘lâmlarının mefhûmunda derc ve iş‘âr olunmağla siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz. merkûm Kara Abdi nâm şakînin elegetirilip ma‘rifet-i şer‘le tertîb-i cezâsına ikdâm eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tesyâr olunmuşdur. İmdi siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız keyfiyet ma‘lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûm Kara Abdi’yi ber-vech-i suhûlet ahz ve ma‘rifet-i şer‘le cezâ-yı mâ-yelîki icrâsına müsâra‘at ve vücûd-ı mefsedetinden ibâdullahın tahlîsine mezîd i‘tinâ ve dikkat eyleyesiz ve senin merkûmun ahzı bahânesiyle tarafınızdan ve âdemleriniz câniblerinden hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i rızâ ferd-i vâhide zulm ve te‘addî vukû‘unu tecvîzden ve bu vechile mazhar-ı ıkâb-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i S. Sene 1206

220 [78-2]

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi olub bu def‘a Adana eyâleti tevcîh olunan vezîrû‘l-hâc İbrâhim Paşa`ya ki,

Sen ki vezir-i müşârun-ileyhsin bu esnâlarda hasebü‘l-iktizâ Rakka eyâletini Haleb eyâletine ilhâkân vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû-ya tevcîh, Mullu Timûr nâm şekâvet-kârın üzerine me‘mûr ve ta‘yîn kılınmış olmağla sana dahi avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden sâbıkû‘z-zıkr Adana eyâletinin tevcîhi husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk edib ol bâbda şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince eyâlet-i mezkûrun sana tevcîhi husûsu ordu-yı hümâyûnuma sadr-ı a‘zâm tarafına tahrîr olunmağın, iktizâ eden tevcîh-i emr-i şerîfi ordu-yu hümâyûnumdan ısdâr ve tarafına irsâl olunur. Kaldı ki sen mukaddemâ haklarında müte‘addid evâmir-i şerîfem sâdır olan iskânbaşı-ı sâbık Ali el-Mustafa ve refikasının Haleb ve Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ile ittifâk ve muhâbere ederek evvel-emirde tertîb-i cezâları husûsuna ikdâm ve dikkat ve rû-us-ı maktû‘larını serî‘ân ve âcilen der-sa‘âdetime irsâle mübâderet birle, tevcîh-i emr-i şerîfinin tarafına vusûlüne bakmayarak hemân Rakka`dan hareket ve Adana`ya gelüb zabt ve rabt-ı memleket ve inhâ ve def‘ ve ref‘-i şürûr-ı fesâde ve eşkiyâ husûslarına binâ-i cell-i miknet ve Rakka`dan hareketle başka ve Adana`ya vusûlünü başka Der-aliyyem`e tahrîr ve iş‘âra müsâra‘at eylemen içün me‘mûriyetini hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdar ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve alâ-eyyi-hâlin mukaddem ve mu‘ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem müceblerince Ali el-Mustafa ve refikalarının cezâlarını tertîb ve ser-i maktû‘larını der-bâr-ı adâlet-karârıma tesyâr birle, Adana`ya tevcîh-i emr-i şerîfine intizâr etmeksizin vusûl-i emr-i şerîfimle derhâl Rakka`dan hareket ve doğru Adana`ya gelüb vâliliğe müteferri‘a kâfe-i husûsâtın böyle tanzîm ve tesviyesine ve i‘mâr-ı memleket ve irâha-i fukarâ-yı ra‘iyyet ve def‘ ve ref‘i mukarreret erbâb-ı mefsedet husûslarına binâ-yı muhâssıl ve sa‘y ve liyâkat ve hilâf-ı şeri‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ vukû‘undan tehâşî ve mucânebet eylemen bâbında.

Fî evâst-ı Ra. Sene 1206

221 [78-3]

Haleb Vâlîsi olup bu def‘a kendüye Rakka eyâleti tevcîhiyle zikr-i âtî husûsa me‘mûr ve ta‘yîn kılınan vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû-ya ve müşârun-ileyhimâ Rakka`ya îsâle ve müsâlih-i atıyyenin hitâmına dek ol tarafda bulunup ikdâm-ı der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta‘yîn olunan hâssa silahşörlerimden Giridî Mustafa -zîde mecduhû-ya ki

Mullu Timûr nâm şekâvet-kârın rûy-ı arzdan vücûd-ı hebaset-âlûdu ref‘iyle irâha-i ibâd matlûb-ı kat‘î-i mülûkânem olduğundan bundan akdem bu husûsa Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -iclâlehû- müstakilen Bağdad tarafından ve Rakka Vâlîsi sâbık vezîrim el-hac İbrâhim Paşa dahî, berû Rakka cânibinden me‘mûr ve ta‘yîn kılınmış olduklarına binâen, Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh şakî-i mezbûrun üzerine bi’n-nefs hareket ve öteden dahi Rakka Vâlîsi sâbık müşârun-ileyh muktezâ-yı me‘mûriyeti leffen şakî-i mezbûrun üzerine varup i‘dâm ve izâlesiyle tenfîz-i irâde-i hümayûnuma binâ-i maktûr etmen lâzım iken ve husûs-ı mezbûr kemâl mertebe kesb-i suhûlet edip ana ikdâm ile şu günlerde itmâm-ı kâr cümle indinde meczûm ve âşikâr iken Rakka Vâlîsi sâbık müşârun-ileyhin kusûr ve tekâsülüne binâen el-yevmen hetk-i şakî-i mezbûr bilâ- mezâhim berû Rakka ve Haleb civârlarında avâne ve ensâriyla geşt ve güzâr leffen olduğu vâzıh ve zâhir ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, sen vüzarâ-yı a‘zâmın kârgüzârî ve dirâyet ve fitr-ı akıl ve kiyâset ile müte‘ariflerinden olup zamîr-i mâye-i fitratında mevdû‘ olan cür‘et ve cesâret muktezâsınca i‘dâm-ı kasda ve eşkiyâ husûsunda mahâret ve bu maddenin uhdesinden gelmekle iktidâr ve liyâkatın nezd-i ferd-i mülûkânemde berîhî ve bâhir olmakdan nâşî bu def‘a Rakka eyâleti celbü’l-ilhâkan sana tevcîhiyle şakî-i mezbûrun üzerlerine me‘mûr ve ta‘yîn kılınmak husûsuna irâde-i aliyye-i mülûkânem ta‘alluk edüp, ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı inâyet-makrûnum mücebince eyâlet-i mezkûrenin Haleb`e ilhâkan bu vechile ordu-yı hümayûnuma tahrîr olunmağla ordu-yı hümayûnumdan sâdır olacak tevcîh-i emr-i şerîfim bundan sonra tarafına vâsıl olur kaldı ki sen Rakka`nın tevcîhi emr-i şerîfinin tarafına vusûlüne bakmayup ve tazyîk ve istisâline me‘mûr olunduğun Ayıntablı Battaloğlu Nuri`nin üzerine dahi kadr-ı kifâye asker ile bir mu‘temed ve muktedir âdemini bırakub hemân bulunduğu mahallerden mükemmelm kapun halkı ve pâk ve

güzîde-asker ve külliyyetlü harb ve darb erbâbı ile hareket ve doğru Rakka`ya varup andan dahî

[79-1]

darb ve harb erbâbı istishâliyle Timûr-ı şekâvet merkûmun ne vechile ve ne tarîkle olur ise elbette ve elbette i`dâm ve izâlesi husûsuna dâmen-i dermeyân gayret ve Timûr`un avânesinden olup ve bundan akdem hakkında evâmir-i şerîfem sudûr eden Ali el-Mustafa nâm şakî ve refîkasını dahi ahz ve alâ-eyyi-hâlin cezâlarını tertîb ile ser-i makualarını der-bâr-ı adâlet-efrâz-ı şâhâneme tesyâr birle, muhassal ve sa'y ve ikdâm ve el-yevm sükkân başı olup Timûr-ı mezbûrun karındaşı nice müddetten berü hasm-ı cânî olan İbrâhim -*zîde kadruhû*-yu yanına celb ile bu maddeleri izâle ile dahi müzâkere ve ittifâk ve ittihâd ederek bir an akdem tekmîl-i maslahata ve bu cihetle dahi senden me'mûl muntazır-ı şâhânem olan âsâr-kâr-ı dâin ve istikâmeti izhâra sarf-ı külli miknet ve serî'ân hitâm-ı kârı Der-aliyyem`e tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen içün rikâb-ı hümayûnumdan me'mûriyeti hâvî hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl ( ) ile irsâl olunmuşdur. İmdi Rakka eyâletinin Haleb`e ilhâkan sana tevcîhinden maksûd-ı asl, şakî-i mezbûrun i`dâm ve izâlesi husûsuna vücûhla kesb-i iktidâr eylemek maslahatına mebnî ve bu esbâbın serî'ân itmâmı senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem olduğuna mübtenî olmağla bu sûrette iki eyâletten külliyyetlü asker tedârikiyle şakî-i mezbûrun üzerine varup ahz ve istisâline semîr-i gayreti iki yerden meyân-ı hamîyyetine bend eylemek zimmetinle vâcib ve müstehâb olduğu ve Diyarbekir askerîyle ma'îyyetinle gelüp seninle mâ'ân bi'l-ittifâk şakî-i mezbûrun ahzına ikdâm ve Diyarbekir voyvodası Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Şancı-zâde İbrâhim -*dâme mecduhû*-ya diğer emr-i şerîfimle tenbiye ve ol dahi ma'îyyetiyle me'mûr kılınmış idüğü ve mensâbın olan Haleb cânibinden sana vücûhla i'ânet olunmak husûsu bu def'a muhassıl ve mütesellim ve Haleb kâdîsına başka emr-i şerîfimle tenbiye olunduğu ve Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh bu bâbda iken ve şedîd-i bi'd-defa'ât sudûr eden evâmir-i şerîfemden başka bu def'a dahi eğer şimdiye dek Bağdad'a avn ve rahmet etmemiş ise seninle bi'l-muhâbere şakî-i mezbûr Timûr`un bi-eyyi vechin kân ahz ve izâlesine ikdâm ve

hitâm-ı maslahattan edâ-i avn ve insîrâfdan kemâl-i tehâşî ve ittikâ-i tâm eyleyemesi emr-i şerîfîm kendüye gereği gibi tenbiye ve te'kîd kılınmış olduğu ve eger müşârun-ileyh şimdiye dek durmayup avdet etmiş ise husûs-ı mezbûr bi'l-istiklâl senden matlûb olup Bağdad vâlisinin avdeti sana bir dürlü (...) ve illet olamayacağı ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da ber-minvâl-i muharrer Battaloğlu maddesine asker-i dâin ile bir mu'temedînî ta'yîn ve Haleb nizâmını vakt-i âhara talîk birle göreyim senin mecbûl olduğun sadâkat ve gayret muktezâsınca ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve tenfîz-i irâde-i hümayûnuma kemâl mertebe sür'at ve bir sâ'at mukaddem şakî-i mezbûrun ahz ve izâlesiyle hakkında der-gâr ve (...) âşikâr olan hüsn-i zann ve teveccüh-i şâhânemi beyânında sa'y ve gayret ve hitâm-ı kârı bir gün evvel rikâb-ı müstetâbıma tahrîr ve iş'âra nisâr ve sa'y ve tâkat ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylesesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin mazmûn emr-i şerîfîm senin dahi ma'lûmun olarak müşârun-ileyhi serî'ân Haleb`den kaldurup Rakka`ya îsâl ve şakî-i merkûmun gâilesi izâle-i vücûduyla ber-taraf olunana dek ma'iyet-i müşârun-ileyh bulunup husûsat müsâlefetü'z-zikrin bir kadem-i akdem itmâmına ikdâm ve ol vechile tekmîl-i emr-i mübâşeretinle (...) merâm-ı ihtimâm ve hilâfından ittikâ-i tâm eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Ra. Sene 1206

222 [79-2]

Bir sûreti

Dergâh-ı âlî kapıcıbaşlarından Diyarbekir voyvodası Şancı-zâde Seyyid İbrâhim - *dâme mecduhû*-ya ve der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan silahşör Giridî Mustafa'ya ve bu def'a Rakka eyâleti Haleb Vâlîsi vezîr Mustafa Paşa'ya ber-vech-i ilhâk-ı teveccühle ve Mullu Timûr nâm şekâvet-kârın i'dâm ve izâlesine me'mûr ve ta'yîn kılınmış olmağla kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh dahi Diyarbekir askerini istishâb ve müşârun-ileyh ma'iyyetiyle varup emr ve berâsı ile hareket ve bi'l-ittifâk şakî-i mezbûrun i'dâm ve izâlesi esbâbını istihsâle dâmen-i dermeyân gayret ve nice vakit Timûr gâilesi izâle-i vücûduyla ber-taraf olup bu bâbda hizmet-i sâbıkâ eylediğin kat'â zâyî' olmayup mazhar-ı mükâfât ve nâil-i emniye ve emâl olacağını teyakkun birle ana göre hareket eylemesi için kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin me'mûriyetini hâvî

ve mübâşir-i mûmâ-ileyh dahi asılda olduğu vechile tenbîhen mühtedî infâz-ı derc olunarak iktizâsına göre asla tatbîk ile

223 [78-3]

Bir sûreti

Haleb mollasına ve Haleb muhassılı ve yeniçeri zâbitânı -zîde mecduhû- ve zâbitân-ı sâire ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine bu def'a Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh Rakka eyâleti dahi ber-vech-i ilhak-ı teveccûh ve Timûr'un i'dâm ve izâlesine diğér emr-i şerîfimle me'mûr ve ta'yîn kılınmış olmağla bu bâbda müşârun-ileyh asker ve sâir cihetler ile lâzım gelen i'âneti min külli'l-vücûh icrâya müsâra'at ve bi'l-ittifâk def'-i gâile-i Timûr'u müceb ve sâil-i istihsâle ikdâm ve dikkat eylemeri için (...) asla tatbîkân-ı iktizâsına göre

224 [80-1]

İş bu emr-i âlî mahalline gönderilüb gerü kalmuşdur.

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrizor Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'ya ki,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, Mullu Timûr avânesinden Ali el-Mustafa nâm şahsın hüsn-i hâl ve iskânbaşılığa intihâbı husûsu mukaddem tarafınızdan tahrîr ve inhâ ve ol bâbda kâ'imakâm-ı ali-mugâm cânibinden iktizâ eden tahrîrat ile cevâb tarafına isrâ olunduktan sonra mu'ahhara vürûd eden tahrîratında merkûm Ali el-Mustafa, Rakka Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa -iclâlehû- yanında, refîkasıyla mahbûs olduklarını ve merkûmun tertîb-i cezâsı husûsu lâzımeden olup ve müşârun-ileyh ile izâlesine bendenizde karâr verilmiş idüğü münderc ve mastûr olmak takrîbiyle merkûmun ve refîkasının tertîb-i cezâları yanında Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhe hitâben bundan akdem bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irâha olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratın hülâsa-i mefhûmuna merkûm Ali el-Mustafa Mullu aşâyirini ele alup Timûr şekâvet-i mevfûrundan (...) itâ'ate duhûl ederek mu'tâd olan emvâl-i mîrîyi vakt-i zamanıyla irâye ve senin gûzeşte mallarından peşinde kalan emvâlin dahi îtâsına müte'ahhid olduğu emelden merkûm Ali el-Mustafa Rakka Vâlîsi müşârun-

ileyh tarafından segbânbaşı nasb ve hil'at-i libâs birle segbânbaşılık buyuruldu i'tâ ve aşâyiri tarafına i'bâs ve isrâ olduğu ve husûs-ı sâire derc ve tastîr olunmuş merkûm Ali el- Mustafa hakkında mukaddem ve mu'ahhar vârid olan tahrîrâtın yekdiğerine münâkâtı hakikat maddesi iştibâh vukû'una yârî olmakdan nâşî, merkûm Ali el-Mustafa'nın ketm ve hakikiyetle hâl ve keyfiyetine tehâsil ve tevakkuf ve ıttılâ' olunmak husûsuna ve mukaddem hüsn-i hâl ve ba'de sû-i hâl tahrîr olunmasının sebeb ve hikmetinden etrâfiyla kendisine irâde-i hümayûnum ta'alluk edüp, ol bâbda istiknâh-ı hakikat-i hâl olunmak bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağla hatt-ı hümayûn-ı mehât-makrûnum mûcebince istiklâmı mutazammın rikâb-ı kâmi-yâbdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi merkûm Ali el-Mustafa'nın hâl ve keyfiyeti ne vechiledir ve mukaddem tarafından hüsn-i hâl yazulup ba'de izâlesi maddesinin tahrîriyetten iktizâ eylemiştir ve kendüsü nasıl ademdir ve Timûr'un yanından henüz müfarakat etmiş iken emniyet ne sûretle haiz olabiliyor hâsılı merkûmun hâl ve keyfiyeti ne gûne olduğuna ba'de-zîn ser-mû şübhe ibrâz etmeyecek vechile hakikat-i madde-i âciletan Der-aliyyem'e tahrîr ve işâret ve mukaddem ve mu'ahhar şeref-yâfte-i sudûr olan evâmir-i aliyyem mazmûn-ı münîfesi leffen mezkûr Timûr'un ne vechile ve ne tarîk ile olur ise izâle ve istisâline ve külliye ol havâlînin tasfiye ve tathîri emrine ve şakî-i mezkûrun vücûd-u ref' olunmadıkça hatvetü'l-hadd ilerü hareket ve avdetin vukû'a gelmemesine nisâr ve sa'y ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr münâfî-i me'mûl vaz'ı tecvîzden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ra. Sene 1206

225 [80-2]

İş bu emr-i âlî mahalline gönderilmeyüb gerü kalmıştır.

Hâlâ Rakka Vâlîsi vezîrû'l-hac İbrâhim Paşa -iclâlehû-ya ve hâssa silahşörlерimden olup zikr-i âtî maddenin tashîhi ve tahkîki bu def'a der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta'yîn olunan Giridî Mustafa -zîde mecduhû-ya ki,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin Mullu Timûr avânından olan Ali el-Mustafa nâm şahsın bundan akdem segbânbaşılık va'diyle bir takrîb cemâ'at-i Timûr'dan tefrîk ve

berü tarafa celb ve refîkasıyla ahz olunup tarafında mahbûs oldukları ve merkûmun tertîb-i cezâsı husûsu hâlâ Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -iclâlehû-yla bi'l-muhâbere beyninizde karâr verilmiş olduğu, Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından mukaddem Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâ olunduk da merkûm Ali el-Mustafa ve refîkasının bilâ-emân tertîb-i cezâlarına mübâderet eylemen bâbında bundan akdem sana hitâben bir kıt'a iken mazmûn fermân-ı kazâ-yı cereyânım ısdâr ve memhûren tarafına ba's ve tesyâr kılınmıştı. Mazmûn emr-i şerîfime nazaran şimdiye dek mezkûrun izâlesi haberi vürûd-ı me'mûl iken bu def'a tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrat mefhûmunda emr-i şerîf-i mezkûrun konusundan dahi bahs olunmayarak merkûm Ali el-Mustafa Mullu aşâyirini celb ve Timûr`dan (...) itâ'ate dahîl olduğu ve mu'tâd olan emvâl-i mîriyye yi vakt ve zamanıyla Rakka hazînesine irâye ve senin gûzeşte-i mâllarından peşinde kal'an emvâlin dahi te'diyesine ta'ahhüd eylediği beyânıyla merkûm tarafından iskânbaşı nasb ve hil'at-ı libâs ve buyuruldu i'tâ olunup aşîreti tarafına isrâ etdirilmiş olduğu ve bunlara dâir husûsat-ı sâire ale'l-mufassıl derc ve tastîr olunmuş merkûm Ali el-Mustafa'nın bundan akdem hüsn-i hâl ve iskânbaşılığı liyâkati Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından tahrîr olunduk da, merkûm şakî-i mezkûr Timûr ma'iyetinden henüz müfârakat etmiş olduğu hasebiyle müşârun-ileyh bu bâbda tevhîm olundukdan sonra bâlâda münderc olduğu vechile i'dâmı husûs-ı dâir müşârun-ileyh tarafından tahrîr olunmuş olup hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyân sudûrundan sonra dahi tarafından iskânbaşı nasb ve hil'at-ı libâs olunması cihetiyle hakikat-i maddesi vücûhuyla iştibâh vâkî' olduğu ve merkûm Ali el-Mustafa'nın tarafından kâh hüsn-i hâl ve kâh sû-i hâl tahrîr olduğundan hâl ve keyfiyeti tahsîl ve (...) ve ıttılâ' olunmak derece-i vahîdeye resîde olan kazayâdan idüğü berîdâr olunmakdan nâşî bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûmun hâl ve keyfiyetinin tahkîki ve mukaddem hüsn-i hâl ve ba'de sû-i hâl ef'âli inhâ olunmasından sebep ve hikmet idüğü ve ne illete betâet yazdığı ve Timûr'un öteden berü yanında iken şimdi emniyet ne vechile haiz idüğü iştibâhdan ârî olarak gine hakikat-i leffen tashîl ve Der-aliyyem`e tahrîr olunmak husûsu irâde-i aliyyem ta'alluk etmekde isti'lâmı hâvî rikâb-ı hümayûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve silahşör-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-

ileyhsin merkûm Ali el-Mustafa hakkında mukaddem ve mu'ahhar vâki' olan inhâya mebnî merkûmun hâl ve keyfiyetinde küll-i iştibâh vukû'una mebnî tashîh-i hakikat-ı hâl zımında silahşör-i mûmâ-ileyh mahzûmen me'mûr ve tesyâr kılınmış olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i suhûlet merkûm Ali el-Mustafa'nın hâl ve keyfiyeti ne vechiledir ve mukaddem hüsn-i hâl ve ba'de sû-i hâl yazılmasından iktizâ etmiştir ve nasıl ademden ve emniyet ne vechile câizdir gereği gibi zâhire ihrâc ve fîmâ-ba'd şübheyi mûceb olacak

[81-1]

vechile keyfiyeti sıhhat ve hakikatı leffen Der-aliyyem'e bildirmekle nisâr ve sa'y ve miknet ve ser-mû kusûr ve tevâniden ve fîmâ-ba'd eşkâl-i mûzî olur hâlâtı tecvîzden ve dâfi'in hilâfı tahrîrinden tehâşî ve mübâ'adet ve bir taraftan dahi Bağdad Vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun Timûr'un külliye izâle-i vücûduyla def'-i şürûr ve fesâdını ve ol havâlînin tasfiye ve te'mînini mûceb olur hâlâtın istihsâline müsâra'at eyleyesin ve sen ki silahşör-i mûmâ-ileyhsin senin meyâne-i emsâlinden bi'l-intihâb bu husûsa me'mûr kılınması mücerred sende sadâkat ve kârgüzârî me'mûriyete mebnî olmağın işbu emr-i şerîfim ile serî'ân Rakka'ya varup merkûm Ali el-Mustafa'nın hâl ve keyfiyet ne vechiledir serân ve alenen erbâb-ı vukûfdan taharrî ve sû'al ve tahkîk-i hâl idüp keyfiyeti sıhhat ve hakikatı leffen sen dahi Der-aliyyem'e tahrîre müsâra'at ve sen ol tarafda ikâmet ile ba'de ne vechile emr-i şerîf sâdır olur ise muktezâsı leffen hareketinin mukarreret ve bu bâbda hatıra-i ra'yyet ve ba'zı mülâhaza vâhîyeye ve ta'biyet ve tahrîre kusûr ve rehâvet hasebiyle vâkî'ân hilâfını kaleme almaktan ikâne-i vakti mûceb hâlâtı tecvîz ile mazhar-ı ıkâb olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâil-i Ra. Sene 1206

226 [81-2]

Rakka ve Bağdad vâlîleri müşârun-ileyhimâ taraflarından vârid olan tahrîrat-ı mektûmu efendi tarafına verilmiştir.

Bağdad ve Basra Vâlîsi vezîr Süleyman Paşa -iclâlehû-ya ki,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bundan akdemce Der-aliyyem`e Tatar ağan vekâletiyle irsâl olunan tahrîratın mefâhiminde ve Tataragası merkûmun kaleme alınan takrîri mâ`lenet-yezîd tâ`ifesinden müsibetlü keferesi kat`-ı tarîk ve katl-i nüfûs i`tiyad etmiş bir tâ`ife olduklarından başka iktizâ etdirke Mullu Segbânbaşısı Timûr şekâvet-i mevfûde dahi muâvenet üzereler olup Timûr-ı mezbûr sezâ-yı i`mâl-i isyânı olan hazî ve hazlâne dûçâr olduktan sonra, Habur mahallinden Kevkeb nâm mahalde erkân eylediklerine binâen üzerlerine asker ta`yîniyle vâfiri i`dâm ve ma`lûmu`l-esâmîlerinden yüz neferin rû`us-ı maktû`ları Der-aliyyem`e ba`s ve tesyâr olunmuş olduğu ve bakîyesinin ser-şekâvet esîrleriyle Mardin`e üç sâ`at mesâfede vâki` Harzem nam menzillerde ibretü`s-sâire bir kulle-i minâre dahi binâ ve i`mâl olunmuş olduğuna binâen bu vechile Timûr-ı mezbûrun kat`i evtâr-ı şekâvetine ikdâm olunmuş idüğü ve bundan akdem şakî-i mezkûr kemâl-i zağt ile Haleb`e on iki sâ`at mesâfede Şamiye yakasında olup ve Cizre`nin katline binâen senin azîmetin mümkün olduğundan Rakka A`yânı ve cümlelerin ittifâk-ı irâlarıyla Rakka Vâlîsi vezîrim İbrâhim Paşa -iclâlehû- ma`iyyetine mikdâr-ı kâfi asker ta`yîn ve şakî-i mezkûrun izâlesine bi`l-ittifâk ikdâm eylemesi husûsu Haleb Vâlîsi vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû-ya ve sâire tarafından tahrîr olunduk da, sen dahi Rakka ile Mardin meyânesinde nizâm ve istihkâma meşgul olarak haberlerine terakkub ve intizâr leffen olduğu ve el-hâlet-i hâzihî Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ma`iyyetine ta`yîn eylediğin asker ve bölükbaşlarından tarafına vârid olan evrâkın Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhin azîmetine netice olmayup asâkir-i merkûmeyi ba`zı mahallerde beyhûde tevkîfle (...) Birecik`e duhûl ve askerî murâd (...) Şamiye yakasına ta`yîn ve kendüsü Birecik`de ikâmet ve ba`zen tahrîm ve ba`zen gâret ile iştigal eylediği ve husûs-ı mezbûr zımnında Haleb Vâlîsi müşârun-ileyh tarafından tahrîr olunan kağıda cevâb olarak vârid olan mektûbunun Ayıntablı Battalzâde üzerine me`mûr olduğundan, işmâ-yı kuvvet-i karîbeye götürmüş olduğuna binâen gâile-i mezkûreyi Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh ile müttefikân ber-taraf etdikden sonra Timûr üzerine dahi azîmet edeceği dahi tahrîr olunmuş olduğu ve tarafından dahi iktizâsına göre Timûr üzerine hareketi müşârun-ileyh Haleb Vâlîsi`ne isti`mâl olunduğu ve şakî-i mezbûr dahi mehzûmen ve mahzûlen iki üçyüz süvârî ile Urfa önünden firâr edüp, sedd-i râhına

me'mûr iken etmedikleri ve asker tûl-ı meks ile perîşân olmakdan hâlâ endişeleri var ise şakî-i mezbûrun bu perîşânlığı ve Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhe egerçe tahrîr olunmuş olup lâkin Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhin hâl ve harekâtından eşedd-i ehemmiyet meşhûd olmadığı ve şakî-i mezkûrun Rakka ile Mardin meyânında olan hevâdârları ba'zen şücûn ile te'dîb ve ba'zen şerâit-i akîde ile Haleb'e nizâm-ı idhâl ve hasm-ı cânı olan karındaşı İbrâhim segbânbaşı nasb ve aşâyiri tarafına ittiba' ve Mardin aşâyiri sergerdelerinden şakî-i mezbûr Timûr'un kuvvet-i pâzû-yı fesâd ve tuğyânı olan Sürgücü ve Avaslı aşîretleri beyleri salb ve yerlerine âharı nasb ve cümlesi yekdiğere râbıt olduğundan başka bir mikdâr asker dahi Mardin voyvodasının ma'yyetiyle mûmâ-ileyh iskânbaşının muâvenetine ta'yîn ve ol vechile şakî-i mezbûr takrîb etmeyecek vechilerde o taraflara istihkâmı verilmiş olduğu ve şakî-i mezbûrun harraka-i¹²² fesâd edecek nâil-i kudret ve el-hâlet-i hâzihî senin o taraflarda tevakkufunu mûceb bir hâlet kalmadığı ve ihtikâm-ı meştâ takrîb etmek ve killet-i zehâyirden zarûret der-gâr olmak hasebiyle avdet husûsu tarafından tashîh olduğu beyânıyla şakî-i mezkûrun ba'de'l-yevm istihsâ-i esbâb-ı izâlesinden (...) olunmayacağı her ne kadar zâhir ise dahi ta'kîb ile elegetirilmesi emrine usret ve yerine takrîb etdirmeksizin perîşânlık vermekle istimlâkı tedbîrinin istikmâlinde suhûlet berîdâr olmak husûsları ve Rakka ve Diyarbekir ahâlîlerinin nısfı değil ise selâsi, şakî-i mezbûrun tarafgîri olduklarına binâen hıyânetleri zuhûr etmez ise dahi Mardin voyvodası ve iskânbaşı taraflarına muâvenetleri gayr-ı me'mûl olduğu ve beher-hâl Diyarbekir ve Rakka'da kârgüzâr bir vezîr bulunması lâyah idüğü ve Rakka Vâlîsi müşârun-ileyh erbâb-ı hall ve akidden olmadığı ve yerine âharının ibkâsı muktezâ idüğü ve İran tarafı ihtilâl leffen olduğu ve bunlara dâir husûsun sâire ale't-tafsîl derc ve tastîr olunmuş olmağla aynı tahrîratın mantûk ve mefhûmu (...) ma'lûm-ı padişâhânem olmuştur. İ'dâm ve izâlesi kat'î-i matlûb-ı hümayûnum olan mezkûr Timûr ile refîkasının ahz ve istisâlleri senden matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu husûsa ber-vech-i istiklâl sen me'mûr kılınmış olduğuna binâen hiçbir vechile özr ve illet îrâd etmeyerek bu maddenin bir an akdem itmâmın senin zimmet-i ikdâm ve ihtimâmına muhtâc ve vâcib olan mevâddan olduğu mukaddem ve mu'ahhar rikâb-ı kâm-yâbdan tarafına gönderilen evâmîr-i şerîfe ve mekâtib ve tahrîrat-ı sâirede (...)

¹²² Eskiden düşman gemi ve şehirlerini yakmak için tutuşturucularla donanmış savaş gemilerine verilen ad.

ma'lûmun olduğuna nazaran bu maddede senin kat'a irtıkâb-ı tekâsül ve kusûr etmek iktizâ etmez iken bu bâbda ne gûne ihtiyâr tekâsül ve rehâvet etdirğın ma'lûm olmağın mevâddan değildir ve ale'l-husûs İran hudâdâtına dâir tahrîratında münderc olan hâlât Bağdad avdetine (...) olmak için idüğü idüğü lâzım olup mâ-hazâ bundan akdemce tarafına gönderilen bir kıt'a emr-i şerîfimin, bu işi bitirmedikçe bulunduğu mahalden hatve-i vâhide hareket etmemek fermânım olmuş iken şakî-i mezbûrun izâlesi husûsunu tamâm bırakup, avdete müheyyâ olduğunu iş'âr etmek istiğrâb olunacak ve mülâhazası müntâc olacak şeylerdendir. Bundan mâ'adâ mefhûm-ı tahrîratına nazaran husûs-ı mezbûrun şimdiye dek te'hîr kılınmasına sebep, güya Rakka Vâlîsi müşârun-ileyhin betâet ve rehâveti idüğü iş'âr olunmuş olmakla, mücerred ol makûle mevânî'i dâfi' şudur diyecek bir bahâne ve özrün kalmamak için bu def'a İbrâhim Paşa Rakka'dan (...) kendüye Aden eyâleti tevcîh olunup Rakka eyâleti dahi Haleb eyâletine ilhâkan vüzerâ-yı a'zâmın cerî ve yahud vâcib-i iktidâr ve fatûnlerinden vezîr-i müşârun-ileyh

[82-1]

Mustafa Paşa'ya tevcîh ve Diyarbekir voyvodası Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Seyyid İbrâhim -dâme mecduhû- dahi Diyarbekir askeriyle ma'iiyetine ta'yîn ve müşârun-ileyh külliyyetlü asker ile Rakka cânibinden şakî-i merkûm üzerine me'mûr ve Ayıntablı Battalzâde üzerine karâr-ı kifâye asker ile mu'temed bir âdemini bırakub kendüsü aciletten Rakka'ya azîmet eylemesi te'kîd kılınmağla bundan sonra senin tekâsülüne medâr olacak ve şurûr (...) diyecek bir dürlü azer ve illet eyleyecek bir şey kalmayup bu keyfiyetin bu vechile tanzîmini mücerred ve ağdâdını def' için idüğü ve müşârun-ileyh Mustafa Paşa ve Diyarbekir voyvodası her ne kadar ber-vech-i muharrer Timûr maddesine me'mûr olmuşlar ise dahi Timûr-ı mezkûrun izâlesi hasran ve kasran senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem olmakdan nâşî eger bundan sonra dahi bu güne özr ve bahâne îrâd ederek husûs-ı mezbûrda izhâr-ı tekâsül etmen lâzım gelir ise alîlen (...) kazâ-i irtifâ idüğünü bilerek ve neticeyi evvelce fikr ve mülâhaza ederek şu Timûr dedikleri şakî-i ber-fa'âlin izâlesine ne vechile ve ne tarikle ve ne makûle tedbîr ile olur ise (...) ve hıyan sa'y ve gayret ve merkûmun i'dâm-ı vücûd ile gâilesi ber-taraf olmadıkça cânib-i Bağdad'a

avd ve insırâfı hıyâl-i muhâlâtı derûnunundan çıkarup tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemek için te'kîd-i me'mûriyetini hâvî isti'câlen ve ikdâmen ve seni ilkâzan ve inzâran rikâb-ı kâm-yâbımdan hâsseten işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-i melzûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve ba'de-zîn, bu bâbda ber-vech ile özr ve illet îrâd etmeyerek ve tekâsül ve rehâvet semtine gitmeyerek elbette ve elbette şakî-i mezbûrun i'dâm ve izâlesi esbâbını serî'ân ve âcilen istihsâle dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfı hareket vukû'undan infi'âl-i tab'-ı şâhânemi mûceb olacak evzâ'dan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet ve bu bâbda mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defa'ât sudûr eden evâmir-i şerîfem muktezâlarınca icrâ ile tekmîl maslahatı bir sâ'at mukaddem Der-aliyyem'e tahrîr ve işâret ve telâfî-i mâkâta sür'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra. Sene 1206

227 [82-2]

Bu defa mezbûr Hüseyin ve el-hac Ömer Ağaoğlu Hüseyin'in ıtlâkı için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i C. Sene [120]7

Kefelü ve Söğüd ve Beypazarı ve Akhisar Geyve kazâlarının kuzât ve nüvvâbına ve İznik A'yânı Hayreddin Paşazâde Osman Bey ve Kefeli A'yânı Seyyid Hacıoğlu Hacı Mehmed ve sâir zâbitâna ki,

Akhisar'ı menkûlü'l-beyân Mehmed'in avânelerinden olup haklarında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olan Ömeroğlu Hüseyin ve refîki Kara Suzan ve Akbaşoğlu Ali ve Mısırlıoğlu Mustafa ve Tobracı İmam Ahmed nâm şakîlerin sen ki Hayreddin Paşazâde mîr-i mûmâ-ileyhsin evâmir-i şerîfem manzûmu leffen üzerlerine varup Mısırlıoğlu ile Akbaşoğlu Ali müceddeden ahz ve cezâları tertîb ve ser-i maktû'ları Der-aliyyem'e gönderilmiş olduğu ve merkûm Hacı Ömeroğlu Hüseyin vürûd eden evâmirinde bir gün evvel İznikmid cânibine firâr ve merkûmân Kara Suzan ve refîki Tobracı İmam dahi esnâ-yı muhârebede firâr etmeleriyle irâlarından âdemler ta'yîn olduğu ve ele girmedikleri takdîrce menkûl Hacı Himmetoğlu bölükbaşısı Sarıcaoğlu'ndan gayrı mahall-i ihtifâları olduğu bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrat ve Akhisar Geyve kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâ i'lâmında

tahrîr ve iş'âr olunmuş karârı merkûmların beher-hâl elegetirilmeleri ve mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i şerîfemin infâz ve icrâsı husûsuna ikdâm ve mübâderet olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve a'yânlar ve sâir mûmâ-ileyhimsiz, firârî merkûmların beher-hâl ol havâlîde bi't-taharrî alâ-eyyî-hâlin elegetirilmeleri matlûb idüğü ve bu bâbda ber-vech-ile kusûr ve rehâvet câiz olmadığı ma'lûmunuz olduk da, mazmûn emr-i şerîfîm mücebince amel ve hareket birle firârî merkûmları bi'l-ittifâk havâil-i merkûmede taharrî ve tehabbûs birle her ne mahalde iseler ahzlarına ikdâm ve müsâra'at ve tenfîz-i emr-i şerîfîmle mübâderet ve keyfiyeti Der-aliyyem'e tahrîre müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve bu bâbda ba'zı vesâil ile ahâlî-i arz ve bî-cürm kimesnelere hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ zulm ve te'addî vukû'undan tecvîz ile mazhar-ı gadab-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R. Sene 1206

228 [82-3]

Mu'ahharan lede'l-iktizâ yazılmışdır.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kütahya mütesellimi İsmâ'il -*dâme mecduhû-*ya ki,

Kendisine sefer-i hümayûnuma müretteb olan asâkirden Sandıklı kazâsından, muhtarı Hacı Haliloğlu Ali başbûğluğuyla matlûb olan ikiyüz elli nefer piyâdenin yüz neferi Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından asker sürücüsü Derviş Abdullâh Bey -*dâme mecduhû-* ma'rifetiyle ihrâc olunub, mâ'adâsının tanzîminde merkûm Ali tereddüd ve muhâlefet ve başına haşerât cem'îyle bâğiyâne harekâta mücâseret birle kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhin tard eylediği ve ihrâc olunan asker dahi mahallinde ta'dâd olunduk da, kırk iki nefer acûze makûlesinden zuhûr eylediği, bundan akdem tahkîk olduğuna mebnî, bu makûle umûr-ı mühimme dîn ve Devlet-i Aliyyemde ümerâ ve evvel-emirde adem-i itâ'at ve izhâr-ı sûret-i muhâlefet eden havenenin cezâsı tertîble emsâline ibret kılınması lâzımeden olmağla, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn şevket-makrûnum mücebince, merkûm Hacı Haliloğlu Ali'nin ber-vech-i suhûlet

elegetirilip tertûb-i cezâsına müsâra'at eylemesi için selefin Kütahya mütesellimi Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Abbas -*dâme mecduhû*-ya hitâben mukaddemâ bir kıt'a fermân-ı kazâ-yı cereyânım ısdâr olunmuşdu. Selefin mûmâ-ileyhin bu bâbda terâhî ve betâet-gûne hareketine mebnî el-yevm mazmûn emr-i şerîfim infâz olunmadığı merkûmun bu hıyâneti yanına kalmadığı hâlât-ı sâirelere dahi sirâyet birle icrâ-yı asâkir emr-i ehemminin te'hîr ve ihtilâlîne bâ'is ve bârî olacağı berîdâr olmağla, imdi sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, işbu emr-i şerîfim () ile tarafına vusûlünde merkûm Hacı Haliloğlu Ali`yi ne vechile olur ise ber-vech-i suhûlet elegetirip mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince cezâ-yı mâ-yelîkini tertûb ve icrâya ikdâm ve müsâra'at ve tenfîz-i irâde-i aliyyme mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve serî'ân husûs-ı maslahatı Der-alıyyem'e inhâ ve iş'âra mübâderet eylesin. Şöyle ki, merkûmun tertûb-i cezâsı senden matlûb iken mu'tâd olarak merkûmun tarafına ser-rişte verilmek ve firârını mûceb olmak ve maslahat-ı matlûbe te'hîre kalmak lâzım gelür ise senin kusûr ve rehâvetine haml ile beher-hâl mazhar-ı i'tâb-ı şâhânem olacağın muhakkaktır. âna göre amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mucânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i R. Sene 1206

229 [83-1]

Turhâl sancağı mütesellimi () ve tertibât bağbuğu Ali Paşazâde Veli Bey -*dâme mecduhû*- hüküm ki,

Katrin sâkinlerinden ve zümre-i eşkiyâdan Bayezid nâm mefsedet-pîşenin bundan akdem meştâ-i hümayûnuma me'mûriyetini hâvî müte'addîd evâmir-i alıyyem sâdır olmuş iken şakî-i merkûm Katrinli Halil isti'câlen evâmir-i alıyyeme adem-i itâ'at birle, savb-ı me'mûresine azîmet etmediği hasebiyle, şakî-i merkûmun tertûb-i cezâsı husûsuna bundan akdem irâde-i alıyyem ta'alluk eyledik de şakî-i merkûm (...) dâ'iyyesinde olur ise kapıcıbaşılığı ref' olunup emlâk ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabt ve hakkında âhar-gûne muâmele olunacağı beyânatıyla ve tahrîr olunarak, mezbûr Halil dahi başka emr-i şerîfimle tenbiye ve te'kîd olunmağla, merkûm Bayezid`in firârı takrîbiyle emlâk ve eşyâsı cânib-i mîrîden ve çiftlikânı dahi emlâk-ı hümayûnuma ilhâkan darbhâne-i âmirem tarafından zabt olunması bâbında sâdır olan

emr-i şerîfim mûcebince, çiftlikânı mezbûre darbhâne-i âmirem tarafından Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan hâlâ Katrin'de sâkin Mehmed -*dâme mecduhû*-nun uhdesinde bâ-fermân adl-i ihâle olunup kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh dahi çiftlikân-ı mezkûrenin idâresiyle meşgul iken bu esnâda merkûm Bayezid akrabasından Şebatlı Abbas nâm şakî ile bi'l-ittifâk, birkaç yüz nefer segbân eşkiyası istishâb ve merkûm Halil'in mu'âvenetiyle bir takrîb Katrin'e duhûl ve alenen geşt-i güzâr ve çiftlikân-ı mezbûreyi zabtetmek dâ'iyyesinde olduklar,ı bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk olunmağla merkûmların bu vechile hilâf-ı emr-i âlî bâğiyâne harekâta mübâşeretleri ibâdullahın esbâb-ı emniyetlerini ve ordu-yı hümâyûnumun kesr ve tedennîsi mûceb olacağı berîdâr olmak mülâsesiyle, siz ki mütesellim ve irtibât başbuğu mûmâ-ileyhimsiz mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mûceblerince merkûm Bayezid'in ve akrabasından olan Şebatlı Osman nâm şakînin her ne tarîk ile olur ise, tertîb-i cezâ ile şurûr-ı mazarratları ibâdullahın üzerlerinden men' ve dâfi' ve çiftlikân-ı mezbûre dahi şer-i şekâvetlerinden tehâlis olunması emrine ikdâm ve müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim mektûmen ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûm Bayezid'in hakkında bi'd-defa'ât sâdır olan emr-i âlîyyeme münâfî ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûm dahi istihsâb ile Katrin'e bâ-nihâde-i duhûl ve alenen geşt ve güzâra cesâreti ve emlâk-ı hümâyûnuma dahîl olan çiftlikâtı zabt dâ'iyyesinde oldukları mücerred, merkûm Halil tarafından i'ânet ve tashîb misüllü hâlâta mücâseret olunmaktan neşet etmiş idüğü zâhir ve âşikâr olmağla, merkûm Halil fîmâ-ba'd şakîyân-ı merkûmânı tashîb ve muâvenet dâ'iyyesiyle emr-i şerîfimin adem-i infâzını mûceb harekâta mübâderetin zâhir olur ise mukaddemâ tashîh olunduğu vechile bi'l-cümle emlâk ve eşyası cânib-i mîrîden zabt ve hakkında âhar-gûne muâmele olunacağı muhakkak ve mukarrer idüğü ve sâbıkuz-sıkr ve Şebatlı İsa nâm şekâvet-kârların ne vechile ve ne tarîkle olur ise derhâl elegetirip mukaddemâ fermânım olduğu vechile ikisinin dahi cezâ-yı mâ-yelîkleri tertîb ve icrâsı husûsu siz ki mütesellim ve başbuğ-ı mûmâ-ileyhimâsız sizden matlûb idüğü ve haklarında mezbûr kemâ-fî sâbık emlâk-ı hümâyûn olmak leffen, kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle zabt ve idâre olunması mevadd-ı hümâyûnum olduğu ma'lûmunuz olduk da evvel-emirde şakîyân-ı merkûmân taraflarına ser-rişte verilmeyerek merkûm Halil mazmûn emr-i şerîfimi

bir tarîkle ifâde ve ifhâm ve merkûmânı (...) tashîb eylememesi husûsunu tenbîh ve iş‘âra mübâderet birle ne vechile ve ne tarîkle olur ise şakîyân-ı merkûmân Bayezid ve Şebatlı İsâ’yı ber-vech-i suhûlet elegetirip ikisinin dahi cezâları icrâsına ve şurûr ve mazarratlarının ibâdullah üzerlerinden men‘ ve def‘ emrine ve emlâk için olan çiftlikân-ı merkûmeyi dest-i şekâvetlerinden tahlîse kemâl-i ikdâm ve müsâra‘at ve bir gün akdem husûs-ı maslahatı Der-aliyyem`e i‘lâma mübâderet eylesesiz şöyle ki bu bâbda tarafından ser-mû kusûr ve rehâvet olmağla ve taraflarına ser-rişte verilmekle firâr eylemek ve bu vechile yahud maslahat-ı matlûbeyi mûceb olmak ihtimâliniz olur ise ber-vech-ile arz ve cevâb karîn-i istifâ olmayup ıkâb-ı şedîd-i hüsrevânem olacağınız muhakkaktır. Âna göre hareket ve hilâfından gâyetü’l-gâye tehâşî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R. Sene 1206

230 [83-2]

Tashîh olunduğu leffen tebdîl olunmuştur.

Bağdad ve Basra Vâlîsi vezîr Süleyman Paşa`ya hüküm ki, Bundan akdem hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ mezâlîm ve te‘addiyâtı ve adem-i itâ‘at ve isyân ve habâsete cesâret takrîbiyle hakkında evâmir-i aliyyem sâdır olan Ayıntablı Battaloğlu Mehmed Nûrî`nin izâle ve istisâline me‘mûr olan Haleb ve Rakka Vâlîsi vezîrim Mustafa Paşa -iclâlehû- bu def‘a şakî-i mezkûrun hasr ve tazyîk eylemekde şakî-i mezkûrun hevâdarlarından kethudâsı Basmacıoğlu ve hazînedârı Behesteli?oğlu ve Delilbaşısı Kollukcuoğlu Mustafa denmekle ma‘rûf şakîler sâir refîkalarıyla bir takrîb Bağdad taraflarına firâr etmiş oldukları beyânıyla, firârî-i merkûmânın bulundukları mahallerde ahz ve tarafına irsâllerine mübâderet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru bu def‘a müşârun-ileyh der-sa‘âdetime gönderdiği tahrîratın inhâ ve iş‘âr etmekle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sâbîku’z-zikr firârlarıyla taht-ı halk-ı memlekete bi’t-taharrî bulundukları mahalde ahz ve müşârun-ileyh Mustafa Paşa tarafına irsâl ve teslîme ikdâm ve müsâra‘at eylemen için tenbîhen ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet mâlûmun olduk da firârî merkûmları taht-ı

memlekete bi't-taharrî oldukları, bulundukları mahallerde ahz ve müşârun-ileyh Mustafa Paşa tarafına irsâl ve tesyâr hâlâtının istihsâline müsâra'at ve ser-mû kusûr rehâvetten tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

231 [83-3]

Bir sûreti

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan baş muhâsebe pâyesiyle ma'den-i hümayûnum emîni olan Yusuf -*dâme mecduhû*-ya şakî-i mezkûrların Mâdan tarafına firâr etmiş oldukları beyânıyla ber-vech-i meşrûh

232 [83-4]

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan ve Diyarbekir voyvodası ve mütesellimi Şancı-zâde İbrâhim -*dâme mecduhû*-ya şakî-i mezkûrlar Diyarbekir taraflarına firâr etmiş oldukları beyânıyla ber-vech-i meşrûh

233 [84-1]

Hâlâ Haleb ve Rakka Vâlîsi vezîrim Mustafa Paşa`ya hüküm ki,

Mullu Timûr şekâvet-i mevfûrun izâle ve istisâliyle ref'-i şekâvet ve mefsedeti husûsu kat'î-i irâde-i hümayûnum olmuş iken, bu bâbda me'mûrlardan Rakka Vâlîsi sâbık vezîrül-hac İbrâhim Paşa -iclâlehû- tarafına rehâvet ve betâet-gûne harekete îtibâr olunmuş olduğundan şakî-i mezkûrun berû Rakka ve Haleb civârlarında avâne ve ensârıyla geşt ve güzâr ve ibâdullaha îsâl-i mazarr hasar etmekte olduğu bundan akdem tahkîk olunduk da, sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârun-ileyhsin ,senin vüzerâ-yı a'zâmın meyânesinde farz-ı kiyâset ve gayret ile mevsûf ve ve i'dâm-ı fesâda ve eşkiyâ husûslarına liyâkat ve cür'et ile ma'rûf olduğundan, Rakka eyâleti havâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden Haleb eyâletine ilhâkan sana tevcîh ve ihsân-ı mülûkânem olup izâle istisâline me'mûr olduğun Ayıntablı Battaloğlu Nuri Paşa`nın üzerine bir mu'temed ve kârgüzâr âdemini mikdâr-ı kifâye asker ile bırakup

sen külliyyetlü kapun halkı ve harb ve darb erbâbıyla bulunduğun mahalden hareket ve doğru Rakka`ya varup me`mûrlar ile bi`l-ittifâk amel ve hareket ederek şakî-i mezkûrun izâlesi ve ref`-i avânesi emrine mübâderet eylemen husûsu bundan akdemce me`mûriyetini şâmil ısdâr olunan emr-i şerîfimde ale`l-mufassıl derc ve iş`âr ve bu bâbda iktizâ eden tedâbirin istihsâline îtibâr kılınmıştı. El-hâlet-i hâzihî tarafından Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrat ve Ayıntab ahâlîsinin muhâzırları ve kâdîsının i`lâmı mefhûmlarında, şakî-i mezbûr Battaloğlu Nuri tarafından dâfi` olan hücum-ı tâb-âver olamadığından Ayıntab kal`asına tahassun edüp, çevr ve etrâfını ihrâk etmiş olduğu ve tarafından dahi kesb ve ve zinhâr top ve lağm ile kadem ve tazyîk ve izâlesi emrine ve bir taraftan dahi ahâlî-i fukarâsının hasâretten vekâye ve muhâfazaları husûsuna ikdâm ve müsâra`at olunmakda idüğü ve bunlara dâir husûsat-ı sâire derc ve iş`âr ve tarafından i`lâm-ı şer`le cezâları tertîb olunan şakî-i merkûmun avânesinden Kavas Çıldır ve Ayıntab Kal`ası dizdârı ve Kara Mehmed dediği Hâricî Osman nâm şakîlerin rû`us-ı maktû`ları dahi irsâl olunmak mefhûm-ı tahrîrattan ve sûret-i hâlden şakî-i merkûm Nuri`nin izâle ve istisâli emri suhûlet kesb etmiş ve kuvvet-i karibeye gelmiş olduğu ma`lûm ve meczûm olduğu ve şakî-i merkûmun cezâsı tertîb olunmadıkça ol havâlînin te`mîn ve tasyifesi mümkün olamayacağı zâhir ve âşikâr olmak mülâsesiyle, imdi işbu emr-i şerîfim ( ) ile tarafına vusûlünde, maktûr olduğun kârgüzârî ve dirâyet levâzımını ibrâz ve izhâr eyleyerek ne vechile ve ne tarîkle olur ise şakî-i merkûm Nuri`yi üç beş gün zarfında elegetirip izâle ve istisâline ve şerr ve şekâvetin bilâd-ı ibâd üzerlerinden men` ve dâfi` emrine mezîd-i ikdâm ve müsâra`at ve serî`an ser-berîdesini Der-aliyyem`e irsâle mübâderet ve bu hitâmü`l-maslahatı bir an ve bir dakîka Ayıntab`da ikâmeti tecvîz etmeyüp mukaddem fermân olduğu leffen hemân hareket ve Rakka`ya vusûle sebat ve sür`at ve bade`l-vüsûl mukaddemâ sâdır olan emri şerîfimin müceb ve muktezâsı leffen amel ve harekete ihtimâm birle me`mûrîn-i sâire ile bi`l-ittifâk Mullu Timûr dedikleri habâset-pîşeyi dahi mecmû`-ı avâne ensârıyla ne vechile olur ise elegetirip izâle ve istisâliyle ref`-i şekâvet ve mefsedeti ve külliyyen ol havâlînin tasfiye ve te`mîni ne makûle tedâbir ve harekâta tevakkuf eder ise bilâ-emhâl icrâ ve infâsına sa`y-i mâ-lâ-keîlâm ve senden me`mûl ve melhûz-ı hüdvâvendigarânem olan âsâr-ı dirâyet ve kârgüzârî ve gayret levâzımını icrâ ederek hakkında der-kâr ve (...)

tedâbiri âşikâr olan ve tavg ve i'timâd-ı mülûkânemin te'bîdînî mûceb olur hidemât ve bir güzîde ve harekâta ve sizi de vücûda getirmekle ve ihâle uhde-i liyâkat kılınan mâliyetin merkûmiyetinde muvâfık-ı rızâ hâlât izhârına ve ittifâkınız irâde-i hümâyûnuma cidd ve tâm eylesin. Şöyle ki, merkûm Nuri'nin izâlesi husûsu ber-vech-i meşrûh suhûlet kesb etmiş iken fermânım olduğu leffen üç beş gün zarfında maslahatı görülmeyüp te'hîre kalmak ve Timûr maddesine me'mûriyetin husûsu ne vechile tevakkuf olunmak ve (...) Timûr fûrce-yâb şekâvet olmak ihtimâli olur ise senin kusûr-ı rehâvetinle haml ile hakkında ta'bîr-i safvet (...) mûceb olacağı muhakkaktır. Âna göre akilâne ve (...) hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemem bâbında

Fî evâhir-i R. Sene 1206

234 [84-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Sivas mütesellimi Sahib Bey -*dâme mecduhû-*ki,

Bundan akdem ordu-yı hümâyûnumda sipâh ve silâhdâr neferât taraflarından vukû'a gelen bî edebâne hareket ve emr-i evvel-emirde adem-i itâ'at-güne münâfî-i rızâ hâlâta mücâseretiyle râ'y ve medhalleri olduğu tahkîk olunan Sivas sükkânından Kebancı Hasan ve karındaşı Koca Bey ve Kabızoğlu ve Deli Halil Bey ve Burganbozuoğlu (?) Mehmed Bey ve kethudâyeri hazînedâr Mehmed ve Herekeli yüzbaşı Şehdan¹²³ oğlu ve yüzbaşı Uzun Hacı Alioğlu Ali nâm şekâvet-pîşe ile Benzisarı Kurânoğlu ve Mustafa nâm on nefer havenenin tertîb-i cezâları husûsuna mukaddemâ irâde-i katı'a-i dâverânem ta'alluk etmekle merkûmların taraflarına serişte verilmeksizin, sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve zâbitleri ma'rifetleriyle ber-vech-i suhûlet ahz ve cezâlarını icrâyâ ikdâm ve müsâra'at eylemen bâbında ordu-yı hümâyûnum tarafından sana hitâben sâdır olan evâmir-i aliyyemde iktizâ eden te'kîdât ve tenbîhât-ı şâhânem derc ve iş'âr olunmuşdu. Mazmûn evâmir-i aliyyeme ve muktezâ-yı me'mûriyetine nazaran merkûmânın haklarında şimdiye dek irâde-i hümâyûnumun tenfiz ve icrâsına ve husûl-ı maslahatı Der-aliyyem'e ve ordu-yı hümâyûnuma tahrîre mübâderet eylemen lâzime-i

¹²³ Ya da Şehidan olarak okunur.

zimmetin olup, bu bâbda tarafından münâfî-i me'mûl betâet ve rehâvet-gûne hareket a'zâr-ı behûd zuhûru hakkında, ne mertebelerde vehâmet ve nedâmeti mûceb olacağı sûret-i hâlden zâhir ve âşikâr iken bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratında (...) üzerlerinden tertîb-i cezâları mümkün idüğü ve sâirleri el-yevm Sivas'da mevcûd olup ancak mütecâsir oldukları fezâhata mebnî hevâ ve habâset leffen olduklarından birbirleriyle müttefikan basiret leffen oldukları ve infâz-ı evâmîr-i aliyyeme alenen mübâşeret-i şemâtet ve fesâdı mûceb olacağı garazları ve ağdâd-ı sâire derc ve tastîr olunmuş mukaddem sâdır olan emr-i âliyyem mûceblerince alâ-eyyi-hâlin mezkûrunun icrâ-yı mucâzâtı lâyıkalara ikdâm ve selâmet-i hâlin tehâsile hadd-i tâm eylemen fermân olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn mûcebince isti'câlen ve te'kiden ve seni havâb-ı uzletten ittifâken rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde sana selâmet ve nice istişbâr-ı gadab-ı mülûkânemden tahlîs (...) hayât lâzım ve müham ise mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i şerîfem mûceblerince sâbıkuz-zikr on nefer haveneyi ser-rişte verilmeksizin i'mâl-i ıtlâk a bir gûne fesâd vukû'a gelmemek leffen ber-vech-i suhûlet alâ-eyyi-vechin zâbitleri ma'rifetleriyle seri'ân ahz ve cezâlarını tertîb husûsuna tarafından ikdâm ve müsâra'at ve bir an akdem husûl-ı maslahatı Der-aliyyem'e ve ordu-yı hümayûnuma tahrîr ve işâret ve bu vechile vukû'a gelen rehâvet ve betâetinle fenâ ve imhâ etdirecek hâlât ibrâzına nisâr-ı cehr ve takat ve zinhâr ve zinhâr bundan sonra dahi te'hîr maslahatı mûceb olur hareket ve ağdâd-ıvâhiye îrâdına cesâret ile anların yerine kendün mazhar-ı 'ıkâbet ve cezâ olmakdan külli sıyânet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

235 [85-1]

İş bu kayd-ı emr-i âlî (...) ıtlâkları için irâde yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M. Sene [1]210 (Reftî)

Zikr-i âtî eşkiyânın Bolu Sancağı'nda bulundukları kazâların kuzât ve nüvvâbına ve zikr-i âtî husûs Anapa'ya bundan akdem ocakdan mübâşir ta'yîn olup el-yevm ol taraflarda olan ser-turnâ-yı Sadullah ve Laleli sâkinlerinden Pehlivan-zâde Ahmed ve

Hâsköy (?) kazâsından Topçuoğlu Mehmed ve Karasu sâkinlerinden atk-i sedd ü bend taka'üdlerinden Abdi Bey -zîde *mecduhû*- ve zâbitân ve serdâr ve iş erleri zîde-mecdûhumû hüküm ki,

Sivas Sancağı'na vâki' Akçaşehir kazâsı ahâlîlerinin bundan akdem rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ve Gerede (...) Arıcı Ahmed ve Katib Emîn İbrâhim Ağazâde Serdâr Mehmed nâm kimesneler birbirleriyle müttefikân bi-gayr-ı hakkın fukarâyı tecrîm ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve katl-ı nüfûs ve gûnâ-gûn zulm ve te'addî-i fukarâ bir dürlü tâb-âver olamadıkları inhâ ve ocakdan müceddeden mübâşir ta'yîniyle mahallinde tedâfu'-ı şer' ve ilkât-ı hakk olunmak bâbında istirhâm ve tesdî eylediklerinden, sen ki Turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin mübâşir ta'yîn ve ocakdan serdâr nasb ve ma'îyyetinle tertîb ve irsâl olunan eşkiyâ-ı merkûme şer'-i şerîfe adem-i itâ'at birle izhâr-ı husûmet ve iştikâ eden fukarâ-i dâ'ilerini nacak arkasıyla darb-ı şedîd ile darb eylediklerinden gayrı ve serdâr-ı mûmâ-ileyhin güzâr-ı darb ve şütûm ederek hasran ve kasran memleketden ihrâc eyledikleri, serdâr-ı merkûm ile ahâlîden hîm-ı tahzîr kimesnelerin ihtiyârlarıyla zâhir olduğu ve şakîyyun-ı merkûmânın fukarâ üzerlerinden zulm ve te'addîlerinin men'-i dâfi'i husûsunun vesîle-i suhûleti bi'l-istifâf mûmâ-ileyhin ma'îyetlerine me'mûriyetlerine husûle gelmekle tahkîk olunmuş idüğü beyânıyla, mûmâ-ileyhin tevâbi' ve kûl haklarıyla ma'rifetiyle ta'yîn ve alâ-eyyi-hâlin ahz ve girift ve sâire ibreten tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu hâcegân-ı hümâyûnum segbânbaşı olan Mehmed Said -dâme *mecduhû*- i'lâm etmekle siz ki mevlânâ ve mübâşir ve sâir mûmâ-ileyhimsiz i'lâm mücebince ahz ve girift ve tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak fermân olmağın me'mûriyeti hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve mübâşir ve sâir mûmâ-ileyhimsiz zaman-ı 'ali-nişân-ı şâhânemde hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ferd-i efrîdeye zulm ve te'addî olunduğuna kat'an rızâ-yı aliyyem olmayup bu makûle fezâhata ictisâr edenlerin ibretü's-sâirîn tertîb-i cezâlarıyla irâha-ı ibâd ve asâyîş-i bilâda ikdâm olunmak lâzımeden idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le merkûmları bulundukları mahallerde ber-vech-i suhûlet ahz ve tertîb-i cezâlarına müsâra'at ve hilâfından hazer ve mücânebet

eyleyesiz ve siz ki mûmâ-ileyhimâ Pehlivan-zâde Ahmed ve Tobcuoğlu Mehmed ve Abdi Bey -zîde *mecduhûmâ*-sız mazmûn emr-i şerîfîm ve muktezâ-yı me'mûriyetiniz sizin dahi ma'lûmunuz olarak Turnacıbaşı mübâşîr-i mûmâ-ileyh ma'îyyetiyle ittifâkan infâz-ı emr-i şerîfîme ihtimâm ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

236 [85-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Kastamonu mütesellimi Altıkulaçzâde el-hac Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya ve zikr-i âtî kimesnelerin Kastamonu Sancağı'nda bulunduğu mahallerin kâdîsına ki,

Kastamonu sükkânından Bekir Efendioğlu Ahmed ve refîkleri Hacı Ömeroğulları Mehmed ve diğer Mehmed nâm kimesneler kazâ-i mezbûrda vâki' Binçelebi mahallesinde sâkin müteveffâ Genç Ahmed Ağa'nın zevcesi Şerîfe Hatun'un hânesini basup zenciyetü'l-asl Fatıma nâm cariyesinin batnına darb ve nakîsu'l-mevt hamlini vâzi' ile fevt olduğundan başka, hizmetinde bulunan Ebubekir nâm kimesneyi dahi darb ve mecrûh eylediklerini mezbûre Şerîfe ile kebir oğulları Seyyid Numan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Abdurrahman meclis-i merşu'ada takrîr eyledikleri ve mezbûr Bekir Efendioğlu Ahmed'in öteden berü sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd olduğu mevkûfu'l-keîlâm kimesnelerin huzur-ı şerî'ata haber verdikleri beyânıyla mezbûr Ahmed'in bulunduğu mahalde ahz ve cezâsı tertîb olunması bâbında emr-i şerîfîm sudûru sen ki mütesellim-i kapucbaşı-ı mûmâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratında ve Kastamonu kâdîsının i'lâmında tahrîr ve istid'â olunmağla ma'rifetinle mezbûr Ahmed bulunduğu mahalde ahz ve ma'rifet-i şer'le lâzım gelen cezâlarının icrâsına ikdâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki kapıcıbaşı ve merkûmun bulunduğu mahallin kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olan şakînin mücâzât-ı meşrû'asının icrâsıyla şurûr ve mazarratından ibâdullahın tahlîs emrine kıyâm olunmak lâzımeden idüğü ma'lûmunuz olduk da merkûm Ahmed'i ber-vech-i suhûlet ahz birle hakkında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'anın ma'rifet-i şer'le

icrâsına ikdâm ve dikkat ve kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

237 [85-3]

Ber-mantûk-ı emr-i âlî merkûmân Battal Bey eniştesi bu makûlenin dahi cezâları tertîb ve ru'ûs-ı maktû'ların Der-aliyyem'e tesyâr olunduğundan başka kendü etbâ'ından birini Ayıntab'a mütesellim nasb olunacağı nizâm-ı mahalline râbût etmiş olduğu nâtık-ı müşârun-ileyhin vârid olan tahrîratında bir maddenin hülâsa-i mefhûmu ve müşârun-ileyhin (...) etmeyerek itmâm-ı umûr-ı me'mûriyete sedd-i hareket ve me'mûrîn-i sâiresine azîmet etmiş olduğu Ayıntab kâdisının i'lâm ve ahâlîsinin muhâzırları mefhûmu'l- umûr-ı âlî sarh oldu.

Fî N. Sene [120]6

Haleb ve Rakka Vâlîsi olup bâ-istiklâl Timûr üzerine namzed ve tahsîs kılınan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki,

İzale-i vücûd-ı habâset-âlûduna bundan akdem kat'î-i irâde-i hümayûnum ta'alluk eden Mullu Timûr şekâvet-i mevfûrun kahr ve istisâli emrine ikdâm etmek şartıyla, bundan akdem Rakka eyâleti sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârun-ileyhsin üzerinde olan Haleb eyâletine ilhakân sana tevcîh olunduk da, evvel-emirde Ayıntablı Battaloğlu Nuri dedikleri habâsetkârın izâlesi içün tarafından kadr-ı kifâye âdemler ta'yîniyle birini ta'yîn edüp, kendin bulunduğun mahalden mükemmel kapun halkı ve külliye-tlü asker ile Rakka'ya azîmetin ve şakî-i merkûm Timûr'un bir vefk-i merâm-ı itmâm-ı kârına me'mûrîn-i sâire ile bi'l-ittifâk müsâra'at ve avânesinden olan Ali el-Mustafa nâm şakînin ve sâir yanında olan avânesinin bir taraftan istisâlleri emrine ve tathîr-i bilâd husûsuna mübâderet eylemen bâbında mükerrer sâdır olan emr-i şerîfim irsâl olundukdan sonra, merkûm Battaloğlu tarafından tazyîk ile Ayıntab Kal'ası'na tahassun etmiş olduğu ve ahz ve izâlesi husûsu kuvvet-i karîneye gelmiş idüğü tarafından Der-aliyyem'e iş'âr olunduk da te'hîr-i maslahat-ı matlûbenin ihtizâran hemân üç beş gün zarfında merkûm Battaloğlu'nun elegetirilip izâlesi emrine îtibâr ve ba'de husûlû'l-maslahat bir an ve

bir sâ'at te'hîr ve tevkîfi tecvîz eylemeksizin derhâl hareket ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mazmûnu leffen Mullu Timûr'un dahi kahr ve istisâli zımında Rakka tarafına azîmete nişân ve müsâra'at ve infâz-ı irâde-i hümâyûnum sarf-ı mukarreret eylemen bâbında mu'ahharan dahi bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan ma'ruzât mefhûmunda şakî-i mezkûr Battaloğlu'nun mütehassın olduğu kal'a-yı mezkûreye metânet ve istihkâm vermiş olmağla her ne kadar teshîri su'ûbetlü ise dahi yetmiş beş gün mikdârı tarafından hasr ve tazyîk ve lağımlar i'mâlî ve tedâbir-i lâyika icrâsıyla ve bir tarafınızdan dahi muhârebe olunarak işbu mâh-ı rebîü'l-âhirin onuncu günü derûn-ı kal'aya duhûl ve şakî-i merkûm hayyen ahz ve cezâsı tertîb olunduğu ve avâne ve teb'âsından dahi otuz altı nefer sergerdelerinin ru'ûs-ı maktû'ları ale'l-esâmî defteriyle ma'ân Tatarın Ahmed -zîde kadruhû- ile Der-aliyyem'e ib'âs olmuş olduğu ve maktûl-ı mezkûrun der-akib hânesi temhîr olunup ma'rifetin ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılığı pâyesî olan hâssa silahşörlerimden ol tarafda olan Seyyid Hasan -dâme mecduhû- ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le bi't-taharrî muhallefât ve terekesi terkîm olunmakda olduğuna binâen çend rûz tarafına müfredât defteri gönderilmek leffen olup kaldı ki maktûl-i mezkûrun karındaşı Battal Bey ile sâir avânesi

[86-1]

El-yevm habsinde oldukları ve sâir ittibâ' ve ensârı dahi bir taraftan taharrî ve tahkîk olmak da idüğü ve belde-i Ayıntab'ın bu kadar müddetten berû tegallüb-i erbâb-ı fesâd ile şîrâze-i nizâm-ı kadîmi karîn-i inhilâl olmak hasebiyle istihsâl ve râbıt-ı nizâm-ı belde zımında tarafından ber-mütesellim nasbı muktezî idüğü ve mütesellimin emr-i şerîfinin ısdâr ve irsâl olunması ve bunlara dâir husûsat-ı sâire derc ve iş'âr olunmuş gönderilen sedd ü bendler pîşegâh-ı bâb-ı sa'adet-nisâb-ı hümâyûnumda galtûde-i hâk-i mezellet kılınup ibret-i mu'ârızânın huzur-ı şevket-makrûn-ı haydarâneme arz olunduk da, bu vechile vukû'a gelen hidemâtın karîn-i tahsîn ve rehîn-i âsâyiş-i vâfirin olub, hakkında der-gâr olan ve naks ve i'timâd-ı hüsrevânemi te'kîd ve te'dîb etmekle ehemmiyete berhudâr-ı havân 'ammî-envâl-i şâhânemden bahre-dar olasın fîmâ-ba'd dahi senden nice nice hidemât-ı mebrûre

zuhûru me'mûl-ı zamirü's-semîr-i bâhidârânem olmağla göreyim seni şimdiye dek Rakka tarafına azîmet etmemiş isen vusûl-ı emr-i şerîfime bilâ-tevakkuf hareket ve Rakka tarafına sarf-ı matiye-i sür'at birle mukaddemâ fermân olduğu vechile Timûr'un sâir me'mûrlar ile ma'ân izâle ve istisâliyle şürûr ve mazarrının külliye ref' ve imhâsı ve ol havâlînin bir vefk-i matlûb-ı tasfiye ve tathîri emrine sarf-ı mukarreret ve seri'ân şakî-i merkûmun dahi itmâm-ı kârını Der-aliyyem'e iş'âra mübâderet eylemen için bu bâbda şeref-yafta-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn ı şevket-makrûnum mücebince Timûr üzerinde olan me'mûriyetini te'kiden ve bu bâbda istiklâlini i'lâmen ve sebkât eden hidemâtını istirhâmen rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i hamîyyet-semîr-i müşârun-ileyhsin senin öteden berû bu makûle eşkiyâ ve fesâdenin istisâlleriyle tathîr-i bilâd ve istihsâl esbâb-ı asâyiş-i ibâd emrinde izhâr-ı merdânesi ve şecâ'at edegeldiğin ma'lûm ve âşikâr ve bundan sonra dahi muvâfık-ı rızâ hidemât-ı meşkûre ibrâzına ikdâm ve gayret eylemen matlûb-ı hümâyûnum idüğü berîdar olmak hasebiyle bi-avn-i te'âla Timûr'un dahi bulunduğu mahalde hasr ve tazyîk ile istisâline bilâ-istiklâl me'mûriyetin te'kid kılındığı ve nimet-i te'âla şakî-i mezkûrun ahz ve i'dâmına dâfi'-i şürûr ve mefsedetine muvaffak olduğu hâlât der-ıkâb-ı tard lâzım-ı eşref-i hüsrevânemden tarafına teşrifât-ı hümâyûnum irsâliyle mağbûtu'l-ikrâm ve iltifât-ı hüdâvendigârâneme şâyân kılınacağı mukarrar idüğü ve Ayıntab'da zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet-i fukarâ-yı ra'îyyete muktedîr mücâbü'l-etvâr birinin mütesellim nasb olunması husûsuna dahi taraf-ı şâhânemden ruhsat verilmiş olmağla irsân-ı mezkûre ile mevsûf birini tarafından intihâb ve Ayıntab'a bâ-buyuruldu mütesellim nasb ve ta'yîn ve iktizâ eden vesâyâyâ kendüye tavsiye ve tenbîh birle istihsâl-i esbâb nizâm-ı Ayıntab'a ikdâmın lâzımeden idüğü ma'lûm-ı dirâyet-i mersûmun olduk da vusûl-i emr-i şerîfimin iktizâsına göre nizâm-ı Ayıntab'ın ta'diyyesini ve mahbûs olanların keyfiyetleri tahkîkine ve şenâ'at ve kabâhati bâis olunarak icrâ-yı mücâzâtlarına mübâderet eyleyeni tarafından nasb olunacak mütesellime sipâriş idüp sen hemân mukaddemâ fermânım olduğu leffen mükemmel kapun halkı ve külliye-tlü darb ve harb erbâbıyla serî'an Rakka'ya erişüb hâin-i merkûmun izâlesi ve def'-i mefâsidi ve ol havâlînin dahi tasfiye ve tathîri emrine ve irâha-i ibâdı müceb olacak ve sâirin istihsâline ve me'mûrîn-i sâire ile

ittifâk olunarak ve muktezâ-yı istiklâlini icrâ ve îfâ ederek sarf-ı takdîrine liyâkat ve serî'an husûl-ı maslahatı der-sa'âdetime iş'âra mübâderet ve taraf-ı hümâyûnumdan mazhar-ı mükâfât olmağla ve (...) hakkında tedâbir-i tevcihâta mükârem-i gayret-i mülûkânemi mûceb hidemât-ı pesen-dîde ve mesa'y-i cemîle ibrâz ve izhârına kemâl-i ikdâm ve müsâra'at ve hilâfa me'mûl hâlât vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i R. Sene 1206

238 [86-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olub zikr-i âtî husûsa Der-aliyyem'e müstakilen mübâşir ta'yîn olunan Ömer Paşazâde Mir Abdullâh -*dâme mecduhû*-ya ve Canik ve Karahisar-ı Şarkî Sancakları'na vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve A'yânı ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâir bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki, Memâlik-i Anadolu'nun kilidi mesâbesinde olan Anapa Kal'ası gibi bir hâssın bu esnâlarda takrîr olduk da Moskov keferesinin iyâdı menhûsesine giriftâr olmak hasebiyle kal'a-i merkûm derûnunda bulunan bu kadar guzât-ı müsellahîn ve nisvân ve sıbyân ve sâir sağır ve kebîr dîn karındaşları ayakları altında kal'an bu vâkı'anın zuhûru her ne kadar muktezâ-yı takrîr bâri ise dahi Anapa ser-askeri Abdullâh Paşa'nın bu kadar vakitten berû Anapa'ya azîmetinde tereddüd ve rehâvet ve dürlü dürlü ağdâd-ı vâhiye îrâd ederek ve bugün yarın gideceğim diyerek ve ayak sürüyerek ve Trabzon'da kalan ba'zı kimesnelerin muhârebeleriyle uğraşarak mahall-i me'mûriyete gelmekde betâet eylemesinden nişân edüp, isti'bâb-ı zâhireye nazaran kal'a-i mezbûrenin düşman yeddine girmesinin sebebi paşa-yı merkûm olduğu güneş gibi zâhir ve âşikâr ve kal'a derûnunda üç beş yüz nefer asker ile bir serasker olunmuş olsa ve herkesi re'y ve emriyle hidemât-ı muhâfazada böyle istihdâm ile avn-i hakkla kal'aya düşmanın bir vechile zâfer-yâb olamayacağı cümle indinde muhakkak ve meczûm idüğü ma'lûm ve berîdâr olmakdan nâşî paşa-yı mûmâ-ileyhin bilâ-imhâ sâire ibret kılınması lâzım gelmiş iken bu def'a zikr-i âtî şerâit ile imhâl ve kendüye rikâb-ı hümâyûnumdan bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve mâmûnunda vusûl-i emr-i şerîfimden nihâyet on beş güne kadar sekiz on bin nefer asker ile bulunduğu mahalden kalkup Sinop'a götürdüğü sefâin-i donanma-i

hümâyûnumu celb ve rükûb ve doğru Gelincik Limanı'na varup kabâil-i halkıyla muhâbere ve ittifâk ve celb-i kulûblarını mûceb olur harekâta îtibâr ederek (...) hafîde olan kebir topları Gelincik Kal'ası'na nakl ve Anapa'da olan küffar-ı kıyâil ba'zı halîl ile (...) etmeksizin taraf-ı Devlet-i Aliyyemden kendülere i'ânında tecvîz-i tasarrud olunmayacağı kabâil-i halkına vech-i mübâsiline i'lâm ve iş'âra ve bahara dek kabâil-i halkını celb ve tâlik ile evvel baharda Anapa'nın istihdâmına dâir lâzım gelen tedâbiri Der-aliyyem'e tahrîre müsâra'at ve böylece nihâyet on güne dek bulunduğu mahalden sefâyine rükûb ile Gelincik'e azîmet eylediyse ne âlâ eger eyyam-ı mezkûre tarafından azîmeti mümkün olamayacak ise ve Der-aliyyem'e îrâdıyla tahrîrat gönderüp cevâbın vürûduna intizâran vakt-i (...) olacak (...) mülâhaza edüp, beyhûde emrâr-ı vakt etmeyüp Gelincik'e azîmet maddesini peşince terk ve kapun halkıyla evvel-emire doğru marzî olan Erzurum'a varup ikâmet ve evvel baharda kabâilin celb ve cem'i ve külliyyetlü asker istishâbıyla Anapa Kal'ası'nın yedd-i i'râdı istihdâmı kendünden matlûb-ı şâhânem olup ve bu madde yalnız sevâhil askerîyle husûle gelemeyüp beher-hâl Erzurumdan Anadolu'nun sol kol kazâlarından gelen asker ihrâcıyla varılmağa mütevaffık olmak hasebiyle Erzurum'dan ihrâcı iktizâ eden asâkirin mikdâr ve mahalleri beyânıyla hemân bir taraftan defterini tertîb ve ümerâ-yı mîrî izhârîçün Der-aliyyem'e tesyâra müsâra'at ve evvel bahar hulûsunda

[87-1]

külliyyetlü asâkir ile Erzurum'dan hareket ve zikr olunan sol kol kazâlarından ve sâir uğurunda ve (...) ve yesârında olan kazâların askerî ve gayr-ı askerîyi sürerek Manyas İskeleyi'ne yığın olunacak sefâyine rükûb ve Anapa Kal'ası'nın istimdâsına vesîle-i suhûlet olacak mahalle vusûl ile kâfe-i kebâir-i akvâmı dahi celb ve cem' ederek Anapa'nın iyâdı düşmanın denizden istilâsıyla kabahat-ı sâbıkâsını insâ etdirecek hidemât vücûda getürmeğe ve kal'a-i merkûmenin giriftârlığına sebep olacağı gibi haşerâtdan istihlâsına dahi muvaffak olmağa, dâmen-i dermeyân gayret eylemesi husûsu ve husûsât-ı sâire etrâfıyla emr-i şerîf-i mezkûrede îzâh ve tarafına ba's ve tesyâr olunmuş olmağa, paşa-yı mûmâ-ileyh kendüye hitâben sâdır olan emr-i şerîf-i mezkûrda tafsîl ve beyân olunduğu vechile bâ-avn beş gün zarfında ol

mikdâr asker ile Gelincik tarafına azîmet etmek ve yahud ber-vech-ile bu sûret mümkün olamayacak ise derhâl kapun halkıyla Erzurum`a varup Anapa`nın evvel baharda bir düşmandan istihlâs-ı mukaddemâsını ber-minvâl-i muharrer temhîde serasker eylemek şakîlerinden kangısını ihtiyâr edecek ise derhâl icrâsıyla müşâra`a ve mübâşerete bir gün ve bir sâ`at emrâr-ı vakt vukû`undan mübâ`adet eylemesi matlûb-ı kat`i-i dâverânem olmakdan nâşî sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin paşa-yı mûmâ-ileyh eger bu def`a dahi işbu iki şekilli me`mûriyeti Anapa`ya azîmet ile maddesinde idüğü habâsete (...) dâ`iye-i fesâdesiyle hemen Gelincik`e azîmetinde îrâd-ı öZR ve illet ve hemen Erzurum`a vusûle izhâr ve tereddüd ve `muhâlefet iderim` dediği hâlde derhâl cezâ-yı sezâsının icrâsıyla sâire ibret kılınması husûsuna irâde-i katı`â-i padişâhânem ta`alluk etmeğin hâsseten rikâb-ı hümâyûnumdan mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yeddine i`tâ olunmuştur. İmdi keyfiyet mâlûmun olduk da ber-vech-i meşrûh paşa-yı mûmâ-ileyh bu def`a dahi îfâ-yı me`mûriyetinde öZR ve illet îrâd etmek ve âdemlerine sülûk eylediği ihbârı bulunduğu anda hakkında olan irâde-i hümâyûnum Canik ve Karahisar-ı Şerîf sipâhlarından dafi`-i hitâm ve sâir iktizâ edenlere vech-i mübâsile ifâde ederek ve sûret-i suhûlet ahz ve izâlesine hüsn-i tedbîr eyleyerek alâ-eyyi-vechin cezâsını tertîb ve icrâ ve ser-i maktû`unu Der-aliyyem`e isrâya dâmen-i dermeyân gayret ve mu`tâd olarak ednâ mertebe tekâsül ve taksîr ve ser-mû su-i tedbîrinden gâyetü`l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz bu bâbda kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile ittifâk ederek tenfîz-i fermân-ı hümâyûnuma cümleniz mezîd-i sa'y ve ikdâm ve mu`tâd olduk da zinhâr ve zinhâr tekâsül ve rehâvet vukû`uyla herbiriniz mazhar-ı eşedd-i ıkâb olmakdan tevkî-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R. Sene [1]205

239 [87-2]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan olup bundan akdemce kendüye Trabzon eyâleti tevcîh olunan Kuğuzâde Süleyman -*dâme ikbâlehû*-ya Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılarından olup ba`zı husûsla der-aliyyemden Trabzon ve Sohum¹²⁴ cânibine ta'yîn kılınan Ahmed -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

¹²⁴ Abhaz Eyâleti 1992'den îtibâren bağımsız Abhazya, Osmanlı Yer Adları, s 14,

Memâlik-i Anadolu'nun kilidi mesabesinde olan Anapa Kal'ası gibi bir hâss-ı hasîn bundan akdem takrîr olduk da Moskovlu'nun yeddine giriftâr olmak hasebiyle, kal'ayı merkûme derûnunda bulunan bu kadar guzât-ı müselmîn nisvân sıbyân ve sâir-i sağîr ve diger dîn karındaşları ayaklar altında kalup bu vâkı'ânın zuhûru her ne kadar muktezâ-yı takdîr-bâri ise dahi Anapa seraskerî Abdullâh Paşa'nın bu kadar vakitten berû Anapa'ya azîmete tereddüd ve rehâvet ve dürlü dürlü ağır ve bahâne îrâd ederek ve bugün yarın gideceğim diyerek ayak sürüyerek ve tarafından ba'zı kimesnelerin muhârebeleriyle uğraşarak me'mûriyetine gelmek de betâet eylemesinden best edüp, esbâb-ı zâhireye nazaran kal'a-yı merkûmenin düşman yeddine girmesinin sebebi paşa-yı merkûm olduğu güneş gibi zâhir ve âşikâr ve kal'a derûnunda üç beşyüz nefer asker ile bir serasker bulunmuş olsa ve herkes re'y ve emriyle hidemât-ı muhâfazada böyle istihdâm ile avn-i Hakkla kal'aya düşmanın ber-vech-i zafer-yâb olamayacağı cümle indinde muhakkak ve meczûm idüğü ma'lûm ve berîdâr olmakdan nâşî, bu sûrette paşa-yı merkûmun hâin-i dîn ve devlet olduğu gereği gibi zâhire çıkmagla bilâ-emân sâire ibret kılınması lâzım gelmeğin, paşa-yı mûmâ-ileyhin alâ-eyyi-hâlin ibretü'l-gayr tertîb-i cezâsı husûsuna kat'î irâde-i aliyyem ta'alluk edüp, ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olduğuna binâen siz ki mîr-i mîrân ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâsız, paşa-yı merkûm el-hâlet-i hâzihî Trabzon'da olduğu istihbâr olunmagla evvel-emirde mukaddemâ tarafına asla ve kat'â ser-rişte vermeyerek ve bu bâbda bi'l-ittifâk i'mâl-i hüsn-i tedbîr eyleyerek ve bir vechile tevakkuf ve te'hîri tecvîz etmeyerek paşa-yı merkûmun ne vechile ve ne tarîk ile olur ise elbette ve elbette bir takrîb bağteten basub ve elegetirip cezâ-yı sezâsını tertîb ve serî'ân ve âcilen ser-i maktû'u dersa'âdetime tesyâr ve irsâle dâmen-i dermeyân gayret ve mu'tâd olduk da paşa-yı merkûm tarafına sû-i tedbîr ile ser-rişte verip firâr ve gaybetini mûceb olur hâlât vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz için mahfî olarak işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mestûran () ile irsâl olunmuştur. İmdi paşa-yı merkûmun Anapa Kal'ası (...) sebebiyle ve bundan başka Trabzon'da ibâdullahı mezâlim ve te'addiyatı haddi tecâvüz etdirğine binâen sâire ibreten tertîb-i cezâsı murâd-ı katı'â-i mülûkânem olmagla bu bâbda tarafınızdan imal-i ita'at eylemek kâidesine ri'âyet olunarak uslûb-ı hakîmâne ile ber-vech-i suhûlet bulunduğu

mahalde basdurulup ve alâ-eyyi-hâlin elegetirilip i'dâm ve izâlesiyle ser-i maktû'unun bir an akdem der-sa'âdetime irsâli hasran ve kasran senden matlûb-ı dâverânem olduğu ve iktizâ eder ise size muâvenet eylemeleri zımnında dâhilü'l- ihtiyât Trabzon eyâletinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve zâbitân ve söz sahiplerine hitâben emr-i şerîfîm dahi ısdâr ve mektûmen tarafınıza tesyâr olunmuş olduğu, iktizâ eder ise işin gelişine bakup ana dahi lâzım gelenlere irâde-i mefhûmunu ifâde birle bi'l-ittifâk husûs-ı mezbûrun böyle itmâmına sa'y ve ikdâm eylemeniz muktezî idüğü ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin senin husûsa bi'n-nefs me'mûriyetin bahara kalması irâde-i şâhânemin bir vakit merâm-ı icrâsı maslahatına mebnî olmağla ana göre kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ve sâir lâzım gelenler ile ittihâd ederek husûl-ı maslahata dikkat ve ihtimâm etmen lâzımeden olduğu ma'lûmunuz olduk da siz ki mîr-i mîrân ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve paşa-yı mûmâ-ileyhe kat'an ve katiyyen ser-rişte vermeyerek lâzım gelen tedâbir beşince mülâhaza ve ana göre Paşa-yı merkûmu dâfi'an basup cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâle dâmen-i dermeyân gayret ve ve hilâfı hareket vukû'undan ednâ mertebe tesâmüh ve tekâsül ihtiyârıyla firâr ve gaybeti ve yahud fukarâ-yı ra'ıyyete hasar vukû'a gelecek derecede isen i'zâmını müceb olur hâlâtı tecvîz ile mazhar-ı mû'âhaze ve i'tâb olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

240 [87-3]

Bir sûreti

Trabzon kâdîsıyla Trabzon eyâletine vâki' kazâların kuzât ve () ve yeniçeri zâbitânı ve zâbitân-ı sâire ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine () aşâ-yı mûmâ-ileyhin alâ-eyyi-hâlin tertîb-i cezâsı matlûb ve mîr-i mîrân ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhimâ i'dâm ve izâlesine me'mûr olmağla mûmâ-ileyh kendülerinin i'ânet taleb ederler ise bu bâbda mûmâ-ileyhimâyâ mazarratları leffen muâveneti icrâda tecvîz-i kusûr etmemelieri için () iktizâsına göre

241 [88-1]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan hâlâ Bozok ve Kangırı sancakları mutasarrıfı Cabbarzâde Mir Süleyman -*dâme mecduhû*-ya ve Kayseriye nüvvâbına ve yeniçeri zâbiti ve sâir zâbitâna ki,

Medine-i Kayseriye`de zümre-i ocaklunun sene-i sâbıkâda sefer-i hümâyûnuma sevk ve îsâlleri sen ki Cabbarzâde kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, tarafına ihâle olunduk da ma‘rifetinle ocaklu zümresi sefer-i hümâyûnuma sevk ve tesyâr olunduklarından aher karîyeye gelince ahâlî-i belde esûfe-i hâl üzere iken bu esnâda seferinden avdet eden ocaklunun hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i rızâ hareket-i bâğiyâneye cesâret ve tâbi‘atlarında merkûz olan tuğyân ve şekâveti icrâya mübâşeret ve arâzâ ve iştihâsı tahrîk birle envâ‘-ı mezâlîm ve fitneye mücâseret eyledikleri ve ittifâklarına revâc vermek için iki orta meyânında husûmet-i kâziye bidâsıyla leyl ve nehârü’l-vakt ve pazarda müsellehan geşt ve güzâr ve re‘yânın hânelerin basup hetk-i a‘râz ve gasb-ı emvâl ve elli neferden mütecâviz kimesneleri mücerrah ve otuz neferinden ziyâdesini katl ve serdâr Seyyid Ebubekir nâm kimesnenin dahi i‘dâm kasdıyla hânesini basup ve üzerine hücûm ve merkûm kendüyü bir takrîb hâlâs edüp, ancak üç nefer ademîni cerh ve el-yevm hânesinde mahsûr olduğu ve eşkiyâ-yı merkûmenin tasallutlarından evvel-i mezbûr mütesellimi dahi firâr etdirğine binâen medine-i Kayseriyye külliye hallolunduğundan eşkiyâ-yı merkûme gün be gün fûrce-yâb-ı mefsedet olarak zulm ve te‘addîlerinin nihâyeti olmadığından bi’l-cümle ahâlî perâkende ve perîşân olacakları berîdâr olduğu beyânıyla ol bâbda istirhâm-ı ı‘yânet olduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bu def‘a tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîratında ve ahâlînin muhâzırlarına derc ve iş‘âr olunmuş muktezâsı hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda segbânbaşı olan Hâfız Mehmed Said -*dâme mecduhû*-ya isti‘lâm olunduk da sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin ma‘rifetin ve ocakdan ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle o makûle şekâvet-kârları ahz ve girift ve sâire ibret tertûb-i cezâlarına mübâderet ve firâr edenlerinin dahi sâhil-i mahfûza kayd ve her ne vakit zuhûr ederler ise zâbitleri ma‘rifetin ve cümle ittihâdıyla ahz ve giriftin tertûb-i cezâsı ile tathîr-i bilâd ve asâyiş-i ibâd emrine mübâderet olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu segbânbaşı mûmâ-ileyh i‘lâm etmekle i‘lâmı mücebince ta‘yîn olunan ma‘rifetiyle o makûle şekâvet-kârları ahz ve girift ve sâire ibreten tertûb-i cezâlarına mübâderet olunarak tathîr-i bilâd ve asâyiş-i ibâda ikdâm olunmak fermânım olmağın rikâb-ı

hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi vedî‘a-i Cenâb-ı Rabbü‘l-âlemin olan fukarâ-ı ra‘iyyet ve ahâlî-i memleketimin küllü‘l-vücûh te‘addî ve eşkiyânın himâye ve zâbitânları iktizâ-yı merâm-ı cihândârânem ve bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa‘y- bi‘l-fesâd olan şekâvet-kârların ref‘ -i vücûh-ı habâset olmalarıyla şürûr ve mazarratlarından tathîr-i bilâd ve asâyîş-i ibâd husûsuna ikdâm ve ve müsâra‘at olunmak matlûb-ı kat‘î mülûkânem idüğü sen ki Cabbarzâde mîr-i mûmâ-ileyhsin ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh ma‘rifetin ve ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ittihâdlarıyla o makûle şekâvet-kârları bi‘t-taharrî tahkîk ve ahz ve girift ve ibretü’s-sâire mücâzât-ı meşrû‘alarını icrâya mübâderet ve firâr edenlerinin dahi zuhûr eyledikleri vakit zâbitân ma‘rifeti ve cümle ittihâdıyla ahz olunup kendün tertîb-i cezâlarına müsâra‘at olunmak leffen ism ve rüstemleriyle sâhil muhâfazasında ve nizâm-ı kûyeye râbıt ve fîmâ-ba‘d kazâ-i mezbûr derûnunda bu makûle fezâhat ve şenâat kimesne tarafından cesâret vukû‘a gelmeyecek hâletin istihsâline ve tanzîf-i memleket ve irâha-i ahâlî ve ra‘iyyet husûslarına kemâl-i ikdâm ve müsâra‘at eylesin ve sen ki bu bahâne ile hilâf-ı şer‘î-at-ı garrâ ve mugâyir-i emr ve rızâ bî-cürm makûlesine ser-mû zulm ve te‘addî vukû‘unu tecvîzinde hazer ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Ca. Sene 1206

242 [88-2]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılarından Kütahya mütesellimi İsmâ‘il -*dâme mecduhû-*ya hüküm ki

Kocaşehir kazâsına vâki‘ İnhisar karyesinde sâkin Hacı Himmetoğlu avânelerinden bölükbaşı İkizoğlu Halil ve karındaşı Ahmed ve Hacı Hasanoğlu Hasan ve Mahmudoğlu Hüseyin nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk- a‘râza avdet-i müstemirreleri olduğundan mâ‘adâ, bundan akdem kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Fazlıoğlu Seyyid Hüseyin ve Selimoğlu İbrâhim ve Sarioğlu Ali ve Kiran Mehmed ve Hacıoğlu Hasan ve Kayaoğlu Mehmed ve Mustafa ve Murâdoğlu Veli ve karındaşı Mustafa ve Kağanoğlu Osman ve Saltaoğlu Mehmed nâm kimesneler ile Sarkiz ve Kuban ve Bireoğlu Haceki nâm zimmîleri ve gayrı otuz

nefer mazlûmunu bi-gayr-ı hakkın hilâf-ı şer‘-i şerîfe amlen katl ve emvâllerin gasb ve gâret ve Sinvan tâ‘ifesinin ırzlarını hetk ve bunun emsîli zulm ve te‘addîlerinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bârî ve mezbûrun vâcibü’l-izâle katı‘a-ı tarîk makûlesinden olup, bi’l-küllîye emn ve râhatları meslûb olmağla mezbûrunun cezâ-yı lâyıkalı icrâ olunmak bâbında, emr-i şerîfim sudûru bâ-muhâzır istirhâm olduğu Karacaşehir nâibinin mukaddemâ vârid olan i‘lâmında tahrîr ve tasdî olunduk da, merkûm İkizoğlu Halil ve karındaşı Ahmed ve Hacı Hasanoglu Hasan ve Mahmudoglu Hüseyin nâm dört nefer şakîlerin i‘dâm-ı cezâlarını tertîb eylemesi için ikiyüz dört senesi evâsıt-ı zi’l-kâdesinde sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin selevin Kütahya Mütessellimi`ne hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşdu. El-hâlet-i hâzihî Karacaşehir nâibi mevlânâ es-seyyid Halil -zîde ilmuhû- tarafından Der-sa‘âdetime vârid olan bir kıt‘a i‘lâmında, ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim tenfiz ve icrâ olunduğundan şakî-i merkûmun kazâ-i mezbûre tâbi‘ Kapı karye ahâlîsinin oracıkda camus öküzlerini fuzûle sürüp çiftliğine götürüp ve Tarbak karyesinden Mehmed ve İsbâğud karyesinden es-seyyid Hacı Ali ve Korucu karyesinden Kethudâoglu Osman ve Hisarcık karyesinden Kôr Hasan nâm-ı ma‘lûmları bi-gayr-ı hakkın katl ve bunun emsâli zulm ve te‘addîleri hadiyy-i karâr ve ahâlî-i fukarânın emn ve râhatları meslûb olduğu beyânıyla ol bâbda istirhâm-ı gayret olduğu derc ve iş‘âr olunmağla, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın te’kîden ve isti‘câlen emr-i şerîfim dahi isdâr ve memhûren irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütessellim-i mûmâ-ileyhsin bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa‘yü’l-fesâd olan eşkiyânın izâle ve cevri-i mefsedet-âlûdlarıyla şürûr ve mazarratlarıyla ahâlî fukarâsının tahlîsine ve tanzîf-i bilâd emrine ikdâm ve mübâderet olunmak lâzımeden olduğu ma‘lûmun olduk da ma‘rifetinle sâbıkuz-zikr dört nefer şekâvet-pîşeleri ber-vech-i suhûlet elegetirip ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mücâzât-ı meşrû‘alarını ma‘rifet-i şer‘le tertîb ve icrâ birle tenfiz-i evâmîr-i alıyyeme mübâderet ve kusûr ve husûl-ı maslahatı ser‘an Der-alıyyem’e inhâ ve iş‘âra müsâra‘at eylesin ve lâkin bu bahâne ile tarafından ve âdemlerin câniblerinden hilâf-ı şer‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ahâlî-i fukarâsına ser-mû zulm ve te‘addî vukû‘uyla mazhar-ı ıkâb-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mübâ‘adet eylemen bâbında.

243 [89-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan hâlâ Kütahya mütesellimi İsmâ'il -*dâme mecduhû*-ya ve Yüzulus Mîr-i Aşîreti Aysan Bey -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki, Gümülcine Sandıklı kazâsının muhtarı Hacı Haliloğlu Ali başbuğuluğuyla sefer-i hümâyûnum için matlûb olan ikiyüz elli nefer sipâh askerinin Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan asker sürücüsü Derviş Abdullâh -*dâme mecduhû*-nun ma'rifetiyle yüz neferi ihrâc olunup mâ'adâsının tanzîminde merkûm Ali tereddüd ve muhâlefet ve başına haşerât cem'le bâğiyâne harekâta mücâseret birle kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhi tard idüğü ve ihrâc olunan asâkir dahi mahallinde ta'dâd olunduk da iki nefer acûze makûlesinden zuhûr eylediği bundan akdem tahkîk olduğuna mebnî bu makûle umûr-ı mühimme dîn ve Devlet-i Aliyyemde rehâvet ve evvel-emire adem-i itâ'at ve izhâr-ı sûret-i muhâlefet eden havenenin cezâsı tertûbiyle emsâline ibret kılınması lâzımeden olduğu şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince merkûm Hacı Haliloğlu Ali'nin ber-vech-i suhûlet elegetirilip tertûb-i cezâsına müsâra'at olunmak bâbında sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin selefine hitâben sâdır olan emr-i şerîfim tenfîz olduğuna ve merkûmun bu hıyâneti yanına kaldığı hâlât sâirlere dahi sirâyet birle ihrâc-ı asâkir emr-i ehemmin ihtilâline bâis ve bârî olacağı beyânıyla ne vechile ve ne tarîkle olur ise ber-vech-i suhûlet ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkini icrâyâ ikdâm eylemen için mu'ahharan dahi sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vusûl şakî-i mezbûr derebeyliği dâ'yyesinde olup suhûletle i'dâmı mümkün olamayacağı ve mîr-i aşîret-i mûmâ-ileyhin ma'iiyyetine me'mûr kılındığı sûrette infâz-ı evâmir-i şerîfem medâr-ı külli olduğu bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîratın mefhûmundan müstebân olmak mülâsesiyle vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'iiyyet bir gûne (...) hasâr olmayarak mîr-i aşîret-i mûmâ-ileyh i'tidâlen neferât isti'câb birle ma'iiyyetine vürûd ve mukaddem sâdır olan emr-i âlişânım mûcebince merkûmun ber-vech-i suhûlet elegetirilip tertûb-i cezâsına ikdâm olunmak fermânım olmağın mîr-i mâmâ-ileyhin ma'iiyyetine me'mûriyetini ve te'kîdi muhtevî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin bu

makûle emr-i evvel-emire adem-i itâ'at-gûne harekâta cesâret eyleyen havenenin tertîb-i cezâlarıyla emsâllerini terhîb lâzımeden olduğu ve bu bâbda merkûmun ahz ve izâlesi emrine ma'ıyyetine hidemât-ı ikdâmda kıyâm zımnında i'tilâ leffen neferât ile mîr-i aşîret-i mezkûrun me'mûr kılınmış olduğu ve mîr-i aşîret mezkûr ile bi'l-ittifâk tenfîz-i emr ve irâde-i padişâhâneme ikdâm eylemek matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mîr-i aşîret-i mûmâ-ileyhi hadd-i i'tidâl leffen neferât ile ma'ıyyetine gelüp vedî'ül-Hâlıkı'l-berâyâ olan fukarâ-yı ra'ıyyetin bir gûne (...) hasâr olunması tecvîz olunmayarak bi'l-ittifâk irâde-i aliyyeme mübâderet ve husûl-ı maslahatı serî'an Der-aliyyem'e i'lâma ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve bu vesîle ile tarafından ve âdemlerin ve mîr-i aşîret-i mûmâ-ileyhin istishâb edeceğı âdemlerin câniblerinden fukarâ-yı ra'ıyyete mikdâr-ı zerre te'addî ve hasar vukû'uyla mazhar-ı iştibâr-ı gadab-ı mülûkânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eyleyesin ve sen ki mîr-i aşîret-i mûmâ-ileyhsin mazmûn emr-i şerîfim ve muktezâ-yı me'mûriyetin senin dahi ma'lûmun olarak mütesellim-i mûmâ-ileyh tarafından işbu emr-i şerîfim lüzûmunun sûreti tarafına vusûlü fermânım olduğu leffen hadd-i i'tidâl leffen fukarâ istishâsıyla serî'an mütesellim-i mûmâ-ileyhin ma'ıyyetine vürûd ve levâzım-ı ittifâka ri'âyet ederek şakî-i merkûmu ne vechile olur ise ber-vech-i suhûlet elegetirip mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince cezâ-yı sezâsını tertîb ve icrâyâ tenfîz irâde-i padişâhâneme mezîd-i sa'y ve ihtimâm ve bu emr-i ehemmdede ser-mû kusûr ve rehâvet ve tekâsül ve betâet-gûne hareket izhârıyla te'hîr ve ta'tîl ve maslahat-ı matlûbu müceb olmakdan ve tenbîhât-ı padişâhâneme münâfî vaz'î-i tecvîz ile sen dahi ıkâb-ı şâhâneme mazhariyetten gâyetü'l-gâye tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ca. Sene 1206

244 [89-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Cabbarzâde Süleyman Bey -*dâme mecduhû*-ya ki,

Sen ki Sancağı'ndan mukaddemâ bâ-emr-i âlî meştâ-yı hümâyûnuma müretteb olan askerînle Bor kazâsının semtine isâbet eden yirmi altı neferât üzerlerine cümle

ma'rifetiyle başbuğ ta'yîn olunup Karahisar kazâsına duhûllerinde mugâyir-i rızâ firâr etmiş oldukları tahkîk olunan Büyük Abdullâh çırağı İsmâ'il bin Hüseyin ve Araboğlu Osman ve İsmâ'il ve Ömer Beşoğlu Seyyid Abdurrahman nâm mefsedet-pîşelerin ibretü'l-gayr tertîb-i cezâları emrine irâde-i aliyyem ta'alluk edüp, merkûmların bulundukları mahallerin hükkâm ve zâbitânına hitâben ordu-yı hümâyûnum tarafından sâdır olan emr-i şerîfimi mazmûn-ı münîfi icrâsına ikdâm olunmak lâzımeden olmağla sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin sâbıkuz-zikr dört nefer mefsedet-kârın bulundukları mahalde ma'rifet ve ikdâmın ve ma'rifet-i şer' ve zâbitân ma'rifetleriyle sâire ibreten cezâları tertîbine ikdâm ve tenfîz-i irâde-i aliyyeme ihtimâm-ı tâm eylemen için te'kîden ve ihdâmen rikâb-ı hümâyûnumdan dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-mersûmun olduk da ber-vech-i meşrûh ordu-yı hümâyûnum tarafından sâdır olan fermân-ı kazâ-yı cereyânım mazmûn-ı münîfi icrâsına tarafınızdan dahi mezîd-i ikdâma müsâra'at ve serî'an husûl-ı maslahatı dersa'âdetime ve ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve işâret ve ser-mû kusûr ve rehâvetten tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca. Sene 1206

245 [89-3]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından sâir-i âhar ile Mora cânibinde olup bu def'a Mora Vâlîsi sâbık-ı merfû'u'l-vüzerâ İsmâ'il Paşa'nın emvâlî kabzına mübâşir ta'yîn kılınan Telhis Ali -*dâme mecduhû*-ya ve Tripoliçe¹²⁵ nâibi ve Tripoliçe kazâsının bi'l-cümle zâbitân ve A'yânı ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine ki,

Bundan akdem eyâlet-i Mora'nın mûmâ-ileyh İsmâ'il Paşa'ya tevcîh-i mücerred zabt ve rabt-ı memleket def'-i şürûr-ı zulm ve erbâb-ı mefsedet ve fukarâ ve zu'afâ üzerlerine bast-ı (...) râ'fet ve merhamet husûslarına ikdâm ve dikkat îrâdına mebnî olduğu muhtâc-ı beyân olmayup ref'-i mezâlîme dâir mukaddemâ umûmen neşr olunan evâmir-i şerîfemden mâ'adâ bu husûslar paşa-yı mûmâ-ileyhin Mora'ya me'mûriyeti emr-i şerîfimde dahi kendüye tenbîh ve te'kîd olunmuş iken Mora'ya

¹²⁵ Mora'ya bağlı Rum eyâleti, 1523'de kaza, 1820'de eyâlet merkezi, Osmanlı Yer Adları, 773. Syf, Tripoliçe olarak yazılmıştır.

duhûlü gününden berû evkât ve ahyâtını hilâf-ı şeri‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ ahâlî-i re‘âyâ fukarâsına dürlü dürlü mezâlim ve ezâya hasr ederek ictirâ eylediği te‘addiyat ve mezâlimine hadd-i nihâyet olduğu ve ahâlî-i re‘âyâ fukarâsının tâb ve tâkatleri kalmadığı Mora cânibinden mukaddem ve mu‘ahhar tevârüd eden i‘lâmat ve tahrîrât ve arz-ı hâller ve evrâk-ı sâire mefhûmlarından ve bilfarz erbâb ve (...) ve vukûfun berîhî-i takrîr ve ihbârlarından zâhir ve müstebân ve bu sûrette paşa-yı mûmâ-ileyhin sâire ibreten ve re‘âyâ-yı memleketi mezâliminden sıyâneten Mora’dan azli ve tuğlarının ref‘ ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabtı ve kendüsünün Anabolı Kal‘ası’na kal‘a-bend olunması için Anabolı muhâfızı mîr-i mîrândan İsmâ‘il -*dâme ikbâlehû*-ya ve hâssa silahşörllerinden () -*zîde mecduhû*-ya hitâben başka emr-i şerîfim ısdâr olunmağla, sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin kabz-ı emvâle me‘mûriyetini şâmil sana dahi rikâb-ı hümâyûnumdan mahfiyyen ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve silahşör-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi senki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin mukaddemce paşa-yı mûmâ-ileyhden hâssa-mâlin tahsîline me‘mûr olunmuş iken el-hâlet-i hâzihî cem‘-i emvâlinin zabtına me‘mûr olduğun ma‘lûmun olduk da paşa-yı mûmâ-ileyhin ber-vech-i meşrûh

[90-1]

tuğu ve sancağı ref‘ olunduğu beyân birle kâfe-i nukûd tahsîs ve şerîf-i mecmû‘a emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden ma‘rifetinle zabtı ve bir akçe ve bir hullesi metruk ve mahfî ve kimesnenin yeddinde mestûr kalmaması matlûb-ı padişâhânem olmak hasebiyle gerek Tripoliçe’de ve gerek yanında olan zî-kıymet eşyâ ve nukûd ve hayvanât ve sâir emvâl ve eşyâsını tahrîb ve cânib-i mîrî için zabt ve temhîr ve hazînedâr ve sâir mahrem esrârı olan mukarreb ittibâ‘ını istintâk ve ihâfe ve tehrîr ve lede’l-iktizâ habs birle emvâl-i mektûmesini dahi zâhire ihrâc ve cümlesini ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr etdirüp ve defterini Der-aliyyem’e irsâle müsâra‘at ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet vukû‘uyla müstehâk-ı i‘tâb olmakdan tavn ve mübâ‘adet eylesin. Şöyle ki, paşa-yı mûmâ-ileyhin külliyyetlü emvâl olduğu meşhûd ve mütevâtir ve cümle indinde ma‘lûm ve zâhir ve ez-cümle Mısır’dan çıkardığı emvâlin nihâyeti olmadığı âşikâr ve bâhir olmağla cümlesinin bi’t-taharrî zâhire ihrâcına ve bir hullesi mektûm ve mahfî ve mestûr ve müntefî kalmamasına ve

mecmû'un kâmilten zabtı ve defterinin Der-aliyyem'e tesyârı emrine sa'y-i mâ-lâ-
kelâm eylemen lâzım iken, bu bâbda tekâsül ve rehâvet ve resm-i sadâkata sînânî-i
vaz'-ı hâlâta cesâret etmek ihtimâlin olur ise havâyâ kâdir olamayacağın
muhakkaktır. Sna göre hareket ve siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimâız paşa-yı
mûmâ-ileyhin gerek muktezâ-yı irâde-i dâverânem leffen mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh
ma'rifeti ve silahşör-i mûmâ-ileyh mürâfakatiyle Anabolu Kal'ası'na irsâlinde ve
gerek emvâl-i zâhire ve kâminesinin bi't-tamâm cânib-i mîrî için kapıcıbaşı-ı mûmâ-
ileyh ma'rifetiyle zabtı husûsuna min-küllî'l-vücûh i'ânet ve tenfîz-i emr-i şerîfime
bi'l-ittifâk sarf-ı bârâ-yı liyâkat ve mu'tâd olduk da ednâ mertebe terâhî ve kusûr
takrîbiyle mazhar-ı i'kâb-ı padişâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve
mücânebet eylemen bâbında.
Fî evâhir-i Ra. Sene 1206

246 [90-2]

Bir sûreti

Mîr-i mîrândan Anabolu muhâfazasında mukîm İsmâ'il -*dâme ikbâlehû*-ya ve hâssa
silahşörlerimden () -*zîde mecduhû*-ya ve Anabolu Kal'ası dizdârına () asılda mastûr
keyfiyet-i mezâlim ve sûret-i îrâd tafsilen beyân ve Mora Vâlîsi paşa-yı mûmâ-
ileyhin Tripoliçe'den ahzı ve Anabolu Kal'ası'na îsâli muhâfız-ı mîr-i mîrân-ı
mûmâ-ileyhden matlûb olduğu a'yân kılınarak silahşör-i mûmâ-ileyh sûret-i zâhirede
madde-i âhar me'mûriyetiyle Anabolu'ya vusûlünde ahşamdan kal'a-i merkûmeden
hareket ve silahşör-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ma'yye ale'l-makûle taraf-ı Tripoliçe'ye
varup paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğ ve sancağı ref' olunduğu beyânıyla ol taraftan
kaldurup bir takrîb firârından ittikâ olunarak Anabolu Kal'ası'na îsâl ve kal'a-bend
ve muhâfazasına dikkat eylemesi için derûn-ı fermânda başka başka tenbîh ve
silahşör doğru Anabolu'ya varup evvel-emirde muhâfız-ı mûmâ-ileyhe emr-i şerîfîm
tebliğ ve ma'ân vech-i meşrûh leffen Tripoliçe'ye azîmet ve ber-minvâl-i meşrûh
hareket eylemesi te'kîd kılınarak iktizâsına göre

247 [90-3]

Bir sûreti dahî

Hâlâ Mora mütesellimi Emîn -*zîde mecduhû*-ya () asılda ve sûrette münderc iki kıt'a evâmirin mazmûnlarından bahs olunarak mütesellim-i mûmâ-ileyhin Anabolu muhâfızı mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh ma'iyetine me'mûriyetini ve işbu emr-i şerîf mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh tarafından kendüye ibrâz ve i'tâ olduğu anda ma'iiyetine varup tenfîz-i emr ve irâde-i şâhâned e mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk ibrâz-ı hizmet ve izhâr-ı lâzıme-i sadâkate dikkat eylesmesini muhtevî iktizâsına göre

248 [90-4]

Mîr-i mîrândan hâlâ Anabolu muhâfızı İsmâ'il -*dâme ikbâlehû*-ya ve Anabolu nâibine ve yeniçeri zâbiti () -*zîde mecduhû*-ya ve A'yânı -ı ve sâir-i zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iskele emînin -*zîde kadruhûmâ*- hüküm ki

Mora Vâlîsi İsmâ'il Paşa'nın Mora'ya duhûlünden berü ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'iiyet haklarında hilâf-ı şer-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf icrâ etdirği mezâlim ve te'addiyatla kalmayup fukarâ ve zu'afânın hâlleri diğer-gün olduğu Mora cânibinden mukaddem ve mu'ahhar gelen i'lâmat ve tahrîrat ve arz-ı hâlleri ve evrak-ı sâire mefhûmesinden mesmû' olduğundan mâ'adâ erbâb-ı vukûf-ı ihbâr ile dahi tahkîkât-ı şehriyârânem olup bu makûle zulmünün haklarında lâzım gelen muâmelenin icrâsı ve vedî'a-i Cenâb-ı Rabb-i İzzet olan fukarâ-yı ra'iiyet ve sükkân-ı memleketin sıyânetleri esbâbının istihsâli zimmet-i himmet-i şâhânem vâcib ve muhtâz olduğu beyândan müstağnî olmakdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğ ve sancağı ref' ve emvâl ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabtı ve kendüsü Anabolu Kal'ası'na habs olunmak husûslarına irâde-i katı'a-i dâverânem ta'alluk etmekle paşa-yı mûmâ-ileyhin tuğ ve sancağı ref'le Anabolu Kal'ası'na irsâli ve emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrîden zabtı Tripoliçe cânibine iktizâ edenlere ve diğer ve diğer emr-i şerîfim ısdâr ve mahfîyyen ve mektûmen der-aliyyemden husûs-ı âhara me'mûriyet sûretinde hâssa silahşörlerimden () -*zîde mecduhû*- ile irsâl olduğundan gayrı paşa-yı mûmâ-ileyhin bir takrîb hakkında olan irâdeyi istihbâr ile bir tarafa firâr ihtimâli olmamak için Korindos¹²⁶ iskelesi ve havâlîsine dahi başka emr-i şerîfim tesyâr olunmuş olmağla siz ki Anabolu muhâfızı mîr-i mîrân ve mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâir-i

¹²⁶ Korindos doğru okunuşudur. Belgede Kordos şeklinde yer almakla birlikte çeviride Korindos olarak yer alacaktır (...)

mûmâ-ileyhimsiz paşa-yı mûmâ-ileyh bu sûretle Anabolu tarafına tevellüd etmek ihtimâli olur ise ber-vech-ile salıverilmeyüp alâ-eyyi-hâlin ahzına kıyâm ve dikkat ve tenfîz-i emir ve irâde-i padişâhâneme bi'l-ittifâk birle mukarreret eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve memhûren silahşör-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa'y ve gayret ve leyl ve nehâr Anabolu iskelesi ve limanı ve (...) duhûl ve evc olan (...) âdemler ta'yîni ile bekledüp, firâr ve gayb dâ'iyyesiyle ol taraflara vârid olmak lâzım gelür ise derhâl ahz ve Anabolu Kal'ası'na habsi husûsuna kemâl-i ikdâm ve dikkat ve mu'tâd olduğu bu bâbda ednâ mertebe tesâmüh ve gaflet ve levâzım-ı ihtiyâta ve basirete ri'âyetle sermû kusûr ve rehâvet vukû'uyla mazhar-ı eşedd-i i'kâb olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

249 [90-5]

Bir sûreti

Kordos nâibiyle Mora cezâresinde vâki' iskelelerin tâbi' olduğu kazâların kuzât ve nüvvâbına ve yeniçeri zâbiti ve A'yânı ve sâir zâbitân ve iskele emînlerine () ber-vech-i meşrûh

250 [91-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olup Mora Vâlîsi sâbıkın emvâl ve eşyâsı zabtına ve diğer emr-i şerîfimle me'mûr olan Telhîsî Ali -*dâme mecduhû*-ya ve Mora mütesellimi Emîn -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki,

Mora Vâlîsi sâbık İsmâ'il Paşa'nın kethudâsı İzzet ve silâhdârı sâbık Mora'da mütesellim olan Mehmed ve Mısır'da iken şehir-i havâlîde olan hazînedârı İsmâ'il nâm kimesneler ile sarraf olan Tunuslu (Bagob) Yahudi kâfe-i isdârının mahremi oldukları, bu def'a tahkîk olunmağla siz ki kapıcıbaşı ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimsiz vusûl-ı emr-i şerîfimde sâbıkuz-zıkr üç nefer kimesneler ile sarraf-ı mersûmu ahz ve habs ve tazyîk ve tehrîr birle istinsâf ve paşa-yı merkûmun kâfe-i emvâl ve eşyâsının tamâmen ve kâmilten zâhire ihrâcına ihtimâm ve dikkat olunmak için rikâb-ı hümâyûnumdan hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve

memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi paşa-yı mûmâ-ileyhin kâfe-i emvâl ve eşyâsının bir hullesi mahfî ve mensî ve kimesnenin yedinde muhtefî kalmayarak, diğer-i emr-i şerîfimin tekâzib ve teksîr olduğu vechile cümlesinin zâhire ihrâcına ikdâm ve müsâra‘at olunmak matlûb-ı katı‘â-i hüsrevânem olmak mülâsesiyle, merkûmların ahz ve habs olunmaları siz ki kapıcıbaşı ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimsiz sizden matlûb-ı şâhânem idüğü (...) bunlardan birisi firâr eylemek ve emvâl-i mektûmesi zâhire çıkmak lâzım gelür ise ber-vechile özür ve cevâb ve karîn-i isfâ olmayup beher-hâl sizin rehâvet ve kusûrunuza haml ile müstehâk-ı ıkâb-ı şâhâneme kılınacağınız muhakkak olduğu ma‘lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfim sâbıku‘z-zikr dört neferi ne vechile ve ne tarîkle olur ise ahz ve habs idüp tazyîk olunarak bi‘l-istinsâf paşa-yı mûmâ-ileyhin mektûm ve mahfî olan kâfe-i emvâl ve eşyâsının zâhire ihrâcına mezîd-i ikdâm ve dikkat ve keyfiyeti serî‘an Der-aliyyem’e i‘lâm ve inhâya mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû‘uyla mazhar-ı (...) hüsrevânem olmaktan gâyetü‘l-gâye tehâşî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

251 [91-2]

Cezîre-i Mora`da vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve bu def‘a eyâlet-i Mora`ya mütesellim nasb olunan Tripoliçe sâkinlerinden Emîn -*zîde mecduhû*-ya hüküm ki, Bu def‘a Mora Vâlîsi İsmal Paşa ve diğer evâmir-i şerîfimde mestûr-ı mezâlimine binâen azl olunmağla, eyâlet-i Mora`da vüzerâ-yı a‘zâmdan birine tevcîh oluncaya dek ve ol tarafa vusûlüne dek zabt ve rabt-ı memleket ve inâh-ı dâfi‘-i şürûr-ı fesâda ve eşkiyâ ve himâyet-i ahâlî ve fukarâ husûslarına liyâkat ve ehliyetini hâdînin birinin mütesellim nasbı ve muktezî ve mûmâ-ileyhin sâbıkda bir iki def‘a eyâlet-i Mora`ya mütesellim nasb olunmuş olduğu ve zabt ve rabt-ı memlekete muktedir idüğü bi‘l-ihbâr ma‘lûm ve berîhî olmakdan nâşî, eyâlet-i mezkûre bundan sonra vüzerâ-yı a‘zâmadan birine tevcîh olununcaya dek ve Mora`ya vusûlüne dek mûmâ-ileyh mütesellim nasb olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz mütesellimlik mezkûru dâire-i sâbıkın infisâli târîhinden îtibâr ile mûmâ-ileyh emîn -*zîde mecduhû*-ya sıyâl ve dâfi‘ olan tabarât-ı kadîmden olduklarından

leffen ahz ve kabz etdirüb, mütesellimlikle umûruna âdemini dâhil ve ta'arruz etdirmekden ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ re'âyâ-yı fukarâsına mezâlim ve te'addî vukû'una idâre-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin mütesellimlik mezkûru dâire-i sâbıkın infisâdı gününden îtibâr ile dâire-i cedîd vürûduna dek zabt ve dâfi' olan tabârât-ı kadîmden öldüklerinden leffen ahz ve kabz ve kabza-i me'mûra edâ ve teslîme ihtimâm ve zabt ve rabt-ı memlekete ve hamîyet-i fukarâ-yı ra'îyyet ve def'-i şürûr-ı erbâb-ı mefsedet husûslarına kemâl-i sa'y ve ikdâm ve evâmîr-i şerîfemle muhavvel-i uhde (...) kılınan kâfe-i husûsat-ı mühimmeden muvâfık-ı rızâ te'dîye ve tesviyesine sarf-ı nakdîne ve sa'y ve ihtimâm ve hilâfa me'mûl mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvetten tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene 1206

252 [91-3]

İzmir mollasına ve İzmir voyvodasına ve zikr-i âtî husûsa der-aliyyemden hâsseten mübâşir ta'yîn kılınan () ve zâbitân -zîde kadruhûmâ- hüküm ki,

Mora Vâlîsi sâbık merfû'u'l-vüzerâ İsmâ'il Paşa -dâmet sa'adehûnun- sarrafı ve mahrem-i serârı olan Tunuslu Bagob nâm Yahudi paşa-yı mûmâ-ileyhden me'zûnan bundan akdemce Mora tarafından İzmir cânibine azîmet etmiş olduğu bu def'a vârid olan tahrîrat mefhûmunda müstebân olmağla, Yahudi-i mersûmun ba'zı sual ve cevâb zımnında beher-hâl bu tarafa ihzârî lâzımeden olmak hasebiyle, siz ki mevlânâ ve voyvoda ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz işbu emr-i şerîfim mübâşir-i mûmâ-ileyh ile vusûlüne sarraf-ı mersûmu İzmir ve havâlîsine bâ-taharrî alâ-eyyi-hâlin elegetirip ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh terfîkân Der-sa'âdetime irsâl ve ahfârı emrine bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve tahrîre kusûr ve rehâvetten ve firâr ve gaybetini mûceb olur hâlâtı tecvîz ile mazhar-ı i'tâb-ı şâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin senin dahi mazmûn emr-i şerîfim mûcebince amel ve harekete kıyâm ve müsâra'at ve sarraf-ı mersûmu İzmir ve havâlîsinde buldurup esnâ-yı râhda firârı gâilesi çekilmeyecek vechile muhâfazasına ikdâm ederek seri'ân bu tarafa irsâle ve ikmâl-i emr-i mübâşeretine

müretteb-i ihtimâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvetden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [1]206

253 [91-4]

Bir sûreti

Sakız cezâresi nâibine ve Sakız muhassılına ve mübâşire ve zâbitâna () sarraf-ı mersûmun Mora`dan Sakız cânibine azîmet etmiş olduğu beyânıyla () ber-vech-i meşrûh

254 [92-1]

Afvı için emr-i âlî yazılmışdır.

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Yanya sancağı mutasarrıfı Ali -*dâme ikbâlehû*-ya ki, Katrin sâkinlerinden Katrinli Halil`in kethudâsı olup hakkında bi`d-defa`ât evâmir-i aliyyem sâdır olan Bayezid nâm mefsedet-kârın bundan akdem firârı takrîbiyle emlâk ve eşyâsı cânib-i mîrîden ve çiftlikâtı dahi emlâk-ı hümayûnuma ilhâkan darbhâne-i âmirem tarafından zabt olunup çiftlikât-ı mezbûrenin idâresi husûsu Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından Katrinli Mehmed -*dâme mecduhû*-ya darbhâne-i âmirem tarafından ihâle kılındık da, merkûm Bayezid akrabasından Şebatlı İsa nâm şakî ile bi`l-ittifâk Katrin`e duhûl birle çiftlikân-ı mezbûreyi zabt dâ`iyyesinde olduğu bundan akdem tahkîk olunmağla, merkûm Bayezid ve Şebatlı İsa`nın ne vechile olur ise mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîyyem mücebberince cezâları tertîbine ikdâm ve müsâra`at olunmak bâbında Turhal Mütesellimi`ne ve sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin, oğlunun irtibât nâzırı Veli Bey -*zîde mecduhû*-ya hitâben bundan akdem sâdır olan bir kıt`a emr-i şerîfimin iktizâ eden vesâyâ ve te`kîdât-ı şâhânem ale`l-tafazzul derc ve iş`âr olunmuşdu. Mazmûn emr-i şerîfim ve oğlun mûmâ-ileyhin bu bâbda me`mûriyetine nazaran a`zar-ı gayr-ı mesmû`adan mücânebet kılınarak, merkûmun cezâsı tertîbiyle madde-i matlûb-ı mezkûrenin tedbîrâ-yı hüsn-i temsîliyetine ikdâm ve müsâra`at olunmak lâzımeden iken el-yevm mazmûn emr-i şerîfim tenfîz olunduğu ve ba`zı gûne ağdâd-ı yahûdeye (...) olunduğu

bu def‘a tarafından Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrat mefhûmundan müstebân olmağla şakî-i merkûmun beher-hâl cezâsı tertîbiyle infâz-ı mezâmîn evâmîr-i aliyyeme mübâderet olunmak ve şurûrundan fukarâ-yı ahâlî telhîs ve te‘mîn kılınmak muktezî olmak mülâsesiyle merkûmun tertîb-i cezâsı husûsu hasran ve kasran senden matlûb-ı kat‘î-i dâverânem olmağla imdi işbu emr-i şerîfim memhûren tarafına () ile vusûlünde bu bâbda ber-vechile ömr ve illet kaydını düşmeyerek, ne vechile ve ne tarîk ile olur ise olsun alâ-eyyi-vechin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûm Bayezid`in cezâ-yı sezâsını tertîb ve ser-i maktû‘unu dersa‘âdetime irsâle ve tenfîz-i irâde-i hümayûnuma binâ-i mâye-i vesîle ve liyâkat ve zinhâr ve zinhâr bu husûs-ı matlûbede ser-mû kusûr ve rehâvet ihtiyâr olunmak ve emr-i matlûbe te‘hîre kılmak sûretlerini tecvîz ile ba‘isü’l-infi‘âl-i şâhânem olmakdan gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı C. Sene 1206

255 [92-2]

Ba‘zı şerâit ile afviçün emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâil-i B. Sene [1]210

Sâdır olan emr-i âlî mücebince işbu (...) olunub i‘lâm-ı hâl emri yazılmışdır. 25. Ra. Sene [1]211

Tashîh olunduğu leffen tebdîl olunmuşdur.

Bu def‘a Bozkır ma‘den emîni nasb ve ta‘yîn olunan Seyyid Süleyman -zîde mecduhû-ya hüküm ki,

Beyşehirli Sancağı'na vâki‘ Kireli kazâsında a‘yânlık iddi‘âsında olan Hacı İsmâ‘il kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şeri‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ env‘â-ı şekâvete ictisârı mukaddem bi‘l-ihbâr ma‘lûm olmağla tathîr-i bilâd ve (...) hâl-i i‘bâd zımnında şakî-i mezkûrun-icrâ-yı cezâ-yı mâ-yelîkine ihtimâm ve dikkat ve ber-vech-i suhûlet def‘-i gâilesine mübâderet olunmak için Ilgın ve Doğanhisarı a‘yânlarına hitâben sene-i (...) evâsıt-ı zi‘l-ka‘desinde sâdır olan emr-i şerîfim lede‘l-

vürûd mûmâ-ileyhimâ şakî-i mezbûrun üzerine varup etrâfını ihâta eylediklerinde emr-i şerîf-i mezkûrun sûretin sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin selefin Mehmed'in tarafına şakî-i merkûmu tasahhun gûne harekete îtibâr olunduğu ve şakî-i mezbûr tarafından kazâ-i mezbûr nâibi kurşun ile darb ve katl olunduğundan mâ'adâ Kireli kazâsında beş nefer kimesneleri bi-gayr-ı hakkın katl ve Doğanhisar'ı kazâsında dahi dört nefer bî-cürm kimesneleri mecrûh eylediğinden sonra İsmâ'il yeğeni Sarı Hüseyin Ağa denmekle ma'rûf kimesnenin yanına firâr eylediği bâ'îlam ve muhâzır ve tahrîrat inhâ ve istid'â olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim alâ-eyyi-hâlin tertîb-i cezâsına mübâderet eylemesi için sene-i mâziye evâhir-i zilkadesinde mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe sâdır olan emr-i şerîfim kâ'imakâm-ı 'âlimugâmin Tatarlarından Ali -zîde kadruhû- ile lede'l-vüsûl merkûm İsmâ'il'in vücûdu (...) olan mahallere refîki ta'yîn ve ve lede'l- mütecessis merkûm İsmâ'il-i mûmâ-ileyhin mukaddemâ muhâsara eylediklerine hitâm müftûsi tarafına vâridâtına dahi karâr etmeyüp mahall-i âhara firâr ve gaybet olduğu ma'lûm olmağla merkûm bundan böyle her ne mahalde zuhûr ederse icrâ-yı cezâ-yı sezâsına mübâderet olunacak mukaddemâ inhâ ve merkûm İsmâ'il, ma'den emîni sâbık mûmâ-ileyhin himâyesinde olduğu tahkîk olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin cezâsını tertîb emrine ikdâm ve müsâra'at eylemesi ikiyüz beş senesi evâhir-i muharremine dek bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârıyla tenbîh ve te'kîd olunmuşdu. Mutazammın evâmir-i aliyyeme nazaran merkûmun bu ana kadar tertîb-i cezâsıyla tenfîz-i evâmir-i aliyyeme mübâderet kılınmak lâzımeden iken henüz tenfîz ve icrâ olunmadığından mâ'adâ merkûm bundan akdem yine ahâlî emîndârıyla gelmek irâdesiyle hevâsına tâbî' avâneleriyle Yalvaç ve Yenişar kazâsı A'yânı i'ânetiyle işbu sene-i mübâreke Rebi'ü'l-ahirînin onuncu günü kazâ-i mezbûr kurâlarından Fele karyesine nüzûl ve ya mürasele-i şer'-i selefin tarafından mübâşirler ta'yîniyle def'lerine mübâderet olunduk da, muhârebeye tasaddî birle, esnâ-yı muhârebede Ali İmam ve Kübera Yodan denmekle ma'rûf kimesneler maktûl olup şakî-i mezbûr sâir avâneleriyle firâr eylediği ve ahal-i i mezbûrenin emniyet ve râhatları külliyyen meslûb olduğu ve şakî-i mezbûr el-hâlet-i hâzihî Antakiye kazâsına tâbî' Kociler ve Darende karîne başı Ferayoğlu denmekle ma'rûf kimesnenin yanında mahfî olduğu mesmû' olunmakdan idüğü beyânıyla mukaddemâ

sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince merkûmun cezâsı tertûb ve ahâlî-i fukarâ üzerlerinden tasallut ve te'addîsî dâfî' olunmak bâbında mahfiyyen emr-i şerîfîm verilmek dahasına Kırelî kazâsı ahâlîsinin istirhâmları kazâ-i mezbûr kâdîsî Mehmed -zîde fazluhû- tarafından bu def'a der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında inhâ ve iş'âr ve rikâb-ı müstetâbım Dîvân-ı hümayûnumda mahfûz kuyûdü'l-hatt ve mürâca'at olunduk da, ber-vech-i meşrûh târîh-i merkûmda evâmir-i şerîfem ve bir iki mastûr ve mukayyed olunmağın, sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince alâ-eyyi-hâlin tertûb-i cezâsına müsâra'at olunmak fermânım olmağın te'kîden ve isti'mâlen rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, bu makûle eşkiyânın ref'-i vücûd-ı habâset-âlûduyla te'mîn-i bilâd ve refâh-ı hâl-i ibâda ikdâm ve dikkat olunmak lâzımeden idüğü ve merkûm İsmâ'il'in beher-hâl tertûb-i cezâsıyla infâz-ı evâmir-i aliyyeme ikdâm ve müsâra'at olunmak hasran ve kasran senden matlûb-ı mülûkânem olduğu ve bu emr-i ehemmdede kusûr ve rehâvet vukû'u ber-vech-ile câiz olmadığı ma'lûmun olduk da, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince merkûmun ne vechile ve ne tarîkle olur ise alâ-eyyi-hâlin elegetirip tertûb-i cezâsına mübâderet ile tenfîz-i irâde-i şâhâneme müsâra'at ve serî'an husûl-i maslahatı der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya dikkat ve hilâf-ı evâmir-i aliyyeme ve vaz'î-i tecvîz ile mübtelâ-yı rehâvet olmakdan gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C. Sene 1206

256 [93-1]

Hâlâ Haleb Vâlîsî Vezîr Mustafa Paşa'ya ve Haleb Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin Haleb eyâleti bundan akdem sana tevcîh ve Haleb'e duhûlün esnâsında medine-i Haleb'de zuhûr eden ihtilâl hasebiyle erbâb-ı şekâvetin fürce-yâb-ı mefsedet oldukları ve hilâf-ı rızâ harekâta mücâseret olduğu mukaddemâ istihbâr olunduk da nizâm-ı milletin istihsâli ve eşkiyâ ve zümre-i erâzilin bi't-taharrî ahz ve te'dîb ve te'kîdleri iktizâ edenlerin ilkâ-yı ta'dîyeleri ve tertûb-i cezâları lâzım gelerek ibretü's-sâire cezâları icrâsıyla ref'-i vücûd-ı eşkiyâya ve tathîr-i belde emrine ve istihsâl-i esbâb irâha-i ibâd husûsuna tarafınızdan bâ-istiklâl ikdâm ve müsâra'at olunmak husûsu bundan akdem şeref-yâfte-i sudûr olan

hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince mehâbet-rîz sudûr olan fermân-ı âlî-şânımla tarafına ihâle ve tefvîz ve ol bâbda lâzım gelen vesâyâ ve te'kîdât-ı şâhâneme ale't-tafdîl derc ve iş'âr olunmuşdu. Ancak Ayıntab cânibine me'mûriyetin vukû'u ve Haleb`in vâliden hulûvü sebebiyle, mazmûn emr-i şerîfim el-yevm infâz ve icrâ olunmadığı ve el-hâlet-i hâzihî Haleb`de eşkiyâ makûlesinin fûrce-yâb-ı mefsedet oldukları ve senin medine-i Ayıntab`da tûlâ¹²⁷ ve dîrâz-ı ikâmet ve envâ'-ı mühimmât ve meşât ihtiyâr eylemen, Haleb Kal'ası'nın iyâd-ı eşkiyâda olmasından iktizâ eylediği nezd-i şâhânemde ma'lûm ve berîdâr ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûnu icrâsı Haleb Kal'ası'na hasebü'l-iktizâ tarafınızdan asker vaz'ına ve istihkâmı hâlâtının istihsâline menût olduğu vâzıh ve âşikâr olmağla emr-i âlîyyemle uhdene ihâle kılınan mühâm-ı matlûbenin yağmâ, izâle-i Timûr bir (...) maslahat-ı mühimmesinin ber-vefk-i rızâ tâdiye ve tanzîminden sonra yine Haleb`e vürûduna mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mazmûn-ı münîfî icrâsı husûsuna hasebü'l-iktizâ vürûd-ı kal'aya tarafınızdan el-hıtâm lâzım gelen mikdâr-ı kâfe-i askerîn bilâ imhâl vaz'ına ve muktezâ-yı îcâb idüğü vechile tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma ve derûn-ı Haleb`in levs-i vücûd-ı eşkiyâdan tathîrine ve irâha-i ibâdı müceb olur nizâm-ı memleketin istihsâline şedd-i nitâk-ı hamîyyet eylemen için te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i hamîyyet-semîr müşârun-ileyhsin, evâmîri-i alîyye-i padişâhânemle ihâle-i uhde-i gayretinde kılınan mühimme-i matlûbenin bağı-yı Timûr-ı şekâvet-mevfûrun vücûdu kaldırılmak maslahatının ber-vefk-i rızâ-i hüsn temşite istihsâl olunduktan sonra (...) Haleb`e vürûdunda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket birle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfîzi emrinde hasebü'l-iktizâ derûn-ı kal'aya tarafınızdan asker vaz'ı iktizâ eder ise lâzım gelen mikdâr-ı kâfeyi askerîn derhâl vaz'ı ve kal'anın istihkâmı husûsuna ihtimâm ve mübâderet ve uslâb-ı hakîmâne ve hareket-i rızâ cevâbane ibrâzıyla nizâm-ı memleketin a'dâsını ve ahâlîsinin asâyiş ve irâhasını müceb olur hâlâtın istihsâline ve tenfîz-i irâde-i hümâyûnuma ikdâm ve müsâra'at ve ser-mû havene vaz'ı tecvîz ile te'hîr-i maslahat-ı matlûbeyi müceb olmakdan ve kal'aya asker vaz'ı iktizâ etmeyüp

¹²⁷ طول olarak Turkish and English Lexicon'da tûl olarak seslendirilmiştir: Günün ya da zamanın toplam uzunluğu anlamını ihtivâ etmektedir.

suhûletle nizâm-ı memleketin i'âdesi ve ahal-i arz gürûhunun tehâsîl-i emniyetleri ve şekâvetleri mutehakkik olanların te'dîbleri mümkün olduğu sûrette beyhûde kal'aya asker vaz'ı ve a'zâm-ı maddeyi müceb olur harekât zuhûrunca tecvîzden ve ahâlî-i arz makûlesini tekirden ve bu vechile itâb-ı şâhâneme mazhariyetten tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin mezmûn emr-i şerîfim ve müşârun-ileyhin keyfiyet-i me'mûriyeti senin dahi ma'lûmun olarak ber-vech-i meşrûh Haleb Kal'ası'na müşârun-ileyh tarafından hasebü'l-iktizâ asker vaz'ına hüccet-i (...) eylediği takdîrde vaz' ve idhâline tarafından mûmâna'at vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı C. Sene 1206

257 [93-2]

Haleb ve Rakka Vâlîsi vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı sa'âdet-kârârıma vârid olan tahrîratın mefhûmunda, mukaddemâ haklarında evâmir-i aliyyem sudûr eden Levend tâ'ifesinden iken Delîl zümresine duhûl birle Haleb havâlîsinde olub, envâ'-ı mefseted ve şekâvete îtibâr leffen olan Soyтары Musa ve Gavuroğlu İbrâhim ve Girik Osman ve Sebab İsmâ'il ve Arab Salihoğlu Mehmed ve yeğeni diğer Mehmed ve Mullu İsmâ'il çırağı Küçek Ahmed ve Cvelan Hasan ve Püsküllü Ahmed ve karacı çırağı Sarı Ali ve Kızan Halil ve de Fatih nâm şekâvet-pîşeler Arbistan taraflarından serseri geşt ve güzâr ve ba'zı hevâsına tâbi' kimesnelere müntesib ve mütereddid olarak, envâ'-ı fesâda ictisâr eyledikleri ve ol havâlînin ihtilâfı merkûmların mugâyir-i rızâ harekâta îtibârlarından zuhûr etmiş idüğü ve hatta Ayıntablı maktûl Battaloğlu'nun hal'-i ref'ine itâ'at eylemesi merkûm Kâdiroğlu ve Soyтары Musa ve avânesi olan eşkiyâyı istikmâl ve ma'îyyetinde istihdâm etmesinden nişân eylediği ve merkûm Kâdiroğlu ile Arnavud ve Mağribî tâ'ifesinden lede'l-tahkîk müstehâk-ı cezâ olanların dahi bu def'a rû'us-ı maktû'ları irsâl olunduğu ve sâbiku'z-zikr Delîl eşkiyâsından merkûm Soyтары Musa bu esnâda Adana Vâlîsi vezîrim el-hac İbrâhim Paşa'nın Delîl başısı olup mâ'adâsı serseri geşt ve güzâr etmekde idüğü derc ve inhâ ve eşkiyâ-yı merkûmenin bulundukları mahallerde ahz ve tertîb-i cezâlarına îtibâr olunmak için tarafına ve Bağdad ve Şam vâlîlerine ve Diyabekir Mütessellimi'ne

evâmir-i şerîfem ısdâr ve tarafına tesyâr olunması tahrîr ve istid'â olunmuş, hülâsa-i tahrîrâtın manzûr-ı şâhânem olmağla fi'l-hakîkâ zümre-i mezkûrenin şekâvet ve mefsedetleri hadd-i güzâr etmiş olduğu berîdâr ve bunların ber-havâcî götürülüp vücûd-ı şekâvet olanlarından memleketin tasfiye ve tathîri ve ve şerr ve mefsedetlerinden ibâdullahın tahlîsi emrine ikdâm olunmak muktezâyatdan idüğü zâhir ve âşikâr olmağla bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince sâbıkû'z-zikr şekâvet-kârların bulundukları mahalde ahz ve tertîb-i cezâlarına îtibâr olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle hükûmetleri dâhillerinde eşkiyâ-yı mezkûreyi bulundukları mahalde ahz ve cezâlarını tertîb ve icrâyâ müsâra'at eylemeleriçün hâlâ Bağdad Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa ve Şam Vâlîsi mirü'l-hac vezîrim Hazar Ahmed Paşa -iclâlehû-mâya ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Diyarbekir voyvodası ve mütesellimi Nişâncı-zâde İbrâhim -dâme mecduhû-ya hitâben başka başka ısdâr olunan evâmir-i şerîfem iktizâsına göre taraflarına götürülmek leffen memhûren tarafına tesyâr olunmağla imdi işbu emr-i şerîfim dahi () ile tarafına vusûlünde evvel-emirde tarafından ikdâm olunarak eşkiyâ-yı mezkûreyi Haleb ve havâlîsinin bi't-taharrî bulundukları mahallerde ahz birle cezâları tertûbine ve şürûr ve mefsedetlerinden ol havâlînin külliyyen tathîri ve tanzîfi ve irâha-i ibâdî müceb olur hâlâtın istihsâli emrine kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve eşkiyâ-yı mezkûrenin elegetirilmeyip müşâr ve mûmâ-ileyhimânın havze¹²⁸-i hükûmetlerinden firâr etmiş oldukları dahi tahkîk eyledikten sonra iktizâsına göre evâmir-i şerîfe-i mezkûreyi taraflarına irsâl ve bi'l-muhâbere amel ve harekete ikdâm ve mübâderet ve fîmâ-ba'd ol havâlîde eşkiyâ makûlesinden kimesne bulunmamak husûsuna ale'd-devam tarafınızdan kemâl-i i'tinâ ve nezâret

[94-1]

infâz-ı mazmûn-ı emr-i şerîfime ve senden me'mûl ve muntazır-ı mülûkânem olan kârgüzârî ve dirâyet lüzûmunu bu bâbda dahi ibrâz ve izhâra şedd-i nitâk-ı hamîyyet ve ser-mû kusûr ve rehâvetden ve bu vesîle ile bâlâda isimleri mestûr olanlardan mâ'adâ bî-cürm ve günâh makûlesinden olanlara ashâb-ı a'râzın hilâf-ı iştihâlarına ve tama' ve nefsâniyetlerine mebnî hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf ser-

¹²⁸ Bölge, semt, bir hükûmet tarafından idâre edilen toprak parçası (Turkish and British Lexicon, syf. 812)

mû kusûr ve te‘addî vukû‘u tecvîzden ve şekâvet-bâset ve zâhir olanları dahi himâyet misüllü vûzu‘dan gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene 1206

258 [94-2]

İş bu emr-i âlî egerçe vâsıl olup ancak merkûmların Bağdad havâlisinden bir neferi vârid olmayup ve delîlbaşı-ı mezbûr henüz Mardin taraflarında ve Ayıntab`da mahsûr iken DiyarBekir`de bulunub (...) Urfa muhâfazasına mübâşir tarafından ta‘yîn olunan askere mezbûrun orada (...) liyâkati ihbâr olunduğuna mebnî ta‘yîn ve irsâl olunmuş olduğu beyânıyla el-yevm mezbûr Haleb Vâlisi müşârun-ileyhin mansıbı olan Rakka`da olduğu mübâşir-i mûmâ-ileyhin vârid olan tahrîratında bir maddesinin hilâfına mefhûmu fermân-ı âlî-i şerîf verildi.

Fî 19 B. Sene [1]206

Bir sûreti

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehrîzor Vâlisi Süleyman Paşa`ya () Haleb ve Rakka Vâlisi müşârun-ileyhin tahrîrâtı mazmûn-ı beyân olunarak ve bu bâbda eşkiyâ-yı mezbûrenin Haleb ve havâlisinde ahz olunmaları müşârun-ileyhe tenbih olunduğu derc ve ayân kılınarak işbu emr-i âlî müşârun-ileyh tarafından tarafına vusûlünde eşkiyâ-yı mezkûrenin havza-i hükûmetinde bulunanları bi’t-taharrî elegetirib tertîb-i cezâlarına itîbâr eylemesi zımnında iktizâsına göre.

259 [94-2]

Bir sûreti

Şam Vâlisi ve mirü’l-hac vezîr Cezzar Ahmed Paşa`ya sûret misüllü

260 [94-3]

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Diyarbekir mütesellimi ve voyvodası Nişâncı-zâde İbrâhim Ağa`ya sûret misüllü

261 [94-4]

Bir sûreti

Adana Vâlîsi vezîrû'l-hac İbrâhim Paşa`ya ( ) eşkiyâ-yı mezkûreden Ayıntablî maktûl Battaloğlu`nun delîlbaşısı ve şekâvet ve mefsedet refki olan Soyтары Musa nâm şekâvet-kârı bu esnâda dâiresinde delîl başılık hizmetinde istihdâm eylediği bi`l-ihbâr tahkîk olunmağla o makûle şekâvet-kârın dâire-i vüzerâda bulunması şetmi mûceb idüğü beyân olunarak merkûmu dâire-i setrden tard ve teb`id eylemesi için iktizâsına göre

262 [94-5]

Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşlarından Bozok ve Kangırı sancakları mutasarrıfı Cabbarzâde Süleyman Bey -*dâme mecduhû*-ya ve Kayseri nâibine ve zikr-i âtî husûsa bundan akdem ocakdan mübâşir ta`yîn ve tesyâr kılınan Turnacıbaşı İbrâhim ve Kayseri yeniçeri zâbiti () -*zîde mecduhûmâ*-ya ve zâbitân-ı sâireye hüküm ki, Medine-i Kayseriye`nin Ocaklar zümresinden ordu-yı hümayûnuma avdet eden erâzil ve iştiâsının medine-i mezbûr derûnunda hilâf-ı şeri`at-ı garrâ ve münâfi-i rızâ harekât-ı bâğiâneye îtibârları ve katl-i nüfûs ve hetk-i a`râz ve gasb-ı emvâl misüllü evzâ`-ı şen`aya ictisâr birle ihtilâl-i nizâm-ı memleket ve meslûb-ı irâha-i ibâdı mûceb oldukları bundan akdem inhâ olunduk da, sen ki Cabbarzâde kapıcıbaş-ı mûmâ-ileyhsin ma`rifetin ve ocakdan ta`yîn olunan turnacıbaşı mûmâ-ileyh ma`rifetiyle o makûle şekâvet-kârların ahz ve girift ve tertîb-i cezâları emrine ve firâr edenlerin dahi zuhûrlarına bi`l-ittifâk ahz ve i`dâmlarıyla tathîr birle husûsun nizâma (...) hâlâtına ikdâm ve müsâra`at olunmak için mukaddemce bir kıt`a emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile tarafına tesyâr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî tarafından der-sa`âdetime vârid olan tahrîrat mefhûmunda, emr-i şerîf-i mezkûrun tarafına vusûl ve senin bi`n-nefs hareketin husûsunun takrîm olunmuş olduğu ve Kayseriyede Ocaklu zümresi ber-vech-ile bin nefer olup mübâşir-i mûmâ-ileyhin ma`iyyetine tarafınızdan neferât terfîkiyle irsâl olunmasında eşkiyâ ile mukâvemete kâdir olmayacakları ve birkaç dahi îfâ-ı fitneye bâis olmak ihtimâli berîdâr idüğü beyânıyla maslahat-ı mezkûrenin ber-vefk-i merâmınız berâ-yı hüsn-i temşîti ve bu bâbda irâde-i aliyyemin icrâsı husûsu senin medine-i mezkûreden asker ihrâcı

zımında me'mûr olduğun misüllü kifâyet mikdârı asker ile bi'n-nefs azîmetinle menût ve mevkûf idüğü ve azîmet eylediğin sûrette istishâb edeceğin asker kâim vereceğinden mâ'adâ masârıf iktizâ etmeyeceği ve bu vechile ber-vech-i suhûlet irâde-i aliyyemin tenfîz ve icrâsı mümkün olacağı sûretleri derc ve iş'âr olunmuş ayn-ı tahrîratın manzûr-ı hümayûn olmağla fi'l-hakîkâ belde-i mezkûrenin ref'-i ihtilâl ve ahâlîsinin refâh-ı hâlleri istihşâlî husûsu senin bi'n-nefs hareket ve azîmetinle menût olduğu lâzım ve âşikâr olmak hasebiyle bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince istihşâb edecekleri asâkirin zahîresinden mâ'adâ fukarâya ber-vech ile zulm ve te'addî olmamak ve tarafından ve âdemlerin câniblerinden ser'ân ve alenen ferd-i vâhidin tecrim ve tagrim olundukları mesmû'-ı hümayûnuma vâsıl olmak şartıyla mikda-rı kifâyesi asâkir ile bi'n-nefs hareket ve Kayseriye`ye varup mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifetin ve turnacıbaşı mûmâ-ileyhin ma'rifeti ve yeniçeri zâbitânı ve vücûd-ı ahâlî ma'rifet ve ittihâdlarıyla o makûle şekâvet ve mefsedetleri ve ihtilâl-i beldeyi insilâb-ı emniyet-i ahâlîyi müceb harekâta cesâretleri ma'rifet-i şer'le cümle mülâhidesinden tahakkuk eden eşkiyâ ve zümre-i irâzlı bi't-taharrî ahz birle haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'anın cezâsı ve ihtilâl-i memleketin külliyyen def'i ve fukarâ-yı ahâlînin asâyışleri hâlâtının istihşâlî ve nizâm-ı beldenin i'adesi husûsu min-külli'l-vücûha ikdâm ve müsâra'at eylemek için bi'n-nefs me'mûriyetini ve te'kîd ve isti'câbı hâvî rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin meftûr olduğun kârgüzârî ve dirâyet-i muktezâsına nazaran infâz-ı irâde-i aliyyeme âkilane ve rızâ-cûyâne harekât irâzına kıyâm ve müsâra'at edeceğin nezd-i ferd-i şâhâneme melhûz olur mülâsesiyle medine-i Kayseriye`nin zümre-i erâza ve eşyâsının nen' ve şekâvet-i tuğyânları ve ahâlîsisnin istihşâl-i emniyet ve refâhları ve nizâm-ı memleketin i'adesi ve sûret-i haseneye rabt ve bendi hasran ve kasran senden matlûb-ı kat'î-i dâverânem olduğu ma'lûmun olduk da bu bâbda

[95-1]

âkilane ve müstakîmâne hareket izhârıyla kadr-ı kifâye asker istishâb edüp, bi'n-nefs Kayseriye`ye azîmet ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifet ve

ihtimâm ve Turnacıbaşı ve sâirlerin ittihâd ve ittifâklarıyla şekâvetleri ma'rifet-i şer'le kesin ve muhakkak olanların derhâl mücâzât-ı merşû'alarının icrâsıyla emsâllerini terhîbe ve emsâllerinin firâr edenlerinin dahi ism ve resmlerinin sicile kayd ve her ne zaman gelür ise bi'l-ittifâk ahz ve tertîb-i cezâlarına îtibâr olunmak sûretini ve mezbûr belde-i mezkûrede kimesne tarafından bu makûle şekâvete cesâret vukû'a gelmemesi husûsu ber-hüsn-i nizâm-ı rabt emrine ve te'mîn ve terfiye hâlâ fukarâya ve nizâm-ı memleketin i'adesi emr-i ehemmine ihtimâm ve dikkat ve mevânî-i rızâ harekete hidemât-ı ber-güzîde izhârına nişâr ve sa'y ve liyâkat ve keyfiyet nizâmını serî'an Der-aliyyem'e iş'âra mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvetten bu bahâne ile mikdâr-ı kifâyeden ziyâde asker istishâbı ve zahîreden mâ'adâ nefâdat mugâyir-i rızâ birisine müsalebe ve ahzı bî-cürm ve ahâlî-i arz makûlesine arz..ve hilâf-ı inhâya mebnî ve taharrî ve tetkîkde tekâsüle mebnî ser-mû ta'arruz ve te'addî ve ez'âc-ı fukarâya müceb hâlâta izrîrden ve şekâvet zâhir ve mütehakkik olanları dahi himâyet vukû'undan ve bu vechile itâb-ı şâhâneme mazhar olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve turnacıbaşı-ı mûmâ-ileyhimsiz mazmûn emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk amel ve harekete mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i C. Sene 1206

263 [95-2]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Siroz A'yânı İsmâ'il Bey -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Külliyen irâde ve istisâllerıyla şurûr ve şekâvetlerinden bilâd ve ibâdın tasfîye ve te'mîni emrine bundan akdem irâde-i kat'a-i aliyyem ta'alluk eden Dağlı eşkiyâsından Koca Ahmed nâm şakî bu esnâda Siroz kazâsına karîb mahalde Selanik kazâsı duhûlünde vâki' Venerne nâm orman derûnunda müceddeden ihdâs olunan bir karyede hayt-ı eşkiyâsıyla tavattun etmiş olduğu ve mu'tâd olduğu mahall-i mezkûrda karâr eder ise mârin ve âbirine ve sâir mazarrat ve hasârete der-gâr olacağı âşikâr idüğü, bu def'a bâ-takrîr ifâde ve iş'âr olunmağla sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin, şakî-i merkûmun ahz ve tertîb-i cezâsına ikdâm ve müsâra'at eylemen

fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi Dağlu eşkiyası haklarında izâle ve istisâlleri ile şürûr ve mazarratlarından memleketin tasfiye ve tathîri ve ahâlî-i fukarâsının ve mârîn ve âbirinin te'mîn ve terreffühleri hâlâtının istihsâli husûsuna ikdâm ve mübâderet olunması bi'd-defa'ât ısdâr olunan evâmir-i aliyyemde cümleye tenbîh ve te'kîd olunmuş olmağla o makûle şekâvet-pîşelerin bulundukları mahallerde mezâmin-i evâmir-i aliyyem mücebberince beher-hâl izâle-i vücûd-ı habâset âlûduyla bilâd ve ibâdın tasfiye ve te'mîn emrine ikdâm olunmak ahfâ-ı metâlib-i dâverânem idüğü ve inhâ olduğu leffen karye-i mezbûrda tavattun etmiş olan şakî-i merkûm Koca Ahmed'in alâ-eyyi-hâlin elegetirilip cezâsının tertîb ve icrâsı sen ki kapıcıbaşı-ı mîr-i mûmâ-ileyhsin hasran ve kasran senden matlûb-ı mülûkânem olduğu ve bu bâbda kusûr ve rehâvete ber-vech-ile hâiz olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve areket ile ne vechile olur ise şakî-i merkûmun ber-vech-i suhûlet elegetirip tertîb-i cezâsına ve tenfîz-i irâde-i aliyyeme mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve vusûl-ı maslahatı serî'an Der-aliyyem'e iş'âra mübâderet ve mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet vukû'uyla mazhar-ı ıkâb olmakdan tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında Fî evâhir-i C. Sene 1206

264[95-3]

Yenişehir Bursa kazâsında sâkin Genç Mustafa -*zîde kadruhû*-ya ki

İznikli Hayreddin Paşazâde Osman Bey -*zîde mecduhû*-nun bu def'a me'mûr-ı te'dîye olduğu maslahat-ı matlûbenin pezirâ-yı hüsn-i temşiyeti zımnında ma'îyyetinle mikdâr-ı kifâye neferât ile ma'îyyetinden bir iki kimesnenin mevcûd bulunması lâzımeden olduğu sen ki mûmâ-ileyhsin senin mikdâr-ı kifâye neferât ile mîr-i mûmâ-ileyh ma'îyyetine me'mûriyetin husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle, işbu emr-i şerîfim mîr-i mûmâ-ileyh tarafından sana vusûlünde biran te'hîr ve tevkîfi tecvîz etmeksizin mikdâr-ı kifâye neferât ile derhâl mîr-i mûmâ-ileyh ma'îyyetine varup me'mûr olduğu hidemât lâzımeden bi'l-ma'îyye kıyâma mübâderet ve mîr-i mûmâ-ileyhin re'yiyle hareket ve tanzîm ve maslahat-ı matlûbeyi müceb olur hâlâtın istihsâline mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve münâfî-i me'mûriyete mikdâr-ı zerre tekâsül ve betâet-gûne hareket

vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı ıkâb-ı şâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı B sene 1206

265 [95-4]

Bir sûreti

Lefke kazâsında sâkin Çerçioğlu Mehmed -zîde kadruhû- ber-vech-i meşrûh mûmâ-ileyh Osman Beyin ma'yyetine me'mûriyeti için

266 [95-5]

Merkûm Mustafa ile diğer karındaşı Mehmed ahz ve cezâları tertîb olunub ve merkûm silahşör Ali mukaddemce firâr etmiş olduğuna binâen fîmâ-ba'd zuhûr ederse derhâl ahz ve (...)

İznikli Hayreddin Paşazâde Osman Bey -zîde mecduhû-ya ki,

Bundan akdem hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ bâğiyanê harekâtına mücâseretine mebnî tertîb-i cezâsı bâbında hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdir olan Pazarköy kazâsına tâbi' Öröklü nâm karye sâkinlerinden Mustafa Alemdâr nâm mefsedet-şîâr bu esnâda karındaşı silahşör Ali nâm şakî ile müttefikân başlarına haşerât cem' ve karye-i mezbûre ahâlîsini dahi istishâb ile envâ'-ı mefsedete îtibâr leffen oldukları bu def'a bi'l-istihbâr tahkîk olunmağla gerek merkûm Mustafa Alemdâr'ın ve gerek karındaşı silahşör Ali'nin beher-hâl elegetirilip tertîb-i cezâlarıyla şürûr ve mazarratlarının men' ve dâfi'ine ikdâm ve müsâra'at olunmak muktezâtından idüğü zâhir ve sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin senin bu husûsu muktezâ-yı gayretin leffen ber-vech-i suhûlet te'dîyeye ikdâm ve mübâderet edeceğin berîhî ve bâhir olmağla bu bâbda takviye-i bâzû-yı me'mûriyetin zımnında, Yenişehir Bursa kazâsından Genç Mustafa ve Lefkeli Cebecioğlu Mehmed -zîde mecduhûmâ-mahsûs emr-i şerîfimle mikdâr-ı kifâye neferât ile ma'yyetine me'mûr kılınmalarıyla zinhâr ve zinhâr ve şakîyan-ı merkûmân taraflarına ser-rişte verilmeyerek kifâyet-i mikdâr neferât ile mûmâ-ileyhimâyı ma'yyetinle isticlâb birle ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun merkûmânı ber-vech-i suhûlet elegetirip

cezâları icrâsına ve şürûr ve mazarratlarının ol havâlidenden men' ve dâfi'i ve sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'iiyyetin asâyîşleri emrine nişâr ve sa'y ve liyâkat eylemen için mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim mektûmen ısdâr olunub memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakīyan-ı merkûmânın beher-hâl elegetirilip izâle-i vücûdlarıyla ol havâlînin te'mîni husûsu murâd-ı hümâyûn idüğü ve senden me'mûl ve melhûz olan kârgüzârî lüzûmuna nazaran maslahat-ı mezkûrenin ber-vech-i suhûlet hüsn-i temşiyeti hasran ve kasran senden matlûb-ı mülûkânem olduğu ve âcileten (...) taraflarıyla bir tarîkle ser-rişte verilmek ve firârlarını mûceb olmak ve irâde-i aliyyem tenfîz olunmak lâzım gelir ise, senin kusûr ve rehâvetinle haml ile bilâ-imhâl mazhar-ı ıkâb-ı şedîd-i hüsrevânem olacağın emr-i muhakkak idüğü ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh bu bâbda âkilâne ve dirâyet-mend harekât ibrâzıyla kat'â taraflarına ser-rişte verilmeksizin mûmâ-ileyhimâyı mikdâr-ı kifâyet neferât ile tarafına celb birle, ne vechile olur ise sûret-i suhûletini istihsâl ederek merkûmânı elegetirip tertûb-i cezâlarıyla infâz-ı hükm-i münîfe mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve serî'an husûl-i maslahatı Der-aliyyem'e tahrîri ve iş'âra mübâderet ve ser-mû kusûr ve rehâvetten ve bu vesîle ile vedî'a-i Cenâb-ı Rabbi'l-âlemîn olan fukarâ-yı ra'iiyyete tarafından ve âdemlerin câniblerinden bir gûne zulm ve te'addî vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı ıkâb olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı B. Sene 1206

Baş muhâsebe ilm ve hayr kâimesi i'tâ olunmuşdur.

Fî- 17. Sene [1]206

Battal ve i'lâmı mühimme S. Sene [120]6 tobrasında mahfûzdur.

267 [96-1]

..İki takrîn olduğu mahalle tahassun edeceği mülâhazadan ba'îd olmayup bu sûrette ma'iiyyetinde birkaç kıt'a topun mevcûd olması teshîr-i maslahat mûceb olmak mülâsesiyle ba'de-hitâmü'l-maslahatına i'ade olunmak şartıyla Konya Kal'ası'nda mükemmel takımlarıyla iki kıt'a topun ma'iiyyetine irsâliçün Konya Kal'ası

dizdârına hitâben başka ve şakî-i mezkûr Sarıkavak'da dahi tevakkuf etmeyüp (...) ve sâirü'l-hudûd olan İçil Sancağı cânibine firâr eylemek lâzım gelür ise İçil mütesellimi şakî-i merkûmun bulunduğu mahalle varup seninle bi'l-muhâbere ahzı husûsuna îrâ-ı makarreret eylemek leffen, mütesellim-i mûmâ-ileyhe ve sâir iktizâ edenlere hitâben dahi mezkûr ve meşrûh başka evâmir-i şerîfem ısdâr vâcib-i iktizâsı mahallerine irsâl için memhûren tarafına irsâl olunduğu ve şakî-i mezkûrun ahz ve izâlesi tedâbirinin icrâsı hasran ve kasran senden matlûb-ı padişâhânem idüğü ve şakî-i mezkûrun bi'd-def'aaten ahz ve izâlesi ve yahud bir takrîb firârı vukû'unda beher-hâl firâr ve inhâsını muhâfazaya ve fukarâ-yı ra'ıyyeti irâza ve istihsabı muktedir birinin Konya voyvodası kabzı muktezî olmak hasebiyle himâyet-i sekene-i memlekte muktedir ahâlîsinin bi'l-ittifâk mensûb ve muhbîri her kim ise tarafına bâ-buyuruldu fermân voyvoda nasb ve mâliyeden iktizâ eden senedi tanzîm için tarafından taharrî olunan voyvodanın isim ve şöhreti beyânıyla keyfiyeti âcilen Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âr eylemek lâzım geldiği ma'lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve şakî-i mezkûrun bir an evvel izâle ve istisâliyle tasfiye-i memleket veistirâhat-ı fukarâ-yı ra'ıyyet husûslarına sarf ve hasr-ı sa'y ve miknet ve zinhâr ve zinhâr senden me'mûl olan kârgüzârî ve dirâyet lüzûmuna münâfî ve rehâ-yı şehriyârânemin hilâfı vaz'-ı vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Sin. Sene [1]206

268 [96-2]

Bunun dahî

İçil sancağı mütesellimi ile evvelen (?) mezbûrda vâki' kazâların zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erlerine ki,

Fi'l-asl Sarıkavak'da sâkin olub ile'l-ân Derûn-ı Ladin'den (?) firâr ve envâ'-ı şekâvet ve mefsedete îtibâr eden Koca Abdulkâdir nâm şakînin ahz ve izâle-i vücûdu husûsuna mukaddem ve mu'ahhar mehâbet efzâ-yı sudûr olan evâmir-i şerîfemle hâlâ Bozok mutasarrıfı Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Cabbarzâde Süleyman Bey -dâme mecduhû- me'mûr ve ta'yîn kılınmış olmak hasebiyle kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh muktezâ-yı me'mûriyeti üzere mikdâr-ı kifâye asker inhisâbıyla bağteten şakî-i

mezbûrun üzerine varup ahz ve i'dâmına egerçe müsâra'at etmek üzere olup, ancak şakî-i mezkûr bir takrîb ile firâr etmek lâzım gelür ise yolları senklinal ve su'ubu'l-mesdûd olan İçil Sancağı tarafına varması ihtimâlden gayr-ı ba'id olmakdan nâşî, siz ki mütesellim ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız şakî-i mezkûr eger bir takrîb ile olduğu mahalden İçil cânibine firâr etmek ihtimâli olur ise, derhâl evvelen ve ba'den dâhilinde bulunduğu mahalli bi't-taharrî haber edüp, alâ-eyyi-hâlin elegetirilmesi esbâbının bu yolla istihsâline, kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere etmeğe ikdâm ve gayret ve bu bâbda ser-mû kusûr ve rehâvet irtıkâbıyla herbiriniz mazhar-ı eşedd-i ukûbet olmakdan tehâşî ve mücânebet eylemeniz fermânım olmağın mahfîyyen ve mektûmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve lede'l-iktizâ tarafınıza irsâl ve ibrâz için kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafına () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i mezkûrun İçil tarafına firârı takdîrinde tarafınızdan ikdâm-ı tam olunarak alâ-eyyi-hâlin ahz ve izâlesi sizden matlûb idüğü ve şakî-i mezkûr evvelen merkûm dâhilinde ele geçmemek lâzım gelür ise özür ve illet ber-vech-ile ve yine semû'-ı kabûl olmayup sizin sekbanlığınıza hizmet ile her biriniz taraf-ı hümâyûnumdan mazhar-ı mu'âhaze ve ıkâb olacağınız muhakkak idüğü ma'lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh işbu emr-i şerîfim kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafından lede'l-hâce size irsâl ve ibrâz olunduğu anda, cümmeniz bi'l-ittifâk harekete ikdâm ederek şakî-i mecrûmu evvelen kusur ve rehâvetinden bi't-taharrî elegetirip kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere icrâ-yı mücâzâtü'l- lâzimesine binâ ve sa'y ve dikkat ve zinhâr ve zinhâr tekâsül ve kusûr vukû'undan ve bu bahâne ile Aralık'da sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'iiyyenin mazhar-ı hasar olmalarını mûceb olur hareketi tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Sin. Sene [1]206

269 [97-1]

Konya Kal'ası dizdârı () -zîde hıfzuhû-ya hüküm ki,

Fî'l-asl Sarıkavak'da sâkin olup ile'l-ân ve derûn-ı Edirne'de temkîn eden Koca Abdulkâdir nâm şakînin müddet-i vâfirenden berû envâ'-ı şekâvet ve mefsedetine cesâretine binâen merkûmun ahz ve izâle-i vücûdu husûsuna mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfemle hâlâ Bozok mutasarrıfı Dergâh-ı mu'allâm

kapıcıbaşılardan Cabbarzâde Süleyman Bey -*dâme mecduhû-* me'mûr ve ta'yîn kılınmış olmak hasebiyle kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh muktezâ-yı me'mûriyeti üzere mikdâr-ı kifâye asker istishâbıyla bağteten şakî-i mezkûru basup ahz ve izâlesine egerçe ikdâm etmek lüzûmu olub ancak şakî-i merkûm bir takrîb ile firâr etmek lâzım gelür ise de Darende'ye inhâsı müsâ'id mesâfede olan sâbıku'z-zıkr Sarıkavak tarafına taşradan (...) ile takrîn verdiği mahalle tahassun etmesi ihtimâlden ba'id olmadığı ve bu sûrette kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh yanında birkaç kıt'a top mevcûd bulunması suhûlet-i maslahatı mûceb olacağı berîdâr olmakdan nâşî sen ki dizdâr-ı merkûmsun kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh lede'l-iktizâ işbu emr-i şerîfim sana irsâl ve ibrâz ile kal'a-i merkûmeden top taleb eylediği esnâda ba'de-hitamü'l-maslahatından kal'aya i'ade olunmak şartıyla takımları mükemmel olarak iki kıt'a top i'tâsına mübâderet ve hitâm-ı maslahattan sonra yine derûn-ı kal'aya celb ve mahalline vaz'ı husûsuna dikkat eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan mahfîyâ işbu emr-i şerîf ısdâr ve sana ibrâz için kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh tarafına () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh işbu emr-i âlîşânım kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhe lede'l-hâce sana ulûfet ibrâzıyla Konya Kal'ası'ndan top taleb eder ise derhâl mükemmel takımlarıyla iki kıt'a top i'tâsına ve ba'de hitamü'l-maslahat yine mahalline vaz'ı husûsuna ihtimâm ve dikkat ve münâfi-i fermân hareketi tecvîzden be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâil-i Ş. Sene [120]6

270 [97-2]

Battâlî Fî Ra. Sene [120]6 mühimme tobrasındadır.

İs'âd-ı bâ-fermân-ı âlî tecdîden yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra. Sene [120]6

Atina'dan Selanik'e varınca yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve hâssa hasekilerimden husûs-ı âtiye me'mûr () haseki A'yânı ve serdârlar ve sâir zâbitâna hüküm ki,

Atina voyvodası Hacı Ali hasekinin fukarâ ve zu'afâya vâki' olan zulm ve te'addisi ve hayy-i kefereye zehâyir misüllü harekâtı nâ-merziyye-i kasdiyesinden mâ'adâ

Ağrıboz Muhâfızı Halil Paşa ile beyinlerinde sükûn eden husûmete mebnî birbirleri üzerlerine asker çeküp aralıkda fukarâ ve zu'afu pâ-mâl-ı hiyâl-i hasar ve mazhar-ı cevri ve mazarr olduğu tahkîkât-ı şâhânem olmağla merkûm el-Hac Ali'yi ta'yîn olunan haseki-i mûmâ-ileyh mübâşeretle Selanik Kal'ası'na kal'a-bend bâbında, egerçe başka emri-i şerîfim sâdır olub ancak merkûmun şerrefyafta-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı celâd-makrûnum mücebince Atina-yı râhda bulunduğu mahalde cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e tesyâra mübâderet olunmak fermânım olmağın, mahsûsan işbu emri-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi sen ki haseki-i mûmâ-ileyhsin merkûmun mütecâsir olduğu harekât-ı nâ-merziyye-i mezkûresine mebnî cezâ-yı sezâsının tertîbi lâzım geldiği ma'lûmun olduk da diğer sâdır olan emri-i şerîfim mücebince ber-vech-i suhûlet Atina'dan istishâb eyledikten sonra hemân cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâle ve infâz-ı evâmîr-i aliyyeme dikkat eylesin ve siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz merkûmun esnâ-yı râhda bulunduğu mahalde haseki-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk cezâsını tertîb matlûb olduğuna binâen haseki-i mûmâ-ileyhe i'ânet ve müzâheret ve merkûmun ba'de'l-ilâm emvâl ve eşyâsının cânib-i mîrî için zabt ve temhîrine ve defterini irsâl ve infâz-ı emri-i âlişânıma dikkat ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhiri B. Sene [1]206

271 [97-3]

Bu dahi refti

Sudûr eden fermân-ı ali mücebince işbu kayd (...) olunduk da vezâreti ref'iyle külliyyetlü (...) eylemek leffen emri-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı B. Sene [120]6

Hassa hasekilerimden () haseki -zîde kadruhû-ya ki,

Ağrıboz muhâfazasına me'mûr Halil Paşa bundan akdem me'mûr olduğu (...) üzerine gelen küffâr-ı hak-sâr ile muhârebe etmeyüp firâr eylediği ve el-hâlet-i hâzihî Ağrıboz'da dahi hilâf-ı emri ve rızâ mütecâsir olduğu harekât-ı nâ-merziyyesine mebnî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mehat-makrûnum mücebince

vezâreti ref‘ ve cezâsı tertîbine irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle sen ki haseki-i mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me‘mûriyetin leffen ol tarafa varup diğér ısdâr ve diğér i‘tâ olunan emr-i âlîşânım mûcebince ma‘rifet-i şer‘le ve yeniçeri zâbiti ve sâir zâbitân i‘ânet ve ittihâdıyla paşa-yı merkûmun cezâsını tertîb ve ser-i maktû‘nu Der-aliyyem`e irsâle ihtimâm ve dikkat-i tam eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yeddine i‘tâ olunmuştur. İmdi sana i‘ânet ve müzâheret eylemekçün Ağrıboz kâdîsına ve yeniçeri zâbiti ve sâire hitâben emr-i şerîfim ısdâr olunduğı ve ber-vech-i meşrûh cümle ittihâdıyla paşa-yı merkûmun tertîb-i cezâsı senden matlûb-ı şâhânem idüğü ma‘lûmun olduk da ber-vech-i muharrer amel ve hareket ve suhûlet vechile cezâsını tertîb ve ser-i maktû‘unu Der-aliyyem`e irsâle ve îfâ-yı muktezâ-yı me‘mûriyete ve sadâkate binâ ve sa‘y ve kudret ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B. Sene [1]206

272 [97-4]

Bu dahî

Ağrıboz kâdîsına ve Yeniçeri Zâbiti () -*zîde mecduhû*-ya ve sâir bi‘l-cümle zâbitâna ki,

Ağrıboz muhâfazasına me‘mûr Halil Paşa`nın mukaddemâ me‘mûr olduğı (...) küffar ile muhârebe etmeyüp firâr eylediğine ve el-hâlet-i hâzihî Ağrıboz`da dahi hilâf-ı emr ve rızâ harekâta mütecâseretine mebnî, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince vezâreti ref‘ ve hâssa hasekilerimden ta‘yîn olunan () haseki -*zîde kadruhû*- mübâşeretiyle cezâsı tertîb ve ser-i maktû‘u Der-aliyyem`e tesyâr olunması bâbında, diğér sâdır olan emr-i âlîşânım mûcebince haseki-i mûmâ-ileyh tarafınızdan i‘ânet ve bi‘l-ittifâk hareket olunarak paşa-yı merkûmun cezâsını tertîb ve ser-i maktû‘unu tesyâra ve bi‘l-cümle emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve sâir takım ve memâliki cânib-i mîrî için zabt ve tahrîr ve defteriyle hıfz ve defter sıhhat-ı âsârını irsâle mübâderet eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve haseki-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi paşa-yı merkûmun bâ-eyyi hâl tertîb-i cezâsı matlûb olmağla siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâir mûmâ-ileyhimsiz haseki-i mûmâ-ileyh iktizâsı vechile i‘ânet ve

muzâheret olunarak cezâsı tertîb ve mevcûd olan bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve takım-ı vezârete dâir her nesi var ise ber-hilâf ketm ve ihfâ olmayarak cümlesini zabt ve defter birle mahall-i mahfûza vaz' ve temhîre ve keyfiyeti Der-aliyyem'e defteriyle arz ve inhâya mübâderet ve kusûr ve rehâvetten ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı B. Sene [120]6

273 [98-1]

Ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve harekete me'mûr olunmalarını nâtık İkcum'a ve Plevne ve Hazar ve Azez ve Onçe zâbitlerinin vârid olan i'lâmlarının mefhûmunda bâhir-i emr-i âlî şerh yazıldı.

Fî 15 Z. Sene [1]206

Onçe¹²⁹ kâdîsı ve A'yânı ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki, Mukaddemce cezâsı tertîb olunan Ruscuklu Tirsinikli Ömer'in ve tertîb-i cezâsı beyân-ı evâmîr-i aliyyem sudûr eden karındaşı İsmâ'il'in avânelerinden olup merkûm İsmâ'il ile firâr edenlerden birkaç nefer ma'lûmu'l-ism eşkiyânın cezâları tertîb olduğu beyânıyla fîmâ-ba'd te'mîn-i fukarâ ve tasfiye-i memleket zımnında emr-i şerîfim sudûru mukaddemâ lede'l-istid'â Tirsinikli oğullarının avânelerinden ve sâir firârda olan eşkiyâdan Ruscuk kazâsına duhûl edenlerin bâ-eyyi hâlin ahz ve tertîb-i cezâlarıyla tasfiye-i bilâd ve te'mîn-i ibâda ikdâm eylemeleriçün Ruscuk Vâlîsi'ne ve A'yânı'na hitâben bundan akdemce emr-i şerîfim sâdır olmuşdu. Bu def'a dahi Ruscuk tarafına vârid olan tahrîratda firârî ve (...) eşkiyâdan Tirsinikli maktûl Ömer'in karındaşı Nasub merkûm İsmâ'il ile diğer karındaşı Motaş (?) ve Bedrî (?) ve Deli Mustafa ve Kafir Ali ve Pir Osmanoglu Hüseyin ve Huruf Süleyman ve Kazancı karyeleri Memiş Bayrakdâr ve Arnavud Hüseyin diğeroğlu Memiş ve Subaşı İsmâ'il ve yine Kazancı Hacı Bayrakdâr Amiş ve Bayrakcioğlu Ayaş ve Matrakoglu Mehmed ve diğeroğlu Ömer Bayrakdâr ve Fabsa Dürzî nâm şakîler Ruscuk'a duhûl kasdıyla el-hâlet-i hâzihî Onçe ve Plevne câniblerinde geşt-i güzâr üzere olduklarından bahs ile eşkiyâ-yı merkûmenin te'dîb ve tedmîrleriyle

¹²⁹ Bosna eyâletine bağlı.

vücûh-ı ahâlî-i fukarânın te'mînine ihtimâm olunması husûsu istid'a olunmağla, siz ki mevlânâ ve a'yân ve sâir mûmâ-ileyhimâsız eşkiyâ-yı merkûme her ne mahalde zuhûr eder ise, alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâları tertîb olunmasına ikdâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın, imdi Tirsiniklioğlu ve sâir muzırr-ı ibâd olan avânesi her ne mahalde ise bâ-eyyi halin ahz ve izâleleriyle te'mîn-i ibâd ve tathîr-i bilâda ikdâm ve ihtimâm olunmak matlûb-ı hüsrevânem olduğu ve Plevne kâdîsına ve A'yânı ve zâbitâna dahi başka emr-i şerîfimle tenbiye olunduğu ve ağmâz ve rehâvet ve istikbal-i merkûmeyi himâyet ve sıyânete mürekkeb olanlar haklarında müstelzem-i merhamet ve nedâmet olacağı ma'lûmunuz olduk da, ber-minvâl-i tahrîr mukaddema sâdır olan emr-i şerîfim mücebince gerek Tirsiniklioğlu İsmâ'il'in ve gerek şakî-i merkûmun avânelerinden ve firârî olan eşkiyâyı vâcibü'l-izâleden oldukları tenbîh ve mütahakkik olan eşkiyânın bi'l-ittifâk kazanız dahîlinde bâ-eyyi hâl ahz ve izâle-i vücûdlarıyla istihsâl-i emniyet-i ibâd ve tathîr-i bilâda kemâl-i ikdâm ve dikkat ve bu bahâne ile şekâvetde medhali olmayan ahâlî-i arz makûlesini ber-vech-i ta'arruz ve rencîde vukû'unu tecvîz ve tama'-ı tab'iyete ve hâtır ve gönle ri'âyeten eşkiyâyı himâye birle ahz ve tertîb-i cezâlarına müsâmaha eylemek ihtimâliniz olur ise pişmanlık fâide vermeyecek vechile hakkınızda muâmele olunacağı muhakkaktır. Ana göre müceb-i emr-i şerîfimle amel edüp, hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene [120]6

274 [98-2]

Bir sûreti

Plevne kâdîsına ve A'yânı ve sâir zâbitâna ber-vech-i muharrer.

275 [98-3]

Bir sûreti

Hazergrad Vâlîsi (...) ve sâire eşkiyâ-yı merkûmenin (...) oğlu Mehmed Hazergrad'da olduğu inhâ olunmuş olduğu beyânıyla ber-vech-i muharrer

276 [98-4]

Bir sûreti

Eski Cum‘a Vâlîsi ve (...) merkûmenin Katrancıoğlu Memiş birâderler eski Cum‘a Kazâsı`nda olduğu inhâ olunmuş olmasına binâen ber-vech-i muharrer

277 [98-5]

Koru-yu hümâyûnum zâbiti İsmâ‘il haseki -*zîde mecduhû*- ve haseki-i mûmâ-ileyhin ma‘iyyetine me‘mûr ve ta‘yîn kılınan Gülyöre menzilcisi gulâmı Memiş -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki,

Bundan akdem Hersek ve havâlîlerini ve Karamürsel`i ihrâk ve ibâdullahın emvâl ve eşyâlarını gasb ve gâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i a‘râzına cesâret edüp, bu ana kadar ele girmeyüp bâkiye kalan eşkiyânın Kandıra nâhiyesine tâbi‘ Gelincik Karyesi sâkinlerinden Bostancıoğlu Hüseyin ve mukaddemâ cezâsı tertîb olan Yabânî Kara Ahmed`in refîkalarından Ali, Sayadır karyeli Cebecioğlu Mustafa ve Kürd Cidal`in ve sâir iki nefer refîkleri, zikr olunan mahallerde katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ile mâlûf ve ibâdullahın emn ve râhatları meslûb idüğü bi`l-ihbâr vâsıl-ı sâmi‘a-i şehriyârânem olmakdan nâşî, sen ki koru-yu hümâyûnum zâbiti haseki mûmâ-ileyhsin, merkûm Memiş dahi ma‘iyyetine ta‘yîn olmakla zikr olunan eşkiyâları bulundukları mahalde hayyen ve meyyiten ahz ve cezâlarını tertîb eylemen fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi Gülyöre menzilcisi Memiş -*zîde kadruhû*- dahi ma‘iyyetinle me‘mûl kılındığı ma‘lûm olduk da ber-vech-i meşrûh merkûm ile bi`l-ittifâk hareket ve zikr olunan eşkiyâları alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve cezâlarını tertîb edüp, infâz-ı emr-i şerîfime dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylesin ve sen ki Gölyöre menzilcisi Halil (?) Merkûmsun, sen dahi haseki-i mûmâ-ileyhsin, ma‘iyyetine me‘mûr olduğuna binâen mûmâ-ileyhin re‘yiyle hareket edüp, eşkiyâ-yı merkûmun alâ-eyyi-hâlin bulundukları yerde hayyen ve meyyiten ahz ve cezâlarını tertîb ile infâz-ı emr-i şerîfime dâmen-i dermeyân gayret ve hilâfından mübâ‘adet eylemen bâbında,

Fî evâil-i Za. Sene 1206

278 [98-6]

Anadolu Vâlîsi vezîr Ali Paşa'ya hüküm ki,
Beypazarı ve mücânibi kazâların bu def'a der-sa'âdetime vârid olan i'lâmların ve ahâlînin muhâzırlarına Beypazarı tevâbi'inden Mihaliç kazâsı sükkânından olub, sû-i hareketine mebnî mukaddemâ tertûb-i cezâsı zımnında hakkında emr-i şerîf sudûr edüp, ol vakitte firâr eden Bekaroğlu İbrâhim Cayâbireden (?) Deli Süleyman ve Kavalcıoğlu Hasan bundan akdemce bi'l-ittifâk avdet birle kazâ-i mezbûr hânedanından Murâdzâdenin emvâl ve eşyâsını gâret ve hânesini ihrâk eyledikleri ve el-hâlet-i hâzihî Seferihisarlı Ahmed nâm kimesnenin tarafına varup mütehassun ve aralık aralık irsâl-i hasârete mütecâsir ve ol vechile ahâlî meslûb-ı irâha olundukları tahrîr ve inhâ ve merkûmun def'-i şerr ve mazarratıyla te'mîn-i ibâd husûsu istid'â olunmağla, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, merkûmun infisâdı olduğuna binâen gerek mukaddem hakkında emr-i şerîfim sâdır olan Bekaroğlu'nun ve gerek merkûm Deli Süleyman ve Kavalcıoğlu Hasan'ın elegetirilip tertûb-i cezâlarına mübâderet olunmak fermânım olmağın muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olan eşkiyânın ahz ve dâfi'-i mazarratlarına te'mîn-i ibâd ve tathîr-i bilâd matlûb-ı şâhânem olduğuna ve merkûmân Bekaroğlu ve Deli Süleyman ve Kavalcıoğlu Hasan eşkiyâdan oldukları a'yân olduğuna binâen sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ber-minvâl-i muharrer üç nefer ber-vech-i suhûlet elegetirip ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le cezâsını tertûb ile şerr ve mazarratından ibâdullahı tahlîse ikdâm ve dikkat ve bir bahâne ile ahâlî-i fukarâsına bir gûne zulm ve te'addî vukû'unu ve hilâf-ı emr-i rızâ hâlâta sen dahi tecvîzden mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za. Sene [120]6

279 [99-1]

Tashîh olunduğu vechile tebdîl olunmuşdur.

Atina kâdîsına hüküm ki,

Atina voyvodası Hacı Ali hasekinin fukarâya te'addîsi ve dahi kefereye zehâyir fûruhtuna tasaddî ve Ağrıboz muhâfızî sâbık Halil Paşa ile beynelerinde olan husûmetlerine mebnî birbirleri üzerine asker çeküp aralıkda zu'efâ ve re'âyânın mutazarrır olduğu a'yân olduğuna binâen, Hacı Ali hasekinin haseki mübâşeretıyla Selanik'e nefy ve iclası cârî mukaddemâ ve ba'de şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı

hümâyûnum mücebince merkûmun bulunduğı mahalde cezâsı tertîb olunmasını muhtevî işbu sene-i mübâreke evâhir-i recebinde evâmir-i şerîfe-i celâdet-rîz sudûr olunmuşdu. Ancak merkûm el-Hac Ali`nin kat`ân kabahati olmayup hakkında sâdır olan emr-i âlî, paşa-yı merkûmun cebren civâr kazâlardan aldığı i`lâmat ve tahrîratına mebnî olduğu bu def`a merkûmân takrîb olan arz-ı hâlinde a`yân ve afüv ve ıtlâkı husûsu istid`â ve niyâz ve hakkında olan (...) kabîlinden idüğünü mübeyyen i`lâm ve muhâzır ve tahrîrat ibrâz olunmak ve voyvoda-i mûmâ-ileyhin mâlikânesi olan Atina`ya fîmâ-ba`d kendü gitmeyüp mu`tedâ birle perhizkâr bir kimesneye ilzâm etmek ve kendi Âsitâne`de sâkin olmak üzere hakkında sâdır olan evâmirin kayıdları ref` ve terkîn olunmasına irâde-i aliyyem ta`alluk edip ol bâbda hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olunmağın i`lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi voyvoda-i merkûm ber-minvâl-i muharrer mâlikânesi olan Atina`ya gitmeyüp kendüsü der-aliyyemde ikâmet edüp, re`âyâdan bir kimesneyi mu`tedâ-birle ilzâm etmek şartıyla hakkında sudûr eden evâmir-i merkûmenin kayıdları terkîbine ruhsat-ı aliyyem ve afüvv ve ıtlâkına müsâ`ade-i padişâhânem erzânî kılınmağla sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mazmûn emr-i şerîfim iktizâ edenlere ifâdeye dikkat ve hilâfı hâl ve hareket vukû`una irâde-i ruhsata mübâ`adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]206

280 [98-2]

Bu def`a mîr-i mîrânlığı ref` ve tekâ`üden zikr-i âtî mahalde ikâmete me`mûr Topal Osman Paşa`nın oğlu Ratıb Ahmed Paşazâde İsmâ`il -zîde *mecduhû*-ya ki, Sen ki mûmâ-ileyhsin, alîl ve emekdâr ve merhamete sezâdâr olduğuna binâen ferâğ-ı bal ve müreffehü`l- hâl olman için hazîne-i ihsân defîne-i padişâhânemden mâhiye ikişer yüz kuruş ta`yîn ve tahsîs birle mîr-i mîrânlığın ref` ve mütekâ`iden Âsitâne ve havâlîsinde dilediğın mahalle gelüp ikâmetin husûsuna irâde-i merâhim ifâde-i dâverânem ta`alluk etmekle i`lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma`lûmun olduk da bulunduğın mahalden hareket ve Âsitâne ve havâlîsinde istediğın mahalle gelüp ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim da`avâtına muvâzabet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Za. Sene [1]206

281 [99-3]

Dâhiyesine haleb gelmemek üzere vatan-ı asliyesinde hânesinde ikâmetçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra. Sene [1]210

Bir sûreti

Bu def‘a mîr-i mîrânlığı ref‘ ve tekâ‘üden zıkr-i âtî mahalde ikâmete me‘mûr Harpud muhâfızı Mahmud -zîde mecduhû-ya hazîne-i âmireden mâhiye yüz elişer kuruş tahsîsiyle Edirne ve havâlîsinde dilediği mahalde ikâmetine ber-vech-i meşrûh.

282 [99-4]

Sâbık Karaharman muhâfızı olup vezâreti ref‘iyle tekâ‘üden Sofya‘da ikâmete me‘mûr olan

Hâfız Salih Paşa -dâmet me‘âlîye- ki,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, el-hâlet-i hâzihî mukîm olduğun Sofya‘nın âb ve havasıyla adem-i sıhhat ve Tekfur Dağı‘nda alâkan olduğundan bahs ile Tekfur Dağı‘na gelüp ikâmetin husûsuna izn ve ruhsat-ı şâhânem erzân kılınması bu def‘a tarafından bâ-tahrîrat istid‘â olunmakdan nâşî istid‘â ve niyâzın ismet-i padişâhânem olmağla Sofya‘dan hareket ve Tekfur Dağı‘na gelüp ikâmet eylemen fermânım olmağın i‘lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi ber-minvâl-i muharrer etmesine müsâ‘ade-i dâverânem erzân kılındığı ma‘lûmun olduk da Sofya‘dan hareket ve doğru Tekfur Dağı‘na vürûd ve ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim da‘avâtına muvâzabet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene 1206

283 [99-5]

Merkûm Menemencioğlu`nun afvıçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i L. Sene [120]7

Cabbarzâde Mir Süleyman -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Tarsus sükkânından Kazıcı Mehmed ve Menemenci Aşîreti Boybeyisi Ahmed ile ittihâd ve Turoğlu Ahmed`i dahi tahrîk ve asâkir-i vâfire cem` ve Tarsus mukâta`ası üzerine iki def`a hücum ve kırk elli nefer ademi katl ve beşyüz kîselik emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve zehâyir-i fukarâ gâret eyledikleri beyân olunduğuna binâen emvâl-i fukarâ tahsîl ve hilâf-ı hakk ve mezâlim ve te`addîleri men` ve dâfi` olunmak bâbında bundan akdemce Adana Vâlisi`ne ve Tarsus kâdisına ve Tarsus Mütesellimi`ne hitâben emr-i şerîfim sâdır olumuşdu el-hâlet-i hâzihî mezbûr Menemenci aşîreti Boybeyisi Menemencioğlu Ahmed nâm şakî Adana ve Tarsus kazâsı ve etrâfına îsâl-i hasar ve muzâra`a ve mahsullerine ve hayvanlarını gasb ve ebnâ-i sebîle ve Kayseriye tarafından gelen gâribana her-bâr te`addî eylediğine binâen Adana`dan mürûr ve avdet eden gâriban ve sâirler munkati` olduğuna binâen sâir emr-i (...) edenlerin emvâl ve eşyâlarını fuzûlî gasb ve gâret ederek şerr ve şürûru gün be gün mezdâd ve ahâlî-i fukarâ-yı ra`iyyet perîşân olmakda olduğu berîdâr olub merkûmun ref`-i vücûd-ı habâset-âlûdu fukarâ ve ebnâ-i sebîle dest-i tasallutundan tahabbus olunmaları lâzımeden olduğu ve merkûm eyyâm-ı (...) civârında vâkî` Üçkapulu sahasında sıyâkat-ı dâfi` şitâda Adana havâlîsinde Tarsus karîbinde vâkî` kışlakda sâkin olmak müfâdı olub ve el-yevm zikr-i âtî Üçkapulu sahasında (...) mümkün idüğü ve bilâd-ı mezkûr dahi sen ki Cabbarzâde mûmâ-ileyhsin sana semt ve civâr olduğu sahîhan ihbâr ve merkûm Menemenlioğlu Ahmed`in alâ-eyyi-hâlin elegetirilib tertîb-i cezâsına îtibâr eylemen husûsunda irâde-i hümayûnum ta`alluk etmekden nâşî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile ırsâl olunmuştur. İmdi şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin cezâsı tertîbini sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin sana civâr olmağla senden matlûb-ı kat`î-i mülûkânem idüğü ma`lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimin merkûm bayrâğ-ı mezkûrede iken ber-tarîk ile elegetirip bi-eyyi vechin kân cezâsını tertîb ve serî`an ve âcilen Der-aliyyem`e tahrîr ve i`lâma müsâra`at ve merkûmun tarafına ser-rişte vermekden ve sâbıkuz-zikr (...) müceb hâlet vukû`undan ittikâ ve mücânebet ile infâz-ı emr-i şerîfime dâmen-i dermeyân gayret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za. Sene [120]6

284 [100-1]

Bir sûreti

Adana Vâlîsi vezîre () Cabbarzâde`ye ber-vech-i muharrer emr-i şerîf sâdır olup elegetirmediği şakî-i merkûm kemâ-fî`s-sâbık kışlağ-ı merkûma avdet eder ise vardığı gibi derhâl ahz ve cezâsı tertîb eylemesiçün

285 [100-2]

Bir sûreti

Tarsus mütesellimi Turzâde Mustafa -zîde mecduhû- () ber-vech-i muharrer Cabbarzâde`ye emr-i şerîf sâdır olup elegetirmediği sûrette ol tarafa vârid olduğu gibi, alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsı tertîb eylemesiçün Adana Vâlîsi`ne emr-i şerîf tahrîr olunduğu beyân olunarak iktizâsına göre

286 [100-3]

Merkûm Oynağanlı Hüseyin nâm şakînin (...) müşârın tarafına (...) müşârîn tarafından (...) mübâşir ve Adana`dan mukaddem şakî-i mezbûr firâr eylediği lede`l-inhâ fîmâ-ba`d zuhûr ve kazâ-i mezkûre duhûl dâ`iyyesinde olur ise kabûl etmeyüb ahziçün ahâlî-i kasabânın beyninde kat`içün buyuruldu tahrîr ve tesyâr ve ahâlî-i mezkûre kırk bin kuruş yeddinde kat` ve nasb-ı şer`den hüccet arz ve baş muhâsebeye kayd içün tefhîm olunduğunu nâtık müşârûn-ileyhin vârid eden tahrîrâtından bir maddesinin hulâsası mefhûmunda ve Şuhûd nâibinin i`lâmında tahrîr olmağla hüccet-i mezkûr baş muhâsebeye kayd ettirilmiş olmağla mazmûn tahrîrât (...) emr-i âlî şerh yazılmışdır.

Fî 17 B. Sene [120]7

Hacı Halidoğlu`nun (...) ve i`lâm-ı hâl emr tahrîr olmuşdur. Fî evâhir-i B. Sene [120]7

Sâbıkâ Karahisar Sancağı mutasarrıfı Osman Paşa -iclâlehû- tarafından bu def`a vezîr-i şevket-karârıma vârid olan tahrîrat mefhûmunda, Sanduklu kazâsına tâbi` Günboğazı nâm mahalden Karahisar`ın (...) mürûr eder iken gâret olunduğu müşârûn-ileyhe ihbâr olunduk da derhâl buyuruldu tahrîr ve kazâ-i mezkûre irsâl eyledik de zikr-i ifâde (...) bir sâ`at karîb mahall-i mezkûrde Uşak kazâsında Mantuk

Hüseyin cemâ'atinden Arlık Hasan nâm şakî otuz nefer avânesiyle gasb ve gâret eylediğine ve dâ'yü'l-havâlide geşt ve güzâr ve Kütahya tarafına seyr eyleyüp mürûr ve avdet eden ebnâ-i sebîle îsâl-i hasar üzere olduğuna mebnî Sandıklı eyâletinin müşârun-ileyhe irsâl-i efhâm-ı i'lâmını takdîm eylediği ve Şuhud kasabası sükkânından Oynağalıoğlu nâm şakî a'yânlık dâ'iyyesiyle başına cem' eylediği ikiyüzden mütecâviz haşerâtla fukarâ-yı ra'iyyete envâ-i zulm ve te'addîye ictisâr ve her gâh ahâlî tarafından müşârun-ileyhe tazallüm-i hâl olundukça tenbiye ve tahrîr olmuş iken, ber-vech-ile mütenehhî olmayup tâ'dîyeye muhtâc olduğu tarîkle, öteden berü mütegâileden olup külliyyetlü haşerât istishâbı ve hadden efzûn zulüm ve te'addîye îtibârından nâşî ahâlî ve fukarânın emn ve râhatını meslûb ve vücûhla ahvalleri mahv ve ızdırâba munkalib olduğu müşârun-ileyhe lede'l-iştikâ serân ve alenen teftîş eyledik de merkûmun bu vechile şekâvet üzere idüğü tahkîk olduğu ve bu makûle eşkiyânın fukarâ üzerlerinden def'-i mazarratları (...) idüğü derc ve âşikâr olunmuş sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tahrîrat-ı mezkûrede şekâvetleri dergâr deyü tahrîr-i ifâde-i nakisânın hall ve (...) serân ve alenen taharrî ve tahkîk olundukdan sonra haklarında olan bi'n-nefsü'l-emre muvâfık olduğu sûrette elegetirip tertîb-i cezâsına mübâderet eylemek fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi senki vezîr-i müşârun-ileyhsin evân-ı adâlet-efzân-ı pâdişâhânemde ve dâfî-i hâletü'l-berâyâ olan fukarâ-yı ra'iyyet ve sükkân-ı memlekete (...) mugâyir şeri'at-ı mutahhire mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vukû'u vücûhla rızâ-yı mülûkânem hilâfı olmağın bu makûle hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve muhalif-i rızâ harekete ictisâr edenlerin bi't-taharrî ve el-tahkîk ma'rifet-i şer'le haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'anın icrâsıyla istihsâl âsâyış-i ibâd ve te'mîn-i tarîk ve bilâda ihtimâm ve dikkat olunmak matlûb-ı hüsvânem olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh zikr-i ifâde (...) hafî ve celî gereği gibi taharrî ve tahkîk ve terkîn ve haklarında olan inhâ-i hâlât ve hareket vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık idüğü sûrette fukarâ-yı ra'iyyete ser-mû zulm ve te'addî vukû'a gelmeyerek ber-vech-ile suhûlet ahz ve ma'rifet-i şer'le cezâların tertîb ve icrâya mezîd-i dikkat ve ilzâm ve bu vesîle ile ahâlî ve fukarâ ve zu'afâyâ hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı padişâhânem zıddını cevır ve ezâdan be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm ve keyfiyeti Der-aliyyem'e iş'âr ve ifhâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]206

287 [100-4]

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılardan Kütahya mütesellimi () -*dâme mecduhû*-ya hüküm,

Akhisar sükkânından maktûl Balaban Mehmed'in avânesinden Abdullâh Ağaoğlu Bekir nâm şakînin vedî‘atullâh olan fukarâya eylediği zulm ve te‘addî ve hasâretine binâen mukaddemce ahz ve (...) Kütahya Kal‘ası’nda kal‘a-bend olmak olub lâkin sâir avânesini tahrîb ve yine mel‘anetine tasaddî ve fesâdete hâil olmayup izâle-i vücûdu mertebe-i vücûb-ı güzâr eylediği, bu def‘a kazâ-i mezbûr nâibi tekrâr i‘lâm etmekle sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetinle cezâsı tertîb olunmak fermânım olmağın mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma‘lûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh ma‘rifetinle merkûmun cezâsını tertîb birle infâz-ı emr-i şerîfime ikdâm ve dikkat ve hilâf-ı emr-i dirâyet-i hümayûnum hareketle merkûmun tarafına ser-rişte vermen ve ihzâ-yı firâr etmek ihtimâli olur ise sonra cevâba kâdir olamayacağınız muhakkaktır. Âna göre amel ve hareket ve ihtilâfından mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene [1]206

288 [101-1]

Ruscuk’da ikâmete me’mûr vezîrim Yeğen Mehmed Paşa -iclâlehû-ya Ruscuk kâdısı ve a‘yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki,

Muhil-i bilâd ve muzırr-ı ibâd olub hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sudûr ile tertîb-i cezâ kılınan Ruscuklu Tirsiniklioğlu Ömer’in karındaşı İsmâ‘il nâm habâset-pîşenin Ruscuk ve civârında her ne mahalde bulunur ise ve Ruscuk’a duhûl dâ‘iyyesinde olur ise ahz ve icrâ-yı mücâzât-ı lâıykasına îtibâr olunmak üzere kerhen ba‘de âhara ıtlâk kerhen ta‘bid-âharı ıtlâk (...) ve ısdâr ve isrâ olunan evâmir-i şerîfemden başka, bu tarafa akdemce dahi tasdîr olunan ahkâm-ı celîlemde mefzûr-ı şâhânem olan şakî-i mezkûr İsmâ‘il afvı imkan olmayacağı derc ve iş‘âr kılınmışdı. Bu def‘a Ruscuk kazâsından Der-aliyyem’e vârid olan i‘lâm ve ahâlîsinin muhâzırlarından olanların şakî-i mezbûr Ruscuk civârından Gelibolu’ya varup ıtlâk

olacağı ve ıtlâkı geldiği anda Ruscuk'a vârid cânîb-i mîrîden zabt olan mal ve eşyânın da on katını re'âyâdan alduktan sonra birkaç yüz ademi katl ve hânelerini yağma etdiririm deyü cevâyâya ibtidârı memnû' alardan olunduğundan ahâlîye havale (...) ve ıtlâk olunmak ve Ruscuk'a dahîl olmak lâzım gelir ise fukarâ ve zu'afâ yerlerinden olacaklarını tahrîr etmiş, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, şakî-i mezkûrun ber-vech-ile afvı mansûr olmadığı bi'l-cümle ahâlîye ifâde ve ahârına peşiman zuhûr eder ise mu'tâd sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi icrâsına ikdâm olunmak fermânım olmağın alenen ve ifhâmen ve te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi mansûr ve ma'zûb-ı şâhânem olan şakî-i mezkûrun vechen sâilü'l-vücûı ıtlâkı mümkün ve mansûr olmadığı ve olmayacağı ve hakkında sudûr eden evâmir-i manzûmenin beher-hâl icrâsına ikdâm ve ihtimâm cümleden matlûb-ı hüsvânem idüğü siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûm ve meczûmunuz olduk da, mazmûn emr-i şerîfim bi'l-cümle ahâlî ve sekene-i vücûduna ifâdeye vâki' olmalarına (...) emn veistirâhat olmaları ve sâirini istihsâle dikkat ve sa'y edenlere şakî-i mezkûr zuhûr eder ise bi'l-ittifâk mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mazmûn-ı münîfi icrâyâ binâ ve hâsıl ve miknet ve ağmâz ve tesâmühden be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene [1]206

289 [101-2]

Trabzon Vâlîsi sadr-ı sâbık vezîrim Yusuf Paşa'ya hüküm ki,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, Trabzon kâdîsı ve Gümüşhane mukâta'âsı emîni ve Trabzon kazâsı ahâlîleri taraflarından tarafına ba's olunup Der-sa'âdetime irsâl eylediğin tahrîrat mefhûmunda, Trabzon ve havâlîsi derebeylerinden Tonba'da sâkin Hacı Salihoğlu nâm şakî ve Tirebolu'da kethudâzâdeler Giresun dizdârı Ali'ye istinâd ve (...) olarak Gümüşhane mukâta'âsının kurâsı re'âyâsına envâ'-ı zulm ve te'addiyâta îtibâr ve Ma'den-i hümayûnumun iptaline bâ'is olunduklarından kat'-ı nazar, bu def'a ma'den-i mezbûr mezbûratından Tirebolu kazâsına merkûm kethudâzâdeler îsâl-i dest-i te'addî ve ihtilâle bârî ve hûd-be-hûd zabt dâ'iyyesiyle muhârebeye ictisâr ve mâl-i mîrîyenin tahlîsine muhâlefet ve Tirebolu kazâsında olan

sekiz aded nuhâs ma'denin ta'tiline sebep-i müstakil olunduklarından ve dizdârı merkûm mücerred, icrâ-yı nefsâniyet kasdıyla kethudâzâdeleri tahrîk birle, Gümüşhane mukâta'âsını harab ve nefs-i Gümüşhane'ye istilâları muhakkak olduğundan ve el-hâlet-i hâzihî Hacı Salihoğlu nâm eşkiyânın Gümüşhane kurâsına ve kethudâzâdelerin ve zevayir-i merkûme istimâlen Tirebolu'ya müdâhalesinden ahâlînin ekseri perîşân ve kusûru dahi müntehî-i terk-i evsân üzere olduklarından bahisle ser-eşkiyâ olan merkûm Hacı Salihoğlu'nun tertûb-i cezâsıyla merkûmdan kethudâzâdeler ve dizdâr-ı merkûmun dâfî' olan tasallutlarının men' ve def'iyile ma'den-i merkûm ahâlîlerinin himâyet ve sıyânet olunmaları bâbında emr-i şerîfîm sudûru derc ve iş'âr olunmuş, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, husûs-ı mezbûru serân ve alenen taharrî ve tefahhus birle merkûm Hacı Salihoğlu'nun şekâvete ba'de't-tahdîf tertûb-i cezâsına ve sâirlerin dahi lâzım gelen te'dîbleri icrâsına mübâderetle fukarâ ve zu'afânın istihsâl-i esbâb-ı emn ve irâhâlarına dikkat eylemen fermânım olmağın, imdi zaman-ı suûd-ı iktirân-ı padişâhânemde ahâlî ve ra'yyetin vücûh-ı mezâlim ve te'addiyattan himâyet ve sıyânetleriyle esbâh-ı teşmiyete testîr-i istirâhat olmaları matlûb-ı hüsrevânem idüğü sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh husûs-ı mezbûru serân ve alenen teftiş ve (...) merkûm Hacı Salihoğlu'nun şekâvetini, gereği gibi tashîb ve tahkîk eyledikten sonra ma'rifet-i şer'le cezâ-yı mâ-yelîki icrâ ve merkûmun dahi sizden şer'an lâzım gelen te'dîblerini îfâ birle şürûr ve mazarratlarından ibâdullahı tahlîs ile gerek ma'den-i hümâyûnumun ve gerek ahâlî-i re'âyâsının ihtilâl-i vücûh-ı mezâlim ve te'addîlerinden himâyet ve sıyânetleri husûsuna mübâderet ve tahrîre kusûr ile özrü mûceb ve emr-i şerîfîmin adem-i icrâsını müstelzem hâlât vukû'undan hazer ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâhir-i Za. Sene [1]206

290 [102-1]

Mîr-i mûmâ-ileyhimâsız mezbûr İbrâhim veoğlu ve damadı Macid'in ba'zı şerâit ile afv ve ıtlâklar[i]çün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i Za. Sene [120]7

Mir-i mûmâ-ileyh Mehmed ve Mustafa damad Mehmed ve Yusuf Alemdar'ın dahi ıtlâklar[i]çün emr-i âlî yazılmışdır. Fî 10 S. Sene [120]8

İbrail kâdısına ve hâlâ İbrail nâzırı () ve yeniçeri zâbiti () -zîde mecduhûmâ-ya hüküm ki,

Bir müddetten berü İbrail Kal'ası'na vakt-i sefer ve haklarında ba'zı nâ-halk makûleleri birle takrîb serdengeçti ağa ve alemdârlık imtiyâzını tahsîl ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve ihtilâl-i nizâm-ı serhadde îtibâr eyledikleri ve bu keyfiyetin izâlesi emniyet-i ibâda bârî olub, ehl-i arz gürûhu ve re'âyâ acûzesinin hâlleri diğer-gün olduğu ve icrâ-yı ahkâm-ı şerî'at ve infâz-ı evâmîr-i alıyyem mümkün olduğu, mukaddemâ tahkîk olmakdan nâşî, o makûle gerek ahz ve izâleleriyle tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâd ve acûze-i re'âyâyâ dikkat olunmak lâzım geldiğine binâen asl-mevfûz-ı fitne ve sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı serhad (...) olan (...) İbrâhim Ağa ve Kara Mustafa Ağa ve Reis Mehmed Ağa ve Hacı Abdurrahman Efendioğlu Mehmed ve Veli ve Yusuf Alemdâr denmekle ma'rûf şekâvet-pîşeleri beher-hâl cümle ittihâdıyla her ne tarîk ile olur ise olsun bulundukları mahalde bi-eyyi hâlin ahz ve bilâ-emân cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ ve her kim mârâzgîr-i şekâvetkârları tashîb kaydında olurlar ise (...) cezâ-i ba'îdeye kaldırılıb ibâd ve evlâdlarından devr olundukları etrâfıyla her birilerine tefhîm birle şakîyân-ı merkûmun i'dâm ve izâlelerine ve keyfiyet tahrîr ve i'lâma mübâderet olunmak bâbında bâ-mektûb ocak cümle serhad (...) hitâben emr-i şerîfim sâdır olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî serdengeçti ve alemdâr ve neferât-ı sâireden ba'zı sükkânın İbrail serhaddinde mugâyir-i evâmîr-i alıyyeme fukarâyâ irsâl-i te'addiyâta cesâret eyledikleri ve re'âyâ fevç fevç perakende olarak akl-ı kalb kaldığı bu def'a tahkîkât-ı şâhânem olmakdan nâşî, siz ki mevlânâ ve nâzır ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz bâlâda zikrû'l-esâmî şekâvet-pîşeler ile bu makûle (...) fitne ve fesâd olan eşkiyânın mukaddem fermânım olduğu üzere elegetirilip mücâzât-ı lâyıkalı icrâ olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi zaman-ı nişân-ı dâverânemden ahâlî ve fukarâ ve bâ-husûs serhadlerin olan ahâlî-i arz makûlesine ve re'âyâ acûzesine kimesne tarafından vechen mine'l-vücûh cevır ve te'addî olunmadığına ve ihtilâl-i nizâm-ı serhaddi mûceb hareket vukû'una rızâ-yı alıyyem olmayub beher-hâl bu makûle ihtilâl-i

serhad ve fitneye bârî harekât-ı nâ-bedihâya mütesaddî olanların alâ-eyyi-hâlinin ahz ve izâleleri ile tasfiyeleri ile tasfiye-i serhad ve te'mîn-i ahâlî ve acûze ve î'mâr-ı beldeye ikdâm ve mukaddemâ ber-minvâl memhûren sâdır olan emr icrâsına ihtimâm olunmak matlûb-ı şâhânem olduğu ve ednâ hilâfı hareketine erzân-ı ruhsat edenler ve o makûleleri tashîb ile fesâdlarına tervîh verenler (...) haber alınub haklarından gelineceği emr muhakkak ve mukarrer idüğü yakînen ma'lûmunuz olduk da bi'n-nefs iktizâ edenlere ifâde ve beyân ederek ma'rifetiniz ve cümle ittifâk ve ittihâd ile bâlâda zikrû'l-esâmî şekâvet-pîşeler ile o makûle ikâ-ı fitne ve fesâd olan eşkiyânın mukaddem fermânım olduğu üzere bi-eyyi hâlin elegetirilip ma'rifet-i şer' ve zâbitler ma'rifetiyle mücâzât-ı lâyıkalari icrâyâ mübâderet birle şürûr ve mazarratlarından gerek ahâlî-i arz ve re'âyâ-yı acûzeyi tahlîs ve nizâm-ı serhaddi vefâyeye tedâbir (...) ve şekâvete medhali olmayanlara ta'arruz ve te'addîden ve sû-i tedbîr ile bir gûne ihtilâl ve nizâ'ı müstelzem hâlât vukû'u tecvîzden ve eşkiyânın ahz ve mücâzât-ı lâyıkalari icrâsında aġmâz ve müsâmaha ile mazhar-ı mu'âhaze ve (...) olmakdan ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene 1206

291 [102-2]

Hâlâ kapûdân-ı deryâ vezîr Hüseyin Paşa`ya hüküm,

Sen ki vezîr-i dirâyet-i semîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a vârid olan tahrîratında Kaldonyalı Bekir`in vech-i münâsible ahz ve habs ile sâdır olan fermân-ı âlîşânın icrâsına dikkat eylediğin a'yân ve iş'âr olunduğu, bu vechile harekât-ı gayrânenin nezd-i ferd-i mülûkânemde tahsîn olunmaġla, merkûmun ne derecelerde tereddüt ve bârî olduğu ma'lûmdur. Bir akçe ve bir hubbesi ihtifâ etdirmeyerek cümle nukûd-ı eşyâ ve hakkının (...) ve zimmeti (...) yağmaları ve mevcûd-ı mâl-ı muhâsülû ne kadar ise serân ve alenen gereği gibi tahkîk ve zâhire ihrâc ve cümlesini cânib-i mîrî için zabt ve defterlerini Der-aliyyem`e tahrîratınla mazmûn irsâl ile mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşânımın infâz ve icrâsıyla Devlet-i Aliyyeme bir gûne hizmet etmeġe sa'y ve gayret eylemesi fermânım olmaġın te'kîden ve ihtimâmen hâsseten işbu emr-i şerîf ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi bu vesâyâyı sana tefhîm hâsılı tahsîb kabîlinden olub ancak zâtında merkûz olan ciddiyet-i gayret ve mâye-i kâr-ı

istinâyı ve dirâyet-i lâzımelerini icrâ ederek, merkûmun ber-vech-i muharrer emvâlinin tahkîki ile defterlerini derbâr-ı şevket-makrûnuma irsâl eylemek matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve ber-hilâf gerü kalmamak vechile ba'de-ittihaz cümlesini zâhire ihrâc ve cânib-i mîrî için zabt ve defterlerini irsâle ve emr-i âlîlanımın infâzına be-gâyet ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [120]6

292 [102-3]

Vezâreti ref'ıyle İstânköy cezâiresinde ikâmete me'mûr Tablusî İbrâhim Paşa -*dâmen-i me'âlî*-ye hüküm ki

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı atüfet-karârıma vârid olan tahrîratında muktezâ-yı me'mûriyetin üzere cezâire-i merkûmede ikâmet ve müzâyaka ve ıztırâya ve ibâd ve evlâdının kavninde olmak hasebiyle mesârif-i kesîreye dûçâr olduğundan bahs ile cezâire-i mezbûreden hareket ve Konya'da ibâd ve evlâdının yanında ikâmet eylemen husûsuna ruhsat-ı hümayûnum erzâni kılınmasını istid'â olunduğuna binâen, istid'ân karîn-i is'âf-ı şâhânem olmağla Konya'da ikâmet eylemen fermân kılınmağın, i'lâm ve ifhâma mahsûsan işbu emr-i şerîf isdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi ber-minvâl-i muharrer istid'âna müsâ'ade-i şâhânem erzâni kılındığı ma'lûmun olduk da İstânköy cezâiresinden hareket ve doğru Konya'ya gelüp ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim ed'ıyesine müvâzebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i Za. Sene [120]6

293 [103-1]

Mütekâ'idan D (...) ikâmete me'mûr olan kâimmakâm-ı sâbık Mustafa Paşa'ya ki, Sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma nakl olunan tahrîratın hülâsa-i mefhûmesinde dört seneden berü me'mûr-ı ikâmet olduğun ve D (...) kazâsının vehâmet-i hevâsıyla adem-i intizâfın illete mizâc ve tabî'ıyyet (...) eylediğinden başka ol taraflarda tabîb-i hazak ve edviye tedârîki ile tedâvî ve ilaç ademü'l-imkân ve tebdîl-i âb ve havaya muhtâc ve şâyân ve eşfâk olduğun beyânıyla tedbîr ve murâdat ve tebdîl-i ab ve hava zımında Tekfur Dağı'na nakl ve anda

ikâmetine müsa'ade-i aliyyem erzân kılınması tahrîr ve istid'â olunmuş şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn şevket-makrûnum mücebince minvâl ve mesnu'âsına müsâ'ade ve (...) şehriyârânem erzân kılınmağla tahvîl-i me'mûriyetini hâvî mahsûsan işbu emr-i şerîf ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen emekdârât-ı Devlet-i Aliyyemden olduğuna binâen böyle olan birisi (...) sıyânet birle bu vechile dâfi' olan (...) müsâ'id ve is'âf olduğu ma'lûmun olduk da mukaddemâ me'mûr olduğun (...) hareket ve Tekfur Dağı'na gelüp kemâl-i (...) mütekâ'idan irâm ve ikâmet ve devam-ı ittibâ'-ı ömür ve devletim da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında Fî evâhir-i Za. Sene [1]206

294 [103-3]

Mütekâ'idan Edirne'de ikâmete me'mûr İbrail muhâfızî sâbık Mahmud Paşa'ya ki, Sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bundan akdemce hasebü'l-iktizâ vezâretin ref' ve mütekâ'idan Edirne'de ikâmetini muş'ar emr-i şerîfim ısdâr olunub sen emekdârât-ı Devlet-i Aliyyemden olman hasebiyle muzâyakadan sıyâneten bir mikdâr maaş ta'yîni şecâ-i kerîme-i mürüvvet-mendî ve bende-i (...) olmakdan nâşî mesârifine avn ve medâr zımnında mâhiye beşyüz kuruş maaş ta'yîn olunması i'lâmen ve ifhâmen ve mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi ber-minvâl-i muharrer sana mâhiye beşyüz kuruş mahiye ta'yîn ve mahsûs ve iktizâ eden senin tarafına irsâl olunduğu ma'lûmun olduk da mâl'îye-i mezkûreyi ta'yîn olunan mahalden alup kemâ-fi'l-ba'id Edirne'de ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]206

295 [103-4]

Bir sûreti

Mütekâ'idan Sofya'da ikâmete me'mûr Atina muhâfızî sâbık Orköylü Ömer Paşa'ya 500 kuruş maaş ta'yîn olunduğu i'lâmen ber-vech-i meşrûh

296 [103-5]

Bir sûreti

Vezâreti ref'iyle Limni cezâiresinde ikâmete me'mûr esâmcı muhâfız sâbık Kürd Seyyid Osman Paşa'ya 500 kuruş maaş ta'yîn olunmağla ber-vech-i meşrûh

297 [103-6]

Bir sûreti

Vezâreti ref'iyle Gümülcine'de me'mûr Mehmed Emîn Paşa'ya beşyüz kuruş maaş ta'yîn olunduğunu muş'ar

298 [103-7]

Bir sûreti

Vezâreti ref'iyle Bursa'da ikâmete me'mûr Fele muhâfız sâbık Bican-zâde Ali Paşa'ya beşyüz kuruş ta'yîn olunduğunu muş'ar ber-vech-i meşrûh

299 [103-8]

Bir sûreti

Vezâreti ref'iyle Kilyos'da ikâmete me'mûr Soğucak muhâfız sâbık İbikli-zâde Mustafa Paşa'ya beşyüz kuruş ta'yîn kılındığı muş'ar ber-vech-i meşrûh

300 [103-9]

Bir sûreti

Vezâreti ref'iyle İstânköy cezâiresinde ikâmete me'mûr Nablus İbrâhim Paşa'ya beşyüz kuruş ta'yîn olunmakla ber-vech-i meşrûh

301 [103-10]

Vezâreti ref'iyle Kilyos'da ikâmete me'mûr İbikli-zâde Mustafa Paşa'ya hüküm,
Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîratınla Kilyos'un ab ve havası adem-i imtizâcından bahisle (...) olan Sivas'da ikâmeti husûsuna izin ve ruhsat-ı şâhânem olmağla (...) olan Sivas'da ikâmet eylemesi fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfm ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi istid'âsına müsâ'ade-i aliyyem erzân kılındığı ma'lûmun olduk da

ber-minvâl-i muharrer Kilyos'dan hareket ve doğru (...) olan Sivas'a varup ikâmete devâm ve devletim da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında

Fî evâil-i Ra. Sene [120]6

302 [104-1]

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan baş muhâsebe pâyesiyle hâlâ Keban ve Ergani Ma'denleri emîni olan el-Hac Yusuf Ziya -*dâme mecduhû*-ya ki,
Seyyidetü'l-mutahherât Vâlidem Sultan -*zâdet iffetuhâ ve dâmet ismetühâ*-nın havâssından Rîşvan hâssı mukâta'âsının iki yüz üç ve dörtlerinden bâkî kal'an mâl-ı hâss ve kayme her ne vechile mümkün ise alâ-eyyi-hâlin tahsîl olunmak şartıyla beşyüz senesine mahsûben Mukâta'â-i merkûme, sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin tarafına derûhde-i ilzâm olunmuş olub hâss-ı mezbûr re'âyâsından hâss-ı mansûr ahâlîsi bâ-terhîm tâ'ife-i Ekrad şekâvet-nihâd olmak mülâsesiyle, on seneden berü kemâl-i bağı ve azab üzere oldukları etrâf ve eknâflarında fukarâ ve berâyâyâ irsâl ve envâ'-ı zulm ve hasar ve emr-i şerâitden ebnâ-i sebîle ilkâ'-ı sınıf -ı mazarr eylediklerinden gayrı hâss-ı mansûrda sâkin Yakub Bey ve serdâr Kel Hacı Hüseyin ve Türkoğlu Hüseyin ve Alay Beyi Rıdvan ve sâir avâneleriyle bi'l-ittifâk (...) ve hâssa-i mansûr karyelerinden kırk elli karyeyi ihrâk-ı bi'n-nâr ve emlâk ve eşyâlarına bağı ve gâret ve ber-vech yüz nefer âdemlerini katl ve i'dâm eylediklerinden mâ'adâ, (...) ve tuğyân-ı bilâ-emân Timûr nâm şakî ile dahi ittifâk ve ittihâd ederek şerr ve mazarratları gün be gün efzûn olduğu cihetten iki yüz üç ve dört seneleri bekâyâlarını ve sene-i cedîde mâl ve kaymesini tahsîl ve tanzîm için senin Keban'a hareket ve hâssın etrâf-ı merhalesine vürûd-ı memerr ve mâ'berleri sedd ü bend ile bir def'a duhûle tahsîline muvaffak olmadığından hâssa-i mezbûr ahâlîsi havfa tab'iyet birle cümlesi yanına vürûd ve fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemen ve bekâyâ ile beş senesi malını edâsının ve sergerde-i eşkiyâ olan Yakub Bey derûnlarından ihrâc eylemen üzere elli bin kuruş neziri¹³⁰ kabul ve hüccet-i i'tâ ve ta'ahhüd etmeleriyle sen dahi tarafından Mehmed nâm mu'temed âdemini ahâlî-i merkûme efendilerine mütesellim nasb ve ikiyüz nefer âdemini kayd-ı ma'iiyyetine adem terkîfiyle derûn-ı hâss-ı mansûra irsâl eyledikten sonra hilâf-ı ta'ahhüd-i

¹³⁰ Devlete karşı gelen halka uygulanan para cezası.

mezbûr Yakub Bey`i yine derûn-ı şehre idhâl etmelerine kemâl-i ikdâm ve ibrâmına mebnî derûn-ı şehirden tard oldunduk da mezbûr Yakub Bey etrâf-ı kurâda geşt ve güzâr ve fukarâya irsâl-i hasâr eder iken bir takrîb mezbûr katl ve i`dâm olunmağla mezbûrun katl olduğu haberi hâssa-i mansûr ahâlîsinin mesmû`aları olduk da ahâlî-i mezbûr haşerât-ı vefîre ile mütesellim-i merkûmun konağını muhâsara ve muhârebeye îtibâr ve encâmında konağ-ı mezbûru ihrâk ve mütesellim-i mezbûr ve âdemlerini ahz ve katl ve i`dâm ve bir mikdârını dahi derûn-ı konakda ihrâk ve otuz nefer mecrûhan tarafına firâr edüp, sen dahi yeddinde olan evâmir-i aliyyem mantûklarınca muktezâ-yı ruhsat ve istiklâlini icrâya mübâderet birle egerçe tadîb-i eşkiyâ zımnında güzâr Keban`dan hareket ve lâzım gelen mücâzât-ı merşru`alarını icrâya mübâderet lâzım olub lâkin ahâlî-i merkûmenin vukû`a gelen cinnet ve fezâhatları (...) bir vakitte bir mahalde vukû` bulmuş mevaddan olmayup bu güne mütesellim ve zâbitânlarını iki yüz nefer âdemleriyle katl ve i`dâm ve bu makûle fezâhata îtibâr eden havene-i eşkiyânın bi`l-cümle tertûb-i cezâlarına ikdâm olunmak lâzım-ı ikdâm-ı umûrdan idüğü ve (...) bunların tertûb-i cezâ ve te`dîyelerinden ednâ mertebe rehâvet olunur ise eşkiyâ-yı merkûmenin fîmâ-ba`d taht-ı râbıtaya idhâlleri azîmetine ve civâr ve etrâflarında olan nisyân-ı vefâya yekpare gâret ve talân edeceklerinden başka sâir mahallere dahi sirâyet ederek ma`den-i Keban etrâfında olan eşkiyâsı dahi fûrce-yâb olub ma`den-i mezbûrun hazînesini yağma edecekleri berîhâ olmağla işbu hâssa-i mansûr-ı ahâlîsinin gereği gibi te`dîblerine dikkat ve lâzımü`l-izâle olanlarını katl ve i`dâma mübâderet lâzımeden idüğü beyânıyla ağa-yı merkûme fîmâ-ba`d bu misüllü fezâhata cesâret-ittihâmın üzere sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma`rifet ve ifhâmınla ber-vech-i meşrûh icrâ-yı mücâzâat-ı eşkiyâ-yı merkûmede kemâl-i metânet ibrâzıyla infâz-ı ahkâm-ı celile-yi şâhâneme mezîd-i bârâ-yı liyâkat ederek nizâm-ı kûyeye râbıt ve tensîb emrine mezîd-i ikdâm ve dikkat eylemen için sana hitâben başka ve bu husûsa kemâl-i ikdâm ve eşkiyâ-yı merkûmeyi te`dîb ve te`kîd ve bu fezâhata bu kadar nüfûs katline cesâret edenleri te`dîb ve tertûb-i cezâ ve tenbîh-i râbıtaya idhâlinde tarafına asâkir ve metânet vermek cihetlerinden (...) i`ânet ve medâr için Rakka Vâlîsi`ne başka ve külliyetlü kapun halkıyla bi`n-nefs hareket ve seninle bi`l-ittifâk eşkiyâ-yı merkûmeye fûrce ve ruhsat vermeyerek cezâlarını tertûb ve icrâsına fîmâ-ba`d hilâf-ı rızâ hareket

vukû' bulmaması ve nice râbıtaya bend olması emrine ve (...) sana i'ânet eylemesi için Malatya mutasarrıfı İşvan-zâde'ye başka evâmir-i aliyyem ısdârını vâlidem sultan müşârun-ileyhimânın kethudâsı ve darbhâne-i âmirem nâzırı Yusuf dâme uluvvuhû mukaddemâ bi'n-nefs istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olduğu yanında bin ikiyüz beş senesi evâsıt-ı zilhiccesinde evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuşdu bu def'a tarafından vârid olan tahrîratına bu sene-i mübâreke de Rişvan aşâyirinin gereği gibi te'dîb olunarak zimmetlerinde olan emvâl-i mîriyye ve cümlelerin tahsîline ikdâm olunmak lâzımeden olduktan nâşî mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mücebince amel ve hareket ve infâz-ı evâmir-i münîfeme ikdâm ve dikkat olunmasını mutazammın Sivas Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa'ya ve sâbıkâ Maraş beylerbeyisi Ömer -*dâme ikbâlehû*-ya ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû*-ya hatt-ı hümayûnumla evâmir-i şerîfem tasdîr ve aşâyîr-i mezbûre izâlesine kâdir olmak için birer mübâşir ta'yîn ve tesyâr olunması derc ve iş'âr olduğu mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mücebince vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi ahâlî-i ebnâ-ı sebîlin min-küllî'l-vücûh mezâlim ve te'addiyâtın vefâyeleri dâr-bâ-yı fesâdın izâle-i vücûdlarıyla tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâda ve husûsuyla vâlidem sultan müşârun-ileyhimânın vâridât-ı hazînesinden olan Rişvan hâssı mukâta'âsının vücûhla ihtilâlden himâye ve (...) ve emvâl-i mukâta'â ve kaymesinin bir def'a matlûb-ı cem' ve tahsîli kat'î-i murâd-ı şâhânem idüğü ve bâ-husûs tarafına asker ve bir vechile metânet ve i'ânet ve müsâferet eylemesi Sivas Vâlîsi müşâr ve mîr-i mîrân ve Cabbarzâde mûmâ-ileyhin ekber-i şedîd evâmir-i şerîfem ısdâr ve mübâşirle tesyârıyla tenbîh ve te'kîd olmuş olduğu sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olduk da vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile muhâbere ve ittifâk ederek ve iktizâsına göre hareket eyleyerek der-gâr olan hüsn-i zann-ı padişâhânemin tedâbirini müceb olur hâlâtın inhisâline eşedd-i nifâk-ı hamîyyet ve zinhâr ve zinhâr bu emr-i ehemme ser-mû kusûr ve rehâvet-güne hâlâtı tahrîr ile mazhar-ı ı'tâb-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâil-i Z. Sene [1]207

303 [105-1]

İş bu emr-i âlî lede'l-vusûl mübâşir-i mûmâ-ileyh (...) zâde ma'iyetine asker (...) berâber dörtyüz kadar hâneleri (...) derûnunda (...) firârları esnâsında ahz ve zimmetlerinde münîfî mîrî ve hulleleri paşa-yı mûmâ-ileyhe muhâzır ve hassa-i mezkûr uhdelinde olan (...) baş hazînedârı tarafına irsâl etmeyüb aşîret-i mezkûrdan gayrı (...) mürûr edecek mahalleri bulunduğı beyânıyla sâir (...) ve me'mûrîn-i sâire mübâşeretiyle mahsûr olduklarını zamandan (...) vârid olan mektûbun tefhîm olunması vechiyle tebdîl olmuştur.

Mazmûn kaydın bâlâsına şerh koyulması iktizâ eylediğinden baş defterdâr (...) mücebince bâ-fermân-ı âlî şerh koyuldu. Fî 10 M. Sene [120]7

Ber-vechü'l-Hakk Maraş Vâlîsi vezîrû'l-hac İbrâhim Paşa'ya ve Maraş sükkânında Bayezidzâde -zîde mecduhû-ya sadr-ı a'zâm çukâdârlarından Mehmed, Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbıkâ Maraş Beylerbeyisi Ömer -dâme ikbâlehû-ya ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zâm -zîde kadruhû-ya hüküm ki,

Vâlidem Sultan -zâdet iffetuhâ ve dâmet ismetühâ-nın havassından Rişvan hâssı mukâta'â'sının ikiyüz üç ve dört senelerinden bâkî kalan mâl-ı hâss ve kaymeyi her ne vechile mümkün olur ise alâ-eyyi-hâlin tahsîl şartıyla iki yüz yedi senesi mahsûben mukâta'â-i mezkûru hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan baş muhâsebe pâyesiyle hâlâ Ergani ve Keban ma'den emîni el-hac Yusuf Ziya -zîde mecduhû-ya derûhte ve ilzâm olunub hassa re'âyâsından bâ'id-i Ekrâd'dan olan hassa-i mansûr ahâlîsi öteden berü kemâl-i yağma ve tuğyân üzere olmakdan (...) etrâf ve eknâfında kâin fukârâ ve berâyâyâ îsâl-i zulm ve hasâr ve umûr-ı şerr eden ebnâ-yı sebîle îsâl-ı mazâr eylediğinden gayrı hassa-ı mansûrda sâkin Yakub Bey ve serdâr Kel Hacı Hüseyin ve Türkoğlu Hüseyin Alay Beyi Rıdvan ve sâir avâneleri behtî, hassa-i mansûr kurâlarından kırk elli pâre kurâyı ihrâk ve emvâl ve eşyâlarını yağma ve gâret ve bir kaç yüz nefer âdemlerini katl ve i'dâm eylediklerinden başka ilm-i efrâz anid ve tuğyân olan Timûr nâm şakî ile dahi ittîfâk ve ittihâd ile şerr ve mazarratları gün be gün efzûn olub, emîn-i mûmâ-ileyhe iki yüz üç ve dört seneleri bekâyalarını deste-i cedîd mâl ve kaymelerini tahsîl ve tazmîn içün hassa-i mansûr Vâlîsi ve müte'ayan ve sâir vücûh-ı ahâlî ve iş erlerini yanına da'vet eyledik de gelmekden

imtinâ' etmiş iken, Aşâyir-i Rişvan'dan göçer Ekrâdî'nın bekâya ve sene-i cedîd mâl ve kaymelerinin tahsîli zımnında emîn-i mûmâ-ileyh Keban'dan hareket ve hassa-i atîk mahallesine vürûd ve memerr ve mâ'berlerine sedd ü bend ile muvaffak ve ol havâlîde tahsîline muvaffak olduğun hassa-i mansûr ibkâsı havene-i tab'iyet ile cümlesinden emîn-i mûmâ-ileyh mürûr ve fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket ihtimâli olur ise beş senesi mâlını edâ ve ser-Ekrâd-ı eşkiyâ olan Yakub Bey'i derûnlarından ihrâc eylemek üzere elli bin kuruş nezdî kuyûd ve hüccet-i i'tâ ve ta'ahhüd etmeleriyle emîn-i mûmâ-ileyh dahi tarafından Mehmed nâm mu'temed âdemini (...) merkûme üzerine mütesellim nasb ve ikiyüzden mütecâviz âdemiyle derûn-ı hassa-i mansûra îsâl eyledikten sonra hilâf-ı ta'ahhüd mezbûr Yakub Bey'i yine derûn-ı şehre idhâl eyledikten emîn-i mûmâ-ileyhin kemâl-i ikdâm ve âdemini yine derûn-ı şehirden tard ve mezbûr Yakub keyfen etrâf-ı kurâda geşt ve güzâr ve fukârâyâ îsâl-i hasâr eder iken bâ-takrîb mezbûr katl ve i'dâmı olmağla ve mezbûrun i'dâmı haberi hassa-i mansûrda aks eylediği anda, ahâlî-i mezbûr haşerât-ı vefire ile (...) mazbûrun konağını muhâsara ve muhârebeye îtibâr ve konağını ihrâkü'n-nâr ve mütesellim-i merkûme ve âdemlerini ahz ve katl ve i'dâm ve âdemlerinin bir mikdârı dahi derûn-ı konakda münharik ve otuz nefer mecrûhân emîn-i mûmâ-ileyh cânibine firâr eyledik de ahâlî-i merkûmenin ber-vech-i meşrûh vukû' bulan fezâhatlarına hiç bir vakitte bir mahalde vukû'a gelmiş olmadığı ve bu güne mütesellim ve zâbitlerini iki yüz nefer ademleriyle katl ve i'dâma cesâret eden eşkiyâ-yı havenenin âcilen tertîb-i cezâlarına ikdam olunmak elzem-i umûrdan olduğu ve (...) ve bu makûle eşkiyânın tertîb-i cezâlarına ednâ mertebe rehâvet olunur ise eşkiyâ-yı merkûmenin fîmâ-ba'd taht-ı rabıtaya idhalleri gayr-ı mümkün ve cevâz ve etrâflarında olan kazayât ve kurâyı külliyyen gâret edeceklerinden başka sâir mahallere dahi sirâyet ederek Keban ma'deni ve etrâfında olan Ekrâd eşkiyâsı dahi fûrce-yâb olacakları berîhî olmak mülâsesiyle işbu hassa-i mansûr ahâlîsinin (...) te'dîbine dikkat ve lâzımü'l-izâle olanların katl ve i'dâmlarına mübâderet olunmak lâzım gelmek hasebiyle maden emîni mûmâ-ileyhe muktezâ-yı me'mûriyet ve lâzım-ı istiklâli üzere te'dîb ve tertîb-i cezâ-yı eşkiyâ-yı Ekrâd'a mübâderet ve kusur ve bu makûle fezâhata cesâret eylemek üzere nizâm-ı kûyeye rabt (...) ikdâm ve dikkat eylemek üzere ma'den emîni mûmâileyhe başka ma'den emîni mûmâ-ileyhe asker ve sâir tevcîh-i i'ânet ve

müsâda‘at emîn-i (...) Rakka Vâlîsi’ne başka ve Malatya mülâzımı Rişvan-zâde dahi külliyyetlü kapun halkıyla acilen hareket ve hassa-i mansûr (...) emîn-i mûmâ-ileyh ile bi’l-ittifâk te’kîd-i eşkıyâ-yı vefîreye ve istihsâl-i şîrâze-i nizâm-ı memlekete i’tinâ eylemek üzere Rişvan-zâde mûmâ-ileyhe başka iki yüz beş senesi evâsıt-ı zi’l-hiccesinde evâmir-i şerîfem ısdârıyla tenbih ve te’kîd kılınmıştır. Bu def‘a ma‘den emîni mûmâ-ileyh tarafından Der-aliyyem’e vârid olan tahrîratda bu sene-i mübâreke Rişvan Aşâyiri’nin memerr ve ma‘berlerine sedd ü bend ve i‘lân ve beyân olunarak ve zimmetinde olan emvâl-i mîriyye ve kaymesinin edâsı olmak lâzımeden olmakdan nâşî mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mücebince amel ve hareket (devamı yok)

304 [106-1]

Ber-vech-i muharrer tertîb olmuştur.

Bir sûreti

Sivas Vâlîsi vezirim Feyyaz Süleyman Paşa’ya vech-i meşrûh ber-vech-i muharrer

305 [106-2]

Ber-vech-i muharrer tertîb olunmuştur

Bir sûreti

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mir Süleyman -*dâme mecduhû*-ya ber-minvâl-i meşrûh

306 [106-3]

Radomir kazâsı nâibine ki,

Radomirli Ahmed Bey bundan akdem bâ-fermân-ı âlî yüz nefer asker tahrîr ve istishâbla ordu-yı hümayûnuma me’mûr iken Sofya ve havâlîsi tarafına firâr eylediği inhâ olduk da (...) Vâlîsi Nâimzâde Mustafa Paşa Modanlı merkûm Sofya ve havâlîsinde bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak bâbında, iki yüz beş senesi evâhir-i cemaziye’l-âhîrinde emr-i şerîfim sâdır olmuştur. El-hâlet-i hâzihî mîr-i mûmâ-ileyhin bu def‘a der-bâr-ı atûfet-karârıma takdîm eylediği arz-ı hâline (...) bâlâda mestûr inhâ-ı mücedded Rumeli vilâyeti işbu müteveffâ-yı

müşârûn-ileyhin garaz ve nefsâniyetine mebnî (...) mutazammın olunduğu beyânıyla ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlînin kaydına sa'y ve dikkat ve i'lâm-ı muhâl-i mübîn emr-i şerîfim sudûruna istid'â etmekle vech-i meşrûh leffen emr-i şerîf-i mezkûrun kaydına razıyyet ve i'lâm-ı hâli meş'ud emr-i şerîf yazılmışdır.

307 [106-4]

Sâbıkā Kuban Hânı Cengiz Giray Hân -dâme uluvvuhû-ya Dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından hân-ı sâbık müşârûn-ileyhi mersûm-ı îsale ta'yîn olunan Yeğen İbrâhim -dâme mecduhû-ya ve (...) nâibine ki

Sen ki hân-ı sâbık müşârûn-ileyhsin hasr olunduk da hânlıktan infisâlin ile Midillü cezîresinde ikâmetine irâde-i hümayûnum ta'alluk edüp, ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın, imdi Midillü'ye îsâli içün ma'iiyyetine ta'yîn olunan kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile hareket ve Midillü'ye varup ârâm ve ikâmet ve ol tarafa vusûlünü hâvî tahrîrat ile kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhi i'âde-i mübâderet eylesin ve sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyetin ânında hân-ı sâbık müşârûn-ileyhi cezîre-i mezkûreye îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ve vusûlünde müşârûn-ileyhi ol tarafda ikâmet etmeyub ve husûsu kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyem'e i'lâm ve inhâya dikkat eylemen bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [120]6

308 [106-5]

Han-ı müşârûn-ileyhin mahall-i menfâsına Fi evâhir-i M. 1206 târîhinde Midillü cezîresine nücûb olunduğunu beyân yazarak emr-i âlî kal'a-bend kılınmıştır.

Sâbık Kuban Hânı Mehmed Giray Hân -dâme uluvvuhû-ya Dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından hân-ı sâbık müşârûn-ileyhi savb-ı me'mûriyete îsâle ta'yîn olunan Yeğen İbrâhim -dâme mecduhû-ya ki

Sen ki hân-ı sâbık müşârûn-ileyhsin, bundan mukaddemce hânlıktan infisalin ile Midillü cezîresinde ikâmetin bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhle savb-ı me'mûriyete îsâle ta'yîn olunmuşdu. Ancak mahall-i menfânın Girid cezîresinde Kandiye'ye tahsîs kılınmasına irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle mahsûsan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdu. İmdi cây-ı ârâm ve ikâmetin

Kandiye`ye tahvîl kılındığı ve ol tarafa lede`l-vüsûl sana münâsib mahâl tedârikiyle râhat-ı hâl ve (...) hâlâtını istihsâl için Kandiye Vâlîsi`ne hitâben mahsûsan emr-i şerîfim ısdâr olunduğu ma`lûmun olduk da, işbu emr-i şerîfim vusûlünde râkıb olduğun sefîne ile doğru Kandiye`ye varup ârâm ve ikâmete ve ol tarafa vusûlünü hâvî tahrîrat ile kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhi i`âdeye mübâderet eylesin ve sen ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin hân-ı sâbık-ı müşârun-ileyhin mahall-i ikâmetini Kandiye`ye tahvîl kılındığı cihette müşârun-ileyhi doğru Kandiye`ye îsâl ve ikâmet etdirüb husûs-ı meş`ud tahrîrat ahzıyla avdete mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene [120]6

309 [106-6]

Bir sûreti

Kandiye Vâlîsi vezîr Hüseyin Paşa`ya ( ) hân-ı sâbık-ı müşârun-ileyhin Kandiye`de ikâmetine irâde-i alıyyem ta`alluk eylediği ve me`mûriyetini hâvî diğer emr-i şerîfim ısdâr olunduğu ve kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyh cezîre-i mezkûreye îsâle me`mûr ve ta`yîn kılındığı beyânıyla Kandiye Vâlîsi müşârun-ileyh hân-ı sâbık müşârun-ileyh ile Kandiye`ye lede`l-vüsûl derhâl münâsib mahal tedârik birle ikâmetleri ve istihsâl-i rızâ-yı hâl veistirâhatı husûsuna ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden ittikâ-i tâm ve vusûl ve ikâmete îtibârını mübîn i`lâm ve tahrîrata kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhi i`âde ve ircâ`a ihtimâm eylesün

310 [107-1]

Kandiye Vâlîsi vezîr Hüseyin Paşa`ya ki,

Sâbıkâ Kuban Hânı Mehmed Giray Hân hânlıktan azl ve infisâliyle mübâşir ta`yîn olunan Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılarından Yeğen İbrâhim -*dâme mecduhû*- ile Kandiye`de ikâmet eylemek üzere irsâl olunduğu hân-ı sâbık mübâşir ile ol tarafa lede`l vüsûl münâsib mahal tedârik (...) ve iskân ve istihsâl râhat-ı hâl veistirâhatı husûsuna ihtimâm eylemen husûsları diğer emr-i şerîfimle, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, egerçe sana tenbih ve te`kîd olunub ancak müşârun-ileyhin emn ve mahfûz mahalle iskânı ve muhâfaza ve muhâresesi hâlâtının istikmâline bir hatve mahâl-i

âhara hareket ve bir takrîb firâr eylemek misüllü harekât-ı münkesilânen mübâ'adet olunmak lâzımeden olmağla, te'kîden ve ihtimâmen mahsûsan işbu emr-i şerîfm dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi müşâr ile ol tarafa vusûlünde sana muhâfaza ve muharasesi begayet ehemm ve elzem olduğu ma'lûmun olduk da, münâsib ve mahfûz mahal tedârikle iskan edib ve zinhâr esbâb-ı muhâfaza ve muhâresesi hâlâtını istihsâl eyleyüb bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve müsebbîbini tahliyeden ve mahall-i âhara hareketine irâde-i ruhsatdan ve fesâd-ı gâilesini müceb olur hâlât-ı müte'âkilâneyi tecvîzden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene 1206

311 [107-2]

Hâlâ deryâ kapûdânı vezîr Hüseyin Paşa'ya ki,
Kuban Hânı iken bu def'a sened-i hândan azl ve Kandiye cezîresinde ikâmet eylemesi fermânım olan Mehmed Giray Hân, Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından ta'yîn olunan Yeğen İbrâhim -*dâme mecduhû*- ile cezîre-i mezkûreye îsâl olunmak leffen sefîne tedârik ve ırkâb birle irsâl olunmak için Bahr-i Sefîd'den ba'zı korsan eşkiyânın şürûr ve mekrinden muhâfaza ve te'mîni lâzımeden olduğuna binâen, dîvân-ı hümayûnum sefâyininden bir kaç kıt'a sefîne ta'yîn ve hân-ı sâbık müşârun-ileyhin râkib olduğu sefîneyi gereği gibi muhâfaza ve te'mîn etdirerek Kandiye'ye emnen ve sâlimen irsâli esbâbını istihsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile () irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da bir-minvâl-i muharrer bir kaç kıt'â sefâyin ta'yîn ve müşârun-ileyhin sefînesini eşkiyâ-yı korsandan ve sâireden menkûl olmakdan muhâfaza ve muhârese birle te'mîn etdirerek Kandiye'ye emnen ve salimen îsâli esbâbını istihsâle i'tinâ ve dikkat ve ağmâz ve rehâvet takrîbiyle nâ-mülâyim bir hâlât vukû'a gelmemesine ihtimâm ve gayret eylemen bâbında.

312 [107-3]

Şumnu kâdîsına ve a'yân ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki,
Şumnu kazâsı civârında sâkin olub hilâf-ı rızâ-yı şâhânem ızzar-ı ahâlî ve ibâdî müceb hareketine binâen (...) ikdâm hakkında fermân-ı kazâ-yı cereyânım sudûruna

mebnî, firâr eden Cengiz Mehmed Giray'ın cürmü afv olunduğu şâyi' olduk da, ol havâlide kazâlar ahâlîsi havf ve haşyete dûçâr oldukları beyânıyla afvına müsa'ade kılınmaması ahâlînin râhat ve istirâhatlerini mutazammın bu def'a Der-aliyyem'e i'lâmat ve muhâzır-ı tevârüd etmekle merkûm Cengiz gelerek hakkında emân-ı i'ânet usûlüne ber-vech-i müsa'id olmadığını iktizâ edenlere ifâde ve ifhâm birle te'mîn kılub ahâlîye mübâderet ve Cengiz Giray'ın âdemleri ider ise tard ve ref'lerine dikkat olunmak fermânım olmağın, i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi merkûm Cengiz Giray hakkında ikâmet-i afvına (...) müsa'ade olunmayacağı beyânıyla etrâf-ı kazâlara dahi başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr olduğu ma'lûmun olduk da, ber-minvâl-i muharrer keyfiyeti ahâlîye ve iktizâ edenlere ifâde ve ifhâma ve tedârik olunur ahâlîye ve hân-ı ve mezbûr Cengiz Giray eger âdemleri zuhûr eder ise derhâl tard ve ref'-ine ve asâyiş-i ibâd ve te'mîn-i bilâda sarf ve sa'y ve kudret ve hilâf-ı tenbîhât-i şâhânem hâlât vukû'a gelmekden ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene 1206

313 [107-4]

Bir sûreti

Hazergrad kâdîsına ve a'yân ve zâbitân ve sâir () ber-vech-i muharrer

314 [107-5]

Bir sûreti

Yenipazar kâdîsına ve a'yân ve zâbitân ve sâire () ber-vech-i muharrer

315 [107-6]

Bir sûreti Tırnova kâdîsına ve a'yân ve zâbitân ve sâire iş erlerine () ber-vech-i muharrer

316 [107-7]

Bir sûreti

Osmanpazarı kâdîsına ve a'yân ve zâbitân ve sâire () ber-vech-i muharrer

317 [108-1]

Refti

Merkûm azâd olmamağla Seyyid Mehmed`in ber-mantûk-ı emr-i âlî cezâsı tertîb ve ser-i maktû`u irsâl ve ifhâm olunduğu üzere kâdînın ve Cabbarzâde`nin tahrîratından bir maddenin havale-i mefhûmu mûcebince emr-i âlî şerh kılındı. Fî 24 Ca. Sene [120]7

İş bu madde bâ-fermân-ı âlî terkîn olunub i`lâm-ı hâl-i ıtlâklarını (...) fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i Za. 1208

Darende voyvodası () -zîde mecduhû-ya hüküm,

Darende kâdisı mevlânâ Seyyid Abdulhadi`nin bu def`a Der-sa`âdetime vârid olan bir kıt`a İçil Sancağı`nda vâki` Sarıkavak karyesi sükkânından iken bundan akdem Bozok Sancağı mutasarrıfı Dergâh-ı mu`allâm kapıcıbaşılardan Cabbarzâde Mir Süleyman -dâme mecduhû- ma`rifet-i bâ-fermân-ı âlî cezâsı tertîb olunan Koca Abdulkâdir`in avânesinden Edirne sükkânından zümre-i eşkiyâdan Abdulkerim ve Azizoglu Seyyid Mehmed ve Külbahrici Emir Ali ve hazînedârı Seyfî Ali (...) beylerbeyisi Seyyid Mehmed nâm mefsedet-pîşeler maktûl-ı merkûmun hîn-i katline sû-i mücâzâtı çokdan karâr ve gaybet etmiş oldukları ahâlî-i fukarânın nicesinin ırzlarına hetk ve emvâl ve eşyâları gasb ve hilâf-ı emr ve rızâ dürlü harekâta gayret ve ictisâr eyledikleri beyânıyla eşkiyâ-yı merkûme bade`l-yevm Darende kazâsına gelürler ise sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin ma`rifetinle ahz olunub tertîb-i cezâsına mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid`â olunduğuna binâen vech-i meşrûh üzere merkûmlar fîmâ-ba`d Darende kazâsına gelürler ise ma`rifetinle ahz ve cezâlarını tertîb olmak fermânım olmağın, imdi sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, zaman-ı adalet-nişân-ı padişâhâneme bu makûle muzırr-ı ibâd olanların ref`-i vücûdlarıyla te`mîn-i bilâd ve irâha-i ibâd matlûb-ı mülûkânem olmağla ber-minvâl-i muharrer eşkiyâ-yı merkûme bundan sonra her ne vakit Darende kazâsına vürûd ve duhûl ederler ise ahz ve tevkîf birle ma`rifetin ve ma`rifet-i şer`le cezâ-yı mâ-yelikleri icrâsına ikdâm ve dikkat ve şürûr ve mazarratlarından ibâdullâh-ı tahlîs

ve te'mîne ihtimâm ve sarf-ı liyâkat ve ağmâz ve müsâmaha ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî evâil-i Z. Sene [120]6

318 [108-2]

Sâbıkâ Ağrıboz muhâfızı olub bundan akdem vezâreti ref'olunan Halil Paşa -*dâmet me'âlî*-ye hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bundan akdem ba'zı esbâba binâen vezâretin ref'i bâbında hakkında sudûr eden emr-i âlişânıma mebnî firâr ve gaybet edüp, ancak ol vechile firârın emr-i mezkûrun sudûrundan havf-ı tebdîl eyledikleri bahâne idüğünden bahisle cerâim-i sâbıkân afv ve gelüb Kilyos'a ikâmetine ruhsat-ı seniyyem erzân kılınmak istid'âsında olmakla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince vezâretin ref'le Kilyos'da ikâmetine müsâ'ade-i aliyem erzân kılınub hakkında mukaddemâ sudûr eden emr-i âlînin kaydı terkîn ve gelüb Kilyos'da ikâmetin fermânım olmağın, mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddemâ hakkında sâdır olan emrin kaydı terkîn olunduğu ve vezâretin ref'iyle Kilyos'da ikâmetine müsâ'ade-i aliyem erzân kılındığı ma'lûmun olduk da işbu emr-i şerîfim vusûlünde bulunduğun mahalden derhâl hareket ve doğru Kilyos'a gelüb ârâm ve ikâmet ve devam-ı ömr ve devletim da'avâtına müvâzabet eylemen bâbında

Fî evâil-i Z. Sene [1]206

319 [108-3]

Sâbıkâ Kuban hânı Cengiz Giray Hân'ın Midillü'ye varınca esnâ-yı râhda berân ve bahren vâki' olan kazâların kuzât ve nevâibine ve a'yân ve sâir zâbitâna hüküm,

Midillü cezâresinde ikâmete me'mûr olan hân-ı sâbık müşârun-ileyh ibâd ve evlâdının yanına celbiyle cezâre-i mezkûrede kıyâm eylemeleri husûsunu ihtimâl eylediğine binâen, bu vechile vâki' olan ricâ veistirhâmına müsâ'ade-i aliyem erzân kılınmağla hân-ı sâbık müşârun-ileyh tarafından müte'ayin âdeminima'ıyyetiyle ı'yâl ve evlâdının çiftliğinden Midillü Cezâresi'ne varınca (...) esnâ-yı râhda muhâfazalarına dikkat olunarak emnen ve sâlimen cezâre-i mezkûreye

îsâllerine ihtimâm olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîf ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi müşârun-ileyhin ibâd ve evlâdının emnen ve sâlimen Midillü Cezîresi'ne îsâl olunmaları matlûb idüğü, siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz olduk da ta'yîn olunan âdemin ma'rifet ve nezâretiyle hân-ı sâbık müşârun-ileyhin ibâd ve evlâdı her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına duhûl olduk da münâsib mahallere gönderilüb, gider olduklarında dahi te'mînleri husûsu istihsâl olunarak, emnen ve sâlimen birbirinize irsâl ve Midillü'ye îsâlleri esbâbını istihsâle mübâderet ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [120]6

320 [108-4]

Hâlâ Anadolu Vâlîsi vezîrim el-hac Ali Paşa'ya ve Geyve mütea'yânından silahşörân-ı hâssadan Ebubekir ve Akhisar Geyve mütea'yânından Mîr Abdi -*zîde mecduhû*-ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrat ve Akhisar Geyve kâdîsının i'lâmı mefhûmunda Akhisar Geyve sükkânından, bundan akdem katlen fevt olan Bekir'in avânelerinden şakî Ömer ve Gelişoğlu Hasan ve Katıroğlu Ali ve Tataroğlu Mehmed'in Kütahya Kal'ası'na habs edilmeleri bâbında mûmâ-ileyhe hitâben bundan akdemce sudûr eden emr-i âlî mücebince, mûmâ-ileyhi her ne kadar ikdâm eylemişler ise dahi ve müş'âd olan mahallerde geşt ve güzâr üzere olduklarından elegetiremediklerinden bahs ile, merkûmânın bulundukları mahalde ahz ve cezâ-yı meşrû'aları tertûb olunmak fermânım olmağın, imdi ma'rifetin ile eşkiyâ-yı merkûmeyi bulundukları mahalde ahz ve haklarında şer'an lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'aların tertûb-i icrâsına mübâderet ve hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şeri'at-ı garrâ hâlât (...) olmakdan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i Z. Sene

321 [108-5]

Gülpazarı kazâsı mütea'yânından Küçük Ağa denmekle i'râf Seyyid Mehmed -zîde kadruhû-ya hüküm,

Lefkeli Cebecioğlu denmekle ma'rûf kimesnenin, bundan akdem kendü hâlinde olmadığı lede'l-irsâl merkûmun tertîb-i cezâsı için işbu sene-i mübâreke de evâhir-i cemaziye'l-evvelinde fermân-ı kazâ-yı cereyânım sâdır olmuş idi. El-hâlet-i hâzihî merkûm Lefkeli Mehmed bu esnâda hakkında emr-i şerîfim sudûr eden Deli Bekirzâde Mehmed Bey'in maddesine kemâl-i sarf ve istikâmet birle mîr-i merkûmun itmâm-ı kârına binâ-ı mukareret eylediği beyânıyla merkûmun cürmü afv ve hakkında ber-vech-i muharrer sudûr eden emr-i âlînin kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâlî mübîn-i emr-i şerîfim sudûru hâlâ Tırnova Vâlîsi vezîrim el-hac Ali Paşa -iclâlehû-nun bu def'a vârid olan memhûr şikâyetinde inâs ve istid'â olmağla vech-i meşrûh üzere emr-i merkûmun kaydı ref' ve terkîn ve afv edilmesi fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer merkûm Lefkelioğlu Mehmed'in müşârun-ileyhle ittihâdına binâen nisyân-ı sâbıkası afv ve itlâk ve hakkında sudûr eden emr-i merkûmun kaydı ref' ve terkîn-i dâfî'â olunduğu ma'lûmun olduk da fîmâ-ba'd merkûma kaydı (...) emr-i mezkûra mebnî te'addî ve rencîde olmamak bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [120]7

322 [109-1]

Şumnu kâdisı ve A'yânı Çavuşzâde İsmâ'il ve diğer süvârî ve zâbitân ve vücûh-ı sâireye hüküm,

Bundan akdem hilâf-ı rızâ hareket evâmir-i aliyyeme izhâr-ı adem iden Cengiz Mehmed Giray'ın ahz ve te'dîbi beyân-ı evâmir-i aliyyem sudûruna mebnî, firâr ve gaybet edüp, el-hâlet-i hâzihî sultan-ı merkûm bulunduğu mahalden hareket eylediği ihbâr olunub, bu sûrette çiftliğine azîmeti (...) olmağla ahâlî ne kadar hasârete dûçâr olunacaklarını anlayan sultan-ı mezbûrun ol havâlîye vürûduna bir dürlü rızâ-yı şâhânem olmadığına binâen siz ki mevlânâ ve a'yân ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz tarafınızdan her ne vakit haber vârid olur ise bi'n-nefs kendüsü yahud kapusu

halkıyla kethudâsını ta'yîn ve irsâl ve sultan-ı merkûmun def' ve ref'i husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemesiçün hâlâ Ruscuk muhâfazasına me'mûr vezîrim Yeğen es-Seyyid Mehmed Paşa -iclâlehû-ya hitâben bu def'â emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla siz dahi dâimâ müteyakkızâne ve mütebassırâne harekete ve sultan-ı merkûm ol taraflara gelmesi ihtimâli olur ise etrâf ve civârında kâin sâir kazâların hükkam ve a'yân ve zâbitânıyla bi'l-ittifâk men' ve dâfi' ve müşârun-ileyh tarafına keyfiyeti serî'an ifâde ve ihbâr ve emir ve dirâyetinle harekete îtibâr ederek firârî merkûmun Şumnu ve havâlî ve etrâfa (...) ve sâilini istihsâle dâmen-i dermeyân gayret idüğü fermânım olmağın te'kîden ve ikdâmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi birbiriniz ile muhâbere ve ittifâk ve ittihâd ederek sultan-ı merkûmu bi-eyyi hâlin men' ve dâfi'ine ihtimâm eylemelerçün Hazergrad ve Osman Pazarı ve Eski Cum'a ve Yenipazar kazâlarında hükkam ve a'yân ve sâir zâbitânına hitâben dahi bu def'a başka başka evâmir-i aliyyem ısdâr olunduğu ve merkûmun ol taraflara vürûduna bir dürlü rızâ-yı hümâyûnum olmadığı ma'lûmunuz olduk da, ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve etrâf ve havâlîne ihâle-i intizâr-ı basîret ve merkûm bir tarafda zuhûr eylemek ihtimâli olur ise müşârun-ileyhe keyfiyeti derhâl ifâde ve ihbâr ve zıkr olunan kazâların a'yân ve zâbitânıyla dahi bi'l-muhâbere ittifâk ve ittihâd ederek ve müşârun-ileyhin emr ve re'yi ile hareket eyleyerek alâ-eyyi-hâlin men' ve def' ve mekr ve mazarratından ol havâlînin muhâfaza ve muhâresesine i'tinâ ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [120]6

323 [109-2]

Bir sûreti

Hazergrad kâdîsına ve A'yânı Hacı Ömeroğlu ve süvar ve zâbitân ve vücûh-ı sâireye () ber-vech-i meşrûh

324 [109-3]

Bir sûreti

Yenipazar kâdîsı ve A'yânı silâhdâr a'yân-ı hasekiye () ve süvar ve zâbitân ve vücûh-ı sâireye ber-vech-i meşrûh

325 [109-4]

Bir sûreti

Cum'a-i atîk kâdîsına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

326 [109-5]

Bir sûreti

Osmanpazarı kâdîsına ve sâire () ber-vech-i meşrûh

327 [109-6]

Ruscuk muhâfazasına me'mûr Yeğen es-Seyyid Mehmed Paşa'ya hüküm,
Bundan akdem hilâf-ı rızâ hareket ve evâmîr-i aliyyeme izhâr-ı adem-i itâ'at eden Cengiz Mehmed Giray Sultan'ın ahz ve te'dîbi bâbında evâmîr-i aliyyem sudûruna mebnî firâr ve gaybet edüp, el-hâlet-i hâzihî sultan-ı merkûm bulunduğu mahalden hareket edeceği ihbâr olunub, bu sûrette çiftliği tarafına azîmet eylemesi mâ'mûl olmağla fukarâ ve zu'afâ ne kadar mübtelâ-yı zulm ve hasâr olacakları ihbârla sultan-ı merkûmun ol havâlîye vürûduna bir dürlü rızâ-yı şâhânem olmadığına binâen sultan-ı merkûm ol havâlîlere gelmek ihtimâli olur ise keyfiyeti derhâl sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana ifâde ve ihbâr ve emr ve rû'yetinle hareketine îtibâr ve etrâfına ve civâr kazâların a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı sâiresi ve birbirleriyle ittifâk ve ittihâd ederek alâ-eyyi-hâlin men' ve def'ine ihtimâm ve dikkat eylemençün, Şumnu ve Hezargrad ve Osmanpazarı ve Yenipazar ve Cum'a-i atîk kazâlarının hükkam ve a'yân ve zâbitân-ı sâiresine hitâben bu def'a başka başka evâmîr-i aliyyem ısdâr olunub, bu husûsa senin ikdâm ve ihtimâmın lâbud ve muktezî olub ancak Ruscuk'dan tard ve te'bîd olunan Tirsiniklioğlu'nun dahi men' ve def'i ve hîn-i zuhûrunda ahz ve i'dâmı emrine me'mûriyetin olmak hasebiyle Şumnu ve sâir mârâz-gir kazâların hükkam ve zâbitânıyla muhâbere ve senin bi'n-nefs Ruscuk'dan hareketin münâsib olmadığı hâlde ve sultan-ı merkûm bir takrîb-i zuhûr Şumnu ve havâlîsine vürûd eylemek ihtimâli olduğu sûrette mikdâr-ı kifâye asker ve kapun

halkıyla kethudâsı derhâl ta'yîn ve irsâl ve sultan-ı merkûmun ol havâlidenden men' ve def'ine sa'y behemehâl eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sultan-ı merkûmun ol taraflara ayak basdırılmasına rızâ-yı dâverânem olmayub men' ve def'i matlûb idüğü ma'lûmun olduk da kazâ-i merkûme taraflarından sultan-ı merkûmun vürûdu haberi gelür ise derhâl hareket ve men'ine mübâderet ve eger Tirsiniklioğlu mahdûduna mebnî senin bi'n-nefs Ruscuk'a hareketin münâsib oldmadığı sûrette mikdâr-ı kifâye asker ve kapun halkıyla kethudâsı serî'an ta'yîn ve tesyâr ve bir taraftan buyuruldu ve kağıdlarınla Şumnu ve sâir kazâlar a'yân ve ahâlîlerine (...) ve tenbîh ve nezâret ve kemâl-i ihtimâm ve dikkat ederek merkûmun alâ-eyyi-hâlin men' ve ref'ine mezîd-i ikdâm ve gayret ve senden me'mûl ve muntazır-ı şâhânem olan harekât-ı gubûrâne ve etvâr-ı dirâyetinin neyi ibrâza nisâr-ı cehr ve dikkat ve ağmâz ve rehâvetten ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî Evâsıt-ı Z. Sene [120]6

328 [110-1]

Ruscuk muhâfazasına me'mûr vezîrim Yeğen Mehmed Paşa -iclâlehû-ya hüküm, Bir müddetten berü firâr ve gaybet eden Cengiz Mehmed Giray Sultan bulunduğu mahalden hareket eylediği ihbâr olunub çiftliği tarafına azîmeti mâ'mûlüyle ol havâliye ayak basdırmamak ve külliye men' ve def'ine ikdâm ve ihtimâm olunmak ve keyfiyeti serî'an sen ki müşârun-ileyhsin, sana ifâde ve tahrîr birle birbirleriyle ittifâk ederek hareket eylemen bâbında Şumnu ve Hezargrad ve Osmanpazarı ve Yenipazar ve Cum'a-yı atîk kazâlarının hükkam ve a'yân ve zâbitânına başka başka ve bu husûsa senin ikdâm ve ihtimâmın lâbud ve muktezî olup ancak Ruscuk'dan tard ve te'bîd olunan Tirsiniklioğlu'nun dahi men' ve def'i ve hîn-i zuhûrunda ahz ve i'dâmı emrine me'mûriyetin olmak hasebiyle, Şumnu ve sâir mârâz-gir kazâların hükkam ve zâbitânıyla muhâbere ve senin bi'n-nefs Ruscuk'dan hareketin münâsib olduğu hâlde ve Sultan-ı merkûm bir takrîb zuhûr ve Şumnu ve havâlîsine vürûd eylemen ihtimâli olduğu sûrette mikdâr-ı kifâye kapun halkıyla kethudâsı derhâl ta'yîn ve irsâl ve sultan-ı merkûmun ol havâlidenden men' ve def'ine sa'y behemehâl eylemen bâbında sana hitâben başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve tesyâr olunmuşdu. El-

hâlet-i hâzihî merkûm Cengiz Mehmed Giray Sultan Vize cânibinde bir karyede bulunduk da ve işbu mâh-ı zilhicce-i şerîfenin onüçüncü günü hareketle çiftliği tarafına azîmet eylediği bâhir-i berîhî sahîlhan ihbâr olunmağla, mukaddemâ sâdır evâmir-i şerîfem mûcebince hareket ederek sultan-ı merkûmun ol havâliden men‘ ve def‘ine sa‘y ve gayret eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve te‘kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve alâ cenâh-ı te‘cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu def‘a dahi zikr olunan kazâların hükkam ve zâbitân ve a‘yân ve vücûhuna başka başka evâmir-i şerîfemle tenbîh ve te‘kîd olunduğu ma‘lûmun olduk da ber-vech-i meşrûh mukaddemâ şeref-yâfte-i sudûr olan evâmir-i şerîfe mutazammın ve muktezâsı mütâla‘a ve dikkat ve hâsılı îcâb eylediği muktezâyı icrâ birle sultan-ı merkûmun ol havâlîye ayak basdırılmaması emrine mezîd-i sa‘y ve gayret ve hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum hâlât hudûsundan gâyetü’l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene 1206

328 [110-2]

Şumnu kâdîsı ve A‘yânı Çavuşzâde İsmâ‘il ve yeniçeri serdârı ve zâbitân ve vücûh-ı sâireye hüküm,

Bir müddetten berü firâr ve gaybet eden Cengiz Mehmed Giray bulunduğu mahalden hareket eylediği ihbâr olunduğuna binâen çiftlik cânibine azîmeti me‘mûlu ol havâliden def‘ ve ref‘i husûsuna ihtimâm ve dikkat zımnında, bi’n-nefs kendün veya kapun halkıyla kethudâsı ta‘yîn ve irsâl eylemen üzere Ruscuk muhafızı Yeğen Mehmed Paşa -iclâlehû-ya başka ve siz ki mevlânâ ve a‘yân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi dâimâ mütekayyızâne ve mütebassırâne hareket birle sultan-ı merkûm ol taraflara gelmek ihtimâli olur ise ol vakit ve civârda kâin sâir kazâların hükkâm ve a‘yân ve zâbitânıyla bi’l-ittifâk men‘ ve def‘ine ikdâm olunmak bâbında size Hezargard ve Yenipazar ve Cum‘a-ı atik ve Osmanpazarı kazâlarının kuzât ve nevâib ve a‘yân ve zâbitânına başka başka çend rûz mukaddemce egerçe evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuşdur. Ancak merkûm Cengiz Giray Vize cânibine birkaç (...) ile işbu mâh-ı zilhicce-i- şerîfin on üçüncü günü hareket ve çiftliği tarafına azîmet eylediği bâ-tahrîrat sahîl-i ihbâr olmağla merkûm Cengiz Giray’ın çiftliğine varmasına bir dürlü rızâ-yı aliyyem olmamağla siz dâimâ mutayakkız ve mutebassır

olunub bi'n-nefsü'l-emr ol havâlîye vürûd-ı mesmû'unız olduk da derhâl müşârun-ileyh tarafına keyfiyet tahrîr ve serî'an ihbâr ve emr-i münâsible harekete îtibâr ederek etrâf ve civârda kâin-i sâire kazâların hükkam ve a'yân ve zâbitânıyla ittifâk eyleyerek Şumnu ve havâlî ve etrâfına merkûmun (...) husûsuna dâmen-i dermeyân gayret ve mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfemin infâz-ı lâzîmesine müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve tenbîhen hâsseten işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve alâ cenâh-ı te'cîl ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu def'a dahi Ruscuk muhâfızı müşâr ve zikr olunan fukarây-ı ibâda ve zâbitânına başka başka evâmir-i şerîfemle tenbiye olunduğu ve tasaddur-ı merkûmun ol taraflara ayak basdırılmaması matlûb-ı dâverânem idüğü ma'lûmunuz olduk da ber-vech-i meşrûh dâimen ve müteyakkızane ve mütebassırâne hareket ile merkûm ol tarafla gelmesi ihtimâli olur ise müşârun-ileyh keyfiyeti serî'an tahrîrat ve zikr olunan kazâların hükkam ve a'yân ve zâbitânıyla muhâbere ve ittifâk ederek ve müşârûnileyin emir ve re'yi ile amel ve hareket eyleyerek alâ-eyyi-hâlin men' ve def'ine ve merkûmun şürûr ve mazarratlarından ol havâlide ve ol tarafda (...) ikdâm ve gayret ve hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum vukû' bulmamasına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Z. Sene [1]206

330 [110-3]

Bir sûreti

Hezargrad kâdîsına ve A'yânı Emir Alioğlu Ömer'e ve serdâr ve zâbitân-ı sâire ve (...) ber-vech-i meşrûh

331 [110-4]

Bir sûreti

Yenipazar kâdîsına ve A'yânı silâhdâr Osman hasekiye ve serdâr ve zâbitân-ı sâire ve vücûh-ı ahâlîye ber-vech-i meşrûh

332 [110-5]

Bir sûreti Osmanpazarı kâdîsına ve sâire ber-vech-i meşrûh

333 [110-6]

Bir sûreti

Cum‘a-i atîk kâdîsına ve A‘yânı ve serdâr ve zâbitân ve vücûh-ı sâireye ber-vech-i meşrûh

334 [111-1]

Yanya sancağı mutasarrıfı Ali -*dâme ikbâlehû*-ya hüküm,

Ankaralı Deli Ahmed`in Turhalı ve Ağrıboz havâlîlerine izhâr-ı şekâvet ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misüllü hâlâta cesâreti tahkîk olunduğuna mebnî tertîb-i cezâsı bâbında mukaddemâ ber-vech-i evâmir-i şerîfem sâdır olup, lâkin şakî-i merkûm bu esnâda firâr ve gaybet etmek takrîriyle infâz-ı emr mümkün olmayub, Yenişehir-i Fener kazâsında bölükbaşı olduğu, bu def‘a sahîlhan ihbâr ve muzırr-ı ibâd ve vâcibü’l-izâle idüğü mukaddemâ hakkında sudûr eden emr-i âlî mefhûmunda istidlâl olmakdan nâşî şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve izâle-i vücûduyla irâha-i ibâd ve tasfiye-i bilâd ve tenfîz-i emr-i şerîfime binâ-i ihtiyâr olunmak ehemm ve elzem olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyhsin şakî-i merkûmu alâ-eyyi-hâlin elegetirib izâle-i vücûduna dikkat ve ihtimâm eylemen husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi muzırr-ı ibâd ve sa‘y-bi’l-fesâd olan şakî-i merkûm Ankaralı Deli Ahmed`in bâ-eyyi hâl ahz ve izâle-i vücûduyla şerr ve mazarratından ahâlî ve ebnâ-i memleket te‘mîni matlûb ve elzem idüğü ve bu bâbda hâlâ Turhalı mutasarrıfı mîr-i mîrândan Mehmed -*dâme ikbâlehû*-ya başka emr-i şerîfim ısdâr ve ibrâz olunduğu ma‘lûmun olduk da ber-minvâl-i muharrer ahâlî-i fukarâsına bir gûne te‘addî ve hasâr vukû‘u olmayub ve ağmâz ve rehâvetlerini tecvîz ve şakî-i merkûm tarafına ser-rişte verilüb firâr etme ihtimâli olur ise sonra cevâyâ muktedîr olamayacağı berîdar olduğu şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsını tertîb ile şerr ve mazarratından ibâd ve bilâdın tahlîs ve te‘mînleri ve selâmeti istihsâle ikdâm ve keyfiyet-i i‘lâmını seri‘ân Der-aliyyem`e i‘lâm ve hilâf-ı emr-i rızâ harekete ittikâ-i tâm eylemen bâbında

Fî evâhir- Z. Sene [120]7

335 [111-2]

Bir sûreti

Turhal Sancağı mutasarrıfı Mehmed -dâme ikbâlehû-ya () ber-vech-i muharrer

336 [111-3]

Emr-i âlî mûcebince ağa-yı merkûma işbu mâh-ı cemaziye'l ahirinin dokuzuncu gecesi (...) kazâsına duhûlû ile şakî-i merkûmun hânesi etrâfını sedd ve muhâsaraya îtibâr ve emr-i âlîyi i'lân ve iş'âr eyledik de merkûme it'aât etmeyüb muhârebeye ictisâr ile dört gün ve dört gece muhârebe vukû'uyla tarafından vâfir âdemler helâk olub şakî-i merkûmun ahz ve istisâli (...) gelmiş iken civâr kazaların (...) olmağla Hacı Haliloğlu Sanaullah ikiyüzden mütecâviz asker ile şakî-i merkûmun imdâdına gelüb merkûm Hacı-zâde üzerine hücum ve muhârebeye tasaddî etmeleri hasebiyle (...) icrâsı külliyetlü askeri mücerrah olmağla ağa-yı merkûm alâ-eyyi hâlin tedârik edüp, Lefkeli kazasına avdet etmiş olduğu beyânıyla Lefkeli nâibinin vârid olan i'lâm ve irsâl ve takdîm olduk da (...) müşârun-ileyh tahrîrâtında ve muhârebe-yi mezkûreyi ve ağa-yı merkûmun emr-i me'mûriyetine (...) olmadığını (...) vârid olan i'lâmın mefhûmunda bâ-fermân şerh Fî 27 M. Sene [120]7

Merkûm işbu emre münâsib te'addî olmamak için emr-i âlî yazılıb mühimme defterinde mahfuzdur. Fî evâil-i Ca. Sene [120]7

Anadolu Vâlîsi'ne ve Lefke mütea'yânından Cebelioğlu el-hac Mehmed -zîde mecduhû-ya hüküm,

Bilecikli maktûl Himmetoğlu'nun muhallefâtı tahrîrine me'mûr baş muhâsebe küttâbından Mehmed Arif Efendi denmekle ma'rûf kimesneyi ikiyüz altı senesinde bi-gayr-ı hakk katle ve emvâl ve eşyâsını nehb ve igâreye cesâret ederek, Gölpazarlı Küçük Mehmed ve Bilecikli sâir ma'lûmu'l-esâmî refîkâsı şakîler huzûr-ı şer'e ihtisâr ve müteveffâ-yı kâtib-i merkûmun veresesiyle tedâfü' ve ictirâ-yı hafv olunmasını hâvî verese-i mezkûrenin inhâ ve istid'âsıyla, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, sana hitâben sudûr eden emr-i şerîfîm mûcebince mezkûr Küçük Mehmed'e tarafından âdem irsâliyle huzuruna ihzâr ve hîn-i müdâfa'ada Bilecik ahâlîsinin cümlesi mihmânlarıyla üzerine üç beş katı ve yüz elli kîsenin nehb ve igâresi

maddeleri şer‘ân yanında ve cânib-i şeri‘âten verilen i‘lâm ve tahrîr-i şer‘iye mûcebince icrâ-yı kazâsı lâzım geldiği bu def‘a Der-aliyyem`e tevârüd eden tahrîratında derc ve iş‘âr olunmuş merkûmun hakkında icrâ-yı kazâsı iktizâ eylediği vârid olan tahrîratında müstebân olmağla siz ki vezîr-i müşârun-ileyh Hacı-zâde mûmâ-ileyhimsiz, muktezâ-yı şeri‘at icrâ olunmak fermânım olmağın, imdi merkûmun hakkında şer‘an lâzım gelen muâ‘melenin ifâsına ve şer‘-i şerîfin icrâsına matlûb idüğü ma‘lûmunuz olduk da ber-minvâl-i muharrer ma‘rifetiniz ve ma‘rifet-i şer‘le bu bâbda muktezâ-yı şer‘-i şerîf ne vechile ise öylece hareket ve icrâsına mübâderet ve ihmâlinden mübâ‘adet olunmak bâbında

Fî evâil-i M. Sene [1]207

337 [111-4]

Afvı için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i C. Sene [120]8

İsmail kâdisına ve İsmâ‘il Kal‘ası beylerbeyi zâbiti () -zîde mecduhû-ya hüküm, Dâimâ ihtilâl-i belde ve tahrîb-i hasâret birle gûnâ-gûn fesâdattan hâil olmayan İsmâ‘il sükkânından altmış dört cemâ‘atin haseki tekâ‘üdü Deli Mustafa nâm kimesnenin alâ dâmen-i bi‘l-hamd ahâlî-i Hân İsmâ‘il kal‘ası muhafızı mîr-i mîrân-ı kirâmdan Mehmed -dâme ikbâlehû-ya niyâz edüp, ancak merkûmun ocak hasekisi rütbesi olmadığından, bâlâsında icrâ-yı mücâzâtı husûsuna îtibâr olunmadığın, mîr-i mîrân-ı mâmâ-ileyh tarafından bâ-tahrîrat inhâ ve husûs-ı mezbûr bi‘l-fâ‘al Dergâh-ı mu‘allâm Yeniçeriağası Mehmed Said -dâme uluvvuhû-ya istilâm olunduk da, bâlâda mezkûr Mustafa eger İsmâ‘il’de kâin altmış dört cemâ‘atin mesned ise mezbûr (...) göre eşkiyâdan olub hengâm-ı muhârebede derûn-ı İsmâ‘il’de münâza‘a birle ve birkaç nefer kimesnenin kazâzede olmasına bârî olduğunu ve Koca nâmı olanlar haber vereceklerini ve mezbûr (...) izâlesi nizâm-ı belde veistirâhat-ı ibâdî muhal idüğü ağa-yı mûmâ-ileyh i‘dâm etmekle, i‘lâm mûcebince merkûm müstebân ise lâzım gelen cezâ-yı meşrû‘âsı i‘lâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbitânı mûmâ-ileyhimsiz icrâ-yı mücâzâtı istid‘â olunan haseki tekâ‘üdü Deli Mustafa ber-minvâl-i muharrer İsmâ‘il’de kâin altmış dört cemâ‘atin

mesned olduğu mütehakkik olur ise ma‘rifet-i şer‘ ve muhâfızı ma‘rifetiyle lâzım gelen cezâ-yı meşrû‘ası icrâyâ mübâdir birle muhâbere şîrâze-i nizâm-ı serhaddi ve ahâlî ve fukarânın emniyet ve râhatlarını müceb hâlâtın istihsâline dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ hareketten ittikâ ve mübâ‘adet olunmak bâbında

Fî evâil-i M. Sene [120]7

338 [112-1]

Hâlâ Sivas Vâlîsi vezîrim Süleyman Paşa -*iclâlehû*-ya ki,

Vâlidem Sultan -*zâdet iffetühâ ve dâmet ismetühâ*-nın uhdesinde kâin hâss-ı Rîşvan mukâta‘âtı re‘âyâlarından göçer Ekrâdı öteden berü fesâd ve mel‘ânet ve ru‘ûnet ve huşûnet ile mâdun bulundukları cihetten dâimâ âdât-ı müstemirreleri üzere katl-i nüfûs ve hetk-i a‘râz ve kat‘-ı tarîk ile mürûr ve ‘ubûr eden ebnâ-i sebîle îsâl-i dest-i hasâret ve emvâl ve eşyâların yağmâ ve gâret ve dürlü dürlü fezâhata ve sâir cesâret eylediklerinden gayrı üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl ve kalemiyyenin edâsında dahi birkaç seneden berü izhâr-ı envâ‘-ı huşûnet ve inâd birle muhâlefet eylemelerinden nâşî Ekrâd-ı mezkûrenin yaylak ve kışlaklarına azîmetleri hengâmında memerr ve ma‘berlerine gereği gibi sedd ü bend ve kemâliyle hasr ve tazyîk ve te‘dîb ve tenkîdleriyle ebnâ-yı sebîle ve sâir sekene-i memlekete vâfî olan şerr ve mazarratlarından men‘ ve def‘ine ve te‘mîn-i tarîk-i dâima ve tatmîn-i ahâlî ve re‘âyâyâ mübâderet Ekrâd-ı mezkûr voyvodaları hâlâ Keban ve Ergani ma‘denleri emîni Yusuf Ziya -*zîde mecduhû*-ya dahi vücûhla inkıyâd ve itâ‘at eylemelerine ve zimmetlerinde müterâkim emvâl-i mîriyye nin tahsîline ve fîmâ-ba‘d bu makûle fezâhata iyâm-ı cesâret ile dâimâ rızâ-yı (...) harekete meyl ve gayret etmeleri husûsuna kemâl-i dikkat birle Ekrâd-ı mezkûrenin dâire-i itâ‘at ve inkıyâda idhâlî ve hüsn-i râbîta ve nizâm-ı bend ve tevsîk zımnında bundan akdem sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana ve Adana Vâlîsi’ne ve Cabbarzâde ve ma‘den emînine hitâben kebirü’l-mazmûn evâmir-i aliyem ısdâr ve ba‘s ve tesyâr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî Ekrâd-ı mezbûr kışlakları cânibine mürûr ve ubûrlarında tamâm-ı vakt olub Sivas havâlîsinden güzerân edecekleri âşikâr olmakdan nâşî, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, Ekrâd-ı mezkûrenin güzergâhlarını muhkem sedd ü bend ile mukaddemâ sâdır olan evâmir-i celîlemin infâz ve icrâsına ikdâm ve sa‘y ve madde-i kirâm

olduğu lâzımeden olmağla, Ekrâd-ı mezbûr Sivas cânibine ve Çukurova taraflarına giderler ise Dikilitaş ve kurb ve civârı olan kazâlarda madde-i askerîyle mukâtele olunarak tâ'ife-i mezkûru sedd ü bend olmağın ve bir takrîb Tozanlı ve Tomar pîşegâhından ve yâhûd verâsından mürûr sevdâsında olurlar ise Sivas`dan bölük ve timâr sipâhileri ta'yîn ve etrâf-ı kazâlar askerî dahi nefer-i emrâr ve iâ'net için bâ-buyuruldu ta'yîn olunmağa, iktizâ eder ise Amasya ve Turhâl ve (...) sancakların asâkiri dahi (...) bâ-buyuruldu ta'yîn birle emrâr ve i'ânet olunarak gereği gibi hâzır ve ve tazyîk olmağla, Ekrâd-ı mezbûr doğru Kazâbâd üzerinden mürûr ederler ise Kazâbâd ve Zile (...) ve civâr olan kazalar asâkirine dahi sevk (...) semtlerinde tayin olunan asker vefâ etmez ise ve Niksar ve Erbaa ve sâir-i semt olan mahallerin askeri sevk olunarak tayin ve gereği gibi te'dîb ve gûş-mâllerine mübâderet ve zimmetlerinde olan emvâl-i voyvodaları (...) tamâm tahsîl olunması bâbında ve zikr olunan kazâlardan lede'l-iktizâ bâ-buyuruldu matlûb edeceğin asâkirin ezâclarına mübâderet eylemeleri için kuzât-ı merkûmenin hükkâm ve voyvoda ve zâbitânına ve bu bâbda seninle ve Rîşvan voyvodası maden emîni ma'rifetiyle bi'l-muhâbere te'dîb ve tazyîk Ekrâd-ı merkûmeye dikkat eylemesi için Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr-i mûmâ-ileyhe dahi başka başka üç kıt'a evâmir-i aliyyem ısdârını müşârûn-ileyhin kethüdâsı Yusuf -dâme uluvvuhû- bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olduk da fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen ve ikmâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile tesyâr olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin Ekrâd-ı mezkûrenin kışlakları cânibine mürûr ve avdetleri vakti olub Sivas havâlisinden güzerân edecekleri âşikâr olmakdan nâşî zikr olunan kazâların asâkirleriyle (...) gereği gibi sedd ü bend ve hasr ve tazyîk ederek te'dîb ve gûş-mâllerinde müterâkim olan emvâl-i mîriyye nin tamâmen tahsîline ve fîmâ-ba'd hilâf-ı şeri'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ hareket olunmamak ve voyvodalarına ve hilâfıyla itâ'at ve inkıyâd birle üzerlerinde edası lâzım gelen emvâl-i mîriyye yi vakt-i zamânıyla voyvoda-yı mûmâ-ileyhe edâ eylemek üzere hüsn-i râbîta ve nizâm-ı kûyeye bend ve (...) ve sâirenin istihsâline ve infâz-ı evâmir-i aliyyeme kemâl-i ikdâm ve hazer-i tâm eylemen matlûb-ı katı'a-i mülûkânem olduğu, bu bâbda seninle bi'l-muhâbere iktizâsına göre amel ve harekete mübâderet ederek te'dîb-i eşkiyâ-yı merkûmeye dikkat eylemesiçün, Cabbarzâde mûmâ-ileyhe ve bu zikr olunan kazâlar

(...) bâ-buyuruldu matlûb edeceğin asâkirin seri'ân îzahlarına ikdâm eylemeleriçün kazâyân¹³¹ merkûmenin hükkam ve zâbitanına hitâben başka başka evâmir-i şerîfemle tenbîh ve te'kîd olunduğu ve bu bâbda kusûr ve rehâvet ve ağmâz ve rehâvete tecvîz ile Ekrâd-ı mezbûre adem-i te'dîb birle bir hüsn-i râbîta ve nizâma bend olmamak lâzım gelür ise vehâmet tarafına râci' olacağı muhakkak ve mukarrer idüğü ma'lûm-ı hüccet-i melzûmun olduk da, ber-vech-i meşrûh Ekrâd-ı merkûmenin havâil-i merkûmede hîn-i mürûrlarında sâbıkü'l-beyân semt olan kazâlardan kadr-ı kifâye asâkir ihrâc ve memerr ve mâ'berleri gereği gibi sedd ü bend ve hasr ve tazyîk ederek te'dîb gûş-mâllarında ve zimmetlerinde olan emvâl voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tamâmen tahsîl olunmasına mezîd-i sa'y ve gayret ve fîmâ-ba'd (...) kıstas-ı şer'-i şerîf tatbîk ve rızâ-yı sa'ad iktizâ-yı mülûkâneme tevîz ile taraflarından sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'îyyet ve ebnâ-i sebîle ser-mû te'addî vukû'a gelmemek ve voyvodalarına dâimâ itâ'at ve inkıyâd ve emvâl-i mîriyye edâsı vakt-i zamânıyla tamâmen edâ eylemek üzere hüsn-i râbîta ve nizâm-ı kûyeye bend (...) istihsâliyle infâz-ı evâmir-i şerîfeme sarf ve sa'y ve dikkat ve senden mâ'mûl ve muntazır-ı dâverânem olan ra'îyyete ve kaziyyede medhâli olmayan bî-cürm makûlesine hilâf-ı şer'-i şerîf-i mikdâr-ı zerre (...) ve te'addî tecvîz ile mazhar-ı ukûbet-i pâdişâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye tehâşi ve ittikâ-i tâm ve sûret-i te'dîb ve nizâmlarını der-bâr-ı şevket-karârıma i'lâm ve ifhâm eylemen bâbında

Fî evâil-i M. Sene (1207)

339 [112-2]

Bir sûreti

Cabbarzâde Süleyman Bey -*dâme mecduhû*-ya () ısdar olunan emr-i şerîfe hikâye birle mûmâ-ileyhin tahrîr-i ahvâlîne (...) ziyâde ittilâ'ı vechiyle (...) aşîkar olmağla Sivas Vâlîsi müşârun-ileyh ve Rîşvan voyvodasına ve ma'den emîni mûmâ-ileyh ile muhâbere eyleyerek tazyîk-i te'dîb Ekrâd-ı merkûmeye dikkat ve ikdâm eylemesiçün iktizâsına göre

¹³¹ 'Kazâikân olarak yazılmıştır.

340 [112-3]

Bir sûreti

Sivas ve Dikilitaş ve Tozanlı ve Amasya ve Turhâl ve Kazâbâd ve (...) ve Zile ve Artukâbâd ve Zara (...) ve Niksar ve kazâ-yı Erbaa ve zikr olunan kazâların civâr ve havâlîlerinde vâki' sâir kazâların kuzât ve nüvvâbına ve voyvoda ve a'yân ve sâir zâbitana () aslı olan emr-i şerîfem hikâye olunarak müşârun-ileyh tarafından te'dîb-i Ekrâd merkûme zımnında bâ-buyruldu matlûb edeceği asâkiri âcilen ihrâc ve ta'yîn edeceği (...) muhkem sedd ve bende kıyâm ikdâm eylemeleriçün iktizâsına göre

341 [113-1]

Sivas Vâlîsi'ne ve Tokad nâibine ve voyvoda ve vücûh-ı ahâlî ve sâir iş erlerine hüküm,

Vâlidem Sultân -*zâdet iffetuhâ ve dâmet ismetühâ*- uhdesinde olan Hâss-ı Rişvan Mukâta'âtı re'âyâlarından göçer Ekrâdî öteden berü fitne ve fesâd ve ru'ûnet ve inâdlarıyle me'lûf oldukları cihetden âdet-i müstemirreleri üzere katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz ve kat'-ı tarîk ile ebnâ-i sebîle îsâl-i hasâret ve emvâl ve eşyâların yağmâ ve gâret edegeldiklerinden başka üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve kalemiyyelerinin dahi birkaç seneden berü edâsında izhâr-ı sûret-i huşûnet eylediklerinden nâşî, Ekrâd-ı mezbûrenin bu gûne şerr ve mazarratlarının def'iyile te'mîn-i memâlik ve ibâd için memerr ve ma'berleri sedd ü bend ve hasr olunarak te'dîb ve zimmetlerinde müterâkim olan emvâl-i mîriyye tahsîl olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, seninle Adana Vâlîsi'ne ve Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû*-ya bundan akdem evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuşıdı. El-hâlet-i hâzihî Ekrâd-ı mezkûrenin kışlakları cânibine mürûr ve ubûrlarının tamâm vakti olup Sivas ve Tokad câniblerinden güzerân edecekleri âşikâr olmağla, muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere Eyâlet-i Sivas dâhilinde kâin semt ve civâr olan kazâlardan mâ'adâ, nefs-i Tokad ve tevâbi'inden dahi bâ-buyuruldu ma'iyyetine külliyyetlü asâkir celb ve güzergâh-ı eşkıyâ-yı Ekrâd-ı merkûmeyi muhkem sedd ü bend ve hasr ve tazyîr ile işbu sene-i mübârekede gereği gibi te'dîb ve gûş-mâlleriyle emvâl-i mîriyye tahsîl olunarak hüsn-i nizâma bend ve tevsîk olunmaları husûsuna mezîd-i ihtimâm ve sa'y-i ma-lâ-keâm eylemen bâbında emr-i şerîfim sudûrunu

müşârun-ileyhânın kethudâsı Yusuf -*dâme ulüvvuhû*- bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () tesyâr olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, ber-vech-i meşrûh Ekrâd-ı merkûmenin kışlakları cânibine mürûr ve ubûrlarının tamâm hengâmı olup Sivas ve Tokad câniblerinden güzerân edecekleri berîdâr olmağla muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere Eyâlet-i Sivas dâhilinde vâki' semt ve civâr olan kazâlardan başka nefsi Tokad ve tevâbi'inden lede'l-iktizâ külliyyetlü asâkir ma'îyyetine celb ve memerr ve ma'berleri muhkem sedd ü bend ile hasr ve tazyîk ve te'dîb-i eşkiyâ-yı merkûmeye ve tahsîl-i emvâl-i mîriyyeye müsâra'at olunarak Ekrâd-ı merkûmenin hüsn-i nizâm ve râbitaya bend ve tevsîk olunmaları husûsuna dâmen-dermeyân-ı gayret ve kusûr ve rehâvet ve ağmâz ve betâ'etden ve bu vesîle ile fukarâ-yı ra'îyyet ve sükkân-ı memlekete ser-mû te'addî vukû'undan hazer ve mücânebet eylesin ve siz ki mevlânâ ve voyvoda ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz olarak bu bâbda vezîr-i müşârun-ileyhin buyuruldusu ve emr ve re'yi üzere amel ve harekete mübâderet birle buyuruldusu vârid olduğu ânda nefsi Tokad ve tevâbi'inden serî'an külliyyetlü asâkir ihrâc ve ma'îyyet-i müşârun-ileyhe irsâle ikdâm ve gayret ve bu husûsda ednâ rehâvet ve kusûr ve müşârun-ileyhin emr ve re'ğine sür'at-i imtisâlde tecvîz ve kusûr olunmak lâzım gelir ise encâmında bir dürlü cevâba kâdir olamayıp mu'âhaze ve mu'âteb olacağınız muhakkak ve mukarrerdir âna göre amel ve harekete mezîd-i sa'y ve ikdâm ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı M. Sene [1]207.

342 [113-2]

Vezâreti ref'iyle Limni Cezîresi'nde ikâmete me'mûr Kürd Seyyid Osman Paşa'ya hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında el-hâlet-i hâzihî mukîm olduğun cezîre-i merkûmenin âb ve havasıyla adem-i imtizâcından mübtelâ olduğun ilel ve emrâz müştâd olup tebdîl-i havaya muhtâc olduğundan bahs ile Kilidü'l-bahr'e nakl ve ikâmete izin ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması istid'â olunmuş istid'â, istid'ân karîn-i is'âf-ı pâdişâhânem olmağla

tahvîl-i me'mûriyyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi istid'âna müsâ'ade-i hümayûnum erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda mukaddemâ me'mûr olduğun Limni Cezîresi'nden hareket ve Kilidü'l-bahr'e gelip ânda ârâm ve ikâmet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında.
Fî evâil-i M. Sene [120]7.

343 [113-3]

Tashîh olunduğu vechile tebdîl olunmuşdur.

Mîr-i mîrândan İbrâhim -dâme ikbâlühû-ya ve Yenipazar kâdîsına hüküm,
Eşkîyâ zümresinden Yenipazar'da Ömer nâm şakî başına bir mikdâr eşkıyâ cem' ve ol havâlîde katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekete cesâret ve ebnâ-i sebîle îsâl-i hasâret ve Yenipazar Kazâsı'nı bî-vakt basıp fukarânın eşyâların gâret eylediğine binâen def'-i tasallutu zımnında sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin âdemler ta'yîniyle şakî-i merkûm eğerçi firâr etmiş olup ancak şakî-i merkûmun bu gûne hareketinden ahâlî ve re'âyâ mütevahhiş ve müşevveş-i murâd (?) oldukları senin ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimânın bu def'a Der-alıyyem'e vârid olan tahrîrât ve i'lâmda tahrîr ve inhâ ve te'mîn-i ahâlîyi hâvî emr-i şerîfim sudûru istid'â olunmağla siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız merkûmlar her ne tarafda zuhûr ederler ise ahz ve habs ve iktizâ eden te'dîbât-ı meşrû'aları icrâsıçin keyfiyyetleri Der-alıyyem'e arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın, imdi eşkıyâ makûlesinin def'-i şerr ve mazarratları ve ahâlî ve re'âyânın te'mînini mûcib hâlâtın istihsâli matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer eşkıyâ-yı merkûme her ne zaman zuhûr eder ise ahz ve habs birle iktizâ eden te'bîdât-ı meşrû'aları icrâ olunmak için isim ve resimleriyle Der-alıyyem'e arz ve i'lâma ve keyfiyyet iktizâ edenlere ifâde birle ahâlî ve re'âyânın def'-i vahşetlerine mübâderet ve ağmâz ve rehâvetden hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıtı M. Sene [120]7.

344 [114-1]

Hâlâ Vidin Muhâfız Vezîr Seyyid Ali Paşa'ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrât ve i'lâmât ve Niğbolu Mütesellimi Haseki Mehmed -zîde mecdühû-nun tarafına gönderdiği evrâk-ı hulâsa-i mefhûmlarında Selvili Küçük Hasan ve Menzilci Mutaş¹³² ve Süleyman Alemdar ve sâir aveneleri haklarında sâdır olan emr-i münîfim mûcebince mütesellim-i mûmâ-ileyh etrâf kazâlar asâkiriyle üzerlerine ta'yîn olunmalarıyla, Selvi'ye iki sâ'at mesâfe mahalde şakî-i mezbûr Hasan ve avenesinden Plevneli¹³³ Doyranoğlu ve Dudu ve vâfir dağlı ve Arnavud haşerâtıyla hafıyyeten zuhûr ve hücûm ve beş altı sâ'at kadar muhârebe birle on nefer eşkiyâ katl ve i'dâm olunmuşken, ba'zı kazâlar ahâlîleri eşkiyâya mu'âvenet ve ba'zıları dahi ahşam takarrubunu ve kesret-i barân nüzûlünü bahâne ederek avdet etmeleriyle mütesellim-i mûmâ-ileyh dahi bi'z-zarûre mu'âvedet eylediği ve bu hâl ile kalır ise şerâre-i şûru etrâf kazâlara sârî ve ahâlî fukarâsının mazhar-ı hasâr olacakları beyânıyla, Vidin'de yerine bir kâimmakâm nasb ve ta'yîn ve kendin bi'n-nefs hareket ve eşkiyâ-yı mezbûrenin elegetirilmesi vesâilini istihsâle dikkat eylemen için emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve iş'âr olunmuş olmağla bi'l-cümle tahrîrât ve i'lâmât ve evrâk-ı sâire mefâhîmi ma'lûm ve şakî-i mezbûr ve avenesinin derece-i şekâvet ve şenâ'ati ve vâcibü'l-izâle erbâb-ı mefsedetden olduğu zâhir ve bedîhî olup şekâvetkâr-ı merkûmun ve avenesi mezbûrların alâ-eyyi-hâlin ahz ve i'dâmları murâd-ı kat'î-i şâhânem olmağla Vidin'e yerine bir kârgüzâr ve mütehaffız ve mücerrebü'l-etvâr kâimmakâm nasb ve ta'yîn edip sen bi'n-nefs külliyetlü asker ile hareket ve şakî-i mezbûrun üzerine varıp bi-eyyi hâlin ahz ve tertîb-i cezâ-yı mâ-yelîki emrine ve ol havâlî ve etrâfin şürûr ve mazarratından te'mînine ihtimâm ve dikkat-i tâm eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i mezbûr ve avenesi mezbûrların bi-eyyi hâlin elegetirilip i'dâm ve izâleleriyle te'mîn-i ibâd ve bilâda i'tinâ olunmak ehass-ı metâlib-i şâhânem olduğuna binâen hâlâ Çirmen Sancağı mutasarrıfı vezîrim Ahmed Paşa [edâma'llâhu Teâlâ] -iclâlehû- dahi seninle muhâbere ve hâzır ve âmâde durup tarafından tahrîrâtın vârid olduğu gibi müşârun-ileyh dahi olduğu mahalden asâkir-i vâfiyye ile hareket ve ol dahi bir taraftan şakî-i mezbûrun üzerine varıp firârı gâilesi

¹³² Osmanlı Arşivi'ndeki ba'zı kayıtlarda "مطش" şeklinde geçtiğinden "Mataş" şeklinde okunmuştur. Ancak bunun "Mutaş" olarak okunmasında bir engel yoktur.

¹³³ Metinde "Plevneleri" şeklinde yazılmıştır.

çekilmeyecek vechile ahz ve i'dâmı husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemek üzere me'mûriyyetini mutazammın emr-i şerîfim sâdır olduğu ma'lûmun oldukda muktezâ-yı me'mûriyyet ve lâzıme-i gayret ve hamîyyetin üzere birine kâimmakâm nasb ve ta'yîn ve iktizâ eden vesâyâyı ba'de't-tenbîh asâkir-i külliyye ile Vidin'den hareket ve harekiline ve iktizâ-yı hâl vezîr-i müşârun-ileyhe tahrîrâtınla ifâdeye mübâderet birle sen bir taraftan ve müşârun-ileyh dahi cânib-i diğerden şakî-i mezbûr ve avenesi üzerlerine hücum ve iktihâm ve bi'l-ittifâk elegetirip icrâ-yı mücâzât-ı lâyıklarıyla ibâd ve bilâdın şürûr ve mazarratından te'mîn ve tahlîsleriyle icrâ-yı muktezâ-yı me'mûriyyet ve sadâkat-i bezl-i vüs' ve kudret ve fukarâ ve zu'afâyı vardığın mahallerde pâ-zede-i hasâretten ve bî-cürm mazlûmîne ta'arruz ve te'addî vukû'unu tecvîzden ittikâ ve mücânebet ve şakî-i mezbûrun ahz ve i'dâm olunduğunu serî'an Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı M. Sene [1]207.

345 [114-2]

Bir sûreti

Hâlâ Çirmen Sancağı mutasarrıfı Vezîr Ahmed Paşa'ya,

Şakî-i mezbûrun bi-eyyi hâlin ahz ve i'dâmı matlûb olduğu beyânıyla Vidin muhâfızı müşârun-ileyh ile muhâbere ve hâzır ve âmâde durup müşârun-ileyhden tahrîrât vârid olduğu gibi asâkir-i vâfiyye ile olduğu mahalden derhâl hareket ve bir taraftan bu dahi şakî-i mezbûrun üzerine varıp firâra mecâl olamaması vesâili istihsâl olunarak bi'l-ittifâk elegetirilip i'dâm ve izâle-i vücûduyla ol havâlînin te'mîn ve tathîri ve şürûr-ı mazarratından ibâd ve bilâdın tahlîsi husûsuna ihtimâm eylemesi için iktizâsına göre

346 [114-3]

Madanoğlu¹³⁴ fîmâ-ba'd mugāyir-i rızâ hareket olunmamak şartıyla cürmü afv olunup ismi terkîn olunup i'lâm-i hâl için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z. Sene [120]7.

¹³⁴ Bu hükmün metin kısmında "Ramazanoğlu" şeklinde yazılmıştır.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû*-ya hüküm,

Sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtında Karaman Ereğlisi'nde üçer dörder yüz erâzil ve eşhâsları olan Zahmasız¹³⁵ ve mukaddemâ hakkında emr-i âlî sudûr eden kendi hâllerinde edebleriyle olmayıp birbirleriyle dâimâ muhâsama ve muhârebe o aralıkda birkaç yüz nefer âdem telefîne bâdî ve Pis Hüseyin nâm kimesne mukaddemâ Ereğli Kasabası'na varıp Zahmasız'ı kasabaya ve Ramazanoğlu¹³⁶ dahi taşra kurâyâ a'yân nasb ve ta'yîn birle mezkûr Zahmasız kasaba derûnunda ve Ramazanoğlu taşrasında Ağra karyesinde oldukları ve merkûm Hüseyin bunların re'yelerinden hâric hareket eylememek üzere ahâlîye tenbîh ve te'kid eylediği ve merkûmân Zahmasız ve Ramazanoğlu'nun¹³⁷ tertîb-i cezâlarıyla ahâlînin şerr ve mazarratlarından halâsları ve def'aten ikisinin tertîb-i cezâları emr-i asîr olup evvel-emirde Zahmasız'ı ahz ve cezâsı tertîb olunduktan sonra Ramazanoğlu'nu dahi bir takrîb dil-firîb ile hileye muhtâc olduğu ve Şücâeddin Kazâsı'nda Pis Hüseyin'in avenesinden Deli Hasan nâm kimesne kazâ-i mezbûr ahâlîsini kendüye teba'iyet ve evâmîr-i aliyyemle vâride olan tekâlfî edâda muhâlefet ve mürûr ve ubûr eden ulaklara cevri ve eziyyet ve diledikleri mikdâr akçe almadıkça bârgîre süvâr etdirmedikleri ve dâğî tâ'ifesinden olup te'dîbe muhtâc olduğu ve Aladağ A'yânı Mustafa nâm kimesneye dahi me'mûriyyeti tarafından lede'l-ifâde bir mikdâr rehâvet ve taksîrden sonra Aladağ'a emniyyet verildikde askerîni alıp tarafına geldiği ve emr-i âlîşânîma itâat ve hidmetinde olmak dâ'iiyyesinde olduğu tahrîr ve inhâ olunmuş ve merkûmûn Ramazanoğlu ve Zahmasız ve Deli Hasan'ın vâcibü'l-izâle eşkiyâdan oldukları, sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin mefhûm-ı kâimenden müstefâd olmağla elegetirip cezâ-yı meşrû'aları icrâ ve Dağlıoğlu Mustafa'nın i'dâmı tevakkuf olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mezkûr Aladağlı Mustafa'nın i'dâmı tevkîfine ve merkûmûn Ramazanoğlu ve Zahmasız ve Deli Hasan'ın cezâları tertîb olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda merkûm Aladağlı Mustafa'nın i'dâmından sarf-ı enzâr birle merkûmûn Ramazanoğlu ve

¹³⁵ Zahma; üzengi, kayış, mahmuz anlamına gelmektedir.

¹³⁶ Diğer bazı hükümlerde "Madanoğlu" şeklinde doğru yazılmıştır.

¹³⁷ Doğrusu "Madanoğlu" olacaktır.

Zahmasız ve Deli Hasan'ın taraflarına ser-rişte verilmeksizin ahâlî ve fukarâya mûcib-i hasâr olmaksızın bi-eyyi hâlin elegetirilip ahz ve cezâ-yı meşrû'larını icrâya mübâderet ve taraflarına ser-rişte verilmekle firârlarını mûcib ve fukarâ ve zu'afânın mazhar-ı hasâr olmalarını müstevcib hâlet vukû'una irâe-i ruhsatdan mübâ'adet ve keyfiyyet-i i'dâmlarını serî'an inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene [1]207.

347 [115-1]

Karaman Vâlîsi Vezîr Abdullâh Paşa'ya hüküm,

Hâlâ Beyşehir Sancağı mutasarrıfı Mahmud -*dâme ikbâlühû*-nun bu def'a Der-saâdetime vârid olan tahrîrât ve Beyşehir kâdîsının i'lâm ve ahâlîsinin mahzarları mefhûmunda Beyşehir Kazâsı'na tâbî' Manastır karyesi sükkânından Hacı İsaoglu Hüseyin ve avenesi Davudbacak karyeli Seyyid Ali ve karındaşı Mehmed nâm şekâvet-pîşeler kendü hâllerinde olmayıp sefer-i hümâyûnum vukû'undan hilâf-ı emr ve rızâ harekât-ı nâ-hemvâra ibtidâr ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'yyete envâ'-ı zulm ve hasâra ictisâr ve karye-i mezbûre sekenesinden ve ehl-i ırz zümresinden el-Hâc Mustafa ve Osman nâm kimesnelerin hilâf-ı şer'-i nebevî bîkr-i bâliğa kızlarının bîkrlerini izâle ve üzerlerine tasallut ederek darb isnâdıyla, kazâ-i merkûme a'yânlık iddiâsıyla nefsleriçin tevzî' defterine ve otuz altı bin üç yüz gurus tarh ve tahmîl ve fukarâdan cebren tahsîl ve ekl eyledikleri ve sâir mütecâsir oldukları mezâlim ve te'addiyâtları ahâlî taraflarından bundan akdem mansıbına azîmetinde livâ-i mezbûra lede'l-vürûd sana iştikâ olundukda Seyyid Ali'yi ahz ve Konya Kal'ası'na kal'a-bend eylediğinde karındaşı merkûm Mehmed firâr ve bu esnâda gelip merkûm Hacı İsaoglu'nun yanında tahassun ve kemâ fi's-sâbık harekât-ı rediyyeye cesâret ve emniyyet-i fukarâ bi'l-vücûh meslûb olduğu beyânıyla rahmen li'l-fukarâ merkûmânın te'dîbât-ı lâzımeleri ma'rifetinle icrâ birle şerr ve mazarratları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûmân Hacı İsaoglu ve Mehmed'in eşkıyâdan olduğu mütehakkık ise lâzım gelen te'dîbât-ı meşrû'aları icrâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin zaman-ı sa'd-iktirân-ı pâdişâhânem[de] ahâlî ve ra'yyetin gunûde-i pister-i emn veistirâhatleri matlûb-ı hümâyûnum idüğü ve bir ferde hilâf-ı

şer‘ te‘addî olunduğuna rızâ-yı hümâyûnum olmadığı ma‘lûmun oldukda, merkûmânın eşkıyâdan olup bâlâda muharrer harekât-ı na-marziyyeye ictisârları lede‘ş-şer‘ tahakkuk ettiği sûretde, şer‘an haklarında lâzım gelen te‘dibât-ı lâyıkalarını icrâ ile te‘mîn ve irâha-i hâl-i ahâlî ve ra‘iyyete ikdâm ve gayret ve icrâ-yı nefsâniyyet zımnında hilâf-ı vâki‘ inhâya mebnî mugâyir-i şer‘ ve münâfî-i emr ve rızâ hâlât vukû‘undan hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene [120]7.

348 [115-2]

Çırpan kâdîsına hüküm ki,

Çırpan sükkânından Akıllıoğulları mütekâ‘id Ser-turnâyî el-Hâc Halil ve ammi-zâdesi haseki tekâ‘üdü Mestân bundan akdem asâkir-i ma‘lûme ile ordu-yı hümâyûnuma bâ-fermân-ı âlî me‘mûr kılınmışlar iken, azîmet eylemedikleri ve fukarâya îsâl-i rahne ve hasâr eyledikleri lede[‘l]-inhâ sâire ibreten merkûmân ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkleri icrâ olunmak bâbında bin iki yüz beş senesi evâhir-i-i Receb’inde emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def‘a merkûm Mestân’ın der-bâr-ı merhamet-medârıma gönderdiği arzuhâli meâlinde merkûm ehl-i ırz zümresinden olup asâkir-i matlûbeyi tarafeynden vekîl nasbıyla irsâl etmiş olduğundan ve hakkında olan inhâ mücerred garaz ve nefsâniyyete mebnî idiğinden ve perîşânü'l-hâl ve mağdur ve şâyeste-i merhamet ve şefkat olduğundan bahisle cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında inâyet istid‘â etmekle husûs-ı mezbûr bi'l-fi‘il Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan iftihâru () Mustafa Ağa -dâme ulüvvuhû-dan istilâm oldukda, merkûm Mestân’ın aleyhinde olan kimesnelerin töhmet azviyle hilâf-ı vâki‘ inhâlarına mebnî, hakkında ber-vech-i muharrer fermân-ı kazâ-cereyân sudûruna mübtenî firâr eyledikde, hânesi ihrâk ve emvâl ve eşyâsı gâret olunmuş olduğunu ağa-yı mûmâ-ileyh i‘lâm etmeğin i‘lâmı mücebince hâline merhameten sâdır olan emr-i âlînin [derûnunda] ismi terkîn olunmağla i‘lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Mestân’ın hâline merhameten cürmü afv ve emr-i âlî derûnunda yalnız merkûmun ismi ref‘ ve terkîn olduğu ma‘lûmun oldukda fîmâ-ba‘d emr-i merkûma mebnî merkûm Mestân te‘addî ve rencîde etdirilmemek bâbında.

Fî evâhir-i S. Sene [120]7.

349 [115-3]

Hâlâ Sivas Vâlîsi Vezîr Feyzi Süleyman Paşa`ya ve İrek¹³⁸ kâdîsına hüküm,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tarafından bu def`a Dersââdetime vârid olan iki kıt`a
kâimende, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin bir kıt`a i`lâmında bundan kazâ-i Erbaa'da
vukû` bulan¹³⁹ fesâdâtın sebebi nedir ve Çandarlı es-Seyyid Ebubekir ve karındaşı
Ömer nâm kimesnelerin haklarında mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem neye
mübtenîdir istilâmı bâbında sana hitâben sudûr eden emr-i şerîfîm lede'l-vusûl Sivas
Eyâleti sana tevcîh olunmaz[dan] mukaddem hâdise-i mezkûre vukû` bulup ve
menşe'i dahi her bir kazânın hânedân ve re`âyâ yararları fukarânın iltimâsıyla a'yân
nasb olunmasıçin bâlâsı hatt-ı hümayûnumla mu'anven şeref-rîz-i sudûr eden emr-i
şerfîme imtisâlen kazâ-i Erbaa ahâlîleri merkûm Ebubekir'i a'yân nasb eylemişler
iken Karayaka sâkinlerinden kâdîoğlu Abdülkâdir hilâf-ı emr-i âlî a'yân olmak
dâ'iyyesiyle maktûl Hayreddin Paşa'yı itmâ' ve asker ile kazâ- i mezkûra duhûlünde
fukarâ merkûmu bir vechile kabûl etdiklerinden merkûmân Ebubekir ve karındaşı
Ömer sefer-i hümayûnuma giden asâkire muhâlefet eylediler deyu hilâf inhâya
mebnî merkûmân haklarında emr-i şerîf sudûr etmiş olduğun ve sâbıkâ Sivas
Mütesellimi Receb Bey emr-i şerîf-i mezkûru merkûm Abdülkâdir'in a'yânlığına
vesîle ederek merkûm Abdülkâdir'i ve İlbaşioğlu derebeyi Ahmed nâm kimesneyi
mütesellim-i mûmâ-ileyh istishâb ve merkûm Abdülkâdir'in akrabasından Niksarlı
Uzun Abdullâh Paşa silâhdârı Seyyid el-Hâc Süleyman nâm kimesne dahi mîr-i
mûmâ-ileyhin birâderi Mehmed Bey demekle ma'rûf kimesneyi istishâb ve asâkir-i
vâfire ile kazâ-i Erbaa'yı basıp merkûmân Ebubekir ve Ömer'i firâr ettirdiklerinden
sonra gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râza tasaddî ve merkûm Abdülkâdir'i a'yân nasb ve
bir müddet asâkir-i vâfire ile İrek Kazâsı`nda ikâmet ve zulm ve te`addîye mücâseret
eylediklerin ve kazâ-i merkûme ahâlîleri tarafına gönderdikleri i`lâmât-ı şer'iyyede
merkûmların zulm ve te`addîlerine tahammül edemediklerinden merkûmân Ebubekir
ve Ömer'i Canik tarafına da'vet ve önlerine düşüp merkûmân Mehmed Bey'i ve
Abdülkâdir'i ve Hâcî Süleyman'ı kazâlarından tard ve fesâdât-ı merkûme mücerred

¹³⁸ Erbaa (Tokat)

¹³⁹ Metinde "olan" şeklinde yazılmıştır.

a'yânlık dâ'iyyesine mebnî olduğu ve merkûmân Ebubekir ve Ömer'den cümle ahâlî müteşekkir olduklarını beyânıyla merkûmân haklarında mukaddem sâdır olan emr-i âlînin kaydı terkîm olunmak niyâzında oldukların tahrîr ve iş'âr ve i'lâmât-ı mezkûre ib'âs olunduğuna binâen sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin merkûmân Seyyid Ebubekir ile karındaşı Ömer'in etvârından bi'l-cümle ahâlî hoşnud oldukları tahrîrâtında vârid olan i'lâmâtdan müstebân olmağla mukaddemâ haklarında verilen emrin kaydı terkîn olunmak fermânım olmağın i'lâm-ı hâli muhtevî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ber-minvâl-i muharrer merkûmân Ebubekir ve Ömer'in mukaddemâ haklarında sudûr eden emr-i şerîfimin kaydı bu def'a bâ-fermân-ı âlî ref' ve terkîn olunduğu ma'lûmunuz oldukda fîmâ-ba'd kaydı terkîn emr-i mezkûre ibtinâen merkûmân Ebubekir ve Ömer'i emr-i münîfime mugâyir kimesne tarafından te'addî ve rencîde vukû'unu tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Evâil-i R. Sene [120]7.

350 [116-1]

Fîmâ-ba'd Midillü Cezîresi'ne ayak basmayıp Âsitâne-i Aliyye ve dâhil-i Boğaz'da ikâmet eylemek şartıyla itlâkıçin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıtı Ca. Sene [120]7.

Battâlî R. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Halâ Deryâ Kapûdânı Vezîr Hüseyin Paşa'ya ve Magosa Kal'ası dizdârına hüküm ki, Midillü Cezîresi'nde vâki' Kaloniye¹⁴⁰ Kazâsı A'yânı olan Bekir Ağa demekle meşhûr kimesnenin Kaloniye ve sâir cezîre-i mezkûrenin nâhiyeleri zîr-i idâresinde bulunduğuna binâen kati küllî menâfî'-i emlâk peydâr ve müddet-i vâfirenden berü sâir a'yânlardan ziyâde temevvül ve serveti rû-nümâ olmakdan nâşî hidemât-ı Devlet-i Aliyye'de bezl-i makd[û]r etmesi lâzım iken sefer ve hazarda Devlet-i Aliyye'nin mâlen ve bedenen bir hizmetinde bulunmayıp kendüye her-çend ki bir hizmet teklîf oluna leyte ve le'alle ile imrâr-ı vakt eylediğinden başka bi'l-ahare

¹⁴⁰ Metinde "Delvine" şeklinde yazılmıştır.

geçen sene bir kalyon inşâ eylemek ve bir seneye dek tekâmîl etmek üzere me'mûr olmuşken kati küllî i'tizârdan sonra hâh ve nâ-hâh der-uhde etdirilip lâkin kalyon-ı mezkûrun inşâsına germiyet ile mübâyeret etmediğinden nâşî bir buçuk seneden berü tekâmîl olmadığından gayrı musâlaha vesîlesiyle terk edip merkûm Devlet-i Aliyyemin sayesinde bu kadar kuvvet ve kudret tahsîl eylemişken sâir müte'ayyinler misillü Devlet-i Aliyyemin bir işine yaramadığından başka me'mûr olduğu kalyon inşâsında ibtidâ-yı emrde küllî rehâvet ve nihâyetinde terke cesâret eylemesi kendüyi te'dîbi mûcib harekâtdan olmağla sâire ibreten Magosa Kal'ası'na kal'a-bend ve emvâl ve eşyâ ve nükûdunun cânib-i mîrîden zabtı için hânesi ve iktizâ eden sâir mahalleri ve alâkaları temhîr ve keyfiyyeti Der-aliyyem'e tahrîr olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk ve bu bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın mahfiyyen ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûran tarafına irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin keyfiyyet-i irâde-i aliyyem ma'lûmun oldukda işbu emr-i şerîfimi gâyet hafî olarak yanında hıfz edip kimesneyi bir vechile âgah etmekden mücânebet birle Bahr-i Sefîd'e azîmetinde merkûm Bekir'i bir takrîb ile ahz ve Magosa Kal'ası'na irsâl ve dizdârına teslim ve kal'a-bend ve Kaloniye ve sâir mahallerde bulunan bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve nükûdunun cânib-i mîrîden zabtı için hânesi ve sâir iktizâ eden mahaller ve alâkalarını temhîr ve keyfiyyeti Der-aliyyem'e tahrîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun menfî-i merkûm müşârun-ileyh tarafından lede'l-vusûl kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyip ıtlâkıçin emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ıtlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mücânebet ve vusûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyem'e tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâil-i L. Sene 1206.

351 [116-2]

İşbu emr-i âlî bostancıbaşı-i mûmâ-ileyh tarafından lede'l-vusûl bi'n-nefs hareket ve kazâ-i mezbûra azîmet eylediğinde eşkiyâ-yı merkûmeden ba'zısı hayfa teba'îyyet birle firâr ve çend rûz harekât-ı sâbıkalarından keff-i yed eylediklerinden mâ'adâ merkûmûn Mehmed Bey ve Kasımoğlu Hasan ve Cenkcioğlu ve Loş Mahmud ve İbiş ve Mestân nâm kimesneler dahi fîmâ-ba'd fukarâya rencîdeleri ve derûn-ı kazâ-i

mezbûra vürûdları mesmû'olur ise altı bin gurus cânib-i mîrîye teslîm eylemek üzere nezre kat' ve hüccet-i şer'ıyyeye rabt olunmuş olduğunu nâlık bostancıbaşı-i mûmâ-ileyh tarafından vârid olan tahrîrât ve Yanbolu Kazâsı nâibinin vârid olan i'lâmının mefâhîmi bâ-fermân-ı âlî şerh ve i'lâm-ı hâli müş'ir emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i C. Sene [120]7.

Edirne bostancıbaşısına hüküm,

Yanbolu Kasabası sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Şâyân Beyoğlu Mehmed Bey ve Kondarlıoğlu Mahmud ve Veli Kethudâoğlu ve Hallâc Mestân ve Hüseyin Alemdâroğlu Süleyman ve Yakuboğlu Osman ve Kasımoğlu Hasan ve Kapısız Mestân ve Taycıoğlu Osman ve Küçük Osman nâm şakîler dâimâ kendü hâllerinde olmayıp Yanbolu Kasabası'na yarım sâ'at karîb Kazgona karyesi re'âyâlarının hânelerine nüzûl ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf fukarânın ellerinden harçlıkların ahz ve kesr-i ırz misillü hâlât-ı rediyyeye cesâret ve envâ'-gûnâ fukarâ-yı ra'ıyyeti tazyîk ve bu vechile zulm ve te'addîden hâlî olmadıklarından sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'ıyyet bi'l-küllîyye meslûbü'r-râha olup cümlesi perâkende ve perîşân olacakları beyânıyla eşkıyâ-yı mezkûrenin vâki' olan zulm ve te'addîleri üzerlerinden men' ve def' olunmasını mutazammın sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin tarafına re'âyâ-yı merkûme bir kıt'a arzuhâllerıyla ifâde ve inhâ ve cânib-i şer'den verilen iki kıt'a i'lâm-ı şer'ıyyeyi dahi takdîm eyledikleri bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtın mefhûmundan müstebân olmağla fukarâ-yı ra'ıyyetin istihsâl-i esbâb-ı emn ve râhatları matlûb olmakdan nâşî sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve lâzım gelen te'dîbât-ı meşrû'aları icrâsıyla irâha-i fukarâyı ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi zamân-ı ma'delet-nişân-ı dâverânemde vedî'atullâh olan sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'ıyyete bir vechile zulm ve te'addî olduğuna rızâ-yı meyâmin-iktizâ-yı mülûkânem olmayıp fukarâ-yı ra'ıyyetin istihsâl-i esbâb-ı emn ve râhatları matlûb idüğü ma'lûmun oldukda eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve şer'an lâzım gelen te'dîbât-ı meşrû'aları ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le icrâsıyla irâha-i fukarâyı ihtimâm ve dikkat ve eşkıyâ-yı merkûmenin firârlarına irâet-i ruhsatdan mucânebet ve bu vesîle

ile sekene-i memlekete ve fukarâ-yı ra'ıyyete şekâvetde¹⁴¹ medhali olmayanlara zulm ve te'addî vukû'unu tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı R. Sene 1207.

352 [117-1]

Erzurum Vâlîsi Vezîr Seyyid Ahmed Paşa'ya ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından husûs-ı âtiye mübâşir ta'yîn olunan Halebî Mehmed -*dâme mecduhû*-ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma takdîm olunan tahrîrâtın mefhûmunda Eyâlet-i Erzurum'da vâki' Erzincan Kasabası'na mukaddemâ birkaç yüz nefer Ekrâdla gelip temekkün eden Morto nâm Kürd kasaba-i merkûmede kâh a'yân ve kâh voyvoda olarak ahâlî-i fukarâsına zulm ve te'addîsi yevmen fe-yevmen müzdâd olduğundan başka lede'l-iktizâ tahassun ve altı etmek fikr-i fâsidiyle bu esnâda civâr-ı Erzincan'da Resmi Dağı'nın başında müceddeden bir kal'a binâ ve el-hâlet-i hâzihî mühimmât ve edevâtının tetmîmine bezl-i makderet etmek üzere olduğu ve şakî-i mezbûrun tertîb-i cezâ-yı mâ-leyîki ile binâ eylediği Kal'ası'nın hedmi ve ibâdullâh üzerlerinden izâle-i şürûr ve mefsedeti rütbe-i vücûbda idüğü beyânıyla bu bâbda sana hitâben iktizâ eden emr-i münîfimin ısdârı tahrîr ve iş'âr ve şakî-i merkûm hakkında tarafından bu vechile zuhûr eden inhâdan başka Erzincan ahâlîleri taraflarından olarak bu esnâda Südde-i Saâdetime ref' ve takdîm olunan arzuhâlde dahi Erzincan'da Voyvoda Mustafa ve karındaşları Salih ve İbrâhim ve bölükbaşıları Ali Odabaşı ve Kürd Ahmed ve Hâcî Ateşoğlu ve Hazînedâr İsmâ'il ve Sıddık ve sâir bölükbaşı ve aveneleri eşkıyâlar ile müttefikân eşrâf ve ulemâ ve zu'afâ ve'l-hâsıl gerek hânedân ve gerek fukarânın ekseriyyeti hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın katl ve mâllarını yağmâ ve ehl ve ıyâllerini cebren zabt ve ehl-i ırz nisvân ve şâbb-ı emred evlâdlarına ta'arruz birle hetk-i a'râz ve altı aylık müstebînlerini helâk ve bilâ-cürm kimesneleri habs ve bi-gayrı hakkın beşer yüz ve biner guruh cerîmelerin ahz eylediğinden başka iki seneden berü kal'a binâsına mübâşeret ve neferâtın yevmiyye iki üç bin mikdârı hayvânât ve çift öküzlerini cebren ve kahran top ve cebehâne ve sâir malzeme nakli ile i'mâl ve sâir

¹⁴¹ Metinde "ra'ıyyete ve şekâvetde" şeklinde yazılmıştır.

bunun emsâli mezâlim ve te'addiyâtının nihâyeti olmadığından bahs ve beyân birle mağdûru'l-hâl ve muztaribü'l-bâl oldukların inhâ ve kendisinin ve avenesinin mezâlim ve te'addiyâtından tahlîs olunmaları istid'â veistirhâm olunmuş tarafından ve ahâlî-i mezkûre taraflarından Erzincan'da voyvoda namında olan şakî-i mezkûrun hakkında vâki' olan inhâ ve iştikâ beher hâl izâle-i şürûr ve mazarratı ve fukarâ ve zu'afânın istihsâl-i âsâyîş veistirâhatları emrine dikkat ve ihtimâm lâzımeden olduğu zâhir ve sen Erzurum'a vâli bulunman hasebiyle bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd eşkıyânın def'-i vücûd-ı şürûr ve mazarratlarıyla irâha-i ahâlî ve ibâdullâha ve fukarânın himâyet ve sıyânetleri emrine ikdâm-ı tâm eylemen müteferri'ât-ı me'mûriyyetinden ve müfevvez-i uhde-i hamîyyetin kılınan mevâddan idüğü bedîhî ve zâhir ve bâhir olmağla şakî-i mezbûrun izâle-i vücûd ve itfâ-i şerâre-i şürûru emrine lâzım gelen tedâbîrin icrâsı beyânıyla hâlâ sadr-ı a'zamım ve efhamım cânibinden kâime tahrîr ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh mübâşir ta'yîn ve tesyîr olunmağya inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh mübâşeretîyle şakî-i mezbûr ve avenesinden iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde edenlerin şer'an tahakkuk ve tesebbût eden hakları icrâ ve ihkāk-ı hakka i'tinâ ve dikkat birle izâle-i vücûd ve itfâ-i şerâre-i şûruna ve Kal'ası'nın hedm ve ref'ine ve ibâd ve bilâdın te'mîn ve tahlîsine ihtimâm-ı tâm eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi sâye-i adâlet-vâye-i pâdişâhânemde vedî'atullâh olan ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'îyyete bu makûle eşkıyâ taraflarından te'addî ve tecâvüz vukû'una rızâ-yı dâverânem olmadığı ve sadr-ı a'zamım müşârun-ileyh tarafından bâ-kâime sana tavsiye ve beyân olunduğ vechile icrâ-yı tedâbîr olunarak fukarânın hakları istirdâd ve icrâ-yı hak ve def'-i şürûr ve mazarratına ve izâle-i vücûd-ı habâset-âlûdu ve binâ eylediği kal'anın hedm ve ref'îyle tathîr-i bilâd ve istihsâl-i âsâyîş-i ibâda bezl-i ictihâd eylemen matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda senden me'mûl ve muntazar olan harekât-ı âkilâne ve etvâr-ı kârgüzârâne muktezâsınca kâime-i sadr-ı a'zamîde bast ve beyân olunduğ vechile, inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh mübâşeretîyle bu bâbda i'mâl-i tedâbîr olunarak fukarânın şer'an sâbit olan haklarını istirdâd ve izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduna eyâdî-i zulm ve te'addiyâtından ahâlî-i fukarâsını istihlâs birle istihsâl-i esbâb-ı emn ve âsâyîşlerini ve emr-i münîfimin

infâz ve icrâsına bezl-i mâ-hasal-i vüs‘ ve kudret ve keyfiyyetini Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâya müsâra‘at ve sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin emsâl ve akrânın beynlerinde sadâkat ve mezîd-i kârgüzârî ve dirâyet ile mevsûf olduğuna binâen akrânın beynlerinde sen intihâb ve bu husûs-ı ehemme hâssaten mübâşir ta‘yîn olunmanla serî‘an ol tarafa varıp müşârun-ileyhin inzimâm-ı re‘y ve ma‘rifet ve nezâreti ve mübâşeretinle şakî-i merkûm ve avenesini mezbûrlardan iddi‘â-yı hukûk ve ta‘yîn-i mâdde edenlerin sâbit olan haklarını istirdâd <<ve avenesini mezbûrlardan>> ve her vechile icrâ-yı hukûk-ı ibâda ihtimâm ve dikkat ve kâime-i sadr-ı a‘zamîde beyân ve te’kîd olunduğu üzere izâle-i vücûd ve itfâ-yı şerâre-i şûr ve mazarratlarına ve hilâf-ı emr ve rızâ binâ olunan kal‘a-i mezkûrun hedm ve kal‘ına dikkat olunarak ibâd ve bilâdın te’mîn ve tahlîslerine ve irâha-i fukarâ ve zu‘afâya ve ikmâl-i mübâşeret ve me’mûriyyetine dâmen-dermeyân-ı gayret eyleyip senden me’mul olan sadâkat ve istikâmete münâfî tama‘-ı hâma teba‘iyyet birle adem-i nüfûz-ı emr-i âlişânımı ve hilâf-ı marzî hâlet vukû‘unu müstelzim harekete tasaddîden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve itmâm-ı emr-i me’mureni hâvî tahrîrât ve i‘lâm ahzıyla avdete mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R. Sene [120]7.

353 [117-2]

Hâliyâ Anadolu Vâlîsi vezîrim el-Hâc Ali Paşa [*edâma'llâhu Te‘âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm ki,

Akhisarî maktûl Balaban Mehmed'in avenelerinden Akhisar-ı Geyve Kazâsı`na tâbi‘ Berine (?) karyesi sükkânından Kazâk Hüseyin ve el-Hâc Ömeroğlu Hüseyin demekle ma‘rûf kimesnelerin haklarında fermân-ı kazâ-cereyânım sâdır olmuş idi. El-hâlet-i hâzihî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tarafından der-bâr-ı ma‘delet-karâr-ı şâhâneye vârid olan arzında merkûmân emr-i şerîf vürûd etmeksizin eğerçi firâr edip lâkin mütecâsir oldukları sû’-i a’mâllerinden tâib ve müstağfir olup bundan sonra salâh-ı hâl ile muttasıf olacaklarından bahisle kazâ-i mezkûrda sâkin mevsûku'l-kelim kimesneler afv ve ıtlâklarını istid‘â etmeleriyle mazhar-ı afv ve safh kılınmaları bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu tahrîr ve inhâ eylediğin

ecilden fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamaları şartıyla arzın mûcebince afv ve ıtlâkları fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin arzın mûcebince merkûmânın şart-ı merkûm ile cerâyim-i güzeşteleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda mukaddemâ haklarında sudûr eden emre mebnî tarafından ve cânib-i âhardan te'addî olunmamak babında.

Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

354 [117-3]

Curaoğlu Mehmed ve akrabâsı Civelek'in isimleri işbu emr-i âliden bâ-fermân terkîn ve i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra. Sene [1]210.

Battâlî Câ. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşılardan Saruhan Sancağı Mütesellimi Kara Osman-zâde Hacı Ahmed -dâme mecdühû-ya hüküm

Darbhâne-i Âmirem tarafından idâre olunan mukâta'âtdan olup Acemzâde Seyyid Ahmed -zîde mecdühû-nun uhdesine ihâle olunan Uşak mukâta'âsı dâhilinde vâki' Ulubey karyesinde sâkin göçebe tâ'ifesinden Curazâde Ahmed Paşa'nın oğlu Mehmed Bey ve akrabâsı Civelek Bey başlarına cem' eyledikleri haşerât ile birkaç karyeleri zabt ve taraflarından âdem vaz'ıyla îsâl-i hasâret eyledikleri bundan akdemce bâ-arz ve mahzar ihbâr olunduğuna binâen merkûmânın zulm ve te'addîlerinin men'i bâbında sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i âlîşânıma itâat etmediklerinden başka haklarında bi'd-def'a'ât evâmir-i şerîfem şeref-yâfte-i sudûr olan eşkıyâdan Teslîmoğulları Ömer ve Hasan Ali ve Mehmed Ali ve Hacı Bayramoğlu Deli Mustafa'yı dahi yanlarına celb ve bu esnâda Paşalar karyesinin yolcularını dahi basıp hayvânât ve eşyâlarını gâret ve bunun emsâli nice te'addiyâta cesâret eylediklerini ve rûz be-rûz iştidâd bulan şerr ve şekâvetleri hasebiyle mukâta'â-i mezbûrenin dokuz kıt'a kurâsını cebren zabt ile mâl-ı mukâta'âyâ tedennî îrâs eylediğinden mâ'adâ reayâ fukarâsının bi'l-küllîyye emniyyetleri meslûb olduğunu nâtık civâr kazâlardan vârid olan i'lâmât ve mahzarlar

mefâhîminden ve mevsûku'l-kelim kimesnelerin ihbârlarından müstebân ve merkûmûn zîr-i idârende olan arâzîde-sâkin göçebe tâ'ifesinden olup tertîb-i cezâları senden matlûb olmakdan nâşî Curazâde Ahmed Paşa'nın oğlu Mehmed Bey ve akrabâsı Civelek Bey ve sâir eşkıyâların ahz ve tertîb-i cezâları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun ve bu husûs senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idüğü meczûmun oldukça ber-vech-i meşrûh merkûmân Curazâde Mehmed Bey ve Civelek Bey ve sâir

[118-1]

eşkıyâları ahz ve cezâlarını tertîb edip hilâf-ı emr ve rızâ-yı hümâyûnum hareketle adem-i infâz-ı emr-i celîlül-kadrim olur hâlâtdan ittikâ veyahud taraflarına ser-rişte ile firâr etdirilmekten mücânebet eylesin. Şöyle ki, bu bâbda zerre kadar kusûr ve ağmâz ne derece mûcib-i vehâmet ve nedâmet idüğü ma'lûmun olur hâlâtdan olmağla âna göre âkilâne ve müdebbirâne hareketle icrâ-yı emr-i şerîfime dâmen-dermeyân-ı gayret eylemen babında.

Fî evâil-i Ra. Sene [1]206.

355 [118-2]

Mu'ahharan mübâşirli te'kîdi hâvî emir yazılmışdır.

Fî evâil-i Muharrem sene [120]9.

Bunun dahî

Rumili Vâlîsi Vezîr Ebubekir Paşa'ya hüküm,

İştib sâkinlerinden zümre-i sipâhiyândan Torfelli Mehmed nâm şakî a'yânlık dâ'iyye-i fâsidiyle Debre taraflarından başına iki bin neferden mütecâviz eşkıyâyı cem' ve İştib kazâsına hücum ve zabt, kazâ-i mezbûrun a'yan ve hâkimi ve ashâb-ı alâka ve re'âyâsı bi'l-küllîyye perîşân ve firâr ve şakî-i mezbûr aveneleri ve ol mikdâr Arnavud eşkıyâsıyla kazâ-i mezbûrda firâr üzere bulunduğu ve kazâ-i mezbûra hîn-i hücumunda eşkıyâ-yı mezbûrenin bir mikdârı Pirlepe Kazâsı'na musallat ve ahâlî-i fukarâsından cebren kırk beş kîse tahsîl ve ândan kalkıp Köprülü

Kazâsı`na tasallut ve altmış kîse mütâlebe ve bir taraftan tahsîl etmekde oldukları ve şakî-i mezbûr ve hevâdârlarının zikr olunan kazâlara ve bâ-husûs İştib Kazâsı`na vâki‘ olan hasâret-i azîmesi hadden efzun ve izâle-i vücûdu ehemmi-i umûrdan olduğu peyderpey tevârüd eden tahrîrât ve i‘lâmâtdan ma‘lûm ve müstebân ve bu makûle şekâvet-pîşenin şerr ve şûrundan tasfiye ve tathîr-i memleket ve irâha-i fukarâ-yı ra‘iyyet husûslarına ikdâm ve gayret olunmak ehass-ı metâlib-i şâhânem olduğuna binâen her ne tarikle olur ise olsun şakî-i mezbûru elegetirip cezâ-yı mâ-yelikini icrâ ve ibâdullâhı şerr ve mazarratından tahlîs ve rehâya i‘tinâ eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i mezbûrun tertîb-i cezâsı emrinde sana vesîle-i suhûlet olmak mülâhazasıyla hâlâ Üsküb nâzırı Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya hitâben bir kıt‘a emr-i âlîşânım tasdîr ve müfsid-i mezkûru elegetirip cezâsı tertîbine ihtimâm ve dikkât eylemesi tenbîh ve te’kîd ve emr-i mezkûr dahi memhûren tarafına tesyîr olunduğu ve şakî-i mezbûrun ahzı ve izâle-i vücûd-ı habâset-nümûdu senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma‘lûmun oldukda emr-i mezkûrun nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafına irsâl ile şakî-i mezbûrun izâle-i vücûdu husûsuna mûmâ-ileyhin dahi me’mûriyyetini indinde istisvâb olunur ise emr-i âlîşânımı tarafından irsâl ve iktizâ eden vesâyâ ve te’kîdâtı îmâ ve iş‘âr ile şakî-i mezbûrun itmâm-ı kârına münâsib vechile kıyâm ve mübâderet ve alâ-eyyi-hâlin elegetirilip cezâsı tertîb ve zikr olunan kazâlar üzerlerinden şerr ve mazarratını def‘ ve ref‘ birle ahâlî ve sükkânını keyd ve hasârdan tahlîs ve terfîhe ihtimâm ve dikkat ve senden me’mûl ve muntazar-ı dâverânem olan âsâr-ı kârgüzârı ve hamîyyeti icrâyâ nisâr-ı cehd ve tâkat ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemen babında.

Fî evâsıtı Ra. Sene [120]6.

356 [118-3]

Bunun dahî.

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Üsküb Nâzırı Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya hüküm,

İştib sâkinlerinden zümre-i sipâhiyândan başına Arnavud eşkıyası cem'iyile İştib Kazâsı'nı zabt ve ahâlî fukarâsını pâymâl ve rahnedâr eden Torfelli Mehmed nâm şakînin ve avenesinin tertîb-i cezâsı bâbında hâlâ Rumili Vâlîsi vezîrim Ebubekir Paşa *edâma'llâhu te'âlâ -iclâlehû*-ya hitâben bu def'a emr-i şerîfim ısdârıyla me'mûr kılınıp şakî-i mezbûrun izâle-i vücûdu emrinde sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin senden muvâfık-ı rızâ hareket sünûhu me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olduğuna binâen vezîr-i müşârun-ileyh tarafından işbu emr-i şerîfim sana vârid ve şakî-i mezbûrun elegetirilmesi husûsunda ne gûne vesâyâsı zuhûr eder ise derhâl lâzîme-i gayret ve hamîyyeti icrâ ederek üzerine varılıp alâ-eyyi-hâlin elegetirilip cezâsını tertîb ve şûrûr ve mazarratından ol havâlî ahâlî ve re'âyâsının keyd ve mazarratından tahlîs ve te'mînlerine ihtimâm ve dikkat-i tâm eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. İmdi senden her hâlde sadâkat ve istikâmet sünûhu me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olduğu ve bu bâbda müşârun-ileyhin re'iyile hareket ederek şakî-i mezbûrun izâle-i vücûdu emrinde ikdâm ve gayretin matlûb-ı hüsvânem idüğü ma'lûmun oldukda emr-i şerîfim müşârun-ileyh tarafından sana her ne vakit vâsıl ve ne vechile matlûb eder ise derhâl imtisâl ile şakî-i mezbûrun izâle-i vücûd-ı habâset-âlûdu emrinde ibrâz-ı levâzım-ı kârgüzârı ve sadâkate dâmen-dermeyân-ı gayret ve kusûr ve rehâvetden ittikâ ve mücânebett eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [1]206.

357 [118-4]

Bunun dahî.

Hâlâ Rumili Vâlîsi Vezîr Ebubekir Paşa'ya hüküm,
Üsküb Sancağı'nda vâki' Kırçova ve Ohri Sancağı'nda vâki' Debre ve Mat kazâlarından Yaşar Bey ve Yusuf Bey ve Şahur ve Hasan Tora ve Baho Tora ve Matlı Osman nâm şekâvet-pîşeler öteden berü şekâvet ve tuğyân âdet-i müstemirreleri olduğuna binâen bu esnâda dahi ba'zı müfsid ve muharrikin tahrîk ve ifsâdlarıyla iki binden mütecâviz Arnavud haşerâtını başlarına cem' ve Pirlepe ve Köprülü ve İştib ve Usturumca ve Petriç kazâlarına varıp otuzar kırkar kîse akçe

ahzıyla fukarâ-yı ra'yyeti pâymâl ve nice gûne tekdîr ve rahnedâr ve zulm ve te'addîlerinin hadd ve pâyanı olmadığı ol taraflardan gelen arz ve tahrîrât mefâhîminden ve erbâb-ı vukûf ihbârlarından ma'lûm ve müstebân olup vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'yyet ve ahâlî-i memleket bu misillü eşkıyâ ve eşrâr taraflarından mazhar-ı cevri ve hasâr olduklarına rızâ-yı dâverânem olmayıp cümle fukarâ ve zu'afâ sâye-i şefkat-vâye-i pâdişâhânemde gunûde-i pister-i emn ve emân olmaları ehass-ı metâlib-i hüsvânem olduğu zâhir ve sen ki vezîr-i sûtûde-tedbîr-i müşârun-ileyhsin senden her hâlde rızâ-yı meyâmin-iktizâ-yı şâhâneme muvâfık hareket ve bu misillü eşkıyânın ibâd ve bilâd zerlerinden def'-i şürûr ve mazârlarıyla irâha-i ahâlî ve ibâda dikkat ve mübâderet birle uhde-i istihâlîne taklîd olunan Rumili Eyâleti'nin kâffe-i nizâm ve intizâmı ve eyâletin dâhilinde bu misillü ezlam-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd bunun müdâfa'a-i şürûr ve fesâdlarıyla tatmîn-i kulûb-ı aceze ve mesâkîne ikdâm ve gayret husûslarında ibrâz-ı âsâr-ı feyz eylemen me'mûl ve melhûz-ı pâdişâhânem idüğü zâhir ve celî olmakdan nâşî mastûru'l-esâmî şakîlerin ahvâl ve keyfiyyetlerini sırren ve alenen tashîh ve tahkîk ederek haklarında inhâ olunan şekâvet-i mezkûre indinde dahi tahakkuk eylediği sûrette hemân ne tarîkle olur ise olsun emân ve zamân verilmeyip rû-yi arzdan izâle-i vücûd ve müdâfa'a-i mazarrat ve şûrlarına ve ibâdullâhı keyd ve mazarratlarından tahlîs ve rehâya ve senden me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olan kâr-âgâhı ve hamîyyeti icrâya bezl-i vüs' ve kudret eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emri-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi Rumili Eyâleti'nin bu misillü eşkıyâdan tasfiye ve tathîriyle kâffe-i nizâm ve intizâmı senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve bu makûle husûsâtta senden muvâfık-ı rızâ harekât-ı müdebbirâne bürûzu me'mûl ve melhûz-ı dâverânem idüğü ma'lûmun oldukda eşkıyâ-yı sâlifü'l-beyânın hâllerini sırren ve alenen tashîh ve tahkîk birle vâcibü'l-izâle oldukları indinde tahakkuk

[119-1]

ve tebeyyün eylediği sûrette muktezâ-yı rüşd ve revîyyetin üzere ahz ve tertîb-i cezâları vesâilini istihsâle ve şürûr ve mazarratlarından ol havâlinin tasfiye ve tathîrine ve fukarâ ve zu'afânın râhat ve âsâyışleri husûsuna kemâl-i ikdâm ve gayret ve senden me'mûl olan etvâr-ı âkilâne ve harekât-ı kârgüzârâneyi ibrâz ve hakkında

tezâyüd-i teveccühât-ı şâhânemi mûcib hâlâtın izhârına sarf-ı sa'y behemehâl eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [120]6.

358 [119-2]

Bunun dahî.

Mi hâl Ağası () ve Mihaliç A'yânı Murâd Ağazâde İbrâhim ve Nalluhan'da[n] Boşnak Ali *zîde-kadrühuma* hüküm ki,

Eskişehir sükkânından bağı ve tuğyân ile şöhrat-şî'âr olan Torunoğlu Mustafa nâm şakînin i'dâm ve izâlesi husûsuna bu def'a emr-i şerîfimle me'mûr ve ta'yîn olunan Eskişehir A'yânı Veli Beyzâde Mîr Mehmed *-zîde kadruhûm*-un takviye-i bâzû-yı iktidârı zımnında kurb ve civârdan muktezî olanların ma'îyyetine me'mûriyyetleri lâ-bûd ve siz ki mûmâ-ileyhimsiz öteden berü sizin gayret ve hamîyyet ve Devlet-i Aliyyeme sadâkatle ibrâz-ı hidmet edegeldiğiniz zâhir ve berîdâr olmak mülâbesesiyle a'yân-ı mûmâ-ileyhin ma'îyyetine me'mûr ve ta'yîn kılınmışsıdır. İmdi işbu emr-i şerîfim () ile tarafınıza lede'l-vusûl icrâ-yı lâzîme-i gayret ve sadâkate mübâderet ve a'yân-ı mûmâ-ileyh tarafından vârid olan haber muktezâsınca re'yiyle hareket ve ma'îyyetine varıp bi't-ittifâk icrâ-yı lâzîme-i kârgüzârı ve sadâkate dikkat ve bi-eyyi vechin kân şakî-i merkûmu elegetirip cezâsını tertîb ve icrâya mübâderet ve tarafına ser-rîşte verilmek ile mâdde-i merkûmenin te'hîrini mûcib hâlâtı tecvîzden ve kusûr ve rehâvetden ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene 1206.

359 [119-3]

Bunun dahî.

Eskişehir A'yânı Veli Beyoğlu Mehmed *-zîde kadruhû-ya* hüküm,

Eskişehir sükkânından bağı ve tuğyân ile şöhrat-şî'âr olan Torunoğlu Mustafa nâm şakînin Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında bundan akdem em-i şerîfim sâdır

olmuşken izhâr-ı adem-i itâat birle kal'a-i merkûma gitmeyip kemâ fi's-sâbık icrâ-yı şekâvet ve mel'anete mübâderet etmekle şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin elegetirilip tertîb-i cezâ-yı mâ-yelikine ve şürûr ve mazarratından ol havâlînin tasfiye ve tathîrine irâde-i kâtî'a-i şâhânem müte'allik ve bu husûsun icrâsı sen ki mûmâ-ileyhsin, hasran ve kasran senden matlûb olmağla ma'yyetine Mi hâl ağası ve Mihaliç A'yânı Murâdzâde İbrâhim ve Nalluhan'da Boşnak Ali -zîde kadruhûm-mahsûsan bu def'a sâdır olan emr-i şerîfimle me'mûr ve ta'yîn kılınmalarıyla mûmâ-ileyhimi celb ve bi'l-ittifâk hareket ederek şakî-i merkûm Torunoğlu Mustafa'nın icrâ-yı cezâ-yı mâ-yelikine ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi senden me'mûl ve muntazar olan gayret ve sadâkate mebnî şakî-i merkûmun tertîb-i cezâsı hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve mâdde-i mezkûrenin tesviye ve temşiyeti ve takviye-i bâzû-yı iktidârın zımnında mûmâ-ileyhin dahi ma'yyetine ta'yîn olundukları ma'lûmun oldukda, senden me'mûl ve muntazar olduğu vechile bu bâbda icrâ-yı muktezâ-yı sadâkat ve hamiiyyete dikkat ve mûmâ-ileyhimi iktizâsına göre celb ile bi'l-ittifâk şakî-i merkûmun izâle-i vücûd-ı habâset-nümûduyla ol havâlînin te'mîn ve tathîrine dâmen-dermeyân-ı gayret ve merkûmun tarafına serrişte verilmek ile mâdde-i mezkûreyi i'zâm ve ikbâr ve te'hîre dūçâr olmasını mûcib hâlâta cür'etden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene 1206.

360 [119-4]

Bunun dahî.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından mîr-âhûr-ı evvelim pâyesi olup Bozok mutasarrıfı olan Cabbarzâde Mîr Süleyman -dâme mecduhû-ya hüküm ki,

Aksaray Sancağı'nda bu def'a zuhûr ve müceddeden kulle binâ ve derûnuna tahassun eden Pis Hüseyin nâm şakî, ol havâlîde serseri geşt ve güzâr ve ebnâ-i sebîlin tarîklerin kat' ve katl-i nüfûs[a] cür'et eylediğine binâen fukarânın külliyyen emniyeti meslûb ve zulm ve te'addîsi hadden bîrûn olduğuna binâen ref'-i vücûdu ve ol havâlînin te'mîni lâzımeden ve sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin ol tarafa

me'mûriyyetin olmak hasebiyle alâ-eyyi-hâlin şakî-i mezbûru dahi elegetirip cezâsını tertîb ve icrâyâ mübâderet eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi şakî-i mezbûrun tertîb-i cezâsı senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda her ne tarîkle olur ise olsun şakî-i mezbûru alâ-eyyi-hâlin elegetirip cezâ-yı sezâsı tertîb ve levs-i vücûdundan ol havâlînin tathîrine mübâderet ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene 1206.

361 [120-1]

Bunun dahî.

Hâlâ Anadolu Vâlîsi Vezîr el-Hâc Ali Paşa'ya hüküm,

Menteşe Sancağı Mütesellimi Hasan Çavuşoğlu Bekir ve çend nefer oğullarının aceze-i ra'yyet haklarında zulm ve sitemlerinin nihâyeti olmayıp, fukarâ-yı ra'yyet olsun pençe-i gadr ve i'tisâfları olarak perîşân-ı hâl ve muztaribü'l-bâl oldukları sikât-ı sahîhatü'l-kelimât ihbârlarıyla tahkîk-kerde-i şâhânem ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senden her hâlde rızâ-yı yümn-iktizâ-yı dâverâneme muvâfık hareket ederek bu husûsda gayret ve hamîyyet-perverî me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olmağla, ma'yyetine me'mûrları celb ile istihdâm ve bi'l-ittihâd şakî-i mezbûru her ne tarîkle olur ise olsun elegetirip izâle-i vücûd-ı mefsedet-nümûduyla irâha-i ibâd ve te'mîn-i bilâda ihtimâm eylemen fermânım olmağın, me'mûriyyetini hâvî mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi meftûr olduğun gayret ve hamîyyet ve kâr-âgâhî ve dirâyet-i lâzîmesince şakî-i mezbûru bi-eyyi vechin kân elegetirip ref'-i vücûd-ı habâset-âlûduyla fukarâ ve zu'afânın şürûr ve mazarratından tahlîsi senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve ma'yyetine iktizâ eden men'inden ve sadâkat-kârânın me'mûriyyetlerini ve emr ve re'ynle hareket eylemelerini mutazammın evâmir-i aliyem asdır olunduğu ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda, me'mûrlar taraflarına iktizâsına göre evâmir-i aliyemi irsâl ve tarafına celb ve istihdâm ederek şakî-i mezbûr elegetirilmesini ve ref'-i vücûd-ı şekâvet-âlûduyla fukarâ-yı ra'yyet ve sükkân-ı memleketin te'mîn v e tahlîsleri husûsunda senden me'mûl ve muntazar-ı şâhânem

olan tedâbîr-i nâfi‘a ve harekât-ı marziyyenin icrâsında gâile-i mezkûrenin ber-taraf kılınması esbâbını istihsâle dâmen-dermeyân-ı gayret eyleyesin. Şöyle ki, ma‘iyyetine me‘mûrlar haklarında şükr ve şikâyetin mesmû‘ ve mü‘essir olmağla muktezâsını icrâ ve emr ve re‘yinle hareket-i i‘tinâ edenler mazhar-ı hüsn-i mükâfat ve kusûr ve rehâveti zâhir yahud ol makûle me‘mûrlar ve âhar taraflarında şakî-i mezbûr tarafına ser-rişte verilip gâilesinin temâdîsi mûcib-i hareket edenler haklarında dahi te‘dîb ve gûş-mâl mukarrer olmağla bu dakîkaları dahi me‘mûr ma‘iyyetin kılınanlara bir hoşça ifâde ve tesbît ve icrâ-yı lâzıme-i sadâkat eylemelerini gereği gibi tenbîh ve te‘kîd ederek îfâ-yı me‘mûriyyete bezl-i makderet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [120]6.

362 [120-2]

Merkûm Nasuhoğlu Hâcî Ali`nin ıtlâkıçin emr-i şerîf sâdır olmağla kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn olundu.

Fî evâsıtı L. Sene [1]209.

Bâ-emr-i âlî terkîn

Bir sûreti yine vâlî-i müşârun-ileyhe, Uşak Voyvodası Acemoğlu ve Emed Kazâsı`nda Nasuhoğlu ve Uluköy'de mukîm Curaoğlu () ve Eskişehir'de Veli Beyoğlu nâm şakîlerin elegetirilip ref‘-i vücûdlarına ihtimâm eylemelerini mutazammın herbiri için asılda beyân olunduğu ve iktizâsı vechile başka başka.

363 [120-3]

Bunun dahî.

Uşak Voyvodası Acemzâde () -zîde mecdühû-ya hüküm,

Seferler takrîbiyle Eyâlet-i Anadolu'da kâin ba‘zı serkeşân fukarâ-yı ahâlî ve ra‘iyyete zulm ve te‘addîyi i‘tiyâd etmeleriyle bu makûlelerin te‘dîb ve gûş-mâlleriyle fukarâ ve zu‘afânın te‘mîn ve tahlîslerine hâlâ Anadolu Vâlisi vezîrim el-

Hâc Ali Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -*iclâlehû*- mahsûs emr-i şerîfimle me'mûr ve ta'yîn kılınıp ma'îyyetinde sadâkatkârân-ı Devlet-i Aliyyemden iktizâ edenler bulunup bi'l-müzâkere icrâ-yı lâzıme-i tedâbîr ve ref'-i gavâil-i eşkıyâya i'tinâ olunmak lâzımeden ve sen ki mûmâ-ileyhsin, senin öteden berü sadâkat ve gayretin mücerreb ve ma'lûm olmakdan nâşî vezîr-i müşârun-ileyhin ma'îyyetine me'mûriyyetine karîha-i hümâyûnumdan irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle me'mûriyyetini hâvî mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi müşârun-ileyh tarafından sana her ne vakit tahrîrât vârid olur ise kat'â te'ehhur ve terâhîyi tecvîz etmeyerek matlûb eylediği mikdâr süvârî ve piyâde asker ile ma'îyyet-i müşârun-ileyhe vusûl ve luhûka mübâderet ve ne güne istihdâm ve ne mahalle ta'yîn eder ise bilâ-tevakkuf imtisâl ve mutâva'ata ziyâde gayret ve icrâ-yı lâzıme-i kârgüzârî ve hamîyyete bezl-i makderet ve hidemât-ı pesendîde ibrâzına nisâr-ı vüs' ve kudret eylemen matlûb-ı şâhânem olduğu ve ma'âzâllâhi te'âlâ ednâ kusûr ve tekâsül veyahud âhar tarîkle rehâvet ve tegâfûlün vâki' olur ise senin hakkında müşârun-ileyhin şükr ve şikâyeti müsmir ve iktizâ eden te'dîbâtın icrâsında kat'â tevakkuf olunmayacağı ve hizmetde izhâr-ı sadâkat eylediğin takdîrde refâh ve âsâyişine müşârun-ileyhin ednâ tahrîr ve işâreti kâfi idüğü ma'lûmun oldukça muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere müşârun-ileyh seni her ne vakit ister ise bilâ-tevakkuf ma'îyyetine varıp emr ve re'yiyle hareket ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hidemâtın te'diye ve tesviyesine bezl-i makderet ve senden me'mûl ve muntazar olan sadâkatı îfâya nisâr-ı cehd ve tâkat ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [120]6.

364 [120-4]

Bir sûreti

Emed Kazâsın'dan Nasuhoğlu () -*zîde kadruhû-ya* ber-vech-i meşrûh me'mûriyeti hâvî.

365 [120-5]

Bir sûreti

Ulugöbek'de mukîm Curazâde () -*zîde kadruhû-ya* ber-vech-i meşrûh me'mûriyyeti hâvî.

366 [120-6]

Bir sûreti

Eskişehir'de Veli Beyoğlu () -*zîde kadruhû-ya* ber-vech-i meşrûh.

367 [121-1]

Bunun dahî.

Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşılarından Nazilli hânedânından Atçalı-zâde¹⁴² Mîr Halil -*dâme mecduhû-ya* hüküm,

Temâdî-i sefer takrîbiyle Eyâlet-i Anadolu'da kâin ba'zı serkeşân fukarâ-yı ahâlî ve ra'iiyyete zulm ve te'addîyi i'tiyâd etmeleriyle bu makûlelerin te'dîb ve gûş-mâlleriyle fukarâ ve zu'afânın te'mîn ve tahlîslerine hâlâ Anadolu Vâlisi vezîrim el-Hâc Ali Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -*iclâlehû-* mahsûs emr-i şerîfîmle me'mûr ve ta'yîn kılınıp, ma'iiyyetinde sadâkatkârân-ı Devlet-i Aliyyemden iktizâ edenlerin bulunup bi'l-müzâkere icrâ-yı lâzîme-i tedâbîr ve ref'-i gavâil-i eşkıyâya i'tinâ olunmak lâzîmeden ve sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin senin öteden berü sadâkat ve gayretin mücerreb ve ma'lûm olmakdan nâşî vezîr-i müşârun-ileyhin ma'iiyyetine me'mûriyyetine karîha-i sabîha-i hümayûnumdan irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle mahsûsan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi müşârun-ileyh tarafından sana her ne vakit tahrîrât vârid olur ise kat'â te'ehhur ve terâhî tecvîz olunmaksızın matlûb eylediği mikdâr süvârî ve piyâde asker ile ma'iiyyetine vusûl ve luhûka mübâderet ve ne güne istihdâm ve ne mahalle ta'yîn eder ise bilâ-tevakkuf imtisâl ve mutâva'ata ziyâde gayret ve icrâ-yı lâzîme-i kârgüzârî ve sadâkate bezl-i vüs' ve kudret eylemen matlûb-ı şâhânem olduğu ve ma'âzâllâhi te'âlâ ednâ kusûr ve tekâsül veyahud âhar tarîkle rehâvet ve tegâfûlün vâki' olur ise senin hakkında müşârun-ileyhin şükûr ve şikâyeti müsmir ve iktizâ eden te'dîbâtın icrâsında kat'â tevakkuf olunmayacağı ve hizmetde izhâr-ı sadâkat ve istikâmet eylediğin sûretde

¹⁴² Metinde "İceli-zâde" şeklinde yazılmıştır.

refâh ve âsâyışine müşârun-ileyhin ednâ tahrîr ve işâreti kâfi idüğü ma'lûmun oldukda muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere müşârun-ileyh seni her ne vakit ister ise derhâl imtisâl ve mutâva'at ve bilâ-tevakkuf ma'îyyetine varıp emr ve re'yiyle hareket ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hidemâtın te'diye ve tesviyesine bezl-i makderet ve senden me'mûl ve muntazar olan sadâkati îfâya nisâr-ı cehd ve tâkat ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [120]6.

368 [121-2]

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşıllığı pâyesini olan Yılanlı-zâde Şeyh Ali -*dâme mecduhû*-ya ber-vech-i muharrer

369 [121-3]

Bir sûreti

Yalvaç Kazâsı A'yânı el-Hâc Mehmed -*zîde kadruhû*-ya ber-vech-i meşrûh.

370 [121-4]

Bir sûreti

Karaağaç Kazâsı'nda Bayındır karyesinde Mîr Osman -*zîde kadruhû*-ya ber-vech-i meşrûh.

371 [121-5]

Bir sûreti

Kızılhisarlı Salih -*zîde kadruhû*-ya ber-vech-i meşrûh.

372 [121-6]

Bir sûreti

Tavaslı Osman -*zîde kadruhû*-ya ber-vech-i meşrûh.

373 [121-7]

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed -*dâme mecduhû*-ya lede'l-iktizâ karındaşları Hâcî Ömer ve Hâcî Mehmed *zîde-mecdühümâyı* irsâl ve iktizâ eden vesâyâyı telkîn eylemek üzere ber-vech-i meşrûh.

374 [121-8]

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşılardan Aydın Muhassılı Cihan-zâde Mîr Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya ber-vech-i meşrûh karîhadan me'mûriyyeti hâvî

375 [121-9]

Bir sûreti

Milas A'yânı yine kapıcıbaşılardan Ömer -*dâme mecduhû*-ya ber-vech-i meşrûh.

376 [121-10]

Bunun dahî.

Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki, Bir müddetden berü alem-efrâz-ı bağı ve isyân ve fukarâ ve zu'afâya îsâl-i zulm ve hasâra ictisâr eden Aladağ A'yânı Mustafa nâm şekâvet-pîşe bu esnâda dahi fukarâyı ra'iiyyet ve ahâlî-i memlekete etmediği zulm ve te'addî kalmayıp ol vechile vâki' olan te'addiyât ve hasârına ahâlî bir vechile tâb-âver-i tahammül olamadıkları berîdâr olmağla bu makûle şekâvetkârın izâle-i vücûduyla fukarâyı dest-i tasallutundan tahlîs zimmet-i himmet-i cihândârâneme lâzım olmakdan nâşi sen ki Bozok Sancağı mutasarrıfı mîr-i mûmâ-ileyhsin merkûmun tertîb-i cezâsı senden matlûb olmağla şakî-i merkûmu elegetirip cezâsını tertîb eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûmun tertîb-i cezâsı beher hâl senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimde merkûmun tarafına ser-rişte verilmeyip bir tarîkile elegetirip ahz ve cezâsını tertîb ile infâz-ı emr-i şerîfime ikdâm ve dikkat ve hilâf-ı rızâ-yı hümayûnum hareketden gâyetü'l-gâye

hazer ve mücânebet eyleyesin. Şöyle ki, bu vesîle ile fukarâ ve zu‘afâyâ, tarafından ve etbâ‘ın cânibinden bir vechile te‘addî vukû‘ bulmamasına mezîd-i sa‘y ve gayret eylemen bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene 1206.

377 [121-11]

Bunun dahî.

Rodos Mütesellimi Murâbitzâde Mîr Hasan -*zîde mecduhû*-ya hüküm

Diğer sâdır olan emr-i şerîfimde tafsîl ve beyân olunduğu üzere hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûruyla emvâl ve eşyâsı ve zimemât ve emlâk ve nükûdu cânib-i mirîden ahz ve kabz olunmak husûsuna irâde-i mülukanem ta‘alluk eden Hasan Çavuşzâde Bekir veoğlu binbaşı bir takrîb sefîneye süvâr ve firâr eder ise her ne tarîk ile olur ise olsun der-akab sefineler ve gemiler ta‘yîn ve irsâliyle ahzlarına ve gereği gibi celbleri husûsuna mezîd-i ikdâm ve dikkat-i tâm ve sâir kaç aded sefâyini var ise ânları dahi ahz ve zabt ve keyfiyyeti ale'l-acele Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen fermânım olmağım mektûmen ve memhûren işbu emr-i şer‘î im dahi ısdâr ve () ile

[122-1]

irsâl olunmuşdur. İmdi bu bâbda senden küllî hidmet ve sadâkat me‘mûl ve muntazar-ı pâdişâhânem olduğu ve ma‘âzallâhi te‘âlâ eğer merkûmlar firâr etmeleri lâzım gelir ise senin için selâmet mutasavver olmadığı ve beher hâl bu husûsun ber-vefk-i matlûb icrâsı mutlakâ senden matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve sefinelerinin cümlesi zabt ve eşyâ-yı mevcûdeleriyle defter olunup bir akçelik eşyâsı zâyî‘ ve telef ve ketm olunmaması murâd-ı mülûkânem idüğü ma‘lûmun oldukda, ber-vech-i meşrûh eğer merkûmân bahren firâra şıtab ederler ise derhâl ne tarîk ile olur ise olsun alâ eyyi hâlin ardlarından sefineler ve gemiler irsâliyle cümlesini ahz ve zabt ve merkûmânı muhkem habs edip keyfiyyeti der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme sefâyinin adedînî ve eşyâ-yı mevcûdenin mikdârını mübeyyin sûret-i sicillâtıyla

tahrîr ve i'lâma müsâra'at ile infâz-ı emr-i şerîfime dâmen-dermeyân-ı gayret ve hilâfindan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene 1206.

378 [122-2]

Bunun dahî.

Rodos Mütesellimi Murâbıtzâde Mîr Hasan -zîde mecdühû-ya hüküm ki, Anadolu Vâlîsi düstûr-ı [mükerrem] vezîrim el-Hâc Ali Paşa [*edâmallâhu te'âlâ*] - *iclâlehû*- ma'rifetiyle icrâ olunmak için hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr eden Hasan Çavuşzâde Bekir'in bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve zimemât ve emlâki cânib-i mirîden zabt olunmak husûsuna irâde-i katı'a-i mülûkânem ta'alluk edip ve merkûmun veoğlu Bekir Başe'nin ol havâlîde voyvodalardan kız almalarıyla gerek kayınpederlerinde ve sâir akrabâlarında ve gerek Rodos ve civârında vâki' karyelerden emvâl ve nükûd ve eşyâ-yı mektûmeleri olduğı ve Rodos ve Köyceğiz havâlisinde mukaddemâ âmâde eylediğı sefînesine emvâl ve eşyâsından ba'zısı vaz' edip müşârun-ileyh üzerine bi'n-nefs kendisi hareket veyahud âdem irsâliyle icrâ-yı irâde-i aliyyeme müsâra'at edeceğı mesmû'u oldukda der-akab oğı ve merkûm ile sefîne-i mezkûresine süvâr ve Mısır'a firâra müteheyyi' oldukları sahîhan tahkîk olunmakdan nâşî merkûmânın kayınpederlerinde ve sâir akrabâlarında ve gerek Rodos ve civâr ve havâlîsinde o makûle mahfûz ve mektûm kâffe-i emvâl ve eşyâ ve nükûdu zâhire ihrâc ve ma'rifet-i şer'le temhîr ve zikr olunan sefînesi zabt ve derûnunda mevcûd bi'l-cümle eşyâsı ahz ve ma'rifet-i şer'le defter olunup kayınpederleri ve akrabâ-yı sâiresi ve yedlerinde emvâl ve eşyâ zuhûr eden kesân li-ecli's-suâl habsde ibkâ ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı mülûkâneme arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen ucâleten () ile tarafına irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin irâde-i mülûkânemin icrâsı hasran ve kasran senden matlûb-ı dâverânem idüğü ve ma'âzallâhi te'âlâ merkûmân bu hâlinden haberdâr olup hafıyyeten firâr ve gaybet etmek veyahud emvâl ve eşyâ ve nükûd-ı mektûme zâhire ihrâc olunmamak ve bir mikdârı telef olmak ihtimâli olur ise senin için

selâmet ve necât mutasavver olmadığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûmânın kayınpederlerinde ve akrabâ-yı sâirelerinde ve gerek Rodos ve civârında vâki' karyelerde olan emvâl ve eşyâ ve nûkûd-ı mektûmeleri bi't-tamâm zâhire ihrâc ve cânib-i mîrîçin zabt ve emlâk ve zimemâtı defter olunup ve zikr olunan seffinesi dahi ahz ve derûnunda mevcûd her ne mikdâr eşyâ ve nûkûd var ise kabz olundukdan sonra kayınpederleri ve akrabâ-yı sâire yedlerinde eşyâ zuhûr eden kimesneler li-ecli's-suâl habsde ibkâ ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyem'e arz ve i'lâma müsâra'at ve bih hilâli zâyî' ve telef olmakdan ve merkûmân taraflarına bir vechile ser-rîşte verilmekden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve icrâ-yı emr-i şerîfime dâmen-dermeyân-ı ayret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene 1206.

379 [122-3]

Bunun dahî.

Sâbıkâ Köstendil Sancağı mutasarrıfı olup bu def'a vezâreti ref' ve zikri âtî mahallerden yerinde ikâmete me'mûr kılınan Karahisarîzâde Ahmed Paşa *dâmet me'âlihîye* ve hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan sâbıkâ süvârî mukâbelecisi olup müşârun-ileyhi savb-ı me'mûriyyete îsâle mübâşir ta'yîn olunan Ömer Behcet *-zîde mecdühû*-ya hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere Vidin'den hareketinde doğru Köstendil'e varmak lâzım iken ile'l-ân Köstendil'e varmayıp başiboş kuttâ'-ı tarîk makûlesinden ma'iyyetine varanları istishâb ve bir taraftan kendin dahi isticlâb birle teksîr-i dânende ederek yol üzere olmayan ba'îd kazâlarda geşt ve güzâr ve sekene-i memleket ve fukarâdan tahammüllerinden ziyâde akçe ahz eyleyerek tahrîb-i memâlike ictisâr üzere olduğun tahkîk olunmakdan nâşî birkaç def'a tenbîh ve isti'câli muhtevî evâmir-i aliyyem ısdâr olunmuşken ef'âl-i mezkûreden fâriğ olmadığın zâhir ve âşikâr olmakdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince vezâretin ref' olunmağla ma'iyyetine mübâşir ta'yîn olunan karındaşın mûmâ-ileyh refâkatıyla bulunduğu mahalden hareket ve Edirne ve Filibe ve Dimetoka kazâlarından kangisini ihtiyâr eder isen

varıp ânda ikâmet eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ta'yîn olunan mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet-i me'mûriyyetin ma'lûmun oldukda bulunduğın mahalden mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'ıyyetiyle hareket ve zikr olunan mahallerden kangisini ihtiyâr eder isen doğru varıp ânda ikâmet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet eyleyesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin paşa-yı mûmâ-ileyh zikr olunan mahallerden birinde varıp ikâmete tahyîr olunmağla doğru bulunduğın mahalle varıp keyfiyyeti kendüye ifâde ve tefhîm birle istishâb ve zikr olunan mahallerden kendisinin ihtiyâr eylediğın mahalle îsâl ve ikâmet etdirip ikâmetini müş'ir tahrîrât ahzıyla avdete ve îfâ-yı me'mûriyyete mübâderet ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M. Sene 1207.

380 [122-4]

Bunun dahî.

Mihaliç sükkânından Pankdozzâde Şerîf () -*zîde mecdühû*-ya hüküm, Mihaliç voyvodası maktûl Çıracı Hâcî Mustafa'nın mevcûd olan külliyyetlü emvâl ve nükûdunu ve zimemât temessükâtını sen ki mûmâ-ileyhsin, ahz ve bâ-husûs merkûmun emvâline ve serâir-i ehavâline vâkıf kölesini dahi istishâb ve mâl-ı medfûnunu zâhire ihrâc ve zabt ve zimemâtını tahsîle ibtidâr üzere olduğın tahkîk-kerde-i şâhânem olduğuna binâen, merkûmun bu kadar külliyyetlü emvâlin itlâfına rızâ-yı dâverânem olmadığın cihetden ahz ve zabt eylediğın emvâl ve eşyâ ve nükûdu ve zimemât temessükâtını bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () -*zîde kadruhû*-ya tamâmen red ve teslîme ve tahsîl-i rızâyâ müsâra'at eylediğın hâlde isâ'et-i sâbıkandan ağmâz olunacağın vâreste-i kayd-i işkâl olmağla ber-vech-i meşrûh amel ve hareket eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim asdır ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi vâzı'u'l-yed olup ahz ve zabt eylediğın müteveffâ-yı merkûmun bi'l-cümle emvâl ve nükûd ve zimemât temessükâtının bilâ-noksân mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ile tahsîl-i rızâyâ müsâra'at eder isen isâ'et-i sâbıkandan ağmâz olunacağın ve tereddüd ve muhâlefet eylediğın hâlde vehâmet müşâhede edeceğın ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i meşrûh

ahz ve zabt eylediğin nükûd ve emvâl-i müteveffâyı ve zimemât temessükâtını tamâmen ve kâmilten mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ve irsâl ile tahsîl-i rızâ-yı şâhâneme mübâderet ve hilâf-ı emr ve rızâ-yı şâhânem hareketde mazhar-ı mu'âhaze olmakdan ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı M. Sene [120]7.

381 [123-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Mihaliç'de muhallefât kabzına me'mûr Seyyid Hacı Halil -*dâme mecduhû*-ya hüküm

Sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin Mihaliç voyvodası-ı sâbık müteveffâ Çıracı-zâde'nin emvâl-i mektûmesi ve kâtili kim idüğü zâhire ihrâc olunmasını tenbîhi muhtevî bundan akdemce şeref-sudûr eden emr-i şerîfime mebnî müteveffâ-yı merkûmun mahrem-i esrârı olanlar her ne kadar tazyîk olunmuşlar ise dahi mukaddemâ Der-aliyyem'e ib'âs olunan defâtirde mastûr emvâl ve eşyâdan mâ'adâ mektûm mâlî olmadığını beyân etmiş oldukları ve müteveffâ-yı merkûm esnâ-yı muhârebede kurşun isâbetiyle kazâen fevt olmuş olmağla kâtili na-ma'lûm idüğü, eğerçi mütevâtir olup ancak sahîh kâtili Pankdozzâde Mehmed Hâşim olduğu vâzıh ve âşikâr idüğü, bu def'a tarafından vârid olan tahrîrâtta derc ve tastîr olunmuş müteveffâ-yı merkûm Mihaliç gibi civâr-ı saltanat-i seniyyemde vâki' mahalde voyvoda olup hakkında emr-i âlî sâdır olmamışken nefsâniyyetine mebnî bilâ-fermân merkûmu katl ve i'dâma cesâret etmesi merkûm Mehmed Hâşim'in izâlesini icâb eylediği cihetden, izâlesi bâbında hatt-ı hümayûn-ı celâdet-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr etmekden nâşî merkûmun bir takrîbiyle izâle-i vücûduna ikdâm ve ihtimâm-ı tâm eylemen fermânım olmağın mektûmen ve mahfiyyen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi celâdet-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümayûnum mücebince merkûm Mehmed Hâşim'in izâle-i vücûdu senden matlûb-ı mülûkânem olduğu ma'lûmun oldukda bir vechile tarafına ser-rişte vermeyerek bir takrîb dil-firîb ile fırsatını bulup alâ-eyyi-hâlin izâle-i vücûduna ikdâm ve ihdimam ve infâz-ı irâde-i şâhâneme sa'y-i mâ-lâ-keâm eylesin. Şöyle ki, merkûmun izâlesi mümkün iken ağmâz etmek ve ber-hod bir ferde ifşâ birle merkûmun tarafına ser-rişte verip firâr etmek ihtimâli olur ise sonra sana selâmet ve necât mutasavver olmayacağı berîdâr

olmağla bu bâbda tamâm âkilâne hareket ve icrâ-yı irâde-i şâhânem yoluyla hareket ve hilâf-ı rızâ-yı hümayûnum hareket[den] gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve keyfiyyeti serî'an Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâil-i R. Sene [120]7.

382 [123-2]

Bunun dahî.

Mihaliç kâdisına ve a'yân ve eşrâf ve vücûh-ı ahâlîye hüküm

Bir müddetden berü fukarâ ve zu'afâya zulm ve te'addî ve bî-cürm kimesneleri tecrîm ile me'lûf olan Pankdozzâde Mehmed Hâşim bu def'a dahi Mihaliç Voyvodası Çıracı-zâde'yi katl eylediği sahîhan ihbâr olunmuşken esnâ-yı muhârebede kurşun isâbetiyle kazâen fevt olup kâtili nâ-ma'lûmdur deyu şöhret verdiği ve müteveffâ-yı merkûm civâr-ı saltanat-ı seniyyemde vâki' Mihaliç gibi mahalde voyvoda olup hakkında emr-i âlî yoğiken nefsâniyyetine mebnî bilâ-fermân katl ve i'dâmına cesâret etmişiken, siz ki mevlânâ ve a'yân ve eşrâf ve vücûh-ı ahâlî-i mûmâ-ileyhimsiz merkûm Mehmed Hâşim'in hüsn-i hâlini müş'ir ve Mihaliç voyvodası nasb olunmasını müsted'î tarafınızdan irsâl olunan arz ve mahzar merkûmun zulm ve sitem ve te'addîsi havfından nâşî mecbûren verildiği dahi ma'lûm olan hâlâtdan olmağla, eğer merkûm voyvoda olmak ve bir müddet dahi böylece hâliyle kalmak lâzım gelir ise fukarâ ve zu'afâya ne gûne zulm ve te'addî edeceği etvâr-ı zâlimânesinden berîdâr olmağla merkûmun izâle-i vücûdu bâbında hatt-ı hümayûn-ı celâdet-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olduğuna binâen hâlâ ol tarafda mukîm Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtına me'mûr Seyyid Hâcî Halil -dâme mecduhû-ya merkûm Mehmed Hâşim'in alâ-eyyi-hâlin izâlesi husûsuna ikdâm ve ihtimâm eylemesi zımnında ekîd ve şedîd emr-i şerîfim ısdâr ve ib'âs olunmakdan nâşî merkûm Hâşim'in alâ eyyi vechin kân bi'l-ittifâk tertûb-i cezâsına ikdâm ve ihtimâm ve hilâf-ı emr-i âlî hareketden ittikâ-i tâm eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden size dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûm

Mehmed Hâşim'in alâ-eyyi-hâlin cezâsı tertîb olunması sizden matlûb-ı kat'î-i dâverânem idüğü ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhe dahi ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfîm ısdâr olunduğu ve eğer ağmâz ve ber-hod merkûmun tarafına hafî ve celî haber ırsâliyle firâr etdirmek lâzım gelir ise bu makûle hareketi irtıkâb edenler için dahi selâmet mutasavver olmayıp merkûmun hakkında olunacak mu'âmele ânın hakkında icrâ olunacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh dakîka-i vâhide fırsatı fevt etmeyip bi'l-ittifâk merkûmun alâ-eyyi-hâlin tertîb-i cezâsına dâme dermeyân-ı gayret eyleyesiz şöyle ki ma'âzallâhi te'âlâ merkûmun tarafına ser-rişte vermek ve ber-hod tarafdârlık ile ağmâz olunmak ve'l-hâsıl infî'âl-i pâdişâhânemi mûcib hareket sünûh etmek lâzım gelir ise sonra cevâba kâdir olamayacağınız muhakkaktır âna göre âkibetini mülâhaza edip icrâ-yı irâde-i şâhâneme müsâra'at ve keyfiyeti serî'an Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet eylemeniz bâbında.

Evâil-i R. Sene [120]7.

383 [124-1]

Merkûm Pankdozoğlu Hâşim'in ne mahalle firâr eylediği ma'lûm olmamağla fîmâ-ba'd vakten mine'l-evkât zuhûr etmek lâzım gelir ise Mihaliç Kazâsı'na ve havâlîsine ayak basdırılmamak ve tertîb-i cezâsına ikdâm olunmak üzere vârid olan tahrîrât mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verilip ve hilâfî hareket vukû' bulmamak için ahâlî-i merkûme nezre kat' olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

Şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn mücebince merkûm Mehmed Hâşim'in cürmü afv olunmağla işbu kayd bâ-emr-i âlî terkîn olunmağla ıtlâkıçin emir yazılmışdır.

Fî evâsıtı S. Sene [1]210.

Terkîn

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Kara Osman-zâde Hâcî Ahmed -dâme mecduhû-ya hüküm,

Mihaliç voyvodası sâbık müteveffâ Çıracı-zâde'nin kâtili kim idüğü bundan akdemce lede'l-istihbâr müteveffâ-yı merkûm esnâ-yı muhârebede kurşun isâbetiyle fevt olmuş olduğu ve sahîh kâtili Pankdozzâde Mehmed Hâşim idüğü tahkîk-kerde-i şâhânem olup, müteveffâ-yı merkûm civâr-ı saltanat-ı seniyyemde Mihaliç gibi mahalde voyvoda olup ve hakkında emr-i âlî sâdır olmamışken tahsîl sevdâsı ve nefsâniyyetine mebnî bilâ-fermân merkûmu katl ve voyvodalığı zabt şenâ'atine cesâreti merkûm Mehmed Hâşim'in izâle-i vücûdunu müstelzim hâlâtdan olmağla ve izâlesi bâbında bundan akdemce hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmakdan nâşî sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûm Mehmed Hâşim'in i'dâm [ve] izâlesine ikdâm ve ihtimâm eylemen fermânım olmağın mahtûmen ve mektûmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi kâtil-i merkûm Mehmed Hâşim'in i'dâm ve izâlesi mikdâr-ı kifâye asker istishâbıyla bi'n-nefs üzerine hareketinle mi olur yahud iktizâ eden asker üzerine karındaşlarından birini başbuğ nasb ve tesyîriyle mi mümkün olur yohsa âhar tedbîr ile mi husûle gelir merkûmun itmâm-ı kârı hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda, bir-minvâl-i meşrûh iktizâsına göre hareket ve bi'n-nefs hareketin muktezâ ise bi'n-nefes iktizâ etmez ise mikdâr-ı kifâye asâkir ve neferât üzerlerine karındaşlarından birini intihâb ve ta'yîn ve âhar tedbîre tevakkuf eder ise icrâ birle alâ eyyi vechin kân elegetirip cezâ-yı sezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e sevk ve tesyîriyle infâz-i emr-i münîfî ve senden me'mûl olan hamiyet ve sadâkati icrâya nisâr-ı vüs' ve tâkat ve kusûr ve rehâvetden ve tarafına ser-rişte verilmek ve tedbîrde kusûr bulunmak ile firâr ve gaybûbet eylemek ve mâdde-i mezkûrda ka'r-ı kesel (?) eylemesini mûcib hareketden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i R. Sene [120]7.

384 [124-2]

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl şakî-i merkûmun bu âna dek Hezargrad Kazâsı'na duhûl eylediği ve bundan akdem Vidin cânibinden gelir iken kazâ-i mezbûr bölükbaşı hudûdunda tesâdüf ve bir sâ'at kadar muhârebe ve firâr ve Şumnu'ya azîmet ve

ba‘dehû Ruscuk ahâlîlerinin i‘ânet ve muhâbereleriyle altmış nefer eşkıyâ ile bil-ihbâr leylen Hezargrad Kazâsı`ndan sür‘atle mürûr ve Ruscuk'a vürûd edip muâvinleri tarafından fırsat-yâb olamamağla yine avdet ve Şumnu'ya azîmet ve kurâlarında muhtefî olduğu beyânıyla inhâ-yı mezkûreye adem-i rağbet birle kazâ-i mezkûra vürûd etmek ihtimâli olur ise ahz ve istîsâlinde tecvîz-i fûtûr olunmayacağını nâtık Hezargrad kâdisının vârid olan i‘lâminin mehfûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 26 Ca. Sene [120]7.

Hezargrad A‘yânı Hâcî Ömeroğlu Ömer -zîde kadruhû-ya hüküm,

Ahz ve i‘dâmı babında bi‘d-def‘a‘ât hakkında fermân-ı kazâ-cereyân eden Tirsiniklioğlu İsmâ‘il nâm şakî bundan akdem Şumnu ve Hezargrad havâlîlerinde geşt ve güzâr ederek bi‘l-âhare havâlî-i mezkûreden başına cem‘ eylediği eşkıyâ ve haşerât ile Ruscuk'a hücum ve muhârebeye tasaddî etmekle kasaba-i mezbûr ahâlîsi dahi bi‘d-def‘a‘ât mukâbile ve muhârebe birle şakî-i merkûmun cem‘iyyetini tefrîk ve perîşân eyledikleri ve el-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûm firâren Hezargrad Kasabası'nda duhûl ve sen ki a‘yân-ı mûmâ-ileyhsin zîr-i himâyende firâr üzere olduğu ve bu def‘a şakî-i merkûmun i‘dâmı sana göre be-gayet eshel idüğü ol tarafdand gelenlerin ihbârlarıyla tahkîk-kerde-i şâhânem olup şakî-i merkûm-i habâset-[âlûd] oldukça Rusçuk ve havâlîsi ahâlîsinin ve sâir ibâdullâhın emniyyetleri meslûb ve bi-eyyi hâlin izâle-i vücûd ve tertîb-i cezâsı sende matlûb olmağla her ne tarîkle olur ise olsun şakî-i mezbûrun tertîb-i cezâ-yı sezâsıyla infâz-ı evâmîr-i aliyyeme ihtimâm ve dikkat-i tâm eylemen fermânım olmağın, mahfîyyen ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi ne tarîkle olur ise olsun firâr etdirilmeksizin şakî-i mezbûrun i‘dâm ve izâle-i vücûdu hasran ve kasran sende matlûb-ı kat‘î-i şâhânem idüğü ve şakî-i merkûm hâlâ yanında mahmî ve muhtefî olduğu tahkîk olunmuşken hâtır ve gönlüne ri‘âyet ve mülâhaza-i âhara mebnî izâle-i vücûdu emrinde ağmâz ve rehâvet ve firâr etdirilip tekrâr fûrce-yâb olmasını mûcib hâlet vukû‘a gelmesi lâzım gelir ise vehâmeti tarafına râcî‘ olacağı ma‘lûmun oldukça muktezâ-yı gayret ve sadâkat ve bu bâbda icrâ ve ibkâ birle tarafına ser-rişde verilmeksizin bir tarîkle şakî-i mezbûrun tertîb-i

cezâsına ve ibâdullâhın şürûr ve mazarratından tahlîs ve rehâsına ve itmâm-ı kârı haberini Der-aliyyem`e i`lâm ve inhâya mübâderet birle meşkûru'l-mesa'y olmağa dâmen-dermeyân-ı gayret ve hilâfı vaz' ve hareketle vehâmetini müşâhede etmekden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.
Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

385 [124-3]

Bunun dahî.

Şumnu A'yânı Çavuşzâde İsmâ'il -zîde kadruhû-ya hüküm,
Bundan akdem tertîb-i cezâ-yı sezâları babında bi'd-def'a'ât haklarında fermân-ı kazâ-cereyân eden Selvili Hasan Ağacık ve Ruscuk firârîlerinden Tirsiniklioğlu İsmâ'il nâm şekâvet-pîşeler bu esnâda Şumnu'ya vürûd ile merkûm Selvili Hasan Çalikoğlu Osman ve mezkûr Tirsiniklioğlu İsmâ'il Soltadoğlu Mehmed Ağa demekle arîf müfsidlerin yanlarında mahmî ve ihtifâ ve firâr üzere oldukları sahîhan tahkîk-kerde-i şâhânem olmağla sen ki a'yân-ı mûmâ-ileyhsin şakîyân-ı mezkûrânı her ne tarîkle ve ne vechile olur ise olsun firâr etdirilmeksizin bi-eyyi vechin kân elegetirip cezâların tertîb ve ser-i maktû'ların Der-aliyyem`e irsâl ve tesyîr ve mecbûl olduğun sadâkati bu bâbda dahi icrâ birle hakkında iltifâtı mûcib hidemât-ı gayûrâne ibrâzına nisâr-ı cehd ve tâkat eylemen fermânım olmağın mahfîyyen ve mektûmen ve hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi şakîyân-ı mezkûrân Tirsiniklioğlu İsmâ'il ve Selvili Küçük Hasan'ın alâ eyyi vechin kân tertîb-i cezâ-yı sezâları hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve bunlar Şumnu'ya dâhil olmuşlar iken ma'âzallâhi te'âlâ himâye ve sû'-i tedbîr sebebiyle elegirmeyip firâr eylemeleri lâzım gelir ise veyahud ahzlarında ağmâz ve bu tarafda yokdurlar deyu özr ve illet îrâd ve ibrâz eylemen ve firârlarına ruhsat ve cevâz göstermen ihtimâlin olur ise senin için selâmet ve necât mutasavver olmayıp mazhar-ı gadab-ı şâhânem ve ber-vefk-i matlûb izâle-i vücûdlarıyla emr-i âlîşânımın infâzına muvaffak olduğun hâlde karîn-i iltifât ve mükâfât olacağın ma'lûmun oldukda, işbu emr-i âlîşânımı bir hoşça mütâla'a ve

şakîyân-ı merkûmânın izâle-i vücûd ve tertîb-i cezâları Der-aliyyem`e ne makûle hidmet ve ibâd ve bilâdın şürûr ve mazarratlarından tahlîsi husûsu ne mertebelerde hamîyyetkârâne hareket ve sadâkat idüğünü mülâhaza ederek merkûmânı Şumnu Kasabası'ndan firâr etdirilmeksizin i`mâl-i tedâbîr-i dil-pezîr ve birer takrîb hâtır-firîb ile mi olur ve'l-hâsıl ne vechile ve ne tarîkle mümkün ve mutasavver olabilir ise alâ eyyi vechin kân cezâların tertîb ve ser-i maktû'ların der-bâr-ı atûfet-karârıma tesyîr ve tesrîb ve bu bâbda dahi Devlet-i Aliyeme sâdikâne bir hidmet ibrâzına ve mazhar-ı iltifât-ı pâdişâhânem olmağa nisâr-ı cehd ve tâkat eylesin. Şöyle ki, merkûmânın bu esnâda Şumnu'da oldukları gereği gibi tahkîk ve tashîh olunmuşken hâtır ve gönüle ri`âyeten ağmâz veyahud bu tarafda yokdurlar ve gelmediler deyu i`tizâr ile işi ferdâya ta`lîk ve esâb-ı ahz ve izâleleri tedârük ve istihzâr ve tedbîrde tehâvûn ve taksîr sebebiyle ol taraftan dahi firâr ve elegirmemeleri ihtimâli olur ise beher-hâl sana azv-i kusûr olup bâlâda muharrer va`idât-ı şâhâneme mazhar olacağın muhakkaktır âna göre amel ve hareket eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [120]7.

386 [125-1]

Bunun dahî.

Vidin Muhâfızı Vezîr Seyyid Ali Paşa`ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin muktezâ-yı me`mûriyyetin üzere Selvili Küçük Hasan ve Menzilci Mutaş ve Süleyman Alemdar ve avenelerinden Plevneli Doyranoğlu ve Dudu ve eşkıyâ-yı sâirenin üzerlerine hareket ve azîmetinde eşkıyâ-yı mezkûre Selvi'den firâr ve başlarında olan Arnavud haşerâtı müteferrik ve dağlı eşkıyâsı dahi vatan-ı asliyyelerine ric`at ve merkûm Küçük Hasan dahi bir mikdâr neferât ile Hezargrad Kazâsı`nda Kazan (?) Tekyesi'nde ihtifâ ve firâr ve ânların dahi ne mahalle azîmet eylediği ma`lûm olmadığını tarafına ihbâr etmeleriyle, firârî-i merkûmların verâsından bir mikdâr asker irsâl etdikden sonra sen Selvi'ye vürûd ve firârî eşkıyâ-yı merkûmeden elegirenlerin ba`zılarını salb ve merkûm Plevneli Doyranoğlu Mehmed ve karındaşı Hüseyin ve alemdârı diğeri Hüseyin ve Dudu Osman'ın cezâlarını tertîb ve rü`us-i maktû'larını irsâl ve tesrîb eylediğin bu def`a

Der-aliyyem`e vârid olan tahrîrâtından ma`lûm ve müstebân olmuştur. Şakî-i merkûm hayâtda oldukda Selvi Kazâsı ihtilâlden masûn olmayacağı âşikâr olmağla şakî-i merkûmu bundan böyle taharrî ve tecessüs etdirilip bulunduğu mahalde ahz ve girift ile hakkında mukaddem sâdır olan fermân-ı âlî mazmûnu icrâ olunmak fermânım olmağın te`kîden ve ihtimâmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ( ) ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i merkûm Küçük Hasan'ın bi-eyyi hâlin elegetirilip mukaddem ve mu`ahhar sâdır olan evâmîr-i aliyyem mücebince i`dâm ve izâlesiyle te`mîn-i ibâd ve bilâda i`tinâ olunmak matlûb-ı şâhânem olduğu ve şakî-i merkûmun bi-eyyi vechin kân elegetirilmesi için bulunduğu mahallerin hükkâm ve zâbitânına dahi başka emr-i şerîfim ısdâr olunduğu ma`lûmun oldukda muktezâ-yı me`mûriyyetin üzere şakî-i merkûmu bundan böyle dahi taharrî ve tecessüs etdirilerek alâ eyyi vechin kân bulunduğu mahalde ahz ve girift ve mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mantûku üzere icrâ-yı muhâberât birle şerr ve şûrundan ibâd ve bilâdın te`mîn ve tahlîsi husûsuna ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden ve fukarâ ve zu`afâ ve bî-cürm mazlûmînin pâ-zede-i huyûl-i hasâr olmalarını mûcib hâlâtı tecvîzden ittikâ ve mücânebet ve merkûmun ahz ve i`dâm olunduğunu serî'an Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâya müsâra`at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [120]7.

387 [125-2]

Bir sûreti

Hezargrad ve Selvi ve Lofça ve Ruscuk ve Plevne ve Tırnova ve sâir ol havâlîde zikri âtî şakînin bulunduğu mahallin kuzât ve nüvvâbına ve a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdârları ve sâir bi'l-cümle zâbitân ve vücûh-ı ahâlîye

Müşârun-ileyhe ber-vech-i muharrer emr-i âlî sâdır olduğu ve şakî-i merkûm her ne mahalde bulunur ise müşârun-ileyhin emriyle hareket ederek bulunduğu mahalde ahz ve izâle-i vücûduyla şerr ve şûrûrundan ibâd ve bilâdın te`mînine i`tinâ ve dikkat eylemeleriçin iktizâsına göre.

388 [125-3]

Bunun dahî.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 17 Ca. Sene [1]210.

Terkîn

İzmir Voyvodası () -*zîde mecdühû*-ya hüküm ki,
Sâbıkâ Mora Tercümânı Teodos nâm zimmî bundan akdem Âsitâne-i Aliyyeme gelmekle ba'zı suâl ve cevâb zımnında ahzı husûsuna irâde-i aliyyeme müte'allik olup ve Rum patriği ma'rifetiyle mesfûrun Âsitâne-i Aliyyemde mütemekkin babasından suâl olundukda on bir gün mukaddem Âsitâne'den hareket ve İzmir cânibine azîmet etmiş olduğu tahkîk olunmağla sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin mesfûru İzmir ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise bi't-tefahhus elegetirip ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () Çavuş -*zîde kadruhû*-ya mahbûsen teslîm ve Der-aliyyem'e irsâl ve ihzârına mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın mahfîyyen ve mektûmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren çavuş-ı mûmâ-ileyh ile tarafına irsâl olunmuşdur. İmdi mesfûr İzmir ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise sırren ve alenen taharrî ve tecessüs birle ahz ve Der-aliyyem'e ihzârı bi-eyyi hâlin senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve tahrîre kusûr ve rehâvet ve tarafına ser-rişte verilmek ile firâr ve gaybet eylemesini müceb hareketin zuhûr eder ise mes'ûl ve mu'âteb olacağın bî-iştibâh idüğü ma'lûmun oldukda vusûl-i emr-i şerîfimde mesfûru bi't-taharrî elegetirip mahbûsen ve mukayyeden çavuş-ı mûmâ-ileyhe teslîm ve Âsitâne-i Saâdetime serî'an ihzâr ve îsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden be-gâyet ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene 1207.

389 [125-4]

Hâlâ Belgrad Muhâfız Vezîr Ahmed Paşa'ya ve Semendire ve Uziçe ve Niş ve sair ol havâlîlerde zikri âtî şakîlerin bulundukları mahallerin kuzât ve nüvvâbına ve yeniçeri zâbitânı ve sair bi'l-cümle zâbitân ve iş erleri -*zîde kadruhûmâ*- hüküm ki,

Bundan akdem sâdır olan evâmir-i aliyyem mücebince Belgrad'dan tard ve teb'îd olunan yamakân-ı atıkadan birinin kal'a-i pâdişâhâneme ayak basmamalarına irâde-i aliyyem ta'alluk eylemişken yamakân-ı matrûde-i mezkûre hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i evâmir-i aliyyem etrâfda tecemmu' birle Belgrad'a hücûm ve bi'l-muhârebe cebren duhûle cesâret etmeleriyle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere mevcûd ve me'mûr-ı ma'îyyetin olanlar ile Belgrad'a vürûd ve duhûle ve tâ'ife-i mezkûre hurûc eyledikleri tahrîrâtından münfehim ve ma'lûm olup ancak tâ'ife-i mezkûre hilâf-ı evâmir-i aliyyem bu gûne harekât-ı bâğiyâne ve etvâr-ı şekâvetkârâneye mücâseretleri kendi re'yleriyle olmayıp içlerinden Bihkevî Hacı İbrâhim ve Hasan nâm ser-gerdelerin tahrîk ve ibrâm ve cebr ve ilcâmlarıyla olduğu dahi ol taraftan gelenlerin ihbârlarıyla tahkîk olunduğuna binâen şakîyân-ı mezkûrân Hacı İbrâhim ve Hasan'ın bulundukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle ve cümle ittihâdıyla ahz ve cezâları tertîbine irâde-i kâtı'a-i şâhânem müte'allik olmağın

[126-1]

mahsûsan işbu emr-i âlişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûmânın Belgrad ve Pozorofça¹⁴³ ve Semendire ve Niş ve sâir ol havâlîlerde her ne mahalde bulunurlar ise elegetirilip tertîb-i cezâ-yı sezâları siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve yeniçeri zâbitânı ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz sizden matlûb-ı şâhânem olduğu ve merkûmân Vidin ve sâir ol taraflara firâr etmek ihtimâli olur ise bulundukları mahallerde elegetirilip tertîb-i cezâlarına ihtimâm olunmasıçin Vidin ve Silistre muhafazalarına me'mûr vüzerâ-yı izâm ve Niğbolu mütesellimi ve sâir hükkâm ve zâbitâna hitâben başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr olunduğu ma'lûmunuz oldukda merkûmânı alâ-eyyi-hâlin elegetirip tertîb-i cezâlarıyla infâz-ı evâmir-i aliyyeme mübâderet ve eğer Vidin ve havâlîleri ve sâir Tuna yalılarına firâr etmek ihtimâli olur ise Vidin ve Silistre muhafızları ve sâirleriyle bi'l-muhâbere zâbitleri ma'rifetleriyle elegetirilip icrâ-yı cezâlarına ihtimâm ve dikkat-i tâm ve keyfiyyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve i'lâma ikdâm eylesiz deyu bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Mustafa Ağa -dâme ulüvvuhû- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

¹⁴³ Paşarofça olarak bilinen yerdir.

Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

390 [126-2]

Bir sûreti

Vidin Muhâfızı Vezîr Seyyid Ali Paşa`ya ve Vidin kâdîsıyla Niğbolu Sancağı'nda kâin sâir kuzât ve nüvvâba ve Vidin Yeniçeri Zâbiti () ve Niğbolu Mütessellimi () *zîde-mecdühümâya* ve sâir bi'l-cümle zâbitân ve iş erlerine

Merkûmân Belgrad taraflarında elegetirmeyip bir takrîb firâr Vidin ve sâir ol havâlîlere varmaları ihtimâli olur ise bi-eyyi hâlin ahz ve izâlelerine ihtimâm olunmak üzere bâ-mektûb ber-vech-i meşrûh.

391 [126-3]

Bir sûreti

Silistre`de ikâmete me`mûr Vezîr Arslan Mehmed Paşa`ya ve Silistre ve sâir Tuna sevâhili ve etrâfda şakîyân-ı merkûmânın bulundukları kazâların kuzât ve nüvvâba ve yeniçeri zâbitân ve serdârları ve a`yân ve iş erlerine

Merkûmânın ahz ve izâleleriçin ber-vech-i meşrûh bâ-mektûb-ı ocak.

392 [126-4]

İşbu emr-i âlî mahalline vürûd edip icrâ olunmaksızın gerüye gelip battâlda hıfz olunmuştur.

Fî evâil-i C. Sene [120]7.

Tatarpazarı Kazâsı Serdârı () -*zîde kadruhû-ya* hüküm,

Bundan akdem Nevrekob Kazâsı`nda a`yânlık sevdâsıyla fukarâ-yı ra`iyyete îsâl-i mezâlim ve hasâra mütecâsir olan Zaimoğlu Mehmed Ağa demekle meşhûr şekâvet-pîşe öteden berü katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a`râz misillü envâ'-ı şekâvet ile me'lûf ve bi'd-def'a'ât kazâ-i mezbûre a`yanlığını fuzûlî zabt ve rü'yet dâ'iyyesiyle dağlı eşkıyâsıyla bi'l-ittifâk kazâ-i mezbûr üzerine hücum ve muhârebeye tasaddî birle ehl-i ırz makûlelerini tecrîm ve ba'zısını katl ve i'dâm ve fukarâ-yı ra'iyyetin emvâl ve eşyâlarını eşkıyâ-yı merkûmeye i'âre birle vedî'atullâh

olan fukarâ-yı ra'yyet mazhar-ı envâ'-ı cevır ve hasâret oldukları lede'l-tahkîk bi'd-def'a'ât hakkında evâmir-i aliyyem sâdır olmuşken bir takrîb ıtlâk ve el-yevm Tatarpazarı'nda ikâmet ve yine dağlı eşkıyâlarıyla ittihâd ve ser-gerdeleriyle her bar mülâkâtdan hâlî olmadığı ve eşkıyâ-yı merkûme Razlık Kazâsı'nı bundan akdemçe gâret ve ihrâk eylediklerinde iânete mücâseret edip muzırr-ı ibâd ve sa'y fi'l-arz bi'l-fesâd olduğu bu def'a dahi tahkîk-kerde-i şâhânem olduğuna binâen sen ki serdâr-ı mûmînâ-ileyhsin şakî-i merkûmu alâ-eyyi-hâlin elegetirip izâle-i vücûd-ı şekâvet-nümûduna i'tinâ ve dikkat eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i merkûm Zaimoğlu Mehmed'in her ne tarîkle olur ise olsun i'dâm ve izâle-i vücûdu senden matlûb-ı şâhanem idüğü ve tarafına ser-rişte verilmek ile firârını mü'eddî hâlet tecvîzi hakkında vehâmeti mûcib olacağı ma'lûmun oldukda şakî-i mezbûru ne tarîkle olur ise olsun elegetirip izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla gâile-i mezbûrun indifâ'ına ve ibâdullâh üzerlerinden def'-i şûrûr ve mazarratına ihtimâm ve dikkat ve tekâsülden ve firârını mûcib hâlât ihtiyârıyla mazhar-ı ikâb-ı elîm olmakdan ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

393 [126-5]

Hâlâ Rumili Vâlîsi vezîrim Ebubekir Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm, Üsküb Sancağı'nda vâki' Kırçova ve Ohri Sancağı'nda vâki' Debre ve Mat kazâlarından Yaşar Bey ve Yusuf Bey ve Şahur ve Hasan Tora ve Baho Tora [ve] Matlı Osman nâm şekâvet-pîşeler öteden berü şekâvet ve tuğyân âdet-i 'leri olduğuna binâen ba'zı müfsid¹⁴⁴ ve muharrikin tahrîk ve ifsâdlarıyla iki binden ziyâde Arnavud haşerâtını başlarına cem' ve Pirlepe ve Köprülü Tikveş ve İştib ve Usturumca ve Petriç kazâlarına [varıp] otuzar kırkar kîse akçe ahzıyla fukarâ-yı ra'yyeti pâymâl ve nice gûne tekdîr ve rahnedâr ve zulm ve te'addîlerinin hadd ve pâyanı olmadığı mukaddemâol taraflardan gelen arz ve tahrîrât mefâhîminden ve erbâb-ı vukûf ihbârlarından ma'lûm ve müstebân olduğuna binâen bâlâda mastûru'l-esâmî şakîlerin ahvâl ve keyfiyyetlerini sırren ve alenentashîh ve tahkîk ederek haklarında inhâ olunan şekâvet-i mezkûre indinde dahi tahakkuk eylediği sûretde

¹⁴⁴ Metinde "mefsedet" şeklinde yazılmıştır.

hemân ne tarîkle olur ise olsun emân ve zamân verilmeyip rû-yi arzdan izâle-i vücûd ve müdâfa‘a-i şürûr ve mazarratıyla ibâdullâhı keyd ve mazarratlarından tahlîsa sarf-ı vüs‘ ve kudret olunmak bâbında bin iki yüz altı senesi evâsıt-ı Zi'l-ka‘de'sinde sana hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî Pirlepe kâdîsı tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan bir kıt‘a i‘lâmın hulâsa-i mefhûmunda bir müddetden berü kazâ-i mezbûre ahâlî ve fukârâ-yı ra‘iyyete îsâl-i hasâr eden Matlı Osman ve karındaşı Hüseyin ve Halil ve Mustafa ve refîklerinden Debreli Receb Tora ve Hasan ve Bayram Tora nâm şakîler âdet-i müstemirreleri üzere bu def‘a dahi başlarına cem‘ eyledikleri küllî haşerât ile îsâl-i hasâret ve gasb-ı emvâl-i fukarâya mübâderet eylediklerinden kazâ-i mezbûr voyvodası Hulusî Mehmed Ârif -zîde kadruhû- üzerlerine varıp cem‘iyyetlerini tefrîk ve perîşân ve mezbûrûn

[127-1]

Halil ve Bayram Tora'nın cezâlarını tertîb ve ru'ûs-i maktû'ların Dîvân-ı Rumili[‘ye] irsâl eylediği ve bâkîyyetü's-süyûf Mat ve Debre kazâsına firâr ve el-yevm ol levendât olmalarıyla ser-i eşkıyâ olan mezbûrûn Matlı Osman ve karındaşı Hüseyin ve Mustafa ve refîkleri Receb Tora ve Hasan ve Abdurrahman ve Kör Bayram nâm şakîlerin def‘-i mazarrat ve şekâvetleriçin sana hitâben müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu derc ve iş‘âr olunmuş sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mücebince eşkıyâ-yı merkûmenin def-i şekâvetlerine ihtimâm eylemen fermânım olmağın tekmîlen ve isti‘câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vedî‘atullâh olan fukârâ-yı ra‘iyyet ve ahâlî-i memlekete bu misillü eşkıyâ ve eşirrâ taraflarından mazhar-ı cevri ve hasâr olduklarına rızâ-yı dâverânem olmayıp cümle fukârâ ve zu‘afâ sâye-i şefkat-vâye-i pâdişâhânemde gunûde-i pister-i emn ve emân olmaları akzâ-i metâlib-i hüsvânem olduğu ve bu misillü eşkıyânın ibâd ve bilâd üzerlerinden def‘-i şürûr ve mazârlarıyla irâha-i ahâlî-i ibâda dikkatin matlûb-ı şâhânem idüğü ma‘lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince eşkıyâ-yı merkûmun def‘ ve ref‘-i şekâvetleriyle infâz-ı evâmir-i aliyye-i celîle ve istihsâl-i emniyyet-i ibâd ve bilâda kemâl-i sa‘y ve ikdâm ve ihtimâm ve ağmâz ve tesâmühden ve bu

bahâne ile şekâvetde alâkası olmayan bîcürm ehl-i ırz makûlesine celb-i mâl sevdâsına mebnî azv-i şekâvet ve isnâd-ı töhmet ile hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve münâfî-i rızâ te'addî vukû'unu tecvîzden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Evâhir-i Ca. Sene 1207.

394 [127-2]

İktizâsının icrâsıçin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş. Sene [120]7.

Sâbıkâ Belgrad muhâfızı iken vezâreti ref' ve Dimetoka'da ikâmete me'mûr kılınan Mehmed Paşa *dâmet me'âlihîye* hüküm, Bundan akdem sâdır olan evâmîr-i ekîde-i şâhânem müceblerince Belgrad'dan tard ve teb'îd olunan yamakânın birisi zinhâr ve zinhâr kal'a-i pâdişâhânem ve havâlisine uğradılmamaları te'kîdâtı, sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin kal'a-i merkûme me'mûriyetinden berü sana dahi kirâren ve mirâren tenbîh ve teşdîd olunmuşken bu bâbda vâki' olan sû'-i tedbîr ve adem-i ihtimâmından nâşî yamakân-ı matrûdenin kal'a-i mezkûreye duhûl eyledikleri ve bi'l-âhare tekrâr tard ve ib'adları vezîr ta'yîni ve asker tesyîri misillü teklîfât ihtiyârına muhtâc ve aralıkda katl-i nüfûs ve fukarânın pâ-zede ve iz'âc olunmalarına sebep ve illet olduğunun zâhir ve âşikâr olduğuna binâen şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince vezâretin ref' ve Dimetoka'da ikâmetine irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle me'mûriyyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve savb-ı me'mûruna îsâle mübâşir ta'yîn olunan () ile ırsâl olunmuşdur. Ber-minvâl-i muharrer vezâretin ref' olunmağla Dimetoka'da ikâmetine irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl Belgrad'dan hareket ve mübâşir-i mûmâ-ileyh refâkatıyla doğru Dimetoka'ya azîmet ve vusûle müsâra'at ve muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere kasaba-i mezbûrede ikâmet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet ve mahall-i me'mûruna vusûl ve ikâmetine mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ca. Sene [120]7.

395 [127-3]

Hâlâ Anadolu Vâlîsi Vezîr el-Hâc Ali Paşa`ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ahz ve istîsâline me'mûr olduğun sâbıkâ Menteşe Mütesellimi Hasan Çavuşoğlu Bekir'i iki nefer oğullarıyla hayyen ahz ve mezbûr Bekir ile bir nefer oğlunu Der-aliyyem`e irsâl ve diğeroğlu Osman'ı yanında tevkîf eylediğin, bundan akdem vârid olan tahrîrâtında iş'âr olunmuş olmağla bu def'a merkûm Hasan Çavuşoğlu Bekir bir neferoğlu ile Der-aliyyem`e eğerçi vâsıl olup ancak yanında tevkîf eylediğin diğeroğlu Osman cihet-i şekâvetde sâirînden esnâ' ve eşkâ-i vâcibü'l-izâle olduğu tahkîk-kerde-i şâhânem ve bi-eyyi hâlin, mezbûrun tertîb-i cezâsına irâde-i pâdişâhânem müte'allik olmağla merkûmu dahi hayyen veyahud tertîb-i cezâ birle ser-i maktû'unu irsâle mübâderet eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuştur. İmdi şakî-i mezbûr Osman'ın be-eyyi hâlin tertîb-i cezâ-yı sezâsı matlûb-ı şâhânem olduğu ve hayyen veyahud tertîb-i cezâ birle ser-i maktû'unu tesyâr şikkından ne vechile münâsib ise re'yine ihâle kılındığı ma'lûmun oldukda indinde ne vechile irsâli istisvâb olunur ise vusûl-i emr-i şerîfimde ol vechile icrâ-yı irâde-i dâverânem ve infâz-ı emr-i celîlü's-şânıma i'tinâ ve dikkat ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Ca. Sene [120]7.

396 [128-1]

Merfû'u'l-vezâre olup Konya`da ikâmete me'mûr Nablusî İbrâhim Paşa *dâmet me'âlihî*[ye] hüküm

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, ikâmete me'mûr olduğun Konya ahâlîsiyle adem-i ülfetin ve aktâr-ı Hicâz'ın havası ve sükkânı ile muvânis ve ol cânibe meyl ve rağbetin beyânıyla Konya`dan kalkıp Kudüs-i Şerîf'de ikâmet eylemen husûsuna izn-i hümayûnum erzânî kılınması istid'âsında olduğun bu def'a bi'l-inhâ ma'lûm-ı hidîvânem olmakdan nâşî paşa-yı mûmâ-ileyhsin, Kudüs-i Şerîf'de ikâmet eylemen fermânım olmağın ruhsatı hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi

keyfiyyet ma'lûmun oldukda Konya`dan hareket ve Kudüs-i Şerîfe varıp ikâmet ve devâm-ı ömr ve devlet-i şâhâneme da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [120]7.

397 [128-2]

Ba'zı şürût ile ıtlâk olunup şürût-ı afvına ri'âyet eylemesini ve etmez ise cezâsı tertîb olunacağını ifâde ve mâdem ki şürût-ı mezkûre ri'âyet ede mukaddem hakkında sâdır olan emre mebnî kimesne tarafından dahl ve ta'arruz olunmamak üzere emrim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]211.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kayd terkîn ve i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

28 Za. Sene [1]211.

Terkîn

Zikri âtî şakînin Seydişehir ve havâlisinde bulunduğu mahallin kâdîsına ve Bozkır Ma'deni Emîni es-Seyyid Süleyman -zîde mecdühû-ya ve zâbitân ve iş erlerine hüküm,

Seydişehir Kazâsı ahâlisinden olup a'yânlık dâ'iyyesiyle başlarına haşerât cem'iyle tuğyân ve izhâr-ı sûret-i şekâvet ve evâmir-i aliyyeme adem-i itâat ve ma'denciyanın amele akçeleri ve sermâye-i ma'deni edâ ve irsâlinde rehâvetleri hasebiyle cânib-i şer'den verilen i'lâm-ı şer'î mücebince cezâsı tertîb olunan Kürklüoğlu Mehmed nâm maktûlunoğlu Mustafa nâm şekâvet-pîşe avenesi olan eşkiyâ ile firâr etmiş olduğu ve merkûm Mustafa, Bozkır Ma'deni emînini kazâ-i merkûma uğratmayıp kazâ-i mezbûru teğallûben zabt ve yedi sekiz seneden berü ma'den-i hümayûnumun ibtâlini mûcib harekât-ı şenî'aya ictisârından başka ahâlî fukarâsından dahi fuzûlî külliyyetlü emvâl gasb eylediği bâ-tahrîrât bundan akdem lede'l-inhâ ve'l-istid'â merkûm firârî Mustafa'nın dahi bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak için bin iki yüz altı senesi evâsıt-ı Safer'inde emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâlet-i hâzihî Kırili ve Göçi-i Kebîr ve Bozkır ve Seydişehir kazâları kâdîları ve ahâlîleri taraflarından Der-aliyyem'e vârid olan i'lâmât ve arzuhâlin netîce-i meâlinde şakî-i

merkûm Kürklüoğlu Seyyid Mustafa ve avenesi firâr eylemişler iken bu esnâda zuhûr ve haklarında sâdır olan emr-i şerîfim sâhtedir deyu ma'den-i mezkûr kazâlarına i'lan birle firârî eşkıyâyı başlarına cem' ve Seydişehir Kazâsı'nı ma'den-i mezkûrdan ifrâz edecegiz deyu ihtilâli mûcib harekâta cesâret etmeleriyle merkûmların te'dîbleri icrâ olunmadıkça ma'den-i mezkûr ihtilâlden hâlî olmayacağı derc ve iş'âr olunmuş husûs-ı mezbûr hâlâ Darbhâne-i Âmirem nâzırı olan Yusuf - *dâme ulüvvuhû*-ya havâle olundukda, merkûm firârî Mustafa'nın bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâsı için târîh-i merkûmda emr-i şerîfim sudûr etmiş olduğu beyânıyla şakî-i mezbûr Der-aliyyemde zuhûr eder ise hakkında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim icrâ olunacağı ve ol taraflarda zuhûr eder ise ma'den toprağına ayak basdırılmayıp bulunduğu mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince cezâsı tertîb olunması için emr-i münîfim sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ırsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve ma'den emîni ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz şakî-i merkûm Seyyid Mustafa Seydişehir ve havâlisinde bulunduğu mahalde ber-vech-i suhûlet ahz ve mukaddemâ ve hâlâ sudûr eden evâmir-i aliyyem mûceblerince ma'rifet-i şer'le cezâsını tertîb ile infâz-ı evâmir-i aliyyeme ihtimâm ve dikkat-i tâm eylemeniz matlûb-ı mülûkânem olduğu ve kazâ-i mezbûr ma'den-i mezkûrdan ifrâz olunmayacağı ve şakî-i merkûm Der-aliyyemde zuhûr eder ise mücâzât-ı lâyık icrâ kılınacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket birle şakî-i merkûm ol taraflarda zuhûr eder ise ma'den toprağına ayak basdırmayıp bulunduğu mahalde ahz ve ber-vech-i suhûlet mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mûceblerince ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le cezâsını tertîb ile tasfiye-i bilâd ve te'mîn-i ibâda ve tenfîz-i ahkâm-ı münîfeme mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfından hazer ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ca. Sene [120]7.

398 [128-3]

Sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince işbu kayd terkîn ve i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

Fî 27 Za. Sene [1]211.

Terkîn

Anadolu Vâlîsi vezîre ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Aydın Muhassılı Cihan-zâde Mîr Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya hüküm,

Menteşe Sancağı'nda vâki' Sobice Kazâsı sükkânında Haliloğlu İbrâhim nâm şakî öteden berü kendü hâlinde olmayıp başına cem' eylediği haşerât ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misillü hâlât-ı rediyyeye cesâret eylediği ve sudûr eden evâmir-i aliyyeme itâat eylemediği ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh bundan akdem vukû' bulan sefer-i hümâyûnuma azîmet eyledikde, ber-vech-i mâlikâne iştirâken ve iltizâmen uhdesinde olan Murâdlu Mukâta'âsı ve iltizâmât-ı sâire ve ecdâdından müntakil çiftlikleri mahsûlâtını ve sâir emvâlini fuzûlî zabt ve âdemlerini ahz ve habs ve ahâlî-i kazânın eşyâlarını gasba ve karındaşı Mehmed Bey'in üzerine hücum ve bi'l-muhâbere âdemlerini katle ve nice nice ef'âl-i nâ-ber-câya mütecâsir olduğu ve sefer-i hümâyûnuma vürûd eden îfâ-yı muktezâ-yı me'muriyyet eylemeyeceği vârid olan arz ve mahzardan ve şakî-i merkûmun sûret-i hâlinde müstebân olmakdan nâşî şakî-i merkûm bulunduğu mahalde kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince suhûlet vechile bi-eyyi hâlin ahz ve hakkında lâzım gelen mücâzâtın icrâsıyla şürûr ve mazarratından ahâlî ve fukarânın tahlîs ve te'mînine ikdâm olunmasını hâvî bin iki yüz beş senesi Safer'inde emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunup lâkin şakî-i merkûm ol vakitte ba'zı kimesneler ile ittifâk ve binâ eylediği kullesine tahassun etmek hasebiyle emr-i merkûmun dahi icrâsı mümkün olmadığı ve şekâveti yevmen fe-yevmen müzdâd olduğu ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh üç seneden berü zarâr ve hasâreti yedi yüz kîse akçeye bâliğ olmuş idüğü beyânıyla izâlesi ve def-i şerr ve mazarratı bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûru bu def'a vârid olan tahrîrâtta istid'â olunmağla siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl-ı mûmâ-ileyhimâsız mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına mübâderet eylemeniz fermânım olmağın te'kîdi hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mahfiyyen () ile irsâl olunmuştur. İmdi muzırru'n-nâs olan eşkıyânın izâle-i vücûduyla te'mîn-i ibâd ve tasfiye-i bilâd mültezem-i pâdişâhânem olmakdan nâşî, mukaddem ve mu'ahhar sû'-i hareketi inhâ olunan şakî-i merkûm Haliloğlu

İbrâhim`in mücâzât-ı lâıkası icrâsıyla şerr ve mazarratından ibâdullâhın tahlîsi sizden matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ma`lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ şeref-rîz-i sudûr olan fermân-ı âlişânım mücebince şakî-i merkûmu ma`rifetiniz ve ma`rifet-i şer`le bulunduğı mahalde ber-vech-i suhûlet alâ-eyyi-hâlin ahz ve hakkında lâzım gelen mücâzâtın icrâsıyla infâz-ı emr-i hümâyûnuma dikkat ve ahâlî ve fukarâyı mezâlîm ve te`addîsinden tahlîse sarf-ı vüs` ve kudret ve encâm-ı kârı serî`an bu tarafa inhâya mübâderet ve ağmâz ve rehâvetden ve ahâlîye mûcib-i hasâr olacak hâlâtı tecvîzden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ca. Sene [1]207.

399[129-1]

Bilecik nâibine ve Yenişehir-i Bursa Kazâsı müte`ayyinâtından Genç Mustafa ve Otuğluzâde¹⁴⁵ el-Hâc Mehmed *zîde-kadrühümâya* hüküm,

Bilecik Kazâsı`nda Gülümbe karyesinde maktûl Hâcî Himmetoğlu'nun bölükbaşısı olup tertîb-i cezâsı bâbında hakkında fermân sâdır olan Sarıcaoğlu Yenişehir-i Bursa Kazâsı`nda muhtefî olduğı bundan akdem ihbâr olunduğına mebnî siz ki müte`ayyinân-ı mûmâ-ileyhimâsız ma`rifetiniz ile merkûm ahz ve cezâsı tertîb olunmak için bin iki yüz altı senesi evâhir-i Ramazân`ında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Ancak hakkında emr-i âlî sâdır olan merkûm Sarıcaoğlu maktûl-i merkûmun hizmetinde olmadığı ve sâdır olan emr-i şerîf garaz ve nefsâniyyete mebnî inhâ ile olduğı mevsûku'l-kelim kimesnelerden tahkîk olunmağla, fîmâ-ba`d kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla hakkında sâdır olan emr-i âlinin kaydı terkîn ve afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi merkûm Sarıcaoğlu maktûl Hâcî Himmetoğlu'nun hizmetinde olmadığı ve hakkında sudûr eden fermân hilâf-ı vâki` inhâya mebnî ısdâr olunmuş olduğı bu def`a tahkîk olunmakdan nâşî ber-minvâl-i muharrer afv ve ıtlâkına müsâ`ade-i aliyyem erzânî kılındığı ve hakkında sudûr eden emr-i merkûmun kaydı ref` ve terkîn olunduğı ma`lûmunuz oldukda siz ki müte`ayyinân-ı mûmâ-ileyhimâsız merkûm Sarıcaoğlu'na fîmâ-ba`d kaydı münâfi-i emre mebnî tarafınızdan dahl ve ta`arruz vukû`undan mübâ`adet eyleyesiz ve sen ki nâib-i mûmâ-ileyhsin şürût-ı ıtlâkına ri`âyet

¹⁴⁵ Veya Otağlı-zâde veya Uluğluzâde

eylemesini tenbîh ve te'kide mübâderet ve hilâf-ı emr ve rızâ hareket ve hâlet vukû'unu sen dahi tecvîzden mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [120]7.

400[129-2]

Sofya Mütesellimi () -zîde mecduhû-ya ve serdâr ve a'yân ve vücûh-ı belde -zîde kadruhûmâ- hüküm,

Dağlı eşkıyâsından maktûl İdris ve Kırçalılı Halil'in oğulları üç yüz mikdârı eşkıyâ ile bu esnâda Samakov Kazâsı'na dört sâ'at mesâfe Bane nâm mahalle vürûd ve mahall-i merkûmda olan hânelere nüzûl ve bir gece beytûtet ve fukarâ[ya] zararî mesmû' olduğu gibi herkes sâkin olduğu hânenin sâhibini bağlamak üzere beynerinde mukâvele etmiş olduklarında tüfenk sadâsı zuhûrunda cümlesi sâhiblerini bend edip bi'l-cümle hânelerinde mevcûd emvâl ve nisvânların libâsların gasb ve gâret ve fesâd ve hıyânetden başka yirmi sekiz nefer âdemi dahi mukayyeden ahz ve Samakov menzilhânesinde mevcûd menzil bârgîrlerini getirdip tahmil ve üç sâ'at mesâfesinde cibâlinde vâki' karyeye azîmet ve Samakov Kazâsı'na dahi âdem irsâliyle on kîse akçe taleb ve ahz ve İhtiman Kazâsı'na dahi âdem gönderip üç kîse akçe ile bir re's esb mütâlebe eyledikleri ve üç yüz mikdârı dağlı eşkıyâsı dahi Pazarcık tarafında Batak nâm mahalde tecemmu' ve etrâf ve eknafa îsâl-i hasara müteheyi eyledikleri ve sâlifü'z-zikr eşkıyânın ser-gerdeleri Selvili Küçük Hasan ve Tırnovalı Külâhioğlu ve Sinobî Mehmed olduğu ve Samakov ve İhtiman taraflarında dahi li-eclî'l-muhâfaza ahâlî-i kazâ karagol şeklinde muhâfaza üzere oldukları ol havâliden mürûr eden erbâb-ı vukûf hademe-i Devlet-i Aliyyemin takrîr ve ihbârlarıyla tahkîk-kerde-i şâhânem olmakdan nâşî siz ki Sofya mütesellimi ve serdâr ve a'yân ve sâir vücûh-ı belde-i mûmâ-ileyhimsiz zikr olunan eşkıyânın üzerlerine varılıp ne tarîk ile olur ise olsun tefrîr-i cem'ıyyetleriyle te'mîn-i bilâd ve terfîh-i ibâda ihtimâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi fukarâ-yı ra'ıyyet ve sekene-i memleketin ızrârlarına vechen mine'l-vücûh rızâ-yı aliyyem olmadığı ve sâlifü'z-zikr eşkıyânın beher hâl üzerlerine varılıp ne vechile ve ne tarîkle olur ise olsun tefrîk-i semt-i menhûseleriyle te'mîn-i memleket ve irâha-i ahâlî ve ra'ıyyet husûslarına ihtimâm eylemeniz

matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda, ber-minvâl-i muharrer zikr olunan şakîlerin bi'l-ittifâk üzerlerine varıp ne tarîk ile olur ise olsun cem'iyetleri tefrîkine ve ahâlî ve sekene-i memleketin terfih ve âsâyışleri emrine ihtimâm ve dikkat ve mugâyir-i tenbîhât-ı şâhânem ağmâzdan ve bu bahâne ile şekâvetde alâkası olmayan bî-cürm ahâlî ve sekeneye te'addî vukû'undan be-gâyet ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. Sene [120]7.

401[129-3]

Merfû'u'l-vezâre İstanköy Cezîresi'nde ikâmet üzere olan Turunçzâde Süleyman Paşa'ya ve Karahisar-ı Sâhib kâdîsına hüküm,
Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, ikâmete me'mûr olduğun cezîre-i merkûmenin âb ve havasıyla adem-i imtizâcın ve dacret ve ıztrâbın ber-kemâl olmakdan nâşî sen ol tarafda perîşânü'l-hâl ve ıyâl ve evlâdın vilâyetin olan Karahisar-ı Sâhib Kazâsı'nda muztarib ve diğer-günü'l-ahvâl olduğunu bu def'a vürûd eden arzuhâl ve İstanköy ve Karahisar-ı Sâhib kâdîlarının i'lâmlarında tahrîr ve inhâ ve vilâyetinde ikâmetin husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması istid'â olunmuş olmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince zinhâr ve zinhâr vilâyet umûruna ve vazîfen olmayan umûra karışmamak ve kendü hânende ikâmet ve hilâf-ı rızâ hareketden mübâ'adet eylemen şartıyla vilâyetin olan Karahisar-ı Sâhib'de ikâmet eylemen fermânım olmağın ruhsatı hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin keyfiyyet ma'lûmun oldukda İstanköy Cezîresi'nden hareket ve doğru vilâyetine varıp kendü hânende ikâmet, umûr-ı vilâyete ve vazifen olmayan maddeye zinhâr ve zinhâr karışmakdan mübâ'adet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin şürût-ı mezkûre ile paşa-yı mûmâ-ileyhin vilâyetine vürûduna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle ber-minvâl-i muharrer kendü hânesinden ikâmetine mûmâna'at olunmamak ve hilâf-ı emr ve rızâ hareket vukû'u tecvîzden mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene [120]7.

402[130-1]

Bâ-fermân-ı âlî işbu kayd terkîn olunup i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

Evâhir-i M. Sene [120]9.

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl mantûk-ı münîfî üzere amel ve harekete müte'ahhid olduklarını nâtik Yanbolu kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 7 Ş. Sene [120]7.

Terkîn

Edirne bostancıbaşı ve Yanbolu kâdîsına hüküm,

Yanbolu Kazâsı sekenesinden zümre-i eşkıyâdan Şâyân Beyoğlu Mehmed Bey ve Konda[r]lıoğlu Mahmud ve Veli Kethudâoğlu ve Hallâc Mestân ve Hüseyin Alemdâroğlu Süleyman ve Yakuboğlu Osman ve Kasımoğlu Hasan ve Kapısız Mestân ve Taycıoğlu Osman ve Küçük Osman nâm şakîler kendü hâllerinde olmayıp kazâ-i mezbûra yarım sâ'at karîb Kazgona karyesi re'âyâlarının hânelerine nüzûl ve fukarânın harçlıkların ahz ve kesr-i ırz misillü hâlât-ı rediyyeye cesâret ve fukarâ-yı ra'ıyyeti tazyîk eyledikleri bundan akdemce bâ-tahrîrât inhâ olundukda fukarâ-yı ra'ıyyetin istihsâl-i esbâb-ı emn ve râhatları matlûb olmakdan nâşî eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve lâzım gelen te'dîbât-ı meşrû'aları icrâsıyla irâha-i fukarâya ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i münîfim tarafına lede'l-vusûl bi'n-nefs hareket ve kazâ-i mezbûra azîmet eylediğinde eşkıyâ-yı merkûmeden ba'zısı havfa teba'ıyyet birle firâr ve çend neferi harekât-ı sâbıkâlarından keff-i yed eyledikelerinden mâ'adâ mezbûrûn Mehmed Bey ve Kasımoğlu ve Cenkci oğlu Camus Mahmud ve İbiş ve Mestân nâm kimesneler dahi fîmâ-ba'd fukarâya rencîdeleri ve derûn-ı kazâ-i mezbûra vürûdları mesmû' olur ise altı bin gurus cânib-i mirîye teslîm eylemek [üzere] nezre kat' ve hüccet-i şer'ıyyeye rabt olunmuş olduğu bu def'a Der-sa'âdetim'e vürûd eden tahrîrât ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmında derc ve iş'âr olunmuş mazmûnu verilen emrin kaydı bâlâsına şerh verilmekle i'lâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki bostancıbaşı ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer tahrîrâtınız mefhûmu mukaddemâ sudûr eden emr-i âlînin kaydı bâlâsına

şerh verilmekle keyfiyyeti ahâlî-i kazâya i'lân ve işat ve hilâf-ı ta'ahhüd ve hüccet hâlet ve hareket vukû'unu tecvîzden mücânebet eylemelerini iktizâ edenlere tenbîh ve te'kîde mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C. Sene [1]207.

403[130-2]

Paşa-yı mûmâ-ileyh Edirne'ye vusûl ve ikâmet eylediğini nâtık Edirne kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 8 Ş. Sene [120]7.

Sâbıkâ Selanik Sancağı mutasarrıfı olup bu def'a vezâreti ref'iyle Edirne'de ikâmete me'mûr kılınan Hâcî Abdi Paşa *dâmet me'âlihîye* ve Paşa-yı mûmâ-ileyhi savb-ı me'mûruna îsâle ta'yîn olunan () -zîde mecdühû-ya hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bu esnâda hasbe'l-iktizâ bâr-ı girân-ı vezâretten tahfîf-i dûş-ı me'mûriyyetin zımnında vezâretin ref' ve Edirne'de ikâmetine irâde-i aliyyem ta'alluk ve bu bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr etmekle me'mûriyyetini hâvî mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve seni savb-ı me'mûriyyetine îsâle mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyyet-i me'mûriyyetin ma'lûmun oldukda bulunduğu mahalden derhâl hareket ve doğru Edirne'ye vürûd ve ikâmet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet eylesin ve sen ki mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere Paşa-yı mûmâ-ileyhi Selanik'den kaldırıp doğru Edirne'ye îsâl ve ikâmet etdirip vusûl ve ikâmetini müş'ir i'lâm ve tahrîrât ahzıyla avdete mübâderet eylemen bâbında.

Fî 17 Ş. Sene [120]7.

404[130-3]

Paşa-yı mûmâ-ileyh Receb'in on üçüncü günü mübâşiri ile Magnisa'ya duhûl ve devam-ı ömr ve devlet-i pâdişâhîye muvâzabet eylediğin paşa-yı mûmâ-ileyhin vârid olan kâime v emektûb ve Magnisa kâdîsının i'lâmının ve mübâşir-i mûmâ-ileyh avdet ve Bayındır Kasabası'nda ikâmeti muktezâ olup tahrîrât-ı mezkûreyi irsâl eylediğini nâtık mübâşiri gedikli Mehmed Ağa'nın kâimesinin mefhûmu bâ-fermân şerh verildi.

Evâhir-i C. Sene [120]7.

Bolu'da ikâmetiğin emir yazılmışdır.

Fî evâil-i M. Sene [120]8.

Bir sûreti

Sâbıkâ Karesi Sancağı mutasarrıfı olup bu def'a vezâreti ref'ıyle Magnisa`da ikâmete me'mûr kılınan Mehmed Paşa`ya ve ta'yîn olunan () mübâşire hüküm Magnisa`da ikâmetiğin ber-vech-i meşrûh.

405 [130-4]

Ber-mantûk-ı emr-i âlî paşa-yı mûmâ-ileyh mahall-i me'mûra azîmet ve devâm-ı ömr ve devlet ed'ıyyesine muvâzabet eylediğini nâtık vârid olan mektûbun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 29 Ş. Sene [120]7.

Hânesinde ikâmet eylemesiğin emir yazılmışdır.

Fî evâsıtı L. Sene [1]211.

Bir sûreti

Sâbıkâ Çıldır Vâlîsi olup bu def'a vezâreti ref'ıyle Erzurum`da ikâmete me'mûr kılınan İshak Paşa`ya
Hâlâ Erzurum`da olmağla ikâmete me'mûriyetiğin ber-vech-i meşrûh.

406 [130-5]

Ber-mantûk-ı emr-i münîf hareket ve mâh-ı Şa'bân-ı şerîf'in gurreinde Isparta'ya vâsıl ve ikâmet ve ed'ıyye-i hayriyye-i cihândârîye muvâzabet eylediğine paşa-yı mûmâ-ileyhin ve Isparta kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 16 Ş. Sene [120]7.

Bir sûreti

Sâbıkâ Niğde ve Kayseriye sancakları mutasarrıfı olup bu def'a vezâreti ref'iyle Isparta'da ikâmete me'mûr kılınan Sarı Mehmed Paşa'ya ve ta'yîn olunan mübâşire Isparta'da ikâmetiçin ber-vech-i muharrer.

407 [130-6]

Bosna kâdîsı zikri âtî şakînin Eyâlet-i Bosna'da [ve] sâir bulunduğu mahallin kâdîsına ve Bosna Yeniçeri Zâbiti Ser-turnâyî () ile sâir bulunduğu mahallin yeniçeri zâbiti *zîde-mecdühümâya* hüküm ki,

Bundan akdem hilâf-ı emr ve rızâ harekâtlarına binâen Belgrad Kal'ası'na duhûlleri gayr-ı câiz olan yamakân-ı matrûdeyi iğfal ve ıdlâl ile kal'a-i merkûma duhûle bâ'is ve bâdî olan çend nefer muharrik ve müfsidlerin haklarında gadab-ı pâdişâhânem derkâr ve icrâ-yı mücâzâtı emrine irâde-i kâtî'a-i cihândarânem ta'alluk edenlerden Foçalı İbrâhim nâm müfsidin bulunduğu mahalde zâbiti ma'rifetiyle ahz ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâ olunması husûsu matlûb-ı şâhânem olmakdan nâşî şakî-i merkûmu Foçalı İbrâhim Eyâlet-i Bosna'da her kangi kazâda bulunur ise ma'rifetiniz ve zâbiti ma'rifetiyle ahz ve hakkında lâzım gelen mücâzâtın icrâsı fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i merkûm Foçalı İbrâhim ber-vech-i meşrûh Eyâlet-i Bosna'da her ne mahalde bulunur ise bi't-taharrî alâ-eyyi-hâlin zâbiti ma'rifetiyle ahz ve hakkında lâzım gelen mücâzâtın icrâsına ihtimâm ve dikkat ve infâz-ı irâde-i şâhânem icrâ kılındığını der-bar-ı adâlet-karârıma ve cânib-i ocağa i'lâm ve iş'âra müsâra'at eyleyesiz deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa -*dâme ulüvvuhû*- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâil-i B. Sene [120]7.

408 [130-7]

Şakî-i merkûm Vidin ve havâlîsi kazâ ve kurâlarına vürûd etmeyip zuhûr eder ise dakîka fevt olunmayıp tertîb-i cezâsına sa'y ve gayret olunacağı Vidin ve Rahova ve Plevne ve Niğbolu ve İvraca kâdîlarının vârid olan i'lâmlarının ve yeniçeri zâbiti turnacıbaşının arzuhâli mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 25 B. Sene [120]7.

Bir sûreti

Vidin kâdîsına zikri âtî şakînin bulunduğ u mahallin kâdîsı *zîde fazluhumây a* ve Vidin yeniçeri zâbiti Ser-turnâyî () -*zîde mecdühû*-ya ve şakî-i mezbûrun bulunduğ u mahalde kâin sâir yeniçeri zâbitleri *zîde-kadrühuma*

Yamakân-ı mezkûreden Kara Hasan nâm müfsidin tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak için bâ-mektûb-ı ocak ber-vech-i meşrûh.

409 [131-1]

Rumili Vâlîsi vezîrim Ebubekir Paşa`ya hüküm,
Ankaralı Deli Ahmed nâm mel`anetkârın Tırhala ve Ağrıboz havâlîlerinde izhâr-ı şekâvet ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü hâlâta cesâreti lede't-tahkîk tertîb-i cezâsı bâbında mukaddemâ emr-i şerîf sudûrunda fîrâr ve gaybet eylediğ inden infâz-ı emr-i âlî mümkün olamayıp ba`dehû Yenişehir-i Fener Kazâsı`nda bölükbaşı olduğ u ihbâr olunmakdan nâşî alâ-eyyi-hâlin ahz ve izâle-i vücûduyla irâha-i ibâd ve tasfiye-i bilâ[d] olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta`alluk eylediğ ini müş`ir iki yüz altı senesi evâhir-i-i Zî'l-hicce'sinde Yanya ve Tırhala sancakları mutasarrıflarına hitâben başka başka evâmir-i aliyyem ısdâr ve eğerçi memhûren tesyâr olunmuş idi. El-hâlet-i hâzihî Kesriye ve Cuma ve Naslıç kazâları ahâlî fukarâsının südde-i sa`âdetime takdîm eyledikleri bir kıt`a arzuhâlleri mefhûmunda ber-vech-i muharrer sudûr eden fermân-ı kazâ-cereyânım tenfîz ve icrâ olunamadığ ından şakî- imerkûm fûrce-yâb ve işbu sene-i mübârekede dahi başına cem` eylediğ i iki yüzden mütecâviz eşkiyâ ile karye be-karye geşt ve güzâr ve fukarâ-yı ra`iyyete îsâl-i mazâr ve Derbend nâm karyeden iki nefer kimesneleri katl ve yine karye-i mezbûreden diğ er iki nefer ve Boynura karyesinde dört nefer kimesneleri ahz ve mütehassın olduğ u mahalle götürüp bir neferinden iki bin gurus ahz ve üç neferinin dahi burun ve kulakların kat` eylediğ inden başka Virniçe nâm karyeden dahi üç nefer kimesneler hâlâ yedinde der-zencîr ve bunun emsâli zulm ve te`addîsinin nihâyeti olmayıp emn ve râhatları külliyyen meslûb ve ahvâlleri perîşân ve her vechile merhamete şâyân oldukların inhâ ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem mûceblerince amel olunmak

bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden mezkûr Deli Ahmed'in hakkında bi'd-def'a'ât evâmir-i aliyyem sâdır olmuşiken, infâz-ı emr-i âlî birle hakkından gelinmek mümkün olmayıp el-yevm me'lûf olduğu şekâvetle ahâlî ve re'âyâya cevır ve te'addî ve hetk-i a'râz ve nehb-i emvâl misillü mezâlîme tasaddî eylediğinden bahs ile ahâlî-i kazâhâ-i merkûme iştikâ edip lâkin yedlerinde i'lâm ve mahzar olmadığından iştibâh derkâr olmağın, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle etrâf ve civârdan bi't-taharrî tecessüs ve istiknah ve merkûmun hâl ve şanı fi'l-hakîka inhâ olunduğu üzere ise mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin zamân-ı ma'delet-nişân-ı dâverânemde vedâyi'-i Hâlık-i kibriyâ olan ahâlî ve fukarâya bu makûle zulm ve te'addî vukû'una kat'â rızâ-yı hümâyûnum olmayıp her hâlde günûde-i pister-i emn veistirâhat birle vâreste-i zulm ve hasâr olmaları akdem-i me'arib ve ehass-ı metâlib-i şâhânem olduğu ve ahâlî-i mezbûrenin yedlerinde i'lâm ve mahzar olmadığından nâşî keyfiyyet-i mezbûrede iştibâh vâki' olduğu ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle etrâf ve civârdan bi't-taharrî tecessüs ve istiknâh ve merkûmun hâl ve eşânı fi'l-hakîka inhâ olunduğu üzere ise, mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince amel ve harekete mübâderet ve ibâdullâh şerr ve mazarratından tahlîs olunmak vesâilini istihsâle ihtimâm ve dikkat ve bu vesîle ile ahâlî ve re'âyâ fukarâsına ednâ zulm ve te'addî vukû'unu tecvîzden mübâ'adet ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i B. Sene 1207.

410 [131-2]

Anadolu Vâlîsi'ne ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Aydın Muhassılı Cihan-zâde Hüseyin -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Aydın Sancağı'nda vâki' Alaşehir Kazâsı'nda birkaç seneden berü a'yânlık dâ'iyyesinde olan Hâcî Alioğlu Hüseyin nâm şakî hevâsına tâbi' erâzil ve eşhâs makûlesini başına cem' ve ahâlî-i kazâyâ izhâr-ı husûmet ve nice kimesneleri bi-gayrı hakkın katl ve emvâl ve eşyâların gâret ve hetk-i ırza mücâseret ve emvâl-i mîriyyeyi tahsîl ve ekl ve bel' eylediği sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tarafına bâ-

arzuhal inhâ ve iştikâ olunduğuna ve tarafından dahi tanzîmi husûsu kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhe ihâle kılındığına binâen ferd-i âferîdeye zarâr terettüb etmeksizin şakî-i merkûm ahz ve fukarâ ile huzûr-ı şer‘a ihzâr ve zulm ve şekâveti âşikâr olduğı ve Güzelhisar'a gönderildiğı beyânıyla şakî-i mezkûr ber-vech-i suhûlet ahz olunmuşiken tahlîs olunmayıp izâle-i vücûduyla fukarânın te‘mîni husûsu bu def‘a tarafından vârid olan muhassıl-ı mûmâ-ileyhin tahrîrât ve Alaşehir kâdîsının i‘lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında istid‘â olunmuş merkûm Hüseyin eşkıyâdan muzırr-ı ibâd ve muharrib-i bilâd olduğı vârid olan i‘lâm ve mahzar ve tahrîrâtdan müstebân olmağla siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl-ı mûmâ-ileyhimâsın merkûmun lâzım gelen cezâ-yı şer‘îsi icrâsıyla irâha-i ibâda mübâderet eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi bu makûle muzırr-ı ibâd olanların mücâzât-ı meşrû‘aları icrâsıyla te‘mîn-i ibâd ve bilâd mültezem-i şâhânem olup ve merkûm Hüseyin'in dahi eşkıyâdan muzırr-ı ibâd ve muharrib-i bilâd olduğı tahrîrât-ı mezkûreden müstebân olmağla siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl-ı mûmâ-ileyhimâsız ma‘rifetiniz ve ma‘rifet-i şer‘le merkûmun cezâ-yı şer‘îsi icrâ birle şerr ve mazarratından ibâdullâhın tahlîsine ikdâm ve dikkat ve ağmâz ve müsâmahadan begâyet ittikâ ve mücânebet ve mücâzât-ı lâıkası icrâ kılındığını serî‘an Der-aliyyem`e tahrîr ve inhâya mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı C. Sene [1]207.

411 [131-3]

Battâlî B. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Edirne mollâsına ve bostancıbaşısına hüküm,
Nevrekoblu Zaimoğlu Mehmed Pazarcık'da kıyâmı hâlinde dahi kendü hâlinde olmayıp dağlı eşkıyâsı ser-gerdeleriyle mülâkât ve muhâbereden hâlî olmadığı ve merkûmun mukaddem ve mu‘ahhar re‘âyâ fukarâsına vâki‘ olan envâ‘-ı mezâlîmi izâle-i vücûdunu müstelzim hâlâtdan olduğuna binâen cezâ-yı ma-yelîkinin tertîbi bâbında Pazarcık serdârına hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşudî. Ancak şakî-i merkûm Zaimoğlu tebdîl-i hey‘et birle Pazarcık'dan firâr ve el-hâlet-i hâzihî Edirne`ye gelip dervîş ziyinde geşt ve güzâr üzere olduğu sahîhan haber verilip

merkûmun Edirne`de bi't-taharrî bulunup mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mûcebince ahz ve zâbiti ma'rifetiyle tertîb-i cezâsına mübâderet olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsız merkûm Zaimoğlu Mehmed'i Edirne ve havâlîsinde ol vechile tebdîl-i hey'et veyahud asıl kıyâfetiyle¹⁴⁶ geşt ve güzâr ve muhtefî ve firâr üzere olduğu mahalde bi't-taharrî buldurulup alâ-eyyi-hâlin ahz ve zâbiti ma'rifetiyle cezâ-yı mâ-yelîki icrâsı sizden matlûb idüğü ve bir tarîkle kendüye ser-rişte verilip firâr etdirilmek ihtimâli olur ise cevâba kâdir olamayacağınız ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i meşrûh merkûmu her ne tarîkle olur ise olsun Edirne ve havâlîsinde bi't-taharrî yataklandırıp basdırıp ahz ve zâbiti ma'rifetiyle cezâsını tertîb ve keyfiyyeti Der-alıyyem`e tahrîr ve i'lâm ve infâz-ı emr-i şerîfime ihtimâm-ı tâm ve kusûr ve tekâsülden ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i Ca. Sene [1]207.

412 [132-1]

Mihaliç kâdisına ve Mihaliç A'yânı () -*zîde mecdühû*- ve vücûh-ı ahâlîye hüküm Mihaliç Pankdozoğlu Mehmed Hâşim nâm şakînin i'dâm ve izâlesiyle ser-i maktû'unun irsâli bâbında Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılarından Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed -*dâme mecduhû*-ya hitâben sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mûmâ-ileyh Hâcî Ahmed hâlâ Bergama Voyvodası el-Hâc Ömer -*zîde mecdühû*-yu başbuğ nasbıyla şakî-i merkûmun üzerine irsâl etmekden nâşî, mûmâ-ileyh dahi şakî-i merkûmun üzerine müteveccihen Mihaliç'e vürûdunda merkûm firâr, Balıklı nâm çiftliğinde olduğu haber alınıp derhâl hareket ve çiftlik-i mezkûr muhâsara olundukda şakî-i merkûm tâb-âver olamayıp nısfel-leylde ândan dahi firâr edip hayyen ve meyyiten ahzıçın taraf taraf âdemler ta'yîniyle taharrî olunmuş ise dahi merkûm Bandırma sâhilinde Devir¹⁴⁷ Limanı Manastırı nâm mahalden kayığa girip firâr etmekle esbleri liman-ı mezkûrda bulunduğu Bergama vovvodası mûmâ-ileyhin Der-alıyyem`e vârid olan tahrîrâtında derc ve iş'âr olunmuş ve merkûm Pankdozoğlu Hâşim'in ne mahalle firâr eylediği ma'lûm olmamağla fimâ-ba'd vakten mine'l-evkât zuhûr eylemek lâzım gelir ise Mihaliç Kazâsı`na ve havâlîsine ayak basdırılmamak

¹⁴⁶ Metinde "kıyâfesiyle" şeklinde yazılmıştır.

¹⁴⁷ Dur, Dor veya Düz, Doz olabilir ?

ve tertîb-i cezâsına ikdâm olunmak üzere tahrîrât-ı mezkûre mazmûnu merkûmun hakkında verilen emrin kaydı bâlâsına şerh verilip hilâfî hareket vukû'a bulunmamak için ahâlî nezre kat' olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ve ile irsâl olunmuş idi. İmdi siz ki mevlânâ ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî-i mûmâ-ileyhimsiz firârî-i merkûmun fimâ-ba'd vakten mine'l-evkât Mihaliç Kazâsı'na ve havâlîsine ayak basdırılmamak ve tertîb-i cezâsına ikdâm olunmak ve hilâfî hareket vukû' bulunmamak için ahâlî nezre kat' etdirilmek matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimde keyfiyyeti iktizâ edenlere ifâde birle firârî-i merkûmu Mihaliç ve havâlîsine ayak basdırılmamak ve tertîb-i cezâsına ikdâm ve ihtimâm olunup hilâfî hareket vukû'undan mücânebet olunmak için ahâlî nezre kat' ile hüccet ve i'lâmını der-bâr-ı şevket-karârıma irsâle dâmen-dermeyân-ı gayret ve emr-i âlîşânıma ve rızâ-yı hümâyûnuma mugâyir hareket vukû'undan gâyetü'l-gâye mücânebet birle bir gün evvel infâz-ı emr-i şerîfime müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı B. Sene 1207.

413 [132-2]

Anadolu Vâlîsi Vezîr Ali Paşa'ya hüküm,

Sandıklı sükkânından Hâcî Haliloğlu demekle arîf kimesne ile isimleri ma'lûm çend nefer kimesnelerin hilâf-ı rızâ fukarâ-yı ra'iiyyete te'addîleri bundan akdemce Karahisar Sancağı mutasarrıfı tarafından bâ-tahrîrât lede'l-inhâ, inhâ-yı mezkûr nefsü'l-emre muvâfık olduğu sûretde elegetirip tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmasını hâvî iki yüz altı senesi evâhir-i Zi'l-ka'de'sinde sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim tarafına eğerçi vârid olup lâkin merkûm Hâcî Haliloğlu Ali seksen yaşında bir pîr olup şekâvetde kat'an alâkası olmadığı ve zâtında ehl-i ırz idüğü tahkîk olunduğu beyânıyla emr-i mezkûrdan ismi terkîn olunmak ve bî-vech te'addî olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûruna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmış bu def'a Der-aliyyem'e gelen tahrîrâtında tahrîr ve hüsn-i hâlî müstebân olmağla emr-i mezkûrdan merkûmun ismi terkîn olunup mukaddemâ sâdır olan emre mebnî merkûm Hâcî Haliloğlu Ali'ye bî-vech-i şer'î ta'arruz ve te'addî olunmamak fermânım olmağın i'lâm-ı hâlî müş'ir işbu emr-i şerîfim ısdâr ve

irsâl olunmuşdur. İmdi merkûm Hâcî Haliloğlu Ali'nin hüsn-i hâli bu def'a tarafından vürûd eden tahrîrâtından müstebân olmak hasebiyle emr-i mezkûr merkûm Hâcî Haliloğlu Ali'nin ismi terkîn olunduğu ma'lûmun oldukda fîmâ-ba'd emr-i mezkûra mebnî ancak merkûm Hâcî Haliloğlu Ali'ye bî-vech-i şer'î ta'arruz ve te'addî olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i B. Sene 1207.

414 [132-3]

Battâlî Ş. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Beypazarı Voyvodası Abdullâh -zîde mecdühû-ya hüküm,
Hâlâ kapûdân-ı deryâ vezîrim Hüseyin Paşa [edâma'llâhu te'âlâ] iclâlelûnun ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle uhdesinde olan Beypazarı mukâta'âsı ahâlisinden olup Günyüzü Kazâsı'nda Nehr-i Sakarya derûnunda kâin hâlî adada ve Çağlâyık karyesine muttasıl adada kulle binâ edip re'âyâ-yı mukâta'âya îsâl-i hasâr eden Sefer ve Bekaroğlu İbrâhim ve Deli Süleyman ve Kakçıoğlu Hasan ve Adalı Mehmed nâm şekâvet-kârların mücâzât-ı meşrû'aları icrâsı bâbında mukaddemlerde haklarında evâmir-i aliyye sâdir olmuşken, def'-i mazarratları mümkün olamayıp aralık aralık Beypazarı ve Mihaliçcik ve Ankara ve Yörükan-ı Ankara ve Günyüzü kazâları ahâlisini basıp emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîlerin nehb ve gâret ve katl-i nüfûsa cesâret eyledikleri ve bu def'a dahi eşkıyâ-yı merkûme Sivrihisarlıoğlu Deli Ahmed ile ittifâk ve kat'-ı tarîk birle kurâ re'âyâsından üç beş nefer bî-cürmleri ve Yörükan Kazâsı hânedânından Ali nâm mazlûmu hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın katl ve emvâl ve eşyâların yağma edip tuğyân ve şekâvetleri yevmen fe-yevmen müzdâd olduğu, bu def'a kazâlar hükkâmı taraflarından takdîm olunan i'lâmât ve ahâlîlerinin mahzarlarda derc ve tastîr ve sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı merkûmenin üzerine varıp mukâvemmet edemedikleri sûretde civârda olan Pertek aşîretine firâr edecekleri veyahud Bolu toprağına mutasarrıf olacakları erbâb-ı vukû' ihbârlarıyla tahkîk olunmakdan nâşî, aşîret-i merkûme dahi Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -dâme mecdühû-nun dâhil-i tasarrufunda olduğundan, mîr-i mûmâ-ileyh Bolu voyvodasının re'y ve mu'âvenetleri munzam olmak

lâzımeden olmağla mûmâ-ileyhimâ ile muhâbere ederek alâ-eyyi-hâlin eşkıyâ-yı merkûme ve müstenidleri olan mezkûr Deli Ahmed'in üzerlerine varıp ahz ve i'dâm ve rû'ûs-i maktû'-i menhûseleri Der-aliyyem'e irsâl olunmak bâbında emr-i münîfim sudûrunu vezîr-i müşârun-ileyh bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve eşkıyâ-yı mezkûrenin ahz ve i'dâmlarına ve rû'ûs-i maktû'larının Der-sa'âdetim'e tesyîrine mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi muzırr-ı ibâd ve muharrib-i bilâd olan mefsedet-kârların ahz ve def'-i mazarratlarıyla te'mîn-i memleket ve irâha-i ahâlî ve ra'yyet matlûb-ı hidîvânem olduğu ve bu bâbda seninle muhâbere rûsûmuna ri'âyet birle eşkıyâ-yı merkûme hasbe'l-müzâyaka aşîret-i merkûme derûnuna ve Bolu ve havâlîsi kazâlarına firâr ederler ise

[133-1]

bi'l-ittifâk hareket ve mu'âvenet ederek ve bir gûne muhâlefet etmeyerek ahzlarına ve irâde-i şâhânemin icrâsına ihtimâm ve dikkat eylemeleri husûsu Cabbarzâde ve Bolu voyvodası-i mûmâ-ileyhimâya başka başka evâmir-i aliyyem tasdîriyle tenbîh olunduğu ma'lûmun olduğda, ber-minvâl-i muharrer mûmâ-ileyhimâ ile muhâbere ederek eşkıyâ-yı mezkûrenin üzerlerine varıp bu vesîle ile fukarâ-yı ra'yyet ve sekene-i memlekete bir vechile te'addî vukû'unu tecvîz etmeyerek ber-vech-i suhûlet ahz ve i'dâm ve rû'ûs-ı menhûselerinin Der-aliyyem'e tesyârıyla tasfiye-i memleket ve irâha-i fukarâ-yı ra'yyete sarf-ı miknet ve ağmâz ve hilâf-ı tenbîhat-ı şâhânem hâlâtdan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâil-i B. Sene [120]7.

415 [133-2]

Bir sûreti

Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû-ya*

Bu bâbda Beypazarı voyvodası ile muhâbere rûsûmuna ri'âyet ve eğer eşkıyâ-yı merkûme hasbe'l-müzâyaka Pertek aşîreti derûnuna firâr ederler ise bir gûne muhâlefet etmeyerek lâzım gelen mu'âveneti icrâ ve bi'l-ittifâk ahz ve i'dâm ve izâlelerini i'tinâ eylemesiçin iktizâsına göre.

416 [133-3]

Bir sûreti

Bolu voyvodasına

Bu bâbda Beypazarı voyvodası ile kezâlik muhâbere rûsûmuna ri'âyet ve eğer eşkıyâ-yı mezkûre Bolu Kazâsı ve havâlisine firâr ederler ise bir gûne muhâlefet etmeyerek lâzım gelen mu'âveneti îfâ ve bi'l-ittifâk ahz ve i'dâmları vesâilini istihsâle dikkat eylemek üzere iktizâsına göre.

417 [133-4]

Kudüs-i Şerîf'de ikâmetine ruhsatı hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Za. Sene [1]212.

Sâbıkâ Mora Vâlîsi el-Hâc İsmâ'il Paşa -*dâmet me'âlihî*-ye hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bundan akdemce Der-aliyyemde mukîm Nemçe elçisi tarafına gönderdiğin kâğıdda, Devlet-i Aliyyemin ubûdiyyet ve sadâkatine gerdun-dâde-i itâat ve inkıyâd iken mücerred aleyhinde olan ba'zı a'dâ ve bed-hâhların hakkında i'mâl ve ihtirâ' eyledikleri hiyel ve desâyisden nâşî havfa teba'iyet birle hâlâ Toşkana (Toskana) dükasının zîr-i hükmünde olan Alikorna cânibine azîmet ve el-yevm ol tarafda arâm ve ikâmet üzere olduğundan bahisle ol tarafda me'mûnû'l-gâile olarak ikâmete taraf-ı Saltanat-ı Seniyyemden me'zûn kılınman husûsu istid'â olunmağla senin ol cânibe azîmeti ihtiyârın mücerred ba'zı evhâma hod be-hod teba'iyet ile olup yohsa taraf-ı şâhânemden hakkında bir gûne irâde-i müdhişe olmadığı ve Anabolu'da ikâmete me'mûriyyetin zimmetinde müterâkim olan envâl-i mîriyyenin tahsîli irâdesiyle olup, âhar gûne bir irâdeye mebnî olmadığı ve bu vechile bilâ-mûcib devlet-i uhrâ[ya] ilticâ eylemen cünhası dahi havfa teba'iyete zarûriyyü'l-vukû' olduğundan karîn-i afv ve safh olduğu beyânıyla Akdeniz cezâyir ve sevâhilinden her kangi mahalle ihtiyâr eder isen gelip ânda ikâmet eylemen husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediğini mutazammın düstûr-ı ekrem hâlâ sadr-ı a'zam-ı sûtûde-şiyem ve vekîl-i mutlak-ı sadâkat-ilmim Melek Mehmed Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -*iclâlehû*- ve *dâ'af bi't-te'yîd iktidârehû ve ikbâlehû* tarafından

mahsûs kâime tahrîr ve tarafına tesyîr olunmuşken yine def‘-i vahşet edemediğinden, bu def‘a sadr-ı a‘zam-ı müşârun-ileyh cânibine tahrîrâtın vârid ve havâle mefhûmunda Devlet-i Aliyyeme sebkât eden hizmet ve sadâkatin ve bi'l-âhare dûçâr-ı havf ve haşyet olduğun hâlet ol cânibe varıp ihtiyâr-ı ârâm ve ikâmet eylemiş olduğun tafsiliyle ba‘d-ezîn dilediğın mahalde gelip ikâmet eylemeğe ve me‘zûniyetini afv ve ıtlâkını hâvî emr-i münîfim sudûru istid‘âsında olduğun muharrer ve mastûr olmağla tahrîrât-i mezkûren manzûr ve mefhûmu muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı dâverânem olmuştur. Bâlâsı beyân olunduğu vechile hakkında vehim ve vahşeti mûcib bir gûne irâde-i aliyyem olmadığından gayrı zarûriyyü'l-vukû‘ olan cünhan dahi taraf-ı şâhânemden karîn-i afv ve safh olmak mülâbesesiyle hemen ol taraftan fekk-i râbıta-i karâr ve Akdeniz adalarından veyahud sevâhilinden her kangi mahalli ihtiyâr eder isen birine gelip ikâmet ve karâr eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi taraf-ı şâhânemden hakkında bir gûne vesveseyi mûcib irâde olmadığı ve memâlik-i İslâmiyyeyi terk ile ol tarafa varıp ikâmet[i] ihtiy[âr] eylemen şeyni mûcib iken bu cünha ve taksîrâtın dahi karîn-i afv ve safh olup ber-minvâl-i muharrer dilediğın mahalle gelip ârâm ve ikâmet eylemeğe müsâ‘afe-i şehriyârânem erzânî kılındığı ma‘lûmun oldukda ba‘d-ezîn mahall-i merkûmda ikâmeti tecvîzden mübâ‘adet ve Akdeniz cezâyir ve sevâhilinden birine gelip ikâmet ve vusûlünü Der-aliyyem`e tahrîr ve iş‘âra ve devâm-ı ömr ve devletim da‘avâtına muvâzabet eylemen bâbında. Fî evâil-i Ş. Sene [1]207.

418 [133-5]

Battâlî Şa‘bân Mühimme tobrasında mahfûzdur.

Rumili Vâlîsi Vezîr Ebubekir Paşa`ya hüküm,
Manastırlı Çeribaşı Emîn nâm müfsidin öteden berü harekât-ı şekâvetkârâne ve etvâr-ı zâlimânesinden fukarâ ve zu‘afânın hâlleri diğér-gûn ve perîşân ve fukarânın âh ve enînleri resîde-i evc-i âsmân ve şürûr ve mazarratı ibâd ve bilâd üzerlerinden def‘ ve ref‘i ehemm ve akdem idüğü mukaddemâ bi'd-def‘a‘ât hakkında vâki‘ olan inhâ ve iştikâdan müstebân olduğundan mâ‘adâ bu esnâda Arnavud eşkıyâsının İştib

Kazâsı ve havâlîsine vâki' olan hücum ve hasâretleri şakî-i merkûm emîn'in tahrîk ve terğîbiyle olduğu ve merkûmun ol vechile fukarâya olan mazarrat ve şekâvetinden başka muharrik-i silsile-i fitne ve fesâd ve zîr-i kelîm-i hafâdan dahi icrâ-yı mel'anet ve şikâk âdet-i müstemirresi olduğu ve bir müddet dahi hâli terk olunur ise şerâre-i şürûr ve fesâdının itfâsı emr-i asîr olacağı ol taraftan gelenlerden ihbâr ve peyderpey tevârüd eden i'lâmât ve tahrîrâtdan müstebân olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, şakî- i mezbûrun mukaddem ve mu'ahhar fukarâ ve zu'afâyâ olan zulm ve te'addiyâtın[ın] men'i [için] alâ-eyyi-hâlin elegetirip tertîb-i cezâsına ve ibâd ve bilâdın şürûr ve mazarratından tahlîs ve rehâsına ikdâm ve gayret eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi mezbûrun harekât-ı şekâvetkârâne ve zâlimânesi bir müddetden berü ihbâr olduğundan mâ'adâ, bu def'a İştib Kazâsı'nın tahrîbi müfsid-i mezkûrun sevk ve tahrîkiyle olup her vechile muharrik-i silsile-i fitne ve fesâd olduğu der-bâr-ı şevket-karârıma sahîhan ifâde ve inhâ olduğu ve bi-eyyi hâlin tertîb-i cezâ-yı mâ-yelîki ile ibâdullâhın şürûr ve mazarrat ve mefsedetinden tahlîsi hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda, meftûr olduğun dûr-endiş ve dirâyet iktizâsınca tarafına kat'â ser-rişte verilmeksizin şakî- i merkûm her ne tarikle bulur ise bulsun alâ-eyyi-hâlin elegetirilip izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla şürûr ve mazarratından ibâd ve bilâdın te'mînine dâmen-dermeyân-ı gayret ve senden me'mûl ve muntazar-ı dâverânem olan gayret ve hamîyyet âsârını icrâyâ nisâr-ı cehd ve tâkat eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [1]206.

419 [134-1]

Bunun dahî.

Bender Muhâfızı Vezîr Hasan Paşa'ya ve Bender Kal'ası Yeniçeri Zâbiti () -zîde mecdühû-ya hüküm,

Moskovlu askerî bundan akdem Bender Kal'ası'nı muhâsara esnâsında henüz müzâyaka hâlâtı rû-nümûn olmamışken, Bender sekenesinin altmış dördün Turnacı Memiş Ağa demekle ma'rûf mefsedet-pîşe başına haşerât makûlesini cem' ve Bender

Seraskerî İsmâ'il Paşa'nın üzerine hücum ve hâh ve nâ-hâh cebren kal'a-i mezkûreyi Rusyalı tarafına teslîme sebep ve illet olduğu ve bu hizmet mukâbili Moskovlu tarafından kendüye emvâl ve hâne ve dükkânına ta'arruz olunmayıp ba'de'l-istîlâ yine Bender'de karâr ve dükkânında bî-muhâbâ alış ve veriş ettiği ve bundan mâ'adâ yine Bender sekenesinden doksan cemâ'atin Sakkâ Ahmed Bayrakdâr dahi Bender'in istîlâsından sonra Rusya askerîni Kili Kal'ası üzerine getirip kal'a-i mezkûrenin istîlâsına delâlet eylediği tahkîk-kerde-i şâhânem ve ikisinin dahi tertîb-i cezâlarına irâde-i aliyyem müte'allik ve mezbûrân ile'l-ân Bender'de oldukları muhakkak olduğuna binâen sen ki muhâfız-ı müşârun-ileyhsin, ma'rifetin ve yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyh ma'rifetiyle müfsidân-ı mezbûrân taraflarına kat'â ser-rîşte verilmeksizin birer takrîb ile ahz ve cezâ-yı mâ-yelîklerin tertîb ve icrâ birle icrâ-yı mücâzât olduklarını Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâ eylemen fermânım olmağın mahfîyyen ve mektûmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren tarafına tesyâr olunmuştur. imdi mezbu ân Turnacı Memiş ile Sakkâ Ahmed Bayrakdâr'ın tertîb-i cezâ-yı sezâları hasran ve kasran senden ve yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda, müfsidân-ı mezbûrân taraflarına bir dürlü ser-rîşte verilmeksizin, ma'rifetin ve zâbit-i mûmâ-ileyh ihtimâmıyla uslûb-ı hakîme ri'âyet olunarak ikisinin dahi cezâların tertîb ve icrâ ve keyfiyyeti serî'an Der-aliyyem'e tahrîr ve i'lâm eylesin ve sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin sen dahi bu husûsda ibrâz-ı âsâr-ı sadâkat birle muhâfız-ı müşârun-ileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rifeti ve dikkat ve ihtimâmınla mezbûrânın bi-eyyi hâlin cezâların tertîb ve icrâya i'tinâ ve dikkat eylesin. Şöyle ki, hatır ve gönüle ri'âyet ve mülâhaza-i âhara teba'îyyet veyahud sû'-i tedbîr sebebiyle elegetirmeyip firâr eylemeleri ihtimâli olur ise özr ve illet ısgâ olunmayıp beher hâl sen mazhar-ı ukûbet olacağın muhakkaktır âna göre amel ve hareket eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra. Sene [120]7.

420 [134-2]

Kaydı derkenâr olunmak üzere hatt-ı hümayûn sâdır olmuş olduğu devletlû reîs efendimiz taraflarından ifâde ve tenbîh olunmuştur.

Selanik Sancağı mutasarrıfı vezîre hüküm,

Katerin sükkânından Bayezid nâm kimesne mukaddemâ ordu-yı hümayûnuma me'mûriyyetini hâvî sâdır olan emr-i şer'î ime adem-i itâat birle azîmet eylemediğine binâen, ve tertîb-i cezâsına irâde-i aliyyem ta'alluk eylediğine bir takrîb firâr eylediğine ibtinâen emlâk ve eşyâsı cânib-i mirîden ve çiftlikâtı dahi emlâk-ı hümayûnuma ilhâkan Darbhâne-i Âmirem tarafından zabt olunmasını hâvî ve idâresi Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından Katerin'de sâkin Mehmed -*dâme mecduhû*-ya ihâle olunduğunu muhtevî evmar-i şerîfem sâdır olmuşiken, şakî-i merkûmun akrabasından Şibanlı İsa nâm şakînin her ne tarîkle olur ise tertîb-i cezâlarıyla şerr ve mazarratları ibâdullah üzerlerinden men' ve def' ve çiftlikât-ı mezbûre dahi dest-i şekâvetlerinden tahlîs olunması emrine ikdâm ve müsâra'at olunmak bâbında Tırhala Mütesellimi'ne ve Derbendât Başbuğu Veli Bey'e hitâben emr-i şerîfim ısdâr olunmuşidi. Bu def'a hâlâ Darbhâne-i Âmirem Nâzırı Yusuf -*dâme mecduhû*-nun Der-aliyyem'e takdîm eylediği takrîr kâğıdında şakî-i merkûm Bayezid'in berminvâl-i muharrer cânib-i mirîden zabt olunup harem-i hümayûn-ı ismet-makrûnumda kâdîn *zîdet iffetuhâ* uhdesine ihsân-ı hümayûnum olan Karaferye Kazâsı'nda vâki' Uzunca-i Zîr Çiftliği ile Katerin civârında kâin Tohova Çiftliği iki yüz altı ve yedi senelerine mahsûben zabt ve idâresi kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle ve tefvîz olunmuşiken, firârî-i merkûm Bayezid bu esnâda kazâ-i mezbûra vürûd ve çiftlikât-ı mezbûre kemâ fi'l-evvel zabt ve hâsılâtını ahz ve kabza tasaddî eylediğine binâen, kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyh zikr olunan çiftliklerin hâsılâtına destres olamayıp vâridât-ı çiftlikât-i merkûme bu vechile ukde-ite'hîre dûçar olduğu, bu def'a Karaferye kâdîsının vârid olan bir kıt'a i'lâmından müstebân olduğu ve vâridât-ı mûmâ-ileyhimâ pesmânde-i ukde-i te'hîr olması bir dürlü tecvîz olunur hâlâtdan olduğu beyânıyla çiftlikât-ı merkûme şakî-i mezbûr Bayezid'in dest-i tasallutundan tahlîs ve kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhe teslim olunup ve şakî-i merkûmun dahi mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mantûku üzere icrâ-yı mücâzât-ı lâyıkasıyla tenfîz-i emr-i âlîşânıma ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın, imdi bâlâda mezkûr çiftliklere ve hâsılât ve vâridâta ta'arruz olunduğuna rızâ-yı

mülûkânem olmadığı ve şakî- i merkûmun icrâ-yı mucâzâtıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâzı idüğü, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, ma'lûmun oldukça ber-minvâl-i muharrer şakî-i merkûm Bayezid'in mukaddemâ hakkında şeref-rîz-i sudûr eden emr-i şerîfim mûcebince cezâ-yı sezâsının icrâsıyla çiftlikât-ı merkûmeyi yedd-i tasallutundan tahlîs birle kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhe kemâ fi's-sâbık teslîm ve zabt birle infâz-ı evâmir-i şerîfeme ikdâm ve dikkat ve tekâsül ve rehâvetle adem-i infâz-ı evâmir-i münîfemi mûcib hareketden hazer ve mûcânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i Ş. Sene [1]207.

421 [134-3]

Dimetoka`da ikâmete me'mûr sâbıkâ Belgrad muhâfızı merfû'u'l-vezâre Mehmed Paşa *dâmet me'âlihîye* hüküm,

Sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin, ikâmete me'mûr olduğun Dimetoka`da konak ve zehâyir tedârükünde usret-i kesîre olduğundan bahisle Dimetoka`dan kalkıp Edirne`de ikâmet eylemen husûsuna izn-i hümâyûnum erzânî kılınması istid'âsında olduğu bu def'a kapıkethudân tarafından bâ-takrîr istid'â olunmağla sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin Dimetoka`ya olan me'mûriyyetin Edirne`ye sarf ve tahvîl olunmak fermânım olmağın ruhsatı hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi Dimetoka`ya olan me'mûriyyetin Edirne`ye sarf ve tahvîl olduğu ma'lûmun oldukça Dimetoka`dan hareket ve Edirne`ye varıp ikâmet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzabet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş. Sene [120]7.

422 [135-1]

Tarsus kâdîsına ve Tarsus Mütesellimi () -*zîde kadruhû*-ya hüküm,

Siz ki mevlanâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız, bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtın netîce-i meâlinde Melemencioğlu Ahmed Bey'in hakkında sudûr olan emr-i şerîf mûcebince cezâsı tertîb olunduğu sûretde aşîreti ihtiyârları perâkende ve perîşân olacakları hâlât-ı meczûmeden olmakdan nâşî, harekât-ı sâbıkâdan ibâ ve udûl ve meslek-i ehl-i ırza sülûk ve fezâhat-ı mâziyyesine tâib ve müstağfir ve cümlesine nedâmet ve pîşmânî târî olduğu ve mîr-i merkûm ve

aşîret-i mezkûrenin ahâlîleri fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olarak hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı şâhânem hareketde bulunmamak ve ehl-i ırz ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'yyete ve ebnâ-i sebîlden bir ferde dahl ve taarrüz eylememek ve mîr-i merkûmdan ba'd-ezîn hilâf-ı rızâ hareket rû-nümâ olur ise cümle aşîret halkı ale'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb vâlî ve mütesellim taraflarına teslim eylemek ve eğer ahz ve tesliminde tesâmüh olur ise Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl eylemek üzere ta'ahhüd ve tekeffül eyledikleri beyânıyla mîr-i merkûmun cerâyim-i sâbıkâsının afv olunması husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması niyâzında oldukları derc ve iş'âr olunmuş siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız mîr-i merkûm fîmâ-ba'd semt-i şekâvetde bulunmayıp kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı şer' ve rızâ hareketde bulunmamak ve ehl-i ırz ve fukarâ-yı ra'yyete ve ebnâ-i sebîle ta'arruz eylememek ve kendüden mugâyir-i rızâ-yı şâhânem hareket zuhûr ederler ise cümle aşîret bi'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb vâlî ve mütesellim taraflarına teslim eylemek ve eğer ahzında tesâmüh ederler ise Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl etmek üzere aşîret-i merkûmenin bi'l-cümle müsinn ve ihtiyârları ta'ahhüd ve ta'ahhüdlerini müş'ir mahzar ve nezir hüccetini takdîm eyledikleri sûretde afv olunmak fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şer'î im ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer mîr-i merkûm ba'de'l-yevm semt-i şekâvetde bulunmayıp kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ hareketde bulunmamak ve ehl-i ırz ve fukarâ-yı ra'yyete ve ebnâ-i sebîle ta'arruz eylememek ve kendüden ve mugâyir-i rızâ-yı mülûkânem hareket zuhûr eder ise cümle aşîret bi'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb vâlî ve mütesellim taraflarına teslim eylemek ve eğer ahzında tesâmüh ederler ise, Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl etmek üzere aşîret-i merkûmenin bi'l-cümle müsinn ve ihtiyâr[ları] ta'ahhüd ve ta'ahhüdlerini müş'ir mahzar ve nezir hüccetini takdîm eyledikleri sûretde mîr-i merkûmun sahâyif-i cerâyim-i sâbıkâsına kalem-i afv ve safh-ı şâhânem keşîde kılınacağı ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı mer-i şerîfimi aşîret-i merkûme ihtiyârlarının gûş-i huşlarına ifâde ve tefhîm ile nezr-i merkûmu kabûl ve ta'ahhüd eylediklerini müş'ir mahzar ve nezir hüccetini ahz ve der-bâr-ı şevket-karârıma takdîme mübâderet ve hilâfından hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ş. Sene [1]207.

423 [135-2]

Katerinli Halil -*zîde mecdühû*-ya hüküm,

Hâlâ Selanik Mütesellimi Mîr Yusuf -*zîde mecdühû*- tarafından bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtın hulâsa-i mefhûmunda; müddet-i vâfirenden berü Kelemerye ve Pazargah nâhiyelerinde on beş yirmi nefer eşkıyâ ile geşt ve güzâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekâta ictisâr eden Emînler nâm iki nefer sergerde-i eşkıyânın tertîb-i cezâlarına her ne kadar ikdâm olunmuş ise dahî, mümkün olamayıp bu esnâda eşkıyâ-yı merkûme Hortaç karyesine nüzûl eyledikleri mütesellim-i mûmâ-ileyhin mesmû'u oldukda derhâl korucu serdârı Boçkırzâde (?) Osman -*zîde kadruhû*- bir taraftan bölükbaşları dahi külliyyetlü neferât ile bir taraftan ta'yîn olunup karye-i mezbûreye vusûllerinde eşkıyâ-yı merkûme firâr ve Katerin cânibine azîmet birle, sen ki mûmâ-ileyhsin, sana tahassun etmiş oldukları beyânıyla merkûmân Emînler bulundukları mahalde ahz ve tertîb-i cezâlarıyla şürûr ve mazarratlarından bilâd ve ibâd tahlîsi bâbında, sana hitâben emr-i şerîfim sudûru derc ve iş'âr olunmuş sen ki mûmâ-ileyhsin, merkûmân muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd oldukları mütehakkık olduğu sûrette te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâd zımında alâ-eyyi-hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen cezâ-yı meşrû'ları icrâ olunmak fermânım olmağın, tenbîhen ve ihtimâmen mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuştur. İmdi sen ki mûmâ-ileyhsin bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olanların alâ-eyyi-hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'anın icrâsıyla te'mîn-i bilâd ve âsâyiş-i ibâd emrine ikdâm ve dikkat-i tâm olunmak matlûb-u şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûmân emînler muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd oldukları mütehakkık olduğu sûrette te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâd zımında alâ-eyyi-hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'alarını icrâ ile infâz-ı emr-i şerîfime ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı fermân hâlet ve hareket vukû'undan be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâil-i N. Sene [120]7.

424 [135-3]

Ba'zı şerâyet ile ancak mezkûr Mustafa'nın ismi terkîn olunup afv ve ıtlâkıçin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 16 B. Sene [1]211.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -*dâme mecduhû*-ya hüküm ki,

Bir müddetden berü a'yânlık iddi'âsıyla isyân eden Aladağlı <<Abdühadoğlu ve Mustafa>> ve karındaşı Abdühad ve İsaoglu Hâcî Mehmed ve birâderi Hâcî Ömer nâm şakîler birbirleriyle yek-dil olarak ve başlarına kati vâfir erâzil makûlesini cem' ile İçil ve Karaman ve Bozkır ve Belviran ve mahâll-i sâire fukarâsına ve ebnâ-i sebîle îsâl-i hasâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekâta mütecâsir oldukları bu def'a bâ-ilâm ve tahrîrât inhâ ve nefîr-i âm askerîyle üzerlerine varılıp istisâlleri husûsu istid'â olunmuş olup, lâkin inhâ olunduğu üzere nefîr-i âm tarîkiyle merkûmların üzerlerine varılsa fukarâ ve zu'afâ pâ-zede-i hasâr olacağı zâhir olmağla, sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin fukarâyâ bir gûne mazarrat olmayarak merkûmları vech-i suhûletle elegetirip lâzım gelen cezâ-yı meşrû'aları icrâsına mübâderet eylemen fermânım olmağın, imdi muzırr-ı ibâd olanların guşmâl ve istisâlleri ne mertebe matlûb ise ahâlî ve fukarâ ve re'âyânın te'addiyâtından vikayeleri ol mertebe mültezem olduğu ve merkûmların ber-vech-i suhûlet ahz ve müstahık oldukları cezânın icrâsıyla havâlî-i merkûme ahâlîlerinin ve ebnâ-i sebîlin te'mîni senden matlûb-ı hidîvanem idüğü ve bu bahâne ile fukarâyâ bir vechile mazarrat vukû'una rızâ-yı hümayûnum olmadığı, sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda, ber-minvâl-i muharrer merkûmlar ma'rifetinle ber-vech-i suhûlet elegetirilip lâzım

[136-1]

gelen cezâ-yı meşrû'aları ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le icrâ birle def'-i şerr ve mazarratlarına ve te'mîn-i bilâda ikdâm ve dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ hareket vukû'unu tecvîz ile mes'ûl ve mu'âteb olmakdan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı B. Sene [1]207.

425 [136-2]

Selanik Sancağı Mütesellimi () ve Selanik Serdârı Ser-turnâyî Osman *zîde-mecdühümâya* ve Lankaza çeribaşısı Hüseyin *-zîde kadruhû-ya* hüküm ki,
Avrathısı A'yânı Şahbendioğlu Süleyman nâm kimesne katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâle ibtidâr eylediğinden mâ'adâ, hatırına geldikçe fukarâya akça tevzî' ve tahsîl ve bunun emsâli nice mezâlim ve te'addiyâta ictisâr eylediğinden ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğu bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olmakdan nâşî siz ki mütesellim ve serdâr ve çeribaşı-i mûmâ-ileyhimsiz merkûm Şahbendioğlu Süleyman'ın muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd idüğü muhakkak olmağla şakî-i merkûmu ahz ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ası icrâsına ibtidâr eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuştur. İmdi şakî-i merkûmun muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olup ahz ve îcâb eden mücâzât-ı meşrû'asının icrâsı sizden matlûb idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh merkûm bir tarîk ile ahz ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ası icrâsına dâmen-dermeyân-ı gayret ve bir takrîr merkûmun tarafına ser-rişde verilmeyip infâz-ı emr-i şerîfime müsâra'at ve keyfiyyeti serî'an Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya sarf-ı bâ-re'y-i liyâkat ve hilâfindan mücânebet eylemeniz bâbında.
Fî evâil-i N. Sene 1207.

426 [136-3]

Ber-mûceb-i emr-i âlî paşa-yı mûmâ-ileyh Karahisar'dan hareket eylediğini nâtık Karahisar-ı Sâhib ve Isparta'ya vusûl ve ikâmet eylediğini mübeyyin Isparta nâibinin vârid olan i'lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.
Fî 25 Z. Sene [120]7.

Bursa'da ikâmetiçin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z. Sene [120]9.

Karahisar-ı Sâhib'de ikâmete me'mûr merfû'u'l-vezâre Turunçzâde Süleyman Paşa -
dâmet me'âlihî-ye hüküm

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bundan akdem me'mûr-ı ikâmeti olduğun İstanköy Cezîresi'nde kendîn idâre edemeyip çiftliklerin Karahisar-ı Sâhib cânibinde

olduğundan ol tarafda ikāmetine ruhsat verilmesini istid'â eylediğın cihetden umûr-ı memlekete müdâhale etmemek şartıyla hânende ikāmet eylemen bâbında ruhsatı hâvî emr-i şerîfim ısdâr olunmuşıdi. El-hâlet-i hâzihî şürût-ı mezkûrun hilâfı, umûr-ı memlekete müdâhale ve sen ve karındaşın ve akrabâ ve ta'allukâtın fukarâyı envâ' vechile tecrîm ve tağrîme mücâseret eylediğın tahkîk-kerde-i şâhânem olduğuna binâen fîmâ-ba'd Karahisar'da ikāmet etmeyip Isparta'da ikāmetine irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmekle vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl hareket ve doğru Isparta'ya vusûl ve ikāmet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şer'î im ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vehc-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimde dakîka-i vâhide tevakkuf ve ârâmı tecvîz etmeyip derhâl hareket ve serî'an doğru Isparta'ya varıp kendü hâlinde münâsib mahalde ikāmet ve tarafından ve etbâ'ın câniblerinden ahâlî ve fukarâya bir vechile zulm ve te'addî vukû'undan kemâl-i tevakkî ve mücânebet ve devâm-ı ömr ve devlet-i pâdişâhânem da'avâtına muvâzabet ve hareket ve vusûlünü bir gün evvel Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at ve bir gün tevakkuf ve te'hîrden kemâl-i ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]207.

427 [136-4]

Paşa-yı mûmâ-ileyh işbu sekiz senesi Muharrem'inin on birinci günü Alaşehir'e vusûl ve ikāmet eylediğini mübeyyin Alaşehir kâdîsının vârid olan i'lâminun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 23 M. Sene [120]8.

Isparta'da ikāmete me'mûr merfû'u'l-vezâre Sarı Mehmed Paşa'ya hüküm,
Bu def'a sen ki Paşa-yı mûmâ-ileyhsin, Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtında me'mûr-ı ikāmeti olduğun Isparta'da ıztırâb ve zarûret-i hâle dûçâr idüğünü beyân ve Alaşehir'de ikāmetine ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınmasın tahrîr ve istid'â eylediğini kapıkethudân bir kıt'a takrîriyle inhâ eylediğine binâen, umûr-ı memlekete karışmamak şartıyla Alaşehir'de ikāmetine izn-i hümâyûnum erzân kılınmağla i'lâmen ve ifhâmen emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet

ma'lûmun oldukda Isparta'dan hareket ve Alaşehir'e gelip umûr-ı memlekete müdâhale etmeyerek ânda ikâmet ve devâm-ı ömr ve devlet ve kıvâm-ı ferd-i şevketim ed'ıyyesine iştigâl ve muvâzabet ve ânda ikâmet eylediğini Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene 1207.

428 [136-5]

İbrail kâdîsına hüküm,

İbrail sükkânından yirmi beş bölüğün Raho İbrâhim Ağa veoğlu altmış dört cemâ'atin Abdullâh ve dâmâdı yirmi beş segbânların Veyis ve rüfeka-yı sâireleri şekâvetkârların bundan akdem tertîb-i cezâları bâbında sâdır olan emr-i şer'î im lede'l-vürûd, merkûmlar firâr eyledikleri lede'l-inhâ fîmâ-ba'd firârî-i merkûmlar İbrail toprağına ayak basmamak ve her ne vakit zuhûr ederler ise ahz ve izâlelerine ikdâm eylemek üzere evlâd ve ıyâlleri dahi tard ve teb'id ve bilâd-ı âharda ikâmet eylemeleri bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuştur. El-hâlet-i hâzihî Eflak voyvodası tarafından kapıkethudâlarına vârid olan tahrîrâtta, merkûmlardan mezbûrûn İbrâhim Ağa veoğlu Abdullâh ve dâmâdı Veyis evlâd ve ıyâllerinden dûr ve vatan-ı aslîlerinden mehcûr ve perîşân-ı hâl ve mağdûr ve şâyân-ı merhamet olmalarıyla, üç nefer merkûmlar afv olunmaları bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûru niyâzında olduğunda bâ-takrîr inhâ etmeleriyle, fîmâ-ba'd umûr-ı re'âyâyâ [ve] vilâyete ser-mû karışmamak ve kimesneyi rencide etmemek şartıyla, Eflak voyvodasının niyâzına mebnî yalnız üç neferin afv ve ıtlâkları fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bâlâda isimleri mastûr yalnız üç neferin voyvoda-i mûmâ-ileyhin niyâzına mebnî şart-ı merkûm ile cerâyim-i güzeşteleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda, mukaddemâ haklarında ber-vech-i meşrûh sâdır olan emr-i şerîfime mebnî yalnız üç nefer merkûmları te'addî ve rencideden mübâ'adet ve hilâfiyla vaz' ve hareket vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [1]207.

429 [137-1]

Bolu Sancağı'nda vâki' zikri âti eşkıyânın bulundukları mahallerin kuzât ve nüvvâbına ve Bolu Hâssı Voyvodası () -zîde mecdühû-ya hüküm,

Bolu Sancağı'nda vâki' Akçaşehir Kazâsı sâkinlerinden zümre-i bâğiyyândan Musa Beşeoğlu Yakub nâm şakî öteden berü kendü hâlinde olmayıp katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz misillü hâlât-ı rediyyeye cesâret eylediğinden mâ'adâ bu esnâda ser-cem'iyetlik dâ'iyyesiyle Düzce Kazâsı'nda sâkin gürûh-ı eşkıyâdan Canavar Ali ve Hasan Bey nâm şekâvetkârlar ile sâir avenelerini başına cem' ve ol havâlîde geşt ve güzâr ve vahâlî-i fukarânın hânelerini basıp mâllarını gâret ve katl-i nüfûs ve sâir envâ'-güne te'addiyâta ictisâr eyledikleri ve Düzce Kazâsı'nda kendü hâlinde olan Seyyid Hâcî Ali'yi kazâ-i mezbûr sükkânından Hâcî Osmanoglu Abdurrahman ve Hendek (?) sükkânından Hânyalıoglu birâderi Ahmed birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olarak başlarına kırk elli nefer hazele ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın tüfenk kurşunuyla darb ve katl ve merkûmun ve gerek karındaşı Seyyid Said'in menzillerine duhûl ve emvâl ve eşyâların nehb ve gâret edip şürûr ve şekâvetleri yevmen fe-yevmen müzdâd ve ahâlî-i fukarânın emn ve râhatları meslûb ve perîşânü'l-ahvâl oldukları beyânıyla eşkıyâ-yı merkûme ahz ve haklarında şer'an lâzım gelen te'dîbâtın icrâsıyla şürûr ve mazarratlarından ahâlî-i fukarâ tahlîs olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bu def'a tarafınızdan vârid olan i'lâmât ve tahrîrâtta derc ve iş'âr olunmuş bâlâda muharrerü'l-esâmî eşkıyâ muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd oldukları sâlifü'z-zikr vârid olan i'lâmâtdan müstebân olmağla te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâd zımında merkûmların sen ki Bolu voyvodası mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bulundukları mahalde ahz ve haklarında lâzım gelen cezâ-yı meşrû'aları icrâ olunmak fermânım olmağın, imdi zamân-ı adâlet-nişân-ı dâverânemde vedî'atullâh olan fukarâ ve zu'afânın bir vechile âzürde ve remîde olmalarına rızâ-yı hümayûnum olmadığı ve muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olanların te'dîbleri icrâsıyla te'mîn-i ibâd matlûb ve mültezem olduğu sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ma'lûmun oldukda sâlifü'z-zikr eşkıyâ hükûmetin dâhilinde bulundukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve haklarında lâzım gelen cezâ-yı meşrû'aların ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le icrâ ve şürûr ve mazarratlarından ahâlî-i fukarânın tahlîsine sa'y-i evfâ ve bu bahâne ile şekâvetde alâkası olmayan bî-cürm mazlûmîne azv-i töhmet ve

isnâd-ı şekâvet ile hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ hâlet ve hareket vukû'undan mücânebet ve ittkâ olunmak bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene [1]207.

430 [137-2]

Sudûr eden fermân-ı âlî mücebince Darbhâne-i Âmire nâzırı i'lâmıyla işbu kayd terkîn olunup i'lâm-ı hâli ve aqv ve itlâklarını müş'ir evâmîr yazılmışdır.

Fî evâsıtı S. Sene [120]8.

Terkîn

Haleb Vâlîsi vezîrim Feyzi Süleyman Paşa'ya ve Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Haleb Muhassılı İbrâhim -*dâme mecduhû*- ve Kilis Kādîsı () -*zîde fazlühû*- ve vücûh -*zîde-kadrühum*-a hüküm,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhsenât tâcü'l-mestûrât Vâlidem Sultân -*zâdet iffetühâ* ve *dâmet ismetühâ*-nın havâssından Kilis hâssı mâl-ı mîrîsinin tahsiline sâbıkâ müftî olan Hâcî Emîn nâm kimesne mûmâna'at ve ihtilâl-i nizâm-ı mukâta'âya cesâret eylediği, bundan akdem lede'l-inhâ, müftî-i sâbık-ı merkûm bâ-işâret-i şeyhü'l-İslâmî, Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ve iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu lede'l-istimâ' Kilis'den firâr ve Cum nâm mahalle vürûd edip sene-i sâbıkâ evâi'linde hâss-ı mezkûrda birkaç mâh voyvoda olup ba'dehû hasbe'l-iktizâ bâ-emr-i âlî derûn-ı hâssdan ihrâc birle, el-yevm zikr olunan Cum nâm mahalde ikâmet eden Emir Osman ve zümre-i eşkıyâdan Ammununoğlu İbiş ve Reyhanlu Boybeyisi Haydar nâm mefsedet-pîşeler ile ittifâk ve eşkıyâ makûlelerini tahrîk edip merkûm Emir Osman'ın voyvodalığı müddetinde vârid olan hâss-ı mezbûrdan makbuzu olan birkaç bin gurus ile Cum ve sâir ba'zı kazâların iki yüz altı senesi mâl-ı mirîsinden mezbûr Ammununoğlu İbiş zimmetinde terâküm eden yirmi bin gurusdan mütecâviz mebâliğin ta'tîlini mûcib harekât-ı şenî'aya mücâseret eylediklerinden, hâlâ Kilis Voyvodası Ebubekir -*zîde kadruhû*- merkûmlara her ne kadar nush-âmîz tahrîrât irsâl ve mebâliğ-i mezbûreyi suhûletlü mütâlebe etmiş ise bir dürlü kâr-ger olmayıp, şekâvetleri gün be-gün mütezâyid olmak mülâbesesiyle gerek zimmetlerinde terâküm eden ve gerek zikr olunan Cum ve sâir kazâlardan iki yüz yedi senesine mahsûben

îcâb eden emvâl-i mîriyyenin tahsîli, külliyyetlü asâkir ile üzerlerine varılmağa muhtâc idüğü âşikâr ve asker husûsuna ve sâir levâzımâtta siz ki vezîr-i müşâr ve muhassıl-ı mûmâ-ileyhimâsız tarafınızdan mu'âvenet-i külliyye ve müzâheret-i kaviyye olmadıkça üzerlerine varılmak ve bir akçe tahsîl olunmak mümkün olmayacağı zâhir ve berîdâr ve merkûmlar zimmetlerinde olan mebâliği, vâlidem müşârun-ileyhânın vâridât-ı celîlelerinden olmak hasebiyle bir akçesinin itlâf ve izâ'ati tecvîz olunur hâlâtdan olmadığı bedîhî ve nümüvdâr olmakdan nâşî, her ne tarikle mümkün ise tahsîline dikkat ve bu bâbda voyvoda-i mûmâ-ileyh asker ve sâir cihetle i'ânet olunarak mebâliğ-i mezkûrenin alâ-eyyi-hâlin tahsîline müsâra'at ve ba'de't-tahsîl müftî-i merkûm mahall-i menfâsına irsâl ve mezbûr Osman ve Ammununoğlu İbiş ve Reyhanlu Boybeyisi Haydar'ın cezâ-yı mâ-yelikleri icrâ olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu vâlidem-i müşârun-ileyhânın kethudâsı iftiharu'l-ümerâ ve ekâbir Yusuf -*dâme ulüvvuhû*- bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın Dîvân-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi mebâliğ-i merkûmenin alâ-eyyi-hâlin tahsîli ve müftî-i sâbık-ı merkûmun mahall-i menfâsına irsâli matlûb-ı pâdişâhânem olduğu ve ağmâz ve müsâmaha misillü hâlet ve hareket vukû'una bir vechile rızâ-yı hümayûnum olmadığı, siz ki vezîr-i müşâr ve kapıcıbaşı ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda, ber-minvâl-i muharrer bu bâbda voyvoda-i mûmâ-ileyhe lâzım gelen mu'âvenet ve müzâheretin kemâ yenbeğî îfâ ve icrâsıyla emvâl-i mezkûrenin serî'an bilâ-kusûr tahsîli ve müftî-i sâbık-ı merkûmun dahi mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâsına irsâli husûsuna bi'l-ittifâk ikdâm ve dikkat ve merkûmların dahi cezâ-yı mâ-yelikleri icrâsına mübâderet ve hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L. Sene 1207.

431 [138-1]

Tarsus kâdîsına ve Tarsus Mütessellimi () -*zîde mecdühû*-ya hüküm,
Melemencioğlu Ahmed Bey'in hakkında sudûr olan emr-i şerîf mücebince cezâsı tertîb olunduğu sûrette aşîreti ihtiyârları perâkende ve perişân olacakları hâlât-ı meczûmeden olmakdan nâşî, harekât-ı sâbıkâsından udûl ve meslek-i ehl-i ırza sülûk

ve fezâhat-ı mâziyyesine tâib ve müstağfir olup mîr-i merkûm ve aşîret-i mezkûre ahâlîleri fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olarak hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ hareketde bulunmamak ve mîr-i merkûmdan ba'd-ezîn hilâf-ı rızâ hareket zuhûr eder ise cümle aşîret halkı ale'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb vâlî ve mütesellim taraflarına teslîm eylemek ve eğer ahz ve teslîminde tesâmüh ederler ise Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl eylemek üzere ta'ahhüd ve tekeffül eyledikleri, mukaddemâ lede'l-inhâ mîr-i merkûm fîmâ-ba'd semt-i şekâvetde bulunmayıp kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı şer' ve rızâ ve hareketde bulunmamak ve ehl-i ırza ve fukarâ-yı ra'yyet ve ebnâ-i sebîle ta'arruz eylememek ve kendiden mugâyir-i rızâ-yı şâhânem hareket zuhûr eder ise cümle aşîreti bi'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb vâlî ve mütesellim taraflarına teslîm eylemek ve eğer ahzında tesâmüh ederler ise Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl etmek üzere aşîret-i merkûmenin bi'l-cümle müsinn ve ihtiyârları ta'ahhüd ve ta'ahhüdlerini müş'ir mahzar ve nezir hüccetini takdîm eyledikleri sûretde akd olunacağı beyânıyla bundan akdem emr-i münîfim sâdır olmuşıdi. El-hâlet-i hâzihî sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan bir kıt'a arzuhâl ve aşîret-i merkûme ihtiyârlarının bir kıt'a mahzarları mefhûmunda ber-vech-i muharrer, sâdır olan emr-i şerîfimle mücebince aşîret-i merkûme ihtiyârları Tarsus Mahkemesi'ne ihzâr ve mefhûm-ı emr-i münîfim cümleye tefhîm olundukda, mîr-i merkûm ef'âl-i sâbıkasından tâib ve müstağfir olmakdan nâşî, bundan sonra şekâveti rû-nümûn olur ise bi'l-ittifâk vâlî ve mütesellim ma'rifetleriyle bi'l-ittifâk ahz ve te'dîb edeceklerinden başka Hazîne-i Âmireme otuz bin gurus nezri kabûl etmeleriyle hüccet-i şer'iyeye rabt olunduğu beyânıyla, merkûmun afv ve ıtlâkı niyâzında oldukları tahrîr ve inhâ ve hüccet-i merkûme ma'an çesb[an] olmakdan nâşî vech-i meşrûh üzere şart-ı mezkûr ile afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlanâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız şart-ı merkûm ile mîr-i merkûmun afv ve ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı şart-ı afvına mugâyir hâlât ve hareket sünûh eder ise nezr-i merkûmun tahsîli muhakkak ve mukarrer idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr-i münîfimi aşîret-i merkûme ihtiyârlarına ifâde ve iş'âra mübâderet ve hilâfî hâlât ve hareket vukû'a gelmemesine i'tinâ ve dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene [1]207.

432 [138-2]

Selvi Voyvodası Ali -zîde kadruhû-ya hüküm,
Muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd mefhûmuna mâ-sadak ve tertîb-i cezâya ehak ve
elyak olup haklarında evâmir-i şerîfem sâdır olan Selvili Küçük Hasan ve Menzilci
Mutaş ve Süleyman Alemdâr nâm şekâvet-pîşelerin firâr eylemeleri takrîbiyle
evâmir-i şerîfemin icrâsı müyesser olmayıp infâz-ı evâmir-i şerîfem matlûb olmağla,
sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, Selvili Küçük Hasan ve Mutaş ve Süleyman
Alemdar nâm şakîler Selvi'ye karîb mahalle geldikde der-akab üzerlerine varıp tertîb-
i cezâlarına ikdâm eylemen fermânım olmağın, imdi mukaddemâ sâdır olan emr-i
şerîfim mücebince merkûmların tertîb-i cezâları matlûb-ı kat'î-i şâhânem olmakdan
nâşî ber-minvâl-i muharrer eşkiyâ-yı merkûme kazâ-i mezbûra karîb mahalle
geldikleri ânda hemân üzerlerine varıp ahz ve icrâ-yı mücâzât-ı lâyıkalarıyla ibâd ve
bilâdın şerr ve mazarratlarından te'mînlerine ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı emr ve
tenbîh hareketden ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [1]207.

433 [138-3]

*Top ve tüfenk ile muhârebeye mübâderet olunup ancak eşkiyâ-yı mezbûrenin
cem'iyetleri kesret üzere olduğundan adem-i mahâretinden nâşî etrâfdan asker ve
zehâyir cem'i ve tedârük-i kaviyye ile tekrâr üzerlerine varılıp muhârebe ve
tarafeynden vâfir âdem helâk olup ahir-i kâr eşkiyâ-yı mezbûre kemâl-i
ıztırâblarından nâşî bir takrîb firâr etmeleriyle derûnunda bir şey olmayan konak ve
kulleleri hedm olunduğunu mübeyyin Baklan kâdisının bir kıt'a i'lâmı ve mezbûr
Deli Ahmed fîmâ-ba'd kazâya ayak basdırılmamak ve bir taraftan zuhûr eder ise
hayyen ve meyyiten bi'l-ittifâk ahz ve Dîvân-ı Anadolu'ya îsâl eylemek üzere yirmi
bin gurus nezre kat' ve bir kıt'a hücceti irsâl olunduğunu müşârun-ileyhin tahrîrâtı
vârid olmağla mezkûr Başmuhâsebe'ye kayd etdirilmiş olmağla mazmûn-ı tahrîrât
bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.*

Fî 7 Z. Sene [120]7.

Nezir kaydı terkîn için Başmuhâsebe'ye ilmühaberi verilip tertîb-i cezâdan ba'zı şürût ile afvıçin emir yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra. Sene [120]8.

Anadolu Vâlîsi vezîrim Ali Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm,
Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı atûfet-karâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtında Kütahya Sancağı dâhilinde vâki' Baklan Kazâsı'nda sâkin İsabeyli Deli Ahmed nâm şakî kendü hâlinde olmayıp başına cem' eylediği haşerât ile kazâ-i mezbûru zabt ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekete ibtidâr ve Şeyhlü Kazâsı A'yânı Çorbacıoğlu'nu ve Kâimmakâm-ı esbak Mustafa Paşa'nın bir nefer çukadarını dahi katl eylediğinden mâ'adâ, dürlü dürlü fezâhata ictisâr eylediği, tarafından Der-aliyyem'e inhâ olunmak üzere iken şakî- i merkûm bundan akdem hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr eden Uşşakî Acemoğlu Ahmed nâm şakînin bölükbaşlarından Burgoslu Halil nâm şakîyi istishâb ve hânesinde ikâmet etdirdiği ve merkûm Acemoğlu'nun tarafdârı olup şekâveti zâhir olduğu tahkîk olunmuş olduğuna binâen, merkûm İsabeyli Ahmed'in alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsı tertîb ve ser-i maktû'u irsâl olunmak bâbında şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı celîlü'l-kadrim tarafına lede'l-vusûl birâderin hâssa silahşörlerimden Osman Bey -zîde mecdühû-yu ma'îyyetine delîl ve tüfenkci ta'yîniyle irsâl edip, ancak merkûm Acemoğlu Ahmed ve karındaşı Kara Şahin iki yüzden mütecâviz süvârî ile merkûm Deli Ahmed'in hânesinde ikâmet ve izhâr-ı bağı ve şekâvet eyledikleri ve merkûm Deli Ahmed'in İsabeyli karyesinde olan menzilin cevânib-i erba'ası mazgallı kârgîr binâ olup metîn ve müstahkem ve dört köşesinde birer kulle olduğundan gayrı etrâfı kurşun menzili mekşûf ve derûnunda beş altı yüzden mütecâviz haşerât mütehassın olduğu tarafına ihbâr olunduktan sonra, Uşak Voyvodası Hasan -zîde mecdühû- tarafından sana vârid olan arz ve mahzarda dahi eşkiyâ-yı mezkûrenin ber-minvâl-i muharrer keyfiyyetleri iş'âr olunmak olduğuna ibtinâen sen dahi kethudânı enderûn halkı üzerlerine başbuğ nasb birle, iki aded top ve bir humbara ve muktezî olan yuvarlak ve cebehâneyi develere tahmîl ve mâh-ı Zi'l-ka'de'nin beşinci günü serî'an ihrâc ve mûmâ-ileyh Osman Bey'in verâsından

eylediğinden mâ'adâ Sandıklı ve Şeyhlü kazâlarının a'yânları dahi külliyyetlü asker ile mûmâ-ileyh Osman Bey ve kethudân ma'îyyetlerine varıp eşkıyâ-yı merkûme üzerlerine hücum eylemeleri husûsu tarafından bâ-buyuruldu tenbîh ve te'kîd olunmuş olduğu ve mûmâ-ileyh Uşak voyvodası tarafından gelen sâlifü'z-zikr arzı ve Uşak kâdîsının i'lâmı dahi takdîm olunmuş olduğu derc ve iş'âr olunmuş el-hâlet-i hâzihî gerek merkûm Deli Ahmed'in gerek merkûmân Acemoğulları'nın ne vechile olur ise olsun ahz ve tertûb-i cezâlarına iktidâr birle mukaddemâ fermânım olduğu vechile ahz ve i'dâmlarına dikkat eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin gerek merkûm Deli Ahmed'in ve gerek merkûmân Acemoğulları'nın ne vechile olur ise olsun ahz ve tertûb-i cezâ-yı sezâlarına iktidâr eylemen hasran ve kasran senden matlûb-ı pâdişâhânem olduğu

[139-1]

ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şeref-rîz-i sudûr eden fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince merkûmları ahz ve i'dâm ve izâlelerine ikdâm ve ser-i maktû'larını serî'an der-bâr-ı atûfet-karâr-ı mülûkâneme ib'âs ve irsâl ile tasfîye-i bilâd ve te'mîn-i kulûb veistirâhat-ı ibâda ikdâm ve icrâ-yı irâha-i şâhâneme sa'y-i mâ-lâ-kelâm birle hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mûcânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Za. Sene [1]207.

434 [139-2]

Battâlî Za. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan Kara Osman-zâde el-Hâc Ahmed -dâme mecduhû-ya hüküm,

Bundan akdem ibâdullâha vâki' olan mezâlim ve te'addiyâtlarına binâen haklarında fermân-ı kazâ-cereyân eden sâbıkâ Uşak Voyvodası Acemoğlu Ahmed ve karındaşı Kara Şahin nâm şekâvet-pîşeler ba'zı hademeleriyle Gölde Kazâsı derûnunda mukîm oldukları ve kazâ-i mezbûr sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, uhde-i iltizâmında olan Kula Kazâsı civârında kâin olmak mülâbesesiyle, şakîyân-ı merkûmânın ahz ve

izâleleri husûsu sana eshel idüğü tahkîk-kerde-i şâhânem olduğuna binâen, merkûmânı her ne tarîkile olur ise olsun elegetirip cezâlarını tertîb ve ser-i maktû'larını Der-aliyyem'e sevk ve tesyîre mübâderet eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şer'î im ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuştur. İmdi merkûmânın tertîb-i cezâ-yı sezâları hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda taraflarına ser-rişte verilmek ile firârlarını mûcib hâlâtı tecvîzden mübâ'adet olunarak merkûmânı alâ eyyi vechin kân ahz ve cezâların tertîb ve ser-i maktû'ların Der-aliyyem'e tesyîre mübâderet ve kusûr ve tekâsülден ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]207.

435 [139-3]

Bir sûreti

Yine kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhe

Uşak firârîlerinden İbrâhim Kethudâoğlu Mustafa ba'zı avene ve etbâ'ıyla Gölde Kazâsı kurbünde Terziler karyesinde Kôr İsmâ'il'in yanında mukîm ve muhtefî oldukları beyânıyla gerek avenesiyle mezbûr Kethudâoğlu Mustafa'yı ve gerek bu makûle eşkıyâyı istishâb etdiğiçin mezkûr Kôr İsmâ'il'e ahz ve cezâların tertîb ve ser-i maktû'ların irsâl eylemesiçin ber-vech-i meşrûh.

436 [139-4]

Bir sûreti

Hâlâ Anadolu Vâlîsi Vezîr el-Hâc Ali Paşa'ya ve Uşak voyvodasına,

Uşak Voyvodası sâbık Acemoğlu'nun avenesinden olup bundan akdem haklarında fermân sudûruna mebnî firâr eden Burgazlı Halil ba'zı etbâ'ıyla Baklan Kazâsı'na tâbi' İsabey karyesinde Deli Ahmed'in yanında mukîm ve muhtefî oldukları tahkîk olunduğu beyânıyla şakî-i mezbûrun ve istishâbına mebnî şekâveti zâhir olan merkûm Deli Ahmed'in cezâları tertîb ve ser-i maktû'ların irsâl eylemeleriçin ber-vech-i meşrûh.

437 [139-5]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Uşak firârîlerinden Çavdaroğlu Mehmed nâm şakî avenesiyle Şeyhlü Kazâsı'na tâbî' Çivril karyesinde oldukları beyânıyla kezâlik tertîb-i cezâ ve ser-i maktû'ların isrâsıçin ber-vech-i meşrûh.

438 [139-6]

Battâlî Za. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Selanik mollâsına ve Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından Selanik Mütessellimi Yusuf -dâme mecduhû-ya ve Avrathısı ve Doyran ve Petriç kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Selanik <<Sancağı>> nevâhîsi serdârı Ser-turnâyî Osman ve Lankaza çeribaşısı Hüseyin ve zikr olunan kazâların serdâr ve sâir zâbitân zîde-kadrühuma hüküm ki,

Avrathısı A'yânı Şahbendioğlu Süleyman nâm şahıs katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâle ibtidâr eylediğinden mâ'adâ hatırına geldekçe fukarâya akçe tevzî' ve tahsîl ve bunun emsâli nice mezâlim ve te'addiyâta ictisâr edip ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğu tahkîk olunmağla, merkûm Şahbendioğlu Süleyman'ın muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olduğu muhakkak olmakdan nâşî, şakî-i merkûmu ahz ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ası icrâsına mezîd-i dikkat ve ihtimâm olunmak bâbında, siz ki Selanik mütessellimi ve Selanik nevâhîsi serdârı Ser-turnâyî ve Lankaza çeribaşısı mûmâ-ileyhimsiz, size hitâben bundan akdemce emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdu. El-hâlet-i hâzihî merkûm Süleyman mütemâdî bir mahalde karâr etmeyip kâh Avrathısı ve kah Doyran ve Petriç kazâlarına geşt ve güzâr eylediği resîde-i derc ve tahkîk olup ve şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve girift ve mücâzâtı icrâsı matlûb-ı mülûkânem olmağla her kangî kazâda elegetirilmek mümkün ise ma'rifetiniz ile bulunduğu mahalde alâ eyyi vechin kân ahz ve mücâzât-ı meşrû'ası icrâ ve ser-i maktû'u Der-aliyyem'e isrâ olunmasına ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi şakî-i merkûm her kangî mahalde bulunur ise bilâ-tevakkuf ahz ve mücâzât-ı meşrû'ası icrâsı sizden matlûb-ı kat'î-i

pâdişâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda, ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimde merkûmun bulunduğı mahalde ahz ve girift ve mücâzât-ı meşrû'asının icrâsına dikkat ve ser-i maktû'unun Der-aliyyem'e tesyîrine mübâderet ve hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum hâlet vukû'uyla firârından mücânebet ve infâz-ı emr-i şerîfime dâmen-dermeyân-ı gayret eyleyesiz ve Selanik ve Avrathisarı ve Doyran ve Petriç kazâlarının kuzât ve nüvvâbı ve serdârân ve sâir zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz şakî-i merkûmun ahz ve mücâzât-ı meşrû'asının icrâsı mûmâ-ileyhimden matlûb olmağla her kanginizin

[140-1]

taht-ı kazâsında bulunup şakî-i mezkûre bir vechile mu'âvenet olunmayıp infâz-ı emr-i şerîfime müsâra'at olunmasına sa'y ve dikkat ve taraflarınızdan merkûma serrişte verilmek ile firârını mûcib olur harekâta ibtidârınız mesmû' olmak lâzım gelir ise bir vechile cevâba kâdir olamayacağınız mukarrer ve muhakkak olmağla âna göre amel ve hareket ve mu'âhaze-i pâdişâhânem olmakdan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene [1]207.

439 [140-2]

Bâ-fermân-ı âlî işbu kayd terkîn olunup i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

Evâsıt-ı Ca. Sene [120]7.

Terkîn

Alâiye Sancağı mutasarrıfına () -*dâme ikbâlühû*-ya ve Bozkır Ma'deni Emîni () -*zîde kadruhû*-ya hüküm ki,

Beyşehir Kazâsı'na tâbi' Manastır karyesi sükkânından Hâcî İsaoglu Hüseyin ve avenesi Davudbacak karyeli Seyyid Ali ve karındaşı Mehmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmayıp, sefer-i hümâyûn vukû'unda hilâf-ı emr ve rızâ harekât-ı nâ-hemvâra ictisâr ve karye-i mezkûre sekenesinden ve ehl-i ırz zümresinden el-Hâc Mustafa ve Osman nâm kimesnelerin bikr-i bâliğa kızlarının bikrlerini izâle ve üzerlerine tasallut ile kazâ-i mezkûra a'yânlık iddi'âsıyla nefsleriçin tevzî' defterine

otuz altı bin üç yüz guruş tarh ve tahmîl ile fukarâdan cebren tahsîl eyledikleri ve sâir vechile mezâlim ve te‘addiyâta mütecâsir oldukları mukaddem ve mu‘ahhar lede'l-inhâ merkûmların eşkıyâdan olup, bâlâda muharrer şekâvetleri mütehakkık olduğu sûretde lâzım gelen te‘dîbât-ı lâyıkaları icrâ olunmak için, Karaman Vâlîsi'ne hitâben bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim vürûdu esnâsında, eşkıyâ-yı mezkûre firâr edip el-yevm Alaiye Sancağı'nda vâki' Senir ma'a Düşenbe Kazâsı'nda tahassun ve Senirlioğlu ile ittihâd ve nevâhî ve kurâ ahâlîlerine îsâl-i hasâr ve katl-i nüfûs misillü hâlâta ibtidârdan hâlî olmadıkları beyânıyla eşkıyâ-yı mezkûrenin def'-i şekâvetleri ile te'mîn-i ibâd zımnında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu Alaiye ve İbradı Kazâsı kâdîlarının bu def'a vârid olan i'lâmlarında tahrîr ve inhâ olunmağla, siz ki mîr-i mîrân ve Bozkır Ma'deni emîni mûmâ-ileyhimâsız merkûmlar eşkıyâdan olup muzırr-ı ibâd oldukları mütehakkık olduğu sûretde suhûletle ahz ve habs ve keyfiyyetleri vukû'u üzere Der-aliyyem'e i'lâm ve bu vesîle ile fukarâ ve zu'afânın pâ-zede-i hasâr olacak hâlâtdan ittikâ-i tâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mîr-i mîrân ve emîn-i mûmâ-ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer merkûmlar eşkıyâdan olup muzırr-ı ibâd oldukları mütehakkık olduğu sûretde ber-vech-i suhûlet ahz ve habsde ibkâ ve keyfiyyetleri Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâ ve ba'dehû haklarında ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur ise mücebince hareket ve icrâ ve bu bahâne ile fukarâ ve zu'afâ[ya] pâ-zede-i hasâr olacak vaz' ve hareket vukû'unu tecvîzden hazer ve ittikâ eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene 1207

440 [140-3]

Afvıçin emir yazılmışdır. Fî evâil-i Ca. Sene [120]8.

Vidin kâdîsına ve sâbıkâ ocakda kul kethudâsı olup muhâfaza-i merkûmede yeniçeri zâbiti olan Muhyiddin -dâme mecdühû- ve zikri âtî husûsa bu def'a ocakdan ta'yîn olunan Ser-turnâyî () -zîde mecdühû- ve muhâfaza-i merkûmede mevcûd turnacıyân ve hasekiyân ve çavuşân ve çorbacıyân ve ağavât ve alemdârân ve ser-eskiyân ve bi'l-cümle ocak ihtiyârları ve sâir iş erleri zîde-kadrühuma hüküm ki,

Vidin serhaddi ve derûnunda mevcûd ocaklusunu öteden berü mümtâz ve ser-efrâz ve serhaddât-ı İslâmiyye-i hakanîde cümleden bihter ve güzîde ve devlatam indinde makbûl ve mergûb bir ser-hudûd ve ahâlîsi dahi ocaklu olup itâat ve inkıyâdları kemâl-i mertebe cümleden bihter¹⁴⁸ ve hüsn-i hâl ile me'lûfiyetleri ve Devlet-i Aliyyemin emr ve nehyinde ve ocakları gayretinde sadâkat ve istikâmetleri ve infâz-ı evâmîr-i aliyyemde sa'y ve dikkatleri zâhir ve bâhir olduğu ma'lûm-ı hâss ve âm iken, bundan akdem zuhûr eden bir mikdâr cünha ve taksîrâtı hasebiyle gadab-ı şâhâneme giriftâr ve esâmîleri Kars icmâline idhâl birle matrûd olacakları derkâr iken, ne hâl ise hüsn-i terbiye ve istircâ sebebiyle cerâyimleri afv ve ba'd-ezîn hilâf-ı rızâ-yı aliyyem hareketden berî olmaları derciyle kemâ fi's-sâbık yevmiyyeleri ibkâ ve istirhâm olunmuşlar iken, bundan akdemce Vidin sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Pasbân-zâde Osman nâm şakî münâfî-i tavır ve edâ ve mugâyir-i kâide-i ocak harekât-ı bâğiyâne ve mezâlim-i ibâd ve sa'y bi'l-fesâd ve ihtilâl-i serhaddi mûcib ef'âl-i şenî'aya mücâsereti vâsıl-ı sâmi'a-i cihândârânem olmağın hakkında gadab-ı mülûkânem zuhûr birle vücûd-ı mefsedet-alûdu rû-yi arzdan izâle ve cezâ-yı mâ-yelîki icrâ olunmak bâbında, Vidin Muhâfızî vezîrim Ali Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] - *iclâlehû*-ya hitâben sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vusûl müşârun-ileyh kapısı halkıyla şakî- i merkûmu bulunduğu mahalde icrâ-yı irâde-i şâhânem kasdıyla üzerine varıp şakî- i merkûm muhârebe ve mukâteleye tasaddî birle karşı koduğundan bir vechile mukâvemet edemediğinden bir takrib ve gaybet eyledikde, müşârun-ileyh avdet ve kal'aya geldikde der-akab tertîb-i dîvân ile keyfiyyeti cümleye i'lân ve işâ'at ve cümle serhad-nişînân ba'd-ezîn merkûmu kal'a-i mezkûreye ayak basdırmamağla ta'ahhüd ve tekeffül eylediklerini müş'ir bir kıt'a i'lâm-ı şer'iyyeye ahz ve taraf-ı Devlet-i Aliyyeme irsâl eylemişler iken, çend rûz sonra gece vaktinde serhadlünün ağmâz ve tesâmüh ve mu'âvenetleri sebebiyle hilâf-ı ta'ahhüd merkûmu kal'aya idhâl ve (...) müşârun-ileyh hücûm birle cerâyiminin afv istirhâm ve emr-i âlişânımın adem-i infâz ve icrâsı ve bu misillü eşkıyâya bu derece mu'în ve istishâb ile mugâyir-i emr ve münâfî-i rızâ harekete ibtidâr eylemeleri eğerçi töhmet-i azîme ve kabâhat-i cesîmeden olduğundan başka ocağa düşülmeyen (?) itâatsizliği kendü nefslerine isnâd etdirmeğe bâ'is ve bâdî ve kendü nefslerini

¹⁴⁸ Metinde [bîrr-ter] şeklinde yazılmıştır.

himâye ve sıyânetden ârî etvâra ibtidâr etmeleri nedâmet ve vehâmeti mûcib ve giriftâr-ı gadab ve afvını müstevcib bir ma'nâ olmağla, el-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûmun ahz ve girifti cümleden matlûb idüğü ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mukaddem sâdır olan emr-i âlişânım mantûku üzere alâ-eyyi-hâlin cezâyı mâ-yelîki icrâsı emrine tekrâr irâde-i kâtı'a-i şâhânem ta'alluk etmekle bu def'a dahi te'kîd ve tehdîdi muhtevî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbitân ve serhad-nişînân-ı sâire-i mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûm sizlerden matlûb idüğü ve bu misillü serhadd-i cesîmeden olan kal'a-i pâdişâhânemi hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i kâide-i ocak küşâd birle hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr eden şakî-i mezbûru idhâl misillü hâlâta mücâseret eylemeniz töhmeti ve bu vechile cümleliz mazhar-ı eşedd-i ukubet olacağınızı bir hoşça mülâhaza edip keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda bu bâbda kusûr ve rehâvet misillü hâlâtdan gâyetü'l-gâye hazer ve mübâ'adet

[141-1] ve cümlelin ittifâk ve ittihâdlarıyla merkûmu alâ-eyyi-hâlin ahz ve girift ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle icrâ-yı mücâzâtı husûsuna dâmen-dermeyân-ı gayret birle infâz ve icrâ-yı emr-i şerîfime ve izhâr-ı sadâkate bezl-i tâb ve tâkat eylesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin senin akrânın beyninden bi'l-intihâb bu husûsa ta'yîn-i maksûd ancak zâtında merkûz olan gayret ve sadâkati izhâr birle bu husûsu husûsât-ı sâireye kıyâs etmeyip şakî-i merkûmu cümle serhad-nişînândan taleb ve icrâ-yı emr-i me'mûriyyetine ikdâm ve mukaddem ve bu def'a sâdır olan evâmîr-i aliyyemin infâz ve icrâsı husûsunda ser-mû tekâsül ve rehâvet misillü hareket zuhûruyla mazhar-ı eşedd-i ukubet olmakdan mücânebet eylesiz deyu bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa -dâme ulüvvuhû- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]207.

441 [141-2]

İşbu emr-i şerîfi infâz ve icrâ eylediğini nâtık bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhin vârid olan kâimesinin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 3 Z. Sene [120]7.

Edirne bostancıbaşısına hüküm,

Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtında bu esnâda on dokuz nefer delîl hey'etinde eşkıyâ, Hayrabolu Kazâsı'nda geşt ve güzâr ve fukarâya îsâl-i hasâr ve kazâ-i mezbûr kurâsından Faraş karyesine nüzûl ve kati vâfir meblağ ahz eylediklerinden sora ba'zı ahâlînin ırzların hetk ve üzerlerine segbânlar ile serdâr vardıkda sağ altı tüfenk kurşunuyla cerh ve eşkıyâ-yı merkûme üzerlerine tekrâr vardıklarında iki neferi meyyiten ve on iki neferi hayyen ahz ve beş neferi firâr ve hayyen ahz olunanları mahbûsen bir kıt'a i'lâm ile tarafına vâsıl ve hadîka zindânına vaz' olundukları ve ol havâlîde delîl hey'etinde geşt ve güzâr edenler mahbûs-ı mezkûrlar idüğü ve bunlar tertîb-i cezâ olunmadıkça emsâlleri terhîb olunmayacağı derc ve iş'âr ve Hayrabolu kâdisının dahi zikr olunan i'lâmını tesyâr eylemişsin, emsâllerini terhîb için mahbûs-ı merkûmların cezâsı tertîbi fermânım olmağın, imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ibreten li's-sâirîn mahbûs-ı mezkûrların cezâların tertîb ve icrâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Za. Sene [1]207.

442 [141-3]

Merkûm sırren ve alenen tecessüs olundukda kazâ-i mezbûr ve kurâsında olmadığı tahkîk ve fîmâ-ba'd zuhûr eder ise ahz olunacağını nâtık kazâ-i mezbûr kâdisının vârid olan i'lâm ve mîr-i mûmâ-ileyhin kâimesi mef'hûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.
Fî 16 Z. Sene [120]7.

İznik kâdisına ve Osman Bey'e ve kazâ-i mezbûr serdârı () ve bu def'a husûs-ı âti'l-beyâna ocakdan ta'yîn kılınan () Çavuş -zîde kadrühümâ-ya hüküm,

Mudanya Kazâsı sâkinlerinden olup zümre-i eşkıyâdan birinci bölüğün Kocabaş Mustafa nâm şakî öteden berü kendü hâlinde olmayıp re'âyâ fukarâsını tekdîr ve tecrîm eylediğinden başka katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz ve bâğiyâne gûnâ-gûn harekât-ı nâ-ber-câya ve ihtilâl-i memlekete bâdî hâlât-ı nâ-marziyyeye mücâsereti hasebiyle, merkûmun ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Limni Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında bi'd-

def‘a‘ât evâmir-i aliyyem ısdâr ve irsâl olunmuşiken, bir vechile adem-i itâat ve inkıyâd etmeyip İznik Kazâsı`na varıp el-yevm kazâ-i mezbûrda ikâmet üzere olmağın, şakî-i merkûmun bu gûne bâğiyâne tavır ve hareketi ve evâmir-i aliyyeme adem-i itâati vâsıl-ı sâmi‘a-i cihândârânem olduğuna binâen, ibreten li‘s-sâirîn tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmeğın merkûm Kocabaş Mustafa`nın alâ-eyyi-hâlin ahz ve cümleinin ittihâd ve ittifâkı ve mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle cezâ-yı mâ-yelikî tertîb olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlanâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz mîr-i mûmâ-ileyhin re‘y ve tedbîri ve mübâşir ma‘rifeti ve cümleinin ikdâm ve ihtimâmıyla şakî-i merkûmun tertîb-i cezâsına kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve ser-mû ağmâz ve tesâmüh misillü hâlet vukû‘a gelmesinden mücânebet ve ma‘âzallahi te‘âlâ tekâsül ve tesâmüh zuhûra gelmek lâzım gelir ise mazhar-ı eşedd-i ukubet olacağınız mukarrer olmağla, âna göre amel ve hareket eyleyesiz deyu bi‘l-fi‘il Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa -*dâme ulüvvuhû*- tarafından mühürlü mektûb verilmekle sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]207.

443 [141-4]

Battâlı dahi tobrasındadır. Za. Sene [120]7.

Bosna Vâlîsi vezîrim Hüsameddin Paşa [*edâmallâhu te‘âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm, Belgrad yamakânının ser-cem‘iyyetleri olan Bihkevî Hâcî İbrâhim, Bosna Eyâleti`nin Beline Kazâsı`na tâbi‘ Krupine karyesinde Gradçaç Kapûdânı Osman Kapûdân'ın birâderi Hacı Mustafa Bey`in çiftliğinde ve konağında ve ba‘zen dahi merkûm Osman Kapûdân'ın Gradçaniçe Kazâsı`na tâbi‘ İskugrik karyesinde vâki‘ çiftliğinde meks ve ikâmet ve Çirmen ve (...) Pirlepe (?), Valyeva ve Kraguyofça ve Yenipazar ve İzvornik kazâlarına mürûr ile yamakân-ı matrûdeyi iğfâl ederek ol havâlîyi ihtilâle cesâret etmekden hâlî olmadığı bu def‘a bi‘l-ihbâr sahîhan tahkîk-kerde-i pâdişâhânem olduğuna binâen, sen ki Bosna Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyhsin ihtilâl-i memleketi mûcib olmayacak vechile merkûm Bihkevî Hâcî

İbrâhim`in (...) icrâ-yı mücâzâtına ibtidâr olunmak fermânım olmağın, imdi keyfiyyet ma`lûmun oldukda merkûm Hâcî İbrâhim`i Kapûdân-ı merkûmun mütâlebe ile mi olur âhar gûne mi olur ihtilâl-i memleketi mûcib olmayacak ve (...) suhûlet icrâ-yı mücâzâtına mübâderet ve hilâf-ı rızâ-yı hümayûnum hareket vukû`undan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene [120]7.

444 [141-5]

Battâlî Za. Sene [120]7 [Mühimme tobrasındadır.]

Vidin muhâfızı vezîrim Seyyid Ali Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya ve sâbıkâ Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ocağında kul kethudâsı olup hâlâ Vidin Kal'ası yeniçeri zâbiti Muhyiddin -zîde mecdühû-ya hüküm,

Vidin sâkinlerinden ve zümre-i eşkiyâdan Pasbânoğlu Osman nâm şakî öteden berü kendü hâlinde olmayıp fukarâ ve zu'afâyâ îsâl-i dest-i hasâr ile zulm ve te'addîsi hadden bîrûn ve kıyâsdan efzûn olduğundan başka katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz misillü harekâta mübâderet ve ihtilâl-i serhaddi mûcib hâlâta mücâseret ve sa'y bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd idüğü zâhir ve bâhir olduğu vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olup, merkûmun vukû' bulan şerr ve mazarratı ibâdullâh üzerlerinden def' ve te'mîn-i bilâd zımnında bir takrîb ahz ve alâ-eyyi-hâlin ibreten li's-sâirîn cezâsı tertîbi matlûb-ı kat'î-i pâdişâhânem olmakdan nâşî, bu husûsda dâmen-dermeyân-ı gayret birle infâz-ı emr-i şerîfime kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve merkûm Osman'ın izâlesine sarf-ı vüs' ve liyâkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda, ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlişânımın infâz ve icrâsına mezîd-i ihtimâm ve gayret ve ser-mû hilâfindan hazer ve mücânebet birle müttefikâne ve müttehidâne hareket ederek merkûmun tarafına ser-rişte verilmeyip husûs-ı merkûmun ber-vefk-i matlûb istihsâline teşmîr-i sâ'id-i gayret eylesesiz deyu, bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa -*dâme ulüvvuhû*- tarafından mühürlü mektûb verilmekle sen ki muhâfız-ı müşârun-ileyhsin, ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve hilâfindan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene [120]7.

445 [142-1]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olup bundan akdem Silistre tarafına eşkıyâ izâlelerine me'mûr Haffâfzâde Ahmed -*dâme mecduhû*-ya ve Silistre A'yânı Koca Ademoğlu () -*zîde kadruhû*-ya hüküm,

Deliorman ve sâir etrâf ve eknâfda kâin eşkıyânın herbirinin bir mahalde ihtifâ ve ordu-yı hümâyûnum hareket eyledikten sonra icrâ-yı şekâvete ictirâ edecekleri berîdâr olmakdan nâşî, o makûlelerin ahz ve izâle-i vücûdlarıyla tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâd husûslarına irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle mukaddemâ Şarfakihler'den Mühürlü karyesinden Çakır nâm şakî karye-i mezbûrede tahassun ve muhtefî ve vâcibü'l-izâle idiği tahkîk-kerde-i şâhânem olduğundan, mezkûr elegetirilip tertîb-i cezâ-yı sezâsına ve şerr ve mazarratından ibâdullâhı tahlîsa ihtimâm ve dikkat olunmak için bin iki yüz altı senesi evâil-i Receb'inde sen ki Silistre A'yânı mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sâdır oldukda mezbûr Çakır firâr ve kurb ve civârda vâki' Yenipazar Kazâsı'nda başına cem' eylediği eşkıyâ ile tahassun ve yanında olan kırk elliden mütecâviz haşerât ile Silistre Kazâsı'na hücûm ve bî-cürm kimesnelerden kimini bi-gayrı hakkın katl ve kimini mecrûh ve gasb-ı emvâl ve hetk-i ırz misillü bed-ef'âle ibtidâr ve fukarâdan ba'zısının burun ve kulakların kat' ve ba'zısının hânelerin ihrâk ve Yenipazar A'yânı Guy[no]fçalı Osman Haseki'den ruhsatlı yevmen fe-yevmen şekâveti müzdâd ve kâh be-kâh etrâfda geşt ve güzâr ve fukarâ taşra çıkamayıp zirâat ve harâset ve sâir kâr ve kisbden âtil ve bâtıl kaldıkların Silistre Kazâsı'na tâbi' Şaru¹⁴⁹ mukâta'âsı kurâsı fukarâları meclis-i şer'de inhâ eylediklerin Silistre ve Çardak nâibleri başka başka arz etmeleriyle sen ki kapıcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin Çakır nâm şakînin izâle-i vücûd-ı habâset-âlûdu zımnında emr-i âlî sâdır olmuşken şimdiye kadar infâzı mümkün olamayıp Yenipazar A'yânı Osman Haseki'nin yanına tahassun ve başına cem' eylediği erâzil ve eşkıyâ ile ahâlî ve fukarâya evvelkiden ziyâde îsâl-i hasâret eylediği mütehakkık olmağın tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâd için şakî-i merkûm ve ma'ıyyetinde olan eşkıyâ bi-eyyi hâlin elegetirilip izâlelerine müsâra'at ve ol vechile

¹⁴⁹ Veya Şaro

ibâdullâhın emn ve râhatlarını mûcib olur hâlâtın istihsâline dikkat olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki kapıcıbaşı ve Silistre A'yânı mûmâ-ileyhimâsız mezbûr Çakır ve ma'îyyetinde olan eşkıyâyı ahz ve izâle-i vücûdları sizden matlûb-ı şâhâne olduğu ma'lûmunuz oldukda taraflarına ser-rişte verilmek ile firâr eylemek ihtimâli olur ise mu'âteb olacağınız ma'lûmunuz olarak mezbûr Çakır'ı ve ma'îyyetinde olan eşkıyâyı bulundukları mahalde ahz ve izâle-i vücûd-ı habâset-âlûdlarıyla tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâda i'tinâ ve hilâfından ittikâ ve mücânebet ve tevakkî ve mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]207.

446 [142-2]

Gümüşhane Emîni el-Hâc Mehmed -zîde mecdühû-ya hüküm,

Gümüşhane Kazâsı derûnunda sâkin bâ-berât-ı âlî brastatbaşılık hissesine mutasarrıf olup a'yânlık dâ'iyyesiyle tezvîrât ve hîle âdet-i müstemirresi olan Dalatabanoğlu Seyyid Mehmed'in dâimâ ümenâ olanların umûruna ihtilâl ve ümenâ-yı vakt bulunanlar mağlûb ve bi'l-cümle mevâd yedinde olmak ve fukarâyı tazyîk ile fuzûlî celb-i mâl etmek ve bir takrîb ile ümenâyâ ser-fürû etmemek fikr-i fâsidiyle etrâf derebeylerine istinâd ve geçen sene Gümüşhane Mukâta'âsı'nın ihtilâline sebeb-i müstakil olduğu ve otuz kîseye konak ve kulle yapıdırıp izhâr-ı sadâkat ve ma'nen hıyânet etmek üzere olduğundan gayrı, işbu sene-i mübârekede dahi umûr-ı ma'âdine ihtilâl vermek efkâr-ı fâsidesine şürû' birle hem a'yân ve hem brastatbaşı olduğundan akdem-i mehâmm-ı Devlet-i Aliyyemden olan Keban ve Ergani tarafına gidecek balta ve brastat amelesini şimdiden ihâfe ederek amele-i mezbûrenin perîşâniyyetine bâdî ve müfsid-i mezkûrun cezâsı tertîb olunmadıkça bu sene-i mübârekede balta ve brastat tanzîmi gâyet müşkil olacağı bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olmağla müfsid-i merkûmun sa'y olduğu fesâdât ve mel'anete binâen tertîb-i cezâsı fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Gümüşhane emîni mûmâ-ileyhsin keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh müfsid-i merkûmun sa'y olduğu fesâdât ve

mel'anete binâen cezâsı tertîb eyleyip hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum hareket vukû'undan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı L. Sene [1]207.

447 [143-1]

Trabzon Vâlîsi vezîrim Seyyid Osman Paşa'ya hüküm,

Geçen sene Gümüşhane'ye rabt ve ilhâk olunan Tirebolu Kazâsı'nın ahâlî ve re'âyâsı refâh ve âsâyîş üzere iken, hâlâ Trabzon'da bilâ-fermân mütesellim olan cebâbireden Mehmed Bey ve aveneleri olan Hâcî Salihoglu ve Üçüncüoglu ve Deveoglu nâmûn şakîler el-yevm derûn-ı kazâda voyvodalık sevdâsında olan Kethudâzâde Ömer ve Halil nâm şakîler birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olarak hâlâ voyvoda olan Reşidzâde Süleyman Ağa demekle ma'rûf kimesneye icrâ-yı mezâk dâ'iyyesiyle külliyyetlü asâkir ile gelip fukarâ ve zu'afâyı pâymâl ve ehl-i ırz ve nisâ ve sıbyânın top ve tüfenk sadâsına tahammüleri kalmayıp, cümlesi perâkende ve perîşân oldukları ve Espiye Ma'deninde olan mîrî sarayı ve kalhâne ve mahzenleri ve ba'zı hâneleri ihrâk ve bunun emsâli nice hâneleri harâb eyledikleri ve merkûmân Kethudâogulları semtinden iktizâ edip derdest-i tahsîl olan sekiz kîse mikdârı mâl-ı mirîyi gâret eyledikleri ve kazâ-i mezkûrun Gümüşhane'ye ilhâk olunmasından maksûd, bu makûle mezâlim ve te'addiyâtдан ahâlîsi masûn ve mahfûz olmak zımnında iken yine eşkıyâ-yı merkûmenin itâle-i dest-i mukrizlerinden tahlîs olamadıkları bu def'a bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olup o makûle şekâvet-pîşeler muhill-i¹⁵⁰ nizâm-ı bilâd ve muzırr-ı fukarâ ve ibâd oldukları cihetden lâzım gelen te'dîbâtları icrâsıyla tasfiye-i bilâd ve irâha-i ibâda ikdâm eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'iiyetin istihsâl-i âsâyîşleri ve zaleme ve eşkıyâ makûlelerinin te'dîb ve gûş-mâlleriyle bilâd ve kurânın tasfiye ve tathîrleri ne derece matlûb-ı şâhânem idüğü mukaddem ve mu'ahhar şeref-yâfte-i sudûr olan evâmîr-i şerîfem mefâhîminden zâhir ve zikr olunan şekâvet-pîşeler dahi muzırr-ı ibâd ve muhill-i nizâm-ı bilâd oldukları tahkîk olduğu ma'lûmun olduğda ber-vech-i muharrer o makûle şekâvetkârların lâzım gelen te'dîbâtları icrâsıyla

¹⁵⁰ Metinde "muhtel" şeklinde yazılmıştır.

tasfiye-i bilâd ve irâha-i ibâd husûslarına ikdâm ve dikkat-i tâm eyleyip âsâyiş veistirâhat-ı fukarâ husûslarına vesîle olur hâlâtı îfâ ve icrâya sarf-ı cell-i himmet ve hilâfından mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhiri L. Sene [1]207.

448 [143-2]

Ba'zı şürût ile aqvîcin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M. Sene [120]8.

Haleb Vâlîsi vezîrim Feyzi Süleyman Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm ki,

Bir müddetden berü Ayıntab'da vukû' bulan ihtilâl ve fesâdın menşe' ve mebde'i olup dâimâ fesâd ve tahrîk ve ızrâr-ı fukarâ ve tahrîb-i bilâd ile me'lûf olan Kullukçuoğlu ve aveneleri birbirleriyle yek-dil olarak yine fesâdâtıdan hâlî olmadıkları bi'l-ihbâr tahkîk-kerde-i pâdişâhânem olduğuna binâen gerek merkûm Kullukçuoğlu'nun ve gerek sahîh avenesinin haklarında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr etmişidi. El-hâlet-i hâzihî merkûm Kullukçuoğlu bu def'a bir takrîb Ayıntab'dan hurûc ve Haleb'e vürûd eylediği sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin tarafından vârid olan tahrîrâtıda müstebân olmağla müfsid-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin cezâ-yı mâ-yelîki icrâ ile irâde-i şâhânemin îfâsına ikdâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve mektûmen ve memhûren () ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûmun tertîb-i cezâsı senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem olmağla eğer bir vechile şefâ'at ve i'tizâr etmek veyahud bir takrîb firârını mûcib olacak hâlâta ruhsat göstermek ihtimâlin olur ise bir vechile cevâba kâdir olamayacağın mukarrer ve muhakkak idüğü ma'lûmun oldukda tertîb-i cezâsında bir gûne vesîle ile ağmâz ve ihmâl etmeyip vusûl-i emr-i şerîfimde tarafına ser-rişte vermeyerek bir takrîb ile ahz ve cezâ-yı mâ-yelîkini icrâ ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e isrâ birle icrâ-yı irâde-i kâtî'a-i pâdişâhâneme dâmen-dermeyân-ı gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]207.

449 [143-3]

Ayıntab kâdisına ve Ayıntab Voyvodası Rumkaleli Sâdık Bey -zîde mecdühû-ya hüküm ki,

Bir müddetden berü Ayıntab'da olan ihtilâl ve fesâdâtın menşe' ve mebd'e'i olup dâimâ fesâd ve tahrîk ve ızrâr-ı fukarâ ve tahrîb-i bilâd ile me'lûf olan Kullukçuoğlu ve sâir aveneleri birbirleriyle yek-dil olarak yine fesâdâtın hâlî olmadıkları bi'l-ihbâr tahkîk-kerde-i pâdişâhânem olup o makûle muhill-i bilâd ve muzırr-ı ibâd olan merkûm Kullukçuoğlu'nun ve sahîh avenelerinin haklarında lâzım gelen mücâzâtın icrâsı husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmekden nâşî gerek merkûm Kullukçuoğlu'nun ve gerek sahîh avenelerinin lâzım gelen mücâzâtlarının icrâsı fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sizki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda, ber-vech-i meşrûh vusûl-i emr-i şerîfimde merkûm Kullukçuoğlu'nun ve sahîh avenelerinin taraflarına bir vechile ser-rîşte verilmeyerek bir takrîb haklarında lâzım gelen mücâzâtlarının icrâsına ikdâm ve dikkat ve bu vesîle ile fukarâ-yı ra'yyet ve sükkân-ı memlekete îsâl-i rahne ve hasâretten mücânebet ve sahîh avenesinden olmayan bî-cürm kesâna zulm ve ta'arruz vukû'undan mübâ'adet ve keyfiyyeti serî'an ve âcilen Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at ve hilâfindan ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene [1]207.

450 [144-1]

Ayıntab mollâsına ve Ayıntab Voyvodası Rumkaleli Mîr Sâdık -zîde mecdühû-ya ve Ayıntab'ın bi'l-cümle ulemâ ve sulahâ ve vücûh-ı ahâlî ve iş erlerine hüküm ki,

Bir müddetden berü Ayıntab'da vukû' bulan ihtilâl ve ihtilâf hasebiyle sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyet mübtelâ-yı envâ'-ı mezâlim ve hasâret oldukları berîdâr ve bu hâlet eşkiyâ ve harâmzâde makûlelerine vücûh-ı memleket ve zâbitânın ağmâz ve müsâ'adelerinden neş'et eylediği zâhir ve âşikâr ve aralık aralık iki fırka olarak nice nice fezâyih ihtirâ'ına ibtidâr birle ibâdullâhın min külli'l-vücûh emniyyetleri insilabına ictisâr eylediklerinden bi'l-ahare ekser-i ahâlî-i memleket tarîk-i evtân olup ve taraf taraf cümlesi yerinden olmak derecelerine resîde olmuşken

el-hâlet-i hâzihî voyvoda-i mûmâ-ileyhin belde-i mezkûre duhûlünden berü ihtilâm mündefî' ve eşkıyâ ve harâmzâde makûlesi müteferrik olup kıl ve kâl ber-taraf olduğunu bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olmağla fîmâ-ba'd ser-zede-i zuhûr olan eşkıyâ ve harâmzâde makûlelerinin bi'l-ittifâk men' ve def'ine ikdâm ve dikkat ve ahâlî-i memleket iki fırka olmayıp ve tarafdârlık dâ'iyyesinden mübâ'adet ve sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'iiyyetin istihsâl-i esbâb-ı âsâyiş ve râhatlarına sa'y ve gayret ve o makûle ihtilâl ve fesâdı mü'eddî hareketi her kim irtıkâb eder ise derhâl ahz ve habs ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle te'dîb ve gûş-mâllerine müsâra'at ve şer'-i şerîfe ve evâmir-i şerîfeme mugâyir harekete ferd-i vahide irâet-i ruhsatdan mücânebet ve voyvoda-i mûmâ-ileyhin emr ve re'yiyle amel ve hareket birle dâimâ tahsîl-i rızâ-yı hümâyûnuma bi'l-ittifâk dâmen-dermeyân-ı gayret ve nizâm-ı kaviye bend husûsuna sarf-ı bâ-re'y-i liyâkat ve sûret-i nizâmı tescil ve ber-vech-i tafsîl Der-aliyyem'e i'lâm olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve ulemâ ve sulahâ ve vücûh-ı ahâlî ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz fîmâ-ba'd memleket iki fırka olup hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum hareket vukû'una irâet-i ruhsat veyahud ağmâz ve istishâb-ı eşkıyâ ve eşhâs sûretiyle ihtilâl-i beldeyi mûcib zerre kadar bir hâdis-e gayr-ı marziyye zuhûr etmek ihtimâlî olur ise cesâret edenler te'dîb ve gûş-mâl olacaklarından başka sizin dahi haklarınızda selâmet ba'îd ani'l-ihtimâl olup herbirleriniz başka başka mazhar-ı gadab-ı hüsvânem olacağınız muhakkak idüğü ma'lûmunuz oldukda fîmâ-ba'd belde-i mezkûre firkateyn olmayıp cümleiniz bi'l-ittifâk hareket ve şer'-i şerîf ve evâmir-i münîfime mutâva'at ederek rûz ve leyâl ahâlî-i fukarâ ve sükkân-ı memleketin istihsâli esbâb-ı âsâyişlerine müsâra'at ve ba'd-ezîn iltihâb-ı gadab-ı şâhânemi muris hareketden mübâ'adet birle eşkıyâ ve harâmzâde makûleleri zuhûrunda zâbitleri ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve habs ve te'dîb ve gûş-mâllerile tasfiye-i bilâda kemâl-i sür'at ve şitâb ve'l-hâsıl tağayyür-i tab'-ı mülûkânemi müstevcib etvârdan gâyetü'l-gâye hazer ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle ki işbu tenbîhât-ı pâdişâhânemden sonra yine hilâf-ı marzî bir hâdis-e zuhûru mesmû' olur ise bi-Rabbi'l-Ka'be herbirinizin hâl ve şânınıza göre mazhar-ı vehâmet olacağında şübhe olmadığı muhakkak ve mukarrerdir âna göre âkilâne hareketle selâmet-i nefslerinizi istihsâle müsâra'at eyleyesiz ve sen ki voyvoda-i

mûmâ-ileyhsin sen dahi mefhûm-ı emr-ı şerîfi mûmâ-ileyhime ifâde ve gûş-ı huşlarına telkîn birle dâimâ nezâret ve te'dîb-i eşkıyâda müsâmahadan ve rızâ-yı hümâyûnuma mugâyir hareketden gâyetü'l-gâye hazer ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene 1207.

451 [144-2]

Beyşehir kâdîsına hüküm

Beyşehir Kazâsı'na tâbi' Manastır karyesi sükkânından Hâcî İsaoglu Hüseyin ve avenelerinden Davudbacak karyeli Seyyid Ali ve karındaşı Mehmed nâm kimesnelerin kendü hâllerinde olmadıkları ve hilâf-ı emr ve rızâ harekât-ı na-hemvâra mütecâsir oldukları mukaddemâ lede'l-inhâ merkûmların şekâvetleri mütehakkık olduğu sûrette lâzım gelen te'dîbleri icrâsıçin Karaman Vâlîsi'ne hitâben sâdır olan emr-i âlî vüru ve esnâsında mezkûrlar firâr ve Alâiye Sancağı'nda vâki' Senir ma'a Düşenbe Kazâsı'nda Senirlioğlu ile ittihâd ve ahâlîye îsâl-i hasâr ve katl-i nüfûsa ibtidârları beyânıyla te'dîb ve gûş-mâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında tekrâr emr-i şerîfim sudûru istid'â olundukda merkûmlar eşkıyâdan olup muzırr-ı ibâd oldukları mütehakkık olduğu sûrette suhûletle ahz ve habs ve keyfiyyetleri vukû'u üzere Der-aliyyem'e i'lâm olunmak bâbında Alaiye Sancağı mutasarrıfına ve Bozkır ma'deni emînine hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Zî'l-ka'de'sinde emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâlet-i hâzihî hâlâ Karaman Vâlîsi vezîrim Abdullâh Paşa [edâma'llâhu te'âlâ] -iclâlehû-nun der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı hüsvâneme takdîm eylediği tahrîrâtında ve merkûm Seyyid Ali'nin bir kıt'a arzuhâlinde haklarında olan inhâ gayr-ı vâki' ve nefsâniyyete mebnî olmağla cerâyim-i güzêşteleri afv ve haklarında sâdır olan emrinkaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâli müş'ir emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve inhâ olunmağla, mezbûrânın haklarında inhâ olunan hâlât vâkı'ın hilâfı iftirâ makûlesinden idüğü Karaman Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyhin memhûr mektûbu mefhûmundan müstebân olmakdan nâşî her ne kadar böyle ise dahi kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmak ve bir vakitte hilâf-ı marzî hareketde bulunmamak ve cesâret ederler ise haklarından gelineceği meczûmen ma'lûmları olmak şartıyla haklarında sâdır olan emrin kaydı terkîn

olunmak ve emr-i mezkûra mebnî kendülere ta'arruz olunmamak fermânım olmağın imdisen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmların şart-ı mezkûre ile haklarında sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn olduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı ıtlâklarına ri'âyet eylemelerini merkûmuna tenbîhe dikkat ve mukaddemâ sâdır olup kaydı murakkam emre mebnî mezkûrlara kimesne tarafından te'addî vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za. Sene 1207.

452 [145-1]

İznik kâdisına ve Osman Bey'e ve kazâ-i mezbûr serdârı ve bundan akdemce husûs-ı âti'l-beyâna ocakdan ta'yîn kılınan () Çavuş -*zîde kadruhû*-[ya] hüküm,
Mudanya Kazâsı sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan birinci bölüğden Kocabaşı Mustafa nâm şakî öteden berü kendü hâlinde olmayıp re'âyâ fukarâsını tekdîr eylediğinden başka katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz ve bâğiyâne gûnâ-gûn harekât-ı nâ-ber-câya ve ihtilâl-i memlekete bâdî hâlât-ı nâ-marziyyeye mücâsereti hasebiyle merkûmun ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Limni Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında bi'd-def'a'ât evâmîr-i aliyye ısdâr ve irsâl olunmuşken bir vechile adem-i itâat ve inkıyâd etmeyip İznik Kazâsı'na varıp el-yevm kazâ-i mezbûrda ikâmet üzere olmağın şakî-i merkûmun bu gûne bâğiyâne tavır [ve] hareketine ve evâmîr-i aliyyeme adem-i itâatine binâen ibreten li's-sâirîn tertîb-i cezâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği beyânıyla merkûm Kocabaşı Mustafa'nın alâ-eyyi-hâlin ahz ve cümlelerin ittihâd ve ittifâkı ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle cezâ-yı mâ-yelîki tertîb olunmak bâbında bâ-mektûb-ı ocak ısdâr olunmuşıdi. Bu def'a Mudanya nâibi ve ahâlîsi taraflarından verilip hâlâ deryâ kapûdânı vezîrim Hüseyin Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*]-*iclâlehû*- cânibinde Der-sa'âdetim'e takdîm ve ib'âs olunan i'lâm ve mahzar mefhûmunda şakî-i merkûm kemâ fi's-sâbık mecbûl olduğu harekât-ı rediyyeye ibtidâr ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyete îsâl-i rahne ve hasâr üzere iken ber-vech-i muharrer sudûr-ı fermân-ı kazâ-cereyânıma mebnî ve havf-ı seyf-i mücâzât-ı pâdişâhânemden sen ki İznikî Mîr Osman-ı mûmâ-ileyhsin, tarafına firâr ve ile'l-ân yanında olduğundan ve şakî-i merkûma mûmâşât ve küllî i'ânet eylediğinden ve şakî-i merkûm haşerât-ı vâfire ile Mudanya ahâlîlerinin kazâlarını basıp ihrâk bi'n-

nâr ve emvâl ve eşyâların nehb ve gâret etmek üzere haberler irsâliyle fukarâ ve zu‘afânın râhatları meslûb olduğundan bahisle şakî-i merkûmun istisâliyle şerr ve mazarratı ahâlî ve fukarâ-yı ra‘iyyet üzerlerinden ref‘ olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûru istid‘â olunmuş, sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince amel olunmak fermânım olmağın te’kîden işbu emr-i şerîfîm dahi ısdâr ve irsâl olunmuşidi. Sen ki mîr-i mûmâ-ileyh şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve tertûb-i cezâsı senden matlûb-ı kat‘î-i şâhânem olduğu ma‘lûmun, şakî-i merkûmu bir takrîb dil-firîb ile bi-eyyi hâlin ahz ve tertûb-i cezâsına ikdâm ve dikkat eylesin ve siz ki mevlânâ ve serdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz, siz dahi mîr-i mûmâ-ileyhim ile ittifâk ve ittihâd ederek ve şakî-i merkûma ser-rişde verilmeyerek ahz ve tertûb-i cezâsına ziyâde i‘tinâ ve gayret ile infâz-ı emr-i münîfime ve şürûr ve mazarratının ibâd ve bilâd üzerlerinden men‘ ve def‘iyle fukarâ ve zu‘afânın emniyetleri esbâbını istihsâle ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ hâlet ve hareketle şakî-i merkûmun firârından be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [120]7.

453 [145-2]

İtlâk ve afvıçin emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i R. Sene [120]9.

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından hâlâ Selanik Mütesellimi Küçük Yusuf Bey -
dâme mecdühû-ya ve mahrûse-i Selanik müte‘ayyinâtından Büyük Yusuf Bey -*zîde mecdühû*-ya hüküm

Muzırr-ı ibâd ve sa‘y fi’l-arz bi’l-fesâd mefhûmuna mâ-sadak ve tertûb-i cezâyâ müstahık olup hakkında emr-i şerîf-i celâdet-redîfîm sâdır olan Avrathısı Kazası A‘yânı Şahbendioğlu Süleyman bir mahalde firâr etmeyip kâh Avrathısı ve kâh Doyran ve Petriç kazâlarında geşt ve güzâr üzere olduğu bundan akdem lede’l-inhâ şakî-i merkûm her kangi kazâda elegetirilmek mümkün ise bulunduğu mahalde alâ eyyi vechin kân ahz ve mücâzât-ı meşrû‘ası icrâ ve ser-i maktû‘u Der-aliyyem`e isrâ olunmak için sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin sana ve kazâhâ-i merkûmenin hükkâm ve zâbitânına ve Selanik nevâhîsi serdârına ve Lankaza çeribaşısına hitâben

mukaddemce emr-i şerîfîm ısdâr ve ırsâl olunmuşıdi. İle'l-ân şakî-i merkûmun rû-yi arzdan vücûdu mürtefi' ve şerr [u] şûru mündefi' olmayıp mezâlim ve te'addiyâtından ahâlî ve ebnâ'-i sebîlin emn ve râhatları meslûb ve sûret-i âsâyîşleri envâ'-ı mihen ve ıztırâba münkalib olduğu bu def'a dahi tahkîk-kerde-i şâhânem olmakdan nâşî şakî-i merkûm Süleyman'ın ahz ve izâlesi ve Selanik Sancağı'na ayak basdırılmaması senden ve Büyük Yusuf Bey-i mûmâ-ileyhden matlûb-ı hümâyûnum olmağla, şakî-i merkûmun Selanik Sancağı'na duhûlû me'mûl ve mesmû' oldukda bi'l-ittifâk müteyakkızâne hareket ve perâkende zuhûr eder ise Selanik Sancağı kazâlarından Karacaabad Nâhiyesi'nden mikdâr-ı kifâye asker ihrâcıyla bi'l-ma'yye şakî- i merkûmun i'dâmı husûsuna ikdâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın ve tenbîhen işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mîr-i mûmâ-ileyhimâsız, şakî-i mezbûrun Selanik Sancağı'na ayak basdırılmaması ve elegetirilip cezâsı tertîb olunması sizden matlûb olduğu ve bundan sonra dahi te'hîre kalmak lâzım gelir ise me'mûrîn hakkında sû'-i zannı mûcib ve hâlet-i azîmeyi müstevcib olacağı ve Doyran Kazâsı vücûhundan ve ahâlîsinden şakî-i merkûm ve tarafına bundan böyle hafî ve celî tarafgirlik dâ'iyyesinde veyahud kazâ- i mezbûra duhûlüne i'ânet ve tedbîr fikrinde olur var ise ânların dahi emvâl ve eşyâları cânib-i mîrîçin zabt ve tahrîr ve isim ve şöhretleriyle serî'an Der-aliyyem'e inhâya ve şakî-i merkûmu fimâ-ba'd kazâ ve kasabalarına ayak basdırılmamak üzere ahâlîyi nezr-i girâna kat' ve hüccetlerini tesyâra müsâra'at eylemesiçin hâlâ Rumili Vâlîsi vezîrim Ebubekir Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya hitâben başka ve şakî- i mezbûr bir taraftan zuhûr ve kazâlarına duhûl eder ise ayak basdırılmamasına ve hemân i'dâm ve izâlesine ikdâm eylemeleriçin Karaferye ve Yenice-i Vardar ve Tikveş ve Usturumca kazâlarının hükkâm ve zâbitânına başka bu def'a emr-i şerîfîm ısdâr ve tesyâr olduğu ma'lûmunuz oldukda, ber-minvâl-i muharrer bi'l-ittifâk hareket ve intibâh merâsimine ri'âyet ve bir cânibden zuhûr eder ise derhâl livâ-i mezbûr kazâlarından ve Karacaabad Nâhiyesi'nden mikdâr-ı vâfi asker çıkarıp beraberce bi'l-ma'yye azîmet birle şakî-i merkûmun üzerine hücûm ve ağmâz esbâbını istihsâl ederek serî'an ahz

ve izâlesiyle îfâ-yı me'mûriyyete ve te'mîn-i ibâd ve tasfiye-i bilâda sarf-ı vüs' ve tâkat ve ağmâz ve rehâvet ve adem-i ittifâk ve gaflet vukû'unu tecvîz ile hakkınızda te'hîri tecvîz ile sû'-i zannı mûcib vehâmet-i elîmeye giriftâr olmalarını müstelzim hâlet ve hareket vukû'undan be-gâyet hazer ve mücânebet olunmak bâbında.
Fî evâsıtı Z. Sene [1]207.

454 [146-2]

Bir sûreti

Hâlâ Rum[ili] Vâlîsi vezîre

Bu def'a dahi mütesellim ve Büyük Yusuf Bey'e siyâk-ı meşrûh üzere emir gönderildiği beyânıyla şakî-i merkûm Doyran ve sâir ol havâlî kazâ ve kasabalarına ayak basdırılmamak üzere marifueti ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahâlîlerini nezre kat' ve hüccetlerini Der-aliyyem'e tesyîre ve bâ-husûs Doyran vücûhundan ve ahâlîsinden şakî-i merkûma ve tarafına bundan böyle hafî ve celî tarafîrlik dâ'iyyesinde veyahud kasabaya duhûlüne i'ânet ve tedbîr fikrinde olur olur ise ânların dahi emvâl ve eşyâları cânib-i mîrîçin zabt ve tahrîr ve isim ve şöhetleriyle serî'an Der-aliyye'ye tahrîr eylemesiçin.

455 [146-3]

Bir sûreti

Karaferye ve Yenice-i Vardar ve Tikveş ve Usturumca kazâlarının kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve zâbitânına ve vücûh-ı ahâlîye

Şakî bir taraftan zuhûr eder ise kazâlarına bir tarîkile ayak basdırmayıp bir takrîb ile duhûl eder ise bi'l-ittifâk hemân ahz ve i'dâmına mezîd-i sa'y ve ikdâm eylemeleriçin tenbîh ve tehdîdi hâvî iktizâsına göre.

456 [146-4]

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -dâme mecduhû-ya hüküm,

Karaman Ereğlisi'nde Zahmasız ve Madanoğlu ve Şücaeddin Kazâsı'nda Pis Hüseyin avenesinden Deli Hüseyin nâm şakîler kendü hâllerinde olmayıp mugâyir-i emr ve rızâ harekâta cesâret eyledikleri ve merkûmun vâcibü'l-izâle oldukları, sen ki

mîr-i mûmâ-ileyhsin mukaddemâ tarafından bâ-tahrîrât inhâ olunduğuna binâen merkûmları elegetirip cezâ-yı meşrû'alarını icrâyâ mübâderet eylemen için emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a tarafından Der-aliyyem'e vârid olan bir kıt'a kâimende merkûm Madanoğlu'nun mugâyir-i rızâ hareketi olmayıp ve fukarâyı himâyet üzere olduğu kazâ-i mezbûr ahâlîsi bâ-ilâm ve mahzar inhâ ve afv ve ıtlâkını istirhâm etmeleriyle fî nefsil-emr merkûm bir müddetden berü kendü hâlinde olarak mugâyir-i rızâ hareketi olmamağla merkûmun cerâyim-i güzêştesi afv ve emr-i merkûmdan ismi terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğın ecilden fîmâ-ba'd mugâyir-i rızâ hareket olunmamak şartıyla cerâyim-i sâbıkası afv olunmağla merkûmun ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlîden ismi terkîn olunmak fermânım olmağın i'lâm-ı hâli müş'ir işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ırsâl olunmuşdur. İmdi merkûm Madanoğlu'nun¹⁵¹ şürût-ı mezkûre ile cerâyim-i sâbıkası afv emr-i merkûmdan ismi terkîn olunduğu ma'lûmun oldukda sizden afvını merkûma ifâde ve tefhîm birle mezbûru kaydı mutazammın emr-i merkûma mebnî tarafından ve taraf-ı âhardan dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında. Fî evâhir-i Z. Sene [1]207.

457 [146-5]

Merkûmun afvıçin emr-i âlî yazılmışdır.

Battâlî Z. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Sivas Eyâleti ilhâkıyla Trabzon Vâlîsi Vezîr Osman Paşa'ya hüküm,
Trabzon sekenesinden alem-efrâz-ı bağy ve fesâd olan Hâcî Şahin-zâde () nâm şekâvet-pîşe avenesi eşkıyâ ile sâbıkâ Trabzon mütesellimi mîr-i mîrândan Kuğuzâde Süleyman -dâme ikbâlühû-nun üzerine hücum ve elli gün mikdârı Trabzon Kal'ası'nda mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi hasr ve tazyîk ve fukarâ ve zu'afâyı mazhar-ı envâ'-ı hasâr ve tekdir eylediği erbâb-ı vukûf ihbârlarıyla tahkîk-kerde-i şâhânem olmağla, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere şakî-i merkûmu alâ-eyyi-hâlin elegetirip tertûb-i cezâ-yı sezâsına ihtimâm ve dikkat

¹⁵¹ Diğer ba'zı hükümlerde bu şahıs "Ramazanoğlu" şeklinde geçmektedir.

eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve memhûren tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi bâğî-i mezkûrun alâ eyyi vechin kân elegetirilip izâle-i vücûduyla tathîr-i bilâd ve irâha-i ibâda ihtimâm-ı tâm eylemen matlûb-ı şâhânem olduğı ma'lûmun oldukda şakî-i mezbûru her ne tarîkle olur ise olsun alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsını tertîb ve şürûr [ve] mazarratından ibâdullâhı tahlîsa ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve rehâvetden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş. Sene [1]207.

458 [146-6]

Bir sûreti

vezîr-i müşârun-ileyhe

Trabzon sekenesinden Tonya Kazâsı'nda kulesi olan Hâcî Salihoğlu Ömer nâm şakî-i mezbûr ser-gerde-i eşkıyâ Hâcî Şahinoğlu'nun avenesinden olmağla tertîb-i cezâsıçin başka.

459 [146-7]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Trabzon sekenesinden Kireçhane karyesinde kulesi olan Demelioğlu Osman mezbûr Hâcî Şahinoğlu'nun avenesinden olmağla kezâlik.

460 [146-8]

Yalnız merkûm Falcıoğlu Memiş'in ismi terkîn olunup i'lâm-ı hâl emri yazılmışdır.

Fî 11 L. Sene [1]210.

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Trabzon Kal'ası derûnunda sâkin <<**Terkîn:**Falcı oğulları Memiş>> ve İbrâhim ve avenelerinden Mısırlıoğlu Ali ve Hammâmci oğlu Mustafa Alemdâr nâm şakîleriçin kezâlik.

461 [146-9]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Derûn-ı Trabzon'da Çarşı Mahallesi'nde sâkin Çubukçuoğlu Mustafa nâm şakî için kezâlik.

462 [147-1]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Nefs-i Trabzon'da Bozdepe Mahallesi'nde sâkin Durmuşoğulları İkarındaş nâm şakîler için kezâlik

463 [147-2]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Eyâlet-i Trabzon'da Yomra Kazâsı'nda sâkin Kassâboğlu İbrâhim nâm şakî için ber-vech-i meşrûh.

464 [147-3]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Şehr-i Trabzon derûnunda ve Tırzık¹⁵² nâm karyede hânesi olan Abanosoglu nâm şakî için ber-vech-i muharrer.

465 [147-4]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

¹⁵² Tırzik diye de bilinmektedir.

Gümüşhane'de Manastır sekenesinden ve el-yevm Trabzon'da olan Üçüncüoğlu nâm şakî için kezâlik.

466 [147-5]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Gümüşhane'ye merbût Tirebolu sekenesinden Reşidoğlu nâm şakî için ber-vech-i muharrer.

467 [147-6]

Bir sûreti

Yine müşârun-ileyhe

Görelle Kazâsı`nda sâkin Külünkoğlu nâm şakî için kezâlik.

468 [147-7]

Bir sûreti yine müşârun-ileyhe

Giresun Kal‘ası Dizdârı () nâm şakî için ber-vech-i meşrûh.

469 [147-8]

Bir sûreti yine müşârun-ileyhe

Yomra Kazâsı`nda sâkin Gümrükçüoğulları Deli Mehmed ve Genç Ağa demekle ma‘rûf şakîler için ber-vech-i meşrûh.

470 [147-9]

Bir sûreti yine müşârun-ileyhe

Sürmene Nâhiyesi'nde sâkin Küçük Hacı Hüseyinoğlu için ber-vech-i meşrûh.

471 [147-10]

Bir sûreti yine müşârun-ileyhe

Ravağı (?) karyesinde sâkin Cin Mehmedoğlu nâm şakî için ber-vech-i meşrûh.

472 [147-11]

Bu dahî.

Hâlâ Sivas Eyâleti ilhakıyla Trabzon Vâlîsi olan Vezîr Osman Paşa'ya hüküm, Trabzon'da sâkin Şatiroğlu Osman ve hemşîrezâdesi Za'îm () ve Bayburdluoğlu Emîn ve ammi-zâdesi İsmâ'il nâm mefsedet-pîşeler Trabzon'da alem-efraz-ı şekâvet olan bugâta mu'âvenet ve kırkar ellişer nefer müsellah âdemler tedârüküyle icrâ-yı şekâvete sülûk birle zümre-i eşkıyâya iltihâk ve mütâba'at eyledikleri erbâb-ı vukûf ihbârlarıyla tahkîk-kerde-i şâhânem olduğuna binâen kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîb zımında Sivas'a nefy ve iclâlarına irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mu'în-i eşkıyâ olan müfsidûn-ı mezkûrunun bi-eyyi hâlin nefy ve iclâlarına ol havâlinin şürûr ve mazarratlarından te'mîni matlûb-ı şâhânem idüğü sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'lûmun oldukda merkûmunu bi-eyyi vechin kân ma'rifetinle ahz ve liecli't-te'dîb Sivas'a nefy ve iclâlarına ve vusûllerinde ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet etdirilmeleri husûsunu Sivas Mütesellimi'ne muhkem tenbîh ve te'kîde mübâderet ve kusûr ve tekâsülden ittikâ ve mücânebet ve nefy ve iclâ ve menfâlarına îsâl olunduklarını Der-aliyyem'e tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhir-i Ş. Sene [1]207.

473 [147-12]

Bu dahî.

Sivas Eyâleti ilhakıyla Trabzon Vâlîsi Vezîr Osman Paşa'ya hüküm,

Bu esnâda Trabzon'da zuhûr eden ihtilâl ve şekâvetin menşe' ve mebd'e'i mîr-i mîrân sâbıkâ Trabzon Mütessellimi Kuğuzâde Süleyman -*dâme ikbâlühû*-nunoğlu Emîn ve karındaşı Osman nâm mefsedet-pîşeler olup mezbûrânın dahi te'dîb ile terbiyeleri lâzımeden olduğuna binâen, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, inzimâm-ı re'y ve ma'rifetinle mezbûrûn haklarında dahi lâzım gelen te'dîbâtın icrâsıyla kendülerini terbiye ve emsâllerini terhîb ile eyâlet-i mezkûrenin istihsâl-i esbâb-ı nizâmına ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın, mahsûsan işbu emr-i şerîfîm isdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi eyâlet-i mezbûrede bu misillü icrâ-yı şekâvet ve habâset birle bâ'is-i ihtilâl-i memleket ve bâdî-i insilâb-ı emn ve âsâyiş-i ahâlî ve fukarâ-yı ra'yyet olanların dahi te'dîb ve terbiyeleriyle sâirlerini terhîb ederek istihsâl-i esbâb-ı âsâyiş-i ahâlî ve istikrâr-ı nizâm-ı memleket husûsuna i'tinâ olunmak lâzımeden olduğu ma'lûmun oldukda, mezbûrânı dahi iktizâ-yı vakt ve hâle göre elegetirip kendülerini terbiye ve te'dîb ve emsâllerini tahzîr ve terhîb zımnında haklarında lâzım gelen mu'âmelenin icrâsıyla istihsâl-i nizâm-ı memleket ve istikmâl-i âsâyiş-i ahâlî ve ra'yyete ve devam-ı nizâm ve intizâm-ı vilâyet husûslarına mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve kusûr ve rehâvetden ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş. Sene [1]207.

474 [148-1]

İznikmid'de hânesinde ikâmet eylemek üzere emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıtı M. Sene [1]211.

Magnisa'da ikâmete me'mûr merfû'u'l-vezâre Yeğen es-Seyyid Mehmed Paşa'ya hüküm,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtında me'mûr-ı ikâmeti bulunduğu Magnisa'da emr-i ta'ayyüşde müzayakaya dâ'ir olduğun tahrîr ve inhâ ve zarûret-i hâlin ber-kemâl idüğünü beyân birle, mahall-i âharda ikâmetine ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınmasın kapıkethudân tarafından dahi bâ-takrîr istid'â olunmakdan nâşî Bolu'da ikâmetine izn-i hümayûnum erzânî

kılınmağla i'lâman ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda Magnisa'dan hareket ve Bolu'ya gelip ikâmet ve devâm-ı ömr ve devlet ve kıvâm-ı ferd-i şevketim ed'ıyyesine iştigâl ve muvâzabet ve Bolu'da ikâmet eylediğini Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i M. Sene [120]8.

475 [148-2]

Bu husûsa dâir hutût reîs efendimiz taraflarındadır. Battâlî Z. Sene [120]7 Mühimme tobrasındadır.

Lefkoşa mollâsına ve Tırnova nâibine ve husûs-ı âtiye Der-aliyye'den mahsûsan mübâşir ta'yîn olunan () -zîde mecdühû-yü hüküm,
Sâbıkâ Tırnova nâibi olan Mehmed Ârif Efendi demekle arîf nâib bir sene zarfında kendü nefsiçin tekâlîf defterine mebâliğ-i külliyye zam ve fukarâdan tahsîl eylediği bundan akdem lede'l-inhâ keyfiyyet gereği gibi zâhire ihrâc ve tahkîk olunmasıçin Tırnova Kazâsı Mahkemesi'nde olan sicill-i mahfûzun Der-aliyyem'e irsâl olunması bâbında, emr-i şerîfim ısdâr olunmuşıdi. Bu def'a ber-mantûk-ı emr-i âlî kazâ-i mezbûrun mahkemede mahfûz olan mücelled bir kıt'a sicil defteri tatar yeddiyle Der-aliyyem'e vârid ve ısdâr ve imrâr-ı nazar olundukda, iki yüz altı senesi Receb-i Şerîfi guresinde iki yüz yedi senesi Receb-i şerîfi gâyetine gelince bir sene zarfında nâib-i merkûmun tevzî'lerde fukarâdan aldığı meblağ yetmiş bin dört yüz altmış guruşa resîde olmağla husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il şeyhü'l-İslâm ve müftî'l-enâm olan Dürrîzâde es-Seyyid Mehmed Ârif *edâma'llâhu te'âlâ fezâilehûya* lede'l-ihâle Anadolu kuzâtı zümresinden hâlâ Tırnova Kazâsı Nâibi Mehmed Ârif'in kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden hilâf-ı emr-i âlî ma'lûmü'l-mikdâr aldığı zulmiyyesi mahallinde gereği gibi istiknâh olunarak vukûfu olanlar muvâcehelerinde zâhire ihrâc ve tahsîl birle, ashâb-ı hukûka redd ve teslîm olunmak ve fîmâ-ba'd tashîh-i tarîk olmamak üzere rûznâmçe-i kuzâtdan yeri hak ve li-ecli't-te'dîb Lefkoşa Cezîresi'ne nefy ve tağrîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mevlânâ-yı müşârun-ileyh işâret

etmeleriyle işâretleri ve şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki hâlâ Tırnova nâibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin nâib-i sâbık-ı merkûmun biri hak olunmağla fukarâdan zulmen ahz eylediği mebâliğ tahkîk ve ashâbına istirdâd ile ihkāk-ı hak birle kendisi Lefkoşa'ya iclâ ve infâz-ı emr-i âlişânıma i'tinâ olunmak matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle nâib-i sâbık-ı merkûmun aldığı zulmiyyesi mahallinde gereği gibi istiknâh olunarak vukû'fu olanlar muvâcehelerinde zâhire ihrâc ve tahsîl birle ashâb-ı hukûka redd ve teslîm ve ihkāk-ı hakka mübâderet olundukdan sonra Lefkoşa'ya nefy ve iclâyâ mübâderet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ber-minvâl-i muharrer fukarânın hakları ba'de'l-istirdâd nâib-i sâbık-ı merkûmu istishâb ve Lefkosa'ya îsâl eylesin ve sen ki Lefkoşa kâdisı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmu ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet etdirip bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâet-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vusûlünü Der-aliyyem'e tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]207.

476 [148-3]

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl ber-mantûk-ı emr-i münîf hafıyyeten infâz-ı emr-i şerîf kılındığını mübeyyin Lefkoşa Nâibi Mustafa Edib Efendi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 8 M. Sene [120]8.

Bunun dahî.

Lefkoşa mollâsına ve Kıbrıs muhassılına ve zikri âtî husûsa Der-aliyyemden diğer emr-i münîfimle mübâşir ta'yîn olunan () -zîde mecdühû-ya hüküm,
Anadolu kuzâtından Tırnova Kazâsı'nda nâib olan Mehmed Ârif Efendi demekle ma'rûf kimesnenin fukarâdan zulmen mebâliğ-i külliyye ahz eylediği bundan akdem

lede'l-inhâ sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince kazâ-i mezbûrr mahkemesinde mahfûz sicil defteri Der-aliyyem`e getirdilip imrâr-ı nazar olundukda nâib-i merkûmun bir sene zarfında yalnız tevzî`lerden me`huzu olan meblağ yetmiş bin dört yüz altmış guruşa resîde oldu sicill-i mezkûrdan müstebân olmağla merkûm Mehmed Ârif'in kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden hilâf-ı emr-i âlî aldığı zulmiyyesi, mahallinde gereği gibi istiknâh olunarak vukû`fu olanlar muvâcehelerinde zâhire ihrâc ve tahsîl birle ashâb-ı hukûka redd ve teslîm olunmak ve fîmâ-ba'd tashîh-i tarîk olunmamak üzere rûznâmçe-i kuzâtdan yeri hak ve li-ecli't-te'dîb Lefkoşa Cezâresi'ne nefy ve tağrîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'îl şeyhü'l-İslâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Dürrîzâde es-Seyyid Mehmed Ârif *edâma'llâhu te'âlâ fezâilehû* işâret etmeleriyle, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince mevlânâ-yı müşârun-ileyhin işâretleri mantûku üzere mahallinde ashâb-ı hukûkun hakları ba'de'l-istirdâd Lefkosa'ya nefy ve iclâsı bâbında diğer sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mezbûr mahall-i menfâsına lede'l-vürûd yeri hak ve tarîk-i hademe-i şerî'atden ihrâc olunmuş olmağla, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince cezâsı tertîbine irâde-i aliyyem müte'allik olmakdan nâşî, hafiyeten izâle ve i'dâmı husûsunu ikdâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve muhassıl ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz mevlânâ-yı müşârun-ileyhin işâretleri ve şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûmun rûznâmçe-i kuzâtdan hak olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda, mahall-i menfâsı olan Lefkosa'ya lede'l-vürûd tarafına ser-rîşte verilmeksizin hemân ahz ve sâire ibret için hafiyeten tertîb-i cezâsına ve infâz-ı emr-i âlîşânıma mübâderet ve izâle ve i'dâm olduğuna Der-aliyyem`e ilam ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i L. Sene [1]207.

477 [149-1]

Hâlâ Anadolu Vâlîsi vezîrim el-Hâc Ali Paşa'ya hüküm,

Fesâd-ı cibilliyeleri muktezâsı üzere, öteden berü katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl-i ibâd misillü mefâsid-i kesîre ictisârları meşhûr ve mütevâtir olan Uşaklı Acemoğulları'nın ve sâir eşkıyânın tertîb-i cezâlarına ikdâm eylemen için bundan akdem emr-i şerîfim ısdâr olunmuş idi. Bu def'a tarafından çend takım tahrîrât vürûd edip mazmûnunda Acemoğulları'nın mütehassın olduğu Öksüz karyesinde üzerine kethudân ve Uşak voyvodası ma'îyyetlerinde olan asâkir ile vardıklarında şakî-i merkûm karye-i mezkûre ittisâlinde kâin bir kulleye tahassun etmekle bi'l-muhârebe yürüyüş ile ahzı tedbîrinde iken eşkıyâ-yı merkûme ile müttefik olan Kızıl Abdi aşîretinden piyâde ve süvârî vâfir haşerât zuhûr ve kethudân ma'îyyetinde olan asker dahi adem-i ihtimâm ve izhâr-ı fütûr etmeleriyle bi'z-zarûr Kütahya'ya avdet etmiş oldukları derc ve tastîr ve bunlara dâir mevâdd-ı sâire inhâ ve tahrîr olunmuş mefâhîm-i tahrîrât mâtde be-mâtde ma'lûm-ı hümayûnum olup Acemoğulları'nın kahr ve izâleleriyle def'-i gâileleri matlûb-ı şâhânem olup birâderin Mîr Osman -*zîde mecdühû*-nun takdîm eylediği defter ve takrîrine nazaran Geyve ve havâlîsi kazâlarından altı yüz nefer asker ta'yîn ve ber-mantûk-ı defter mühimmât tesyîr olduğu sûrette eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve izâleleri husûsu sana eshel idüğü tahkîk olduğuna binâen mîr-i mûmâ-ileyh mübâşeretîyle Geyve Kazâsı'ndan yüz ve Lefke Kazâsı'ndan doksan ve Akhisar Kazâsı'ndan yüz ve İznik Kazâsı'ndan seksen ve Karamürsel Kazâsı'ndan seksen ve Belviran Kazâsı'ndan yetmiş ve Pazarköyü Kazâsı'ndan seksen cem'an altı yüz nefer asker ihrâc ve hâssa silahşörlerimden Geyveli Ebubekir -*zîde mecdühû*-başbuğ olarak ma'îyyetine irsâl olunmak üzere evâmîr-i aliyyem ısdâr ve mîr-i mûmâ-ileyhin takdîm eylediği defter-i mezkûr nâtık olduğu üzere bu taraftan mühimmât tesyâr olunmağla mukaddemâ fermânım olduğu vechile Acemoğulları'nın ne vechile olur ise olsun ahz ve i'dâmlarına ve kullesinin hedmine ve cem'îyyetlerinin tefrîk ve temzîkine ve emsâllerinin tahzîr ve terhîblerine ikdâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın i'lâmen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ucâleten () ile irsâl olunmuşdur. İmdi eşkıyâ-yı merkûmenin ne tarîk ile olur ise olsun ahz ve tertîb-i cezâlarına sarf-ı iktidâr eylemen hasran ve kasran senden matlûb-ı şâhânem olduğu ve mühimmât-ı mezkûre tarafına irsâl ve kazâhâ-i merkûmeden müretteb askerîn bir ân akdem ihrâc ve irsâllerine ikdâm olunması ve te'hîr-güne hâlet ve emr ve re'yine muhâlefet ve ahz ve tenkîl-i eşkıyâda ağmâz ve

rehâvet olunmaması evâmir-i merkuede derc ve tastîr ve hilâf-ı tenbîh harekete cür'et edenlerin özr ve illetleri karîn-i isgâ olmayıp haklarından gelineceği tehdîdâtı derc ve tezkîr olduğu sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'lûmun oldukda asâkir-i merkûmenin mîr-i mûmâ-ileyh mübâşereti ve silahşör-i mûmâ-ileyh ma'îyyetiyle serî'an isticlâbı husûsuna ihtimâm ve mukaddemâ ve hâlâ fermânım olduğu vechile Acemoğulları'nın ne vechile olur ise ziyâde fûrce-yâb ve şekâvetleri müzdâd olmaksızın ve fukarâ çîğnetmeksizin ahz ve tertîb-i cezâlarına sa'y-i mâ-lâ-kelâm ve kulesinin dahi hedm ve tahrîbine ve ser-i maktû'larının ucâleten Der-sa'âdetim'e tesyîr kılınmasına ve emsâllerinin terhîb ve cem'îyyetlerinin tefrîkine mezîd-i ikdâm ve dikkat birle tasfiye-i bilâd ve te'mîn-i kulûb-ı ibâda bezl-i cell-i miknet ve ehl-i ırz makûlesine ve fukarâ ve re'âyâyâ te'addî vukû'unu tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Z. Sene [1]208.

478 [149-2]

Bir sûreti

Geyve kâdîsına ve a'yân ve iş erlerine,

Acemoğulları'nın ahz ve izâlesine Anadolu valîsi müşârun-ileyh müceddeden me'mûr kılındığı ve Der-aliyye'den mühimmât gönderildiği ve eşkıyâ-yı merkûmenin ahz ve izâleleri matlûb-ı kat'-i hazret-i cihândârî idüğü ve zîrde mastûr kazâlardan dahi asâkir tertîb olduğu beyânıyla vezîr-i müşârun-ileyhin birâderi Osman Bey mübâşereti ve Geyve'de silahşörlerden Ebubekir -zîde mecdühû- sergerde olarak yüz nefer asker serî'an ihrâc ve ma'îyyet-i müşârun-ileyhe irsâle ikdâm ve te'hîri tecvîz etmek ve asâkir-i merkûme müşârun-ileyhin emr ve re'yine muvâfakat etmemek lâzım gelir ise haklarından gelineceği cezmen bilip âna göre serî'an ihrâclarına ve vesâyâ-yı lâzıme-yi ser-gerde ve asâkire tenbîhe mübâderet eylemeleriçin iktizâsına göre.

479 [149-3]

Bir sûreti

Lefke kâdîsına ve sâire

Doksan nefer asker ihrâc ve irsâl eylemeleriçin kezâlik.

480 [149-4]

Bir sûreti

Akhisar kâdîsına ve sâire

Yüz nefer asker ihrâc ve irsâl eylemeleriçin ber-vech-i muharrer.

481 [150-1]

Bir sûreti

İznik kâdîsına ve sâire

Seksen nefer asker ihrâc ve tesyâr eylemeleriçin minvâl-i muharrer üzere.

482 [150-2]

Bir sûreti

Karamürsel kâdîsına ve sâire

Seksen nefer asker ihrâc ve irsâl eylemeleriçin kezâlik

483 [150-3]

Bir sûreti

Yalakabad kâdîsına ve sâire

Yetmiş nefer asker ihrâc ve irsâl eylemeleriçin kezâlik.

484 [150-4]

Bir sûreti

Pazarköyü kâdîsına ve sâire

Seksen nefer asker ihrâc ve irsâl eylemeleriçin ber-vech-i meşrûh.

485 [150-5]

Bir sûreti

Ser-gerde-i silahşör-i mûmâ-ileyhe

Kazâhâ-i merkûmeden matlûb asâkiri serî'an istishâb ve âcilen ma'yyet-i müşârun-ileyhe îsâl ve emr ve re'yi üzere ahz ve izâle-i eşkıyâda kıyâm ve istihdâm eylemesiçin tenbîh ve tehdîdi muhtevî () iktizâsına göre.

486 [150-6]

Bosna Vâlîsi vezîrim Hüsameddin Paşa [*edâma'llâhu te'âlâ*] -iclâlehû-ya hüküm, Belgrad'dan matrûd yamakânın ser-cem'iiyetleri olan Bihkevî Hâcî İbrâhim Bosna Eyâleti'nde vâki' Gradçaç kapûdânı olan Osman Kapûdânın dâimâ iğvâ ve iğfâliyle etrâf ve cevânibe işâ'a-i erâcîfe ile ilkâ-yı fesâd ve yamakân-ı matrûdeyi tahrîk ve ifsâddan hâlî olmayıp Bihkevî Hâcî İbrâhim kapûdân-ı mezkûrun müstashıbı olarak konağında sâkin olduğu cihetden kapûdân-ı merkûmdan taleb ve icrâ-yı mucâzâtına mübâderet eylemen bâbında sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, sana hitâben bundan akdemce fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr etmişidi. El-hâlet-i hâzihî kapûdân-ı merkûm bu makûle şekâvetkârlara mu'în olmak ve icrâ-yı şekâvet etdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan fazla her bâr ihtilâl-i kazâyâ bâ'is olacak etvâra ibtidâr ile Kal'ası neferâtını dahi tahrîk ve nice nice fesâdı mü'eddî umûra tasaddî ve fukarâyâ envâ'-ı mezâlim ve hasâra mütecâsir ve şer'-i şerîf[e ve] emr-i münîfe adem-i imtisâli bedî[hî] ve bâhir ve fermânlu şakî-i merkûma tasahhub ile irâde-i pâdişâhânemin icrâ olunmamasına bâ'is ve bâdî olmakdan nâşî ba'd-ezîn dahi merkûm İbrâhim'i tasahhub etmek lâzım gelir ise kapûdân-ı merkûmun uhdesinde olan mukâta'âsı mezâda verileceğinden başka, kapûdânı olduğu kal'anın külliyyen mevâcibi sen ki Bosna Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyhsin arzın olmadıkça ferd-i vâhide tevcih olunmayacağı tashîh-kerde-i mülûkânem olmağla, keyfiyyeti kapûdân-ı

merkūma ifāde birle merkūm İbrâhim`in mukaddemâ hakkında sudûr eden emr-i şerîfimin icrâsına dâmen-dermeyân-ı gayret eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve te`kîden işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuşdur. İmdi kapûdân-ı merkūm ba`d-ezîn dahi müfsid-i mezkûru tasahhubda ısrâr eder ise uhdesinde olan mukâta`âsı mezâda verileceği ve kapûdânı olduğun kal`a-i mezbûre fukarâsının mevâcibi tarafından kabz olmadıkça kimesneye verilmeyeceği muhakkak idüğü ma`lûmun oldukda, ber-vech-i meşrûh keyfiyyeti etrâfiyla kapûdân-ı merkūma ifāde ve telkîn birle merkūm İbrâhim`in hakkında sudûr eden emr-i şerîfimin icrâsına müsâra`at ve keyfiyyeti serî`an ve âcilen der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme tahrîr ve inhâya şedd-i nitâk-ı hamîyyet¹⁵³ ve gayret ve hilâfindan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Z. Sene [1]208.

487 [150-7]

Haleb Vâlîsi vezîre hüküm,

Ayıntab'da vukû' bulan ihtilâlin mebde' ve menşe'i Kullukçuoğlu idiği ve merkūm bir takrîb Ayıntab'dan firâr ve Haleb'e vürûd eylediği bundan akdem lede'l-inhâ merkūmun cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâl eylemen için mukaddemce emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a vârid olan tahrîrâtında ve Haleb kâdîsının i`lâmında ahâlî-i Ayıntab iki fırka olup bir fırkası merkūm Kullukçuoğlu'nu ve diğer fırkası Sâdık Bey'i istisvâb ve merâm-ı ahâlî elfâz-ı fitne olduğun ma`lûm olduğuna binâen, def-i fesâd ve ref-i ihtilâl zımnında tarafından gönderilen tenbîhnâmeyle imtisâlen merkūm Kullukçuoğlu ahâlî ile hesâbını lede'r-rü'ye Haleb'e gelmiş olduğun ve fi'l-asl delîl zümresinden olup Kilis voyvodası tarafına imdâd için ta'yîn eylediğin asâkir ile ma'an irsâl olunduğu tahrîr ve inhâ olunmağla, sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin iltimasına binâen merkūm Kullukçuoğlu fimâ-ba`d kendü ırzıyla mukayyed olup zümre-i eşkıyâya iltihâk etmemek ve Ayıntab'a duhûl eylememek ve vüzerâ-yı izâmım ma'îyyetlerinde bulunup sıdk ve istikâmet ile hidmet etmek şartıyla afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi ber-minvâl-i

¹⁵³ Metinde "şedd-i nitâk ve hamîyyet" şeklinde yazılmıştır.

muharrer iltimasına mebnî şürût-ı merkûme ile mezkûr Kullukçuoğlu'nun cürmü afv olduğu sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'lûmun oldukda şürût-ı ıtlâkına ri'âyet eylemesini merkûma gereği gibi tenbîh ve telkîn birle mukaddemce hakkında sâdır olan emr-i şerîfimin infâzından sarf-ı enzâr eylemen bâbında.
Fî evâhir-i M. Sene [1]208.

488 [151-1]

Battâlî M. Sene [120]8 Mühimme tobrasında mahfûzdur.

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bozok Mutasarrıfı Cabbarzâde Mîr Süleyman -dâme mecduhû-ya hüküm,

Hâlâ Niğde ve Kayseriye sancakları mutasarrıfı Vezîr İbrâhim Paşa fi'l-asl fürû-mâyegândan adîmü'd-dirâye olduğundan kanlı ve kâtil ve sârik ve kuttâ'-ı tarîk makûlesi bir alay eşhâs celbiyle vardığı mahallerde fukarâya mezâlimi el-iyâzü bi'llâhi te'âlâ ibâhat derecesine tenzîl ve eşkiyâyâ mu'in olup ehl-i ırzı tekdîr ve tecrîm ve tezlîl etmekde olduğu, mukaddemâ Rakka Vâlîliği'nde ve ba'dehû iki def'a Adana Eyâleti'nde ve husûsan Maraş ve Ayıntab'da ve bir mansıbdan diğer mansıba gider iken esnâ-yı râhda vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'yyet haklarında bi'd-def'aât zuhûra gelen cevri ve te'addî ve ezâsından müstebân olduğundan mâ'adâ, Adana'dan infisâlinde hasbe'l-iktizâ Rumili vâlîsinin me'mûr olduğu mevâddın teshili zımnında Niğde ve Kayseriye sancakları birbirine ilhâkan müşârun-ileyhe tevcîh ve mansıbına uğramayıp doğru Çardak'dan Gelibolu'ya mürûr ile Rumili'ye geçmesi tenbîh ve Rumili'ye vürûdunda dahi a'lâ manâsıb tevcîh olunacağı kendüye iş'âr olunmuşiken ısgâ etmeyip gecelerde Niğde'ye takarrübünde mahâll-i sâirede zuhûra gelen mezâlimi ahâlînin mesmû'ları olduğundan ekseri etrâfa perîşân olmağla Niğde'ye uğradılmaması için i'lâm ve mahzar dahi vürûd eylediğinden alâ-eyyi-hâlin serî'an kalkıp ve Niğde'ye uğramayıp doğru Çardak'a azîmet eylemesi tenbîh ve te'kîd olunmuşiken me'mûr olalı yollarda ve hilâf-ı emr ve tenbîh dâhil olduğu Niğde Kasabası'nda etmediği mezâlim kalmayıp ve hareket etmek niyyetinde dahi olmadığı ve bundan böyle her ne mahalle gider ise uğradığı mahalleri harâb ve yebâb edeceği

ve bir dürlü itâat-i emr-i âlî eder makûleden olmadığı ve ezlam-ı halku'llâh olduğu ve bir müddet dahi ağmâz olunmak lâzım gelir ise bunun işbu tavrı âharlara dahi sirâyet edeceği âşikâr ve bir ân akdem izâle-i vücûdu lâzım geldiği berîdâr ve el-hâlet-i hâzihî müşârun-ileyhin yanında yedi sekiz yüz nefer adem ancak olduğu tahkîk olunmağla sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin kurb ve civârda bulunman ve müşâr [ve] mûmâ-ileyhin ahz ve izâlesine müfîd olman hasebiyle üç dört bin âdem ile bir gece bağteten kalkıp ılgar ile etrâfını ihâta ve üzerine hücûm ve kârını itmâm ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e irsâle sa'y-i mâ-lâ-keâm eylemen husûsuna irâde-i pâdişâhânem müte'allik ve ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum celâdet-rîz-i sudûr olmağın mahfîyyen ve mektûmen me'mûriyyetini hâvî mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve memhûren () ile tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi bu def'a müşârun-ileyhin vezâreti ref' olunup el-hâlet-i hâzihî tâğî ve bâğî makûleden olmağla izâle-i vücûdu senden matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûm-ı velâyet-mersûmun oldukda zâtında merkûz ve şimdiye dek bi'd-def'a'ât meşhûd olan gayret [ve] hamîyyet ve rızâ-cûyî ve ubûdiyyet muktezâsınca tarafına kat'an ser-rîşte verilmeksizin hemân üç dört bin âdem istishâbıyla def'a hareket ve serî'an ılgar ile bulunduğu mahalde üzerine varıp hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum muktezâsı üzere etrâfını ihâta birle alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu Der-aliyyem'e tesyîre mübâderet ve zerre mikdârı kusûr ve rehâvet vukû'undan ve fukarânın pâymâl-i hasâr ve rahnedâr olmalarını mûcib vaz' sünûhundan be-gâyet ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıtı L. Sene [1]207.

489 [151-2]

Şumnu'da mukîm Kulkethudâsı sâbık Çelebi -zîde mecdühû-ya hüküm, Zümre-i eşkıyâdan Şumnu sâkinlerinden olup fermânlu olan Sultânoğlu Mehmed bu esnâda Şumnu'ya duhûl ve serdâr nasb olunmuş olduğu ve îkâ'-ı fesâddan hâlî olmadığı tahkîk olunmağla şakî-i merkûmun izâle ve tertîb-i cezâsı bâbında emr-i münîfim sudûrunu bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allam Yeniçerileri Ağası Mustafa Ağa -dâme ulüvvuhû- i'lâm etmekle, sen ki kulkethudâsı sâbık-ı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere merkûmun ber-vech-i suhûlet tertîb-i cezâsına mübâderet eylemen fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen ve memhûren tarafına irsâl

olunmuştur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ma'rifetinle ber-vech-i suhûlet eşkiyâ-yı merkûmu ahz ve cezâsını tertîbe ve emr-i münîfimin infâz ve icrâyâ mübâderet ve merkûma ser-rîşte verilmekten ve ağmâzdan mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z. Sene [1]207.

490 [151-3]

İşbu emr-i âlî terkîn ve Konya`da murâfa`ayı hâvî emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i B. Sene [1]209.

Terkîn

Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan İç[il] Sancağı Mutasarrıfı Yusuf dâme ikbâlühûya hüküm, Nevâhî Kazâsı`nda a'yânlık dâ'iyyesinde olan Ahmed nâm şekâvet-pîşenin sefer-i hümayûn vukû'undan berü başına segbân cem'iyle katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl âdet-i müstemirresi olduğundan başka bu sene-i mübârekede Sinanlı Kazâsı`nda kâin Çolak Beyoğlu Sun'ullah nâm kimesne ile yek-dil ve yek-cihet olup Mud Kazâsı hânedânından Seyyid Ahmed Bey`in ale'l-gafle hânesin basıp eşyâsın gâret ve iki bin keylden mütecâviz zahîresin gasb edip mîr-i merkûm bir takrîb firâr eyledikte ehl ve ıyâli yed-i teğallüblerinde esîr misillü kalıp Mud Kazâsı ahâlîsine dahi nefsleriçin yedi bin beş yüz gurus tevzî' ve cebren tahsîl üzere oldukları ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, livâ-i mezbûr hudûduna hîn-i duhûlünde şakî-i merkûm Ahmed Mamuriye Kazâsı kurâsından Tekeli karyesini dahi basıp Monlâ Ahmedoğlu demekle ma'rûf üç nefer karındaşları ve bir nefer ammilerini bi-gayrı hakkın katl ve ağnâm ve hayvanât-ı sâirelerin yağmâ ve envâ'-ı mezâlîme ictisâr eyledikleri beyânıyla şakîyân-ı merkûmların vücûd-ı habâset-âlûdları izâlesiyle şürûr ve mefsedetlerinin fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden men' ve def'i bâbında sana hitâben emr-i münîfim sudûrunu niyâzında oldukları Gülna[r] ve Selindi ve Mamuri[ye]¹⁵⁴ kâdîları taraflarından bu def'a tahrîrâtına mevzû'an der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan i'lâmâtta derc ve iş'âr olunmuş merkûmlar muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd

¹⁵⁴ Anamur

oldukları i'lâmât-ı mezkûreden müstebân olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin merkûmların def'-i vücûdlarıyla fukarâ ve zu'afânın istihsâl-i esbâb-ı emn ve âsâyişlerine ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın

[152-1]

mahsûsan işbu emr-i münîfim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur. İmdi zıll-ı zalîl-i şâhânemde müstazıl ve mahmî olan fukarâ ve zu'afâyâ hilâf-ı şerî'at-i garrâ mikdâr-ı zerre zulm ve te'addî vukû'una kat'â rızâ-yı mülûkânem olmadığı ve bu makûle muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olan şekâvetkârların def'-i vücûdlarıyla irâha-i ibâd ve âsâyiş-i bilâda ihtimâm ve dikkat-i tâm olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûmları ber-vech-i suhûlet ahz ve izâle-i vücûd-ı habâset-nümûdlarıyla fukarâ ve zu'afânın tahsîl-i esbâb-ı emn ve refâhları husûsuna kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve bu vesîle ile şekâvetde medhali olmayanlara ve ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyete hilâf-ı şerî'at-i mutahhare ve mugâyir-i rızâ mikdâr-ı zerre îsâl-i hasârı¹⁵⁵ tecvîz ile mazhar-ı ikâb-ı şâhânem olmakdan be-gâyet tevakkî ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. Sene [1]208.

491 [152-2]

Yanya Sancağı Mutasarrıfı Depedelenli Ali Paşa *dâmet me'âlihîye* hüküm, Muzırr-ı ibâd ve sa'y bi'l-fesâd olup tertîb-i cezâyâ müstahak olduğuna binâen hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sâdır olan Avrathısı Kazâsı A'yânı Şahbendioğlu Süleyman bir mahalde karâr etmeyip kâh Avrathısı ve kâh Doyran ve Petriç kazâlarında geşt ve güzâr üzere olduğu bundan akdem lede'l-inhâ şakî-i merkûm her kangi kazâda elegetirilmek mümkün ise bulunduğu mahalde alâ eyyi vechin kân ahz ve mücâzât-ı meşrû'ası icrâ ve ser-i maktû'u Der-aliyyem'e isrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken, ile'l-ân şakî-i merkûmun rû-yi arzdan vücûdu mürtefi' ve şerr [u] şûru mündefi' olmayıp mezâlim ve te'addiyâtından ahâlî ve ebnâ-i sebîlin emn ve râhatları münselib ve sûret-i âsâyişleri envâ'-ı mîhen ve ıztırâba münkalib olduğu tahkîk olduğuna ibtinâen merkûmun

¹⁵⁵ Metinde "îsâl ve hasârı" şeklinde yazılmıştır.

Selanik Sancağı'na ayak basdırılmaması ve hîn-i zuhûrunda i'dâm ve izâlesi husûsu kendilerinden matlûb olunduğu beyânıyla Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Selanik Mütessellimi Küçük Yusuf Bey -*dâme mecdühû-* ve Büyük Yusuf Bey -*zîde mecdühû-*ya hitâben başka ve Doyran taraflarına varır ise gerek Rumili Vâlîsi'ne ve Karaferiye ve Yenice-i Vardar ve Tikveş ve Usturumca kazâlarının hükkâm ve zâbitânına başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuşidi. El-hâlet-i hâzihî şakî-i merkûm sen ki Yanya Sancağı mutasarrıfı mûmâ-ileyhsin tarafına vâsıl olduğu ihbâr olunmağla fi nefsi'l-emr ol tarafa vâsıl olmuş ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mezâmînini îfâ ve icrâya ikdâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûm eğer tarafına vâsıl olmuş ise bir takrîbiyle ahzve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfem mûcebince amel ve hareket ve infâz ve icrâsına müsâra'at ve keyfiyyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i M. Sene [1]208.

492 [152-3]

Battâlî M. Sene [120]8 Mühimme tobrasındadır.

Hâlâ Erzurum Vâlîsi vezîrim es-Seyyid Ahmed Paşa'ya hüküm,

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma takdîm olunan tahrîrât ve Erzurum kâdîsının i'lâm ve İspir Kazâsı ahâlîsinin mahzarlarında birkaç seneden berü İspir Kazâsı'na gelip tasallut eden Rizeli Eşkiöğlü¹⁵⁶ demekle ma'rûf Ali nâm şakî derebeyliği iddiâsıyla şekâvet ve tuğyâna ibtidâr ve İspir karyelerinden temekkün eylediği Cankar¹⁵⁷ nâm karyede birkaç kulle ihdâsıyla fukarâya envâ'-ı zulm ve te'addîye tasaddî etdiğinden başka, bu esnâda bâğiyâne hareket ve İspir Kazâsı'na hücum ve ahâlîsine izhâr-ı sû'-i kasd etmek hasebiyle vücûh ve eşrafı firâren Erzurum'a gelip şakî-i mezbûrun üzerine asker ta'yîn olunmaksızın ber-vech-i suhûlet kazâdan ihrâcî mümkün olamadığından tedârükât-ı külliyye ile üzerine varılması lâzımeden olduğu beyânıyla şakî-i mezbûr ve

¹⁵⁶ Ekşioğlu olarak bilinmektedir.

¹⁵⁷ Bugün Cenker olarak bilinmektedir.

karındaşları ve oğulları ve Laz makûlesinden sâir aveneleri İspir'den ihrâc ve muhdes olan kulleleri hem olunmak için emr-i şerîf sudûru tahrîr ve istid'â olunmuş şakî-i mezbûrun bu def'a inhâ olunduğu üzere vâki' olan fesâdâtından ağmâz olunmak lâzım gelir ise refte refte bağı ve tuğyânı müzdâd olacağı sûret-i hâlden müstefâd olmağıla ber-vefk-ı suhûlet müdâfa'a-i mazarratı mümkün olmadığı sûrette iktizâsı üzere üzerine varılıp kendiyi ve avenesini külliyyen İspir'den ihrâc ve ihdâs eylediği kullelerini hedm ile şürûr ve mazarratından ahâlî fukarâsının rehâ-yâb olmalarını mûcib hâlâtın istihsâline ihtimâm olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi ahâlî ve re'âyâ fukarâsına mezâlim ve te'addiyâtı zâhir ve nümâyân olan bu makûle şekâvet-şi'ârın def'-i tasallut ve hezeyânıyla irâha-i ibâd ve âsâyış-i fukarâyâ ihtimâm matlûb ve murâd-ı pâdişâhânem olduğu ve bu bahâne ile aralıkda şekâvetde medhali olmayan ehl-i ırz gürûhuna bî-vech-i şer'î ta'arruz vukû'una rızâ-yı dâverânem olmadığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve şakî-i mezbûrun ber-vefk-ı suhûlet müdâfa'a-i mazarrat ve şekâveti kâbil olmadığı hâlde iktizâ-yı hâle göre üzerine varılıp kendisini ve Laz tâ'ifesinden şekâveti zâhir ve mütehakkık olan avenesini İspir Kazâsı'ndan ihrâc ve ihdâs eylediği kullelerini dahi hedm ile şürûr ve mazarratının bi-eyyi hâlin fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden men' ve def'îyle istihsâl-i âsâyış-i ahâlî ve ra'iyete sa'y-i mâ-lâ-keâm ve kusûr ve tekâsülden ve şakî-i mezbûrun fürce-yâb olmasını mûcib hâlât vukû'undan ve bilâ-mûcib kimesneye te'addî vukû'unu tecvîzden ittikâ ve mücânebet ve keyfiyyeti Der-aliyyem'e tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıtı Z. Sene [1]207.

493 [153-1]

Hânesinde ikâmetiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca. Sene [120]8

Silistre muhâfazasına me'mûr iken bu def'a vezâreti ref' mütekâ'idan İnebahtı'da vâki' çiftlikinde ikâmete me'mûr kılınan Arslan Mehmed Paşa -dâmet me'âlî-ye ki,

Sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyem'e vârid olan tahrîrâtın hülâsası mefhûmunda bir müddetden berü bilâ-münâsib Silistre emr-i muhâfazada kıyâm ve idâre-i dâire hâline cesbân bir münâsib tevcîhiyle ref'-i muzâlifesine i'tinâ olunmak egerçe lâzımeden olub, ancak o misüllü idâre dâiresine medâr olacak mansıbın her biri vüzerâ üzerlerinde olub hall ve nehyi münâsib-i mansıb olmadığından ve senin dahi bâr-girân-ı vüzârınla mübtelâ-yı müşakkat olman revâ görülmediğinden, şimdi belki cümle tefîl vezâretinden tahkîk-i dûş-i me'mûriyet ve ârâm-ı istirâhatın içün bu def'a vezâretin ref' ve mâhiye beş yüz kuruş ma'aş ta'yîniyle şimdiye dek vatan-ı asliyen olan İnebahtı'da kâin çiftliğinde mütekâ'idin ikâmetine irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmun olduk da Silistre'den fekk-i râbıtâ-ı firâr ve doğru burdan zikr olunan çiftliğine varup şimdilik mütekâ'idin ikâmet ve karâr ve devâm-ı ömr-i devletim da'vâtına binâ-i iktidâr ve kusûr ve rehâvetden ittikâ-i tâm eylemen bâbında Fî evâsıt-ı M. Sene [1]208

494 [153-2]

Zikr-i âtî bulunduğu mahallin kâdîsına ve yeniçeri serdârı ve zâbitânı ve sâir vücûh-ı memleket ve iş erleri ve husûs-ı mezbûre ocakdan me'mûr () çavuş -zîde kadruhû- ma ki,

Bundan akdem Belgrad-ı yamakânın hilâf-ı rızâ-yı aliyyem harekât-ı nâ-ber-câları vukû'uyla min-ba'd kal'a-yı mezbûre ayak basmamaları bâbında bi'd-defa'ât evâmîr-i aliyyem ısdâr ve irsâl olunmuş iken, yamakân-ı matrûfe-i mezbûrdan ba'zı şekâvet-pîşe ve fitne-endâşelerin iğfâl ve tahrîkleriyle bir kaç def'a kal'a-i merkûma hücûm ve cenk ve harbe tasaddî ve karâr birle bir müddetten sonra yine bir mikdârı tecemmü' ve elfâz-ı fitne ve fesâda mu'rî harekâta ibtidârından hall olmadıkları zâhir ve bâhir olmağla bu misillü fesâd ve fitneye bâ'is ve bâdî ser-cem'iyet-i eşkiyâ olan ancak Kara Hasan nâm eşkiyâdan neş'et eylediği vâsıl-ı sâmi'â-ı şâhânem olmağla, siz ki mevlâna ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, merkûm Kara Hasan her kangınızın taht-ı kazâsına ve hükûmetinizde bulunur ile alâ-eyyi-vechin-kân ahz ve girift ve cümlelerin ittifâk ve ittihâdı ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tertîb-i cezâ olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle muvaffaz-ı fitne ve fesâd olan şakî-i

merkûmun duhûl-i mel'anet olanları rûy-ı arzdan izâle olunması esbâbının istihsâline dâmen-i dermeyân gayret eylemeniz için işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâileyh ile irsâl olmuştur. İmdi ber-vech-i meşrûh merkûm Hasan'ı bulunduğu mahalde âlâ-eyyi-hâlin ahz ve girift ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle izâle ve i'dâmına mezîd-i sa'y ednâ ve ser-mû hilâfından mücânebet ve ittikâ-i tâm eyleyesün deyü Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa -*dâme uluvvuhû*- tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı M. Sene 1208

495 [153-3]

Hâlâ Silistire Vâlîsi ve Cermen Sancağı mutasarrıfı vezirim Zencineli Hasan Paşa -*iclâlehû*-ya ki,

Me'mûr-ı kahr ve tedmîri olduğu Dağlı eşkiyâsının ref'-i vücûd-ı habâset-âlûdları zımnında tarafından ta'yîn eylediğin kethudân makâmında olan Davud Bey dedikleri hâin-i nemek-be-harâm el altından eşkiya ile muhâbere ve gayretlerini iltizâm ve muhârebelerden firârları sûretinde muhâsara etmekde eyledikleri dahi eşkiyâ-yı merkûma İzdâdi kazası taraflarına gelüb ihrâk-ı kurâ ve gasb-ı emvâl ve fukarâyâ ibtidâr eylediklerinden kazâ-i mezbûrun erbâb-ı harb ve darbı eşkiyâ-yı mezbûre ile muhârebe üzereler iken hâin-i mezkûrlar iki bin mikdârı Arnavud segbânı ile varûb eşkiyâ-yı merkûme munhasıme olduğu karyede gereği gibi tazyîk ve muhâsara olunub bir ferdine necât ve selâmet kusûr olunmaz iken, mezkûrân silâhdâr ve Davud Bey ve ma'îyyetlerinde olan segbânlar eşkiyâ ile sözü bir edüp, eşkiyâya küşâd vermeleriyle (...) etmeksizin cümle eşkiyâ firâr etmiş oldukları şübheden ârî ve senin (...) biri olarak tahkîk-kerde-i pâdişâhânem olub ba'de her kangı mahalde eşkiyâ üzerlerine varıldı ise ta'rîf, şimdi cem'îyetleri mümkün olamayub eşkiyâ-yı merkûme yevmen-fe-yevmen fûrce-yâb olduğu berîdâr ve eşkiyâ-yı merkûme tasallutundan ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'îyyet pâ-zede-i huyûl-ı hasâret olup kimi mâl ve kimi cânlarından dûr olduklarından mâ'ada bu âna kadar alınan tedâbir ve ikdâm külliyyen hebâ olduğu zâhir ve âşikâr olmağla bu hâlet mutlâka merkûmânın cenânlarından neş'et edüp, eşkiyâya ma'in ve ibâdullaha mehîn oldukları hüveydâ olmakdan nâşî ikisinin dahi âlâ-eyyi-hâlin başlarını kesüb Der-aliyyem'e tesyâr

eylemek husûsuna irâde-i kat'a-i pâdişâhânem müte'allik olduğuna binâen memhûren ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi işbu fermân-ı kazâ-yı cereyânım tarafına vâsıl olduğu gibi merkûmânın başlarını kesüb Der-aliyyem`e seri`ân irsâl eylemen matlûb-ı kat'a-ı dâverânem idüğü ve eger inâd edüp, bunları istihdâm etmek irâdesiyle başlarını kesmemek kaydına düşmen lâzım gelür ise vehâmet (...) elbette ve elbette sana râci' olacağı ma'lûmun olduk da bu makûle muzırr-ı vâcibü'l-izâle için kendüsü (...) ilkâ etmen ber-vechile tecvîz olunur kazahâdan (?) olmamağla hemân vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl hâin-i mezkûrların taraflarına ser-rişte vermeyerek ahz ve cezâlarını tertîb ve ser-i maktû'larını der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ba's ve tesyâr ile selâmet-i hâlini tehâsile dâmen-i dermeyân gayret ve mugâyir-i rızâ-yı hümâyûnum hareketi irtikâb ile bâlâda muharrer ve ı'tâb-ı hüsrevâneme mazhariyetden mücânebet ve infâz-ı emr-i şerîf ve icrâ-yı irâde-i pâdişâhânem sarf-ı nakdîne-i liyâkat eylemen bâbında Fî evâsıt-ı M. Sene [1]208

SONUÇ

Bu tez çalışmasında, çeviri yazısı basit çeviriyazı kuralları takip edilerek yapılan defterin, gizlilik bakımından diğer Mühimme Defterleri ile arasındaki farkları ve Mühimme-i Mektûme Defterleri'nin ayrı bir tasnif haline getirilmesinin nedenleri incelenmeye ve bu anlamda kalemdeki değişikliklerin ve devletin iç ve dış politikasına dâir konuların gizli tutulmasının öneminin ön plana çıkmış olabileceği üzerine bir tartışma oluşturulmaya çalışıldı.

Çalışma başlı başına, daha önce çeviriyazı çalışması yapılmamış birincil kaynak değeri taşıyan tarihî bir belgeyi Latinize etmek sûretiyle daha geniş bir okuyucu ve araştırmacı kitlesinin kullanımına sunma fırsatı yakalamış olacaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde üzerinde çalışılan defterin tarih aralığında yaşanmış önemli gelişmelerin daha iyi anlaşılmasında bir veri olarak değeri ortaya konulmaya çalışıldı.

Yaşanmış olan isyanların ve farklı bölgelerdeki büyük hareketlerin nasıl bir etki uyandırdığını seyredebilmek noktasında, Osmanlı Devleti'nin kara, nehir ve deniz imparatorluğu olduğunu, İstanbul'un, devletin başşehri olmasının yanı sıra, Marmara Denizi ve Karadeniz'i birbirine bağlayan stratejik bir noktada liman kenti olarak inşa edilmiş olduğunu anlamak önemlidir. Nitekim ayaklanmaların çıktığı bölgeler dikkate alındığında, Karadeniz kıyıları, Bulgaristan taraflarında Tuna kıyıları, İzmir, Selanik, İskenderiye, Basra-Bağdad gibi şehirlerin içinde bulundukları bu isyan hareketlerinin, devletin merkezini ne ölçüde etkilediğini anlaşılır kılmak da mümkün olmuştur. Bu geniş saha da göz önünde bulundurularak, Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşı'nın arka planında yer alan asker ve mühimmat tahkîminin aksaklığı noktasında alınmaya çalışılan tedbirler ve bu tedbirlere uyulmadığı takdirde yaşanan askerî ve ekonomik sıkıntıların arka planına temas edebilme şansı doğmuştur.

Dönemin hassasiyeti dolayısıyla alınan tedbirlere uymayanlar hakkında gerçekleştirilen yaptırımları incelemek ve bu etkilerin siyasî ve askerî alandaki etkilerini görmek ve nihayetinde ekonomik anlamda yaşanan sıkıntıların rotasını anlamak bakımından da defterin kıymetli bir veri olma özelliği ortaya koyulmuştur.

Özellikle sefer sırasında karşılaşılan askerî birimlerin bir araya getirilmesi ile ilgili yaşanan sıkıntıların perde arkasını anlayabilmek bakımından da, asker tahrîri kararına uyma süresinin nasıl bir aralıkta seyrettiğine dâir inceleme yapma olanağına dikkat çekilmeye, ayrıca ceza ve terkîn lerin hangi sûrette daha etkili olduğunu anlayabilmek açısından bu verilerin önemi vurgulanmaya çalışılmıştır.

Ayrıca yine birinci bölümde kısaca değindiğimiz âyânlar arasındaki mücadelelerle ilgili ve kulle inşasına girişmek sûretiyle bulundukları bölgede merkezî otoriteye baş kaldırabilecek nitelikte bir donanım oluşturdıklarını inceleme imkanı da sağlanmaktadır.

Defterin fiziksel ve içerik özelliklerini tahlil ederek diğer Mühimme Defterleri ile arasındaki farklar ve benzerliklerin anlaşılır kılınabilmesi açısından bu defter tasnifi üzerinde daha kapsamlı ve detaylı bir araştırma yapma ihtiyacının gündeme gelmesine katkı sağlamak da bu çalışmanın amaçlarından biriydi. Bu kapsamı yakalayabilmenin, bu tasnifi oluşturan defterlerin ilki üzerinde yapılan bir çalışmayla yeterli olmayacağı da âşikâr olmuştur.

KAYNAKÇA

- AYDIN, Mahir: “Cezayirli Gazi Hasan Paşa”, **DİA**, c. 7, TDV, İstanbul 1993, s. 501-503
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı: **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nr.: 108, İstanbul, 2010
- BEYDİLLİ, Kemal: **1790 Osmanlı-Prusya İttifâkı: Meydana Gelişi-Tahlili-Tatbiki**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul, 1984
- BEYDİLLİ, Kemal: “Koca Yusuf Paşa”, **DİA**, c. 44, TDV, İstanbul, 2013, s. 23-25
- BEYDİLLİ, Kemal: “Yaş Antlaşması”, **DİA**, c. 43, TDV, İstanbul, 2013, s. 343-347
- DOĞAN, Muzaffer: III. Selim Dönemi’nde Devlet Teşkilatına dâir Düzenlemeler, **Nizam-ı Kadim’den Nizam-ı Cedid’e III. Selim ve Dönemi**, İSAM, 2010, s.93
- DURGUN, Hatice: **197 Numaralı Mühimme Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi), Antalya, 2009
- GÖK, İlhan: **168 Numaralı Mühimme Defteri (S. 200-376) (1183-1185/1769-1771) Transkripsiyon ve Değerlendirme**,

(Yüksek Lisans Tezi- Marmara Üniversitesi), İstanbul, 2017

İLGÜREL, Mücteba: Ahmed Vasıf Efendi **Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâikü'l-Ahbâr**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul, 1978

İNALCIK, Halil: **Devlet-i Aliyye, Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar**, c. 4, İstanbul, 2016

KARAL, Enver Ziya: **Selim III'ün hatt-ı hümayûnları**, İstanbul, 1988

KENAN, Seyfi: **Nizam-ı Kadim'den Nizam-ı Cedid'e III. Selim ve Dönemi**, İSAM, İstanbul, 2010

KOÇAK, Zülfiye: “1787-1792 Osmanlı Rus Savaşında Değişen Dengeler ve Yaş Antlaşması”, **Tarih İncelemeleri Dergisi** c.32/2, 2017, 459-490

KÖSE, Ensar: **Ayanlar Çağında İçel Sancağı'nda Sosyal Hareketlilik**, (Doktora Tezi-İstanbul Üniversitesi) İstanbul, 2013

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S.: “Battal Torbası”, **DİA**, c. 5, TDV, İstanbul 1992, s. 206

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S.: “Mühimme”, **DİA**, c. 31, TDV, İstanbul 2006, s. 520-523.

MERT, Özcan: “Âyân”, **DİA**, c. 4, TDV, İstanbul, 1991, s. 195-198

MUMCU, Ahmet: “Dîvân-ı hümayûn”, **DİA**, c. 9, TDV, İstanbul, 1994, s. 430-432.

- NAGATA, Yuzo: Muhsin-zâde Mehmed Paşa ve âyânlık Müessesesi, **Study Of Languages & Cultures of Asia & Africa Monograph Series, No: 6**, Tokyo, 1976
- ÖZCAN, Tahsin: “Muhallefât”, **DİA** c. 30, TDV, İstanbul 2003, s.406
- ÖZKAYA, Yücel: **Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayanlık**, Ankara 2014.
- REDHOUSE, Sir James W.: **A Turkish And English Lexicon**, İstanbul, 1978
- SAMİ, Şemseddin: **Kâmus-ı Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2014
- SARICAOĞLU, Fikret: “Dîvân-ı hümayûn'un Kronolojik Toplanma ve Merasim Günleri (1153-1210/1740-1795)”, **Osmanlı Araştırmaları Dergisi**, c. 30 (2007), s. 87-143.
- SARICAOĞLU, Fikret: **Kendi Kaleminden Bir Padişahın Portresi: Sultan I. Abdülhamid (1774-1789)**, Tarih ve Tabiat Vakfı, İstanbul, 2001
- SARICAOĞLU, Fikret: “Şerif Hasan Paşa”, **DİA**, c. 16, TDV, İstanbul, 1997, s. 340-341
- SEZEN, Tahir: **Osmanlı Yer Adları**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No: 26, Ankara, 2017
- TEMELKURAN, Tevfik: “Dîvân-ı hümayûn Mühimme Kalemi”, **Tarih Enstitüsü Dergisi**, sy. (1975), Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul, 1975, s. 129-175

UZUNÇARŞILI, İ.

Hakkı:

Meşhur Rumeli âyânlarından Tirsinikli İsmail Ve Yılık Oğlu Süleyman Ağalar ve Alemdar Mustafa Paşa, Türk Tarih Kurumu Yayınları, İstanbul, 1942

UZUNÇARŞILI, İ.

Hakkı:

Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1988

YAYCIOĞLU, Ali:

The Partners of the Empire: The Crisis of the Ottoman Order in the Age of Revolutions, Stanford University Press, Stanford CA, 2016

YURDAKUL,
İlhami:

“III. Selim'in İlmiye Islahatı Programı ve Tatbikatı”,
Nizam-ı Kadim'den Nizam-ı Cedid'e III. Selim ve Dönemi, İSAM, İstanbul, 2010 s. 114